

**Rocznik
Statystyczny
Województwa
Warmińsko-Mazurskiego**

URZĄD STATYSTYCZNY
W OLSZTYNIE
STATISTICAL OFFICE
IN OLSZTYN

**Statistical
Yearbook
Warmińsko-Mazurskie
Voivodship**

2017

Rocznik Statystyczny Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2017 opracowano pod kierunkiem Dyrektora Urzędu Statystycznego w Olsztynie **Marka Morze**.
*Statistical Yearbook of Warmińsko-Mazurskie Voivodship 2017 was prepared under the guidance of Director of Statistical Office in Olsztyn **Marek Morze**.*

ZESPÓŁ REDAKCYJNY
EDITORIAL BOARD

PRZEWODNICZĄCY
PRESIDENT

Janusz Pappelbon

REDAKTOR GŁÓWNY
EDITOR-IN-CHIEF

Eiżbieta Lorek

CZŁONKOWIE
MEMBERS

**Monika Borawska, Jacek Grzelak,
Eliza Panfiłow**

SEKRETARZ
SECRETARY

Agnieszka Wobolewicz

REDAKCJA, SKŁAD,
GRAFIKA KOMPUTEROWA
*EDITING, TYPESETTING,
COMPUTER GRAPHICS*

Warmińsko-Mazurski Ośrodek
Badań Regionalnych
Urzędu Statystycznego w Olsztynie
*Warmińsko-Mazurski
Centre for Regional Surveys
of the Statistical Office in Olsztyn*

PROJEKT OKŁADKI
COVER DESIGN

Lidia Motrenko-Makuch

ISSN 1640-0070

Prosimy o podanie źródła przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego
When publishing Statistical Office data please indicate source

URZĄD STATYSTYCZNY W OLSZTYNIE
10-959 Olsztyn ul. Tadeusza Kościuszki 78/82
tel. 89 524 36 66; fax 89 524 36 67
olsztyn.stat.gov.pl
e-mail: SekretariatUSOls@stat.gov.pl

Druk: Urząd Statystyczny w Olsztynie,
10-959 Olsztyn, ul. Tadeusza Kościuszki 78/82

Cena 30,00 zł

Przedmowa

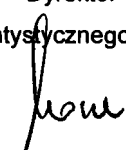
Urząd Statystyczny w Olsztynie przekazuje Państwu kolejną edycję polsko-angielskiego wydania **Rocznika Statystycznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2017**. Jest to podstawowa zbiorcza publikacja Urzędu, która stanowi kompendium wiedzy o aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej Warmii i Mazur.

Celem prezentowanej pozycji wydawniczej jest dostarczenie Czytelnikowi kompleksowych informacji na temat zagadnień demograficznych, gospodarczych, rynku pracy, finansów publicznych, kultury, edukacji, ochrony zdrowia, ochrony środowiska i bezpieczeństwa publicznego. Dynamiczne ujęcie zjawisk umożliwia obserwację zmian sytuacji społecznej i gospodarczej województwa.

W tegorocznej edycji publikacji, podobnie jak w poprzednich wydaniach, w głównej części opracowania zaprezentowano tablice statystyczne wraz z uwagami metodycznymi pogrupowane w 23 działach tematycznych. Przedstawiono w nich podstawowe pojęcia i definicje stosowane w opracowaniu. Wybrane zjawiska zaprezentowano graficznie w postaci kolorowych wykresów i schematów. Rozszerzeniem zawartych w Roczniku danych jest wydana równoległe przez Urząd publikacja „Województwo Warmińsko-Mazurskie 2017 – Podregiony, Powiaty, Gminy”, która ukazuje poziom życia społeczeństwa oraz stan gospodarki w warmińsko-mazurskim w podziale na jednostki terytorialne województwa.

Przekazując Państwu niniejszą publikację wyrażam nadzieję, iż przybliży ona szerokiemu gronu odbiorców specyfikę Warmii i Mazur oraz zachęci do dalszego korzystania z zasobów informacyjnych Urzędu Statystycznego w Olsztynie.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Olsztynie

Marek Morze

Preface

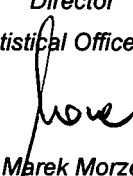
*The Statistical Office in Olsztyn presents the next polish-english edition of **Statistical Yearbook of Warmińsko-Mazurskie Voivodship 2017**. This is a basic summary publication of the Office, which is a compendium of knowledge about the current socio-economic situation of Warmia and Masuria.*

The aim of this presented editorial position is to deliver Readers comprehensive information on issues of demographic, economic, labour market, public finance, culture, education, health care, environmental protection and public safety. Dynamic presentation of occurrences allows observing changes in social and economic situation of the voivodship.

In this year's edition of the publication, as in previous editions, the main part of the elaboration presents statistical tables with methodical notes, grouped in 23 thematic chapters. Selected occurrences are presented graphically in the form of colour graphs and schemes. Publication edited at the same time by the Office "Warmińsko-Mazurskie Voivodship 2017 – Subregions, Powiats, Gminas" is a supplement of the presented Yearbook. It shows the standard of living of the society and the state of the economy in warmińsko-mazurskie voivodship by units of territorial division.

Presenting this publication I hope it will describe a specific character of Warmia and Masuria and be an invitation for further use of information resources of the Statistical Office in Olsztyn.

Director
of the Statistical Office in Olsztyn

Marek Morze

SPIS TREŚCI

Przedmowa .....
Spis tablic i wykresów .....
Objaśnienia znaków umownych. Skróty .....
Uwagi ogólne .....

TABLICE PRZEGLĄDOWE

I. Województwo na tle kraju w 2016 r. ...
II. Ważniejsze dane o województwie (2000, 2005, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016).....

DZIAŁY

I. Geografia .....
II. Stan i ochrona środowiska .....
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny .....
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości .....
V. Ludność .....
VI. Rynek pracy .....
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych .....
VIII. Budżety gospodarstw domowych .....
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszka- nia .....
X. Edukacja i wychowanie .....
XI. Ochrona zdrowia i opieka społeczna...
XII. Kultura. Turystyka. Sport .....
XIII. Nauka i technika. Społeczeństwo informatyczne .....
XIV. Ceny .....
XV. Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo .....
XVI. Przemysł i budownictwo .....
XVII. Transport. Telekomunikacja .....
XXVIII. Handel i gastronomia .....
XIX. Finanse przedsiębiorstw .....
XX. Finanse publiczne .....
XXI. Inwestycje. Środki trwałe .....
XXII. Rachunki regionalne .....
XXIII. Podmioty gospodarki narodowej .....

CONTENTS

	Strona Page
<i>Preface</i>	3–4
<i>List of tables and graphs</i>	6–23
<i>Symbols. Abbreviations</i>	24–25
<i>General notes</i>	26–31

REVIEW TABLES

<i>Voivodship against the background of the country in 2016</i>	32–37
<i>Major data on the voivodship (2000, 2005, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016)</i>	38–55

CHAPTERS

<i>Geography</i>	56–59
<i>Environmental protection</i>	60–81
<i>Administrative division and local government</i>	82–86
<i>Public safety. Justice</i>	87–96
<i>Population</i>	97–124
<i>Labour market</i>	125–156
<i>Wages and salaries. Social security benefits</i>	157–170
<i>Household budgets</i>	171–179
<i>Municipal infrastructure. Dwellings</i>	180–194
<i>Education</i>	195–231
<i>Health care and social welfare</i>	232–249
<i>Culture. Tourism. Sport</i>	250–266
<i>Science and technology. Information society</i>	267–282
<i>Prices</i>	283–286
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>	287–317
<i>Industry and construction</i>	318–331
<i>Transport. Telecommunications</i>	332–338
<i>Trade and catering</i>	339–344
<i>Finances of enterprises</i>	345–356
<i>Public finance</i>	357–364
<i>Investments. Fixed assets</i>	365–373
<i>Regional accounts</i>	374–379
<i>Entities of the national economy</i>	380–386

SPIS TABLIC I WYKRESÓW

LIST OF TABLES AND GRAPHS

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ I. GEOGRAFIA	CHAPTER I. GEOGRAPHY		
Położenie geograficzne	<i>Geographic location</i>	1	56
Powierzchnia i granice w 2016 r.	<i>Area and borders in 2016</i>	2	56
Układ pionowy powierzchni	<i>Elevations</i>	3	57
Większe sztuczne zbiorniki wodne	<i>Major artificial reservoirs</i>	4	57
Większe rzeki	<i>Principal rivers</i>	5	57
Większe i głębsze jeziora	<i>Larger and deeper lakes</i>	6	58
Ważniejsze kanały	<i>Major canals</i>	7	58
Temperatury powietrza.....	<i>Air temperatures</i>	8	59
Opady atmosferyczne i prędkość wiatru	<i>Atmospheric precipitation and wind velocity</i>	9	59
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes</i>	x	60
Stan geodezyjny, kierunki i zmiany w wykorzystaniu powierzchni województwa (2005, 2010, 2017).....	<i>Geodesic status, directions and changes of voivodship land use (2005, 2010, 2017)</i>	1 (10)	67
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne na cele nieleśne (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	2 (11)	68
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospodarowane (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as re-claimed and managed land (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	3 (12)	69
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	4 (13)	69
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Water consumption for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	5 (14)	70
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania stawów rybnych (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Area and water withdrawal for irrigation in agriculture and forestry as well as water for filling fish ponds (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	6 (15)	70
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzane do wód lub do ziemi (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	7 (16)	71
Zakłady odprowadzające ścieki według miejsca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Plants discharging wastewater by place of discharge and wastewater treatment plants possessed (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	8 (17)	71
Oczyszczalnie ścieków (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Waste water treatment plants (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	9 (18)	72
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Emission and reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	10 (19)	73

	Tablica Table	Strona Page
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2005, 2010, 2015, 2016)...	11 (20)	74
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) oraz tereny ich składowania (2005, 2010, 2015, 2016).....	12 (21)	75
Odpady według rodzajów w 2016 r.	13 (22)	76
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (2005, 2010, 2015, 2016)	14 (23)	76
Rezerwy przyrody (2005, 2010, 2015, 2016)	15 (24)	77
Parki krajobrazowe (2005, 2010, 2015, 2016)	16 (25)	77
Pomniki przyrody (2005, 2010, 2015, 2016)	17 (26)	78
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące) [2005, 2010, 2015, 2016].....	18 (27)	78
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2015, 2016) ..	19 (28)	79
Kierunki finansowania z wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2015, 2016).....	20 (29)	81
Wpływy z opłat i kar na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2015, 2016)	21 (30)	81
DZIAŁ III. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY	CHAPTER III. ADMINISTRATIVE DIVISION AND LOCAL GOVERNMENT	
Uwagi ogólne.....	x	82
Jednostki administracyjne województwa (2005, 2010, 2015, 2016)	1 (31)	84
Gminy w 2016 r.	2 (32)	84
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2016 r. ...	3 (33)	85
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2016 r.	4 (34)	85
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej (2005, 2010, 2015, 2016).....	5 (35)	86
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE	
Uwagi ogólne.....	x	87
Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych (2005, 2010, 2015, 2016).....	1 (36)	90

		Tablica Table	Strona Page
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	2 (37)	92
Wpływ spraw do sądów powszechnych (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Incomings cases in the common courts (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	3 (38)	92
Wpływ spraw do sądów powszechnych w 2016 r.	<i>Incomings cases in common courts in 2016 .....</i>	3a (39)	93
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Adults sentenced by common courts for crimes prosecuted on the basis of an indictment (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	4 (40)	94
Załatwione sprawy rodzinne (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Resolved family cases (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	5 (41)	95
Sprawy rodzinne załatwione w 2016 r.....	<i>Family cases resolved in 2016.....</i>	5a (42)	95
Podmioty w Krajowym Rejestrze Sądowym (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Entities in the National Judicial Register (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	6 (43)	96
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ	CHAPTER V. POPULATION		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes.....</i>	x	97
Ludność (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Population (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	1 (44)	101
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Working and non-working age population (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	2 (45)	101
Ludność według płci i wieku (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Population by sex and age (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	3 (46)	102
Miasta i ludność w miastach (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Towns and urban population (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	4 (47)	103
Gminy zamieszkałe przez ludność wiejską (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Gminas and rural population (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	5 (48)	103
Mediana wieku według płci (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Median age by sex (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	6 (49)	104
Ruch naturalny ludności (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Vital statistics (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	7 (50)	104
Małżeństwa zawarte i rozwiązane (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Marriages contracted and dissolved (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	8 (51)	105
Małżeństwa zawarte według wieku nowożeńców w 2016 r.	<i>Marriages by age of bridegrooms and brides contracted in 2016 .....</i>	9 (52)	105
Małżeństwa zawarte według poprzedniego statusu cywilnego nowożeńców w 2016 r.	<i>Marriages by previous marital status of bridegrooms and brides contracted in 2016.....</i>	10 (53)	107
Małżeństwa wyznaniowe (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Church or religious marriages (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	11 (54)	108
Rozwody według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa w 2016 r.	<i>Divorces by age of spouses at the moment of filling a petition for divorce in 2016.....</i>	12 (55)	109
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Divorces by the number of underage children in the marriage (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	13 (56)	110
Urodzenia (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Births (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	14 (57)	110

	Tablica Table	Strona Page
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Live births by birth order and age of mother (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	15 (58) 111
Plodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Female fertility and reproduction rates of population (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	16 (59) 111
Zgony według płci i wieku zmarłych (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Deaths by sex and age of deceased (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	17 (60) 112
Zgony według wybranych przyczyn (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Deaths by selected causes (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	18 (61) 113
Zgony niemowląt według płci i wieku (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Infant deaths by sex and age (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	19 (62) 114
Zgony niemowląt według wybranych przyczyn (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Infant deaths by selected causes (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	20 (63) 115
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez Policję (2015, 2016)	<i>Suicides registered by Police (2015, 2016)</i>	21 (64) 115
Przeciętne dalsze trwanie życia (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Life expectancy (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	22 (65) 116
Prognoza ludności (2016, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050)	<i>Population projection (2016, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050)</i>	23 (66) 116
Prognoza ludności (2016, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050)	<i>Population projection (2016, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050)</i>	23a (67) 117
Prognoza gospodarstw domowych (2016, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050)	<i>Households projection (2016, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050)</i>	24 (68) 118
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Internal and international migration of population for permanent residence (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	25 (69) 118
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Internal migration of population for permanent residence by direction (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	26 (70) 119
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	27 (71) 120
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>International migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	28 (72) 121
Rezydenci (2010, 2015, 2016)	<i>Usual residence population (2010, 2015, 2016)</i>	29 (73) 121
Rezydenci w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym (2010, 2015, 2016)	<i>Working and non-working age usual residence population (2010, 2015, 2016)</i>	30 (74) 122
Kościoły i związki wyznaniowe (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Churches and religious associations (2005, 2010, 2015, 2016)</i>	31 (75) 123
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY	CHAPTER VI. LABOUR MARKET	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 125
Aktywność ekonomiczna ludności	Economic activity of the population	
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej – na podstawie BAEL (2010, 2015, 2016)	<i>Economic activity of the population aged 15 and more – on the LFS basis (2010, 2015, 2016)</i>	1 (76) 133
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku oraz poziomu wykształcenia w IV kwartale 2016 r. – na podstawie BAEL	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in IV quarter 2016 – on the LFS basis</i>	2 (77) 134

		Tablica Table	Strona Page
Pracujący	Employment		
Pracujący (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Employed persons (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	3 (78)	135
Pracujący według statusu zatrudnienia (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Employed persons by employment status (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	4 (79)	136
Przeciętne zatrudnienie (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Average paid employment (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	5 (80)	137
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Full- and part-time paid employment (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	6 (81)	138
Przyjęcia do pracy (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Hires (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	7 (82)	139
Zwolnienia z pracy (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Terminations (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	8 (83)	140
Absolwenci szkół wyższych, zawodowych i liceów ogólnokształcących, którzy podjęli pracę po raz pierwszy (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>The graduates of tertiary schools, leavers of vocational and secondary schools starting work for the first time (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	9 (84)	141
Miejsca pracy wolne, nowo utworzone i zlikwidowane w 2016 r.	<i>Job vacancies, newly created and liquidated job in 2016.....</i>	10 (85)	142
Bezrobocie	Unemployment		
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	11 (86)	143
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	12 (87)	144
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	13 (88)	144
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu oraz oferty pracy (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Registered unemployed persons benefitting from labour market programme as well as job offers (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	14 (89)	146
Wydatki Funduszu Pracy (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Expenditures of Labour Fund (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	15 (90)	146
Warunki pracy	Work conditions		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2010, 2015, 2016].....	<i>Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2005, 2010, 2015, 2016].....</i>	16 (91)	147
Wypadki i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2010, 2015, 2016]	<i>Contact-mode of injury and causes of accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2005, 2010, 2015, 2016].....</i>	17 (92)	149
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Persons injured in accidents at work on private farms in agriculture (2005, 2010, 2015, 2016)...</i>	18 (93)	151
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Persons working in hazardous conditions (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	19 (94)	151

		Tablica Table	Strona Page
Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego w 2016 r.	<i>Paid employees on position for which evaluation of occupational risk was done in 2016.....</i>	20 (95)	153
Choroby zawodowe (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Occupational diseases (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	21 (96)	154
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Persons receiving benefits for work in harmful and strenuous conditions (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	22 (97)	155
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Occupational accidents and occupational diseases benefits (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	23 (98)	156
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes .....</i>	x	157
Wynagrodzenia	Wages and salaries		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Average monthly gross wages and salaries (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	1 (99)	160
Zatrudnieni według wysokości wynagrodzenia brutto za październik 2016 r.	<i>Paid employment by amount of gross wages and salaries for October 2016.....</i>	2 (100)	161
Zatrudnieni według wysokości wynagrodzenia brutto za październik 2016 r.	<i>Paid employment by amount of gross wages and salaries for October 2016.....</i>	2a (101)	163
Zatrudnieni oraz przeciętne wynagrodzenia brutto według grup zawodów wykonywanych za październik 2016 r.	<i>Paid employment and average gross wages and salaries by performed occupational groups for October 2016 .....</i>	3 (102)	165
Przeciętne wynagrodzenia brutto za październik 2016 r.	<i>Average gross wages and salaries for October 2016.....</i>	4 (103)	167
Miesięczne wynagrodzenia brutto najwyższe (decyle) w grupach decylowych pracowników zatrudnionych według wielkich grup zawodów wykonywanych za październik 2016 r.	<i>Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile) paid employment by great occupational groups for October 2016.....</i>	5 (104)	169
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	Social security benefits		
Emeryci i renciści (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Retirees and pensioners (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	6 (105)	170
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Gross retirement pay and pension benefits (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	7 (106)	170
DZIAŁ VIII. BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH	CHAPTER VIII. HOUSEHOLD BUDGETS		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes .....</i>	x	171
Gospodarstwa domowe (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Households (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	1 (107)	176

		Tablica Table	Strona Page
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Average monthly per capita available income of households (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	2 (108)	176
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Average monthly per capita expenditures of households (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	3 (109)	177
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Average monthly per capita consumption of selected foodstuffs of households (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	4 (110)	178
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Households equipped with selected durable goods (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	5 (111)	179
Wskaźniki zagrożenia ubóstwem w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>At-risk of poverty rates in households (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	6 (112)	179
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes.....</i>	x	180
Infrastruktura komunalna	Municipal infrastructure		
Wodociągi i kanalizacja (2010, 2015, 2016).....	<i>Water supply and sewage systems (2010, 2015, 2016).....</i>	1 (113)	185
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Consumers and consumption of electricity in households (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	2 (114)	186
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	3 (115)	186
Ogrzewnictwo (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>House-heating (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	4 (116)	187
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Population using water supply, sewage and gas supply systems (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	5 (117)	187
Odpady komunalne (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Municipal waste (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	6 (118)	188
Nieczystości ciekłe (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Liquid waste (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	7 (119)	188
Składowiska odpadów komunalnych (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Landfill sites with municipal waste (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	8 (120)	189
Tereny zielone ogólnodostępnej i osiedlowej (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Generally accessible and estate area green belts (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	9 (121)	189
Mieszkania	Dwellings		
Zasoby mieszkaniowe (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Dwelling stocks (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	10 (122)	190
Mieszkania w zasobach mieszkaniowych wyposażone w instalacje (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Dwellings in dwelling stocks fitted with installations (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	11 (123)	190
Dodatki mieszkaniowe wypłacone w 2016 r.	<i>Housing allowances paid out in 2016.....</i>	12 (124)	191
Gospodarka gruntami pod budownictwo mieszkaniowe (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Administration of grounds for dwelling construction (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	13 (125)	191

	Tablica Table	Strona Page
Mieszkania, których budowę rozpoczęto (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Dwellings in which construction has begun (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	14 (126) 192
Mieszkania oddane do użytkowania (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Dwellings completed (2005, 2010, 2015, 2016) ...</i>	15 (127) 192
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Dwellings completed by number of rooms (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	16 (128) 194
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE	CHAPTER X. EDUCATION	
Uwagi ogólne.....	<i>General notes.....</i>	x 195
Edukacja według szczebli kształcenia (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....	<i>Education by level (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....</i>	1 (129) 200
Szkoły według organów prowadzących (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....	<i>Schools by school governing authority (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....</i>	2 (130) 203
Uczniowie według grup wieku (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....	<i>Pupils and students by age groups (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....</i>	3 (131) 209
Współczynnik skolaryzacji (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....	<i>Enrolment rate (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....</i>	4 (132) 209
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....	<i>Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth and in post-secondary schools (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....</i>	5 (133) 211
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17)...	<i>Students studying foreign languages in schools for adults (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....</i>	6 (134) 213
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....	<i>Education for people with special educational needs (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17) ...</i>	7 (135) 214
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii oraz ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Special educational centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	8 (136) 214
Wychowanie pozaszkolne (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Extracurricular education (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	9 (137) 215
Internaty i bursy szkół dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17].....	<i>Boarding-schools and dormitories for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17].....</i>	10 (138) 216
Domy i stołówki studenckie (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....	<i>Student dormitories and canteens (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....</i>	11 (139) 216
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....	<i>Students of higher education institutions receiving scholarships (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....</i>	12 (140) 217
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17].....	<i>Primary schools for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17].....</i>	13 (141) 218
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17].....	<i>Lower secondary schools for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17].....</i>	14 (142) 219

	Tablica <i>Table</i>	Strona <i>Page</i>
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17].....	<i>Basic vocational schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17].....</i>	15 (143) 220
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według kierunków kształcenia [2015/16, 2016/17]	<i>Students and graduates of basic vocational schools for youth (excluding special schools) by fields of education [2015/16, 2016/17].....</i>	16 (144) 220
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17].....	<i>General secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17].....</i>	17 (145) 221
Technika i licea profilowane dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17].....	<i>Technical secondary schools and specialized secondary schools (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17].....</i>	18 (146) 221
Uczniowie i absolwenci techników dla młodzieży według kierunków kształcenia (bez szkół specjalnych) [2015/16, 2016/17].....	<i>Students and graduates of technical secondary schools for youth by fields of education (excluding special schools) [2015/16, 2016/17].....</i>	19 (147) 222
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....	<i>Art schools for children and youth (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....</i>	20 (148) 223
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17]	<i>Post-secondary schools (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17].....</i>	21 (149) 223
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych (bez szkół specjalnych) według kierunków kształcenia [2015/16, 2016/17]	<i>Students and graduates of post-secondary schools (excluding special schools) by fields of education [2015/16, 2016/17].....</i>	22 (150) 224
Szkoły wyższe (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17)	<i>Higher education institutions (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....</i>	23 (151) 225
Studenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17)	<i>Students of higher education institutions by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....</i>	24 (152) 225
Absolwenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2015/16)	<i>Graduates of higher education institutions by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2015/16).....</i>	25 (153) 226
Nauczyciele akademicy w szkołach wyższych (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....	<i>Academic teachers in higher education institutions (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....</i>	26 (154) 226
Cudzoziemcy – studenci i absolwenci według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....	<i>Foreigners – students and graduates by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....</i>	27 (155) 227
Studia podyplomowe i doktoranckie (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....	<i>Postgraduate and doctoral studies (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....</i>	28 (156) 228
Studia podyplomowe według podgrup kierunków kształcenia w roku akademickim 2016/17...	<i>Postgraduate studies by narrow fields of education in the 2016/17 academic year .....</i>	29 (157) 229
Szkoły dla dorosłych (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....	<i>Schools for adults (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17) .....</i>	30 (158) 230
Wychowanie przedszkolne (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....	<i>Pre-primary education (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....</i>	31 (159) 231
DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA	CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE	
Uwagi ogólne.....	<i>General notes .....</i>	x 232
Pracownicy medyczni (2015, 2016)	<i>Medical personnel (2015, 2016).....</i>	1 (160) 238

		Tablica Table	Strona Page
Lekarze specjaliści (2015, 2016)	<i>Doctors specialists (2015, 2016).....</i>	2 (161)	238
Ambulatoryjna opieka zdrowotna (2015, 2016).....	<i>Out-patient health care (2015, 2016) .....</i>	3 (162)	239
Stacjonarna opieka zdrowotna (2015, 2016)	<i>In-patient health care (2015, 2016).....</i>	4 (163)	240
Szpitala ogólne (2015, 2016).....	<i>General hospitals (2015, 2016).....</i>	5 (164)	241
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Emergency medical services and first aid (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	6 (165)	242
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Generally available pharmacies and pharma- ceutical outlets (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	7 (166)	242
Krwiodawstwo (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Blood donation (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	8 (167)	243
Ocena stanu zdrowia ludności (2004, 2009, 2014)	<i>Perceived health status of population (2004, 2009, 2014).....</i>	9 (168)	243
Ludność w wieku 15 lat i więcej według wagi ciała (2004, 2009, 2014).....	<i>Population at the age of 15 and more by body weight (2004, 2009, 2014) .....</i>	10 (169)	244
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Incidence of infectious diseases and poisonings (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	11 (170)	245
Żłobki i kluby dziecięce (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Nurseries and children clubs (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	12 (171)	246
Wspieranie rodziny w 2016 r.	<i>Family support in 2016 .....</i>	13 (172)	246
Placówki wsparcia dziennego (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Day-support centres (2005, 2010, 2015, 2016)....</i>	14 (173)	247
Rodzinna piecza zastępcza (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Family foster care (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	15 (174)	247
Instytucjonalna piecza zastępcza (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Institutional foster care (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	16 (175)	247
Pomoc społeczna stacjonarna (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Stationary social welfare (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	17 (176)	248
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej wed- ług grup mieszkańców (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Stationary social welfare facilities by groups of residents (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	18 (177)	248
Świadczenia pomocy społecznej (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Social assistance benefits (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	19 (178)	249
DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA. SPORT	CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM. SPORT		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes.....</i>	x	250
Kultura	Culture		
Książki i broszury wydane (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Books and pamphlets published (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	1 (179)	254
Gazety i czasopisma wydane (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Newspapers and magazines published (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	2 (180)	254
Biblioteki publiczne (z filiami) [2005, 2010, 2015, 2016].....	<i>Public libraries (with branches) [2005, 2010, 2015, 2016].....</i>	3 (181)	255
Muzea (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Museums (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	4 (182)	255
Instytucje paramuzealne (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Museum-related institutions (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	5 (183)	255
Galerie sztuki (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Art galleries (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	6 (184)	256
Teatry, instytucje muzyczne, przedsiębiorstwa estradowe (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Theatres, music institutions, entertainment en- terprises (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	7 (185)	256

	Tablica Table	Strona Page
Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Cultural centres and establishment, clubs, community centres (2005, 2010, 2015, 2016) ...</i>	8 (186) 257
Kina stałe (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Fixed cinemas (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	9 (187) 257
Abonenci telewizji kablowej (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Cable television subscribers (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	10 (188) 258
Abonenci radiowi i telewizyjni (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Radio and television subscribers (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	11 (189) 258
Turystyka	Tourism	
Baza noclegowa turystyki (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	12 (190) 258
Turyści zagraniczni korzystający z bazy noclegowej turystyki (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Foreign tourists accommodated in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	13 (191) 260
Wykorzystanie bazy noclegowej turystyki (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Occupancy in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	14 (192) 261
Placówki gastronomiczne w bazie noclegowej turystyki (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Catering establishments in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2015, 2016) ..</i>	15 (193) 262
Hotele według kategorii (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Hotels by category (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	16 (194) 263
Sport	Sport	
Organizacje kultury fizycznej i kluby sportowe (2010, 2014, 2016)	<i>Physical education organizations and sports clubs (2010, 2014, 2016) .....</i>	17 (195) 264
Wybrane dziedziny i rodzaje sportu w klubach sportowych w 2016 r.	<i>Selected sports fields and kinds of sports in sports clubs in 2016 .....</i>	18 (196) 264
Wybrane obiekty sportowe w 2014 r.	<i>Selected sports facilities in 2014 .....</i>	19 (197) 266
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE	CHAPTER XIII. SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY	
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x 267
Nauka i technika	Science and technology	
Podmioty oraz pracujący w działalności badawczej i rozwojowej (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Entities and internal personnel in research and development (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	1 (198) 272
Pracujący w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia w 2016 r.	<i>Internal personnel in research and development by educational level in 2016 .....</i>	2 (199) 273
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące) [2005, 2010, 2015, 2016]	<i>Gross domestic expenditures on research and development (current prices) [2005, 2010, 2015, 2016] .....</i>	3 (200) 274
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według dziedzin B+R (2010, 2015, 2016)	<i>Gross domestic expenditures in research and development by field of R&D (2010, 2015, 2016) .....</i>	4 (201) 275
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według sektorów instytucjonalnych (ceny bieżące) [2010, 2015, 2016]	<i>Current expenditures on research and development by institutional sector (current prices) [2010, 2015, 2016] .....</i>	5 (202) 275

	Tablica <i>Table</i>	Strona <i>Page</i>
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące) w 2016 r.	6 (203)	276
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej (2005, 2010, 2015, 2016).....	7 (204)	276
Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach netto ze sprzedaży w przemyśle w 2016 r.	8 (205)	277
Przedsiębiorstwa innowacyjne w przemyśle według rodzajów wprowadzonych innowacji w latach 2014–2016.....	9 (206)	278
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle (ceny bieżące) [2005, 2010, 2015, 2016]	10 (207)	279
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle według źródeł finansowania (ceny bieżące) (2005, 2010, 2015, 2016).....	11 (208)	281
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe (2005, 2010, 2015, 2016).....	12 (209)	282
Spółeczeństwo informacyjne	Information society	
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie informacyjno-telekomunikacyjne (2005, 2010, 2015, 2016).....	13 (210)	282
Cele wykorzystania internetu w przedsiębiorstwach (2005, 2010, 2015, 2016).....	14 (211)	282
DZIAŁ XIV. CENY	CHAPTER XIV. PRICES	
Uwagi ogólne.....	x	283
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (2005, 2010, 2015, 2016).....	1 (212)	284
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług (2005, 2010, 2015, 2016).....	2 (213)	284
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych (2005, 2010, 2015, 2016)	3 (214)	286
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach (2005, 2010, 2015, 2016)	4 (215)	286
DZIAŁ XV. ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO	CHAPTER XV. AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY	
Uwagi ogólne.....	x	287
Rolnictwo	Agriculture	
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie (2005, 2010, 2015, 2016)	1 (216)	293
Powierzchnia użytków rolnych według rodzajów użytków (2010, 2015, 2016).....	2 (217)	295
Gospodarstwa rolne według grup obszarowych (2010, 2013, 2016)	3 (218)	295
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2005, 2010, 2014, 2015].....	4 (219)	296

	Tablica Table	Strona Page
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Structure of gross and market agricultural output (constant prices) [2005, 2010, 2014, 2015].....</i>	5 (220) 296
Powierzchnia zasiewów (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Sown area (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	6 (221) 298
Zbiory i plony wybranych ziemiopłodów (2006–2010, 2010, 2015, 2016).....	<i>Selected crop production and yields (2006–2010, 2010, 2015, 2016).....</i>	7 (222) 299
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych (2006–2010, 2010, 2015, 2016).....	<i>Area, production and yields of ground vegetables (2006–2010, 2010, 2015, 2016).....</i>	8 (223) 300
Powierzchnia i zbiory owoców z drzew (2006–2010, 2010, 2015, 2016).....	<i>Area and production of fruit tree (2006–2010, 2010, 2015, 2016).....</i>	9 (224) 301
Powierzchnia i zbiory z krzewów owocowych i plantacji jagodowych (2006–2010, 2010, 2015, 2016)	<i>Area and production of fruit bushes and berry plantation (2006–2010, 2010, 2015, 2016).....</i>	10 (225) 302
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Cattle, pigs, sheep and horses (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	11 (226) 303
Drób (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Poultry (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	12 (227) 304
Produkcja żywca rzeźnego (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Production of animals for slaughter (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	13 (228) 304
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Production of meat, fats and pluck (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	14 (229) 305
Produkcja mleka krowiego i jaj kurzych (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Production of cows' milk and hen eggs (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	15 (230) 305
Ciągniki rolnicze (2005, 2010, 2013, 2016).....	<i>Agricultural tractors (2005, 2010, 2013, 2016).....</i>	16 (231) 306
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik (2004/05, 2009/10, 2014/15, 2015/16)	<i>Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient (2004/05, 2009/10, 2014/15, 2015/16).....</i>	17 (232) 306
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2015, 2016]	<i>Value of agricultural products procurement (current prices) [2005, 2010, 2015, 2016].....</i>	18 (233) 307
Skup ważniejszych produktów rolnych (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Procurement of major agricultural products (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	19 (234) 308
Ekologiczne gospodarstwa rolne (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Organic farms (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	20 (235) 309
Łowiectwo	Hunting	
Ważniejsze zwierzęta łowne (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Major game species (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	21 (236) 309
Odstzał ważniejszych zwierząt łownych (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....	<i>Shoot of main game species (2005/06, 2010/11, 2015/16, 2016/17).....</i>	22 (237) 310
Koła i członkowie polskiego związku łowieckiego oraz obwody łowieckie (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Clubs and members of the polish hunting association and hunting districts (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	23 (238) 310
Leśnictwo	Forestry	
Powierzchnia gruntów leśnych (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Forest land (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	24 (239) 311

		Tablica Table	Strona Page
Powierzchnia lasów	<i>Forest area .....</i>	25 (240)	312
Zasoby drzewne na pnio.....	<i>Growing stock of standing wood .....</i>	26 (241)	314
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Renewals, afforestations and other forest breeding work (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	27 (242)	315
Pozyskanie drewna (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Removals (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	28 (243)	316
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrze- wień (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Trees and shrubs outside the forest and re- movals (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	29 (244)	317
Pożary w lasach (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Forest fires (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	30 (245)	317
DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes .....</i>	x	318
Przemysł	Industry		
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) [2005, 2010, 2015, 2016].....	<i>Sold production of industry (current prices) [2005, 2010, 2015, 2016].....</i>	1 (246)	321
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle (ceny bieżące) [2005, 2010, 2015, 2016].....	<i>Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry (current prices) [2005, 2010, 2015, 2016] .....</i>	2 (247)	322
Produkcja wybranych wyrobów (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Production of selected products (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	3 (248)	323
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle (2010, 2015, 2016)	<i>Average paid employment in industry (2010, 2015, 2016).....</i>	4 (249)	324
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle (2010, 2015, 2016).....	<i>Average monthly gross wages and salaries in industry (2010, 2015, 2016) .....</i>	5 (250)	325
Budownictwo	Construction		
Produkcja budowlano-montażowa (ceny bieżą- ce) [2005, 2010, 2015, 2016]	<i>Construction and assembly production (current prices) [2005, 2010, 2015, 2016] .....</i>	6 (251)	326
Produkcja budowlano-montażowa według ro- dzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2015, 2016].....	<i>Construction and assembly production by type of constructions (current prices) [2005, 2010, 2015, 2016].....</i>	7 (252)	326
Budynki oddane do użytkowania (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Buildings completed (2005, 2010, 2015, 2016)....</i>	8 (253)	328
Budynki oddane do użytkowania według rodza- jów budynków (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Buildings completed by type of buildings (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	9 (254)	329
Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie (2010, 2015, 2016)	<i>Average paid employment and average month- ly gross wages and salaries in construction (2010, 2015, 2016).....</i>	10 (255)	331
DZIAŁ XVII. TRANSPORT. TELEKOMUNI- KACJA	CHAPTER XVII. TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes .....</i>	x	332
Transport	Transport		
Linie kolejowe eksploatowane (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Railway lines operated (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	1 (256)	334

		Tablica Table	Strona Page
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Hard surface public roads (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	2 (257)	334
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Registered road vehicles and tractors (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	3 (258)	335
Linie regularnej komunikacji autobusowej (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Regular bus communication lines (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	4 (259)	335
Transport samochodowy zarobkowy (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Hire or reward road transport (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	5 (260)	336
Komunikacja miejska (2005, 2010, 2015, 2016) ...	<i>Urban transport (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	6 (261)	336
Wypadki drogowe i ich ofiary (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Road traffic accidents and their casualties (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	7 (262)	337
Wypadki drogowe według sprawców, ważniejszych przyczyn i rodzajów pojazdów (2015, 2016)	<i>Road traffic accidents by culprits major causes and types of vehicles (2015, 2016) .....</i>	8 (263)	337
Telekomunikacja	Telecommunications		
Abonenci telefoniczni i aparaty telefoniczne (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Telephone subscribers and telephone sets (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	9 (264)	338
DZIAŁ XVIII. HANDEL I GASTRONOMIA	CHAPTER XVIII. TRADE AND CATERING		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes .....</i>	x	339
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące) [2005, 2010, 2015, 2016].....	<i>Retail sales (current prices) [2005, 2010, 2015, 2016].....</i>	1 (265)	342
Sprzedaż detaliczna towarów według grup (ceny bieżące) [2005, 2010, 2015, 2016].....	<i>Retail sales by groups (current prices) [2005, 2010, 2015, 2016].....</i>	2 (266)	342
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębiorstwach handlowych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2015, 2016].....	<i>Wholesale sales in trade enterprises (current prices) [2005, 2010, 2015, 2016] .....</i>	3 (267)	342
Sklepy według form organizacyjnych i stacje paliw (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Shops by organizational forms and petrol stations (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	4 (268)	343
Gastronomia (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Catering (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	5 (269)	343
Magazyny handlowe (2005, 2012, 2015).....	<i>Trade warehouses (2005, 2012, 2015).....</i>	6 (270)	344
Targowiska (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Marketplaces (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	7 (271)	344
DZIAŁ XIX. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	CHAPTER XIX. FINANCES OF ENTERPRISES		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes .....</i>	x	345
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by ownership sectors (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	1 (272)	349
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sekcji (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by sections (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	2 (273)	350

		Tablica Table	Strona Page
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Enterprises by obtained financial results (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	3 (274)	351
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Economic relations in enterprises (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	4 (275)	352
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Current assets of enterprises (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	5 (276)	353
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw (2005, 2010, 2015, 2016).....	<i>Share equity (funds) of enterprises (2005, 2010, 2015, 2016).....</i>	6 (277)	354
Kapitał zakładowy spółek (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Share capital of companies (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	7 (278)	355
Zobowiązania przedsiębiorstw (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Liabilities of enterprises (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	8 (279)	356
DZIAŁ XX. FINANSE PUBLICZNE	CHAPTER XX. PUBLIC FINANCE		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes.....</i>	x	357
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Revenue of local government units budgets by type (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	1 (280)	359
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2016 r.	<i>Revenue of local government units budgets by division in 2016 .....</i>	2 (281)	361
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Expenditure of local government units budgets by type (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	3 (282)	362
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2016 r.	<i>Expenditure of local government units budgets by division in 2016 .....</i>	4 (283)	363
Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych (2015, 2016).....	<i>Revenue and costs of local government budgetary establishments (2015, 2016).....</i>	5 (284)	364
DZIAŁ XXI. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	CHAPTER XXI. INVESTMENTS. FIXED ASSETS		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes.....</i>	x	365
Inwestycje	Investments		
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) [2010, 2015, 2016].....	<i>Investment outlays (current prices) [2010, 2015, 2016].....</i>	1 (285)	369
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące) [2010, 2015, 2016].....	<i>Investment outlays in enterprises (current prices) [2010, 2015, 2016].....</i>	2 (286)	370
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup (ceny bieżące) [2010, 2015, 2016]....	<i>Investment outlays in enterprises by groups (current prices) [2010, 2015, 2016].....</i>	3 (287)	371
Środki trwałe	Fixed assets		
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2015, 2016]	<i>Gross value of fixed assets (current book-keeping prices) [2010, 2015, 2016].....</i>	4 (288)	372

		Tablica <i>Table</i>	Strona <i>Page</i>
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2015, 2016]	<i>Gross value of fixed assets in enterprises (current book-keeping prices) [2010, 2015, 2016]....</i>	5 (289)	373
DZIAŁ XXII. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XXII. REGIONAL ACCOUNTS		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	374
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) [2010, 2014, 2015]	<i>Gross domestic product (current prices) [2010, 2014, 2015] .....</i>	1 (290)	378
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące) [2010, 2014, 2015]	<i>Basic elements of production account and generation of income account (current prices) [2010, 2014, 2015] .....</i>	2 (291)	379
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych (2010, 2014, 2015)	<i>Nominal income of the households sector (2010, 2014, 2015) .....</i>	3 (292)	379
DZIAŁ XXIII. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XXIII. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY		
Uwagi ogólne	<i>General notes .....</i>	x	380
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Entities of the national economy registered in the REGON register (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	1 (293)	381
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji PKD (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Entities of the national economy registered in the REGON register by legal forms and PKD sections (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	2 (294)	382
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji PKD (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Commercial companies by legal status and PKD sections (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	3 (295)	384
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Entities of the national economy newly registered by selected legal forms and sections (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	4 (296)	385
Podmioty gospodarki narodowej wyrejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2015, 2016)	<i>Entities of the national economy removed by selected legal forms and sections (2005, 2010, 2015, 2016) .....</i>	5 (297)	386

SPIS WYKRESÓW LIST OF GRAPHS

		Strona <i>Page</i>
Podział administracyjny województwa warmińsko-mazurskiego w 2016 r.	<i>Administrative division of warmińsko-mazurskie voivodship in 2016 .....</i>	84
Podział województwa warmińsko-mazurskiego według nomenklatury jednostek terytorialnych do celów statystycznych (NTS) w 2017 r.	<i>Division of the warmińsko-mazurskie voivodship according to the nomenclature of territorial units for statistical purposes (NTS) in 2017 .....</i>	85
Ludność według płci i wieku w 2016 r.	<i>Population by sex and age in 2016 .....</i>	102

	<u>Strona</u> <u>Page</u>
Ruch naturalny ludności	<i>Vital statistics of population</i> 103
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku 0 lat	<i>Life expectancy at 0 age</i> 103
Struktura pracujących według sekcji PKD w 2016 r.	<i>Structure of employed persons by PKD sections in 2016</i> 136
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku i poziomu wykształcenia w 2016 r.	<i>Structure of registered unemployed persons by age and educational level in 2016</i> 136
Odchylenia względne przeciętnych wynagrodzeń w wybranych sekcjach PKD od przeciętnego wynagrodzenia w województwie	<i>Relative deviations of average wages and salaries in selected PKD sections from the average wages and salaries in the voivodship</i> 137
Mieszkania wyposażone w instalacje w 2016 r.	<i>Dwellings fitted with installations in 2016</i> 194
Mieszkania oddane do użytkowania	<i>Dwellings completed</i> 194
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2016/2017	<i>Education by educational level in the 2016/2017 school year</i> 195
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2016 r.	<i>Land use in agricultural holdings in 2016</i> 298
Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2015 r. (stałe ceny 2014 r.)	<i>Structure of market agricultural output in 2015 (constant prices 2014)</i> 298
Struktura produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)	<i>Structure of construction and assembly production (current prices)</i> 299
Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca	<i>Revenue and expenditure of local government units budgets per capita</i> 364
Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące)	<i>Structure of gross value added by kinds of activities (current prices)</i> 364
Struktura podmiotów gospodarki narodowej w 2016 r.	<i>Structure of entities of the national economy in 2016</i> 365

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH SYMBOLS

Kreska (—)	–	zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero: (0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5. <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit.</i>
(0,0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka (.)	–	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak x	–	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak Δ	–	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 17 na str. 29. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook, item 17 on page 29.</i>
Znak #	–	oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. <i>data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.</i>
Znak *	–	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych. <i>data revised.</i>
„W tym” „Of which”	–	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Przecinek (,)	–	oznacza liczby prezentujące liczby dziesiętne. <i>used in figures represents the decimal point.</i>

SKRÓTY ABBREVIATIONS

tys.	= tysiąc	mm	= milimetr
thous.	= thousand		<i>millimetre</i>
mln	= milion	cm	= centymetr
	<i>million</i>		<i>centimetre</i>
zł	= złoty	m	= metr
zl	= złoty		<i>metre</i>
szt.	= sztuka	km	= kilometr
pcs	= piece		<i>kilometre</i>
egz	= egzemplarz	m ²	= metr kwadratowy
			<i>square metre</i>
kpl	= komplet	ha	= hektar
			<i>hectare</i>
wol.	= wolumin	km ²	= kilometr kwadratowy
vol.	= volume		<i>square kilometre</i>
μg	= mikrogram	l	= litr
	<i>microgram</i>		<i>litre</i>
g	= gram	hl	= hektolitr
	<i>gram</i>		<i>hectolitre</i>
kg	= kilogram	dm ³	= decymetr sześcienny
	<i>kilogram</i>		<i>cubic decimetre</i>
dt	= decytona	m ³	= metr sześcienny
	<i>deciton</i>		<i>cubic metre</i>
t	= tona	dam ³	= dekametr sześcienny
	<i>tonne</i>		<i>cubic decametre</i>

hm ³	= hektometr sześcienny <i>cubic hectometre</i>	pkt	= punkt
kW·h	= kilowatogodzina <i>kilowatt-hour</i>	tabl.	= tablica <i>table</i>
MW·h	= megawatogodzina <i>megawatt-hour</i>	ust.	= ustęp
GW·h	= gigawatogodzina <i>gigawatt-hour</i>	Dz. U.	= Dziennik Ustaw
TJ	= teradžul <i>terajoule</i>	i in.	= i inni
°C	= stopień Celsjusza <i>centigrade</i>	itp. <i>etc.</i>	= i tym podobne = <i>and the like</i>
h	= godzina <i>hour</i>	m.in. <i>i.a.</i>	= między innymi = <i>among others</i>
d	= doba	np.	= na przykład
24h	= 24 hours	e.g.	= <i>for example</i>
r.	= rok	tj. <i>i.e.</i>	= to jest = <i>that is</i>
t/r	= ton rocznie	tn.	= to znaczy
t/y	= <i>tonnes per year</i>	<i>i.e.</i>	= <i>that is</i>
p. u.	= powierzchnia użytkowa	tw.	= tak zwany
art.	= artykuł <i>article</i>	ww.	= wyżej wymieniony
cd.	= ciąg dalszy	PKP	= Polskie Koleje Państwowe
<i>cont.</i>	= <i>continued</i>	S.A.	= Spółka Akcyjna <i>Joint stock company</i>
dok.	= dokończenie	ZOZ	= Zakład Opieki Zdrowotnej <i>Health Care Institution</i>
<i>cont.</i>	= <i>continued</i>	NTS	= Nomenklatura Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych
Lp.	= liczba porządkowa	<i>NUTS</i>	= <i>Nomenclature of Territorial Units for Statistics</i>
No.	= <i>number</i>	EKG	= Europejska Komisja Gospodarcza
Kk	= Kodeks karny	<i>ECE</i>	= <i>Economic Commission for Europe</i>
kl.	= klasa	EUROSTAT	= Biuro Statystyczne Wspólnot Europejskich <i>Office Statistique des Communautés Européennes</i>
m.st.	= miasto stołeczne	ONZ	= Organizacja Narodów Zjednoczonych
nr (Nr)	= numer	<i>UN</i>	= <i>United Nations</i>
No.	= <i>number</i>	UNESCO	= Organizacja Narodów Zjednoczonych do Spraw Oświaty, Nauki i Kultury <i>United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization</i>
poz.	= pozycja		

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

1) **w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami, w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004.

Zmiany klasyfikacji wynikają z potrzeby harmonizacji statystyk gospodarczych w ramach Unii Europejskiej i zgodności z obowiązującymi standardami na poziomie światowym oraz potrzeby uwzględnienia nowych rodzajów działalności, które pojawiły się w gospodarce w ciągu ostatnich lat.

Wprowadzone zmiany w klasyfikacji PKD 2007 w stosunku do klasyfikacji PKD 2004 wynikają przede wszystkim ze zmian zakresowych, polegających na wprowadzeniu nowych grupowań rodzajów działalności (uwzględnienie nowych, podział lub agregacja dotychczasowych), a także na przesunięciach rodzajów działalności pomiędzy poszczególnymi poziomami klasyfikacyjnymi.

Spowodowało to, że w PKD 2007 wyróżnia się m.in. 21 sekcji i 88 działów, a w PKD 2004 – 17 sekcji i 62 działy.

Należy również zwrócić uwagę, że w niektórych przypadkach, pomimo niezmiennych nazw poziomów klasyfikacyjnych wg PKD 2007 w stosunku do PKD 2004 – dane mogą być nieporównywalne z poprzednio prezentowanymi (według PKD 2004) ze względu na ww. zmiany.

Do 2002 r. przedszkola i oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych zaliczane były do sekcji „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna” (od 2003 r. zaliczane są do sekcji „Edukacja”).

W stosunku do obowiązującej PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem:

— **przemysł** – sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”,

2) według **sektorów instytucjonalnych** – wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

GENERAL NOTES

1. Data presented in the Yearbook, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

2. Data are presented:

1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1st January 2008 by the decree of Council of Ministers dated 24th December 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments to replace the formerly applied PKD 2004.

The changes of classification result of the need to harmonize economic statistics in the European Union and the accordance with applicable standards on world level as well as the need to include new types of activities which have appeared in economy over the last years.

The changes introduced to the PKD 2007, in relation to the PKD 2004, result mainly the modifications concerning the scope, consisting in new groupings of types of activity (taking new into consideration, division or aggregation of hitherto), and also in shifts of types of activity between particular classification levels.

In consequence, the PKD 2007 makes distinction between 21 sections and 88 divisions, while the PKD 2004 – between 17 sections and 62 divisions.

It should be noted too, that in certain cases, although the name of classification levels according to the PKD 2007 have remained unchanged, compared to the PKD 2004, data may not be comparable to the one previously presented (according to the PKD 2004), given the abovementioned changes.

Until 2002 nursery schools and pre-primary schools of primary schools were included in the section “Health and social work” (from 2003 they are included in the section “Education”).

In the Polish version of NACE 2007 an additional grouping was introduced under the item:

— **industry** – sections “Mining and quarrying”, “Manufacturing” “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”,

2) according to **institutional sectors** – exclusively within the scope of regional accounts;

3) według **sektorów własności**:

- sektor publiczny – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszana” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,
- sektor prywatny – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszana” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego.

„Własność mieszana” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

3. Prezentowane informacje przedstawione zostały stosownie do zakresu prowadzonych badań, obejmujących podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i – jeśli nie zaznaczono inaczej – obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- 50 osób i więcej.

4. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

5. Dane w podziale według sekcji, działów i grup PKD opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

7. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku – obok PKD – należy wymienić:

1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności (KZiS)**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego; klasyfikacja opracowana na podstawie Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08) wprowadzona została z dniem 1 I 2015 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 VIII 2014 r. (Dz. U. poz. 1145) w miejsce obowiązującej do 31 XII 2014 r.;

3) **according to ownership sectors:**

- *public sector – grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), local self-government entity ownership as well as “mixed ownership” with a predominance of public sector entity capital (property),*
- *private sector – grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of private sector entity capital (property).*

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company's registration application.

3. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, including entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and (unless otherwise indicated) include entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- 50 persons and more.

4. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with **the respective organizational status of units of the national economy**.

5. Data according to NACE sections, divisions and groups are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.

In the **enterprise (entity) method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.

7. Other than NACE, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

1) the **Occupations and Specializations Classification (KZiS)**, on the basis of which councillors of organs of local self-government entities are grouped; the classification, compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 I 2015 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy of 7 VIII 2014 (Journal of Laws item 1145) replacing the classification valid until 31 XII 2014;

- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług (PKWiU 2008)**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2008, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 I 2009 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz. U. Nr 207, poz. 1293), w miejsce stosowanej do 31 XII 2008 r.;
- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania produktów budownictwa; PKOB, opracowana na podstawie europejskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316) z późniejszymi zmianami;
- 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1317) z późniejszymi zmianami.

8. Informacje o województwie oraz w podziale na **miasta i wieś** podano w każdorazowym podziale administracyjnym, (patrz uwagi ogólne działu „Ludność”, ust. 1 na str. 97). Przez „**miasta**” rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez „**wieś**” – gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.

9. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Do wyceny produkcji – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto kategorię **ceny bazowej**.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług (od produktów krajowych i od importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób).

- 2) *the Polish Classification of Products and Services (PKWiU 2008)*, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of the following international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 I 2009 by a decree of the Council of Ministers, dated 29 X 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293) in place of the PKWiU classification used until 31 XII 2008;
- 3) *the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)*, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;
- 4) *the Polish Classification of Types of Construction (PKOB)*, on the basis of which products of construction are grouped; PKOB, compiled on the basis of the European Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316) with later amendments;
- 5) *the Classification of Fixed Assets (KŚT)*, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1317) with later amendments.

8. Information on the voivodship as well as by **urban and rural area** is presented according to administrative division in a given period, (see general notes to the chapter “Population”, item 1 on page 97). the term **urban areas** is understood as urban gminas and cities in urban-rural gminas, the term **rural areas** – rural gminas and rural part of urban-rural gminas.

9. Data in **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables in which prices are not defined, data are expressed in current prices.

In order to evaluate production, unless otherwise indicated, the **basic price** category was implemented.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: the value added tax – VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including the excise tax) as well as other taxes on products, such as the excise tax on domestic products and taxes on selected types of services (e.g., on games of chance and mutual betting, the lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers).

10. Jako ceny stałe przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
  - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) dla lat 2006–2010,
  - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

11. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki – w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach – obliczono w warunkach porównywalnych. Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

12. Do przeliczeń danych według liczby ludności – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto liczbę ludności według krajowej definicji zamieszkania, opracowaną metodą bilansową.

Przy **przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja, spożycie) – według stanu w dniu 30 VI. U w a g a. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 VI:

- do 2009 r. – zameldowanej na pobyt stały,
- od 2010 r. – faktycznie zamieszkałej.

13. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

14. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

15. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

16. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami, przy przyjęciu zasady, że jako źródłodawcę podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tablicy za ostatni rok.

17. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

10. Constant prices were adopted as follows:

- 1) agricultural output – current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in the case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;
- 2) sold production of industry:
  - 2005 constant prices (2005 average current prices) for 2006–2010,
  - constant prices 2010 (average current prices 2010) since 2011.

11. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices – in the case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods are calculated in comparable conditions. Single base indices are calculated using the chain-base index method.

12. For the purpose of calculating data by population number, unless otherwise indicated, the population number according to the national definition of residence, compiled using the balance method, was adopted.

When **computing per capita data (1000 population, etc.)** as of the end of a year (e.g. beds in hospitals, fixed assets), the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production, consumption) – as of 30 VI.

Note. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 VI:

- to 2009 – registered for permanent residence,
- since 2010 – de facto population (population actually residing).

13. Data, unless otherwise indicated, do not include the budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

14. Selected information presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications of the Statistical Office.

15. Due to the electronic method of data processing, in some cases component totals can differ from the amount given in the item „total”.

16. Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information presented in the table for the last year given as the source.

17. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA
CHOROÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja)
*INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION
OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD – 10 Revision)*

Choroby krwi i narządów krwiotwórczych <i>Diseases of blood and blood-forming organs</i>	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz wybrane choroby przebiegające z udziałem mechanizmów immunologicznych <i>Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism</i>
Wady rozwojowe wrodzone <i>Congenital anomalies</i>	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe <i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>
Objawy i stany niedokładnie określone <i>Symptoms and ill-defined conditions</i>	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych niesklasyfikowane gdzie indziej <i>Symptoms, sign and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified</i>

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007
NOMENCLATURE DES ACTIVITÉS DE COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE – NACE Rev. 2

sekcje
sections

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości <i>Real estate activities</i>

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007 (dok.)

NOMENCLATURE DES ACTIVITÉS DE COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE – NACE Rev. 2 (cont.)

działy
divisions

Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semitrailers</i>
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>

grupa
group

Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków <i>Construction of buildings</i>
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej <i>Civil engineering</i>

*

* *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications as well as in the series „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (Methodological Papers and Classifications).

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2016 R.
VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	Polska = 100 <i>Poland = 100</i>		
POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY <i>AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION</i>				
Powierzchnia w km ²	312679	24173	7,7	<i>Area in km²</i>
Powiaty.....	314	19	6,1	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu	66	2	3,0	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy	2478	116	4,7	<i>Gminas</i>
Miasta.....	919	49	5,3	<i>Towns</i>
Miejscowości wiejskie	52548	3875	7,4	<i>Rural localities</i>
Sołectwa.....	40726	2300	5,6	<i>Village administrator's offices</i>
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA <i>ENVIRONMENTAL PROTECTION</i>				
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				<i>Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:</i>
pyłowych.....	38,6	0,8	2,1	<i>particulates</i>
gazowych (z dwutlenkiem węgla)..	210849,4	1590,1	0,8	<i>gases (including carbon dioxide)</i>
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII).....	3253	239	7,3	<i>Municipal wastewater treatment plants^a (as of 31 XII)</i>
w tym: biologiczne	2408	170	7,1	<i>of which: biological</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów.....	826	69	8,4	<i>with increased biogene removal</i>
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t.....	128306,9	2271,5	1,8	<i>Generated waste (during the year; excluding municipal waste) in thous. t</i>
Odpady komunalne zebrane ^b (w ciągu roku) w tys. t.....	11654,3	434,4	3,7	<i>Municipal waste collected^b (during the year) in thous. t</i>
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				<i>Outlays on fixed assets (current prices):</i>
służące ochronie środowiska:				<i>in environmental protection:</i>
w milionach złotych.....	6517,0	84,1	1,3	<i>in million zlotys</i>
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	2,7	1,2	x	<i>in % of total investment outlays</i>
służące gospodarce wodnej:				<i>in water management:</i>
w milionach złotych.....	1690,3	25,5	1,5	<i>in million zlotys</i>
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	0,7	0,4	x	<i>in % of total investment outlays</i>
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE^c <i>PUBLIC SAFETY^c</i>				
Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				<i>Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings:</i>
w liczbach bezwzględnych.....	748459	26971	3,6	<i>in absolute numbers</i>
na 10 tys. ludności.....	194,8	187,6	x	<i>per 10 thous. population</i>
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję w %	66,5	67,2	x	<i>Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police in %</i>

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. *b* Dane szacunkowe. *c* Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

a Working on sewage network. *b* Estimated data. *c* Excluding punishable acts committed by juveniles.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2016 R. (cd.)
VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	
LUDNOŚĆ POPULATION				
Ludność (stan w dniu 31 XII)	38432992	1436367	3,7	<i>Population (as of 31 XII)</i>
miasta	23129492	847949	3,7	<i>urban areas</i>
wieś	15303500	588418	3,8	<i>rural areas</i>
w tym kobiety	19839826	733296	3,7	<i>of which females</i>
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	59	48,0	<i>Population per 1 km² of total area (as of 31 XII)</i>
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	61,7	58,4	94,7	<i>Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)</i>
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,2	-0,4	x	<i>Natural increase per 1000 population</i>
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,0	-2,1	x	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population</i>
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES				
Pracujący ^{a,b} (stan w dniu 31 XII) w tys.	14964,4	443,3	3,0	<i>Employed persons^{a,b} (as of 31 XII) in thous.</i>
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł.	4052,19	3456,95	85,3	<i>Average monthly gross wages and salaries in zł</i>
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	1335,2	73,1	5,5	<i>Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.</i>
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b (stan w dniu 31 XII) w %	8,2	14,2	x	<i>Registered unemployment rate^b (as of 31 XII) in %</i>
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS				
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				<i>Network (as of 31 XII) in km:</i>
wodociągowej rozdzielczej	300989,7	16033,9	5,3	<i>water supply distribution</i>
kanalizacyjnej rozdzielczej	154013,7	7040,6	4,6	<i>sewage distribution^c</i>
gazowej	149036,6	3138,9	2,1	<i>gas supply</i>
Zasoby mieszkaniowe ^d (stan w dniu 31 III):				<i>Dwellings stocks^d (as of 31 III):</i>
mieszkania: w tysiącach	14272,0	509,6	3,6	<i>dwellings: in thousands</i>
na 1000 ludności	371,3	354,8	x	<i>per 1000 population</i>
izby: w tysiącach	54558,3	1926,1	3,5	<i>in thousands</i>
na 1000 ludności	1419,6	1340,9	x	<i>per 1000 population</i>
powierzchnia użytkowa mieszkań: w tysiącach m ²	1053251,8	34828,0	3,3	<i>useful floor area of dwellings: in thousands m²</i>
na 1000 ludności w m ²	27404,9	24247,3	x	<i>per 1000 population in m²</i>

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. *b* Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. *c* Łącznie z kolektorami. *d* Na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych.

a By actual workplace and kind of activity. *b* Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010. *c* Including collectors. *d* Based on balance of dwelling stocks.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2016 R. (cd.)
VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	Polska = 100 <i>Poland = 100</i>		
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.) MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)				
Mieszkania oddane do użytkowania: w tysiącach	163,3	4,6	2,8	<i>Dwellings completed: in thousands</i>
na 1000 ludności:				<i>per 1000 population:</i>
mieszkania	4,3	3,2	x	<i>dwellings</i>
izby	16,8	12,4	x	<i>rooms</i>
powierzchnia użytkowa miesz- kań w m ²	401,5	288,0	x	<i>useful floor area of dwellings in m²</i>
EDUKACJA^a I WYCHOWANIE – stan na początku roku szkolnego EDUCATION^a – as of beginning of the school year				
Uczniowie w szkołach ^b w tys.:				<i>Pupils and students in schools^b in thous.:</i>
podstawowych	2296,5	86,1	3,7	<i>primary</i>
gimnazjalnych	1061,3	41,1	3,9	<i>lower secondary</i>
zasadniczych (zawodowych) ^c	176,9	8,1	4,6	<i>basic vocational^f</i>
liceach ogólnokształcących	485,5	17,3	3,6	<i>general secondary</i>
technikach	505,9	18,7	3,7	<i>technical secondary</i>
artystycznych ogólnokształcących ^d	12,9	0,3	2,6	<i>general art^g</i>
policealnych	248,1	8,5	3,4	<i>post-secondary</i>
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^e :				<i>Children attending pre-primary education establishments^e:</i>
w tysiącach	1299,1	42,9	3,3	<i>in thousands</i>
na 1000 dzieci w wieku 3–5 lat	811	707	87,2	<i>per 1000 children aged 3–5</i>
OCHRONA ZDROWIA^a I OPIEKA SPOŁECZNA – stan w dniu 31 XII HEALTH CARE^a AND SOCIAL WELFARE – as of 31 XII				
Pracownicy medyczni ^h :				<i>Medical personnel^h:</i>
lekarze	91730	3092	3,4	<i>doctor</i>
lekarze dentyści	13308	504	3,8	<i>dentists</i>
pielęgniarki ⁱ	195838	6960	3,6	<i>nurses^h</i>
Przychodnie	21299	870	4,1	<i>Out-patients departments</i>
Szpitałe ogólne	957	45	4,7	<i>General hospitals</i>
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys.	186,6	6,8	3,6	<i>Beds in general hospitals in thous.</i>
Apteki ogólnodostępne ^j	13104	428	3,3	<i>Generally available pharmacies^j</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 195. ^b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. ^c Łącznie z uczniami szkół specjalnych przysposabiających do pracy. ^d Dających uprawnienia zawodowe. ^e Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. ^f Łącznie z danymi resortu obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji. ^g Łącznie z odbywającymi staż; łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest indywidualna praktyka lekarska i pielęgniarska zarejestrowana w Izbach Lekarskich, pielęgniarskich, która realizuje świadczenia zdrowotne w ramach środków publicznych; bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji publicznej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. ^h Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ⁱ Patrz uwagi ogólne działu „Ochrona zdrowia i opieka społeczna”, ust. 10 na str. 234.

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 195. ^b Excluding schools for adult, excluding post-secondary schools. ^c Including students special job-training schools. ^d Leading to professional certification. ^e Including the children attending for all school year in the units performing health care activities. ^f Including the data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. ^g Include inters; including persons for whom the main workplace are individual medical practice and nurses registered at Chamber of Physicians and Chambers of Nurses providing publicly funded medical services; excluding persons for whom the main workplace are university, social welfare, public administration or territorial self-government unit or National Health Fund. ^h Including master nurses. ⁱ See general notes to the chapter “Health care and social welfare”, item 10 on page 234.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2016 R. (cd.)

VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	Polska = 100 <i>Poland = 100</i>		
KULTURA. TURYSTYKA <i>CULTURE. TOURISM</i>				
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII).....	7984	300	3,8	<i>Public libraries (including branches; as of 31 XII)</i>
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	128994,9	4304,3	3,3	<i>Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.</i>
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII).....	944	33	3,5	<i>Museums with branches (as of 31 XII)</i>
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	36081,6	725,1	2,0	<i>Museum and exhibition visitors in thous.</i>
Kina stałe (stan w dniu 31 XII).....	484	19	3,9	<i>Fixed cinemas (as of 31 XII)</i>
Widzowie w kinach stałych w tys.	51823,9	1337,3	2,6	<i>Audience in fixed cinemas in thous.</i>
Baza noclegowa turystyki ^a w tys.: miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII).....	749,2	41,1	5,5	<i>Tourist accommodation establishments^a in thous.:</i> <i>number of beds (as of 31 VII)</i>
korzystający z noclegów.....	30108,3	1280,6	4,3	<i>tourists accommodated</i>
ROLNICTWO I LEŚNICTWO <i>AGRICULTURE AND FORESTRY</i>				
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej (stan w czerwcu) ^b w tys. ha.....	14405,7	1014,4	7,0	<i>Agricultural land in good agricultural condition (as of June)^b in thous. ha</i>
pod zasiewami ^c	10640,0	668,8	6,3	<i>sown area^c</i>
grunty ugorowane.....	165,6	7,2	4,4	<i>fallow land</i>
uprawy trwałe.....	393,5	6,6	1,7	<i>permanent crops</i>
ogrody przydomowe.....	31,1	0,6	1,9	<i>kitchen gardens</i>
łąki i pastwiska.....	3175,5	331,2	10,4	<i>meadows and pastures</i>
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^c w tys. ha:				<i>Sown area (as of June)^c in thous. ha:</i>
zboża.....	7400,3	407,9	5,5	<i>cereals</i>
ziemniaki.....	300,7	8,3	2,8	<i>potatoes</i>
warzywa gruntowe ^d	178,5	3,3	1,8	<i>ground vegetables^d</i>
Zbiory w tys. t:				<i>Production in thous. t:</i>
zboża.....	29849,2	1521,1	5,1	<i>cereals</i>
ziemniaki.....	8624,0	216,6	2,5	<i>potatoes</i>
warzywa gruntowe ^d	4547,3	68,9	1,5	<i>ground vegetables^d</i>
Plony z 1 ha w dt:				<i>Yields per 1 ha in dt:</i>
zboża.....	40,3	37,3	92,6	<i>cereals</i>
ziemniaki.....	287	260	90,6	<i>potatoes</i>
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha.....	9230,0	756,9	8,2	<i>Forest areas (as of 31 XII) in thous. ha</i>
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO <i>INDUSTRY AND CONSTRUCTION</i>				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące): w milionach złotych.....	1301911,8	31336,5	2,4	<i>Sold production of industry (current prices):</i> <i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł.....	33880	21795	64,3	<i>per capita in zł</i>
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^e (ceny bieżące): w milionach złotych.....	166844,2	4730,9	2,8	<i>Sales of construction and assembly production^e (current prices):</i> <i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł.....	4342	3290	75,8	<i>per capita in zł</i>

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. ^c Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyzioranie (nawozy zielone). ^d Łącznie z ogrodami przydomowymi, dane według szacunków. ^e Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. ^c Excluding permanent crops, and crop area intended for ploughing (green fertilizers). ^d Including kitchen gardens, data based on estimation. ^e Realized by construction units – by place of performing works.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2016 R. (cd.)

VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>	Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>			
TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA – stan w dniu 31 XII <i>TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS – as of 31 XII</i>				
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km ..	294313	13389	4,5	<i>Hard surface public roads (urban and non-urban) in km</i>
w tym o nawierzchni ulepszonej w %.....	92,3	92,3	x	<i>of which improved in %</i>
Samochody zarejestrowane ^a w tys. szt:				<i>Registered cars^a in thous. units:</i>
osobowe	21675,4	726,5	3,4	<i>passenger cars</i>
ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	3541,3	108,1	3,1	<i>lorries and road tractors^b</i>
Placówki pocztowe operatora wyznaczonego ^c	7497	338	4,5	<i>Post offices of appointed operator^c</i>
Telefoniczne łącza główne ^d : w tysiącach.....	4759,0	131,5	2,8	<i>Fixed main line^d: in thousands</i>
w tym standardowe łącza główne	4059,8	114,2	2,8	<i>of which standard main line</i>
na 1000 ludności	123,8	91,5	x	<i>per 1000 population</i>
HANDEL – stan w dniu 31 XII <i>TRADE – as of 31 XII</i>				
Sklepy	367011	12598	3,4	<i>Shops</i>
Liczba ludności na 1 sklep.....	105	114	x	<i>Population per shop</i>
Targowiska stałe.....	2199	83	3,8	<i>Permanent marketplace</i>
FINANSE PUBLICZNE <i>PUBLIC FINANCE</i>				
Budżety gmin^e				<i>Budgets of gminas^e</i>
Dochody:				<i>Revenue:</i>
w milionach złotych.....	101794,8	4601,5	4,5	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł.....	3944	4027	102,1	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				<i>Expenditure:</i>
w milionach złotych.....	98175,1	4430,7	4,5	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł.....	3803	3877	101,9	<i>per capita in zł</i>
Budżety miast na prawach powiatu				<i>Budgets of cities with powiat status</i>
Dochody:				<i>Revenue:</i>
w milionach złotych.....	74420,1	1634,8	2,2	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł.....	5900	5541	93,9	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				<i>Expenditure:</i>
w milionach złotych.....	71941,5	1476,9	2,1	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł.....	5703	5006	87,8	<i>per capita in zł</i>
Budżety powiatów				<i>Budgets of powiats</i>
Dochody:				<i>Revenue:</i>
w milionach złotych.....	23948,3	1241,3	5,2	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł.....	928	1086	117,1	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				<i>Expenditure:</i>
w milionach złotych.....	23300,6	1206,1	5,2	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł.....	903	1055	116,9	<i>per capita in zł</i>
Budżety województw				<i>Budgets of voivodships</i>
Dochody:				<i>Revenue:</i>
w milionach złotych.....	13505,6	513,2	3,8	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł.....	351	357	101,6	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				<i>Expenditure:</i>
w milionach złotych.....	12617,4	460,6	3,7	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł.....	328	320	97,6	<i>per capita in zł</i>

a Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. c Dane dotyczą operatora wyznaczonego; do 2012 r. operatora publicznego. d Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. e Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Including cars having temporary permissions given at the end of the year. b Including vans. c Data concern the appointed operator; up to 2012 public operator. d Data concern operators of the public telecommunication network. e Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2016 R. (dok.)
VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>	Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>			
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE INVESTMENTS. FIXED ASSETS				
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				<i>Investment outlays (current prices):</i>
w milionach złotych.....	244429,0	7104,5	2,9	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł.....	6361	4941	77,7	<i>per capita in zł</i>
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>
w milionach złotych.....	3660941,7	107524,3	2,9	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł.....	95255	74859	78,6	<i>per capita in zł</i>
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY				
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^{ab} (stan w dniu 31 XII).....	4237691	124287	2,9	<i>Entities of the national economy in the REGON register^{ab} (as of 31 XII)</i>
sektor publiczny.....	121951	5480	4,5	<i>public sector</i>
sektor prywatny.....	4071719	118222	2,9	<i>private sector</i>
RACHUNKI REGIONALNE W 2015 R. REGIONAL ACCOUNTS IN 2015				
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				<i>Gross domestic product (current prices):</i>
w milionach złotych.....	1799392	47853	2,7	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł.....	46792	33179	70,9	<i>per capita in zł</i>
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				<i>Gross value added (current prices):</i>
w milionach złotych.....	1596366	42453	2,7	<i>in million zlotys</i>
na 1 pracującego w zł.....	113577	100026	88,1	<i>per 1 employed person in zł</i>
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				<i>Gross nominal disposable income in the households sector:</i>
w milionach złotych.....	1063827	33974	3,2	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł.....	27664	23557	85,2	<i>per capita in zł</i>

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. *b* W podziale według sektorów własności – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

a Excluding persons tending private farms in agriculture. *b* In the division by ownership sectors excluding entities that in the REGON register do not have information concerning form of ownership.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	2012
	POWIERZCHNIA				
Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII)	24203	24173	24173	24173	24173
	STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA				
Pobór wody – w % poboru ogółem					
– na cele:					
produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnic- twem, łowiectwem i rybactwem).....	30,5	22,2	17,9	18,8	19,9
eksploatacji sieci wodociągowej ^b	53,0	52,1	49,6	48,8	50,1
Żużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km ² w dam ³	5,3	5,1	5,3	5,4	5,2
w tym do produkcji przemysłowej.....	1,8	1,3	1,1	1,1	1,2
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowa- dzone do wód lub do ziemi:					
oczyszczane w % wymagających					
oczyszczania	95,7	95,4	99,4	99,7	98,9
nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Ludność korzystająca z oczyszczalni ście- ków w % ludności ogółem ^c	64,5	69,9	70,8	72,1	73,4
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakła- dów szczególnie uciążliwych dla czysto- ści powietrza w tys. t:					
pyłowych	2,5	1,9	1,2	1,2	1,2
gazowych (bez dwutlenku węgla).....	15,3	10,6	9,6	8,8	9,4
Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:					
pyłowych.....	95,3	96,6	97,7	97,5	97,7
gazowych (bez dwutlenku węgla)	14,5	2,8	7,1	2,8	1,2
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłąc- zeniem odpadów komunalnych) ^d					
na 1 km ² w t.....	19,0	25,2	41,8	37,3	33,7
Odpady komunalne zebrane ^e (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w kg	353	219	226	225	223
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakładów inwestycyjnych ogółem:					
służące ochronie środowiska.....	3,4	3,4	6,1	5,0	5,6
służące gospodarce wodnej.....	1,5	1,7	1,8	1,5	1,1
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII):					
w % powierzchni ogólnej.....	53,6	46,2	46,6	46,7	46,7
na 1 mieszkańca w m ²	9089	7831	7746	7775	7786

a Z ujęć własnych. b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. c Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków ust. 7 na str. 63. d Dane szacunkowe; w 2000 r. określane jako odpady stałe wywiezione; od 2003 r. dane nieporównywalne

a From own intakes. b Water withdrawal at intakes before entering the water network. c Population connected to wastewater protection^o, item 7 on page 63. d Estimated data; in 2000 defined as solid waste removed; since 2003 data are not comparable

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION
AREA				
24173	24173	24173	24173	Area in km ² (as of 31 XII)
ENVIRONMENTAL PROTECTION				
19,7	23,8	24,2	22,5	Water withdrawal – in % of total withdrawal – for purposes of:
51,2	50,6	52,6	53,9	production ^d (excluding agriculture, hunting and forestry and fishing)
5,0	5,2	5,1	5,0	exploitation of water supply network ^k
1,1	1,4	1,4	1,3	Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km ² in dam ³
				of which for industrial production
				Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground:
98,6	98,7	99,5	97,4	treated in % of requiring treatment
0,0	0,0	0,0	0,1	untreated per 1 km ² in dam ³
74,8	75,0	75,9	75,7	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^e
				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:
1,1	1,0	1,0	0,8	particulates
8,9	8,4	9,4	10,4	gases (excluding carbon dioxide)
				Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:
97,4	98,1	98,2	98,3	particulates
1,1	2,0	1,8	1,0	gases (excluding carbon dioxide)
45,9	52,9	43,4	94,0	Generated waste (during the year; excluding municipal waste) ^d per 1 km ² in t
238	251	271	302	Municipal waste collected* (during the year) per capita in kg
5,6	3,9	3,5	1,2	Outlays on fixed assets (current prices) in % of total investment outlays:
1,4	1,9	0,9	0,4	in environmental protection
				in water management
46,7	46,7	46,7	46,7	Area of special nature value under legal protection (as of 31 XII):
7806	7822	7846	7863	in % of total area
				per capita in m ²

– dane szacunkowe, ludność ogółem – na podstawie bilansów. *d* Patrz uwagi ogólne działu „Stan i ochrona środowiska”, z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę katalogu odpadów.

*treatment plants – estimated data, the total population – based on balances. *d* See general notes to the chapter “Environmental with data for previous years due to a change in the catalogue of waste.*

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	2012
	BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE				
Przestępstwa stwierdzone przez Policję ^a w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:					
w liczbach bezwzględnych.....	49413	50234	37666	39193	37375
na 10 tys. ludności.....	346,7	351,7	259,0	269,7	257,4
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^a w %.....	53,1	70,5	71,6	72,1	71,8
	LUDNOŚĆ ^b				
Ludność (stan w dniu 31 XII)	1427508	1428601	1453782	1452596	1450697
miasta	860484	857850	864661	862394	860237
wieś	567024	570751	589121	590202	590460
w tym kobiety.....	729648	731283	741522	741045	740195
Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII).....	105	105	104	104	104
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII).....	59	59	60	60	60
Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):					
przedprodukcyjnym.....	385794	322093	290117	284478	279683
produkcyjnym	859584	915235	950669	947920	942867
poprodukcyjnym	182130	191273	212996	220198	228147
Małżeństwa na 1000 ludności.....	5,8	5,5	5,8	5,3	5,2
Rozwody na 1000 ludności.....	1,3	2,1	2,0	2,0	1,9
Urodzenia żywe na 1000 ludności	10,9	10,3	10,8	10,2	9,9
Zgony ^c na 1000 ludności.....	8,2	8,7	8,9	8,9	9,2
Przyrost naturalny na 1000 ludności.....	2,7	1,6	1,9	1,2	0,6
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych ..	7,5	6,4	4,8	4,7	4,1
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-1,7	-2,2	-1,9	-2,1	-1,8
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:					
mężczyźni.....	69,2	70,0	71,3	71,5	71,7
kobiety.....	78,6	79,4	80,4	80,7	81,0
	RYNEK PRACY				
Pracujący ^d (stan w dniu 31 XII):					
w tysiącach.....	454,0	396,9	423,3	422,9	418,1
w tym kobiety.....	214,2	184,9	197,7	197,4	196,8
na 1000 ludności	318	278	291	291	288
w sektorze prywatnym w %.....	71,3	71,8	73,8	74,5	74,5
według rodzajów działalności w %:					
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....	26,6	17,0	16,5	16,5	16,8
przemysł i budownictwo	26,1	29,4	29,7	29,9	29,1
handel; naprawa pojazdów samochodowych ^e ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^f ; informacja i komunikacja	x	22,8	22,1	21,8	21,5
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^g oraz pozostałe usługi ^g	x	30,9	31,7	31,9	32,7

^a Do 2012 r. – łącznie z prokuraturą; w 2014 r. bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. ^b Patrzą uwagi ogólne wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. ^c Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności wyszczególnionych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2005–2009 – Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^d Pod pojęciem "pozostałe usługi" należy rozumieć następujące sekcje PKD: i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne"; "Edukacja", "Opieka zdrowotna i pomoc społeczna", "Działalność

^a Until 2012 – including prosecutor's office; in 2014 excluding punishable acts committed by juveniles. ^b See general internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used. ^c By actual workplace and kind of results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, in 2005–2009 – of the Population and Housing Census 2002 as well as NACE Rev. 2 sections: "Professional, scientific and technical activities", "Administrative and support service activities", "Arts, entertainment and recreation" and "Other service activities".

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION
PUBLIC SAFETY				
32571	31266	27120	26971	<i>Ascertained crimes by the Police^e in completed preparatory proceedings: in absolute numbers per 10 thous. population</i>
224,9	216,3	188,0	187,6	
66,9	68,0	65,0	67,2	<i>Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police^e in %</i>
POPULATION^b				
1446915	1443967	1439675	1436367	<i>Population (as of 31 XII) urban areas rural areas of which females</i>
857353	854265	850385	847949	
589562	589702	589290	588418	
738437	736979	734782	733296	
104	104	104	104	<i>Females per 100 males (as of 31 XII)</i>
60	60	60	59	<i>Population per 1 km² of total area (as of 31 XII)</i>
<i>Population at age (as of 31 XII):</i>				
274832	270848	266937	264364	<i>pre-working</i>
935744	927429	917403	906979	<i>working</i>
236339	245690	255335	265024	<i>post-working</i>
4,5	4,8	4,8	4,7	<i>Marriages per 1000 population</i>
1,9	1,9	1,9	1,9	<i>Divorces per 1000 population</i>
9,4	9,7	9,1	9,4	<i>Live births per 1000 population</i>
9,6	9,1	9,6	9,8	<i>Deaths^c per 1000 population</i>
-0,2	0,6	-0,5	-0,4	<i>Natural increase per 1000 population</i>
5,9	4,8	4,0	5,0	<i>Infant deaths per 1000 live births</i>
-2,6	-2,5	-2,4 ^d	-2,1	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population</i>
<i>Life expectancy at the moment of birth:</i>				
71,9	73,1	72,7	72,7	<i>males</i>
80,8	81,2	81,1	81,1	<i>females</i>
LABOUR MARKET				
<i>Employed persons^d (as of 31 XII):</i>				
419,6	426,3	433,2	443,3	<i>in thousands</i>
200,2	204,4	207,2	211,1	<i>of which women</i>
290	295	301	309	<i>per 1000 population</i>
75,2	75,7	76,2	76,7	<i>in private sector in % by kind of activities in %:</i>
<i>agriculture, forestry and fishing</i>				
16,7	16,5	16,3	16,0	<i>industry and construction</i>
28,3	28,5	29,0	29,3	<i>trade; repair of motor vehicles^a; transportation and storage; accommodation and catering^a; information and communication</i>
21,4	21,2	21,4	21,4	<i>financial and insurance activities; real estate activities and other services^g</i>
33,6	33,8	33,3	33,4	

działu „Ludność”, ust. 1 na str. 97. c Łącznie ze zgonami niemowląt. d Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach (od 2004 r.). f Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Administrowanie i działalność wspierająca^a”, „Administracja publiczna związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” oraz „Pozostała działalność usługowa”.

notes to the chapter “Population”, item 1 on page 97. c Including infant deaths. d For calculating net migration, data on activity (since 2004). f Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the the Agricultural Census 2002, since 2010 – of the Agricultural Census 2010. g The term “Other services” refers to the “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”,

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	2012
	RYNEK PRACY (dok.)				
Przeciętne zatrudnienie:					
w przemyśle:					
w tysiącach	87,8	81,6	84,8	85,4	83,3
na 1000 ludności	59,8	57,2	58,3	58,8	57,4
w budownictwie:					
w tysiącach	18,8	15,2	20,9	20,6	19,1
na 1000 ludności	12,8	10,7	14,3	14,2	13,2
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	158,2	150,9	105,9	107,3	113,2
2000 = 100	x	95,4	67,0	67,9	71,6
W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII):					
kobiety	55,6	53,3	53,0	54,4	52,1
w wieku do 25 lat	27,3	22,5	21,7	21,4	20,3
pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	48,5	49,7	28,1	32,7	34,4
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) na 1 ofertę pracy	1535	411	230	266	159
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (stan w dniu 31 XII) w %	25,8	27,2	20,0	20,2	21,3
	WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH				
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1671,17	2015,99	2722,00	2863,29	2996,24
2000 = 100	x	120,6	162,9	171,3	179,3
w tym: w przemyśle	1702,61	1881,59	2587,50	2742,39	2895,05
w budownictwie	1486,12	1677,73	2293,03	2366,04	2486,37
Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	306,6	297,6	299,7	297,5	296,4
pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	238,4	238,0	249,6	249,0	249,3
rolników indywidualnych	68,2	59,7	50,1	48,5	47,2
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:					
wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	759,05	1019,16	1428,63	1501,12	1588,21
rolników indywidualnych ^b	602,05	756,55	955,05	986,78	1056,15
	INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA				
Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w km:					
wodociągowej	9253,6	12130,2	13951,7	14473,0	15009,5
kanalizacyjnej ^c	2541,3	4017,9	4794,6	5358,3	5882,7
Zużycie w gospodarstwach domowych: wody z wodociągów:					
w hektometrach sześciennych	48,5	44,4	44,8	44,5	44,1
na 1 mieszkańca w m ³	33,8	31,1	30,8	30,6	30,4
energii elektrycznej w miastach ^d :					
w gigawatogodzinach	504,6	466,8	594,2	565,1	560,6
na 1 mieszkańca w kWh	588,0	544,0	686,3	654,4	650,7

a Do wyciszenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. – Powszechnego uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego. c Łącznie gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture was and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 – of the Agricultural Census 2010. b Including benefits from the Pension Fund. c Including collectors. d In 2000 excluding households, whose the main source of maintenance

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION
LABOUR MARKET (cont.)				
81,1	82,6	85,0	88,9	<i>Average paid employment:</i>
56,0	57,2	59,1	61,9	<i>in industry:</i>
				<i>in thousands</i>
16,5	15,9	15,9	16,3	<i>per 1000 population</i>
11,4	11,0	11,0	11,3	<i>in construction:</i>
				<i>in thousands</i>
				<i>per 1000 population</i>
115,9	98,1	83,5	73,1	<i>Registered unemployed persons</i>
73,3	62,1	52,8	46,2	<i>(as of 31 XII) in thous.</i>
				<i>2000 = 100</i>
51,7	52,0	52,8	54,2	<i>In % of registered unemployed (as of 31 XII):</i>
19,2	17,2	15,7	13,5	<i>women</i>
35,9	39,5	37,8	38,9	<i>aged up to 25</i>
				<i>out of work for longer than 1 year</i>
134	83	67	40	<i>Registered unemployed persons</i>
				<i>(as of 31 XII) per a job offer</i>
21,6	18,7	16,2	14,2	<i>Registered unemployment rate^a</i>
				<i>(as of 31 XII) in %</i>
WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS				
3106,89	3223,04	3324,04	3456,95	<i>Average monthly gross wages and salaries</i>
185,9	192,9	198,9	206,9	<i>in zł</i>
3011,30	3149,33	3231,63	3411,65	<i>2000 = 100</i>
2532,51	2645,37	2718,77	2810,87	<i>of which: in industry</i>
				<i>in construction</i>
294,0	290,6	291,7	292,6	<i>Average number of retirees and pensioners</i>
				<i>in thous.</i>
248,2	246,0	247,3	248,7	<i>receiving retirement pay and pensions paid</i>
45,8	44,6	44,4	43,9	<i>by the Social Insurance Institution</i>
				<i>farmers</i>
				<i>Average monthly gross retirement pay and</i>
				<i>pension in zł:</i>
1669,55	1734,11	1789,53	1824,03	<i>paid by the Social Insurance Institution</i>
1128,17	1151,92	1189,75	1195,90	<i>farmers^b</i>
MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS				
15261,6	15603,2	15872,2	16033,9	<i>Distribution network (as of 31 XII) in km:</i>
6299,0	6731,6	6922,3	7040,6	<i>water supply</i>
				<i>sewage^c</i>
44,1	44,6	45,4	45,1	<i>Consumption in households:</i>
30,5	30,8	31,5	31,4	<i>water from water supply systems:</i>
				<i>in cubic hectometre</i>
				<i>per capita in m³</i>
555,5	523,0	510,5	543,2	<i>electricity in urban areas^d:</i>
647,2	610,9	598,2	639,7	<i>in gigawatt hour</i>
				<i>per capita in kWh</i>

wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2005–2009 – Spisu Rolnego 2010. *b* Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku łączenia z kolektorami. *d* W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód z użytkowanego

used for calculation, estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, in 2005–2009 – of the Population payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this system and to was income from a private farm in agriculture.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	2012
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.)					
Zasoby mieszkaniowe ^a (w 2000 r. – zamieszkane; stan w dniu 31 XII): mieszkania:					
w tysiącach	421,4	457,9	483,2	487,3	492,5
na 1000 ludności	295,2	320,5	332,4	335,5	339,5
izby na 1000 ludności	1054,8	1184,7	1233,9	1263,8	1279,8
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² : na 1000 ludności	17533,8	20798,5	22233,4	22533,5	22901,5
przeciętna 1 mieszkania	59,4	64,9	66,2	67,2	67,5
Mieszkania oddane do użytkowania: mieszkania:					
w tysiącach	3,7	4,5	4,8	4,6	5,5
na 1000 ludności	2,6	3,1	3,3	3,1	3,8
izby na 1000 ludności	8,7	13,1	13,5	13,2	15,3
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² : na 1000 ludności	174,5	292,2	314,6	320,2	363,1
przeciętna 1 mieszkania	67,3	93,8	96,2	101,8	95,9
EDUKACJA^b I WYCHOWANIE					
Uczniowie w szkołach ^c (stan na początku roku szkolnego) w tys.:					
podstawowych ^d	134,8	107,3	87,3	86,2	84,7
gimnazjach	49,4	66,4	51,4	48,7	46,4
zasadniczych zawodowych ^e	24,3	10,5	10,4	9,7	9,1
liceach ogólnokształcących ^f	34,4	27,3	23,2	22,4	21,0
liceach profilowanych	x	9,2	1,1	0,9	0,5
technikach ^f	38,8	22,1	22,3	21,5	21,0
artystycznych ogólnokształcących ^g	0,5	0,6	0,4	0,4	0,3
policealnych	6,4	12,5	11,9	11,9	11,9
Absolwenci szkół ^h w tys.:					
podstawowych	23,5 ^h	19,7	15,0	14,5	14,1
gimnazjów	x	21,2	16,5	15,7	14,9
zasadniczych zawodowych ^e	7,8	3,3	3,1	3,2	3,0
liceów ogólnokształcących ⁱ	7,2	8,6	7,5	7,5	6,8
liceów profilowanych	x	3,0	0,4	0,2	0,2
techników ⁱ	7,3	4,3	5,1	4,9	4,7
artystycznych ogólnokształcących ^g	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
policealnych	2,3	4,3	3,6	3,6	3,7
Absolwenci szkół zasadniczych zawodo- wych, liceów ogólnokształcących, techni- ków oraz artystycznych ogólnokształcą- cych dających uprawnienia zawodowe ^k (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	15,7	13,5	11,1	10,9	10,3

^a Na podstawie bilansów. ^b Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 195. ^c Bez szkół dla przedszkolnego. ^{e, f} Od roku szkolnego 2004/05 łącznie: ^e – ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, obejmując absolwentów klasy VIII i VI. ⁱ Łącznie z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi w latach szkolnych specjalnymi przysposabiającymi do pracy, a w latach szkolnych 2004/05–2014/15 łącznie z liceami profilowanymi.

^a Based on balances. ^b See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 195. ^c Excluding schools for 2004/05 school year including: ^e – special job-training schools, ^f – supplementary schools: general secondary and technical supplementary general schools: general secondary in the 2005/06–2014/15 school year and technical secondary in the 2004/05–2014/15 including specialized secondary schools.

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION
<i>MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)</i>				
				<i>Dwelling stocks^a (in 2000 – inhabited; as of 31 XII):</i>
				<i>dwellings:</i>
497,0	501,1	505,2	509,6	<i>in thousands</i>
343,5	347,1	350,9	354,8	<i>per 1000 population</i>
1296,5	1310,7	1326,1	1340,9	<i>rooms per 1000 population</i>
				<i>useful floor area of dwellings in m²:</i>
23261,9	23582,1	23920,2	24247,3	<i>per 1000 population</i>
67,7	67,9	68,2	68,3	<i>average per dwelling</i>
				<i>Dwellings completed:</i>
				<i>dwellings:</i>
4,8	4,3	4,3	4,6	<i>in thousands</i>
3,3	3,0	3,0	3,2	<i>per 1000 population</i>
14,3	12,1	12,3	12,4	<i>rooms per 1000 population</i>
				<i>useful floor area of dwellings in m²:</i>
323,8	286,9	286,7	288,0	<i>per 1000 population</i>
97,7	95,9	95,9	90,6	<i>average per dwelling</i>
<i>EDUCATION^b</i>				
				<i>Pupils and students in schools^c (as of beginning of the school year) in thous.:</i>
83,6	88,3	93,9	86,1	<i>primary^d</i>
44,4	42,9	42,0	41,1	<i>lower secondary</i>
8,7	9,0	8,6	8,1	<i>basic vocational^e</i>
19,8	18,7	18,0	17,3	<i>general secondary^f</i>
0,2	x	x	x	<i>specialized secondary</i>
20,5	19,9	19,2	18,7	<i>technical secondary^f</i>
0,3	0,3	0,3	0,3	<i>general art^g</i>
10,0	9,7	8,6	8,5	<i>post-secondary</i>
				<i>Graduates in schools^c in thous.:</i>
13,9	13,7	13,3	.	<i>primary</i>
14,3	13,7	13,5	.	<i>lower secondary</i>
1,8	2,5	2,6	.	<i>basic vocational^e</i>
6,7	6,2	5,9	.	<i>general secondary^f</i>
0,2	x	x	x	<i>specialized secondary</i>
4,5	4,4	4,4	.	<i>technical secondary^f</i>
0,1	0,1	0,1	.	<i>general art^g</i>
3,1	2,9	2,6	.	<i>post-secondary</i>
				<i>Graduates of basic vocational, general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools^h (excluding schools for adults) per 1000 population</i>
9,1	9,1	9,0	.	

dorostych, z wyjątkiem szkół policealnych. *d* Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania *f* – z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami. *g* Dające uprawnienia zawodowe. *h* Dane szkolnych 2005/06–2014/15 i technikami w latach szkolnych 2006/07–2015/16. *k* Od roku szkolnego 2004/05 łącznie ze

adults, except post-secondary schools. *d* Excluding children aged 6 attending pre-primary education establishments. *e, f* Since secondary respectively. *g* Leading to professional certification. *h* Data include graduates of 8th and 6th grade. *i* Including 2006/07–2015/16 school year respectively. *k* Since 2004/05 school year including special job-training schools and in the

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	2012
				EDUKACJA ^a I WYCHOWANIE (dok.)	
Studenci szkół wyższych ^b (stan w dniu 30 XI) w tys.	45,1	61,4	49,8	46,5	42,1
Absolwenci szkół wyższych ^{bc} w tys.	6,8	12,2	14,4	14,5	14,1
Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	16,5	12,3	1,5	13,0	12,5
Absolwenci szkół dla dorosłych w tys.	5,0	4,1	2,9	3,5	3,3
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):					
miejsca w przedszkolach w tys.	24,6	22,0	27,0	28,4	30,2
dzieci ^d w tys.:					
w przedszkolach	23,4	21,2	27,5	29,0	30,5
w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych.....	8,6	8,5	9,4	12,1	11,6
Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat ^e	319	347	430	433	438
				OCHRONA ZDROWIA ^f I POMOC SPOŁECZNA	
Pracownicy medyczni ^g (stan w dniu 31 XII):					
lekarze.....	2104	2180	2481	2647	2841
lekarze dentyści.....	185	335	481	456	453
pielęgniarki ^h	5963	5649	6309	6730	7320
Łóżka w szpitalach ogólnych ⁱ (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności.....	42,9	42,2	41,2	43,2	46,2
Leczeni w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności	1543	1877	1757	1833	2115
Przychodnie ^j (stan w dniu 31 XII)	177	427	710	806	805
Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 XII).....	268	343	366	380	388
Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 aptekę.....	5327	4165	3972	3823	3739
Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:					
lekarskie	4,7	5,6	6,1	6,4	6,4
stomatologiczne.....	0,7	0,8	0,9	0,9	0,8
Dzieci w żłobkach ^k i klubach dziecięcych (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku ^m do lat 3	19	18	19	22	26
				KULTURA. TURYSTYKA	
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII).....	367	348	316	315	305
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	3852	3834	3504	3432	3359
Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	211	192	158	157	152
Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych w wol.:					
na 1000 ludności	3891	3491	2903	2929	2969
na 1 czytelnika	18,8	18,2	18,4	18,7	19,5
Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	1,2	1,2	1,3	1,1	1,1
Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ⁿ na 1000 ludności.....	255	201	202	196	215

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 195. ^b Łącznie z filiami, zamiejscowymi wewnętrznymi i administracji; bez cudzoziemców. ^c Z poprzedniego roku akademickiego, a w 2000 r. – z roku wychowania przedszkolnego i punktami przedszkolnymi; od 2007 r. bez wychowania przedszkolnego w placówkach łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. ^e W 2014 r. a w 2015 r. – w wieku 3–5 lat. ^f Od 2012 r. łącznie z danymi resortu obrony narodowej i spraw wewnętrznych. ^g Od 2005 r. lekarska i pielęgniarska. ^h Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ⁱ Bez miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych; społeczna” ust. 2 na str. 232. ^l Łącznie z oddziałami żłobkowymi. ^m Do 2010 r. bez klubów dziecięcych. ⁿ Dane dotyczą

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 195. ^b Including branch sections, basic organizational foreigners. ^c From the previous academic year, and in 2000 – the calendar year. ^d Since 2008 including, entities excluding in the units performing health care activities (unit the 2011 defined as health care institution), since 2013/14 school year calculated using the number of children aged 3–6 in the population aged 3–5 and in half of the 6-year old population, and 2005 working directly with a patient; since 2006 including persons for whom the primary workplace is a medical and nurse newborns. ^k See general notes to the chapter “Health care and social welfare” item 2 on page 232. ^l Including nursery wards.

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION
<i>EDUCATIONⁿ (cont.)</i>				
36,8	32,9	30,1	27,2	Students of higher education institutions ^b (as of 30 XI) in thous.
11,6	10,5	9,4	8,4	Graduates of higher education institutions ^{b,c} in thous.
11,0	9,5	8,0	7,1	Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.
3,4	2,7	2,7	2,1	Graduates of schools for adults in thous.
32,0	33,2	32,7	35,7	Pre-primary education (as of beginning of the school year): places in nursery schools in thous.
32,0	31,4	29,3	33,6	children ^d in thous.: in nursery schools
12,6	10,6	8,6	9,3	in pre-primary sections in primary schools Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3–6 ^e
463	523	748	714	
<i>HEALTH CARE^f AND SOCIAL WELFARE</i>				
2962	2961	2983	3092	Medical personnel ^g (as of 31 XII):
551	583	432	504	doctors
7470	7089	6782	6960	dentists
				nurses ^h
46,1	46,0	46,3	47,0	Beds in general hospitals ⁱ (as of 31 XII) per 10 thous. population
2075	2118	2143	2227	In-patient in general hospitals per 10 thous population
810	827	831	870	Out-patients departments ^k (as of 31 XII)
401	416	411	428	Generally available pharmacies (as of 31 XII)
3608	3471	3503	3356	Population (as of 31 XII) per 1 generally available pharmacy
6,4	6,6	6,6	6,9	Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:
0,8	0,8	0,8	0,8	medical
				dental
31	38	42	53	Children in nurseries ^l and children's clubs (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3 ^m
<i>CULTURE. TOURISM</i>				
302	304	304	300	Public libraries (including branches; as of 31 XII)
3257	3187	3075	2997	Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.
148	145	144	143	Public library borrowers per 1000 population
2975	2891	2839	2835	Public library loans in vol.:
20,1	19,9	19,7	21,0	per 1000 population
				per borrower
1,2	1,3	1,3	1,3	Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population
199	210	197	215	Audience in theatres and music institutions ⁿ per 1000 population

podstawowymi jednostkami organizacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi, bez szkół resortu spraw kalendarzowego. *d* Od 2008 r. łącznie z – nieuwzględnionymi w podziale według rodzaju placówek – zespołami wykonujących działalność leczniczą (do 2011 r. określanych jako zakłady opieki zdrowotnej), od roku szkolnego 2013/14 do przeliczeń wskaźnika użyto liczbę dzieci w grupie 3–6 w liczbie ludności w wieku 3–5 lat i połowie rocznika 6-latków, pracujący bezpośrednio z pacjentem, od 2006 r. łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest praktyka od 2008 r. łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków. *k* Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i pomoc działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

units in another location as well as teaching centres in another location, excluding academies of the Ministry of Interior; excluding in division according to type, pre-primary education groups and pre-primary points; since 2007 excluding pre-primary education including the children attending for all school year in the units performing health care activities. *e* In 2014 the rate was in 2015 – aged 3–5. *f* Since 2012 including data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. *g* Since practice. *h* Including master nurses. *i* Excluding day places in hospital wards; since 2008 including beds and incubator for *m* Until 2010 excluding children's clubs. *n* Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	2012
KULTURA. TURYSTYKA (dok.)					
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	18	23	27	23	27
Zwiedzający muzea i wystawy na 1000					
ludności	294	305	372	394	339
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	39	29	21	17	23
Miejsca na widowni w kinach stałych					
(stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	7,1	6,0	5,0	4,3	5,0
Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności..	308	257	645	686	561
Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000					
ludności:					
radiowi	234	232	176	175	176
telewizyjni	230	226	171	170	171
Baza noclegowa turystyki ^a (stan w dniu					
31 VII)	589	353	387	467	487
w tym hotele	65	85	95	97	101
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)					
na 10 tys. ludności	343	262	259	269	272
Korzystający z noclegów na 1000 ludności.	586	531	618	669	681
ROLNICTWO ^b I LEŚNICTWO					
Użytki rolne (stan w czerwcu) ^{cd} w tys. ha	1230,9	998,7	1001,0	1048,5	1037,7
w tym w dobrej kulturze rolnej w %	x	x	97,4	98,5	95,3
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^{de}					
w tys. ha	729,7	607,2	592,1	659,1	606,4
w tym w %:					
zboża podstawowe (łącznie z mieszan-					
kami zbożowymi)	71,8	71,0	69,5	66,1	63,7
w tym: pszenica	23,9	22,4	24,3	23,9	24,8
żyto	12,2	5,5	6,7	5,5	6,4
ziemniaki ^f	4,9	2,4	1,8	1,5	1,6
buraki cukrowe	0,9	0,6	0,6	0,4	0,5
Zbiory w tys. t:					
zboża podstawowe (łącznie z mieszan-					
kami zbożowymi)	1313,4	1199,8	1716,6	1542,1	1478,9
w tym: pszenica	587,1	527,1	703,8	662,1	661,8
żyto	166,2	69,9	137,7	96,6	118,2
ziemniaki ^f	730,9	264,8	248,5	211,0	200,7
buraki cukrowe	219,8	181,3	175,2	145,7	168,6
Plony z 1 ha w dt:					
zboża podstawowe (łącznie z mieszan-					
kami zbożowymi)	25,1	27,8	41,7	35,4	38,3
w tym: pszenica	33,6	38,7	49,0	42,0	44,0
żyto	18,7	21,0	34,8	26,8	30,4
ziemniaki ^f	206	179	238	211	208
buraki cukrowe	337	475	518	496	525
Zwierzęta gospodarskie ^d (stan w czerwcu):					
bydło					
w tysiącach sztuk	415,0	407,2	435,0	499,5	463,3
na 100 ha użytków rolnych ^e w szt.	33,7	40,8	43,5	47,6	44,6
trzoda chlewna (w latach 2000–2009					
oraz 2011–2013 – stan w końcu lipca):					
w tysiącach sztuk	798,9	880,6	670,1	609,0	546,8
na 100 ha użytków rolnych ^e w szt.	64,9	88,2	66,9	58,1	52,7
Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^e :					
żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso					
(łącznie z tłuszczami i podrobami) ^g w kg .	195,1	227,0	263,5	263,6	269,4
mleka krowiego w l	506,7	812,2	921,3	898,1	913,9

a Od 2011 r. dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Dane według siedziby użytkownika posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. d W 2010 r. dane Powszechnego zielone). f Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych. g Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego,

a Since 2011 concern establishments 10 and more bed places. b Data are presented according to the official activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. intended for ploughing (green fertilizers). f Since 2010 excluding kitchen gardens. g Concerns meat: beef, veal, pork,

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION
<i>CULTURE. TOURISM (cont.)</i>				
29	30	33	33	Museums with branches (as of 31 XII)
				Museum and exhibition visitors per 1000 population
465	351	486	504	Fixed cinemas (as of 31 XII)
21	20	18	19	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population
4,9	5,7	5,0	5,2	Audience in fixed cinemas per 1000 population
624	686	757	930	Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:
				radio
178	178	178	178	television
172	172	172	172	Tourist accommodation establishments ^a
489	496	492	512	(as of 31 VII)
107	110	105	113	of which hotels
				Number of beds (as of 31 VII) per 10 thous. population
282	276	278	286	Tourists accommodated per 1000 population
727	762	787	891	
<i>AGRICULTURE^b AND FORESTRY</i>				
1021,1	997,9	994,6	1023,0	Agricultural land (as of June) ^{c,d} in thous. ha
98,9	98,9	98,8	99,2	of which in good agricultural condition in %
588,8	580,0	608,7	668,8	Sown area (as of June) ^e in thous. ha
				of which in %:
62,0	60,8	57,9	58,0	basic cereals (including cereal mixed)
21,6	25,0	24,8	23,6	of which: wheat
7,3	4,8	4,4	5,1	rye
2,2	1,0	1,5	1,2	potatoes ^f
0,5	0,5	0,3	0,4	sugar beets
				Crop production in thous. t:
1440,1	1475,2	1397,6	1441,8	basic cereals (including cereal mixed)
579,9	670,0	741,1	664,1	of which: wheat
137,6	91,3	79,2	95,3	rye
273,0	143,6	179,7	216,6	potatoes ^f
170,4	171,5	117,0	166,2	sugar beets
				Yields per 1 ha in dt:
39,4	41,8	39,7	37,2	basis cereals (including cereal mixed)
45,5	48,2	49,1	42,1	of which: wheat
32,1	33,1	29,3	27,9	rye
211	251	192	260	potatoes ^f
625	555	568	599	sugar beets
				Livestock ^g (as of June):
				cattle
451,2	457,8	440,4	442,5	in thousand heads
44,2	45,9	44,3	43,3	per 100 ha of agricultural land ^h in heads
				pigs (in years 2000–2009 and 2011–2013
				– as of the end of July):
520,2	528,0	525,4	454,5	in thousand heads
51,0	52,9	52,8	44,4	per 100 ha of agricultural land ^h in heads
				Production per 1 ha of agricultural land ⁱ :
				of animals for slaughter in terms of meat
249,8	278,2	304,0	305,7	(including fats and pluck) ^g in kg
868,4	979,3	964,8	993,6	of cows' milk in l

gospodarstwa. *c* Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów Spisu Rolnego. *e* Od 2010 r. bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyzioranie (nawozy drobiowego, koziego, króliczego i dzicyzny; w wadze poubojowej ciepłej.

residence of land user. *c* Since 2010 excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural d. In 2010 data of the Agricultural Census. *e* Since 2010 excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	2012
	ROLNICTWO ^a I LEŚNICTWO (dok.)				
Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^b :					
ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi) w kg	596	617	734	634	700
ziemniaki w kg	41	14	9	8	7
buraki cukrowe w kg	179	182	162	151	163
żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w kg	129	190	224	233	233
mleko krowie w l	396	567	705	716	749
Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{bde} w kg: mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi).....	66,5	90,3	109,1	120,7	105,1
wapniowych	125,5	174,3	42,0	36,4	36,4
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu; w 2000 r. – stan w dniu 31 XII) na 100 ha użytków rolnych ^{be} w szt.	3,8	4,7	5,0	.	.
Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	732,7	745,6	761,4	764,1	766,5
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII): w tysiącach hektarów.....	713,0	725,3	740,8	743,5	745,9
na 1 mieszkańca w ha	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	29,5	30,0	30,6	30,8	30,9
Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	381,0	407,2	446,7	446,9	450,9
	PRZEMYSŁ				
Produkcja sprzedana przemysłu:					
w milionach złotych (ceny bieżące).....	.	15860,5	22239,2	26983,4	27292,9
rok poprzedni =100 (ceny stałe) ^f	113,7	.	.	114,6	97,4
2005=100 (ceny stałe)	.	.	136,4	156,3	152,2
na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)...	.	194257	262397	315928	327556
na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące).....	.	11103	15294	18570	18797
	BUDOWNICTWO				
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^g (ceny bieżące):					
w milionach złotych.....	.	2961,7	4548,9	4929,1	4647,6
na 1 mieszkańca w zł.....	.	2073	3128	3392	3201
	TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA – stan w dniu 31 XII				
Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^h :					
w kilometrach.....	1461	1209	1215	1238	1238
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	6,0	5,0	5,0	5,1	5,1
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):					
w kilometrach.....	12257	12352,3	12644,0	12875,8	12889,1
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	50,6	51,1	52,3	53,3	53,3

a Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. b Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych rolniczą o małej skali. c Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego i drobiowego; w wadze (średnie ceny bieżące 1995 r.), dla lat 2006–2009 ceny stałe 2005 (średnie ceny bieżące 2005 r.), od 2011 r. ceny stałe 2010 dotyczą sieci kolejowej Polskich Kolei Państwowych (PKP), od 2005 r. również innych podmiotów, będących zarządcami

a Data are presented according to the official residence of land user. b Since 2010 excluding land of owners of agricultural activities on a small scale. c Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight. 2006–2009 constant prices 2005 (average current prices 2005), since 2011 constant prices 2010 (average current prices Państwowe (PKP), as well as since 2005 of other entities which are administrators of railway infrastructure.

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION
AGRICULTURE^a AND FORESTRY (cont.)				
				<i>Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land^b:</i>
670	772	656	627	<i>basic cereal grains (including cereal mixed) in kg</i>
10	12	15	16	<i>potatoes in kg</i>
167	160	130	161	<i>sugar beets in kg</i>
232	256	282	281	<i>animals for slaughter in terms of meat (including fats)^c in kg</i>
748	828	854	849	<i>cows' milk in l</i>
				<i>Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land^{b,d,e} in kg:</i>
107,7	100,2	97,9	104,8	<i>mineral or chemical (including mixed fertilizers)</i>
46,0	43,8	29,4	45,5	<i>lime</i>
				<i>Agricultural tractors (as of June; in 2000 – as of 31 XII) per 100 ha of agricultural land^{b,e} in units</i>
5,1	.	.	5,4	
768,8	770,9	773,7	777,2	<i>Forest land (as of 31 XII) in thous. ha</i>
748,4	750,5	753,3	756,9	<i>Forest areas (as of 31 XII):</i>
0,5	0,5	0,5	0,5	<i>in thousand hectares</i>
31,0	31,0	31,2	31,3	<i>per capita in ha</i>
				<i>Forest cover (as of 31 XII) in %</i>
448,0	481,6	493,8	490,2	<i>Removals (timber) per 100 ha of forest area in m³</i>
INDUSTRY				
				<i>Sold production of industry:</i>
27880,5	28218,7	29317,7	31336,5	<i>in million zlotys (current prices)</i>
100,9	103,2	106,0	106,2	<i>previous year =100 (constant prices)^f</i>
153,6	158,5	168,0	178,4	<i>2005=100 (constant prices)</i>
343983	341482	344853	352341	<i>per employee in zl (current prices)</i>
19251	19522	20328	21795	<i>per capita in zl (current prices)</i>
CONSTRUCTION				
				<i>Sales of construction and assembly production^g (current prices):</i>
4616,0	4806,5	4787,5	4730,9	<i>in million zlotys</i>
3187	3325	3319	3290	<i>per capita in zl</i>
TRANSPORT, TELECOMMUNICATIONS – as of 31 XII				
				<i>Railway lines operated – standard gauge^h:</i>
1078	1116	1138	1081	<i>in kilometres</i>
4,5	4,6	4,7	4,5	<i>per 100 km² of total area in km</i>
				<i>Hard surface public roads (urban and non-urban):</i>
13079,8	13193,7	13340,1	13389,1	<i>in kilometres</i>
54,1	54,6	55,2	55,4	<i>per 100 km² of total area in km</i>

nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność poubojowej ciepłej. *d* W roku gospodarczym. *e* W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. *f* Dla 2000 r. ceny stałe 1995 (średnie ceny bieżące 2010 r.). *g* Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót. *h* Dane infrastruktury kolejowej.

land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural d In farming year. e In 2010 data of the Agricultural Census. f For 2000 constant prices 1995 (average current prices 1995), for 2010). g Realized by construction units – by place of performing works. h Data concern rail network of Polskie Koleje

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	2012
TRANSPORT. POCZTA I TELEKOMUNIKACJA – stan w dniu 31 XII (dok.)					
Samochody osobowe zarejestrowane ^a :					
w tysiącach sztuk.....	221,0	376,2	578,3	607,8	628,9
na 1000 ludności	155	263	398	418	434
Placówki pocztowe operatora wyznaczonego ^b :					
w liczbach bezwzględnych.....	437	391	424	440	443
na 100 tys. ludności	30,6	27,4	29,2	30,3	30,5
Telefoniczne łącza główne ^c :					
w tysiącach.....	368,9	410,1	249,8	216,8	185,8
na 1000 ludności	258,4	287,1	171,8	149,2	128,1
HANDEL					
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):					
w milionach złotych.....	8854,0	11313,1	11566,6	12994,1	13717,3
na 1 mieszkańca w zł.....	6211	7920	7954	8943	9448,0
Sklepy (stan w dniu 31 XII) w tys.	16,8 ^d	12,4	12,8	12,7	13,7
Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep	85 ^d	115	113	114	106
FINANSE PUBLICZNE					
Budżety gmin^e					
Dochody:					
w milionach złotych.....	1370,9	2122,5	3329,0	3547,5	3648,6
na 1 mieszkańca w zł.....	1203	1883	2886	3076	3166
Wydatki:					
w milionach złotych.....	1427,2	2120,6	3808,4	3757,7	3693,8
na 1 mieszkańca w zł.....	1253	1881	3302	3258	3205
Budżety miast na prawach powiatu					
Dochody:					
w milionach złotych.....	566,5	789,7	1153,0	1272,0	1314,4
na 1 mieszkańca w zł.....	1932	2622	3835	4243	4389
Wydatki:					
w milionach złotych.....	587,6	791,2	1314,8	1324,0	1359,2
na 1 mieszkańca w zł.....	2003	2627	4373	4416	4539
Budżety powiatów					
Dochody:					
w milionach złotych.....	634,0	743,0	1209,5	1240,3	1190,4
na 1 mieszkańca w zł.....	557	659	1049	1075	1033
Wydatki:					
w milionach złotych.....	647,8	765,3	1258,6	1236,0	1192,8
na 1 mieszkańca w zł.....	569	679	1091	1072	1035
Budżet województwa					
Dochody:					
w milionach złotych.....	122,5	231,3	520,4	558,2	614,8
na 1 mieszkańca w zł.....	86	162	358	384	423
Wydatki:					
w milionach złotych.....	137,1	291,1	541,4	580,5	679,5
na 1 mieszkańca w zł.....	96	204	372	399	468

^a Od 2011 r. łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. ^b Dane dotyczą operatora ^c Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^d Dane nieporównywalne w związku ze zmianą w 2004 r.

^a Since 2011 including having temporary permission given at the end of the year. ^b Data concern the appointed of the public telecommunication network. ^d Data are not comparable due to change in 2004 the method of shop survey.

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION
TRANSPORT. POST AND TELECOMMUNICATIONS –as of 31 XII				
<i>(cont.)</i>				
651,0	673,1	695,7	726,5	Registered passenger cars^a:
450	466	483	506	<i>in thousand units</i>
				<i>per 1000 population</i>
				Post offices of appointed operator^b:
379	344	334	338	<i>in absolute numbers</i>
26,2	23,8	23,2	23,5	<i>per 100 thous. population</i>
				Fixed main line^c:
166,9	157,0	141,8	131,5	<i>in thousands</i>
115,3	108,7	98,5	91,5	<i>per 1000 population</i>
TRADE				
13138,5	13665,8	15158,4	13772,0	Retail sales (current prices):
9072	9454	10510	9578	<i>in million zlotys</i>
12,5	12,7	12,5	12,6	<i>per capita in zł</i>
				<i>Shops (as of 31 XII) in thous.</i>
116	114	115	114	<i>Population (as of 31 XII) per 1 shop</i>
PUBLIC FINANCE				
				Budgets of gminas^d
				Revenue:
3709,8	3875,0	3933,8	4601,5	<i>in million zlotys</i>
3225	3375	3432	4027	<i>per capita in zł</i>
				Expenditure:
3618,1	3873,3	3822,0	4430,7	<i>in million zlotys</i>
3145	3374	3335	3877	<i>per capita in zł</i>
				Budgets of cities with powiat status
				Revenue:
1408,6	1480,0	1751,9	1634,8	<i>in million zlotys</i>
4728	4978	5917	5541	<i>per capita in zł</i>
				Expenditure:
1450,5	1484,4	1895,7	1476,9	<i>in million zlotys</i>
4869	4992	6403	5006	<i>per capita in zł</i>
				Budgets of powiats
				Revenue:
1246,8	1269,9	1262,3	1241,3	<i>in million zlotys</i>
1084	1106	1101	1086	<i>per capita in zł</i>
				Expenditure:
1260,0	1273,9	1232,6	1206,1	<i>in million zlotys</i>
1095	1110	1075	1055	<i>per capita in zł</i>
				Budget of voivodship
				Revenue:
886,6	1172,2	925,9	513,2	<i>in million zlotys</i>
612	811	642	357	<i>per capita in zł</i>
				Expenditure:
923,9	1199,9	949,0	460,6	<i>in million zlotys</i>
638	830	658	320	<i>per capita in zł</i>

wyznaczonego; do 2012 r. operatora publicznego. W 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. metody badania sklepów. e Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

operator; up 2012 public operator. In 2000 post offices and telecommunication service offices. c Data concern operators e Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011	2012
	INWESTYCJE, ŚRODKI TRWAŁE ^a				
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):					
w milionach złotych.....	2643,4	3906,4	6548,3	7751,2	7535,8
na 1 mieszkańca w zł.....	1845	2735	4503	5334	5190
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):					
w milionach złotych.....	45691,8	56676,4	73617,5	79888,7	84136,5
na 1 mieszkańca w zł.....	32008	39673	50639	54997	57997
	PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W REJESTRZE REGON ^b – stan w dniu 31 XII				
Ogółem: w tysiącach	102,7	110,1	119,0	117,2	119,9
na 10 tys. ludności	719	771	819	807	827
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:					
w tysiącach	22,6	27,6	31,3	32,0	33,5
1999 = 100	110,5	135,0	152,8	156,2	163,6
w tym:					
spółdzielnie	788	735	695	698	702
spółki handlowe	3591	5080	6043	6409	6820
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	733	851	945	963	995
spółki cywilne	8223	6872	6532	6548	6571
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:					
w tysiącach	80,0	82,4	87,7	85,2	86,4
1999 = 100	105,0	108,2	115,2	111,8	113,4
na 10 tys. ludności	561	577	604	586	596
	RACHUNKI REGIONALNE ^c				
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):					
w milionach złotych.....	.	.	39547	42512	43895
na 1 mieszkańca w zł.....	.	.	27197	29257	30232
Produkt krajowy brutto (ceny stałe) – rok poprzedni = 100	.	.	.	104,2	100,1
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):					
w milionach złotych.....	.	.	34793	37361	38890
na 1 mieszkańca w zł.....	.	.	23927	25712	26785
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:					
w milionach złotych.....	.	.	29820	31164	32095
na 1 mieszkańca w zł.....	.	.	20507	21447	22105
Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych – rok poprzedni = 100	.	.	.	100,3	98,6

^a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją w 2002 r. ustawy o rachunkowości. ^b Bez osób prowadzących

^a Data for 2000 are not comparable due to amendments in 2002 of the Act of Accounting. ^b Excluding persons tending

2013	2014	2015	2016	SPECIFICATION
<i>INVESTMENTS. FIXED ASSETS^a</i>				
6191,8	6698,7	8057,1	7104,5	<i>Investment outlays (current prices):</i>
4275	4634	5587	4941	<i>in million zlotys</i>
				<i>per capita in zł</i>
88767,5	95359,3	102145,2	107524,3	<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII;</i>
61349	66040	70950	74859	<i>current book-keeping prices):</i>
				<i>in million zlotys</i>
				<i>per capita in zł</i>
<i>ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE REGON REGISTER^b – as of 31 XII</i>				
122,2	123,4	123,9	124,3	<i>Total: in thousands</i>
845	854	860	865	<i>per 10 thous. population</i>
				<i>Legal persons and organizational entities</i>
				<i>without legal personality:</i>
34,6	35,7	36,5	37,5	<i>in thousands</i>
168,8	174,2	178,0	183,3	<i>1999 = 100</i>
				<i>of which:</i>
726	741	745	746	<i>co-operatives</i>
7321	7632	8133	8821	<i>commercial companies</i>
				<i>of which with foreign capital participa-</i>
1026	1039	1044	1100	<i>tion</i>
6537	6544	6533	6558	<i>civil law partnerships</i>
				<i>Natural persons conducting economic</i>
				<i>activity:</i>
87,7	87,7	87,4	86,8	<i>in thousands</i>
115,1	115,1	114,8	113,9	<i>1999 = 100</i>
606	607	607	604	<i>per 10 thous. population</i>
<i>REGIONAL ACCOUNTS^c</i>				
44573	46191	47853	.	<i>Gross domestic product (current prices):</i>
30776	31955	33179	.	<i>in million zlotys</i>
			.	<i>per capita in zł</i>
100,5	103,5	102,5	.	<i>Gross domestic product (constant prices)</i>
			.	<i>– previous year = 100</i>
39570	40960	42453	.	<i>Gross value added (current prices):</i>
27322	28336	29436	.	<i>in million zlotys</i>
			.	<i>per capita in zł</i>
32604	33299	33974	.	<i>Gross nominal disposable income in the</i>
22512	23036	23557	.	<i>households sector:</i>
			.	<i>in million zlotys</i>
			.	<i>per capita in zł</i>
100,7	102,2	102,8	.	<i>Gross real disposable income in the house-</i>
			.	<i>holds sector – previous year = 100</i>

gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. c Patrz uwagi ogólne działu „Rachunki regionalne” na str. 374–377.
private farms in agricultural. c See general notes to the chapter “Regional accounts” on pages 374–377.

DZIAŁ I
GEOGRAFIA

CHAPTER I
GEOGRAPHY

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE
GEOGRAPHIC LOCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	W stopniach, minutach i sekundach <i>In degrees, minutes and seconds</i>	W km <i>In km</i>	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				<i>Furthest extended points of the voivodship border:</i>
na północ (szerokość geograficzna północna).....	Frombork	54°27'	x	<i>in the north (northern geographic latitude)</i>
na południe (szerokość geograficzna północna).....	Iłowo-Osada	53°08'	x	<i>in the south (northern geographic latitude)</i>
za zachód (długość geograficzna wschodnia).....	Kisielice	19°08'	x	<i>in the west (eastern geographic longitude)</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia).....	Dubeninki	22°48'	x	<i>in the east (eastern geographic longitude)</i>
Rozciągłość:				<i>Extent:</i>
z południa na północ.....	x	1°19'	148	<i>from south to north</i>
z zachodu na wschód.....	x	3°40'	242	<i>from west to east</i>

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE W 2016 R.
Stan w dniu 31 XII
AREA AND BORDERS IN 2016 R.
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	24173	x	<i>Area in km²</i>
Długość granicy w km.....	978	100,0	<i>Length of borders in km</i>
z Rosją.....	209	21,4	<i>with Russia</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
pomorskim.....	195	19,9	<i>pomorskim</i>
kujawsko-pomorskim.....	131	13,4	<i>kujawsko-pomorskim</i>
mazowieckim.....	218	22,3	<i>mazowieckim</i>
podlaskim.....	225	23,0	<i>podlaskim</i>

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii oraz Komendy Głównej Straży Granicznej.
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography as well as the Headquarters of the Border Guard.

TABL. 3. **UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI**
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above sea level in m</i>	SPECIFICATION
Najwyżej położony punkt – Wysoka Wieś – Dylewska Góra	Ostróda	312	<i>Highest point – Wysoka Wieś – Dylewska Góra</i>
Najniżej położony punkt – Raczki Elbląskie	Elbląg	-1,8	<i>Lowest point – Raczki Elbląskie</i>
Najwyżej położona miejscowość – Olecko.....	Olecko	165	<i>Highest locality – Olecko</i>
Najniżej położona miejscowość – Żółwiniec ...	Markusy	-1,3	<i>Lowest locality – Żółwiniec</i>

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 4. **WIĘKSZE SZTUCZNE ZBIORNIKI WODNE**
MAJOR ARTIFICIAL RESERVOIRS

ZBIORNIKI I STOPNIE WODNE <i>RESERVOIRS AND FALLS</i>	Rzeka <i>River</i>	Rok uruchomienia <i>Year opened</i>	Całkowita pojemność przy maksymalnym piętrzeniu w hm ³ <i>Total capacity at maximum accumulation in hm³</i>	Powierzchnia przy maksymal- nym piętrzeniu w km ² <i>Area at maxi- mum accumula- tion in km²</i>	Wysokość piętrzenia w m <i>Height of accu- mulation in m</i>
Pierzchały	Pasłęka	1916	11,5	2,4	14,0

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Source: data Ministry of the Environment and Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 5. **WIĘKSZE RZEKI**
PRINCIPAL RIVERS

RZEKI ^a <i>RIVERS^a</i>	Długość w km <i>Length in km</i>		Odbiornik ^b <i>Recipient^b</i>	Powierzchnia dorzecza w km ² <i>Drainage basin area in km²</i>	
	ogółem <i>total</i>	w tym w Polsce <i>of which in Poland</i>		ogółem <i>total</i>	w tym w Polsce <i>of which in Poland</i>
Pisa	82 ^c	82 ^c	Narew	4510	4510
Wkra	255	255	Narew	5348	5348
Drwęca	231	231	Wisła	5697	5697
Pasłęka	187	187	Zalew Wiślany	2321	2319
Łyna i jej dopływy	264	207	Pregola	5990	5722

^a Uszeregowane w porządku hydrograficznym. ^b Rzeka lub zbiornik wodny do którego uchodzi dopływ. ^c Liczona od jeziora Roś.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Listed according to hydrographic order. ^b River or reservoir into which the water flows. ^c Calculated from Lake Roś.
Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 6. **WIĘKSZE I GŁĘBSZE JEZIORA**
LARGER AND DEEPER LAKES

RZEKI ^a RIVERS ^a	Polożenie Placement		Powierzchnia ^a w km ² Area ^a in km ²	Głębokość maksymalna Maximum depth	Wzniesienie nad poziom morza Elevation above the sea level
	dorzecze drainage basin	powiat powiat			
Śniardwy	Pisa	piski/mrągowski	113,4	23,4	115,6
Mamry ^b	Węgorapa	węgorzewski	102,8	43,8	116,2
Jeziorak	Drwęca	iławski	32,2	12,0	99,5
Niegocin	Pisa	giżycki	26,0	39,7	116,0
Roś	Pisa	piski	18,9	31,8	115,0
Tały (z jeziorem Ryńskim)	Pisa	giżycki/mrągowski	18,3	50,8	116,1
Nidzkie	Pisa	piski	18,2	23,7	119,0
Wukśniki	Pasłęka	ostródzki	1,2	68,0	111,4
Babięty Wielkie	Krutynia	szczycieński	2,5	65,0	141,0
Piłakno	Krutynia	mrągowski	2,6	56,6	143,0
Elckie	Elk	ełcki	3,8	55,8	120,0

^a Zwierciadła wody i wysp na jeziorze. ^b System wodny jeziora Mamry: Mamry, Świącjayty, Kirsajty, Dargin, Dobskie, Kisajno.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Water and island lake level. ^b Water system of Lake Mamry: Mamry, Świącjayty, Kirsajty, Dargin, Dobskie, Kisajno.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 7. **WAŻNIEJSZE KANAŁY**
MAJOR CANALS

KANAŁY CANALS	Połączenia Linking	Rok uruchomienia Year opened	Długość w km Length in km
Elbląski	Jezioro Drwęckie – jezioro Drużno (Drużno)	1850	62,5

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.

Source: data of the Ministry of the Environment.

TABL. 8. **TEMPERATURY POWIETRZA**
AIR TEMPERATURES

STACJE METEOROLOGICZNE METEOROLOGICAL STATIONS	Wzniesienie stacji nad poziom morza Station elevation above the sea level in m	Temperatury w °C Temperatures in °C						amplitudy tempera- tur skrajnych ampli- tudes of extreme tempera- tures
		średnie ^a average ^a				skrajne extreme		
		1971–2000	2001–2005	2001–2010	2016	maksi- mum maxim- mum	minimum minimum	
		1971–2016						
Olsztyn	133	7,3	7,8	7,9	8,6	36,2	-30,2	66,4

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 9. **OPADY ATMOSFERYCZNE I PRĘDKOŚĆ WIATRU**
ATMOSPHERIC PRECIPITATION AND WIND VELOCITY

STACJE METEOROLOGICZNE METEOROLOGICAL STATIONS	Wzniesienie stacji nad poziom morza Station elevation above the sea level in m	Roczne sumy opadów w mm Total annual precipitation in mm			Średnia prędkość wiatru w m/s Average wind velocity in m/s	
		średnie ^a average ^a				
		1971–2000	2001–2005	2001–2010		2016
Olsztyn	133	625	609	646	737	2,8

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

Uwagi ogólne

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1034).

2. Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w oparciu o ustawę z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 909). Ustawa ta chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I–III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV–VI wytworzone z gleb organicznych. Od 2010 r. przepisów ustawy nie stosuje się do gruntów rolnych, stanowiących użytki rolne, położonych w granicach administracyjnych miast.

3. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

4. Informacje o **poborze wody** dotyczą:

- 1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)” – jednostek organizacyjnych (włączając ферmy przemysłowego chowu zwierząt oraz zakłady

General notes

1. Information regarding the **geodesic status and directions of land use** is classified according to ownership and register groups of land included in the land register introduced by the decree of the Minister of Regional Development and Construction dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (uniform text Journal of Laws 2016 item 1034).

2. Data on **agricultural and forest areas exempted for non-agricultural and non-forest purposes** refer to areas, for which claims and fees were charged, on the basis of the Act 3 II 1995 on protection of agricultural and forest land (uniform text Journal of Laws 2015 item 909). The Law protects all agricultural land included in quality classes I–III, as well as agricultural land included in quality classes IV–VI comprised of organic soils. Since 2010 the provisions of the Law do not apply to agricultural land located within the administrative borders of urban areas.

3. Data regarding **devastated and degraded land requiring reclamation and management** concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

4. Information regarding **water withdrawal** concerns:

- 1) in the item „for production purposes (excluding agriculture, forestry, hunting and fishing)” – organisational entities (including industrial livestock farming and crop production plants)

zajmujące się produkcją roślinną) wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków;

- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” – jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” – wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

5. Dane o **ściekach** dotyczą ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 4, pkt 1) i 3).

Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto wody odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to wody używane w procesach produkcyjnych, głównie w elektrowniach ciepłych, do celów chłodzenia. Są one zwykle podgrzane i powodują tzw. zanieczyszczenie termiczne wód.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczone mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych, względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of wastewater annually;

- 2) *in the item „irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds” – agricultural, forest and fishing organisational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fish ponds of 10 ha or more in area;*
- 3) *in the item „exploitation of water supply network” – all entities supervising the work of the water supply network (including housing co-operatives, water companies, water service plants, workplaces, etc.).*

5. Data regarding **wastewater** concern wastewater discharged into waters or into the ground by entities described in item 4, points 1) and 3).

Wastewater requiring treatment is understood as water discharged by means of channel or open ditch systems directly into waters or into the ground, or sewage network from production entities (including contaminated drainage water from mines and cooling water), other entities as well as households.

Cooling water means water used in production processes, mainly in heat and power generating plants, for cooling purposes. This is usually hot water which causes so-called thermal pollution of water.

Data regarding **treated wastewater** concern wastewater treated mechanically, chemically, biologically and with increased biogene removal, discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of wastewater is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e. solid bodies and fats subject to settlement or floatation.

Chemical treatment of wastewater consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoefektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie odprowadzanych ścieków, np. biologiczne z podwyższonym usuwaniem biogenów lub mechaniczno-chemiczno-biologiczne, zakwalifikowano do najwyższego stopnia oczyszczania (z podwyższonym usuwaniem biogenów, biologicznego lub chemicznego).

Oczyszczalnie ścieków komunalnych obejmują wszystkie oczyszczalnie pracujące na sieci kanalizacyjnej. Nie są objęte badaniami statystycznymi oczyszczalnie przydomowe (przysagrodowe) lub oczyszczające ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalnie nie pracujące na sieci kanalizacyjnej).

W 2003 r. komunalne oczyszczalnie chemiczne zakwalifikowano albo do oczyszczalni o podwyższonym stopniu usuwania biogenów, albo do oczyszczalni mechanicznych.

Dane o **ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano w oparciu o szacunek liczby ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie pracujące na sieci kanalizacyjnej.

W przypadku, gdy miasto obsługiwane jest przez kilka oczyszczalni o różnym sposobie oczyszczania, o zakwalifikowaniu miasta do obsługiwanego przez poszczególne rodzaje oczyszczalni ścieków decyduje przewaga ilości ścieków oczyszczanych przez dany rodzaj oczyszczalni.

6. Informacje o emisji i redukcji zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodar-

***Biological treatment of wastewater** occurs through mineralization processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of wastewater, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from wastewater.*

***Increased biogene removal from sewage** occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.*

***A few steps treatment** of discharged wastewater, e.g. biological with increased biogene removal or mechanical, chemical and biological, was classified as the highest degree of the treatment process (with increased biogene removal, biological or chemical).*

***Municipal wastewater treatment plants** cover all water treatment plants working on sewage network. The statistical surveys do not include household sewage treatment plants or plants which treat only transported wastewater (i.e. wastewater treatment plants which operate outside the sewage network).*

In 2003 municipal chemical waste water treatment plants were classified as treatment plants with increased biogene removal from sewage or mechanical treatment plants.

*Data on **population connected to wastewater treatment plants** are presented on the basis of a number of people served by wastewater treatment plants working on sewage network.*

When an urban area is served by several treatment plants with various methods of treatment, the predominate amount of wastewater treated by a given treatment plant determines the classification of the urban area in the appropriate type of wastewater treatment plant.

***6. Information regarding emission and reduction of air pollutants** from plants of significant nuisance to air quality concerns organisational entities established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regard-*

cze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7 poz. 40, z późniejszymi zmianami). Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana jest corocznie, co zapewnia m.in. porównywalność wyników badań i może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą pyłów: ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, dwutlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych.

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i ogrzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeładunku, z hal produkcyjnych itp.).

7. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do których pozbycia się jest obowiązany. Dane o odpadach od 2013 r. zostały opracowane w oparciu o ustawę z dnia 14 XII 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2013 poz. 21, z późniejszymi zmianami) zmieniającą ustawę z dnia 27 IV 2001 r. obowiązującą do 2012 r.

Informacje o odpadach opracowane zostały zgodnie z katalogiem odpadów wprowadzonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 XII 2014 r. (Dz. U. poz. 1923).

Informacje o **ilości i rodzajach odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się jakiegokolwiek proces, którego głównym wynikiem jest to, aby odpady służyły użytecznemu zastosowaniu przez zastąpienie innych materiałów. Pełna definicja odzysku odpadów zawarta jest w ustawie z dnia 14 XII 2012 r. (Dz. U. 2013 poz. 21, z późniejszymi zmianami).

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się proces niebędący odzyskiem, nawet jeżeli wtórnym skutkiem takiego procesu jest odzysk substancji lub energii.

Magazynowanie odpadów to czasowe przechowywanie odpadów, które obejmuje: wstępne magazynowanie odpadów przez ich wytwórcę,

ing payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7 item 40, with later amendments). The established group of surveyed entities maintained annually which i.a. assures comparability of data and may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high threshold of pollutant emission.

*Data regarding **particulate emission** concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.*

*Data regarding **gas emission** concern: sulphur dioxide, carbon oxide, carbon dioxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants.*

Data regarding particulate and gas emission include organised emission (from technological and heating facilities) and non-organised emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading, from production halls etc.).

7. Waste means any substance or object which the holder discards or intends or is required to discard. Data on waste since 2013 have been compiled on the basis of the Law on Waste, dated 14 XII 2012 (Journal of Laws 2013 item 21, with later amendments), amending the Law dated 27 IV 2001 valid until 2012.

Information regarding waste was compiled with the waste catalogue introduced by the decree of the Minister of the Environment dated 9 XII 2014 (Journal of Laws item 1923).

*Information regarding the **quantity and type of waste** concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).*

Recovery of waste shall mean any operation the principal result of which is waste serving a useful purpose by replacing other materials. Full definition of waste recovery is included in the Law dated 14 XII 2012 (journal of Laws 2013 item 21, with later amendments).

Disposal of waste shall mean any operation which is not recovery even where the operation has as a secondary consequence the reclamation of substances or energy.

Waste storage means a temporary waste accumulation, which includes: preliminary storage of

tyczasowe magazynowanie odpadów przez prowadzącego zbieranie odpadów, magazynowanie odpadów przez prowadzącego przetwarzanie odpadów.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady umieszczone na składowiskach i obiektach unieszkodliwiania odpadów (w tym haldach, stawach osadowych) własnych i innych.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Dane od 2014 r. dotyczące odpadów odzyskanych i unieszkodliwionych obejmują odpady zagospodarowane przez wytwórcę we własnym zakresie. Dane za lata poprzednie dotyczą odpadów odzyskanych i unieszkodliwionych zarówno we własnym zakresie, jak i przekazanych innym odbiorcom w celu odzysku lub unieszkodliwienia.

Przez **zreultywowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowych poprzez m.in. właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych.

8. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych). Formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 IV 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2016 poz. 2134, z późniejszymi zmianami); formy te tworzone są w drodze rozporządzenia Rady Ministrów lub Ministra Środowiska, zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, uchwały sejmiku województwa lub rady gminy.

waste by its producer, temporary storage of waste by the unit collecting waste, storage of waste by the unit processing waste.

***Landfilled waste** is understood as waste transferred to own and other landfill areas and facilities servicing the extractive industries (including heaps and settling ponds).*

*Data regarding **landfilled up to now (accumulated) waste** concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result of depositing it during the reporting and previous years.*

Since 2014 data on waste recovered and disposed included waste treated by waste producer on its own. Data on waste recovered and disposed for previous years included waste treated both by waste producer on its own and transferred to other recipient for recovery or disposal.

***Reclaimed waste landfills** shall mean areas, the exploitation of which has come to an end, and where the works targeted at creating or restoring their usability through proper relief of the land, enhancement of physical and chemical features as well as regulation of water conditions.*

***8. Nature protection** consists of maintaining, sustainable use and renovation of nature resources, objects and elements (among others, plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to species protection, wandering and migratory animals, habitats). Forms of nature protection are: national parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, documentation sites, ecological areas, landscape-nature complexes, Natura 2000 areas, monuments of nature, plant, animal and fungi species protection.*

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Law on Nature Protection, dated 16 IV 2004 (uniform text Journal of Laws 2016 item 2134, with later amendments); the forms are created by way of the decree of the Council of Ministers or the Minister of the Environment, the regulation of regional director for environmental protection, the resolution of voivodship regional council or gmina council.

Rezerваты przyrody obejmują wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska: roślin, zwierząt i grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, wychodnie skalne, skarpy itp.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

***Nature reserves** include areas having essential value for the environmental, scientific, cultural and landscape reasons in natural or slightly changed state – ecosystems, refuges and natural sites. They also protect habitats of plants, animals, fungi and formations and elements of inanimate nature.*

***Landscape parks** are areas protected for natural, historical and cultural values, as well as for landscape features. The aim of landscape park's creation is preservation, popularisation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.*

***Protected landscape areas** include areas protected for the sake of distinguishing landscape characterised by various ecosystem types. These areas are to be valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.*

***Documentation sites** are scientific and educationally important, not emerging on the earth surface or visible on the surface, places of occurrence of various geological formations, fossils accumulations, mineral objects, caverns, rock caves, exploited and discarded opencast and underground workings.*

***Ecological areas** are worth protecting fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as: natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, rock outcrops, scarps etc.*

***Landscape-nature complexes** are fragments of natural and cultural landscape that are worth protecting due to their scenic or aesthetic features.*

***Monuments of nature** are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as trees of impressive size, native and alien bushes, sources, waterfalls, exurgents, stones, ravines, erratic boulders and caves.*

9. Dane o nakładach na środki trwałe służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25 poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

10. Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej są to fundusze tworzone m.in. z opłat za korzystanie ze środowiska (tj. kwot pieniężnych pobieranych m.in. za emisję zanieczyszczeń powietrza, umieszczanie odpadów na składowisku oraz pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi), kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska, spłat pożyczek udzielonych inwestorom.

Dane dotyczące wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej prezentuje się w układzie memoriałowym (z wyjątkiem kar za naruszenia wymagań w zakresie ochrony środowiska – w ujęciu kasowym).

11. Podziału nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz uzyskanych efektów rzeczowych według województw dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji inwestycji.

9. Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25 item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the collection of Economic Information on the Environment (SERIEE), implemented by the European Union.

10. Environmental protection and water management funds are funds created from income originating i.a. from payments for use of natural environment (i.e. payments collected i.a. for emission of air pollutants, placement of waste in the landfill as well as withdrawal and use of water and releasing wastewater into water or the ground), the fines for violating environmental protection requirements, the repayments of loans granted for investors.

Data concerning voivodship environmental protection and water management funds are presented on accrual basis (excluding fines for violating environmental protection requirements – on cash basis).

11. The division of outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management by voivodship is made on the basis of the actual location of the investment.

TABL. 1 (10). **STAN GEODEZYJNY, KIERUNKI I ZMIANY W WYKORZYSTANIU POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA**
 Stan w dniu 1 I
GEODESIC STATUS, DIRECTIONS AND CHANGES OF VOIVODSHIP LAND USE
 As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2017		2005	2017	SPECIFICATION
	w ha in ha			przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w sto- sunku do 2016 r. increase (+) or decrease (-) in ha in relation to 2016	na 1000 mieszkańców ^a w ha per 1000 population ^a in ha		
Powierzchnia ogólna^b.....	2419180	2417347	2417347	-	1693	1683	Total area^b
Użytki rolne.....	1338935	1327753	1315956 ^c	11916 ^c	937	916	Agricultural land
w tym							of which
grunty orne	889144	891380	875485	-2519	622	610	arable land
sady	2887	2663	2536	57	2	2	orchards
łąki trwałe	169620	165957	160954	-882	119	112	permanent meadows
pastwiska trwałe	235239	229947	222577	-1297	164	155	permanent pastures
grunty rolne zabudowane	29093	25664	26826	1590	20	19	agricultural built-up areas
grunty pod stawami	576	1511	2447	151	0	2	lands under ponds
grunty pod rowami	12376	10631	10324	9	9	7	lands under ditches
Grunty leśne oraz zadrze- wione i zakrzewione.....	764659	778262	789637	-10278	535	550	Forest land as well as woody and bushy land
lasz	739091	755050	777517	2611	517	541	forests
grunty zadrzewione i zakrzewione	25568	23212	12120	-12889	18	8	woody and bushy land
Grunty pod wodami	138301	138401	136904	105	97	95	Lands under waters
morskimi wewnętrznymi..	18416	17440	17277	-6	13	12	marine internal
powierzchniowymi							
płynącymi.....	114737	117116	117090	122	80	82	surface flowing
powierzchniowymi stojącymi.....	5148	3845	2537	-11	4	2	surface standing
Grunty zabudowane i zurbanizowane.....	85365	86788	93647	559	60	65	Built-up and urbanized areas
tereny mieszkaniowe	10774	12016	14309	152	8	10	residential areas
tereny przemysłowe	2426	3021	3480	72	2	2	industrial areas
tereny inne zabudowane.	4656	5979	7381	37	3	5	other built-up areas
tereny zurbanizowane niezabudowane.....	2657	2640	2827	-60	2	2	urbanized non- built-up areas
tereny rekreacji i wypo- czynku	2621	2728	2991	26	2	2	recreational areas
tereny komunikacyjne	60985	59342	61478	339	43	43	transport areas
drogi	53526	52609	54551	46	37	38	roads
kolejowe.....	6580	6339	6148	-3	5	4	railway
inne ^d	879	394	779	x	1	1	others ^d
użytki kopalne.....	1246	1062	1181	-7	1	1	minerals
Użytki ekologiczne.....	1730	2489	3404	153	1	2	Ecological arable lands
Nieuzytki.....	77336	76561	71865	-1555	54	50	Wasteland
Tereny różne ^e	12854	7093	5934	-900	9	4	Miscellaneous land ^e

a Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2004 i 2016. b Obszar łądowy (łącznie z wodami śródlądowymi) oraz częścią morskich wód wewnętrznych. c Łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione”. d Porty lotnicze, urządzenia portowe, przystanie, obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, nazienne obiekty itp.; od 2017 r. także grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych. e Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zreultywowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a Population as of 31 XII December for 2004 and 2016, respectively. b Land area (including inland waters) as well as part of internal waters. c Including woody and bushy land on agricultural land, classified until 2016 in the items "forest land as well as woody". d Airports, airport devices, harbours, buildings and other objects of water communication, terrestrial objects, etc., since 2017 including areas used for public road construction or railways. e Land designated for reclamation, unused reclaimed land, embankments, not designated for car traffic.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2 (11). **GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE NA CELE NIELEŚNE^a**
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w ha		in ha		
OGÓŁEM	191	147	156	165	TOTAL

WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW
BY TYPE OF LAND

Użytki rolne.....	131	86	82	112	<i>Agricultural land</i>
klasy bonitacyjne:					<i>quality classes:</i>
mineralne: I-II.....	-	-	-	-	<i>mineral I-II</i>
III	32	20	21	31	<i>III</i>
IV	91	66	48	78	<i>IV</i>
organiczne: IV.....	2	-	11	2	<i>organic: IV</i>
V-VI.....	6	-	2	1	<i>V-VI</i>
Inne grunty rolne.....	43	56	58	51	<i>Other agricultural land</i>
Grunty leśne	17	5	16	2	<i>Forest land</i>

WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA
BY DIRECTIONS OF DESIGNATION

wyłączone:					<i>designated for:</i>
Na tereny osiedlowe	36	45	56	51	<i>Residential areas</i>
Na tereny przemysłowe	110	25	22	40	<i>Industrial areas</i>
Pod drogi i szlaki komunikacyjne ..	7	1	3	12	<i>Roads and communication trails</i>
Pod użytki kopalne	21	43	41	10	<i>Minerals</i>
Pod zbiorniki wodne	-	-	1	1	<i>Water reservoirs</i>
Na inne cele	18	33	33	52	<i>Other purposes</i>

^a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Ź r ó d ł o: w zakresie wyłączonych w trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych: gruntów rolnych – dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi; gruntów leśnych – dane Ministerstwa Środowiska.

^a According to the existing legal regulations on the protection of agricultural and forest land.

S o u r c e: in regard to designated land according to the legal regulations on the protection of agricultural and forest land: agricultural land – data of the Ministry of Agriculture and Rural Development, forest land – data of the Ministry of Environment.

TABL. 3 (12). **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**
DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w ha		in ha		
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII).....	4950	4711	4673	4882	Land requiring reclamation (as of 31 XII)
zdewastowane	4828	4548	4532	4748	devastated
zdegradowane	122	163	141	134	degraded
Grunty (w ciągu roku):					Land (during the year):
zrekultywowane	33	179	112	155	reclaimed
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze	16	34	67	109	agricultural
leśne	17	145	45	46	forest
zagospodarowane	10	3	-	47	managed

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4 (13). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³			w odsetkach in percent		
O G Ó Ł E M	136,3	142,6	140,7	135,8	100,0	T O T A L
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem) – z ujęć własnych	30,2	25,5	34,1	30,5	22,5	Production (excluding agriculture, forestry and fishing) – from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe ^a	20,4	16,4	23,4	19,8	14,6	surface ^a
podziemne	9,8	9,1	10,7	10,7	7,9	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	35,0	46,3	32,7	32,2	23,7	Irrigation in agriculture, and forestry as well as filling and completing fish ponds
Eksplotacji sieci wodociągowej ^b	71,1	70,7	74,0	73,2	53,9	Exploitation of water supply network ^b
wody: powierzchniowe	0,1	0,2	0,1	0,0	0,0	waters: surface
podziemne	70,9	70,5	73,8	73,2	53,9	underground

a łącznie z morskimi wodami wewnętrznymi. b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

a Including marine internal waters. b Water withdrawal by intakes before entering the water network.

TABL. 5 (14). **ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY
AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³			w odsetkach in percent		
O G Ó Ł E M	122,4	128,8	123,9	120,2	100,0	T O T A L
Przemysł.....	30,5	26,4	34,6	31,4	26,1	Industry
w tym na cele produkcyjne.....	14,1	12,1	13,6	12,8	10,6	of which for purposes of production
Rolnictwo i leśnictwo ^a	35,0	46,3	32,7	32,2	26,8	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	56,9	56,1	56,6	56,6	47,1	Exploitation water supply network ^b

a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. *b* Bez zużycia wody na cele przemysłowe z wodociągów stanowiących własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling and completing fish ponds. *b* Excluding consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship water-works and water companies.

TABL. 6 (15). **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIEŃ W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**
AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS WATER FOR FILLING FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha.....	3847	3069	2572	3048	Area of irrigated agricultural land and forest land ^a in ha
Powierzchnia napełnianych stawów rybnych ^b w ha	1329	1597	1432	1457	Area of filled fish ponds ^b in ha
Pobór wody ^c w dam ³	35035	46339	32658	32153	Water withdrawal ^c in dam ³
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych.....	9234	8761	8651	8824	for irrigation of agricultural and forest lands
na 1 ha.....	2,4	2,9	3,4	2,9	per 1 ha
do napełniania i uzupełniania stawów rybnych	25801	37578	24007	23329	for filling and completing fish ponds
na 1 ha.....	19,4	23,5	16,8	16,0	per 1 ha

a O powierzchni co najmniej 20 ha. *b* O powierzchni co najmniej 10 ha. *c* Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.
a Area of 20 ha and more. *b* Area of 10 ha and more. *c* Including wastewater withdrawal for irrigation.

TABL. 7 (16). **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZANE DO WÓD LUB DO ZIEMI**
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	67,1	65,8	69,4	68,8	100,0	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	19,0	18,7	24,6	22,1	32,1	discharged directly by plants ^a
w tym wody chłodnicze	15,9	15,7	21,0	17,3	25,1	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	48,1	47,1	44,8	46,7	67,9	discharged by sewage network
W tym ścieki wymagające oczyszczania	51,2	50,1	48,4	51,5	74,9	Of which wastewater requiring treatment
oczyszczane	48,8	49,8	48,1	50,2	72,9	treated
mechanicznie	0,6	0,7	0,4	0,3	0,5	mechanically
chemicznie ^b	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	chemically ^b
biologicznie	9,3	8,5	10,3	10,4	15,2	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	38,9	40,6	37,4	39,4	57,2	with increased biogene removal
nieoczyszczane	2,3	0,3	0,2	1,3	1,9	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	0,4	0,2	0,2	1,3	1,9	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	2,0	0,1	0,0	0,0	0,0	discharged by sewage network

^a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. ^b Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

^a Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as building constructions as well as from contaminated precipitation water. ^b Data concern only to industrial wastewater.

TABL. 8 (17). **ZAKŁADY^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
PLANTS^a DISCHARGING WASTEWATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTEWATER TREATMENT PLANTS POSSESSED
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	110	93	97	94	TOTAL
Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi wymagające oczyszczania	39	29	29	26	Discharging wastewater directly into waters or into the ground requiring treatment
wyposażone w oczyszczalnię ścieków	35	22	22	19	possessing wastewater treatment plants
o wystarczającej przepustowości ...	31	22	21	19	with sufficient capacity
o niewystarczającej przepustowości	4	-	1	-	with insufficient capacity
bez oczyszczalni ścieków	4	7	7	7	not possessing wastewater treatment plants
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	71	64	68	68	Discharging wastewater into sewage network (not possessing wastewater treatment plants)

^a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.

^a Excluding enterprises and water-sewage treatment plants.

TABL. 9 (18). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII
WASTEWATER TREATMENT PLANTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	Mecha- niczne <i>Me- chanical</i>	Che- miczne <i>Chemical</i>	Biolo- giczne <i>Biologi- cal</i>	Z podwyż- szonym usuwa- niem biogenów <i>With increased biogene removal</i>	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych							Industrial wastewater treatment plants
Liczba	2005	40	14	2	19	5	<i>Number</i>
	2010	18	5	1	9	3	
	2015	18	2	1	12	3	
	2016	16	1	1	11	3	
Przepustowość w dam ³ /d	2005	57,5	45,2	0,9	7,9	3,5	<i>Capacity in dam³/24h</i>
	2010	52,6	42,2	0,7	6,2	3,5	
	2015	12,5	0,3	0,4	8,5	3,4	
	2016	13,0	0,1	0,4	9,1	3,4	
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^d							Municipal wastewater treatment plants^d
Liczba	2005	192	4	x	129	59	<i>Number</i>
	2010	218	-	x	150	68	
	2015	237	-	x	172	65	
	2016	239	-	x	170	69	
Przepustowość w dam ³ /d	2005	389,6	0,1	x	63,9 ^b	325,6	<i>Capacity in dam³/24h</i>
	2010	320,2	-	x	59,2 ^b	261,0	
	2015	324,9	-	x	64,9	260,0	
	2016	325,2	-	x	64,2	261,0	
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^d	2005	69,9	0,1	x	15,5	54,3	<i>Population connected to wastewater treatment plants in % of total population^d</i>
	2010	70,8	-	x	14,9	55,9	
	2015	75,9	-	x	17,8	58,1	
	2016	75,7	-	x	17,8	57,9	

a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. *b* Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. *c* Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – dane szacunkowe, ludność ogółem – na podstawie bilansów. *d* Patrz uwagi ogólne ust. 5 na str. 62.

a Treatment plants of urban and rural areas working on sewage system. *b* Refers to equipment for biological treatment. *c* Population connected to wastewater treatment plants – estimated data, total population – based on balances. *d* See general notes item 5 on page 62.

TABL. 10 (19). **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII).....	42	49	65	72	<i>Plants of significant nuisance to air quality^a (as of 31 XII)</i>
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					<i>of which possessing systems to reduce the emission of:</i>
pyłowych.....	32	35	50	55	<i>particulates</i>
gazowych.....	5	7	4	2	<i>gases</i>
w tym nieposiadające wyników pomiarów:					<i>of which without the results of measurements of:</i>
emisji:					<i>emission:</i>
pyłów	17	16	13	18	<i>particulates</i>
gazów	12	13	11	16	<i>gases</i>
imisji	42	45	61	69	<i>imission</i>
Emisja zanieczyszczeń w tys. t:					<i>Emission of pollutants in thous. t:</i>
pyłowych.....	1,9	1,2	1,0	0,8	<i>particulates</i>
w tym pyły ze spalania paliw	1,8	1,1	0,8	0,7	<i>of which particulates from the combustion of fuels</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla) ..	10,6	9,6	9,4	10,4	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w tym: dwutlenek siarki	4,6	4,1	4,1	4,4	<i>of which: sulphur dioxide</i>
tlenek węgla.....	3,2	2,7	2,4	2,8	<i>carbon oxide</i>
tlenki azotu	2,4	2,6	2,3	2,4	<i>nitrogen oxides</i>
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					<i>Pollutants retained in pollutant reduction systems:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowe	54,3	49,9	54,6	47,5	<i>particulates</i>
gazowe (bez dwutlenku węgla)	0,3	0,7	0,2	0,1	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					<i>in % of pollutants produced:</i>
pyłowych.....	96,6	97,7	98,2	98,3	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla) ..	2,8	7,1	1,8	1,0	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>

a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

a Emitting particulates, gases or particulates and gases.

TABL. 11 (20). **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Cyklony Cyclones	Multicyklony Multi- cyclones	Filtry tkaninowe Fabric filters	Elektrofiltry Electrofil- ters	Urządzenia mokre Wet air cleaners	Inne Others
URZĄDZENIA – stan w dniu 31 XII EQUIPMENT – as of 31 XII							
OGÓŁEM	2005	122	31	47	8	19	36
TOTAL	2010	116	43	100	9	1	52
	2015	111	83	175	9	4	34
	2016	99	101	194	10	1	38
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2005	4	9	3	-	-	x
low	2010	15	8	3	-	-	x
	2015	25	14	6	-	-	x
	2016	24	23	7	-	-	x
średnia	2005	68	8	17	1	18	x
moderate	2010	49	10	22	1	-	x
	2015	30	18	33	-	-	x
	2016	25	19	38	-	-	x
wysoka	2005	50	14	27	7	1	x
high	2010	52	25	75	8	1	x
	2015	56	51	136	8	5	x
	2016	50	59	149	10	1	x
PRZEPLÝW GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h WASTE GAS FLOW in dam ³ /h							
OGÓŁEM	2005	1750	866	586	1127	235	272
TOTAL	2010	1749	1081	1349	1234	36	409
	2015	1880	1559	3665	1111	55	336
	2016	1621	1714	4667	1218	1	397
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2005	60	52	18	-	-	x
low	2010	316	153	58	-	-	x
	2015	351	204	150	-	-	x
	2016	331	477	150	-	-	x
średnia	2005	501	129	223	247	199	x
moderate	2010	562	58	240	247	-	x
	2015	431	296	530	-	-	x
	2016	359	148	1150	-	-	x
wysoka	2005	1189	685	345	880	36	x
high	2010	871	870	1051	987	36	x
	2015	1098	1059	2985	1111	55	x
	2016	931	1089	3367	1218	1	x

TABL. 12 (21). **ODPADY^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA**
WASTE^b GENERATED AND LANDFILLED UP TO NOW (ACCUMULATED) AS WELL AS THEIR STORAGE YARDS AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII).....	62	74	76	75	Plants generating waste (as of 31 XII)
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	609,3	1010,8	1049,2	2271,5	Waste generated (during the year) in thous. t
poddane odzyskowi	545,6	895,5	141,7 ^b	663,7 ^b	recovered
unieszkodliwione	42,4	31,7	36,3 ^b	46,4 ^b	treated
w tym składowane ^c	8,3	7,2	0,4	-	of which landfilled
przekazane innym odbiorcom	.	.	849,4	1553,7	transferred to other recipients
magazynowane czasowo	21,3	83,6	21,8	7,7	temporarily stored
W % wytworzonych:					In % of generated:
poddane odzyskowi	89,5	88,6	13,5 ^b	29,2 ^b	recovered
unieszkodliwione	7,0	3,1	3,5 ^b	2,0 ^b	treated
w tym składowane ^c	1,4	0,7	0,0	-	of which landfilled
przekazane innym odbiorcom	.	.	81,0	68,4	transferred to other recipients
magazynowane czasowo	3,5	8,3	2,1	0,3	temporarily stored
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^d ; stan w końcu roku) w tys. t	1319,1	1227,4	1185,4	935,5	Waste landfilled up to now (accumulated ^d ; end of year) in thous. t
Odpady poddane odzyskowi z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t	11,1	0,3	12,9	249,9	Waste recovered from accumulated by 1 January of reporting year in thous. t
Tereny składowania odpadów w ha:					Area of storage yards in ha:
niezrekultywowane (stan w końcu roku)	6,9	9,4	4,6	4,6	non-reclaimed (end of year)
zrekultywowane (w ciągu roku)	2,1	0,8	0,1	-	reclaimed (during the year)

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 63–64. ^b We własnym zakresie przez wytwórcę. ^c Na składowiskach (wałdach, stawach osadowych) własnych i innych. ^d Na składowiskach (wałdach, stawach osadowych) własnych.

^a Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on pages 63–64. ^b By waste producer on its own. ^c On own and other landfills (heaps, settling ponds). ^d On own landfills (heaps, settling ponds).

TABL. 13 (22). **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW W 2016 R.**
WASTE^b BY TYPE IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku <i>Waste generated during the year</i>		Odpady dotychczas składowane (nagromadzone; stan w końcu roku) <i>Waste landfilled up to now (accumulated; end of year)</i>	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym poddane odzyskowi ^b <i>of which recovered^c</i>		
OGÓŁEM	2271,5	663,7	935,5	TOTAL
w tym:				<i>of which:</i>
Mieszanki popiołowo-żużłowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	14,8	-	-	<i>Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste</i>
Popioły lotne z węgla	36,5	-	914,1	<i>Coal fly ash</i>
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kottów	34,5	0,8	-	<i>Slag, furnace ash and particulates from boilers</i>

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 63–64. ^b We własnym zakresie przez wytwórcę. ^c Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych.

^a Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on pages 63–64. ^b By waste producer on its own. ^c On own landfills (heaps, settling ponds).

TABL. 14 (23). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a**
Stan w dniu 31 XII
AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^b
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION	
	w ha <i>in ha</i>			w % powierzchni ogólnej województwa <i>in % of total area of the voivodship</i>	na 1 mieszkańca <i>per capita in m²</i>		
OGÓŁEM	1118802,0	1126155,3	1129519,3	1129436,0	46,7	7863	TOTAL
Rezerwy przyrody	29817,3	31229,4	31518,7	32606,2	1,3	227	<i>Nature reserves</i>
Parki krajobrazowe ^b	140089,0	139399,0	139399,0	139401,9	5,8	971	<i>Landscape parks^b</i>
Obszary chronionego krajobrazu ^b	925562,7	929281,8	931926,5	930706,4	38,5	6480	<i>Protected landscape areas^c</i>
Stanowiska dokumentacyjne ..	2,0	2,0	2,0	2,0	0,0	0	<i>Documentation sites</i>
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.	20283,1	21388,1	21388,1	21388,1	0,9	149	<i>Landscape-nature complexes</i>
Użytki ekologiczne ..	3047,9	4855,0	5285,0	5331,5	0,2	37	<i>Ecological arable lands</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 64–65. ^b Bez powierzchni rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

^a See general notes, item 8 on pages 64–65. ^b Excluding nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within landscape parks and protected landscape areas.

TABL. 15 (24). **REZERWATY PRZYRODY**

Stan w dniu 31 XII

NATURE RESERVES

As of 31 XII

LATA REZERWATY	Obiekty Number	Powierzchnia w ha Area in ha		YEARS RESERVES	
		ogółem total	w tym pod ochroną ściłą ^a of which strictly protected ^a		
O G Ó Ł E M	2005	102	29817,3	131,1	TOTAL
	2010	108	31229,4	131,1	
	2015	110	31518,7	131,1	
	2016	110	32606,2	131,1	
Faunistyczne	32	17229,3	-	-	Fauna
Krajobrazowe	11	6671,3	-	-	Landscape
Leśne	35	5871,7	-	-	Forest
Torfowiskowe	17	636,5	130,7	-	Peat-bog
Florystyczne	10	357,5	0,4	-	Flora
Wodne	4	1815,8	-	-	Water
Przyrody nieożywionej	1	24,0	-	-	Inanimate nature
Stepowe	-	-	-	-	Steppe

^a Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

^a The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 16 (25). **PARKI KRAJOBRAZOWE**

Stan w dniu 31 XII

LANDSCAPE PARKS

As of 31 XII

LATA YEARS ZESPÓŁY I PARKI KRAJOBRAZOWE ^a SETS AND LANDSCAPE PARKS ^a		Powierzchnia ^b Area ^b			
		ogółem total	w tym of which		
			lasów forest	użytków rolnych agricultural land	wód water
		w ha in ha			
O G Ó Ł E M	2005	145425,4	78199,6	37095,3	24405,2
TOTAL	2010	144931,4	79044,8	33282,0	24618,5
	2015	144931,4	79044,8	33282,0	24618,5
	2016	144931,4	79044,8	33282,0	24618,5
Zespół Parków Krajobrazowych Pojezierza Iławskiego i Wzgórz Dylewskich		29555,9	17330,7	6309,2	4619,8
Pojezierza Iławskiego		22404,7	13383,9	3580,8	4601,9
Wzgórz Dylewskich		7151,2	3946,8	2728,4	17,9
Mazurski		53655,0	26140,0	8100,0	18015,0
Welski		20444,0	7973,2	9608,7	1022,2
Puszczy Rominckiej		14620,0	10534,3	2341,3	228,3
Wysoczyzny Elbląskiej		13732,0	7003,3	5080,8	137,3
Górznieńsko-Lidzbarski ^c		8588,5	6618,3	1471,0	75,9
Brodnicki ^c		4336,0	3445,0	371,0	520,0

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. ^b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków. ^c Powierzchnia parków w granicach województwa.

^a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. ^b Including nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within parks. ^c Area of parks on the area of the voivodship.

TABL. 17 (26). **POMNIKI PRZYRODY**
Stan w dniu 31 XII
MONUMENTS OF NATURE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2432	2576	2565	2564	T O T A L
w tym:					<i>of which:</i>
Pojedyncze drzewa	1762	2155	2122	2120	<i>Individual trees</i>
Grupy drzew	363	210	216	215	<i>Tree clusters</i>
Aleje	90	66	69	70	<i>Alleys</i>
Glazy narzutowe	209	108	118	119	<i>Erratic boulders</i>

TABL. 18 (27). **NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ^a (ceny bieżące)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Ochrona środowiska	131184,8	402206,6	278817,9	84115,1	Environmental protection
w tym:					<i>of which:</i>
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	24109,2	65195,5	11888,8	13630,1	<i>Protection of air and climate</i>
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	7226,7	2912,7	2373,3	1338,7	<i>of which outlays on new fuel combustion technologies and techniques as well as the modernization of boiler and thermal energy plants</i>
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	90709,9	308094,0	110206,8	44543,3	<i>Wastewater management and protection of waters</i>
w tym nakłady na:					<i>of which outlays on:</i>
oczyszczanie ścieków komunalnych	24570,6	41604,2	24513,7	4132,5	<i>municipal wastewater treatment sewage network discharging wastewater and precipitation water</i>
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	64799,6	262661,2	83644,1	35150,7	<i>Waste management, protection and recovery of soils, protection of groundwater and surface water</i>
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	9113,7	25228,4	145896,7	21636,0	<i>of which outlays on:</i>
w tym nakłady na:					<i>waste collection^b and transportation</i>
zbieranie odpadów ^b i ich transport	1794,8	3902,1	4157,5	1162,3	<i>including selective waste collection</i>
w tym selektywne zbieranie odpadów	906,0	2772,0	10,9	79,7	<i>removal and treatment of waste^b</i>
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	2119,3	9612,0	136830,7	20146,5	<i>reclamation of waste dumps, sludge tanks and landfills as well as of other devastated and degraded areas</i>
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	1153,8	-	481,2	-	<i>Protection of biodiversity and landscape</i>
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	247,8	-	17,4	275,1	<i>Noise and vibration reduction</i>
Zmniejszanie hałasu i wibracji	507,5	-	891,6	51,5	

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. ^b Przemysłowych i komunalnych.

^a By investments location; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. ^b Industrial and municipal.

TABL. 18 (27). **NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ^a (dok.)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Gospodarka wodna	64969,7	119316,3	71481,4	25472,5	Water management
nakłady na:					outlays on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	41825,7	88135,6	19786,9	18823,2	Water intakes and pipe systems
Stacje uzdatniania wody	17145,5	17476,6	16185,9	5741,0	Water treatment plants
Zbiorniki i stopnie wodne	552,1	4410,4	4596,0	18,3	Water reservoirs and falls
Regulację i zabudowę rzek i potoków	1896,1	2974,2	10393,8	890,0	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	3550,3	6319,5	20518,8	-	Flood embankments and pump stations

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej.

^a By investments location; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy.

TABL. 19 (28). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					Capacity of completed systems to reduce pollutants in t/y:
pyłowych	196	-	5607	123	particulates
gazowych	37	-	-	-	gases
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Wastewater management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					Sewage network in km discharging:
ścieki	244,4	330,8	217,6	80,8	wastewater
wody opadowe	14,3	37,8	34,8	17,5	precipitation water
Oczyszczalnie ścieków:					Wastewater treatment plants:
obiekty	1	6	3	1	facilities
w tym oczyszczalnie					
komunalne	1	6	3	1	of which municipal
mechaniczne	-	2	-	-	mechanical
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	1	4	3	1	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	-	-	-	-	with increased biogene removal ^a
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	3955	3478	964	805	capacity of treatment plants in m ³ /24h
w tym oczyszczalni komunalnych	3955	3478	964	5	of which municipal
mechanicznych	31	1603	-	-	mechanical
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	401	1875	700	805	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	3523	-	264	-	with increased biogene removal ^a

^a W tym chemiczne.

^a Of which chemical.

TABL. 19 (28). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (dok.)**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.) <i>ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)</i>					
Gospodarka ściekowa i ochrona wód (dok.)					Waste water management and protection of water (cont.)
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (prydomowe):					<i>Farmstead treatment facilities (homestead):</i>
obiekty	-	288	247	149	<i>facilities</i>
przepustowość w m ³ /d	-	586	786	296	<i>capacity in m³/24h</i>
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					<i>Industrial waste pre-treatment plants:</i>
obiekty	-	-	-	1	<i>facilities</i>
przepustowość w m ³ /d	-	-	-	30	<i>capacity in m³/24h</i>
Gospodarka odpadami					Wastes management
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					<i>Waste treatment plants:</i>
obiekty	-	-	-	-	<i>facilities</i>
wydajność w t/r	-	-	-	-	<i>capacity in t/y</i>
Składowiska dla odpadów komunalnych:					<i>Landfills of municipal waste:</i>
obiekty	-	-	-	-	<i>facilities</i>
powierzchnia w ha	0,9	-	-	5,0	<i>area in ha</i>
wydajność w t/r	38212	-	-	100019	<i>capacity in t/y</i>
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów w t/r.....	240000	117	118500	101000	<i>Capacity of waste utilization systems in t/y</i>
GOSPODARKA WODNA <i>WATER MANAGEMENT</i>					
Wydajność ujęć wodnych ^b w m ³ /d....	9516	1519	7425	3273	<i>Capacity of water intakes^b in m³/24h</i>
Uzdatnianie wody w m ³ /d	3377	28597	8188	372	<i>Water treatment in m³/24h</i>
Sieć wodociągowa w km.....	556,3	352,3	197,4	142,9	<i>Water supply network in km</i>
Pojemność zbiorników wodnych w m ³	6000	-	5150	-	<i>Capacity of water reservoirs in dm³</i>
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	23,9	0,1	70,2	-	<i>Regulation and management of rivers and streams in km</i>
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	9,5	-	35,3	-	<i>Flood embankments in km</i>

^b Bez ujęć w energetyce zawodowej.

^b Excluding water intakes in the power industry.

TABL. 20 (29). **KIERUNKI FINANSOWANIA Z WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
FINANCING DIRECTIONS OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	33821,3	57723,3	79434,7	29695,5	100,0	T O T A L
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	13264,8	10654,6	11736,4	13817,6	46,5	Protection of air and climate
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	12943,1	29129,1	19574,1	5824,7	19,6	Wastewater management and protection of water
Gospodarka odpadami	1411,6	12521,4	41210,6	4215,5	14,2	Waste management
Pozostałe.....	6201,8	5418,2	6913,5	5837,7	19,7	Others

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

S o u r c e: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 21 (30). **WPŁYWY Z OPŁAT I KAR NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
RECEIPTS FROM FEES AND FINES FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Opłaty za korzystanie ze środowiska	22548,0	42119,1	34605,3	33661,4	Payments for use of natural environment
w tym:					of which:
Gospodarka ściekowa i ochrona wód.....	6000,2	9927,9	11032,2	11013,5	Wastewater management and protection of water
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	10709,8	12340,8	11580,7	11410,1	Protection of air and climate
Gospodarka odpadami	3323,9	19325,0	11215,1	9889,2	Waste management
Kary za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska.....	302,3	120,9	465,1	289,3	Fines for not meeting environmental protection regulations
w tym za przekroczenie:					of which for exceeding:
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi.....	238,0	78,6	135,1	142,4	Norms of discharging wastewater into water or into the ground
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza.....	18,0	5,7	26,6	2,3	Permissible emissions of air pollutants

Ź r ó d ł o: w zakresie opłat – dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, kar – dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

S o u r c e: with regard to fees – data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management, fines – data of the Inspectorate for Environmental Protection.

DZIAŁ III

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych i obejmują jednostki zaliczane według PKD 2007 do grupy „Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna” w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”.

1) Do **administracji państwowej** zalicza się:

- a) naczelne i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:
  - instytucje naczelne i centralne (np. Kancelarie: Sejmu, Senatu i Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
  - terenowe organy administracji rządowej niezespółonej (np. izby i urzędy skarbowe i celne, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych);
- b) terenowe organy administracji rządowej zespółonej: urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty: inspekcji handlowej, nadzoru bu-

CHAPTER III

ADMINISTRATIVE DIVISION AND LOCAL GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 a new fundamental three-territorial division of the country (*Journal of Laws No. 96, item 603, dated 24 VII 1998*) was introduced, the entities of which are: gminas, powiaty and voivodships.

The gmina is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election.

3. Information presented concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local self-government administration and self-government appeal councils and covers entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the group „Public administration and economic and social policy” in the section “Public administration and defence; compulsory social security”.

1) **State administration** comprises:

- a) principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign entities:
  - principle and central institutions (e.g., Chancelleries of: the Sejm, the Senate and the President, ministries, central offices),
  - territorial organs of non-combined government administration (e.g., fiscal and customs chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, regional chambers of audit and until 2010 auxiliary units of budgetary entities);
- b) territorial organs of combined government administration: voivodship offices, auxiliary service entities (e.g., inspectorates of: trade,

dowlanego, weterynarii, farmaceutyczne, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasienictwa oraz urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty);

- c) niektóre agencje państwowe (np. Agencję Rezerw Materiałowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.

2) Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:

- a) gminy i miasta na prawach powiatu:
- urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych oraz od 2009 r. zarządy dróg),
  - urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);
- b) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);
- c) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urządzeń wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg).

4. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej nie uwzględniają wynagrodzeń osób zatrudnionych w placówkach zagranicznych.

5. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2016, aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 16 XI 2014 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie Klasyfikacji Zawodów i Specjalności opracowanej na podstawie Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08) wprowadzonej z dniem 1 I 2015 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 VIII 2014 r. (Dz. U. poz. 1145) w miejsce obowiązującej do 31 XII 2014 r.

construction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed production as well as monument preservation offices and school superintendent's offices);

- c) *some state agencies (e.g., Material Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development and since 2009 Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture) and auxiliary entities of state administration with regional units.*

2) **Local self-government administration** comprises:

- a) *gminas and cities with powiat status:*
- *gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities and since 2009 public road boards),*
  - *offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., geodetic and cartographic documentation centres and since 2009 public road boards);*
- b) *powiaty, i.e., powiat starosta offices and auxiliary service entities (e.g., labour offices, public road boards);*
- c) *voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship self-government organizational entities (e.g., labour offices, drainage and water facility boards and since 2009 public road boards).*

4. *Data concerning average wages and salaries in the state administration do not include wages and salaries of persons employed in entities abroad.*

5. *The demographic and occupational characteristics of councillors in local government units is based on reporting results for 2016, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 16 XI 2014 self-government elections.*

The grouping of councillors of organs of local self-government entities by groups of occupations is made on the basis of the Occupations and Specializations Classification compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 I 2015 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy of 7 VIII 2014 (Journal of Laws item 1145) replacing the classification valid until 31 XII 2014.

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2016 R.

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE DIVISION OF WARMIŃSKO-MAZURSKIE VOIVODSHIP IN 2016

As of 31 XII

—— granica województwa
voivodship border

—— granice powiatów
powiats borders

—— granice gmin
gminas borders

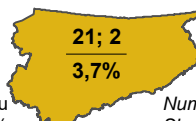
 Olsztyn

miasta na prawach powiatu
cities with powiat status

**PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY
JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS) W 2017 R.**

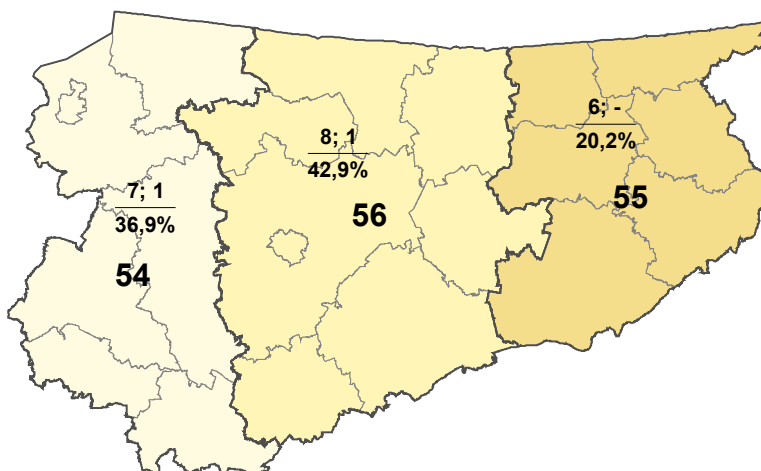
Stan w dniu 1 I

*DIVISION OF THE WARMIŃSKO-MAZURSKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO
THE NOMENCLATURE OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICAL PURPOSES (NTS) IN 2017
As of 1 I*

Liczba powiatów; liczba miast na prawach powiatu
Udział w ogólnej liczbie ludności^a w %

*Number of powiats; number of cities with powiat status
Share in total number of population^a in %*

PODREGIONY (NTS 3):

SUBREGIONS (NTS 3):

54 elbląski		55 elcki		56 olsztyński	
Powiaty	Powiats	Powiaty	Powiats	Powiaty	Powiats
braniewski	(7)	elcki	(5)	bartoszycki	(6)
działdowski	(6)	giżycki	(6)	kętrzyński	(6)
elbląski	(9)	gołdapski	(3)	lidzbarski	(5)
iławski	(7)	olecki	(4)	mragowski	(5)
nowomiejski	(5)	piski	(4)	nidzicki	(4)
ostródzki	(9)	węgorzewski	(3)	olsztyński	(12)
				szczycieński	(8)
Miasto na prawach powiatu (NTS 4):				Miasto na prawach powiatu (NTS 4):	
City with powiat status (NTS 4):				City with powiat status (NTS 4):	
Elbląg	(1)			Olsztyn	(1)

W nawiasach podano liczbę gmin (NTS 5).

Number of gminas (NTS 5) is given in parentheses.

a Stan w dniu 31 XII 2016 r.; odpowiednio: dla województwa – udział w kraju, dla podregionów – udział w województwie.

a As of 31 XII 2016; respectively: for voivodship – share in country, for subregions – share in voivodship.

TABL. 3 (33). **POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2016 R.**
 Stan w dniu 31 XII
POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2016
 As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI <i>GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>							2000,0 km ² i więcej <i>and more</i>
		poniżej 50,0 km ²	50,0– 99,9	100,0– 299,9	300,0– 499,9	500,0– 999,9	1000,0– 1499,9	1500,0– 1999,9	
OGÓŁEM	21	-	2	-	-	7	8	3	1
TOTAL									
Poniżej 50000..... <i>Below</i>	7	-	-	-	-	6	1	-	-
50000–74999	8	-	-	-	-	1	5	2	-
75000–99999	2	-	-	-	-	-	2	-	-
100000–149999.....	3	-	1	-	-	-	-	1	1
150000–199999.....	1	-	1	-	-	-	-	-	-
200000 i więcej..... <i>and more</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-

TABL. 4 (34). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2016 R.**
 Stan w dniu 31 XII
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN 2016
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni <i>Councillors of</i>				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina councils^a</i>	rad miast w miastach na pra- wach powiatu <i>city coun- cils in cities with powiat status</i>	rad powiatów <i>powiat councils</i>	sejmiku wojewódz- kiego <i>voivodship regional council</i>	
OGÓŁEM	1791	50	345	30	TOTAL
W tym kobiety	575	19	84	12	<i>Of which women</i>
	WEDŁUG WIEKU <i>BY AGE</i>				
18–29 lat	53	-	7	-	18–29 years
30–39	297	6	48	3	30–39
40–49	477	7	63	4	40–49
50–59	584	16	134	10	50–59
60 lat i więcej.....	380	21	93	13	60 and more
	WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA <i>BY EDUCATIONAL LEVEL</i>				
Wyższe.....	675	46	268	27	<i>Tertiary Post-secondary and second- ary</i>
Policealne i średnie	738	4	66	3	<i>Basic vocational</i>
Zasadnicze zawodowe	307	-	8	-	<i>Lower secondary and primary</i>
Gimnazjalne i podstawowe	71	-	3	-	

a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.

a Excluding city council councillors in cities with powiat status.

TABL. 4 (34). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO****W 2016 R. (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS

IN 2016 (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city coun- cils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	
WEDŁUG GRUP ZAWODÓW^b BY OCCUPATIONAL GROUPS^b					
Przedstawiciele władz publicz- nych, wyżsi urzędnicy i kierow- nicy	114	9	147	16	Managers
Specjaliści	398	27	93	9	Professionals
Technicy i inny średni personel.....	223	3	26	4	Technicians and associate professionals
Pracownicy biurowi.....	146	2	10	-	Clerical support workers
Pracownicy usług i sprzedawcy	241	4	15	-	Service and sales workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	388	-	32	1	Skilled agricultural, forestry and fishery workers
Robotnicy przemysłowi i rze- mieśnicy.....	101	-	7	-	Craft and related trades workers
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń.....	61	-	7	-	Plant and machine operators and assemblers
Pracownicy przy pracach prostych...	33	-	1	-	Elementary occupations
Siły zbrojne.....	24	2	2	-	Armed forces occupations

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 83; w podziale według grup zawodów nie uwzględniono radnych będących bezrobotnymi, niepracującymi i uczącymi się; emeryci i renciści ujmowani są według zawodu wykonywanego przed przejściem na emeryturę lub rentę.

^a Excluding councillors of city council in cities with powiat status. ^b See general notes, item 5 on page 83; in the division by occupational groups, data do not include unemployed, not working and studying councilors; retirees and pensioners are classified by performed occupation before taking retirement.

TABL. 5 (35). **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**
PAID EMPLOYMENT, WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	przeciętne zatrudnienie average employment				przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ^a w zł average monthly gross wages and salaries ^a in zł				
O G Ó Ł E M ...	14184	17715	16199	16328	2622,60	3469,69	4178,01	4334,74	T O T A L
w tym:									of which:
Administracja państwowa....	5115	5551	5303	5326	3071,49	4086,60	4486,03	4830,13	State admin- stration
Administracja samorządu terytorialnego	9031	12119	10850	10956	2357,78	3176,60	4017,25	4082,75	Local self- government administration
gminy i miasta na prawach powiatu.....	6304	8058	6618	6665	2397,65	3050,79	3927,54	4022,52	gminas and cities with powiat status
powiaty	2192	2822	2755	2779	2114,80	3238,13	3865,82	3955,36	powiats
województwo	535	1239	1477	1512	2883,49	3857,09	4701,70	4582,47	voivodship

^a Patrz uwagi ogólne działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych” ust. 1 na str.157.

^a See general notes to the chapter „Wages and salaries. Social security benefits”, item 1 on page 157.

DZIAŁ IV

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. W Roczniku prezentowane są dane statystyczne:

- o przestępstwach stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych, na podstawie systemu statystyki kryminalnej Komendy Głównej Policji prowadzonego w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości,
- o orzeczeniach sądów powszechnych, na podstawie statystyki Ministerstwa Sprawiedliwości.

2. Pojęcie „wymiar sprawiedliwości” w odniesieniu do źródeł prezentowania informacji statystycznych obejmuje dane dotyczące Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, sądów powszechnych (apelacyjnych, okręgowych i rejonowych, przy których działały kolegia do spraw wykroczeń), sądów wojskowych, jednostek organizacyjnych prokuratury, więziennictwa i notariatu.

3. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. obowiązującym od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1137) – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym jest to przestępstwo skarbowe.

Dane o przestępstwach stwierdzonych od 2014 r. nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. Zgodnie z obowiązującą metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez Policję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw opracowano na podstawie policyjnych systemów informacyjnych.

4. Dane o przestępstwach stwierdzonych opracowano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r. i Kodeksu karnego skarbowego obowiązującego od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., jednolity tekst Dz. U. 2013, poz. 186, z późniejszymi zmianami) lub innych ustaw szczególnych.

CHAPTER IV

PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. In the Yearbook, statistical data are presented:

- concerning ascertained crimes in completed preparatory proceedings, on the basis of the criminal statistics system of the National Police Headquarters conducted in cooperation with the Ministry of Justice,
- concerning adjudications of common courts, on the basis of statistics of the Ministry of Justice.

2. In regard to presenting statistical information, the term "Justice" refers to data concerning the Supreme Court, Supreme Administrative Court, common courts (appeal, regional and district courts, in which misdemeanour boards functioned), military courts, organizational entities of public prosecutor's offices, the prison system and notarial services.

3. An **ascertained crime** is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997, valid since 1 IX 1998 (the law dated 6 VI 1997, uniform text Journal of Laws 2016 item 1137) crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation, in connection with the Penal Fiscal Code – is a fiscal offence.

Data about ascertained crimes since 2014 do not include punishable acts committed by juveniles. In accordance with the existing methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts takes place during court proceedings after the Police provides records in juvenile cases to the family court.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes has been prepared on the basis of police information systems.

4. Data concerning ascertained crimes have been prepared in accordance with the classification of the Criminal Code of 1997, the Penal Fiscal Code valid since 17 X 1999 (the law dated 10 IX 1999, uniform text Journal of Laws 2013, item 186, with later amendments) or other specific laws.

5. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

6. Wpływ spraw do sądów oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe. W kraju w dniu 31 XII 2016 r. działało 11 sądów apelacyjnych, 45 sądów okręgowych i 318 sądów rejonowych.

7. Sądy apelacyjne rozpatrują sprawy odwoławcze od orzeczeń wydanych w pierwszej instancji przez sądy okręgowe. Do sądu apelacyjnego wpływają sprawy z kilku sądów okręgowych (od 2 do 6), objętych obszarem jego właściwości.

8. Sądy okręgowe rozpatrują w pierwszej instancji sprawy, gdy ustawa tak stanowi oraz w drugiej instancji – odwołania od orzeczeń sądów rejonowych.

Nie wszystkie sądy okręgowe rozpoznają sprawy gospodarcze. Z tego względu w niektórych polach tablic znaki „x” oznaczają, że dany sąd okręgowy nie jest właściwy do rozpatrywania tego rodzaju spraw, mimo ich występowania; przedmiotowe sprawy rozpatruje sąd okręgowy określony w przepisach rozporządzenia ministra sprawiedliwości.

9. Sprawą załatwioną jest:

- 1) w sądownictwie administracyjnym – sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie kończące postępowanie, połączono ją z inną sprawą do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia, przekazano do innego sądu administracyjnego lub też zakreślono zgodnie z zasadami biurowości. W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną z chwilą wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie, które dotyczy ostatniej z osób;
- 2) w sądownictwie powszechnym – sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie lub połączono ją z inną sprawą albo przekazano do innego rodzaju sądu lub organu. W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną, gdy dotyczy to wszystkich osób występujących w sprawie.

5. The rate of detectability of delinquents is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

6. Incoming cases are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.

Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts. In the country on 31 XII 2015, there were 11 appeal courts, 45 regional courts and 317 district courts.

7. Appeal courts consider cases in which the verdicts issued by regional courts of first instance are appealed. An appeal court considers cases from several regional courts (from 2 to 6) within its jurisdiction.

8. Regional courts consider cases relegated by the law in the first instance and appeals of regional court verdicts in the second instance.

Not all regional courts try commercial cases. Therefore, in some fields of tables the “x” indicates that the given regional court does not hear this type of cases, despite the appearance of such cases; objective cases are heard by the regional court defined in the regulations of the Minister of Justice.

9. A resolved case is:

- 1) in administrative courts – a case in regard to which sentence or an order closing the proceedings has been issued, or combined with another case for joint examination and resolution, or which has been transferred to a different kind of administrative court or marked as resolved according to office administration rules. A case that involves a number of persons is considered resolved when an order closing the proceedings concerning the last of the persons in question is passed;
- 2) in common courts – a case in regard to which a sentence or order has been issued or combined with another case, or which has been transferred to a different kind of court or authority. A case that involves a number of persons is considered resolved when this applies to all the persons.

Liczba spraw do załatwienia (w Sądzie Najwyższym – do rozstrzygnięcia) jest sumą spraw niezakończonych w latach poprzednich i spraw, które wpłynęły w danym roku.

Sprawy (postępowania) załatwione lub zakończone w danym roku obejmują również sprawy niezakończony w latach poprzednich.

10. Sprawy rodzinne obejmują postępowanie:

- 1) z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego;
- 2) dotyczące nałożenia na alkoholików obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 3) wobec nieletnich w zakresie:
  - a) zapobiegania i zwalczania demoralizacji w stosunku do osób, które nie ukończyły 18 lat,
  - b) postępowania w sprawach o czyny karalne w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat,
  - c) wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat.
- 4) w związku z leczeniem narkomanów;
- 5) w sprawie kontroli umieszczania w zakładach lecznictwa psychiatrycznego.

Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem (pkt 3a i 3b) wynika z ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst Dz. U. 2014 Nr 382 z późniejszymi zmianami).

Zmiany dokonane w ustawie, które weszły w życie z dniem 2 I 2014 r. zniosły dwuetapową procedurę postępowania sądów wobec nieletnich. Zgodnie z obowiązującą jednoetapową procedurą sąd prowadzi postępowanie i orzeka w sprawach, w których zachodzi podejrzenie demoralizacji lub popełnienia czynu karalnego przez nieletniego.

11. Dorośli skazani są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

12. Rejestry sądowe prowadzone są na podstawie ustaw i przepisów wykonawczych. Stany rejestrów określają liczbę podmiotów zarejestrowanych w określonym dniu. W przypadku publikowanych danych – w dniu 31 XII 2016 r.

Sprawy rejestrowe prowadzone są w sądach rejonowych – wydziałach gospodarczych i Krajowym Rejestrze Sądowym (sądach rejestrowych).

The number of pending cases (in the Supreme Court – cases waiting for decision) is the sum of all unresolved cases from previous years and cases that were brought in the given year.

The resolved cases and completed proceedings in a given year also include the cases unresolved from previous year.

10. Family cases include the following proceedings:

- 1) family and guardianship law;
- 2) regarding enforcement of compulsory treatment of alcoholics;
- 3) with respect to juveniles concerning:
  - a) prevention and counteraction the demoralization of persons under the age of 18,
  - b) proceedings in cases concerning punishable acts committed by persons aged 13–16,
  - c) execution of educational and corrective measures concerning persons with regard to whom such measures have been adjudicated, but not longer than until the age of 21.
- 4) compulsory treatment of drug addicts;
- 5) supervising the placement of an individual in a psychiatric treatment facility.

Court proceedings against juveniles (points 3a and 3b) are based on the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2014 No. 382 with later amendments).

Amendments to the law entered into force as of 2 I 2014 abolished the two-stage court proceedings against juveniles. According to the valid single-stage procedure the court conducts the proceedings and adjudges of cases in which occur suspicion of demoralization or commitment punishable act by a juvenile.

11. Adults convicts are persons who at the time of committing crime were at least 17 years old.

12. Court registers are kept on the basis of laws and executive regulations. Registers contain the number of entities registered on a given day. In the case of data published – on 31 XII 2016.

Registration cases are held in the commercial departments of district courts and in the National Judicial Register (registration courts).

Uwaga do tablic 1 i 2

Od 2014 r. dane nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich; zgodnie ze zmienioną metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez Policję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego.

Note to tables 1 and 2

Since 2014 data do not include punishable acts committed by juveniles; in accordance with the amended methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts take place during court proceedings after the Police provides records in juveniles cases to the family court.

TABL. 1 (36). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010 ^a	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	50234	37666	27120	26971	T O T A L
w tym w miastach	35491	26171	18912	18196	of which urban areas
w tym:					of which:
Przeciwko życiu i zdrowiu					Against life and health – Art. 148–162 Criminal Code
– art. 148–162 kk	1718	1415	819	924	of which:
w tym:					homicide – Art. 148 Criminal Code
zabójstwo – art. 148 kk	41	25	19	22	damage to health – Art. 156 and 157 Criminal Code
uszczerbek na zdrowiu – art. 156 i 157 kk	831	767	557	583	Criminal Code
udział w bójkę lub pobiciu – art. 158 i 159 kk	784	536	264	267	participation in violence or assault – Art. 158 and 159 Criminal Code
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji – art. 163–180 kk	9302	5946	3288	3620	Against public safety and safety of transport – Art. 163–180 Criminal Code
w tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego – art. 178a kk	8451	5342	2630	2720	of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant – Art. 178a Criminal Code
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania – art. 189–196 kk	1964	1247	1047	1120	Against freedom, freedom conscience and religion – Art. 189–196 Criminal Code
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości – art. 197–205 kk	250	246	161	198	Against sexual freedom and morals – Art. 197–205 Criminal Code
w tym zgwałcenie – art. 197 kk	92	67	58	63	of which rape – Art. 197 Criminal Code
Przeciwko rodzinie i opiece – art. 206–211 kk	1739	1503	1244	1324	Against the family and guardianship – Art. 206–211 Criminal Code
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną – art. 207 kk	1250	957	781	871	of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person – Art. 207 Criminal Code
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej – art. 212–217 kk	241	230	155	140	Against good name and personal integrity – Art. 212–217 Criminal Code
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego – art. 222–231 kk^b	1202	1138	869	929	Against the activities of state institutions and local government Art. 222–231 Criminal Code^b
w tym:					of which:
naruszenie nietykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcjonariusza publicznego – art. 222 i 223 kk	158	219	198	171	infringings bodily inviolability or active assault on a public official – Art. 222 and 223 Criminal Code
wywieranie wpływu na funkcjonariusza publicznego lub na czynności organu administracji rządowej, samorządowej lub państwowej bądź spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza publicznego podczas wykonywania przez niego czynności służbowych – art. 224 kk	349	226	152	171	exerting influence on a public official or on the activity of an organ of the government administration, local government units or State administration, or causing severe harm to the health of a public official during the performance of official duties – Art. 224 Criminal Code
znieważenie funkcjonariusza publicznego albo znieważenie lub poniżenie organu konstytucyjnego RP – art. 226 kk	479	497	385	410	insulting or belittling a public official or insulting a constitutional body of the Republic of Poland – Art. 226 Criminal Code
przestępstwa korupcyjne – art. 228–231, 250a, 296a i 296b kk	202	194	100	141	corruption – Art. 228–231, 250a, 296a and 296b Criminal Code

^a Lata 2005, 2010 łącznie z prokuraturą. ^b łącznie z przestępstwami z art. 250a kk (korupcja wyborcza) z rozdziału „Przeciwko wyborom i referendum” oraz z art. 296a i 296b kk (korupcja na stanowisku kierowniczym i korupcja sportowa) z rozdziału „Przeciwko obrotowi gospodarczemu”.

^a In 2005, 2010 including prosecutor's office. ^b Including Art. 250a Criminal Code (corruption concerning elections) in the section “Against election and referendum” and Art. 296a and 296b Criminal Code (corruption on the managing post and corruption in sport) in the section “Against economic activity”.

TABL. 1 (36). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH (dok.)**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010 ^a	2015	2016	SPECIFICATION
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości – art. 232–247 kk	1350	1107	782	675	Against the judiciary – Art. 232–247 Criminal Code
Przeciwko porządkowi publicznemu – art. 252–264 kk	301	164	265	248	Against public order – Art. 252–264 Criminal Code
Przeciwko wiarygodności dokumentów – art. 270–277 kk^b	1880	990	731	835	Against the reliability of documents – Art. 270–277 Criminal Code^c
Przeciwko mieniu – art. 278–295 kk^c ...	24701	20114	15144	14344	Against property – Art. 278–295 Criminal Code^d
w tym:					of which:
kradzież rzeczy – art. 275 § 1, 278 i 279 ^e kk	9280	7152	4778	4238	property theft – Art. 275 § 1, 278 and 279 ^e Criminal Code
w tym kradzież samochodu	947	367	236	243	of which automobile theft
krótkotrwały zabór pojazdu – art. 289 kk	285	241	122	183	willful short-term theft of automobile – Art. 289 Criminal Code
kradzież z włamaniem – art. 279 kk ^f	7023	5163	4356	3548	burglary – Art. 279 Criminal Code ^f
rozbój – art. 280 kk	915	433	242	241	robbery – Art. 280 Criminal Code
kradzież rozbójnicza – art. 281 kk	73	39	43	40	theft with assault – Art. 281 Criminal Code
wymuszenie rozbójnicze – art. 282 kk	143	187	33	18	criminal coercion – Art. 282 Criminal Code
oszustwo – art. 286 i 287 kk	2798	2461	3155	3294	fraud – Art. 286 and 287 Criminal Code
Przeciwko obrotowi gospodarczemu – art. 296–309 kk^g	556	338	178	196	Against economic activity Art. 296–309 Criminal Code^g
Przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi – art. 310–315 kk	204	159	92	116	Against money and securities trading – Art. 310–315 Criminal Code
Przestępstwa z ustaw szczególnych:					Crimes by specific laws:
o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (jednolity tekst Dz. U. 2012r., poz. 1356 z późn. zm.)	119	49	12	11	on Sobriety and Alcohol Education (uniform text Journal of Laws 2012, item 1356)
o prawie autorskim i prawach pokrewnych (jednolity tekst Dz. U. 2006 Nr 90, poz. 631 z późn. zm.)	110	59	74	30	on Copyright and Related Laws (uniform text Journal of Laws 2006 No. 90, item 631 with later amendments)
o przeciwdziałaniu narkomanii (ustawy z dnia 24 IV 1997 (jednolity tekst Dz. U. 2003 Nr 24, poz. 198, z późn. zm.) i z dnia 29 VII 2005 r. (jednolity tekst Dz. U. 2012 r., poz. 124)	2989	1960	1445	1312	on Counteracting Drug Addiction – laws dated 24 IV 1997 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 24, item 198 with later amendments) and dated 29 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2012, item 124)
Przestępstwa skarbowe – Kks	246	85	91	56	Fiscal offences – Penal Fiscal Code
w tym akcyza	193	71	35	31	of which excise

^a Lata 2005, 2010 łącznie z prokuraturą. ^b Z wyłączeniem kradzieży lub przywłaszczenia dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk). ^c Łącznie z kradzieżą lub przywłaszczeniem dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk z rozdziału „Przeciwko wiarygodności dokumentów”). ^d Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. ^e Wyłącznie w zakresie kradzieży samochodu poprzez włamanie. ^f Z wyłączeniem kradzieży samochodu przez włamanie. ^g Z wyłączeniem przestępstw korupcyjnych z art. 296a i 296b kk.

Źródło: do 2014 r. dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Olsztynie, od 2015 r. Komendy Głównej Policji.

^a In 2005, 2010 including prosecutor's office. ^b Excluding theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 Criminal Code). ^c Including theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 Criminal Code in the section "Against the reliability of documents"). ^d Data have been changed in relations to data published in the previous edition of the Yearbook. ^e Exclusively in regard to automobile theft by burglary. ^f Excluding automobile theft by burglary. ^g Excluding corruption under Art. 296a and 296b Criminal Code.

Source: until 2014 data of the Voivodship Police Headquarters in Olsztyn, since 2015 r. the National Police Headquarters.

TABL. 2 (37). **WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ**
RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010 ^a	2015	2016	SPECIFICATION
	w % in %				
O G Ó Ł E M	70,5	71,6	65,0	67,2	T O T A L
w tym przestępstw ^b :					<i>of which of crimes^b:</i>
Przeciwko życiu i zdrowiu	86,0	89,1	82,1	84,2	<i>Against life and health</i>
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	99,2	99,2	97,8	98,1	<i>Against public safety and safety of transport</i>
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	96,1	95,5	86,8	90,8	<i>Against freedom, freedom conscience and religion</i>
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości	94,0	91,5	82,6	83,8	<i>Against sexual freedom and morals</i>
Przeciwko rodzinie i opiece	100,0	100,0	99,0	99,2	<i>Against the family and custody</i>
Przeciwko czci i nieetykalności cielesnej ..	98,3	93,9	81,9	82,1	<i>Against good name and personal integrity</i>
Przeciwko mieniu	45,4	52,0	46,9	47,6	<i>Against property</i>

^a Łącznie z prokuraturą. ^b Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 90 i 91.

Ź r ó ł o: do 2014 r. dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Olsztynie, od 2015 r. Komendy Głównej Policji.

^a Including prosecutor's office. ^b See Criminal Code articles table 1 on page 90 and 91.

S o u r c e: until 2014 data of the Voivodship Police Headquarters in Olsztyn, since 2015 r. the National Police Headquarters.

TABL. 3 (38). **WPŁYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH**
INCOMINGS CASES IN THE COMMON COURTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
SĄDY REJONOWE – sądy pierwszej instancji <i>DISTRICT COURTS – courts of first instance</i>					
O G Ó Ł E M	406672	494533	454203	429259	T O T A L
w tym sprawy:					<i>of which cases:</i>
Karne z aktami oskarżenia	92581	20113	13724	13992	<i>Criminal with bills of indictment</i>
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie.		22596	30922	28154	<i>Concerning offences with motions for punishment</i>
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a		59648	50425	51273	<i>Other criminal and concerning petty offences^a</i>
Cywilne	238480	308376	284698	266250	<i>Civil</i>
w tym wieczysto-księgow ^b	123937	141792	120130	121637	<i>of which involving real estate registry^b</i>
Rodzinne	43694	56114	59191	54164	<i>Family</i>
Z zakresu prawa pracy	7002	3165	2581	1969	<i>Labour law</i>
Z zakresu ubezpieczeń społecznych ...	1816	1256	1921	1649	<i>Related to social security law</i>
Gospodarcze ^c	10252	9427	10741	11808	<i>Commercial law^c</i>

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Łącznie ze zbiorami dokumentów. ^c Bez spraw rejestrowych.

Ź r ó ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Including collections of documents. ^c Excluding registry cases.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 3 (38). **WPLYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH (dok.)**
INCOMINGS CASES IN THE COMMON COURTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
SĄDY OKRĘGOWE – sądy pierwszej instancji i odwoławcze <i>REGIONAL COURTS – courts of first instance and appeal</i>					
O G Ó Ł E M	39217	36652	34571	32913	T O T A L
w tym sprawy:					of which cases:
Karne z aktami oskarżenia	19644	405	439	326	Criminal with bills of indictment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a		20173	17308	16001	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne ^{b,c}	10729	10401	140740	11045	Civil ^{b,c}
Z zakresu prawa pracy	860	524	442	366	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecznych ...	6748	4463	4780	3987	Related to social security law
Gospodarcze	1153	604	865	1188	Commercial
<i>a</i> Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. <i>b</i> Bez spraw rejestrowych. <i>c</i> Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód). Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości. <i>a</i> Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. <i>b</i> Excluding registry cases. <i>c</i> Including family cases (i.a., divorce). S o u r c e: data of the Ministry of Justice.					

TABL. 3a (39). **WPLYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH W 2016 R.**
INCOMINGS CASES IN COMMON COURTS IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Okregi: Districts:		SPECIFICATION
		elbląski	olsztyński	
SĄDY REJONOWE – sądy pierwszej instancji <i>DISTRICT COURTS – courts of first instance</i>				
O G Ó Ł E M	429259	205869	223390	T O T A L
w tym sprawy:				of which cases:
Karne z aktami oskarżenia	13992	6346	7646	Criminal with bills of indictment
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie	28154	8194	19960	Concerning offences with motions for punishment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a	51273	19143	32130	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne	266250	137322	128928	Civil
w tym wieczysto-księgow ^b	121637	46815	74822	of which involving real estate registry ^b
Rodzinne	54164	30227	23937	Family
Z zakresu prawa pracy	1969	561	1408	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecznych ...	1649	892	757	Related to social security law
Gospodarcze ^c	11808	3184	8624	Commercial ^c
<i>a</i> Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. <i>b</i> Łącznie ze zbiorami dokumentów. <i>c</i> Bez spraw rejestrowych. Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości. <i>a</i> Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. <i>b</i> Including collections of documents. <i>c</i> Excluding registry cases. S o u r c e: data of the Ministry of Justice.				

TABL. 3a (39). **WPLYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH W 2016 R. (dok.)**
INCOMINGS CASES IN COMMON COURTS IN 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Okręgi: Districts:		SPECIFICATION
		elbląski	olsztyński	
SĄDY OKRĘGOWE – sądy pierwszej instancji i odwoławcze REGIONAL COURTS – courts of first instance and appeal				
O G Ó Ł E M	32913	12118	20795	T O T A L
w tym sprawy:				of which cases:
Karne z aktami oskarżenia	326	105	221	Criminal with bills of indictment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a	16001	5754	10247	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne ^{b,c}	11045	4413	6632	Civil ^{b,c}
Z zakresu prawa pracy	366	88	278	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecznych ...	3987	1758	2229	Related to social security law
Gospodarcze ^d	1188	x	1188	Commercial ^d

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Bez spraw rejestrowych. ^c Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód). ^d Łącznie ze sprawami w Sądzie Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz w Sądzie Wspólnotowych Znaków Towarowych i Wzorów Przemysłowych.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Excluding registry cases. ^c Including family cases (i. a., divorce). ^d Including cases in Competition and Consumer Protection Court and in Community Trademark and Design Court.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 4 (40). **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE**
ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO
ADULTS SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED
ON THE BASIS OF AN INDICTMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	25405	18816	10821	12763	T O T A L
w tym mężczyźni	23480	17361	9860	11616	of which men
w tym za przestępstwa ^a :					of which for crimes ^a :
Przeciwko życiu i zdrowiu	2683	1900	1288	1562	Against life and health
w tym:					of which:
zabójstwo	37	17	10	13	homicide
uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu	1507	1063	611	723	damage to health, participation in violence or assault
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	7576	5012	2436	3152	Against safety in transport
w tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego	7016	4679	2191	2605	of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajowości	780	509	453	552	Against freedom, freedom of conscience and religion, sexual freedom and morals
w tym zgwałcenie	62	31	40	33	of which rape
Przeciwko rodzinie i opiece	1476	1316	938	1101	Against the family and custody
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną	1047	777	602	714	of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person
Przeciwko mieniu	7507	6068	3552	3835	Against property
w tym:					of which:
kradzież rzeczy	2158	1694	952	1080	property theft
kradzież z włamaniem	1303	991	653	681	burglary
rozbój	425	308	169	219	robbery

^a Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 90 i 91.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a See Criminal Code articles table 1 on page 90 and 91.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 5 (41). **ZAŁATWIONE SPRAWY RODZINNE**
RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	18870	20888	12772	10577	T O T A L
O rozwód	3386	3926	3045	3094	<i>By divorce</i>
O separację	641	211	126	109	<i>By separation</i>
O alimenty	5560	7064	5121	4093	<i>By alimony</i>
Nieletnich ^a :					<i>Concerning juveniles^a:</i>
w postępowaniu wyjaśniającym w związku z:					<i>in investigation proceedings involving:</i>
z demoralizacją	1816	3056	x	x	<i>demoralization</i>
z czynami karalnymi	3982	3459	x	x	<i>punishable acts</i>
na posiedzeniu lub rozprawie w związku z:					<i>at session or hearing involving:</i>
demoralizacją	1155	1487	x	x	<i>demoralization</i>
czynami karalnymi	2330	1685	x	x	<i>punishable acts</i>
w postępowaniu w sprawach, w których zachodzi podejrzenie:					<i>in investigation of case in which occur suspicion:</i>
demoralizacji	x	x	2625	2139	<i>of demoralization</i>
popelnienia czynu karalnego	x	x	1855	1142	<i>of committing punishable acts</i>

^a Dane dotyczą osób; w 2014 r. zmieniła się procedura postępowania sądów wobec nieletnich, patrz uwagi ogólne, ust. 10 na str. 89.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a *Data relate to persons; in 2014 changed court proceedings against juveniles, see general notes, item 10 on page 89.*

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 5a (42). **SPRAWY RODZINNE ZAŁATWIONE W 2016 R.**
FAMILY CASES RESOLVED IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Okęgi: <i>Districts:</i>		SPECIFICATION
		elbląski	olsztyński	
O G Ó Ł E M	10577	4269	6308	T O T A L
O rozwód	3094	1315	1779	<i>By divorce</i>
O separację	109	44	65	<i>By separation</i>
O alimenty	4093	1707	2386	<i>By alimony</i>
Nieletnich ^a :				<i>Concerning juveniles^a:</i>
w postępowaniu w sprawach, w których zachodzi podejrzenie:				<i>in investigation of case in which occur suspicion:</i>
demoralizacji	2139	733	1406	<i>of demoralization</i>
popelnienia czynu karalnego	1142	470	672	<i>of committing punishable acts</i>

^a Dane dotyczą osób; w 2014 r. zmieniła się procedura postępowania sądów wobec nieletnich, patrz uwagi ogólne, ust. 10 na str. 89.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a *Data relate to persons; in 2014 changed court proceedings against juveniles, see general notes, item 10 on page 89.*

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 6 (43). **PODMIOTY W KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM^a**
 Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE NATIONAL JUDICIAL REGISTER^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Rejestr Przedsiębiorców:					Register of Entrepreneurs:
Przedsiębiorstwa państwowe.....	21	1	-	-	State owned enterprises
Przedsiębiorstwa zagraniczne	2	2	2	2	Foreign enterprises
Spółeczno-zawodowe organizacje rolników ^b	4	4	4	4	Professional organizations of farmers ^b
Spółdzielnie	444	460	516	514	Cooperatives
Spółki jawne	718	848	937	922	Unlimited partnerships
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	2345	3243	4955	5562	Limited liability companies
Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej:					Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Independent Public Health Care Facilities:
Stowarzyszenia ^d	1783	2629	3283	3372	Associations ^d
Związki zawodowe.....	233	256	255	257	Trade unions
Izby gospodarcze.....	9	8	9	9	Economic chambers
Rejestr Dłużników Niewypłacalnych:					Register of Insolvent Debtors
Dłużnicy ogółem	5735	20046	33883	37924	Total debtors

^a Sądem rejestrowym prowadzącym Krajowy Rejestr Sądowy na terenie województwa jest Sąd Rejonowy w Olsztynie.
^b Prowadzące działalność gospodarczą. ^c Do 2011 r. – Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej. ^d Z wyłączeniem stowarzyszeń kultury fizycznej i związków sportowych.

U w a g a. Rejestr obejmuje także inne podmioty.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Registry court keeping the National Court Register for warmińsko-mazurskie voivodship is the District Court in Olsztyn. ^b Conducting economic activity. ^c Until 2011 – Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Public Health Care Facilities. ^d Excluding physical education associations and sports associations.

N o t e. Register also included other entities.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

DZIAŁ V LUDNOŚĆ

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:
  - 1) bilansów stanu i struktury ludności **faktycznie zamieszkałej** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisywanych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu:
    - a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgonu) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
    - b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. – ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych (zameldowania i wymeldowania na pobyt czasowy z/do innych gmin);
  - 2) rejestrów Ministerstwa Cyfryzacji – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały (od 2006 r. źródłem tych danych jest rejestr PESEL – Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności);
  - 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
  - 4) sprawozdawczości sądów – o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.

Dane o ludności, a także współczynniki demograficzne oraz przeliczenia na 1 mieszkańca (na 1000 ludności itp.) opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjmując jako bazę wyjściową:

- w 2005 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002,
- od 2010–2016 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, (2010 r. zastosowano podział administracyjny z dnia 31 XII 2011 r.)

2. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni – 45–64 lata, kobiety – 45–59 lat. Przez ludność w wieku **nieprodukcyjnym** rozumie się

CHAPTER V POPULATION

General notes

1. Chapter tables were compiled on the basis of:
  - 1) the balances of the size and structure of the **population** (actually living in a gmina). Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account:
    - a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
    - b) difference between the number of people registered for temporary stay above 3 months (until 2005 – above 2 months) in a gmina and the number of people temporarily absent (registering and cancelling registration for temporary stay from/to other gminas);
  - 2) the registers of the Ministry Digital Affairs – on internal and international migration of population for permanent residence (since 2006 the source of this data is PESEL register – Common Electronic System of Population Register);
  - 3) documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;
  - 4) documentation of courts – regarding the legally valid decisions in actions for separations and divorces.

Data about population as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 of population etc.) were compiled – unless otherwise stated – on the basis:

- for 2005 – the basis of results of the Population and Housing Census 2002,
- for 2010–2016 – the basis of results of the Population and Housing Census 2011 (for 2010 was applied the administrative division of the country obligatory as of 31 XII 2011).

2. The **working age population** refers to males, aged 18–64, and females, aged 18–59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18–44) and **non-mobility** (i.e. 45–64 for males and

ludność w wieku przedprodukcyjnym, tj. do 17 lat oraz ludność w wieku poprodukcyjnym, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

3. Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

4. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa – według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem);
- separacje – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);
- rozwody – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
- urodzenia – według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
- zgony – według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijańskich Baptistów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności

45–59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

3. Median age of population is a parameter determining border of age, which half of population has already exceeded and second half has not reached yet.

4. Data regarding the **vital statistics** according to territorial division were compiled as follows:

- *marriages* – according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used);
- *separations* – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous petition of both of persons – residence of husband is used);
- *divorces* – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken);
- *births* – according to the mother's place of permanent residence;
- *deaths* – according to the place of permanent residence of the deceased.

The data on **marriages** refers to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws No. 117, item 757) in the local civil status offices in Poland all marriages are registered including those based on the internal law of the Churches or the Religious Associations. Marriages contracted (on the basis of canon law marriages) subordinate the civil Polish laws and induce due to the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.

The religious marriages may be contracted in the ten Churches and Religious Associations: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijańskich Baptistów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Female fertility rate is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15–49). Besides total

podaje się również współczynniki grupowe (częstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15–19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45–49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobiety przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzic z częstością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

5. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

6. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

7. Dane o migracjach zagranicznych opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same group of age. Births from mothers in the age under 15 are counted to the group 15–19 and from the mothers in the age 50 and over – to the group 45–49.

Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the number of children which would be born to the average woman during the course of her entire reproductive period (15–49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming age-specific fertility rates for this period to be constant,
- **gross reproduction rate** refers to the number of daughters which would be born to the average woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Natural increase of the population accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

5. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

6. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

7. Data regarding international migration were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

8. Do ludności rezydującej (rezydentów) zalicza się:

- a) stałych mieszkańców gminy, z wyjątkiem osób przebywających poza gminą zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy – bez względu na ich miejsce przebywania (w kraju czy za granicą);
- b) osoby przebywające czasowo w gminie z zamiarem zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy, przybyłe z innego miejsca w kraju lub z zagranicy (imigranci bez stałego pobytu w Polsce).

9. Prognoza ludności do 2050 r. opracowana została w 2014 r. na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 XII 2013 r. oraz założeń dotyczących tendencji w dzietności, umieralności i migracjach zagranicznych, przy czym dane o ludności według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch ujęciach:

- wariant I – przyjmując górną granicę dla wieku produkcyjnego 59/64 lata oraz dolną granicę dla wieku poprodukcyjnego 60/65; patrz. ust. 2 na str. 97,
- wariant II – uwzględniając zmiany granicy wieku emerytalnego; zgodnie z ustawą z dnia 11 V 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2012 poz. 637) dla kolejnych lat prognozy jako dolną granicę wieku poprodukcyjnego (jednocześnie górną granicę wieku produkcyjnego) przyjęto:
  - dla mężczyzn – 65,75 lat w 2015 r. oraz 67,0 lat w latach 2020–2050,
  - dla kobiet – 60,75 lat w 2015 r., 62,0 lata w 2020 r., 63,25 lat w 2025 r., 64,5 lat w 2030 r., 65,75 lat w 2035 r. oraz 67,0 lat w latach 2040–2050.

10. Prognoza gospodarstw domowych do 2050 r. została opracowana w 2016 r. na podstawie wyników spisów z lat 2002 i 2011 w zakresie liczby i struktury gospodarstw domowych oraz założeń dotyczących tendencji w kształtowaniu się procesów demograficznych, społecznych i ekonomicznych zachodzących w Polsce, szczególnie wynikających z zachowań prorodzinnych i promażeńskich osób młodych, które uczestniczą w procesie formowania się rodzin i tworzenia nowych gospodarstw domowych.

11. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 VI.

12. Prezentowane w dziale dane o ludności i w zakresie współczynników demograficznych opracowano zgodnie z krajową definicją zamieszkania – z wyjątkiem tablic, które dotyczą rezydentów.

8. The usual residence population (residents) – comprise the following groups:

- a) permanent residents of the gmina, with the exception of persons residing outside the gmina of residence for a period 12 months and more – regardless of their place of residence (in the country or abroad);
- b) a person temporarily staying in the gmina with the intention of residence for the period 12 months and more, arrived from another place in the country or from abroad (immigrants who are not registered for permanent residence in Poland).

9. Population projection until 2050 calculated in 2014 on the basis of population number and structure as of 31 XII 2013 as well as assumption concerning fertility, mortality and international migration, data about population by working and post-working age are given in two approaches;

- variant I – assuming the upper limit of the working age 59/64 and the lower limit of the post-working age 60/65; see item 2 on page 97,
- variant II – taking into account changes in the retirement age, on the basis of the Law changing the national law on pensions and retirement pay from National Insurance Fund and some other laws for the subsequent years of projection as the lower limit of the post working age (the upper limit of the working age) were used:
  - for males – 65,75 years in 2015 and 67,0 in 2020–2050,
  - for females – 60,75 years in 2015, 62,0 in 2020, 63,25 in 2025, 64,5 in 2030, 65,75 in 2035 and 67,0 in 2040–2050.

10. The households projection until 2050 was calculated in 2016 on the basis of the results of censuses in 2002 and 2011 in terms of the number and composition of households and assumptions about trends in the development of demographic, social and economic processes in Poland, especially under the pro-family and pro-marriage behavior patterns of young people who participate in the formation of families and the creation of new households.

11. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 VI.

12. Presented in the section data on the population in terms of demographic rates are developed according to the national definition of residence – with the exception of tables, which relate to the residents.

TABL. 1 (44). **LUDNOŚĆ^a**
POPULATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
STAN W DNIU 30 VI AS OF 30 VI					
O G Ó Ł E M w tys.	1428,5	1454,1	1442,2	1437,8	T O T A L in thous.
mężczyźni.....	697,2	712,5	706,1	703,9	males
kobiety.....	731,2	741,6	736,1	733,9	females
Miasta.....	858,1	865,8	853,3	849,2	Urban areas
Wieś.....	570,4	588,3	588,9	588,6	Rural areas
STAN W DNIU 31 XII AS OF 31 XII					
O G Ó Ł E M w tys.....	1428,6	1453,8	1439,7	1436,4	T O T A L in thous.
na 1 km ²	59	60	60	59	per 1 km ²
w miastach w % ogó- łu ludności	60,0	59,5	59,1	59,0	in cities in % of total popula- tion
mężczyźni w tys.	697,3	712,3	704,9	703,1	males in thous.
kobiety w tys.	731,3	741,5	734,8	733,3	females in thous.
na 100 mężczyzn	104,9	104,1	104,2	104,3	per 100 males
Miasta w tys.	857,9	864,7	850,4	847,9	Urban areas in thous.
Wieś w tys.	570,8	589,1	589,3	588,4	Rural areas in thous.

^a Na podstawie bilansów; dla 2005 r. z uwzględnieniem wyników NSP'2002, od 2010 r. – NSP'2011.

^a Based on balances; for 2005 considering results of the Population and Housing Census 2002, since 2010 – the Population and Housing Census 2011.

TABL. 2 (45). **LUDNOŚĆ^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1428601	1453782	1439675	1436367	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	322093	290117	266937	264364	Pre-working age
mężczyźni.....	164942	148627	137304	135999	males
kobiety.....	157151	141490	129633	128365	females
Miasta.....	176141	156649	146694	145828	Urban areas
mężczyźni.....	90237	80394	75467	75076	males
kobiety.....	85904	76255	71227	70752	females
Wieś.....	145952	133468	120243	118536	Rural areas
mężczyźni.....	74705	68233	61837	60923	males
kobiety.....	71247	65235	58406	57613	females
W wieku produkcyjnym.....	915235	950669	917403	906979	Working age
w tym w wieku mobilnym	580694	591189	576005	570315	of which of mobility age
mężczyźni.....	470953	500840	489372	484890	males
w tym w wieku mobilnym	296007	303162	296083	293232	of which of mobility age
kobiety.....	444282	449829	428031	422089	females
w tym w wieku mobilnym	284687	288027	279922	277083	of which of mobility age
Miasta.....	565248	572867	536925	528482	Urban areas
mężczyźni.....	282431	294329	280390	276685	males
kobiety.....	282817	278538	256535	251797	females
Wieś.....	349987	377802	380478	378497	Rural areas
mężczyźni.....	188522	206511	208982	208205	males
kobiety.....	161465	171291	171496	170292	females

^a Na podstawie bilansów; dla 2005 r. z uwzględnieniem wyników NSP'2002, od 2010 r. – NSP'2011.

^a Based on balances; for 2005 considering results of the Population and Housing Census 2002, since 2010 – the Population and Housing Census 2011.

TABL. 2 (45). **LUDNOŚĆ^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a	2015	2016	SPECIFICATION
W wieku poprodukcyjnym	191273	212996	255335	265024	Post-working age
mężczyźni.....	61423	62793	78217	82182	males
kobiety.....	129850	150203	177118	182842	females
Miasta.....	116461	135145	166766	173639	Urban areas
mężczyźni.....	36501	38801	50018	52755	males
kobiety.....	79960	96344	116748	120884	females
Wieś	74812	77851	88569	91385	Rural areas
mężczyźni.....	24922	23992	28199	29427	males
kobiety.....	49890	53859	60370	61958	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIE- PRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUK- CYJNYM	56	53	56	58	NON-WORKING AGE POPU- LATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni.....	48	42	43	45	Males
Kobiety.....	65	65	70	74	Females

^a Na podstawie bilansów; dla 2005 r. z uwzględnieniem wyników NSP'2002, od 2010 r. – NSP'2011.

^a Based on balances; for 2005 considering results of the Population and Housing Census 2002, since 2010 – the Population and Housing Census 2011.

TABL. 3 (46). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY SEX AND AGE
As of 31 XII

WIEK AGE	2005	2010	2015	2016					
				ogółem grand total	w tym męż- czyźni of which males	miasta urban areas		wieś rural areas	
						razem total	w tym męż- czyźni of which males	razem total	w tym męż- czyźni of which males
O G Ó Ł E M ... TOTAL	1428601	1453782	1439675	1436367	703071	847949	404516	588418	298555
0– 2 lata.....	43305	49309	40318	40157	20638	22494	11583	17663	9055
3– 6	59510	59826	61901	58578	30160	32819	16986	25759	13174
7–12	106832	89935	89734	92574	47608	50716	26190	41858	21418
13–15	65827	52321	44049	42892	22217	22869	11848	20023	10369
16–18	70574	59519	47479	45774	23350	25720	12889	20054	10461
19–24	158675	135149	115275	110278	56265	56588	28748	53690	27517
25–29	112795	126768	109114	106612	55173	60560	30796	46052	24377
30–34	99002	116644	121620	120395	62191	73194	37158	47201	25033
35–39	88415	102094	113597	113855	58378	69681	34943	44174	23435
40–44	97852	89741	99855	103564	53251	61369	31058	42195	22193
45–49	116958	98121	87949	88082	44361	50148	24444	37934	19917
50–54	109653	115885	95284	92544	46261	53551	25452	38993	20809
55–59	86119	106739	110904	107718	52716	65078	30143	42640	22573
60–64	47907	81961	100287	102478	48320	65985	29523	36493	18797
65–69	51343	43723	74885	80572	36589	53664	23589	26908	13000
70–74	46323	44899	38412	40872	17141	26653	11003	14219	6138
75–79	36401	38054	37363	36400	13342	23178	8340	13222	5002
80 lat i więcej... and more	31110	43094	51649	53022	15110	33682	9823	19340	5287

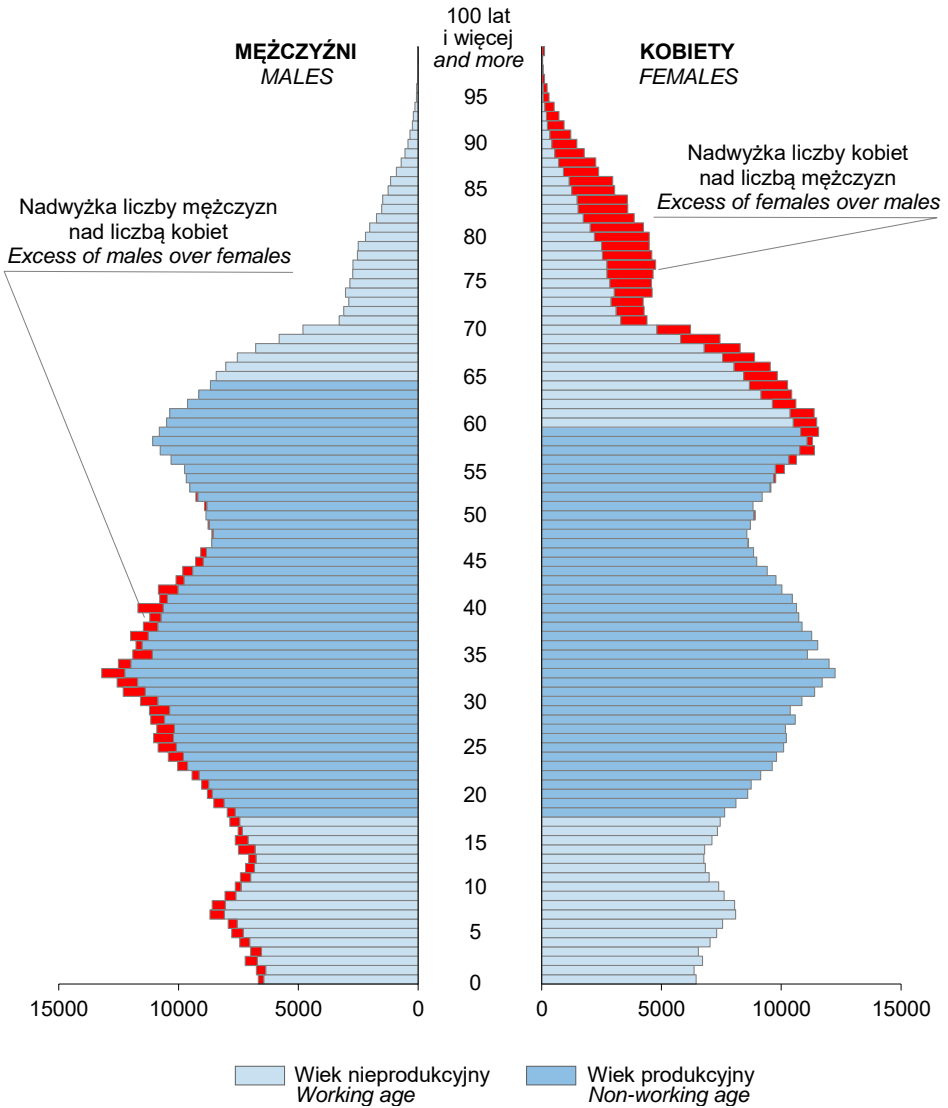

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2016 R.

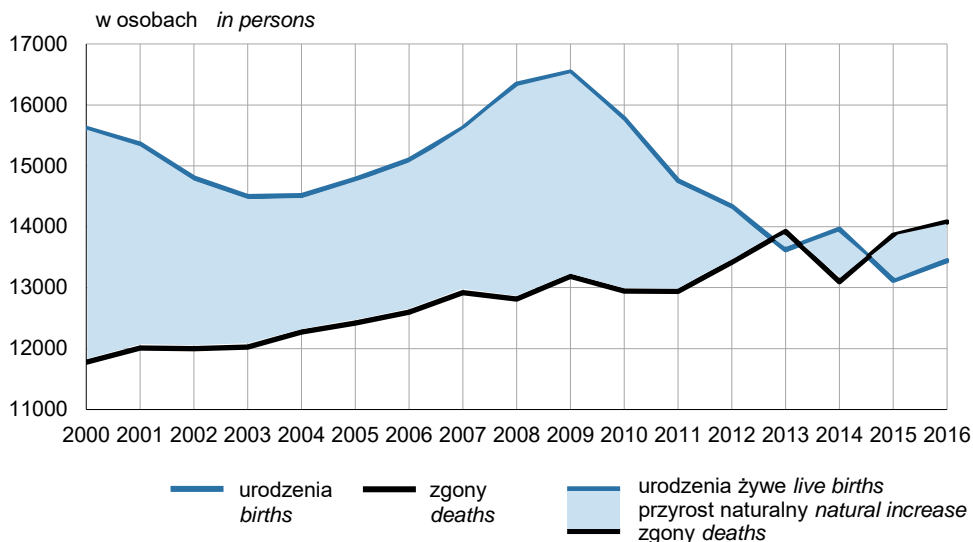
Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY SEX AND AGE IN 2016

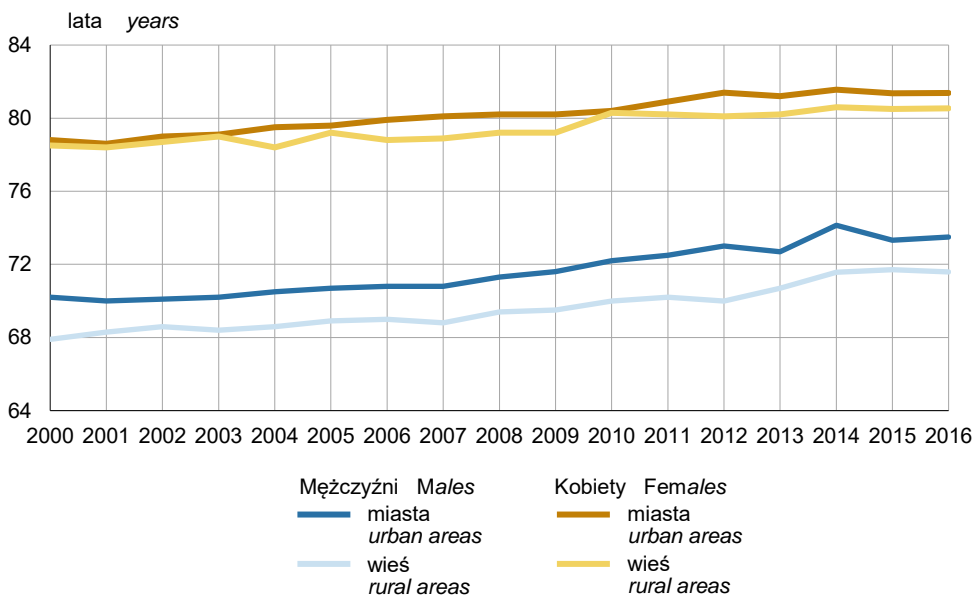
As of 31 XII

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI VITAL STATISTICS OF POPULATION

PRZECIĘTNA LICZBA LAT DALSZEGO TRWANIA ŻYCIA DLA OSÓB W WIEKU 0 LAT LIFE EXPECTANCY AT 0 AGE

TABL. 4 (47). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**
Stan w dniu 31 XII
TOWNS AND URBAN POPULATION
As of 31 XII

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION		Miasta Towns	Ludność w miastach Urban population	
			w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM	2005	49	857850	60,0
TOTAL	2010	49	864661	59,5
	2015	49	850385	59,1
	2016	49	847949	59,0
Poniżej 2000..... Below		1	1805	0,1
2000–4999		18	56047	3,9
5000–9999		6	43242	3,0
10000–19999		13	177007	12,3
20000–49999		8	214590	14,9
50000–99999		1	61074	4,3
100000–199999.....		2	294184	20,5
200000 i więcej..... and more		-	-	x

TABL. 5 (48). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**
Stan w dniu 31 XII
GMINAS AND RURAL POPULATION
As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION		Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi Rural population	
			w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM	2005	100	570751	40,0
TOTAL	2010	100	589121	40,5
	2015	100	589290	40,9
	2016	100	588418	41,0
Poniżej 2000..... Below		1	1265	0,1
2000–4999		44	157396	11,0
5000–6999		24	146215	10,2
7000–9999		22	176555	12,3
10000 i więcej..... and more		9	106987	7,4

^a Wiejskie i miejsko-wiejskie.

^a Rural and urban-rural gminas.

TABL. 6 (49). **MEDIANA WIEKU WEDŁUG PŁCI**
MEDIAN AGE BY SEX

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	34,9	36,5	38,9	38,5	TOTAL
mężczyźni.....	33,1	34,7	37,4	37,0	males
kobiety.....	36,9	38,5	40,6	40,2	females
Miasta.....	36,3	37,8	40,2	39,7	Urban areas
mężczyźni.....	33,9	35,5	38,2	37,7	males
kobiety.....	38,7	40,3	42,4	42,0	females
Wieś.....	32,9	34,6	37,0	36,6	Rural areas
mężczyźni.....	31,8	33,5	36,2	35,8	males
kobiety.....	34,0	35,9	37,9	37,5	females

TABL. 7 (50). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI**
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Mażeństwa Marriages		Separa- cje Separations	Rozwo- dy Divorces	Urodze- nia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost natural- ny Natural increase
	ogółem total	w tym wyzna- niowe ^a of which religious ^a				ogółem total	w tym niemow- lą of which infants	

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	7810	5354	597	3057	14776	12421	94	2355
TOTAL	2010	8370	5338	115	2899	15771	12942	75	2829
	2015	6903	4015	73	2749	13121	13858	53	-731
	2016	6693	3860	71	2661	13443	14078	67	-635
Miasta	2005	4636	3066	377	2233	8026	7332	44	694
Urban areas	2010	4943	3055	82	2171	8688	7662	45	1026
	2015	3995	2277	50	1890	7344	8295	29	-951
	2016	3809	2099	51	1884	7550	8391	39	-841
Wieś.....	2005	3174	2288	220	824	6750	5089	50	1661
Rural areas	2010	3427	2283	33	728	7083	5280	30	1803
	2015	2908	1738	23	859	5777	5563	24	214
	2016	2884	1761	20	777	5893	5687	28	206

NA 1000 LUDNOŚCI^b
PER 1000 POPULATION^b

OGÓŁEM	2005	5,5	3,7	41,7	2,1	10,3	8,7	6,4	1,6
TOTAL	2010	5,8	3,7	7,9	2,0	10,8	8,9	4,8	1,9
	2015	4,8	2,8	5,1	1,9	9,1	9,6	4,0	-0,5
	2016	4,7	2,7	4,9	1,9	9,4	9,8	5,0	-0,4
Miasta.....	2005	5,4	3,6	44,2	2,6	9,4	8,6	5,5	0,8
Urban areas	2010	5,7	3,5	9,5	2,5	10,0	8,8	5,2	1,2
	2015	4,7	2,7	5,9	2,2	8,6	9,7	4,0	-1,1
	2016	4,5	3,8	6,0	2,2	8,9	9,9	5,2	-1,0
Wieś.....	2005	5,5	3,9	37,9	1,4	11,6	8,8	7,4	2,9
Rural areas	2010	5,8	3,9	5,6	1,2	12,0	9,0	4,2	3,1
	2015	4,9	3,0	3,9	1,5	9,8	9,5	4,2	0,4
	2016	4,9	3,0	3,4	1,3	10,0	9,7	4,8	0,4

a Ze skutkami cywilnymi. b W przypadku: separacji – na 100 tys. ludności; zgonów niemowląt – na 1000 urodzeń żywych.

a With civil law consequences. b In case of: separations – data are presented per 100 thous. population; infant deaths – per 1000 live births.

TABL. 9 (52). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2016 R. (cd.)**
MARRIAGES BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES CONTRACTED
IN 2016 (cont.)

MĘZCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej under 20 years	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	
W tym małżeństwa wyznaniowe^a	3860	48	1138	1828	585	149	61	28	23
Of which church or religious marriages^a									
19 lat i mniej	3	3	-	-	-	-	-	-	-
<i>Under 20 years</i>									
20–24	538	35	382	111	9	-	1	-	-
25–29	1875	10	633	1111	108	13	-	-	-
30–34	1000	-	109	521	326	38	6	-	-
35–39	260	-	9	75	109	56	11	-	-
40–49	123	-	5	9	33	39	33	3	1
50–59	25	-	-	1	-	3	7	11	3
60 lat i więcej	36	-	-	-	-	-	3	14	19
<i>and more</i>									
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM	3809	46	806	1505	703	290	252	129	78
TOTAL									
19 lat i mniej	7	4	2	1	-	-	-	-	-
<i>Under 20 years</i>									
20–24	360	27	234	88	11	-	-	-	-
25–29	1435	12	450	830	122	14	7	-	-
30–34	1018	2	104	474	343	72	22	1	-
35–39	410	-	12	84	159	109	45	1	-
40–49	302	1	4	26	60	77	113	18	3
50–59	150	-	-	1	8	17	53	58	13
60 lat i więcej	127	-	-	1	-	1	12	51	62
<i>and more</i>									
W tym małżeństwa wyznaniowe^a	2099	15	519	1056	366	81	33	16	13
Of which church or religious marriages^a									
19 lat i mniej	2	2	-	-	-	-	-	-	-
<i>Under 20 years</i>									
20–24	214	11	143	56	4	-	-	-	-
25–29	1032	2	314	635	75	6	-	-	-
30–34	600	-	58	316	203	20	3	-	-
35–39	153	-	4	44	65	33	7	-	-
40–49	64	-	-	5	19	21	17	1	1
50–59	15	-	-	-	-	1	5	7	2
60 lat i więcej	19	-	-	-	-	-	1	8	10
<i>and more</i>									

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 9 (52). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2016 R. (dok.)**
MARRIAGES BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES CONTRACTED
IN 2016 (cont.)

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej under 20 years	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM	2884	86	945	1032	391	168	159	59	44
TOTAL									
19 lat i mniej	7	2	5	-	-	-	-	-	-
<i>Under 20 years</i>									
20–24	505	55	365	71	11	2	1	-	-
25–29	1153	23	454	597	62	15	2	-	-
30–34	623	3	100	286	180	41	12	1	-
35–39	232	2	12	55	92	52	18	1	-
40–49	203	1	9	21	41	50	72	9	-
50–59	85	-	-	2	4	7	43	23	6
60 lat i więcej	76	-	-	-	1	1	11	25	38
<i>and more</i>									
W tym małżeństwa wyznaniowe^a	1761	33	619	772	219	68	28	12	10
Of which church or religious marriages^a									
19 lat i mniej	1	1	-	-	-	-	-	-	-
<i>Under 20 years</i>									
20–24	324	24	239	55	5	-	1	-	-
25–29	843	8	319	476	33	7	-	-	-
30–34	400	-	51	205	123	18	3	-	-
35–39	107	-	5	31	44	23	4	-	-
40–49	59	-	5	4	14	18	16	2	-
50–59	10	-	-	1	-	2	2	4	1
60 lat i więcej	17	-	-	-	-	-	2	6	9
<i>and more</i>									

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 10 (53). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO
NOWOŻEŃCÓW W 2016 R.**
**MARRIAGES BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND
BRIDES CONTRACTED IN 2016**

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŹN PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet Previous marital status of females		
		panny single	wdowy widows	rozwidzione divorced
OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM	6693	5628	162	903
GRAND TOTAL				
Kawalerowie	5691	5232	46	413
<i>Single</i>				
Wdowcy	118	25	51	42
<i>Widowers</i>				
Rozwiedzeni	884	371	65	448
<i>Divorced</i>				

TABL. 10 (53). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2016 R. WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW (dok.)**
MARRIAGES BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND BRIDES CONTRACTED IN 2016 (cont.)

POPRZEDNI STAN CYWILNY MEŻCZYŹN PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet Previous marital status of females		
		panny single	wdowy widows	rozwidzione divorced
MIASTA URBAN AREAS				
RAZEM	3809	3128	88	593
TOTAL				
Kawalerowie	3152	2875	18	259
Single				
Wdowcy	67	14	30	23
Widowers				
Rozwiedzeni	590	239	40	311
Divorced				
WIEŚ RURAL AREAS				
RAZEM	2884	2500	74	310
TOTAL				
Kawalerowie	2539	2357	28	154
Single				
Wdowcy	51	11	21	19
Widowers				
Rozwiedzeni	294	132	25	137
Divorced				

TABL. 11 (54). **MAŁŻEŃSTWA WYZNANIOWE^a**
CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES^a

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS		Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas
O G Ó Ł E M	2005	5354	3066	2288
TOTAL	2010	5338	3055	2283
	2015	4015	2277	1738
	2016	3860	2099	1761
Kościół Katolicki		3822	2073	1749
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny		10	7	3
Kościół Ewangelicko-Augsburski		10	6	4
Kościół Ewangelicko-Methodystyczny		1	-	1
Kościół Chrześcijan Baptystów		4	4	-
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego		1	-	1
Kościół Polskokatolicki		2	2	-
Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich		4	3	1
Kościół Zielonoświątkowy		6	4	2

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 12 (55). **ROZWOODY WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE WNIESIENIA POWÓDZTWA W 2016 R.**
DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILING A DIVORCE PETITION FOR IN 2016

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej under 20 years	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM TOTAL	2661	4	124	410	548	531	642	303	99
19 lat i mniej Under 20 years	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20–24	45	3	33	9	-	-	-	-	-
25–29	266	1	65	156	38	4	2	-	-
30–34	494	-	22	186	236	42	8	-	-
35–39	537	-	4	45	201	234	51	1	1
40–49	776	-	-	13	63	225	443	32	-
50–59	397	-	-	1	10	26	130	215	15
60 lat i więcej and more	146	-	-	-	-	-	8	55	83
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM TOTAL	1884	2	71	304	384	384	445	217	77
19 lat i mniej Under 20 years	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20–24	26	2	20	4	-	-	-	-	-
25–29	191	-	36	118	32	3	2	-	-
30–34	344	-	12	135	163	29	5	-	-
35–39	391	-	3	36	136	171	44	1	-
40–49	552	-	-	10	47	167	302	26	-
50–59	268	-	-	1	6	14	85	150	12
60 lat i więcej and more	112	-	-	-	-	-	7	40	65
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM TOTAL	777	2	53	106	164	147	197	86	22
19 lat i mniej Under 20 years	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20–24	19	1	13	5	-	-	-	-	-
25–29	75	1	29	38	6	1	-	-	-
30–34	150	-	10	51	73	13	3	-	-
35–39	146	-	1	9	65	63	7	-	1
40–49	224	-	-	3	16	58	141	6	-
50–59	129	-	-	-	4	12	45	65	3
60 lat i więcej and more	34	-	-	-	-	-	1	15	18

TABL. 13 (56). **ROZWOODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNIICH DZIECI^a W MAŁŻENSTWIE**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	3057	2899	2749	2661	T O T A L
rozwoody małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	834	1068	996	1004	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	2223	1831	1753	1657	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	1192	1111	1070	949	1
2	710	555	533	557	2
3	205	124	118	121	3
4 i więcej	116	41	32	30	4 and more
Miasta	2233	2171	1890	1884	Urban areas
rozwoody małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	677	846	714	723	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	1556	1325	1176	1161	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	891	840	745	696	1
2	490	390	355	374	2
3	123	74	63	77	3
4 i więcej	52	21	13	14	4 and more
Wieś	824	728	859	777	Rural areas
rozwoody małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	157	222	282	281	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	667	506	577	496	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	301	271	325	253	1
2	220	165	178	183	2
3	82	50	55	44	3
4 i więcej	64	20	19	16	4 and more

a Poniżej 18 lat.

a Below age 18.

TABL. 14 (57). **URODZENIA**
BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015 ^a	2016 ^a			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Urodzenia żywe	14776	15771	13121	13443	7550	5893	Live births
chłopcy	7628	8096	6741	6846	3875	2971	<i>males</i>
dziewczęta	7148	7675	6380	6597	3675	2922	<i>females</i>
Małżeńskie	10862	11097	8450	8786	5071	3715	<i>Legitimate</i>
chłopcy	5600	5695	.	4462	2576	1886	<i>males</i>
dziewczęta	5262	5402	.	4324	2495	1829	<i>females</i>
Pozamałżeńskie	3914	4674	4671	4657	2479	2178	<i>Illegitimate</i>
chłopcy	3914	2401	.	2384	1299	1085	<i>males</i>
dziewczęta	2028	2273	.	2273	1180	1093	<i>females</i>
Urodzenia martwe	73	68	33	48	29	19	Still births
chłopcy	34	36	.	.	.	.	<i>males</i>
dziewczęta	39	32	.	.	.	.	<i>females</i>

a Dane w zakresie urodzeń martwych oraz podziału na urodzenia małżeńskie i pozamałżeńskie zostały oszacowane.

a Data on stillbirths and on births divided into legitimate and illegitimate were estimated.

TABL. 15 (58). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a ORAZ WIEKU MATKI**
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order					6 i dalsze and over	
		1	2	3	4	5		
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS								
O GÓŁEM	2005	14776	7432	4648	1529	585	260	322
TOTAL	2010	15771	7696	5424	1636	571	247	196
	2015	13121	6112	4834	1442	439	152	142
	2016	13443	5991	5129	1516	482	169	156
19 lat i mniej		644	575	68	1	-	-	-
under 20 years								
20–24		2515	1682	685	115	25	5	3
25–29		4364	2235	1614	357	105	36	17
30–34		3919	1157	1948	560	155	45	54
35–39		1657	292	726	377	146	66	50
40–44		333	49	87	103	47	15	32
45 lat i więcej		11	1	1	3	4	2	-
and more								
W ODSETKACH IN PERCENT								
O GÓŁEM	2005	100,0	50,3	31,5	10,3	4,0	1,8	2,2
TOTAL	2010	100,0	48,8	34,4	10,4	3,6	1,6	1,2
	2015	100,0	46,6	36,8	11,0	3,3	1,2	1,1
	2016	100,0	44,6	38,2	11,3	3,6	1,3	1,2
19 lat i mniej		100,0	89,3	10,6	0,2	x	x	x
under 20 years								
20–24		100,0	66,9	27,2	4,6	1,0	0,2	0,1
25–29		100,0	51,2	37,0	8,2	2,4	0,8	0,4
30–34		100,0	29,5	49,7	14,3	4,0	1,1	1,4
35–39		100,0	17,6	43,8	22,8	8,8	4,0	3,0
40–44		100,0	14,7	26,1	30,9	14,1	4,5	9,6
45 lat i więcej		100,0	9,1	9,1	27,3	36,4	18,2	x
and more								

^a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o niestalonej kolejności urodzenia.

^a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 16 (59). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCYJ LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku lat: Fertility – live births per 1000 women aged:						
15–49 ^{ab}	38,8	43,0	37,7	39,04	37,31	41,49
15–19 ^a	18,3	21,4	17,0	16,78	13,32	21,16
20–24	67,7	63,8	52,0	53,65	47,38	60,34
25–29	95,0	92,2	80,4	83,79	79,89	89,26
30–34	57,8	67,7	63,9	67,02	68,37	64,82
35–39	23,5	27,5	27,8	29,96	29,18	31,26
40–44	5,2	6,2	5,8	6,73	6,53	7,02
45–49 ^a	0,2	0,2	0,3	0,25	0,23	0,28
Współczynniki: Rates:						
Dzietności ogólnej	1,335	1,387	1,228	1,284	1,216	1,367
Total fertility						
Reprodukcji brutto	0,646	0,675	0,597	0,630	0,592	0,678
Gross reproduction						
Dynamiki demograficznej	1,190	1,219	0,947	0,955	0,900	1,036
Demographic dynamics						

^{ab} Łącznie z urodzeniami z matek w wieku: *a* – poniżej 15 lat, *b* – 50 lat i więcej.

^{ab} Including births from mothers aged: *a* – below 15, *b* – 50 and more.

TABL. 17 (60). ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Męż- czyźni Males	Kobiety Fe- males	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
				razem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
O GÓŁEM 2005	12421	6999	5422	7332	4016	3316	5089	2983	2106
TOTAL 2010	12942	7088	5854	7662	4066	3596	5280	3022	2258
..... 2015	13858	7457	6401	8295	4366	3929	5563	3091	2472
..... 2016	14078	7579	6499	8391	4383	4008	5687	3196	2491
0 lat	67	40	27	39	23	16	28	17	11
1-4 lata.....	10	5	5	8	4	4	2	1	1
5-9	12	6	6	4	2	2	8	4	4
10-14	5	2	3	3	1	2	2	1	1
15-19	44	26	18	22	12	10	22	14	8
20-24	55	49	6	29	25	4	26	24	2
25-29	82	64	18	46	36	10	36	28	8
30-34	114	90	24	68	49	19	46	41	5
35-39	173	133	40	94	73	21	79	60	19
40-44	222	151	71	118	84	34	104	67	37
45-49	323	244	79	182	129	53	141	115	26
50-54	577	419	158	302	209	93	275	210	65
55-59	1049	741	308	594	404	190	455	337	118
60-64	1462	983	479	905	588	317	557	395	162
65-69	1587	1070	517	975	633	342	612	437	175
70-74	1175	730	445	707	430	277	468	300	168
75-79	1614	868	746	942	493	449	672	375	297
80-84	2086	905	1181	1233	527	706	853	378	475
85 lat i więcej..... and more	3421	1053	2368	2120	661	1459	1301	392	909

NA 100 TYS. LUDNOŚCI DANEJ PŁCI I GRUPY WIEKU
PER 100 THOUS. POPULATION OF GIVEN SEX AND AGE GROUP

O GÓŁEM 2005	869	1004	741	855	982	739	892	1035	745
TOTAL 2010	890	995	789	886	983	797	896	1012	778
..... 2015	961	1056	870	972	1072	881	945	1035	852
..... 2016	979	1077	886	988	1082	903	966	1070	859
0 lat ^a	498	584	409	517	594	435	475	572	376
1-4	18	17	18	26	25	27	8	8	8
5-9	15	15	16	9	9	9	23	22	23
10-14	7	5	9	8	5	11	6	6	6
15-19	56	65	47	51	55	47	62	76	47
20-24	57	100	13	59	99	17	56	101	9
25-29	76	115	35	74	115	33	78	115	37
30-34	94	144	41	92	131	52	97	163	23
35-39	152	228	72	135	209	61	179	256	92
40-44	218	289	143	197	277	114	250	306	187
45-49	367	551	181	363	531	206	372	576	145
50-54	615	893	336	554	806	325	699	1001	354
55-59	960	1386	552	894	1315	533	1061	1482	585
60-64	1442	2057	894	1380	2004	874	1557	2142	934
65-69	2042	3035	1218	1887	2783	1182	2349	3493	1292
70-74	2965	4416	1927	2749	4069	1828	3366	5030	2116
75-79	4378	6451	3186	4029	5873	2996	4982	7410	3524
80-84	7291	10132	6001	6862	9263	5749	8015	11656	6420
85 lat i więcej..... and more	14465	17671	13385	14006	16671	13061	15281	19659	13942

a Na 100 tys. urodzeń żywych.

a Per 100 thous. live births.

TABL. 18 (61). **ZGONY WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYN***
DEATHS BY SELECTED CAUSES*

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Miasta	Wieś	SPECIFICATION
	Total	Males	Females	Urban areas	Rural areas	
na 100 tys. ludności per 100 thous. population						
O G O Ł Ę M	869	1004	741	855	892	T O T A L
T O T A L	890	995	789	886	896	
.....	906	986	830	903	910	
.....	961	1056	870	972	945	
w tym:						<i>of which:</i>
Choroby zakaźne i pasożyt- nicze	6	7	5	5	7	<i>Infectious and parasitic diseases</i>
w tym gruźlica i następstwa gruźlicy	2	3	1	1	3	<i>of which tuberculosis and sequelae of tuberculosis</i>
Nowotwory	278	326	233	295	255	<i>Neoplasms</i>
w tym nowotwory złośliwe ..	262	307	219	277	241	<i>of which malignant neoplasms</i>
w tym:						<i>of which</i>
nowotwór złośliwy żołądka	14	19	9	14	13	<i>malignant neoplasm of stomach</i>
nowotwór złośliwy trzustki ..	12	14	11	14	11	<i>malignant neoplasm of pancreas</i>
nowotwór złośliwy tchawicy, oskrzela i płuca	71	100	43	70	73	<i>malignant neoplasm of trachea, bronchus and lung</i>
nowotwór złośliwy sutki	13	0,3	26	15	11	<i>malignant neoplasm breast</i>
nowotwór złośliwy szyjki macicy	5	x	9	5	4	<i>malignant neoplasm of cervix uteri</i>
nowotwór złośliwy gruczołu krokowego	14	29	x	15	13	<i>malignant neoplasm of prostate</i>
białaczka	7	8	7	9	5	<i>leukemia</i>
Zaburzenia wydzielenia wewnętrznego, stanu od- żywiania i przemiany meta- bolicznej	26	21	30	24	28	<i>Endocrine, nutritional and metabolic disease</i>
w tym cukrzyca	25	20	29	24	27	<i>of which diabetes mellitus</i>
Zaburzenia psychiczne	17	23	11	17	17	<i>Mental and behavioural disorders</i>
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów	23	20	26	24	22	<i>Diseases of the nervous system and sense organs</i>
w tym choroba Alzheimera ..	9	5	12	10	7	<i>of which diseases of Alzheimer</i>
Choroby układu krążenia	376	356	395	380	370	<i>Diseases of the circulatory system</i>
w tym:						<i>of which:</i>
choroba nadciśnieniowa	6	5	7	6	6	<i>hypertensive diseases</i>
choroba niedokrwienności serca	70	77	63	73	65	<i>ischemic heart disease</i>
w tym ostry zawał serca ..	34	40	28	34	34	<i>of which acute myocardial infarction</i>
choroby naczyń mózgowych	53	52	54	51	57	<i>diseases of cerebrovascular</i>
miażdżycy	77	54	100	75	82	<i>atherosclerosis</i>
Choroby układu oddechowego	61	71	53	59	65	<i>Diseases of the respiratory system</i>
Choroby układu trawiennego ..	40	48	33	44	35	<i>Diseases of the digestive system</i>
w tym zwłóknienie i mar- skość wątroby	16	24	9	17	14	<i>of which fibrosis and cirrhosis of liver</i>
Choroby układu moczowo- płciowego	4	3	5	4	4	<i>Diseases of the genitourinary system</i>
Ciąża, poród i połóg	x	x	x	x	x	<i>Pregnancy, childbirth and the puerperium</i>
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	1	1	2	1	2	<i>Conditions originating in the perinatal period</i>
Wady rozwojowe wrodzone ..	2	3	2	3	2	<i>Congenital malformations</i>
Objawy, cechy chorobowe i nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych ..	66	81	52	66	67	<i>Symptoms and ill-defined conditions</i>
Zewnętrzne przyczyny zgonu ..	56	95	19	47	69	<i>Injuries and poisonings by external cause</i>
w tym:						<i>of which:</i>
wypadki komunikacyjne	11	16	6	9	14	<i>transport accidents</i>
samobójstwa	13	24	2	10	17	<i>intentional self-harm</i>

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision).

TABL. 20 (63). **ZGONY NIEMOWŁĄT WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYŃ^a**
INFANT DEATHS BY SELECTED CAUSES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>		Męż- czyźni <i>Males</i>	Kobiety <i>Females</i>	Miasta <i>Urban areas</i>	Wieś <i>Rural areas</i>	SPECIFICATION
	w liczbach bez- względ- nych <i>in absolute numers</i>	na 100 tys. urodzeń żywych <i>per 100 thous. live births</i>					
O G O Ł Ę M 2005	94	636	721	546	548	741	T O T A L
T O T A L 2010	75	476	543	404	518	424	
..... 2014	67	480	515	443	396	580	
2015	53	404	312	502	395	415	
w tym:							<i>of which:</i>
Nowotwory	1	8	15	x	x	17	<i>Neoplasms</i>
Choroby układu nerwowego ..	2	15	15	16	14	17	<i>Diseases of the nervous system</i>
Choroby układu krążenia	2	15	x	31	14	17	<i>Diseases of the circulatory system</i>
Choroby zakaźne i pasożyt- nicze	x	x	x	x	x	x	<i>Infectious and parasitic diseases</i>
Choroby układu oddechowego w tym zapalenie płuc	1	8	x	16	x	17	<i>Diseases of the respiratory system</i>
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe	1	8	x	16	x	17	<i>Congenital malformations, deformations and chromo- somal abnormalities</i>
w tym:	23	175	163	188	218	121	<i>of which:</i>
wrodzone wady serca	8	61	89	31	82	35	<i>congenital malformation of heart</i>
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym w tym:	20	152	89	219	109	208	<i>Conditions originating in the perinatal period</i>
zaburzenia związane z czasem trwania ciąży i rozwojem płodu	20	152	89	219	109	208	<i>disorders related to length of gestation and fetal growth</i>
Zespół Downa i inne aberracje chromosomowe	3	23	15	31	27	17	<i>Down syndrome and other chromosomal abnormalities</i>
Inne wady wrodzone	8	61	45	78	82	35	<i>Other congenital malforma- tions</i>
Zespół nagłej śmierci dziecka ..	3	23	30	16	27	17	<i>Sudden infant death syndro- me</i>
Zewnętrzne przyczyny zgonu	1	8	x	16	14	x	<i>Injuries and poisonings by external cause</i>

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision).

TABL. 21 (64). **ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ**
SUICIDES^a REGISTERED BY POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
O G O Ł Ę M	589	483	T O T A L
w tym dokonane	254	232	<i>of which committed</i>
Miasta	..	291	<i>Urban areas</i>
Wieś	..	192	<i>Rural areas</i>
Wiek samobójców:			Age of suicidal persons:
12 lat i mniej	3	1	<i>12 and less</i>
13-18	39	38	<i>13-18</i>
19-24	76	47	<i>19-24</i>
25-29	70	46	<i>25-29</i>
30-49	211	191	<i>30-49</i>
50-69	160	136	<i>50-69</i>
70 lat i więcej	28	23	<i>70 and more</i>

^a Usiłowane i dokonane; w podziale według wieku nie uwzględniono samobójców o nieustalonym wieku.

Źródło: dane Krajowego Systemu Informacji Policji (KSIP) wygenerowane w dniu 13.06.2017 r.

^a Attempted and committed; data by age of suicidal persons exclude cases for which age is unknown.

Source: data of the National Police Information System (KSIP) generated on 13.06.2017.

TABL. 22 (65). PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat <i>Life expectancy at age specified</i>				
		0	15	30	45	60
MĘZCZYŹNI MALES						
OGÓŁEM	2005	70,0	55,6	41,5	28,1	17,2
TOTAL	2010	71,3	56,8	42,5	29,1	17,8
	2015	72,7	58,0	43,8	30,1	18,3
	2016	72,7	58,3	44,0	30,2	18,4
Miasta.....		73,5	59,1	44,7	30,9	19,0
<i>Urban areas</i>						
Wieś		71,6	57,1	42,8	29,1	17,4
<i>Rural areas</i>						
KOBIECY FEMALES						
OGÓŁEM	2005	79,4	65,0	50,3	35,8	22,7
TOTAL	2010	80,4	65,9	51,1	36,6	23,4
	2015	81,1	66,6	51,8	37,3	23,9
	2016	81,1	66,6	51,9	37,4	24,0
Miasta.....		81,4	66,9	52,2	37,7	24,3
<i>Urban areas</i>						
Wieś		80,5	66,0	51,3	36,9	23,4
<i>Rural areas</i>						

TABL. 23 (66). PROGNOZA LUDNOŚCI^a
Stan w dniu 31 XII
POPULATION PROJECTION^a
As of 31 XII
I wariant*/ I variant*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
	w tys in thous.								
OGÓŁEM	1437	1421	1399	1371	1336	1296	1253	1208	TOTAL
W wieku przedprodukcyjnym	264	255	243	220	206	193	183	176	Pre-working age
mężczyźni.....	136	131	125	113	106	99	94	90	<i>males</i>
kobiety	128	124	118	107	100	94	89	85	<i>females</i>
Miasta.....	143	139	132	119	111	104	99	95	<i>Urban areas</i>
mężczyźni.....	74	71	68	61	57	53	51	49	<i>males</i>
kobiety	70	68	64	58	54	51	48	47	<i>females</i>
Wieś	120	116	110	101	95	89	84	80	<i>Rural areas</i>
mężczyźni.....	62	60	57	52	49	46	43	41	<i>males</i>
kobiety	59	56	53	49	46	43	41	39	<i>females</i>
W wieku produkcyjnym	908	864	819	794	757	708	648	589	Working age
mężczyźni.....	486	466	439	426	412	391	362	330	<i>males</i>
kobiety	423	399	379	367	346	318	286	261	<i>females</i>
Miasta.....	532	499	467	450	427	395	357	321	<i>Urban areas</i>
mężczyźni.....	278	264	246	237	228	214	196	177	<i>males</i>
kobiety	253	235	222	214	200	181	162	145	<i>females</i>
Wieś	376	366	352	343	330	313	291	268	<i>Rural areas</i>
mężczyźni.....	207	202	193	189	183	176	165	153	<i>males</i>
kobiety	169	163	158	154	147	137	125	115	<i>females</i>

^a Dane według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch wariantach ze względu na zmiany granicy wieku emerytalnego, patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 100.

^a Data by working and post-working age are given in two variants due to the changes in the limit of retirement age, see general notes, item 9 on page 100.

TABL. 23 (66). **PROGNOZA LUDNOŚCI^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION PROJECTION^a (cont.)
As of 31 XII
I wariant*/ I variant*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
	w tys in thous.								
W wieku poprodukcyjnym	265	302	337	357	373	395	421	443	Post-working age
mężczyźni.....	82	99	120	131	135	144	158	174	males
kobiety.....	183	202	217	226	237	251	264	268	females
Miasta.....	173	197	216	224	230	240	253	263	Urban areas
mężczyźni.....	53	63	74	79	80	84	91	100	males
kobiety.....	120	134	142	145	150	157	162	163	females
Wieś	92	105	121	132	143	155	168	180	Rural areas
mężczyźni.....	30	36	46	52	56	60	67	74	males
kobiety.....	62	69	75	81	87	94	101	106	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIE- PRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRO- DUKCYJNYM.....	58	64	71	73	76	83	93	105	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni.....	45	49	56	57	59	62	70	80	Males
Kobiety.....	74	82	88	91	97	109	123	135	Females

^a Dane według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch wariantach ze względu na zmiany granicy wieku emerytalnego, patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 100.

^a Data by working and post-working age are given in two variants due to the changes in the limit of retirement age, see general notes, item 9 on page 100.

TABL. 23a (67). **PROGNOZA LUDNOŚCI^a**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION PROJECTION^a
As of 31 XII
II wariant*/ II variant*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
	w tys in thous.								
O G Ó Ł E M	1437	1421	1399	1371	1336	1296	1253	1208	T O T A L
W wieku produkcyjnym	928	904	866	846	824	796	742	677	Working age
mężczyźni.....	494	484	458	442	426	409	382	350	males
kobiety.....	434	420	408	404	397	388	360	327	females
Miasta.....	545	524	495	480	465	447	413	372	Urban areas
mężczyźni.....	284	274	256	245	236	225	208	188	males
kobiety.....	261	249	239	235	230	223	205	184	females
Wieś	383	381	371	366	359	349	329	305	Rural areas
mężczyźni.....	210	210	202	196	191	184	174	162	males
kobiety.....	173	171	169	170	168	165	155	143	females
W wieku poprodukcyjnym	245	262	290	304	306	307	328	356	Post-working age
mężczyźni.....	74	81	102	115	120	126	138	154	males
kobiety.....	171	181	188	189	186	181	190	202	females
Miasta.....	160	172	189	194	192	188	198	213	Urban areas
mężczyźni.....	47	52	64	70	72	73	80	89	males
kobiety.....	113	120	124	124	120	115	118	124	females
Wieś	85	90	102	110	114	119	130	143	Rural areas
mężczyźni.....	27	29	38	45	49	52	58	65	males
kobiety.....	58	61	64	65	66	66	72	78	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUK- CYJNYM	55	57	62	62	62	63	69	79	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni.....	42	44	50	52	53	55	71	70	Males
Kobiety.....	69	73	75	73	72	71	68	88	Females

^a Dane według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch wariantach ze względu na zmiany granicy wieku emerytalnego, patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 100.

^a Data by working and post-working age are given in two variants due to the changes in the limit of retirement age, see general notes, item 9 on page 100.

TABL. 24 (68). **PROGNOZA GOSPODARSTW DOMOWYCH**
Stan w dniu 31 XII
HOUSEHOLDS PROJECTION
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
GOSPODARSTWA DOMOWE w tys. HOUSEHOLDS in thous.									
O G Ó Ł E M.....	531,4	539,6	549,7	556,3	539,7	519,2	503,2	489,2	T O T A L
Miasta	340,9	344,8	347,1	346,6	334,9	319,3	306,9	297,3	Urban areas
Wieś	190,4	194,8	202,6	209,8	204,8	199,9	196,3	191,9	Rural areas
PRZECIĘTNA LICZBA OSÓB W GOSPODARSTWIE DOMOWYM AVERAGE NUMBER OF PERSONS IN HOSEHOLD									
O G Ó Ł E M	2,686	2,624	2,546	2,477	2,503	2,540	2,551	2,551	T O T A L
Miasta	2,464	2,406	2,347	2,298	2,315	2,354	2,369	2,365	Urban areas
Wieś	3,084	3,011	2,887	2,773	2,809	2,836	2,835	2,841	Rural areas

TABL. 25 (69). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR
PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Napływ ^a Inflow ^a			Odływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migrati- on	
		ogółem total	z miast from urban areas	z wsi from rural areas	z zagra- nicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas		za granicę to abroad
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS										
O G Ó Ł E M ..	2005	17348	9308	7747	293	20446	11386	7930	1130	-3098
T O T A L	2010	17527	9450	7322	755	20233	10926	8567	740	-2706
	2015	15534	7628	7327	.	18925	10571	6993	.	-3391 ^c
	2016	14833	7367	7031	435	17807	10133	6968	706	-2974
Miasta.....	2005	9345	4132	4993	220	11414	5674	4962	778	-2069
Urban areas	2010	8945	3706	4726	513	11659	5460	5680	519	-2714
	2015	15534	7628	7327	.	18925	10571	6993	.	-1773 ^c
	2016	8018	2920	4836	262	9638	4586	4553	499	-1620
Wieś	2005	8003	5176	2754	73	9032	5712	2968	352	-1032
Rural areas	2010	8582	5744	2596	242	8574	5466	2887	221	8
	2015	7003	4533	2274	.	8621	5755	2424	.	-1618 ^c
	2016	6815	4447	2195	173	8169	5547	2415	207	-1354

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania. ^c Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.

^a Registrations. ^b Deregistrations. ^c For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

TABL. 25 (69). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY (dok.)**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR
PERMANENT RESIDENCE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a				Odływ ^b Outflow ^b			Saldo migracji Net migration		
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas		za granicę to abroad	
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION										
OGÓŁEM .. TOTAL	2005	12,14	6,52	5,42	0,21	14,31	7,97	5,55	0,79	-2,17
	2010	12,05	6,50	5,04	0,52	13,91	7,51	5,89	0,51	-1,86
	2015	10,77	5,29	5,08	x	13,12	7,33	4,85	x	-2,35 ^c
	2016	10,32	5,12	4,89	0,30	12,38	7,05	4,85	0,49	-2,07
Miasta..... Urban areas	2005	10,89	4,82	5,82	0,26	13,30	6,61	5,78	0,91	-2,41
	2010	10,33	4,28	5,46	0,59	13,47	6,31	6,56	0,60	-3,13
	2015	10,00	3,63	5,92	x	12,07	5,64	5,35	x	-2,08 ^c
	2016	9,44	3,44	5,69	0,31	11,35	5,40	5,36	0,59	-1,91
Wieś..... Rural areas	2005	14,03	9,07	4,83	0,13	15,84	10,01	5,20	0,62	-1,81
	2010	14,59	9,76	4,41	0,41	14,57	9,29	4,91	0,38	0,01
	2015	11,89	7,70	3,86	x	14,64	9,77	4,12	x	-2,75 ^c
	2016	11,58	7,56	3,73	0,29	13,88	9,42	4,10	0,35	-2,30

a Zameldowania. b Wymeldowania. c Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.

a Registrations. b Deregistrations. c For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

TABL. 26 (70). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG**
KIERUNKÓW
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE
BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odływ ^b Outflow ^b			
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innych województw from other voivodships	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innych województw to other voivodships	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS							
OGÓŁEM ..... TOTAL	2005	17055	12546	4509	19316	12546	6770
	2010	16772	12847	3925	19493	12847	6646
	2015	14955	11547	3408	17564	11547	6017
	2016	14398	11153	3245	17101	11153	5948
Miasta..... Urban areas	2005	9125	6221	2904	10636	6313	4323
	2010	8432	6046	2386	11140	6812	4328
	2015	8148	6048	2100	9385	5469	3916
	2016	7756	5755	2001	9139	5342	3797
Wieś..... Rural areas	2005	7930	6325	1605	8680	6233	2447
	2010	8340	6801	1539	8353	6035	2318
	2015	6807	5499	1308	8179	6078	2101
	2016	6642	5398	1244	7962	5811	2151

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 26 (70). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW (dok.)**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odływ ^b Outflow ^b			
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innych województw from other voivodships	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innych województw to other voivodships	
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION							
OGÓŁEM	2005	11,94	8,78	3,16	13,52	8,78	4,74
TOTAL	2010	11,53	8,83	2,70	13,41	8,83	4,57
	2015	10,37	8,01	2,36	12,18	8,01	4,17
	2016	10,01	7,76	2,26	11,89	7,76	4,14
Miasta.....	2005	10,63	7,25	3,38	12,39	7,36	5,04
<i>Urban areas</i>	2010	9,74	6,98	2,76	12,87	7,87	5,00
	2015	9,55	7,09	2,46	11,00	6,41	4,59
	2016	9,13	6,78	2,36	10,76	6,29	4,47
Wieś	2005	13,90	11,09	2,81	15,22	10,93	4,29
<i>Rural areas</i>	2010	14,18	11,56	2,62	14,20	10,26	3,94
	2015	11,56	9,34	2,22	13,89	10,32	3,57
	2016	11,28	9,17	2,11	13,53	9,87	3,65

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Cancelled registrations.

TABL. 27 (71). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Napływ ^a Inflow ^a			Odływ ^b Outflow ^b			Saldo migracji Net migration			
	ogółem total	mężczy- źni males	kobiety females	ogółem total	mężczy- źni males	kobiety females	ogółem total	mężczy- źni males	kobiety females	
OGÓŁEM	2005	17055	8055	9000	19316	9075	10241	-2261	-1020	-1241
TOTAL	2010	16772	7878	8894	19493	8901	10592	-2721	-1023	-1698
	2015	14955	7076	7879	17564	8133	9431	-2609	-1057	-1552
	2016	14398	6782	7616	17101	7865	9236	-2703	-1083	-1620
0–4 lata.....		1385	712	673	1573	779	794	-188	-67	-121
5–9		1102	556	546	1214	620	594	-112	-64	-48
10–14		659	334	325	739	379	360	-80	-45	-35
15–19		561	244	317	644	267	377	-83	-23	-60
20–24		1063	345	718	1355	440	915	-292	-95	-197
25–29		2322	966	1356	3221	1283	1938	-899	-317	-582
30–34		2032	1016	1016	2631	1291	1340	-599	-275	-324
35–39		1300	679	621	1571	824	747	-271	-145	-126
40–44		896	490	406	1061	591	470	-165	-101	-64
45–49		572	297	275	569	299	270	3	-2	5
50–54		521	270	251	521	263	258	-	7	-7
55–59		506	242	264	490	226	264	16	16	-
60–64		531	255	276	530	240	290	1	15	-14
65 lat i więcej..... and more		948	376	572	982	363	619	-34	13	-47

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Cancelled registrations.

TABL. 28 (72). **MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Imigranci <i>Immigrants</i>			Emigranci <i>Emigrants</i>			Saldo migracji <i>Net migration</i>		
	ogółem <i>total</i>	mężczy- żni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	mężczy- żni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	mężczy- żni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
O G Ó Ł E M 2005	293	153	140	1130	583	547	-837	-430	-407
TOTAL 2010	755	447	308	740	343	397	15	104	-89
2015	579	306	273	1361	659	702	-782	-353	-429
2016	435	249	186	706	374	332	-271	-125	-146
0–4 lata.....	254	136	118	25	12	13	229	124	105
5–9	36	23	13	51	27	24	-15	-4	-11
10–14	8	5	3	38	15	23	-30	-10	-20
15–19	9	7	2	56	44	12	-47	-37	-10
20–24	14	5	9	60	34	26	-46	-29	-17
25–29	11	5	6	71	32	39	-60	-27	-33
30–34	22	15	7	111	58	53	-89	-43	-46
35–39	24	16	8	101	53	48	-77	-37	-40
40–44	8	4	4	74	42	32	-66	-38	-28
45–49	6	5	1	43	20	23	-37	-15	-22
50–54	8	1	7	37	15	22	-29	-14	-15
55–59	8	3	5	22	13	9	-14	-10	-4
60–64	14	12	2	13	8	5	1	4	-3
65 lat i więcej..... <i>and more</i>	13	12	1	4	1	3	9	11	-2

TABL. 29 (73). **REZYDENCI^a**
Stan w dniu 31 XII
USUAL RESIDENCE POPULATION^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w tys.	1428,6	1414,7	1410,6	TOTAL in thous.
mężczyźni w tys.	699,9	692,6	690,4	<i>males in thous.</i>
kobiety: w tysiącach	728,7	722,2	720,2	<i>females: in thousands</i>
na 100 mężczyzn	104,1	104,3	104,3	<i>per 100 males</i>
Miasta: w tysiącach	848,0	835,3	832,5	<i>Urban areas: in thousands</i>
w % ogółu ludności rezydującej	59,4	59,0	59,0	<i>in % of total usual residence population</i>
Wieś: w tysiącach	580,7	579,5	578,1	<i>Rural areas: in thousands</i>
w % ogółu ludności rezydującej	40,6	41,0	41,0	<i>in % of total usual residence population</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 100.

^a See general notes, item 8 on page 100.

TABL. 30 (74). **REZYDENCI^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE USUAL RESIDENCE POPULATION^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w tys. in thous.			
O G Ó Ł E M	1428,6	1414,7	1410,6	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym ...	286,4	263,9	261,3	Pre-working age
Miasta	154,2	144,4	143,4	Urban areas
mężczyźni	79,1	74,3	73,8	males
kobiety	75,0	70,1	69,6	females
Wieś	132,2	119,5	117,9	Rural areas
mężczyźni	67,6	61,4	60,6	males
kobiety	64,6	58,1	57,3	females
W wieku produkcyjnym	929,6	896,4	885,5	Working age
w tym w wieku mobilnym	573,6	560,1	554,3	of which of mobility age
Miasta	558,9	524,7	516,2	Urban areas
mężczyźni	287,5	274,3	270,6	males
w tym w wieku mobilnym	170,4	164,8	162,8	of which of mobility age
kobiety	271,4	250,4	245,7	females
w tym w wieku mobilnym	167,7	160,4	158,5	of which of mobility age
Wieś	370,7	371,7	369,3	Rural areas
mężczyźni	202,9	204,5	203,5	males
w tym w wieku mobilnym	124,2	123,5	122,6	of which of mobility age
kobiety	167,9	167,2	165,7	females
w tym w wieku mobilnym	111,5	111,4	110,4	of which of mobility age
W wieku poprodukcyjnym	212,6	254,4	263,9	Post-working age
Miasta	134,9	166,2	172,9	Urban areas
mężczyźni	38,8	49,9	52,6	males
kobiety	96,1	116,3	120,3	females
Wieś	77,7	88,2	91,0	Rural areas
mężczyźni	24,0	28,1	29,3	males
kobiety	53,8	60,1	61,7	females

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 100.

^a See general notes, item 8 on page 100.

TABL. 31 (75). **KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE^a**
 Stan w dniu 31 XII
CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS^a
As of 31 XII

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016
	jednostki kościelne ^b church units ^b				duchowni clergy			
Kościół Katolicki Catholic Church								
Kościół Rzymskokatolicki ^c	565	561	569	569	1242	1256	1244	1289
Kościół Greckokatolicki ^d	32	29	72	72	19	.	31	51
Starokatolickie Old Catholic								
Kościół Polskokatolicki ^e	3	2	2	3	3	2	1	2
Prawosławne Orthodox								
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^f	56	58	58	58	73	102	109	110
Starobrzędowa Gmina Wyznaniowa ^g	-	1	1 ^h	1	-	1	1 ^h	1
Staroprawosławna Cerkiew Starobrzędowców	-	-	-	-	-	-	-	-
Protestanckie i tradycji protestanckiej Protestant and Protestant-tradition								
Kościół Ewangelicko-Augsburski ⁱ	14	15 ^j	15	15	19	14 ^j	17	17
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny ^k	14	14	14	15	9	9	7	6
Kościół Zielonoświątkowy.....	14	16	17	17	29	28	26	27
Nowoapostolski Kościół w Polsce.....	5	5	5	5	16	18	22	23
Kościół Chrześcijan Baptystów ^l	11	9	11	9 ^k	12	8	27	9 ^k
Chrześcijański Kościół Głosicieli Dobrej Nowiny	1	1	2 ^h	2 ^h	1	1	1 ^h	1 ^h
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego.....	6	6	6	5	2	2	3	3
Kościół Boży w Chrystusie.....	2	3	3	3	15	17	13	14
Kościół Boży w Polsce.....	-	-	-	2	-	-	-	5
Kościół Chrystusowy.....	1	2 ^l	3 ^m	3 ^m	2	1 ^l	4 ^m	4 ^m
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”.....	4	4	5 ⁿ	5	12	12	12 ⁿ	11
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	3	3	2	2	10	6	6	5
Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej.....	-	1	1	1	-	1	1	1
Kościół Ewangelicko-Reformowany ^o	-	-	-	-	-	-	-	-
Islamskie Muslim								
Islamskie zgromadzenie AHL-UL-BAYT.....	-	-	-	-	-	-	-	-
Stowarzyszenie Jedności Muzułmańskiej.....	-	-	1	1	-	1	1	1
Stowarzyszenie Muzułmańskie Ahmadiyya ^p	-	-	-	-	-	-	-	-
Dalekiego Wschodu Far Eastern Religions								
Buddyjski Związek Diamentowej Drogi Linii								
Karma Kagyu.....	-	-	3 ^h	3 ^h	.	.	.	.
Związek Buddyjski Bencien Karma Kamtsang ^q ..	-	1	1	1	-	-	-	-
Misja Buddyjska Trzy Schronienia w Polsce ^r	-	-	-	-	-	-	-	-
Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny.....	-	-	1	1	-	-	2	2
Inne Other								
Związek Wyznania Świadków Jehowy.....	64	67	49	49	.	.	.	.

^a Uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców w 2015 r. ^b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. ^c Dane dotyczą diecezji: elbląskiej, warmińskiej, ełckiej. ^d Do 2013 r. dane dotyczą dekanatu elbląskiego, olsztyńskiego i węgorzewskiego, od 2014 r. – diecezji przemysko-warszawskiej. ^e Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Ekumenicznej. ^f Dane dotyczą diecezji białostocko-gdańskiej. ^g Od 2016 r. dane dotyczą gminy wyznaniowej w Suwałkach. ^h Dane dotyczą 2011 r. ⁱ Dane dotyczą diecezji mazurskiej. ^j Dane dotyczą 2009 r. ^k Od 2016 dane dotyczą okręgu mazurskiego. ^l Dane dotyczą 2006 r. ^m Dane dotyczą 2012 r. ⁿ Dane dotyczą 2012 r. ^o Do 2011 Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtsang. ^p Dane dotyczą 2008 r.

^a Listed by the decreasing number of adherents and faithful in 2015. ^b Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. ^c Data concern diocese: elbląskiej, warmińskiej, ełckiej. ^d Until 2013 data concern elbląski, olsztyński and węgorzewski dekanat, since 2014 – przemysko-warszawskiej diocese. ^e Church associated in the Polish Ecumenical Council. ^f Data concern białostocko-gdańskiej diocese. ^g Since 2016 data concern the religious community in Suwałki. ^h Data concern 2011. ⁱ Data concern diocese mazurskiej. ^j Data concern 2009. ^k Since 2016 data concern district of masuria. ^l Data concern 2006. ^m Data concern 2012. ⁿ Data concern 2012. ^o Until 2011 Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtsang. ^p Data concern 2008.

TABL. 31 (75). **KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE^a (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS^a (cont.)
 As of 31 XII

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	2005	2010	2015	2016
	wierni, wyznawcy adherents, faithful			
Kościół Katolicki Catholic Church				
Kościół Rzymskokatolicki ^b	1565500 ^c	1484202 ^c	1512941 ^c	1512941 ^c
Kościół Greckokatolicki ^d	.	.	30000	30000
Starokatolickie Old Catholic				
Kościół Polskokatolicki ^e	223	177	240	257
Prawosławne Orthodox				
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^f	221000	22700	220700	220700
Starobrzędowa Gmina Wyznaniowa ^g	-	17	38 ^h	550
Staroprawosławna Cerkiew Starobrzędowców	-	-	40	40
Protestanckie i tradycji protestanckiej Protestant and Protestant-tradition				
Kościół Ewangelicko-Augsburski ⁱ	5000	4316 ^j	3519	3560
Kościół Ewangelicko-Methodystyczny ^k	1855	1750	1774	1788
Kościół Zielonoświątkowy	1338	1304	1449	1455
Nowoapostolski Kościół w Polsce	889	916	991	989
Kościół Chrześcijan Baptystów ^l	426	461	484	436 ^m
Chrześcijański Kościół Głosicieli Dobrej Nowiny	300	300	300 ⁿ	300 ⁿ
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	234	256	271	244
Kościół Boży w Chrystusie	161	157	95	99
Kościół Boży w Polsce	-	-	-	95
Kościół Chrystusowy	52	60 ^o	48 ^p	48 ^p
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	38	43	43 ^q	42
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	68	53	29	36
Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej	-	10	12	12
Kościół Ewangelicko-Reformowany ^r	18	10	10	10
Islamskie Muslim				
Islamskie zgromadzenie AHL-UL-BAYT	-	-	-	360
Stowarzyszenie Jedności Muzułmańskiej	-	3	10	10
Stowarzyszenie Muzułmańskie Ahmadiyya ^s	-	1	1	1
Dalekiego Wschodu Far Eastern Religions				
Buddyjski Związek Diamentowej Drogi Linii Karma Kagyu	-	-	365 ^t	365 ^t
Związek Buddyjski Bencien Karma Kamtsang ^u ..	75	100	107	110
Misja Buddyjska Trzy Schronienia w Polsce ^v	-	60	60	60
Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny	-	-	12	18
Inne Other				
Związek Wyznania Świadków Jehowy	127729 ^w	4219	3943	3869

^a Uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców w 2015 r. ^b Dane dotyczą diecezji: elbląskiej, warmińskiej, ełckiej. ^c Ochrzczeni. ^d Do 2013 r. dane dotyczą dekanatu elbląskiego, olsztyńskiego i wegorzewskiego, od 2014 r. – diecezji przemysko-warszawskiej. ^e Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Eklezjalnej. ^f Dane dotyczą diecezji białostocko-gdańskiej. ^g Od 2016 r. dane dotyczą gminy wyznaniowej w Suwałkach. ^h Dane dotyczą 2011 r. ⁱ Dane dotyczą diecezji mazurskiej. ^j Dane dotyczą 2009 r. ^k Od 2016 r. dane dotyczą okręgu mazurskiego. ^l Dane dotyczą 2006 r. ^m Dane dotyczą 2012 r. ⁿ Dane dotyczą 2014 r. ^o Do 2011 Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtsang. ^p Dane dotyczą 2008 r. ^r Dane dotyczą całego kraju.

^a Listed by the decreasing number of adherents and faithful in 2015. ^b Data concern diocese: elbląskiej, warmińskiej, ełckiej. ^c Baptised. ^d Until 2013 data concern elbląski, olsztyński and wegorzewski decanate, since 2014 – przemysko-warszawskiej diocese. ^e Church associated in the Polish Ecumenical Council. ^f Data concern białostocko-gdańskiej diocese. ^g Since 2016 data concern the religious community in Suwałki. ^h Data concern 2011. ⁱ Data concern diocese mazurskiej. ^j Data concern 2009. ^k Since 2016 data concern district of Masuria. ^l Data concern 2006. ^m Data concern 2012. ⁿ Data concern 2014. ^o Until 2011 Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtsang. ^p Data concern 2008. ^r Data concern whole country.

DZIAŁ VI

RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane zawarte w tabl. 1(76) i 2(77) opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**, przeprowadzanego w cyklu kwartalnym. Badanie prowadzi się metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są **osoby w wieku 15 lat i więcej**, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych w gospodarstwie domowym 12 miesięcy i więcej, tj. bezdomnych, przebywających w obiektach zbiorowego zakwaterowania oraz za granicą. Gospodarstwo domowe oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowaconych, a także niespokrewnionych, mieszkających razem i utrzymujących się wspólnie.

Dane BAEL za 2016 r. uogólniono na podstawie bilansów ludności opracowywanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do aktywnych zawodowo zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

- 1) do **pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:
  - wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
  - formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych); jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące, a jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w BAEL w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz wykonujący pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Podziału na pracujących w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy dokonano na podstawie deklaracji osoby badanej w odniesieniu do głównego miejsca pracy;

- 2) za **bezrobotne** uznaje się osoby w wieku 15–74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:

CHAPTER VI

LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. Data in tables 1(76) and 2(77) were compiled on the basis of the **Labour Force Survey (LFS)**, a sample survey conducted on a quarterly basis. The survey is conducted by the continuous observation method, i.e., economic activity of the population is observed in each week during the whole quarter. The survey covers **persons aged 15 and more**, being members of households in dwellings selected on a random basis. The survey does not cover persons absent in households for 12 months and more, i.e. homeless, living in collective accommodation establishment and staying abroad. A household is a group of people living together in a dwelling and maintaining themselves jointly.

The LFS data for 2016 were generalized on the basis of the population balances compiled with the use of the Population and Housing Census 2011.

2. The main criterion in dividing the population into economically active and inactive is work, i.e. performing, holding or looking for work.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

- 1) **employed persons** are persons who during the reference week:
  - performed, for at least 1 hour, any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or a family-owned business outside agriculture,
  - formally had work, but did not perform it (e.g. due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather) if the break in work did not exceed 3 months, moreover if the break in work exceeded 3 months the additional criterion in LFS in case of employment as a paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and outworkers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration.

Breakdown into full-time and part-time employed persons was made on the basis of a declaration of the surveyed person in reference to the main job;

- 2) **unemployed persons** are persons aged 15–74, who simultaneously fulfilled three conditions:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
- były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono również osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

- *within the reference week were not employed,*
- *within a 4-week period (the last week being the reference week) actively sought work,*
- *were available for work within a 2-week period following the reference week.*

The unemployed also include persons who found work and were waiting to begin it within a 3-month period and were available for that work.

Economically inactive persons are persons who are not classified as employed or unemployed.

The activity rate is calculated as the share of economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The employment rate is calculated as the share of the employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The unemployment rate calculated as the share of unemployed (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdań wczosności oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) lub stosunku służbowego;
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
  - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin); z pewnymi wyłączeniami w latach 2005–2009; patrz ust. 5 na str. 127,
  - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
  - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (i.a. in regard to private farms in agriculture).

2. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment or election) or service relation;
- 2) employers and own-account workers, i.e.:
  - a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land; with some exceptions in 2005–2009; see item 5 on page 127,
  - b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity other than that related to private farms in agriculture,
  - c) other self-employed persons, e.g., self-employed professionals.
- 3) outworkers;
- 4) agents (including contributing family workers and persons employed by agents);
- 5) members of agricultural production cooperatives (agricultural producers' co-operatives and co-operatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives);
- 6) clergy fulfilling priestly obligations.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia. **Niepełnozatrudnieni** są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące pracujących według stanu w dniu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 XII w latach 2005–2009 wyzacowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 oraz od 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

- 1) w latach 2005–2009 nie zaliczono osób pracujących:
  - a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby;
  - b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1,0 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;
- 2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

8. Wolne miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

3. Full-time paid employees are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker. **Part-time paid employees** are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. **Part-time paid employees in the main workplace** are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Data concerning employment on a given day as of 31 XII are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Data concerning persons employed on private farms in agriculture as of 31 XII in 2005–2009 were estimated on the basis of the results of the Population and Housing Census as well as the Agricultural Census 2002 as well as since 2010 on the basis of the Agricultural Census 2010.

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, while:

- 1) in 2005–2009 are not included the following employed persons:
  - a) on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs;
  - b) on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for their own needs;
- 2) since 2010 are included the whole number of employed persons on those farms independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including producing **exclusively** or **mainly** for their own needs).

6. Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:

- 1) **the employment, as of 31 XII**, of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;
- 2) **the average paid employment** – full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

7. Data do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

8. Vacancies are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone;

2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy;

3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

9. Informacje o ruchu zatrudnionych dotyczą pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy łącznie ze zwolnieniami grupowymi, osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i bezpłatne) w badanym okresie do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

Bezrobotnie

1 Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. z 2016 poz. 645, z późniejszymi zmianami), określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, jest osobą niezatrudnioną i niewykonyującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź, jeżeli jest to osoba niepełnosprawna, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nie uczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjo-

1) the positions and jobs were actually unoccupied on the survey day;

2) the employer made efforts to find people willing to take up the job;

3) if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would readily take them in.

9. Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary employees. These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as, for record-keeping purposes – persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care and unpaid vacations (or the number of terminations less the number of persons granted child-care and unpaid vacations) during a survey period to the number of persons employed on a given day as of 31 XII from the year preceding the surveyed year.

Unemployment

1. Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws 2016 item 645, with later amendments), are classified as unemployed.

An **unemployed person** is understood as a person who is at least 18 years old and has not reached the retirement age, is not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school

narnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

2. Za bezrobotnego zarejestrowanego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne.

3. Długotrwale bezrobotni zarejestrowani to osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego.

4. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

5. Informacje o wydatkach Funduszu Pracy podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.). Zasiłki i świadczenia przedemerytalne od 1 VIII 2004 r. finansowane są z budżetu państwa (na mocy ustawy z dnia 30 IV 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych – Dz. U. Nr 120, poz. 1252); do 31 VII 2004 r. finansowane były ze środków Funduszu Pracy.

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indy-

programme) or tertiary schools in part-time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, with additional provisions concerning the sources of income, included in the mentioned law.

2. An registered unemployed school-leaver is a person who has graduated within the last 12 months any school confirmed by a certificate, diploma or other document of completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation.

3. The registered long-term unemployed are persons remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of undergoing a traineeship and on a job occupational training.

4. The registered unemployment rate is calculated as the relation of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

5. Information concerning Labour Fund expenditures are given according to Law dated 20th of June 2004, on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1st of June 2004 (Journal of Laws No. 69, item 415, with later amendments). Pre-retirement benefits and allowances since 1st of July 2004 are financed from Social Insurance Fund state budget (on the basis on the Law dated 30th of April 2004 on pre-retirement benefits – Journal of Laws No. 120, item 1252); until 31st of July 2004 were financed from the Labour Fund means.

Work conditions

1. Information regarding accidents at work includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical reports of accidents at work.

Accidents at work on private farms in agricul-

widualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, z tytułu których przyznano w danym roku jednorazowe odszkodowania.

Za **wypadek przy pracy** uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnienia do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie trwania podróży służbowej,
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Za **wypadek przy pracy uważa się również** nagłe zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;
- 4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy lub inny podmiot kierujący – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
- 6) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
- 7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- 8) wykonywania zwykłych czynności związanych

ture were prepared on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) are related only to these accidents, for which a one-off compensations were granted in a given year.

Accident at work is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- 1) during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employees, even without instructions;
- 2) when the employee remains at the disposal of the employers on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is result of work relations.

Every accident is treated **equally to accident at work**, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:

- during a business trip;
- during a training within the scope of common self-defence;
- at performing tasks ordered by trade union organizations, functioning at the employer.

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:

- 1) practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;
- 2) performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions;
- 3) carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries;
- 4) serving the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;
- 5) stay – on the basis of appointment issues by powiat labour office or other supervising entity – at a training or internship connected with a scholarship received by graduates;
- 6) performance of work, by members of agricultural producers' cooperatives, agricultural farmers' cooperatives and by other persons treated equally to members of cooperatives, for the benefit of these cooperatives;
- 7) performance or cooperation at performance of work on the basis of agency agreements, order or services agreements;
- 8) performance of ordinary activities connected

- z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
- 9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
  - 10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
  - 11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby, uszkodzonej zarówno w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

2. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwale poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

3. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby uszkodzonej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

4. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących (określających rodzaj kontaktu wypadka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym sumą przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy od 2005 r. są pogrupowane zgodnie z zaleceniem EUROSTAT-u.

5. Wskaźnik wypadkowości jest to liczba osób uszkodzonych przypadających na 1000 pracujących; do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną liczbę pracujących obliczoną jako średnia arytmetyczna 2 stanów w dniu 31 XII, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

6. Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości; przy czym:

- 1) dane obejmują zatrudnionych w podmiotach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwa w wodach morskich); górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospoda-

with conducting non-agricultural economic activities or cooperation at conducting them;

- 9) *performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;*
- 10) *performing supplementary forms of military service;*
- 11) *education at the National School of Public Administration by students, who receive scholarships.*

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or a mass accident, is counted as a single accident at work.

2. A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

3. A fatal accident at work is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

4. Accidents at work are classified, i.e., according to **contact mode of injury** which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all shortcomings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact mode of injury since 2005 are grouping according to the EUROSTAT recommendation.

5. The accident ratio is the number of persons injured per 1000 persons employed. In calculating the ratio the average number of working persons was assumed, expressed as an arithmetic mean for two consecutive years, as of 31 XII, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

6. Information regarding persons working in hazardous conditions, i.e. with substances hazardous to health is compiled on the basis of reports:

- 1) data concern persons employed by entities included in the sections: agriculture, forestry and fishing (excluding private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas,

rowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków); handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; informacja i komunikacja (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administrowania i działalności wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanej oraz pozostałego sprzętania); edukacja (w zakresie szkół wyższych); opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdrowotnej); pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);

- 2) dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwłókniające, hałas, wibracja, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.
- 3) do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku badanego.

7. Ocena ryzyka zawodowego to kompleksowe oszacowanie kombinacji prawdopodobieństwa wystąpienia urazu ciała lub pogorszenia stanu zdrowia i ich ciężkości, w sytuacji zagrożenia, dokonywane w celu wyboru właściwych środków bezpieczeństwa.

8. Za chorobę zawodową uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

Choroby zawodowe prezentowane w tabl. 21(96) podaje się od 2009 r. zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VI 2009 r. (Dz. U. 2013, poz. 1367, z późniejszymi zmianami).

Do obliczenia wskaźnika na 100 tys. zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction (excluding development of building projects); wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; information and communication (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); professional, scientific and technical activities (in the scope of scientific research and development as well as veterinary activities); administrative and support service activities (in the scope of rental and leasing activities, travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities); education (only tertiary education); human health and social work activities (in the scope of human health activities); other service activities (in the scope of repair of computers and personal and household goods);

- 2) *exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold micro-climates, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery.*
- 3) *the number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 1000 paid employees.*

7. Evaluation of occupational risk is a complex estimation of possibility combination of bodily injury occurrence or health status worsening as well as seriousness of these events, in threatening situation. It is done in order to choose appropriate means for ensuring safety.

8. A disease is deemed an occupational disease if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.

Occupational diseases in table 21(96) are given since 2009 according to the decree of the Council of Ministers, dated 30 VI 2009 (Journal of Laws 2013, item 1367, with later amendments).

The number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the year preceding the surveyed year was assumed in calculating the ration per 100 thous. paid employees.

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABL. 1 (76). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ**
 – na podstawie BAEL
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE – on the LFS
 basis

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016				SPECIFICATION	
	przeciętne w roku annual averages			kwartały quarters				
	I	II	III	IV				
LUDNOŚĆ w tys.	1147	1178	1117	1118	1118	1117	1117	POPULATION in thous.
Mężczyźni.....	558	570	540	541	541	540	540	Men
Kobiety.....	589	608	577	577	577	577	577	Women
Aktywni zawodowo.....	608	614	599	592	599	608	599	Economically active persons
mężczyźni.....	342	342	341	336	341	346	341	men
kobiety.....	266	272	258	256	258	261	258	women
Pracujący.....	549	556	547	532	550	553	550	Employed persons
mężczyźni.....	311	312	311	304	313	314	314	men
kobiety.....	238	244	235	229	238	239	236	women
Bezrobotni ^a	59	58	53	59	49	54	49	Unemployed persons ^a
mężczyźni.....	31	30	30	33	28	32	27	men
kobiety.....	28	29	23	27	20	22	22	women
Bierni zawodowo.....	539	563	518	526	519	509	518	Economically inactive persons
Mężczyźni.....	216	228	199	204	200	194	199	Men
Kobiety.....	323	336	319	322	319	316	318	Women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ w %..	53,0	52,1	53,6	53,0	53,6	54,4	53,6	ACTIVITY RATE in %
mężczyźni.....	61,3	60,0	63,1	62,1	63,0	64,1	63,1	men
kobiety.....	45,2	44,7	44,7	44,4	44,7	45,2	44,7	women
Miasta.....	54,7	53,4	54,8	54,5	54,8	55,4	55,1	Urban areas
Wieś.....	50,2	50,0	51,7	50,7	51,7	53,1	51,5	Rural areas
WSKAŹNIK ZATRUD- NIENIA w %.....	47,9	47,2	49,0	47,6	49,2	49,5	49,2	EMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni.....	55,7	54,7	57,6	56,2	57,9	58,1	58,1	men
kobiety.....	40,4	40,1	40,7	39,7	41,2	41,4	40,9	women
Miasta.....	49,8	48,6	50,8	50,0	50,9	51,1	51,3	Urban areas
Wieś.....	44,8	44,9	46,1	44,3	46,7	47,2	46,5	Rural areas
STOPA BEZROBOCIA w %.....	9,7	9,4	8,8	10,0	8,2	8,9	8,2	UNEMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni.....	9,1	8,8	8,8	9,8	8,2	9,2	7,9	men
kobiety.....	10,5	10,7	8,9	10,5	7,8	8,4	8,5	women
Miasta.....	9,0	9,0	7,5	8,3	7,2	7,4	6,9	Urban areas
Wieś.....	10,4	10,2	10,5	12,5	9,7	11,1	9,7	Rural areas

^a Osoby w wieku 15–74 lata.

^a Persons aged 15–74.

TABL. 2 (77). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2016 R. – na podstawie BAEŁ**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2016 – on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność <i>Population</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawodowo <i>Economically inactive persons</i>	Współczynnik aktywności zawodowej <i>Activity rate</i>	Wskaźnik zatrudnienia <i>Employment rate</i>	Stopa bezrobocia <i>Unemployment rate</i>
		ogółem <i>total</i>	pracujący <i>employed</i>	bezrobotni ^a <i>unemployed^a</i>				
OGÓŁEM ..... TOTAL	1117	599	550	49	518	53,6	49,2	8,2
Według wieku: By age:								
w tym w wieku produkcyjnym ^b ..... <i>of which of working age^b</i>	820	586	538	48	234	71,5	65,6	8,2
15–24 lata.....	157	52	44	8	104	33,1	28,0	15,4
25–34	195	158	140	18	37	81,0	71,8	11,4
35–44	192	161	151	10	31	83,9	78,6	6,2
45–54	168	128	120	8	40	76,2	71,4	6,3
55 lat i więcej..... <i>years and more</i>	406	99	95	.	306	24,4	23,4	4,0
Według poziomu wykształcenia: By educational level:								
Wyższe..... <i>Tertiary</i>	206	169	164	.	38	82,0	79,6	2,4
Policealne i średnie zawodowe..... <i>Post-secondary and vocational secondary</i>	243	147	140	6	97	60,5	57,6	4,1
Średnie ogólnokształcące..... <i>General secondary</i>	106	51	43	8	54	48,1	40,6	15,7
Zasadnicze (zawodowe)..... <i>Basic vocational</i>	268	166	150	17	102	61,9	56,0	10,2
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe ..... <i>Lower secondary, primary and incomplete primary</i>	294	66	52	14	228	22,4	17,7	21,2

a Osoby w wieku 15–74 lata. b Mężczyźni 18–64 lata, kobiety 18–59 lat.

a Persons aged 15–74. b Men aged 18–64, women aged 18–59.

Pracujący Employment

TABL. 3 (78). **PRACUJĄCY^a**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016	
				ogółem total	z liczby ogółem – kobiety of total number –women
O G Ó Ł E M	396853	423286	433237	443287	211147
TOTAL					
sektor publiczny	111846	110855	102896	103122	68765
<i>public sector</i>					
sektor prywatny	285007	312431	330341	340165	142382
<i>private sector</i>					
Rolnictwo ^b , leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture^b, forestry and fishing</i>	67303	69642	70442	70785	29322
Przemysł	98528	98771	101986	105056	33626
<i>Industry</i>					
w tym przetwórstwo przemysłowe	88182	88184	92458	95217	31480
<i>of which manufacturing</i>					
Budownictwo	17961	26846	23614	24732	2487
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	60252	63952	61568	62215	34211
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa	19748	19220	18855	19849	3867
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	7043	7511	8435	8534	5658
<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
Informacja i komunikacja	3460	3061	3884	4226	1471
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa . <i>Financial and insurance activities</i>	8324	8199	7897	7341	5286
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	5012	5254	5172	5448	2979
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	8570	10535	11773	11956	6009
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	7764	10015	12002	13196	5828
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia spo- łeczne	22125	25507	25616	25733	15800
<i>Public administration and defence; com- pulsory social security</i>					
Edukacja	37395	38436	39895	39921	31374
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	23771	25802	28544	29345	23700
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4051	4564	4734	4828	2963
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa	5546	5971	8820	10122	6566
<i>Other service activities</i>					

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 127.

^a By actual workplace and kind of activity. ^b For private farms in agriculture estimated data; see general notes, item 5 on page 127.

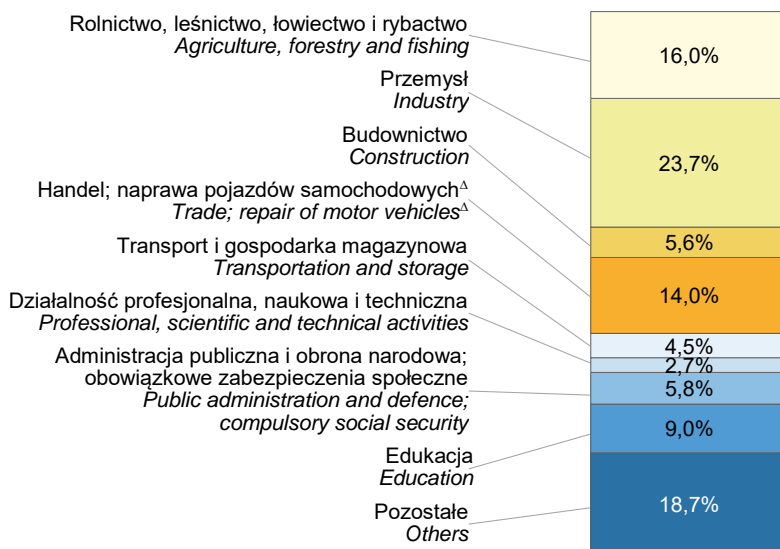
TABL. 4 (79). PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA
 Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy <i>employees hired on the basis of an em- ployment contract</i>	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin <i>owners, co-owners including contributing family workers</i>	
O G Ó Ł E M	2005	237405	233883	2904
T O T A L	2010	236749	233675	2520
	2015	239522	236577	2420
	2016	245036	242157	2464
sektor publiczny	94523	94523	-	-
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	150513	147634	2464	2464
<i>private sector</i>				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	7258	7072	98	98
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>				
Przemysł.....	87870	87122	747	747
<i>Industry</i>				
w tym przetwórstwo przemysłowe.....	80097	79377	719	719
<i>of which manufacturing</i>				
Budownictwo	11034	10712	322	322
<i>Construction</i>				
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ .	22240	21595	645	645
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>				
Transport i gospodarka magazynowa	6469	6289	180	180
<i>Transportation and storage</i>				
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	3216	3115	101	101
<i>Accommodation and catering^Δ</i>				
Informacja i komunikacja	985	980	5	5
<i>Information and communication</i>				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3011	2665	20	20
<i>Financial and insurance activities</i>				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3127	3115	12	12
<i>Real estate activities</i>				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	3035	2978	57	57
<i>Professional, scientific and technical activities</i>				
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	7570	7513	57	57
<i>Administrative and support service activities</i>				
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.....	24792	24792	-	-
<i>Public administration and defence; compulso- ry social security</i>				
Edukacja.....	38333	38217	116	116
<i>Education</i>				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	21630	21549	81	81
<i>Human health and social work activities</i>				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3939	3934	5	5
<i>Arts, entertainment and recreation</i>				
Pozostała działalność usługowa	527	509	18	18
<i>Other service activities</i>				

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

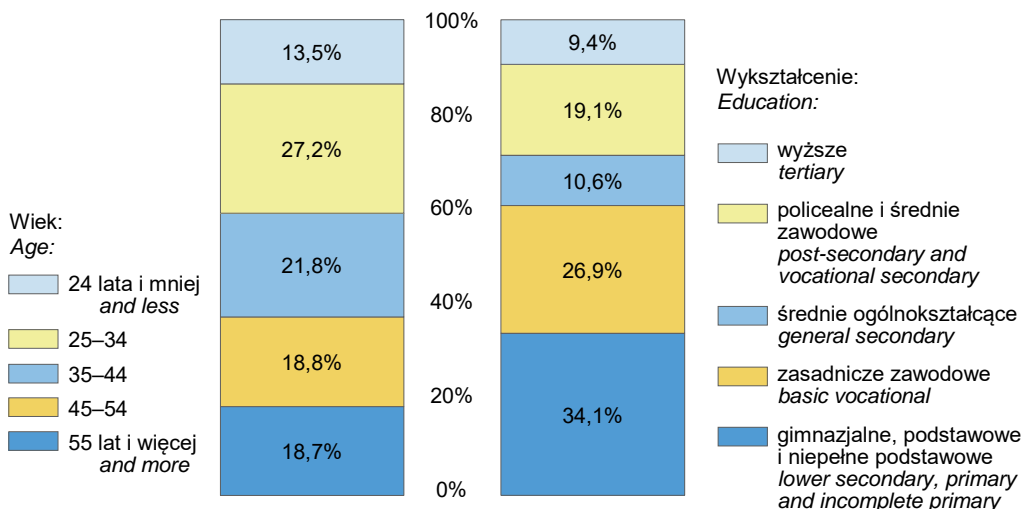
^a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

STRUKTURA PRACUJĄCYCH^a WEDŁUG SEKCJI PKD W 2016 R.
 Stan w dniu 31 XII
STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS^a BY PKD SECTIONS IN 2016
 As of 31 XII

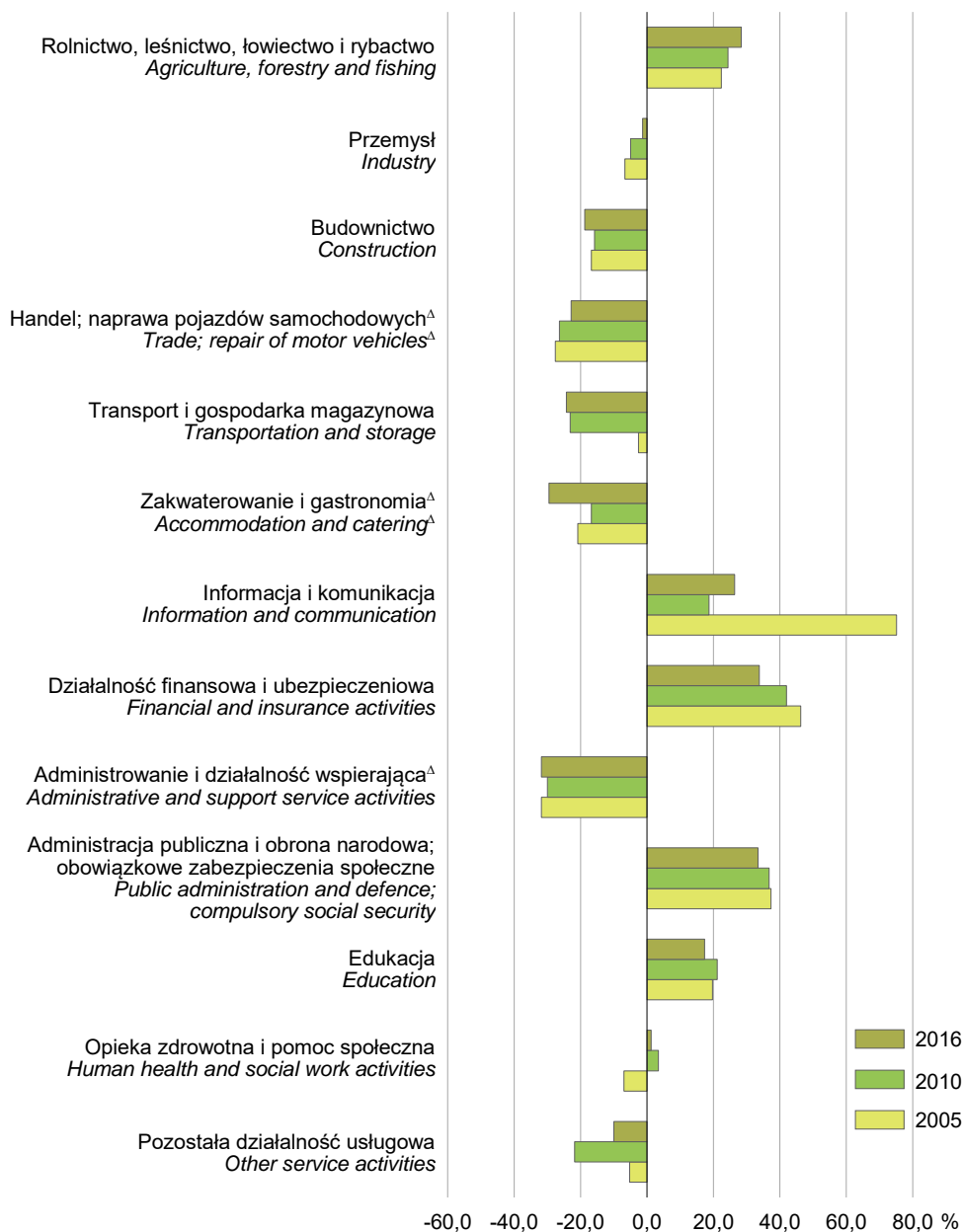
^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności.
^a By actual workplace and kind of activity.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH WEDŁUG WIEKU I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W 2016 R.
 Stan w dniu 31 XII
STRUCTURE OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS
BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN 2016
 As of 31 XII

**ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH WYNAGRODZEŃ W WYBRANYCH SEKCJACH PKD
OD PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W WOJEWÓDZTWIE^a**

*RELATIVE DEVIATIONS OF AVERAGE WAGES AND SALARIES IN SELECTED PKD SECTIONS
FROM THE AVERAGE WAGES AND SALARIES IN THE VOIVODSHIP^a*

^a Dotyczy przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto.

^a Concern average monthly gross wages and salaries.

TABL. 5 (80). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracują- cych po- wyżej 9 osób ^a of which entities employing more than 9 persons ^a	
O G Ó Ł E M	264407	275019	269055	274954	231006	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowictwo i rybactwo	10255	10299	10565	10872	6105	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	81647	84754	85015	88938	83810	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemysłowe	74389	77288	77460	81098	76275	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo	15248	20853	15881	16275	10380	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a ..	35510	35738	31794	31943	20477	<i>Trade; repair of motor vehicles^a</i>
Transport i gospodarka magazynowa	11000	7730	8333	8945	5981	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^a	5233	5940	4612	4692	3000	<i>Accommodation and catering^a</i>
Informacja i komunikacja ..	3250	1258	1803	1373	955	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	4987	4278	3303	3010	2496	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^a	3553	3834	3661	3760	2766	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ...	4805	5303	5597	5415	2831	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^a	4435	4693	7745	7873	6870	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	21522	25655	23768	23958	23958	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	37047	36918	37160	37052	36695	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	20404	21438	21927	22271	20525	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3258	3840	3748	3900	3702	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	2253	2488	4143	4677	455	<i>Other service activities</i>

^a Bez zatrudnionych za granicą.

^a Excluding persons employed abroad.

TABL. 6 (81). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a
Stan w dniu 31 XII
FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Pełnozatrudnieni ^b Full-time employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time employees	
		ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM	2005	219083	108223	14800	7982
TOTAL	2010	220085	110073	13590	8079
	2015	223164	113458	13413	8404
	2016	228495	115142	13662	8640
sektor publiczny		88096	60810	6427	4374
<i>public sector</i>					
sektor prywatny		140399	54332	7235	4266
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo . <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		5967	1422	1105	786
Przemysł..... <i>Industry</i>		85185	29232	1937	932
w tym przetwórstwo przemysłowe..... <i>of which manufacturing</i>		77623	27644	1754	850
Budownictwo		10351	1082	361	106
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		20400	10215	1195	665
Transport i gospodarka magazynowa		6073	859	216	69
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... <i>Accommodation and catering^Δ</i>		2844	2036	271	191
Informacja i komunikacja		930	352	50	26
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ... <i>Financial and insurance activities</i>		2561	2069	104	75
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... <i>Real estate activities</i>		2681	1538	434	276
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... <i>Professional, scientific and technical activi- ties</i>		2799	1638	179	119
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ . <i>Administrative and support service activi- ties</i>		6744	2867	769	473
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		23984	14832	808	434
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>					
Edukacja..... <i>Education</i>		33908	27276	4309	3073
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		20321	17394	1228	904
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		3334	2086	600	452
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa		413	244	96	59
<i>Other service activities</i>					

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b Od 2009 r. łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b Since 2009 including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 7 (82). PRZYJĘCIA DO PRACY^a
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %	
		kobiety women	podjem- jący pierwszą pracę persons starting work for the first time	poprzednio pracujący persons formerly employed	powraca- jący z urlopów wychow- awczych ^b persons returning from child- -care lea- ves ^b		
O GÓŁEM	2005	57179	21594	7977	23376	954	26,3
TOTAL	2010	46758	17953	6526	21519	998	20,9
	2015	47692	21381	5828	40180	359	21,6
	2016	49674	20507	6102	36542	351	22,2
sektor publiczny		11493	7150	1199	8752	142	12,9
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		38181	13357	4903	27790	209	28,2
<i>private sector</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		927	248	159	578	#	16,2
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł		20780	6219	2813	15353	115	25,2
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe		19592	5980	2688	14547	112	26,2
<i>of which manufacturing</i>							
Budownictwo		3179	218	343	2235	#	31,4
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^a		5482	2742	867	3596	41	27,4
<i>Trade; repair of motor vehicles^a</i>							
Transport i gospodarka magazynowa ...		1700	200	64	1429	3	29,7
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^a		1141	778	164	837	6	39,2
<i>Accommodation and catering^a</i>							
Informacja i komunikacja		171	77	47	107	#	17,5
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa		418	321	70	280	8	16,1
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^a		289	162	21	179	#	10,7
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		638	351	79	382	#	23,8
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^a		3777	1583	335	3062	11	58,5
<i>Administrative and support service activities</i>							
Administracja publiczna i obrona na- rodowa; obowiązkowe zabezpiecze- nia społeczne		4765	2437	436	3879	73	19,6
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>							
Edukacja		3040	2520	283	2106	31	9,0
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activi- ties</i>		2690	2262	355	2046	32	13,4
Działalność związana z kulturą, roz- rywką i rekreacją		591	348	61	421	6	17,9
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa		86	41	5	52	-	21,8
<i>Other service activities</i>							

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodar-
czych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z powracającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding eco-
nomic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons returning from unpaid leaves.

TABL. 8 (83). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a**
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
			kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment con- tract		przenie- sieni na emeryturę, rentę z tytułu niezdolno- ści do pracy, rehabilita- cję retired or granted pension due to an inability to work or due to reha- bita- tion	korzysta- jący z urlo- pów wy- chowaw- czych ^b taking child- care ^b	
				przez zakład pracy by em- ployer	przez pracow- nika by em- ployee			
O G Ó Ł E M	2005	52585	19812	8082	5757	2911	1569	23,8
T O T A L	2010	45575	17559	7480	3353	1778	1134	20,3
	2015	44446	18662	6518	4197	2856	476	20,1
	2016	44750	18469	4120	4501	3037	605	19,8
sektor publiczny		11067	6715	512	528	1820	235	12,4
public sector								
sektor prywatny		33683	11754	3608	3973	1217	370	24,7
private sector								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		868	252	76	80	73	6	15,1
Agriculture, forestry and fishing								
Przemysł		17901	5093	2111	1986	877	227	21,6
Industry								
w tym przetwórstwo przemysłowe		16876	4879	2005	1925	721	223	22,4
of which manufacturing								
Budownictwo		2904	170	232	240	97	5	28,7
Construction								
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ		4882	2471	693	849	125	59	24,3
Trade; repair of motor vehicles ^Δ								
Transport i gospodarka magazynowa		1356	128	#	193	#	#	23,7
Transportation and storage								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		1192	824	149	222	17	18	40,6
Accommodation and catering ^Δ								
Informacja i komunikacja		204	93	24	36	8	3	20,8
Information and communication								
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa. Financial and insurance activities		428	342	69	61	35	14	16,3
Obstługa rynku nieruchomości ^Δ		308	158	45	20	72	3	11,3
Real estate activities								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		587	298	37	90	35	8	21,8
Professional, scientific and technical activities								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activi- ties		3487	1642	185	167	57	20	53,8
Administracja publiczna i obrona naro- dowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		4734	2383	95	146	530	136	19,2
Public administration and defence; com- pulsory social security								
Edukacja		3002	2375	230	146	635	49	8,8
Education								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna .... Human health and social work activities		2310	1898	73	209	339	46	11,4
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		518	311	33	44	52	9	15,6
Arts, entertainment and recreation								
Resztal działalność usługowa		69	31	#	12	#	#	17,5
Other service activities								

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodar-
czych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding eco-
nomic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 9 (84).

**ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW
OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY^a
THE GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, LEAVERS OF VOCATIONAL AND
SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym ko- biety Of which women	Z liczby ogółem – absolwenci szkół of total number – school leavers			
				wyższych tertiary	policeal- nych i średnich zawodo- wych post- -secondary and secondary vocational	liceów ogólno- kształcą- cych general secondary	zasadni- czych za- wodowych basic vocational
OGÓŁEM	2005	6821	3037	1959	2073	828	1961
TOTAL	2010	4556	1996	1575	1066	721	1194
	2015	3640	1607	1301	956	526	857
	2016	3717	1594	1273	984	533	927
sektor publiczny		884	580	579	157	85	63
<i>public sector</i>							
sektor prywatny.....		2833	1014	694	827	448	864
<i>private sector</i>							
w tym: <i>of which:</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..		112	43	70	21	10	11
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł.....		1553	386	270	454	238	591
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe.....		1511	373	253	447	237	574
<i>of which manufacturing</i>							
Budownictwo		170	16	40	55	16	59
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A ..		542	297	172	178	102	90
<i>Trade; repair of motor vehicles^A</i>							
Transport i gospodarka magazynowa		38	18	20	6	6	6
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^A		108	81	28	38	25	17
<i>Accommodation and catering^A</i>							
Informacja i komunikacja		42	17	34	#	#	#
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ...		27	20	20	4	3	-
<i>Financial and insurance activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....		61	34	47	#	10	#
<i>Professional, scientific and technical activi- ties</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^A ..		222	62	30	64	#	#
<i>Administrative and support service activi- ties</i>							
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		335	213	211	62	47	15
<i>Public administration and defence; com- pulsory social security</i>							
Edukacja.....		150	126	102	20	17	11
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		304	246	198	61	24	21
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		34	20	24	7	#	#
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							

^a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 10 (85). **MIJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE W 2016 R.**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies – newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utwor- zone vacan- cies – newly created jobs	z liczby ogółem w jed- nost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of total number in enti- ties em- ploying more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracują- cych po- wyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jed- nost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in enti- ties em- ploying more than 9 persons
w tys. in thous.							
OGÓŁEM	1,5	0,2	1,2	15,7	7,7	8,1	4,1
TOTAL							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	0,0	0,0	0,0	0,5	0,2	0,3	0,1
Przemysł	0,5	0,1	0,5	3,3	2,0	1,1	0,8
<i>Industry</i>							
górnictwo i wydobywanie	-	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>mining and quarrying</i>							
przetwórstwo przemysłowe	0,5	0,1	0,5	3,0	1,8	0,9	0,7
<i>manufacturing</i>							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^A	0,0	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>electricity, gas, steam and air condition- ing supply</i>							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^A	0,0	-	0,0	0,2	0,2	0,1	0,1
<i>water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities</i>							
Budownictwo	0,1	0,0	0,1	1,4	0,6	0,9	0,5
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A ..	0,3	0,0	0,2	3,9	1,1	2,8	0,5
<i>Trade; repair of motor vehicles^A</i>							
Transport i gospodarka magazynowa	0,1	0,0	0,0	1,0	0,3	0,4	0,1
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^A	0,0	0,0	0,0	0,8	0,4	0,3	0,3
<i>Accommodation and catering^A</i>							
Informacja i komunikacja	-	-	-	0,1	0,1	0,1	0,1
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^A	0,0	-	0,0	0,2	0,0	0,1	0,0
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	0,0	0,0	0,0	0,4	0,1	0,3	0,1
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ..	0,0	0,0	0,0	0,6	0,2	0,1	0,1
<i>Administrative and support service activities</i>							
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	0,1	0,0	0,1	1,2	1,2	0,8	0,8
<i>Public administration and defence; com- pulsory social security</i>							
Edukacja	0,0	0,0	0,0	1,1	0,8	0,4	0,3
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	0,1	0,0	0,1	0,7	0,4	0,1	0,1
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	0,0	0,0	0,0	0,3	0,2	0,1	0,1
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa	0,0	0,0	-	0,1	0,0	0,1	0,0
<i>Other service activities</i>							

^a W ciągu roku.

^a During the year.

Bezrobocie

Unemployment

TABL. 11 (86). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
 Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS
JOB OFFERS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	150910	105942	83510	73079	Total registered unemployed persons
w tym kobiety.....	80400	56128	44083	39627	of which women
Z liczby ogółem – bezrobotni:					Of total number – unemployed persons:
dotychczas niepracujący.....	33174	19948	12179	9667	previously not employed
absolwenci ^a	6116	5393	3465	2346	school-leavers ^a
bez kwalifikacji zawodowych.....	36702	29858	26790	23868	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy.....	3664	2101	3178	2611	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni ^b	101244	51808	47505	41447	long-term unemployed ^b
posiadający prawo do zasiłku....	27906	21709	14652	12838	Possessing benefit rights
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia.....			13966	13229	with at least one child under 6 years of age
niepełnosprawni.....	3987	5319	5148	4767	disabled persons
Stopa bezrobocia rejestrowanego^c w %	27,2	20,0	16,2	14,2	Registered unemployment rate^c in %
Oferty pracy	367	461	1253	1841	Job offers

^a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. ^b Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego. ^c Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 129.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a An unemployed school-leaver is a person who has, within the last 12 months graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation. ^b Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of undergoing a traineeship and on a job occupational training. ^c See general notes, item 4 on page 129.

S o u r c e: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 13 (88). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2015		2016	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY^{ab} <i>BY DURATION OF UNEMPLOYMENT^{ab}</i>								
3 miesiące i mniej..... <i>months and less</i>	32595	13247	37697	16886	25617	11505	22481	10177
3–6.....	20257	10047	19436	10516	12792	6837	10541	5727
6–12.....	23075	10897	19083	10334	13504	6994	11635	6385
12–24.....	23629	12076	17508	10061	13197	7350	11643	6776
powyżej 24 miesięcy..... <i>more than 24 months</i>	51354	34133	12218	8331	18400	11397	16779	10562
WEDŁUG STAŻU PRACY^b <i>BY WORK SENIORITY^b</i>								
Bez stażu pracy..... <i>No work seniority</i>	33174	20661	19948	12757	12179	8000	9667	6620
Ze stażem pracy: <i>With work seniority:</i>								
1 rok i mniej..... <i>year and less</i>	21152	13476	14963	9267	14469	8943	12916	8169
1–5.....	31396	16183	26159	14161	20006	10985	17730	10296
5–10.....	22591	11647	15607	7989	12873	6543	11581	6009
10–20.....	24577	12435	16085	7671	13072	6034	11740	5470
20–30.....	16177	5723	10705	3650	8198	2838	7268	2486
powyżej 30 lat..... <i>more than 30 years</i>	1843	275	2475	633	2713	740	2177	577

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. *b* Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

U w a g a. Według stanu w dniu 31 XII 2016 r. wśród bezrobotnych było 21043 osób (w tym 8605 kobiet) w wieku 50 lat i więcej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a From the date of registering in a labour office. *b* Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3–6, persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

N o t e. As of 31 XII 2016 among the unemployed were 21043 persons (of which 8605 women) aged 50 and more.

S o u r c e: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 14 (89). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY^a**
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					Unemployed persons who:
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	5769	4641	3783	2849	Persons undertaking employment in intervention works
tym kobiety	2497	2481	2136	1588	of which women
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych.....	4098	6123	3192	2787	Persons undertaking employment in public works
w tym kobiety.....	1679	2559	1342	1121	of which women
Rozpoczęli szkolenie lub staż u pracodawcy	17166	24922	12574	9403	Persons starting training
w tym kobiety.....	9727	14526	7474	5544	of which women
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne.....	.	6766	5186	4404	Started a social useful works
w tym kobiety.....	.	4491	3233	2658	of which women
Liczba zgłoszonych ofert pracy.	45250	52639	55085	60245	Number of submitted job offers

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 15 (90). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY^a**
EXPENDITURES OF LABOUR FUND^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M.....	361,5	583,8	392,5	374,5	100,0	TOTAL
w tym:						of which:
Zasiłki dla bezrobotnych	218,6	212,3	163,8	143,3	38,3	Unemployment benefits
Szkolenia.....	9,5	15,7	9,9	7,3	1,9	Training
Środki na podjęcie działalności gospodarczej i wyposażenie stanowisk pracy	25,8	110,1	63,9	46,9	12,5	Means for starting of economic activity
Roboty publiczne	17,9	37,2	22,0	23,0	6,1	Public works
Prace interwencyjne	16,8	23,6	22,1	20,3	5,4	Intervention works
Stypendia za okres stażu.....	35,8	118,0	63,3	56,9	15,2	Scholarships for intership period

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 129.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a See general notes, item 5 on page 129.

Source: data of the Ministry Of Family, Labour And Social Policy.

Warunki pracy Work conditions

TABL. 16 (91). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem w wypadkach powodu- jących niezdolność do pracy Of total number in ac- cidents resulting in an inability to work			SPECIFICATION	
		śmier- tel- nych fatal	cięż- kich se- rious	lżej- szych lighter	1-3 dni days	4-20	21 dni i wię- cej days and more		
OGÓŁEM									
TOTAL									
OGÓŁEM	2005	3707	15	37	3655	16	1180	2289	TOTAL
	2010	3530	19	24	3487	26	1145	2095	
	2015	3431	8	22	3401	47	1308	1880	
	2016	3455	10	9	3436	61	1394	1918	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	109	1	-	108	-	27	81	81	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł.....	1448	2	3	1443	23	561	841	841	Industry
górnictwo i wydobywanie	13	1	-	12	-	1	10	10	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe.....	1276	1	3	1272	15	487	754	754	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	23	-	-	23	1	11	11	11	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekulty- wacja ^Δ	136	-	-	136	7	62	66	66	water supply; sewer- age, waste man- agement and reme- diation activities
Budownictwo	174	2	1	171	-	48	123	123	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	399	-	2	397	8	174	206	206	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazy- nowa.....	175	2	2	171	3	56	113	113	Transportation and stor- age
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	65	-	-	65	2	32	29	29	Accommodation and cat- tering ^Δ
Informacja i komunikacja	9	-	-	9	1	6	2	2	Information and commu- nication
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	31	-	-	31	1	19	8	8	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	35	-	-	35	-	15	19	19	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	26	-	-	26	2	7	15	15	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	126	3	1	122	2	49	70	70	Administrative and sup- port service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe za- bezpieczenia społeczne.....	201	-	-	201	6	73	117	117	Public administration and defence; compul- sory social security
Edukacja.....	252	-	-	252	5	123	120	120	Education
Opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna	341	-	-	341	5	180	137	137	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	27	-	-	27	1	11	15	15	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa ...	37	-	-	37	2	13	22	22	Other service activities

TABL. 16 (91). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) (dok.)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem w wypadkach powodujących niezdolność do pracy Of total number in accidents resulting in an inability to work			SPECIFICATION	
		śmier- tel- nych fatal	cięż- kich se- rious	lżej- szych lighter	1-3 dni days	4-20	21 dni i wię- cej days and more		
NA 1000 PRACUJĄCYCH (wskaźnik wypadkowości)									
PER 1000 EMPLOYED PERSONS (accident rate)									
O G Ó Ł E M	2005	11,12	0,05	0,11	10,96	0,05	3,54	6,87	T O T A L
	2010	10,39	0,06	0,07	10,26	0,08	3,37	6,17	
	2015	9,32	0,02	0,06	9,24	0,13	3,55	5,11	
	2016	9,17	0,03	0,02	9,12	0,16	3,70	5,09	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		12,11	0,11	-	12,00	-	3,00	9,00	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł.....		13,99	0,02	0,03	13,94	0,22	5,42	8,12	Industry
górnictwo i wydobywanie		19,95	1,53	-	18,42	-	1,53	15,35	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe.....		13,60	0,01	0,03	13,56	0,16	5,19	8,04	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		7,09	-	-	7,09	0,31	3,39	3,39	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		23,50	-	-	23,50	1,21	10,71	11,40	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo		7,20	0,08	0,04	7,08	-	1,99	5,09	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		6,45	-	0,03	6,42	0,13	2,81	3,33	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa.....		9,04	0,10	0,10	8,84	0,16	2,89	5,84	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		7,66	-	-	7,66	0,24	3,77	3,42	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja		2,22	-	-	2,22	0,25	1,48	0,49	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		4,07	-	-	4,07	0,13	2,49	1,05	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		6,59	-	-	6,59	-	2,82	3,58	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		2,19	-	-	2,19	0,17	0,59	1,26	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		10,00	0,24	0,08	9,68	0,16	3,89	5,56	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		7,83	-	-	7,83	0,23	2,84	4,56	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja.....		6,31	-	-	6,31	0,13	3,08	3,01	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		11,78	-	-	11,78	0,17	6,22	4,73	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		5,65	-	-	5,65	0,21	2,30	3,14	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa ...		3,91	-	-	3,91	0,21	1,37	2,32	Other service activities

^a Zgłoszone w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 17 (92). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) (dok.)**
CONTACT – MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>agriculture, forestry and fishing</i>	przemysł <i>industry</i>		budownictwo <i>construction</i>	handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	transport i gospodarka magazynowa <i>transportation and storage</i>	opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>human health and social work activities</i>	
			razem total	w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>					
PRZYCZYNY WYPADKÓW CAUSES OF ACCIDENTS									
O GÓŁEM	2005	7580	275	3919	3755	458	641	363	578
TOTAL	2010	7405	256	3522	3236	700	736	333	424
	2015	6892	263	2804	2512	442	790	368	594
	2016	6786	255	2973	2618	331	809	333	544
Niewłaściwy stan czynnika materialnego		582	18	340	305	29	45	27	23
<i>Inappropriate condition of material objects/agents</i>									
Niewłaściwa organizacja: <i>Inappropriate organization of:</i>									
pracy		282	23	147	132	19	31	11	18
<i>work</i>									
stanowiska pracy		336	9	176	159	18	49	14	14
<i>work post</i>									
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym		514	11	272	243	30	88	14	22
<i>Absence or inappropriate use of material objects/agents</i>									
Nie używanie sprzętu ochronnego		92	5	51	46	5	14	-	3
<i>Not using protective equipment</i>									
Niewłaściwe samowolne zachowanie się pracownika		535	18	285	262	11	73	51	26
<i>Inappropriate wilful employee action</i>									
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^b		115	2	45	41	8	10	6	13
<i>Inappropriate mental-physical condition of employee^b</i>									
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika		4121	167	1601	1379	193	474	198	380
<i>Incorrect employee action</i>									
Inne		209	2	56	51	18	25	12	45
<i>Others</i>									

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year. ^b Caused by, i.a.: sudden illness, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 19 (94). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard					
			związane connected with				czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery	
	ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions					
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
Przemysł..... Industry	97,6	74,6	57,8	45,5	14,2	12,3	25,6	16,8
przetwórstwo przemysłowe..... manufacturing	102,2	78,3	61,8	49,2	12,4	10,9	27,9	18,2
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ..... electricity, gas, steam and air conditioning supply	127,8	94,3	38,0	13,4	86,7	77,7	3,1	3,1
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekul- tywacja ^Δ ..... water supply; sewerage, waste management and remediation activities	24,2	18,0	11,0	8,4	9,7	6,7	3,4	2,8
Budownictwo..... Construction	57,9	39,8	14,6	11,6	32,2	25,6	11,1	2,5
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ	10,5	8,9	2,0	1,4	2,3	1,3	6,2	6,2
Transport i gospodarka magazynowa.. Transportation and storage	29,0	12,4	12,1	4,4	5,3	2,6	11,6	5,4
Informacja i komunikacja..... Information and communication	6,2	6,2	6,2	6,2	-	-	-	-
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... Professional, scientific and technical activities	20,2	-	-	-	-	-	20,2	-
Edukacja..... Education	2,6	2,6	1,2	1,2	0,9	0,9	0,5	0,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.. Human health and social work activities	16,8	14,8	15,8	13,8	1,0	1,0	-	-

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 131.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 6 on page 131.

TABL. 20 (95). **ZATRUDNIENI NA STANOWISKACH PRACY, DLA KTÓRYCH DOKONANO OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO^a W 2016 R.**
PAID EMPLOYEES ON POSITION FOR WHICH EVALUATION OF OCCUPATIONAL RISK WAS DONE^a IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeprowadzenie oceny ryzyka zawodowego <i>Evaluation of occupational risk</i>	Wylimitowanie lub ograniczenie ryzyka zawodowego <i>Elimination or limitation of occupational risk</i>	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego <i>Appliance of means to elimination or limitation of occupational risk</i>		
			techniczne <i>technical</i>	organizacyjne <i>organizational</i>	ochrony indywidualnej <i>individuality protection</i>
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości <i>per 1000 paid employees of total surveyed</i>					
OGÓŁEM ..... TOTAL	323,9	150,9	52,2	56,9	108,7
sektor publiczny	351,1	187,0	41,1	56,6	164,6
<i>public sector</i>					
sektor prywatny.....	317,2	142,0	55,0	57,0	95,0
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	273,8	248,2	41,4	47,7	224,8
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł.....	352,7	165,1	65,9	66,2	108,2
<i>Industry</i>					
górnictwo i wydobywanie	270,7	-	-	-	-
<i>mining and quarrying</i>					
przetwórstwo przemysłowe.....	347,4	165,2	65,9	64,3	105,0
<i>manufacturing</i>					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	349,0	92,5	58,5	19,2	59,0
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	435,7	204,3	73,8	117,4	181,6
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
Budownictwo	365,2	169,2	45,8	69,9	143,3
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	229,2	59,1	26,1	29,3	46,4
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa ..	183,8	68,9	18,4	32,8	31,6
<i>Transportation and storage</i>					
Informacja i komunikacja	44,9	-	-	-	-
<i>Information and communication</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	645,7	382,6	366,4	382,6	342,1
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	117,8	46,2	-	9,2	37,0
<i>Administrative and support service activities</i>					
Edukacja.....	159,8	56,7	56,7	56,7	56,7
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..	413,1	221,7	26,8	43,2	188,1
<i>Human health and social work activities</i>					
Pozostała działalność usługowa	280,0	-	-	-	-
<i>Other service activities</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 132.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 132.

TABL. 21 (96). **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba przypadków <i>Number of cases</i>		SPECIFICATION	
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	na 100 tys. zatrudnionych <i>per 100 thous. paid employees</i>		
OGÓŁEM	2005	78	28,9	TOTAL
	2010	82	29,4	
	2015	120	42,6	
	2016	111	38,8	
Pylice płuc		1	0,3	<i>Pneumoconioses</i>
Astma oskrzelowa		1	0,3	<i>Bronchial asthma</i>
Zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych		1	0,3	<i>Extrinsic allergic alveolitis</i>
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym		6	2,1	<i>Chronic diseases of vocal organ related to excessive vocal effort</i>
Choroby skóry		1	0,3	<i>Skin diseases</i>
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy		2	0,7	<i>Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed</i>
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy		10	3,5	<i>Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way job is performed</i>
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem		2	0,7	<i>Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear type</i>
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa		87	30,4	<i>Infectious and parasitic diseases or their sequels</i>

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

Source: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 22 (97). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a**
Stan w dniu 15 XII
PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a
As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilaktyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywcze <i>Other nutritions</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pays</i>	Skrócony czas pracy <i>Short-time work</i>	Dodatki urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach ^b <i>Entitlements arising from work in particular conditions^b</i>
OGÓŁEM	2005	16061	41741	3441	13743	757	298	8533
TOTAL	2010	15320	27896	3021	7961	657	434	214
	2015	12755	22049	841	4239	1384	179	189
	2016	12758	18027	1241	4489	1350	260	59
sektor publiczny		3587	2700	502	2264	110	161	38
<i>public sector</i>								
sektor prywatny		9171	15327	739	2225	1240	99	21
<i>private sector</i>								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		2180	976	11	66	1	1	9
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		7957	13043	1230	3304	1254	178	19
<i>Industry</i>								
górnictwo i wydobywanie		14	-	-	-	-	-	-
<i>mining and quarrying</i>								
przetwórstwo przemysłowe		6235	11577	728	1969	1249	133	6
<i>manufacturing</i>								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		442	602	356	323	-	41	-
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		1266	864	146	1012	5	4	13
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>								
Budownictwo		1613	1670	-	21	-	3	2
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		184	750	-	166	4	2	4
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa		566	759	-	932	-	9	14
<i>Transportation and storage</i>								
Informacja i komunikacja		14	14	-	-	2	1	-
<i>Information and communication</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		-	21	-	-	-	-	-
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		6	117	-	-	-	-	-
<i>Administrative and support service activities</i>								
Edukacja		64	69	-	-	45	61	-
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		174	608	-	-	44	5	11
<i>Human health and social work activities</i>								

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 131. ^b Lub w szczególnym charakterze.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 6 on page 131. ^b Or particular character.

TABL. 23 (98). ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHORÓB ZAWODOWYCH^a
 OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba świadczeń Number of benefits		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie Average cost of benefits in zł per 1 benefit	
	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensations	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensations
OGÓŁEM 2005	1197	1160	1631,0	1594,0
TOTAL 2010	1174	1146	2550,6	2523,2
..... 2015	1015	1003	3339,9	3226,0
..... 2016	972	963	3386,9	3354,8
sektor publiczny ..... <i>public sector</i>	164	161	3161,6	3029,8
sektor prywatny ..... <i>private sector</i>	808	802	3432,7	3420,1
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	30	28	2933,3	2725,0
Przemysł ..... <i>Industry</i>	630	624	3340,2	3323,1
górnictwo i wydobywanie ..... <i>mining and quarrying</i>	1	1	2400,0	2400,0
przetwórstwo przemysłowe ..... <i>manufacturing</i>	596	590	3210,4	3191,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ..... <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	6	6	12416,7	12416,7
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ ..... <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	27	27	4222,2	4222,2
Budownictwo ..... <i>Construction</i>	59	59	5276,3	5276,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	90	90	2763,3	2763,3
Transport i gospodarka magazynowa ..... <i>Transportation and storage</i>	47	47	4214,9	4214,9
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... <i>Administrative and support service activities</i>	4	4	2725,0	2725,0
Edukacja ..... <i>Education</i>	10	10	5060,0	5060,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna .. <i>Human health and social work activities</i>	102	101	2747,1	2586,1

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 131.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 6 on page 131.

DZIAŁ VII

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria.

Do wynagrodzeń osobowych zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (przestoje płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

CHAPTER VII

WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Data do not include wages and salaries of employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries comprise, i.a.: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g., for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid layoffs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training.

2. The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in co-operatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television program producers.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto przypadających na 1 zatrudnionego obejmują zaliczki na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płacone przez ubezpieczonego pracownika, wprowadzone z dniem 1 I 1999 r. zgodnie z ustawą z dnia 13 X 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887, z późniejszymi zmianami).

4. Dane w tabl. 2–5 opracowano na podstawie reprezentacyjnego badania struktury wynagrodzeń według zawodów za październik 2016 r. Dane dotyczą zatrudnionych, którzy otrzymali wynagrodzenie za cały miesiąc, bez zatrudnionych w organizacjach: społecznych, politycznych, związków zawodowych i innych.

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

3. Data regarding the average monthly gross wages and salaries per paid employee include deductions for personal income taxes and contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by insured employee, introduced on 1 I 1999, in accordance with the Law on the Social Security System, dated 13 X 1998 (Journal of Laws No. 137, item 887, with later amendments).

4. Data in tables 2–5 were compiled on the basis of sample survey structure of wages and salaries by occupations for October 2016. Data concern paid employees, who received wages and salaries for the whole month, excluding paid employees in social and political organizations, trade unions and others.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 I 2009 r. do 30 VI 2014 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE);

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

1) pracownicy;

Social security benefits

1. Information regarding **retirement pay and pension benefits** (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution – from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of appropriated allocation as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and in the period from 1 I 2009 to 30 VI 2014 from the sources gathered in the open pension funds (OFE);

Information regarding **retirement pay and pension benefits for farmers** concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the sources of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the appropriated allocation as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

2. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pensions:

1) employed persons;

- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kótek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) żołnierze zawodowi;
- 8) funkcjonariusze bezpieczeństwa publicznego, tj.: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej oraz b. Urzędu Ochrony Państwa;
- 9) funkcjonariusze służby więziennej;
- 10) rolnicy indywidualni;
- 11) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombatan ci oraz osoby represjonowane.

3. Świadczenia emerytalne i rentowe (renty wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) renty rodzinne.

4. Świadczenia emerytalne i rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

5. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m. in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

6. Dane dotyczące przeciętnej miesięcznej emerytury i renty obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

7. Dane o świadczeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

- 2) *outworkers*;
- 3) *members of agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives*;
- 4) *persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements*;
- 5) *persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists)*;
- 6) *clergy*;
- 7) *professional soldiers*;
- 8) *the public safety functionaries, i.e.: the Police, the Internal Security Agency and Foreign Intelligence Agency, the Central Anticorruption Bureau, the Border Guard, the Government Protection Bureau, the State Fire Service as well as the former Office of State Protection*;
- 9) *penitentiary staff functionaries*;
- 10) *farmers*;
- 11) *war and military invalids, combatants as well as repressed persons*.

3. Retirement and other pension benefits (pension also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:

- 1) *retirement pensions*;
- 2) *disability pensions*;
- 3) *survivors pensions*.

4. Retirement pay and pension benefits do not provide for the payments of retirement pays and pensions arising out of international agreements.

5. Retirement pay and pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory) taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work.

6. Data regarding the average monthly retirement pay and pension are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

7. Data regarding benefits are given **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income tax.

Wynagrodzenia

Wages and salaries

TABL. 1 (99). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which entities employ- ing more than 9 persons	
w zł in zł						
O G Ó Ł E M	2015,99	2722,00	3324,04	3456,95	3619,16	T O T A L
sektor publiczny	2410,45	3354,05	4093,59	4229,90	4229,90	public sector
sektor prywatny	1762,92	2356,01	2921,83	3065,82	3222,08	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowic- two i rybactwo	2467,72	3386,09	4396,52	4437,70	4734,38	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	1881,59	2587,50	3231,63	3411,65	3476,23	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	1837,19	2529,49	3184,25	3375,62	3442,32	of which manufacturing
Budownictwo	1677,73	2293,03	2718,77	2810,87	3099,72	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1460,53	2004,19	2519,45	2668,05	2816,28	Trade; repair of motor vehi- cles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	1964,36	2091,66	2547,39	2618,40	2825,12	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastrono- mia ^Δ	1596,82	2267,21	2323,66	2437,29	2628,60	Accommodation and cater- ing ^Δ
Informacja i komunikacja	3529,96	3229,48	4114,16	4368,43	4695,99	Information and communica- tion
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2948,03	3866,03	4445,12	4623,84	5047,77	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2258,84	3088,22	3880,49	4068,07	4343,22	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2100,72	2595,64	3305,21	3285,87	3776,59	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działal- ność wspierająca ^Δ	1375,87	1906,13	2280,64	2356,56	2312,40	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpieczenia społeczne	2768,70	3721,74	4394,14	4610,61	4610,61	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2413,25	3298,07	4012,11	4054,27	4067,61	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1877,16	2816,36	3330,30	3501,44	3557,46	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekre- acją	1911,48	2578,14	3052,81	3097,77	3127,35	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usłu- gowa	1910,39	2128,06	2808,79	3110,77	2601,68	Other service activities

TABL. 2 (100). **ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.²**
PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2016²

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w tys. osób in thous. person b – w odsetkach in percent	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
	ogółem total	mężczy- żni men	kobiety women	ogółem total	mężczy- żni men	kobiety women	ogółem total	mężczy- żni men	kobiety women	
O G Ó Ł E M	a	213,7	100,7	113,0	85,7	24,0	61,7	128,0	76,7	51,3
T O T A L	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

WEDŁUG PRZEDZIAŁÓW WYNAGRODZEŃ³ USTALONYCH NA PODSTAWIE KROTNOŚCI PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA BRUTTO (PW = 4346,76 ZŁ) DLA POLSKI:

BY RANGES OF WAGES AND SALARIES³ ESTABLISHED ON THE BASIS OF A MULTIPLICITY OF AN AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES (PW = 4346,76 ZL) FOR POLAND:

Do 1850,00 zł and less	Do 1850,00 zł and less	a	22,2	12,5	9,7	0,6	0,1	0,5	21,6	12,4	9,2
		b	10,4	12,4	8,6	0,7	0,5	0,8	16,9	16,1	18,0
1850,01 – 2173,38	1850,01 zł – 50% PW	a	21,4	8,1	13,3	6,2	1,0	5,2	15,2	7,1	8,1
		b	10,0	8,0	11,8	7,3	4,2	8,5	11,9	9,2	15,9
2173,39 – 2912,33	50–67% PW	a	48,2	20,8	27,4	16,2	4,7	11,5	32,0	16,1	15,9
		b	22,5	20,6	24,3	19,0	19,5	18,8	25,0	21,0	30,8
2912,34 – 3260,07	67–75% PW	a	18,4	8,8	9,6	6,7	1,9	4,8	11,7	6,9	4,8
		b	8,6	8,8	8,4	7,8	8,0	7,7	9,1	9,0	9,3
3260,08 – 4346,76	75–100% PW	a	48,6	23,2	25,4	25,1	6,8	18,3	23,5	16,4	7,1
		b	22,7	23,2	22,4	29,2	28,4	29,4	18,4	21,4	13,8
4346,77 – 5433,45	100–125% PW	a	28,1	12,5	15,6	17,3	4,6	12,7	10,8	7,9	2,9
		b	13,2	12,4	13,8	20,1	19,1	20,5	8,5	10,3	5,8
5433,46 – 6520,14	125–150% PW	a	12,6	5,9	6,7	7,4	2,0	5,4	5,2	3,9	1,3
		b	5,9	5,8	5,9	8,7	8,2	8,9	4,0	5,1	2,4

TABL. 2 (100). **ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.² (dok.)**
PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2016² (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w tys. osób in thous. person b – w odsetkach in percent		Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
		ogółem total	mężczy- żni men	kobiety women	ogółem total	mężczy- żni men	kobiety women	ogółem total	mężczy- żni men	kobiety women	
6520,15 – 7606,83	150–175% PW	a	5,6	3,2	2,4	2,6	0,9	1,7	3,0	2,3	0,7
		b	2,6	3,2	2,2	3,1	3,9	2,8	2,3	2,9	1,5
7606,84 – 8693,52	175–200% PW	a	2,7	1,8	0,9	1,1	0,6	0,5	1,6	1,2	0,4
		b	1,3	1,8	0,8	1,3	2,5	0,8	1,3	1,6	0,8
8693,53 – 9780,21	200–225% PW	a	1,7	1,1	0,6	0,8	0,5	0,3	0,9	0,6	0,3
		b	0,8	1,1	0,5	0,9	2,0	0,5	0,7	0,8	0,5
9780,22 – 10866,90	225–250% PW	a	1,0	0,6	0,4	0,5	0,3	0,2	0,5	0,3	0,2
		b	0,5	0,6	0,3	0,6	1,2	0,4	0,4	0,5	0,3
10866,91 – 11953,59	250–275% PW	a	0,9	0,6	0,3	0,4	0,2	0,2	0,5	0,4	0,1
		b	0,4	0,5	0,3	0,4	0,7	0,3	0,4	0,5	0,3
11953,60 – 13040,28	275–300% PW	a	0,6	0,4	0,2	0,3	0,2	0,1	0,3	0,2	0,1
		b	0,3	0,4	0,2	0,4	0,8	0,2	0,2	0,3	0,1
13040,29 – 20000,00	300% PW – 20000,00	a	1,2	0,8	0,4	0,5	0,2	0,3	0,7	0,6	0,1
		b	0,6	0,8	0,4	0,5	1,0	0,4	0,6	0,8	0,3
Od 20000,01 zł zl and more	Od 20000,01 zł zl and more	a	0,5	0,4	0,1	0,0	0,0	0,0	0,5	0,4	0,1
		b	0,2	0,4	0,1	0,0	0,0	0,0	0,3	0,5	0,2

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne do Rocznika. ³ W nawiasach podano procentowy rozkład wynagrodzeń w poszczególnych przedziałach (np. przedział 2173,39–2912,33 zł stanowi 50–67% przeciętnego wynagrodzenia); przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział 50–67% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 67,00% przeciętnego wynagrodzenia).

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes to the Yearbook. ³ The percentage distribution of wages and salaries in individual ranges is given in brackets (e.g., the 2173,39–2912,33 zł range accounts for 50–67% of the average wage and salary); the percentage ranges are closed on the right (e.g., the 50–67% range includes wages and salaries accounting for 50,01 to 67,00% of the average wage and salary).

TABL. 2a (101). **ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.**
PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w tys. osób in thous. person b – w odsetkach in percent	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
	ogółem total	mężczy- źni men	kobiety women	ogółem total	mężczy- źni men	kobiety women	ogółem total	mężczy- źni men	kobiety women	
OGÓŁEM ..... TOTAL	a b	213,7 100,0	100,7 100,0	113,0 100,0	85,7 100,0	24,0 100,0	61,7 100,0	128,0 100,0	76,7 100,0	51,3 100,0

WEDŁUG PRZEDZIAŁÓW WYNAGRODZEŃ² USTALONYCH NA PODSTAWIE KROTNOŚCI PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA BRUTTO (PW = 3711,21 ZŁ) DLA WOJEWÓDZTWA:

BY RANGES OF WAGES AND SALARIES² ESTABLISHED ON THE BASIS OF A MULTIPLICITY OF AN AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES (PW = 3711,21 ZŁ) FOR VOIVODSHIP:

Do 1850,00 zł zł and less	Do 1850,00 zł zł and less	a	22,2	12,5	9,7	0,6	0,1	0,5	21,6	12,4	9,2
		b	10,4	12,4	8,6	0,7	0,5	0,8	16,9	16,1	18,0
1850,01 – 1855,61	1850,01 zł – 50% PW	a	0,7	0,2	0,5	0,3	0,0	0,3	0,4	0,2	0,2
		b	0,3	0,2	0,5	0,3	0,1	0,4	0,3	0,2	0,5
1855,62 – 2486,51	50–67% PW	a	41,2	16,0	25,2	13,3	2,8	10,5	27,9	13,2	14,7
		b	19,3	15,9	22,3	15,5	11,8	16,9	21,9	17,2	28,7
2486,52 – 2783,41	67–75% PW	a	20,2	9,1	11,1	6,3	2,0	4,3	13,9	7,1	6,8
		b	9,4	9,0	9,8	7,4	8,4	7,0	10,8	9,2	13,1
2783,42 – 3711,21	75–100% PW	a	47,7	22,9	24,8	19,6	5,7	13,9	28,1	17,2	10,9
		b	22,3	22,8	21,9	22,8	23,6	22,5	22,1	22,7	21,2
3711,22 – 4639,01	100–125% PW	a	36,6	17,1	19,5	20,8	5,4	15,4	15,8	11,7	4,1
		b	17,1	16,9	17,3	24,3	22,3	25,0	12,4	15,2	8,1
4639,02 – 5566,82	125–150% PW	a	20,5	9,1	11,4	12,6	3,5	9,1	7,9	5,6	2,3
		b	9,6	9,1	10,0	14,7	14,4	14,9	6,1	7,4	4,2
5566,83 – 6494,62	150–175% PW	a	10,1	4,7	5,4	6,0	1,6	4,4	4,1	3,1	1,0
		b	4,7	4,7	4,8	7,0	6,7	7,1	3,2	4,0	2,0

TABL. 2a (101). **ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2016 R. (dok.)**
PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2016 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w tys. osób in thous. person b – w odsetkach in percent		Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
		ogółem total	mężczy- żni men	kobiety women	ogółem total	mężczy- żni men	kobiety women	ogółem total	mężczy- żni men	kobiety women	
6494,63 – 7422,42	175–200% PW	a	5,2	2,9	2,3	2,4	0,9	1,5	2,8	2,0	0,8
		b	2,4	2,9	2,0	2,9	3,5	2,6	2,1	2,7	1,3
7422,43 – 8350,22	200–225% PW	a	2,7	1,7	1,0	1,1	0,6	0,5	1,6	1,1	0,5
		b	1,3	1,7	0,9	1,3	2,4	0,9	1,2	1,5	0,8
8350,23 – 9278,03	225–250% PW	a	1,8	1,3	0,5	0,7	0,4	0,3	1,1	0,9	0,2
		b	0,9	1,3	0,5	0,8	1,8	0,4	0,9	1,1	0,6
9278,04 – 10205,83	250–275% PW	a	1,0	0,6	0,4	0,6	0,3	0,3	0,4	0,3	0,1
		b	0,5	0,6	0,3	0,7	1,4	0,4	0,3	0,3	0,3
10205,84 – 11133,63	275–300% PW	a	0,8	0,5	0,3	0,4	0,2	0,2	0,4	0,3	0,1
		b	0,4	0,5	0,3	0,4	0,8	0,3	0,4	0,4	0,3
11133,64 – 20000,00	300% PW – 20000,00	a	2,5	1,7	0,8	1,0	0,5	0,5	1,5	1,2	0,3
		b	1,2	1,6	0,7	1,2	2,3	0,8	1,1	1,5	0,7
Od 20000,01 zł zl and more	Od 20000,01 zł zl and more	a	0,5	0,4	0,1	0,0	0,0	0,0	0,5	0,4	0,1
		b	0,2	0,4	0,1	0,0	0,0	0,0	0,3	0,5	0,2

1 Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. 2 W nawiasach podano procentowy rozkład wynagrodzeń w poszczególnych przedziałach (np. przedział 1855,62–2486,51 zł stanowi 50–67% przeciętnego wynagrodzenia); przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział 50–67% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 67,00% przeciętnego wynagrodzenia).

1 Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. 2 The percentage distribution of wages and salaries in individual ranges is given in brackets (e.g., the 1855,62–2486,51 zł range accounts for 50–67% of the average wage and salary); the percentage ranges are closed on the right (e.g., the 50–67% range includes wages and salaries accounting for 50,01 to 67,00% of the average wage and salary).

TABL. 3 (102). **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2016

GRUPY ZAWODÓW ^b	Zatrudnieni w odsetkach <i>Paid employees in percent</i>			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł <i>Average gross wages and salaries in zł</i>			OCCUPATIONAL GROUPS ^b
	ogółem <i>total</i>	mężczy- źni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	ogółem <i>total</i>	mężczy- źni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	3711,21	3879,62	3560,96	T O T A L
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy....	7,4	7,5	7,4	6715,02	7578,34	5937,23	<i>Managers</i>
Specjaliści	25,4	14,4	35,1	4565,93	5137,79	4356,17	<i>Professionals</i>
specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	2,5	3,5	1,5	5147,75	5819,27	3781,62	<i>science and engineering professionals</i>
specjaliści do spraw zdrowia	3,7	0,9	6,2	4129,92	4848,81	4034,29	<i>health professionals</i>
specjaliści nauczania i wychowania	12,2	5,4	18,1	4533,45	4580,12	4521,16	<i>teaching professionals</i>
specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania.....	4,9	2,7	6,9	4336,80	5045,73	4086,04	<i>business and administration professionals</i>
specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,4	0,8	0,1	4607,43	4626,31	4453,63	<i>information and communications technology professionals legal, social and cultural professionals</i>
specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	1,7	1,1	2,3	5522,84	6523,43	5103,26	<i>professionals legal, social and cultural professionals</i>
Technicy i inny średni personel.....	9,8	7,7	11,7	3841,91	4396,04	3518,09	<i>Technicians and associate professionals</i>
średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych..	2,4	4,1	1,0	4443,69	4708,59	3436,93	<i>science and engineering associate professionals</i>
średni personel do spraw zdrowia	1,4	0,8	2,0	3133,14	3504,11	3007,45	<i>health associate professionals</i>
średni personel do spraw biznesu i administracji	4,2	1,9	6,2	3965,27	4574,48	3799,17	<i>business and administration associate professionals</i>
średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	1,6	0,5	2,5	3272,42	3272,10	3272,48	<i>legal, social, cultural and related associate professionals</i>
technicy informatycy ...	0,2	0,4	0,0	3645,26	3683,07	3115,98	<i>information and communications technicians</i>
Pracownicy biurowi	6,6	4,7	8,3	3232,02	3303,72	3195,87	<i>Clerks</i>
sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	2,5	0,9	3,9	3346,41	3560,21	3301,90	<i>general and keyboard clerks</i>
pracownicy obsługi klienta	0,9	0,3	1,5	2847,91	3159,32	2795,44	<i>customer services clerks</i>
pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej.....	2,3	3,1	1,6	3198,59	3175,40	3238,12	<i>numerical and material recording clerks</i>
pozostali pracownicy obsługi biura	0,9	0,4	1,3	3385,96	3742,54	3276,16	<i>other clerical support workers</i>

TABL. 3 (102). **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2016 R. (dok.)**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2016 (cont.)

GRUPY ZAWODÓW ^b	Zatrudnieni w odsetkach <i>Paid employees in percent</i>			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł <i>Average gross wages and salaries in zł</i>			OCCUPATIONAL GROUPS ^b
	ogółem <i>total</i>	mężczy- źni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	ogółem <i>total</i>	mężczy- źni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	
Pracownicy usług i sprzedawcy.....	11,1	7,0	14,7	2427,97	2598,89	2355,56	<i>Service and sales workers</i>
pracownicy usług oso- bistych	2,9	2,1	3,6	2396,43	2485,80	2349,97	<i>personal service work- ers</i>
sprzedawcy i pokrewni pracownicy opieki osobistej i pokrewni..	6,4	3,2	9,1	2482,02	2878,95	2358,13	<i>sales workers</i>
pracownicy usług ochrony.....	1,0	0,2	1,7	2385,38	2536,35	2369,72	<i>personal care workers</i>
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,8	1,5	0,3	2178,57	2165,45	2246,71	<i>protective services workers</i>
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	0,5	0,9	0,2	2415,79	2405,48	2456,80	<i>Skilled agricultural, forestry and fishery workers</i>
robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłąc- zeniem elektryków)	19,0	32,1	7,1	3230,40	3354,00	2730,75	<i>Craft and related trades workers</i>
robotnicy obróbki me- tali, mechanicy ma- szyn i urządzeń	5,0	10,2	0,3	3071,57	3078,99	2852,94	<i>building and related trades workers, ex- cluding electricians</i>
i pokrewni	4,3	8,9	0,1	3701,30	3728,85	2145,53	<i>metal, machinery and related trades work- ers</i>
rzemieślnicy i robotni- cy poligraficzni	0,8	1,1	0,5	3706,09	4040,42	3099,00	<i>handicraft and printing workers</i>
elektrycy i elektronicy.. robotnicy w przetwórc- stwie spożywczym, obróbce drewna, pro- dukcji wyrobów tek- stylnych i pokrewni....	1,2	2,6	0,0	3984,34	3995,99	2112,43	<i>electrical and electro- nic trades workers</i>
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń.....	7,7	9,3	6,2	2898,87	3039,69	2706,32	<i>food processing, wood working, garment and other craft and related trades work- ers</i>
operatorzy maszyn i urządzeń wydobyw- czych i przetwórc- zych	10,2	17,4	3,8	3147,10	3305,24	2502,96	<i>Plant and machine operators and assem- blers</i>
monterzy.....	4,2	5,4	3,1	3010,73	3374,90	2429,51	<i>stationary plant and machine operators</i>
kierowcy i operatorzy pojazdów	1,1	1,6	0,5	3651,00	4097,58	2459,40	<i>assemblers</i>
Pracownicy przy pracach prostych	4,9	10,4	0,2	3153,87	3143,22	3584,12	<i>drivers and mobile plant operators</i>
w tym:	10,0	8,3	11,7	2490,91	2694,86	2362,06	<i>Elementary occupations of which:</i>
robotnicy wykonujący prace proste w ról- nictwie, leśnictwie i rybactwie	0,2	0,2	0,2	2567,53	2815,06	2340,07	<i>agricultural, forestry and fishery labourers</i>
robotnicy wykonujący prace proste w gór- nictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	3,9	6,0	2,1	2781,16	2784,37	2773,30	<i>labourers in mining, construction, manu- facturing and transport</i>

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1) na str. 27.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1) on page 27.

TABL. 4 (103). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.¹
 AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2016¹

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w zł in zł b – OGÓŁEM=100,0 TOTAL=100,0	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	mężczy- źni men	kobiety women	ogółem total	mężczy- źni men	kobiety women	ogółem total	mężczy- źni men	kobiety women
OGÓŁEM ..... TOTAL	a 3711,21 b 100,0	3879,62 100,0	3560,96 100,0	4117,77 100,0	4429,03 100,0	3996,36 100,0	3439,13 100,0	3707,45 100,0	3037,97 100,0

WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
 BY EDUCATION LEVEL

Wyższe ze stop- niem naukowym co najmniej dokto- ra oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym <i>Tertiary with aca- demic degree (at least doctor- ate) or tertiary with master degree, physician degree or equivalent</i>	a 5003,02 b 134,8	5932,66 152,9	4624,78 129,9	4810,99 116,8	5370,95 121,3	4634,38 116,0	5589,64 162,5	6867,22 185,2	4584,96 150,9
Wyższe z tytułem inżyniera, licencja- ta, dyplomowane- go ekonomisty lub równorzędnym	a 4156,01 b 112,0	4826,99 124,4	3705,57 104,1	4014,76 97,5	4583,92 103,5	3800,41 95,1	4272,33 124,2	4934,97 133,1	3590,44 118,2
Policealne	a 3273,92 b 88,2	3456,47 89,1	3190,96 89,6	3430,07 83,3	3518,94 79,5	3412,11 85,4	3136,41 91,2	3435,42 92,7	2901,95 95,5
Średnie zawodowe ..	a 3338,05 b 89,9	3646,17 94,0	3010,24 84,5	3518,82 85,5	3935,28 88,9	3337,22 83,5	3262,51 94,9	3585,43 96,7	2770,02 91,2
Średnie ogóln- kształcące	a 3082,08 b 83,0	3580,04 92,3	2709,25 76,1	2902,35 70,5	3316,69 74,9	2754,20 68,9	3130,47 91,0	3619,56 97,6	2692,36 88,6
Zasadnicze zawo- dowe	a 2885,09 b 77,7	3130,80 80,7	2383,10 66,9	2753,40 66,9	3166,00 71,5	2325,71 58,2	2910,66 84,6	3125,85 84,3	2401,52 79,1
Gimnazjalne	a 2598,81 b 70,0	2640,74 68,1	2321,61 65,2	2465,51 59,9	2622,21 59,2	1976,98 49,5	2607,71 75,8	2641,81 71,3	2366,68 77,9
Podstawowe i niepełne podsta- wowe	a 2860,51 b 77,1	3078,79 79,4	2481,19 69,7	2594,41 63,0	3055,71 69,0	2258,25 56,5	2921,56 85,0	3082,05 83,1	2574,72 84,8

TABL. 4 (103). **PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.¹ (dok.)**
AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2016¹ (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w zł in zł b – OGÓŁEM=100,0 TOTAL=100,0	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	mężczy- źni men	kobiety women	ogółem total	mężczy- źni men	kobiety women	ogółem total	mężczy- źni men	kobiety women

WEDŁUG WIEKU
BY AG

24 lata i mniej ..... and less	a	2720,53	2945,17	2329,98	2518,87	2743,61	2435,90	2742,25	2953,85	2304,41
	b	73,3	75,9	65,4	61,2	61,9	61,0	79,7	79,7	75,9
25–34	a	3268,85	3475,69	3039,00	3359,97	3673,14	3232,82	3232,08	3438,71	2891,72
	b	88,1	89,6	85,3	81,6	82,9	80,9	94,0	92,8	95,2
35–44	a	3881,54	4141,20	3669,04	4260,49	4631,94	4127,42	3649,13	4000,53	3193,96
	b	104,6	106,7	103,0	103,5	104,6	103,3	106,1	107,9	105,1
45–54	a	3938,50	4121,40	3817,61	4304,04	4545,28	4228,27	3580,80	3942,28	3132,79
	b	106,1	106,2	107,2	104,5	102,6	105,8	104,1	106,3	103,1
55–59	a	3840,82	3978,83	3736,73	4212,56	4593,69	4061,94	3409,80	3642,27	3061,08
	b	103,5	102,6	104,9	102,3	103,7	101,6	99,1	98,2	100,8
60–64	a	4097,58	4186,41	3928,14	4431,46	4618,28	4230,82	3797,07	3928,50	3330,03
	b	110,4	107,9	110,3	107,6	104,3	105,9	110,4	106,0	109,6
65 lat i więcej..... and more	a	4644,34	4647,21	4600,74	4897,04	4934,71	4532,87	4355,53	4341,73	4889,18
	b	125,1	119,8	129,2	118,9	111,4	113,4	126,6	117,1	160,9

WEDŁUG STAŻU PRACY
BY WORK SENIORITY

do 1,9 roku ..... and less	a	2706,63	2847,30	2554,04	2692,08	2806,07	2647,11	2710,00	2851,99	2517,61
	b	72,9	73,4	71,7	65,4	63,4	66,2	78,8	76,9	82,9
2,0–4,9	a	2940,14	3168,71	2670,49	2941,86	3219,39	2816,83	2939,63	3161,02	2593,44
	b	79,2	81,7	75,0	71,4	72,7	70,5	85,5	85,3	85,4
5,0–9,9	a	3324,36	3568,79	3074,78	3482,86	3898,80	3319,33	3256,70	3502,57	2887,24
	b	89,6	92,0	86,3	84,6	88,0	83,1	94,7	94,5	95,0
10,0–14,9	a	3683,08	3970,20	3415,19	4035,79	4615,43	3807,57	3506,83	3813,89	3078,05
	b	99,2	102,3	95,9	98,0	104,2	95,3	102,0	102,9	101,3
15,0–19,9	a	4004,99	4297,58	3779,39	4426,88	4837,69	4282,42	3750,77	4141,04	3290,92
	b	107,9	110,8	106,1	107,5	109,2	107,2	109,1	111,7	108,3
20 lat i więcej..... and more	a	4112,31	4247,25	4004,93	4386,45	4631,18	4290,64	3786,74	4045,33	3336,29
	b	110,8	109,5	112,5	106,5	104,6	107,4	110,1	109,1	109,8

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 5 (104). **MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO NAJWYŻSZE (decyle) W GRUPACH DECYLOWYCH PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH¹ WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW² WYKONANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2016 R.**
DECILE EARNINGS (the upper limits of gross wages and salaries received by decile) PAID EMPLOYMENT¹ BY GREAT OCCUPATIONAL GROUPS² FOR OCTOBER 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Najwyższe wynagrodzenia (decyle) w grupie decylowej Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile)											
	a – ogółem total	b – mężczyźni men	c – kobiety women	pierwszej first	drugiej second	trzeciej third	czwartej fourth	piątej (me- diana) fifth (me- dian)	szóstej sixth	siódmej seventh	ósmej eight	dziewiątej ninth
OGÓŁEM	a	1850,00	2158,96	2485,46	2800,70	3192,84	3633,65	4109,44	4716,13	5786,00		
TOTAL	b	1850,00	2153,76	2520,71	2875,00	3270,08	3700,00	4192,27	4860,00	6243,56		
	c	1880,83	2160,67	2441,53	2745,00	3119,11	3571,05	4052,30	4607,44	5514,53		
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy ... Public government representatives senior officials and managers	a	2700,00	3596,22	4432,22	5015,02	5735,01	6399,55	7209,68	8646,00	11300,00		
	b	2700,00	3645,45	4549,25	5400,00	6245,85	7108,40	8500,00	10299,87	12850,00		
	c	2730,00	3583,75	4396,50	4894,61	5412,19	5997,31	6579,97	7361,23	9159,02		
Specjaliści	a	2733,33	3246,02	3626,82	3947,19	4261,17	4551,74	4938,82	5413,72	6243,55		
Professionals	b	2680,88	3309,46	3748,01	4168,33	4529,24	4911,19	5427,00	6251,75	7873,03		
	c	2750,00	3222,98	3594,00	3896,25	4180,96	4461,78	4799,54	5222,35	5858,00		
Technicy i inny średni personel	a	2192,84	2548,89	2849,60	3111,10	3393,33	3757,04	4194,21	4830,00	5858,17		
Technicians and associate professionals	b	2302,58	2727,20	3159,49	3500,00	3978,66	4433,64	5019,07	5602,91	7042,51		
	c	2151,22	2490,40	2757,12	2970,45	3224,14	3466,20	3776,67	4210,00	5086,69		
Pracownicy biurowi	a	1850,32	2191,68	2506,97	2786,25	3041,60	3303,00	3643,50	4004,80	4679,93		
Clerks	b	1850,00	2124,82	2482,05	2760,49	3029,26	3283,13	3643,50	4134,50	4965,15		
	c	1880,00	2200,00	2522,86	2800,00	3042,00	3314,00	3642,86	3956,31	4495,77		
Pracownicy usług i sprzedawcy	a	1850,00	1850,00	1909,29	2026,17	2167,84	2324,38	2499,17	2770,68	3226,00		
Service and sales workers	b	1850,00	1850,00	1861,83	2016,13	2237,80	2428,00	2737,81	3043,00	3680,00		
	c	1850,00	1850,00	1925,00	2030,97	2139,30	2277,90	2434,00	2634,21	3052,29		
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	a	1850,00	1909,85	2000,00	2000,00	2132,00	2208,40	2380,71	2755,84	3911,65		
Skilled agricultural, forestry and fishery workers	b	1850,00	1853,58	1993,19	2000,00	2000,41	2132,00	2205,06	2755,84	3911,65		
	c	2200,63	2224,15	2271,90	2357,09	2392,29	2409,89	2409,89	2817,34	3080,00		
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	a	1850,00	1941,56	2398,70	2636,50	2905,07	3253,67	3667,53	4110,00	4946,01		
Craft and related trades workers	b	1850,00	1904,83	2433,28	2729,98	3051,02	3437,02	3813,07	4300,00	5202,36		
	c	1850,00	2014,17	2290,94	2495,00	2605,00	2777,64	2973,10	3280,00	3703,17		
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	a	1850,00	2100,00	2402,40	2552,49	2850,46	3203,01	3630,73	4073,62	4665,22		
Plant and machine operators and assemblers	b	1900,00	2175,54	2414,00	2727,67	3033,64	3442,65	3855,78	4234,19	4875,32		
	c	1850,00	1850,00	1875,93	2131,55	2310,67	2505,52	2739,32	2984,25	3641,01		
Pracownicy przy pracach prostych	a	1850,00	1984,70	2096,80	2194,15	2335,00	2465,62	2640,00	2881,86	3322,18		
Elementary occupations	b	1850,00	1900,00	2195,55	2407,41	2563,42	2757,76	3021,98	3307,00	3708,30		
	c	1850,00	2000,00	2074,79	2146,00	2237,11	2347,35	2465,53	2643,36	2892,91		

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne, ust. 7, pkt 1) na str. 27.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes, item 7, point 1) on page 27.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Social security benefits

TABL. 6 (105). **EMERYCI I RENCISCI^a**
RETIREEES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w tys.		in thous.		
O G Ó Ł E M	297,6	299,7	291,7	292,6	T O T A L
Pobierający emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.....	238,0	249,6	247,3	248,7	Persons receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution
emerytury	123,0	156,7	162,6	166,7	retirement pay
renty z tytułu niezdolności do pracy.....	72,7	50,1	41,7	39,3	pensions resulting from an inability to work
renty rodzinne	42,2	42,8	43,0	42,7	family pensions
Rolnicy indywidualni	59,7	50,1	44,4	43,9	Farmers

^a Przeciętne w roku.

Ź r ó ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 7 (106). **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO**
GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M					
GRAND TOTAL					
Świadczenia w mln zł	3452,0	4852,9	5944,6	6073,2	Benefits in mln zł
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION					
Razem Total					
Świadczenia w mln zł	2910,1	4278,4	5311,0	5442,8	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1019,16	1428,63	1789,53	1824,03	Average monthly retirement pay and pension in zł
Emerytury Retirement pay					
Świadczenia w mln zł	1687,7	2929,0	3752,0	3904,5	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1143,29	1557,82	1922,42	1951,93	Average monthly retirement pay in zł
Renty z tytułu niezdolności do pracy Pensions resulting from an inability to work					
Świadczenia w mln zł	741,5	684,8	726,0	694,4	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	849,92	1139,00	1450,06	1473,03	Average monthly pension in zł
Renty rodzinne Family pensions					
Świadczenia w mln zł	480,9	664,6	833,0	843,9	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	948,93	1294,63	1616,06	1647,58	Average monthly pension in zł
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH ^a FARMERS ^a					
Świadczenia w mln zł	541,9	574,6	633,5	630,5	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	756,55	955,05	1189,75	1195,90	Average monthly retirement pay and pension in zł

^a łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 158.

Ź r ó ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund; see general notes, item 1 on page 158.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

DZIAŁ VIII

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków i spożycia oraz wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie grupy gospodarstw domowych, z wyjątkiem zamieszkujących obiektów zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Od 2004 r. gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujące w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujące się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełącząca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

2. Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych.

W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, wyniki z badania od 2010 r. uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych przeważone zostały danymi o strukturze gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącymi z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 r. (do 2009 r. – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002).

3. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzany jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizor, pralkę, lodówkę itp.), na opłatę za usługi (lekarskie, stomatologiczne itp.) oraz wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

CHAPTER VIII

HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures and consumption as well as the equipment of households with durable goods, is a representative **household budgets survey**. Included in the survey are all groups of households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. Since 2004 the households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person **household**. A **one-person** household is understood as an individual independently maintained, i.e., income is not combined with the income of others regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

2. Survey results are based on declarations made by persons participating in the household budgets survey.

In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data since 2010 obtained from the household budget survey were weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2011. (until 2009 – the Population and Housing Census 2002).

3. The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that, each month, different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator, etc.), on payments for services (medical, dental, etc.) as well as on furnishing the household with durable goods.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące społeczno-ekonomiczne grupy ludności, ustalone na podstawie kryterium **wyłącznego** lub **głównego** (przeważającego) **źródła utrzymania**, a mianowicie **gospodarstwa: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów, rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł** (innych niż emerytura lub renta).

4. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych (tabl. 1) ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

- 1) do osób pracujących zalicza się:
  - a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej, umowa agencyjna, umowa-zlecenie, umowa ustna itd.); do tej grupy pracujących zaliczono również pracowników zatrudnionych w spółdzielniach produkcji rolniczej,
  - b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,
  - c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie) oraz wykonywanie wolnego zawodu, a od 2005 r. także członków spółdzielni produkcji rolniczej;
- 2) osoby utrzymujące się ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej, których głównym źródłem utrzymania jest m.in. emerytura, renta rodzinna, zasiłek dla bezrobotnych i inne świadczenia z Funduszu Pracy, świadczenia rodzinne, renta socjalna, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia;
- 3) osoby pozostające na utrzymaniu (bez własnego źródła utrzymania) utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

*The survey included all households within randomly selected dwellings representing of socio-economic groups of the population, established on the basis of the **exclusive** or **primary** (predominate) **source of maintenance**, i.e., **households of: employees, farmers, self-employed, retirees, pensioners as well as households maintained from non-earned sources** (other than retirement pay or pensions).*

4. *The categories of persons comprising households (table 1) were established on the basis of their primary source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:*

- 1) *employed persons include:*
  - a) *hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, outwork, agency contracts, commission contracts, verbal contracts, etc.). Employees of agricultural production co-operatives were also included in this group of employees,*
  - b) *employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from work in private farm in agriculture,*
  - c) *self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is conducting economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture) as well as persons practising a learned profession as well as members of agricultural production cooperatives since 2005;*
- 2) *persons maintained from social security benefits and from social assistance benefits, for whom the main source of maintenance is retirement pay, pension, unemployment benefit and other benefits from the Labour Fund, pre-retirement benefits and allowances, family allowances, disability welfare pension, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Welfare, scholarships;*
- 3) *dependents (without their own source of maintenance) maintained by other persons being members of the same household.*

5. Dochód rozporządzalny obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń społecznych – z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej – uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę – który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia (patrz dział „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 1 na str. 157), wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń społecznych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);
- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi na nią bieżącymi nakładami (tj. zakup produktów i usług, wynagrodzenie i składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszany o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz od 2004 r. powiększony o dopłaty dla rolnictwa;
- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) i wykonywania wolnego zawodu, jaka została przeznaczona na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);

5. Available income includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid income (from hired labour, from social benefits – from social security benefits and other social benefits), excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Available income comprises:

- 1) income from hired work – obtained in all workplaces by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement – which includes: all income obtained from hired labour, including: wages and salaries (see the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 1 on page 157), payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sickness benefits (taken during the period of employment), compensatory and nursing benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer);
- 2) income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees) This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and since 2004 increased by subsidies for agriculture;
- 3) income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture) and income from practising a learned profession, which was designated for household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);

- 4) dochód z własności (odsetki, udziały w zyskach przedsiębiorstw, w tym dywidendy) oraz dochód z wynajmu nieruchomości (dochód netto, czyli przychody minus nakłady i ewentualnie podatki, pochodzący z wynajmu lokali mieszkalnych, garaży i innych budynków niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz ziemi);
- 5) dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej, który obejmuje m.in.: emerytury i renty, zasiłki z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej;
- 6) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary (w tym alimenty od osób prywatnych), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

6. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory).

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty dla osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

7. Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie ze zmienioną i obowiązującą od 2013 r. nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), włączając wydatki na ubezpieczenie na życie do pozycji „pozostałe wydatki na towary i usługi”.

4) *income from owning (interests, shares in company profits, including dividends and leasing of property (net income i.e., revenues minus expenditures and applicable taxes from rental or residential premises, garages and other buildings not connected with conducted business activity as well as from land leasing);*

5) *income from social security benefits and social assistance which include i.a.: retirement pay and pensions, social security benefits and other social;*

6) *other income, which includes, i.a.: gifts (i.a. private alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.*

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

6. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash or a credit card and on credit, the value of articles received gratis as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets).

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

7. Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with modified and adopted since 2013 nomenclature of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), including expenditures on life insurance in item “miscellaneous expenditures on goods and services”.

8. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

9. Zasięg ubóstwa – gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków (obejmujących także wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa. Dla wyeliminowania wpływu jaki na koszty utrzymania gospodarstw domowych wywiera ich skład społeczno-demograficzny zarówno przy obliczaniu poziomu wydatków w gospodarstwach domowych, jak i ustalaniu granic ubóstwa (relatywnego oraz minimum egzystencji), zastosowano tak zwaną oryginalną skalę ekwiwalentności OECD. Według tej skali wagę 1 przypisuje się pierwszej osobie w gospodarstwie domowym w wieku 14 lat i więcej, wagę 0,7 – każdej następnej osobie w tym wieku oraz wagę 0,5 – każdemu dziecku w wieku poniżej 14 lat. Oznacza to np., że granica ubóstwa relatywnego dla gospodarstwa 4-osobowego złożonego z dwóch osób dorosłych i dwójki dzieci jest 2,7 razy wyższa niż dla gospodarstwa 1-osobowego.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD.

„Ustawowa” granica ubóstwa to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 930, z późn. zm.) uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej.

Minimum egzystencji uznane za granicę ubóstwa skrajnego, wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. Przy ustalaniu granic ubóstwa skrajnego przyjmuje się poziom minimum egzystencji obliczany przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego.

8. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash or a credit card and on credit, received gratis as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

9. Poverty rates – a household and thus all its members have been recognized as poor if the expenditure level (including the value of products received free of charge as well as the value of own consumption) is below the adapted poverty line. In order to eliminate the effect of the socio-demographic composition of household on the maintenance costs, the so called original OECD equivalence scale has been used for the calculation of the households' expenditure level and determination of poverty lines (relative and subsistence minimum). According to this scale weight 1 is attributed to the first person in the household at the age of 14 and over, weight 0,7 – to any other person at the age and weight 0,5 – to every child under 14. And thus, for instance, the relative poverty line for a 4-person household consisting of two adult persons and two children is 2,7 times as high as that for a 1-person household.

Relative poverty line is 50% of the mean monthly expenditure determined at the level of all households estimated with the use of the original OECD equivalence scale.

“Legal” poverty line is the amount which according to the social assistance act (uniform text Journal of Laws 2016 Item 930, with later amendments), provides eligibility for a monetary benefit from social assistance.

The subsistence minimum, regarded as the extreme poverty threshold, sets the level of the satisfaction of needs below which there is a biological threat to life or psychophysical human development. The starting point adopted for determination of the extreme poverty line is subsistence minimum estimated by the institute of labour and Social Studies for the 1-person employees' household.

Budżety gospodarstw domowych

Household budgets

TABL. 1 (107). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem.....	1292	1381	1497	1478	Households included in the survey
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym.....	3,15	2,74	2,63	2,65	Average number of persons in a household
w tym:					of which:
pracujących	0,98	0,99	0,97	1,01	employed
pobierających świadczenia społeczne ^a	0,86	0,83	0,83	1,05	receiving social benefits ^a
w tym emeryturę lub rentę	0,63	0,65	0,68	0,66	of which retirement pay or pension
pozostających na utrzymaniu.....	1,24	0,85	0,76	0,53	dependents

a W 2005 r. – pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

a In 2005 – receiving social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 2 (108). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBE**
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Dochód rozporządzalny	701,26	1108,44	1280,51	1371,79	Available income
w tym dochód do dyspozycji ...	679,14	1074,99	1240,51	1333,61	of which disposable income
w tym:					of which:
z pracy najmniej	282,93	542,58	637,72	643,11	from hired work
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	76,16 ^a	67,87	78,17 ^b	121,82 ^c	from a private farm in agriculture
z pracy na własny rachunek.....	69,41	97,94	90,58 ^d	91,00 ^e	from self-employment
ze świadczeń społecznych ^f	234,03	343,30	417,67	454,64	from social benefits ^f

a–e Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a – 23,35%, b – 34,35%, c – 28,10%, d – 21,48%, e – 11,54%.

f W 2005 r. – ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

a–e Relative error of estimates exceeds 10% and is equal: a – 23,35%, b – 34,35%, c – 28,10%, d – 21,48%, e – 11,54%. f In 2005 – from social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 3 (109). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Wydatki ogółem ^a	608,16	873,20	904,91	964,26	Total expenditures ^a
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^{ab}	586,04	839,75	864,92	926,08	of which consumer goods and services ^b
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe .	187,88	240,09	235,73	256,57	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe.....	17,03	25,14	21,75	25,62	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie.....	32,83	49,64	48,46	56,55	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania i nośniki energii.....	125,36	192,58	210,68	208,55	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego.....	32,18	51,34	43,59	53,01	furnishings, household equipment and routine maintenance of the house
zdrowie.....	27,19	38,79	47,35	45,30	health
w tym artykuły farmaceutyczne	x	24,73	27,68	28,57	of which pharmaceutical products
transport.....	42,49	69,22	65,41	81,07 ^c	transport
łączność ^d	34,59	43,70	53,18	53,86	communication ^d
rekreacja i kultura ^e	38,03	62,30	51,94	57,11	recreation and culture ^e
edukacja ^f	7,22	6,26	6,77 ^g	4,59 ^h	education ^f
restauracje i hotele.....	8,44 ⁱ	12,95	28,61	35,12	restaurants and hotels
pozostałe towary i usługi ^g	30,23	43,81	48,27	45,36	miscellaneous goods and services ^g
w tym higiena osobista.....	x	26,05	25,79	28,14	of which personal care

a Łącznie z wydatkami na ubezpieczenia na życie. b Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. c Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi 18,20%. d Od 2013 r. łącznie z wydatkami na usługi internetowe. e Od 2013 r. bez wydatków na usługi internetowe. f Łącznie z wychowaniem przedszkolnym. g-i Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: g – 21,67%, h – 22,34%, i – 18,63%.

a Including expenditures on life insurance. b Including pocket money not considered in items by types of expenditures. c Relative error of estimates exceeds 10% and equals 18,20%. d Since 2013 including expenditures for Internet services. e Since 2013 excluding expenditures for Internet services. f Including pre-school education. g-i Relative error of estimates exceeds 10% and equals: g – 21,67%, h – 22,34%, i – 18,63%.

TABL. 4 (110). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe ^a w kg	8,47	6,89	5,43	5,25	Bread and cereals ^a in kg
w tym pieczywo ^b	6,20	4,67	3,41	3,13	of which bread ^b
Mięso ^c w kg	6,13	5,86	5,45	5,57	Meat ^c in kg
w tym:					of which:
mięso surowe.....	x	x	3,21	3,17	raw meat
w tym drób	x	x	1,51	1,49	of which poultry
wędliny i pozostałe przetwory mięsne ^d	x	x	1,97	2,13	processed meat and other meat preparations ^d
Ryby i owoce morza ^e w kg	0,56	0,60	0,34	0,34	Fish and seafood ^e in kg
Mleko ^f w l	5,33	3,89	3,31	3,23	Milk ^f
Jogurty w kg	x	0,56	0,48	0,55	Yoghurt in kg
Sery i twarogi ^g w kg	0,74	0,86	0,70	0,74	Cheese and curd ^g in kg
Jaja w szt.....	14,25	13,45	11,13	11,13	Eggs in units
Oleje i tłuszcze ^h w kg.....	1,60	1,46	1,13	1,08	Oils and fats ^h in kg
w tym masło.....	x	0,25	0,20	0,20	of which butter
Owoce ⁱ w kg	3,73	3,42	3,21	3,34	Fruit ⁱ in kg
Warzywa w kg	12,70	10,15	8,28	8,43	Vegetables in kg
w tym ziemniaki	x	5,07	3,90	3,67	of which potatoes
Cukier w kg.....	1,42	1,24	0,99	0,94	Sugar in kg
Kawa, herbata, kakao w kg.....	x	0,30	0,26	0,27	Coffee, tea, cocoa in kg
Wody mineralne i źródlane w l.....	x	3,85	4,12	4,45	Mineral or spring waters in l
Soki owocowe i warzywne w l.....	x	0,99	0,79	0,85	Fruit and vegetable juices in l

^a Od 2013 r. bez mąki ziemniaczanej. ^b Od 2013 r. bez pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego. ^c Od 2013 r. łącznie z boczkiem surowym (ujmowanym do 2012 r. w pozycji „Oleje i tłuszcze”). ^d Łącznie z wyrobami garnażeryjnymi, od 2013 r. bez przetworów podrobowych. ^e Do 2012 r. określane jako „Ryby”; bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garnażeryjnych i panierowanych oraz od 2013 r. bez konserw rybnych. ^f Bez zagęszczonego i w proszku. ^g Od 2013 r. bez serków słodkich. ^h Od 2013 r. bez boczku surowego. ⁱ Łącznie z nasionami i pestkami jadalnymi.

^a Since 2013 excluding potato flour. ^b Since 2013 excluding crisp bread, toasted bread and confectionery. ^c Since 2013 including raw bacon (until 2012, included in position “Oils and fats”). ^d Including ready-to-serve food, since 2013 excluding offal preparations. ^e Until 2012 defined as „Fish”; excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products as well as since 2013 excluding canned fish. ^f Excluding condensed and powdered milk. ^g Since 2013 excluding sweet cottage cheese. ^h Since 2013 excluding raw bacon. ⁱ Including seeds and edible kernel.

TABL. 5 (111). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Chłodziarka, chłodziarko- -zamrażarka.....	96,9	97,6	98,1	98,1	Refrigerator, fridge-freezer
Zamrażarka	39,1	29,9	18,0	17,3	Freezer
Automat pralniczy	79,1	90,2	95,5	96,0	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń.....	4,1	12,4	22,1	26,5	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa	36,2	55,9	57,6	61,8	Microwave oven
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną	x	x	10,8	10,4	Electric cooker with ceramic or induction cooktop
Samochód osobowy	44,8	52,1	55,0	59,7	Passenger car
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^b	x	x	69,2	69,1	Equipment for the reception, record- ing and reproduction of sound ^b
Odbiornik telewizyjny	99,1	99,3	97,7	96,2	Television set
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	58,1	67,9	67,8	65,4	Satellite or cable television equip- ment
Telefon komórkowy	64,1	86,8	93,8	95,3	Mobile phone
w tym smartfon	x	x	37,9	50,7	of which smartphone
Zestaw kina domowego	x	22,1	13,5	13,9	Home theater system
Odtwarzacz DVD	x	48,0	33,7	30,4	DVD recorder
Aparat fotograficzny cyfrowy	x	42,3	40,7	38,9	Digital camera
Komputer osobisty	35,3	59,6	68,4	73,3	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu	17,8	55,6	65,9	71,4	of which with access to the Internet
w tym z dostępem szeroko- pasmowym	x	x	53,2	55,9	of which broadband access
Drukarka	x	38,8	26,6	28,0	Printer
w tym drukarka wielofunkcyjna	x	x	15,0	16,3	of which multifunction printer

^a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. ^b Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę.

^a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. ^b Includes: radio, radio tape recorder, radio with compact disc player or radio tape recorder with compact disc player, hi-fi stereo music system.

TABL. 6 (112). **WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA UBÓSTWEM W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH^a**
AT-RISK OF POVERTY RATES IN HOUSEHOLDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Osoby – w % ogółu osób w gospo- darstwach – o wydatkach poniżej:					Persons – in % of total persons in households – with expenditures below:
relatywnej granicy ubóstwa	25,3	25,6	25,0	20,3	relative poverty threshold
„ustawowej” granicy ubóstwa	25,1	11,6	21,1	18,6	“legal” poverty threshold
minimum egzystencji	18,8	9,9	12,5	9,0	subsistence minimum

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 175.

^a See general notes, item 9 on page 175.

DZIAŁ IX

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego, z wyjątkiem danych o komunikacji miejskiej opracowanych metodą przedsiębiorstw.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej i ciepłej obejmują sieć obsługującą gospodarstwa domowe i innych użytkowników.

Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodów doprowadzających do sieci rozdzielczej wodę i gaz.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **przyłącza wodociągowe, kanalizacyjne i gazowe** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji – z siecią ogólnospławną.

3. Źródło uliczne jest to urządzenie wmontowane w uliczny przewód wodociągowy, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci.

CHAPTER IX

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind-of-activity method** i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity, with the exception of data regarding urban area transportation compiled using the enterprise method.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. Information regarding the length of the water supply, the sewage systems, gas supply system and thermic-line system includes systems servicing households and others.

Information regarding the **length of the water supply and gas supply system** concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) as well as the transmission (main) network, i.e. conduits providing water to the distribution network and gas.

Data regarding the **length of the sewage system**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water supply, sewage and gas supply connections leading to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in case of the sewage system – with the main drainage system.

3. As street outlet we mean a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in households includes quantity of water collected from water supply system by facilities installed in building.

4. Data regarding the **users of water supply systems and sewage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalację gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

5. Dane o liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej obejmują również gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

Informacje o energii cieplnej oraz kubaturze budynków ogrzewanych centralnie:

- w zakresie sprzedaży energii cieplnej dotyczą budynków mieszkalnych oraz urzędów i instytucji,
- w zakresie kubatury – budynków mieszkalnych

6. Informacje z zakresu ciepłownictwa obejmują budynki mieszkalne oraz urzędy i instytucje ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służący do przesyłania i dystrybucji czynnika grzewczego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 IV 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348, z późniejszymi zmianami).

Dane w tabl. 4 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródeł wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczenia ciepłej wody.

7. Dane o odpadach komunalnych dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, a także u innych wytwórców odpadów (bez odpadów niebezpiecznych), które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

8. Dane o nieczystościach ciekłych dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych, budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą – w przypadku, gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

*Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas supply system.*

Data regarding the population connected to the water supply system, the sewerage system and the gas supply system also include the population in collective accommodation facilities.

*5. Data regarding the **number of consumers and the consumption of electricity**, also include households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.*

*The **consumption of electricity and gas from the gas supply system** in households is established on the basis of an estimated system of payments.*

Information regarding heating energy and cubic volume of centrally heated buildings:

- within the scope of sale of heating energy concern residential buildings, public authorities and institutions,*
- within the scope of the cubic volume of buildings includes residential buildings.*

*6. Information within the range of **heating** regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within transmission thermal line – with is considered as a system of conduits leading heating medium to distribution line according to Law from 10 IV 1997 Energetic Law (Journal of Laws No. 54, item 348, with later amendments).*

Data in table 4 apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing cooperatives or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

***Boiler-house** is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.*

*7. Data on **municipal waste** concern waste generated in households or by other waste producers (excluding hazardous waste) which on the account of its character and composition is similar to waste from households.*

*8. Data on **liquid waste** concern waste which comes from households, public buildings and buildings of units running a business – in case they are not discharged by sewage system.*

9. Parki spacerowo-wypoczynkowe są to tereny zieleni o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, place, aleje spacerowe, ławki itp.

Do kategorii **zieleńce** zaliczono obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek.

Tereny zieleni osiedlowej występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną i estetyczną.

9. Strolling and recreational parks are green areas of at least 2 ha in size, maintained for the recreational needs of the population, featuring roads, squares, walkways, benches, etc.

Lawns include areas of less than 2 ha in size, in which recreational activity dominates.

Estate green belts are located in residential areas and are used for the purposes of recreation, isolation and aesthetic visual appearance.

Mieszkania

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Nie obejmują one lokali zbiorowego zamieszkania (hotele pracowniczych, domów studenckich, internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkanymi (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię – jeżeli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o liczbie izb w mieszkaniach uwzględniają także izby użytkowane wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z ulicy, podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przed-

Dwellings

1. Information regarding **dwelling stocks and completed dwellings** concerns dwellings, as well as rooms and the useful floor area in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

A dwelling is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A room is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding the number of rooms in dwellings also include rooms used exclusively for conducting economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from the street, courtyard or from a common space in the building.

The useful floor area of a dwelling is the total useful floor area of the rooms, kitchen, foyers,

pokoje, łazienki i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o zasobach mieszkaniowych opracowano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowym podziale administracyjnym.

3. Pod względem rodzaju podmiotów władających sklasyfikowano mieszkania na stanowiące własność:

- 1) **osób fizycznych** – mieszkania, do których prawo własności posiada osoba fizyczna (jedna lub więcej), przy czym osoba ta:
  - może być właścicielem całej nieruchomości np. indywidualny dom jednorodzinny,
  - może posiadać udział w nieruchomości wspólnej jako właściciel lokalu mieszkalnego, np. znajdującego się w budynku wielomieszkaniowym objętym wspólnotą mieszkaniową. Zaliczono tu również mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, dla których zostało ustanowione odrębne prawo własności na rzecz osoby fizycznej (osób fizycznych) ujawnione w księdze wieczystej.

Pojęcie **wspólnoty mieszkaniowej** odnosi się do budynku wielomieszkaniowego, w którym część lub wszystkie lokale stanowią wyodrębnioną własność, potwierdzoną wpisem do księgi wieczystej. Wspólnotę mieszkaniową tworzy ogół właścicieli lokali (mieszkalnych i użytkowych) w danym budynku.

- 2) **spółdzielni mieszkaniowych** – mieszkania własnościowe (zajmowane na podstawie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego) lub lokatorskie (zajmowane na podstawie stosunku najmu);
- 3) **gmin** (komunalne) – mieszkania stanowiące własność gminy lub powiatu (lokalnej wspólnoty samorządowej), a także mieszkania przekazane gminie, ale pozostające w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, takich jak: zakłady opieki zdrowotnej, ośrodki pomocy społecznej, jednostki systemu oświaty, instytucje kultury;
- 4) **towarzystw budownictwa społecznego**;
- 5) **zakładów pracy** (sektora publicznego i prywatnego);
- 6) **Skarbu Państwa** – mieszkania pozostające w zasobie lub zarządzie Agencji Nieruchomości Rolnych, Wojskowej Agencji Mieszkaniowej oraz organów administracji państwowej, np. ministerstw;

bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.

2. Data regarding dwelling stocks have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks, as of 31 XII in each administrative division.

3. As regards the type of ownership, dwellings were classified as owned by:

- 1) **natural persons** – dwellings, which are owned by a natural person (one or more), while this person:
  - can be an owner of a whole real estate, for example an individual detached house,
  - can have a share in the common real estate, as the owner of dwelling, for example located in a block of flats included in a condominium. There are also included dwellings in building of housing cooperatives for which a separate ownership right benefit of a natural person (natural persons) exposed in a real-estate register, was established.

*The notion of **condominium** refers to a block of flats, in which a part or all dwellings constitute separate ownerships, confirmed by an entry in the land and mortgage register. Condominium is created by all owners of dwellings (residential and business premises) in a given building.*

- 2) **housing cooperatives** – member-owned dwellings (occupied on the basis of the cooperative ownership right to a residential premise), and condominiums (occupied on the basis of a contract of tenancy);
- 3) **gminas** (municipal) – dwellings owned by a gmina or a powiat (local self-government community), and also dwellings transferred to a gmina, but remaining at the disposal of public utilities such as: health care establishments, social aid centres, units of education system, cultural institutions;
- 4) **public building society**;
- 5) **workplaces** (of public and private sector);
- 6) **State Treasury** – dwellings remaining in the stock or under the management of Agricultural Property Agency, Military Housing Agency and organs of state administration, e.g. ministries;

7) **innych podmiotów** – mieszkania stanowiące własność instytucji budujących dla zysku – przeznaczone na sprzedaż, ale jeszcze niesprzedane osobom fizycznym lub na wynajem, mieszkania stanowiące własność instytucji wyznaniowych, stowarzyszeń, fundacji, partii, związków zawodowych itp.

4. Informacje o **mieszkaniach oddanych do użytkowania** oraz mieszkaniach, których budowę rozpoczęto dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.

5. Informacje o **budownictwie spółdzielni mieszkaniowych** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez wszystkie typy spółdzielni, łącznie z jednorodinnym budownictwem spółdzielczym.

7) **other entities** – dwellings owned by institutions, constructing for profit – for sale, but not yet sold to natural persons or for rental, dwellings owned by religious institutions, associations, foundations, political parties, labour unions etc.

4. Information regarding **completed dwellings**, as well as dwellings which construction has started concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

The division of dwellings into buildings of housing cooperatives, private buildings (i.e., realized by natural persons, foundations, churches and religious associations) as well as dwellings realized for sale or rent was made on the basis of the way of construction financing or dwellings designing.

5. Information regarding **housing cooperative construction** concerns dwellings completed by all types of cooperatives, including single-family cooperative construction.

Infrastruktura komunalna

Municipal infrastructure

TABL. 1 (113). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 XII
WATER SUPPLY AND SEWAGE SYSTEMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km				Distribution network in km
Wodociągowa.....	13951,7	15872,2	16033,9	Water supply
miasta.....	2153,5	2304,4	2327,9	urban areas
wieś.....	11758,2	13567,8	13706,0	rural areas
Kanalizacyjna ^a	4794,6	6922,3	7040,6	Sewage ^a
miasta.....	2085,1	2279,6	2299,8	urban areas
wieś.....	2709,5	4642,7	4740,8	rural areas
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych				Connections leading to residential buildings
Wodociągowe.....	156906	174776	180702	Water supply system
miasta.....	60148	62865	66810	urban areas
wieś.....	96758	111911	113892	rural areas
Kanalizacyjne.....	74883	99338	108784	Sewage system
miasta.....	46447	51928	59687	urban areas
wieś.....	28436	47410	49097	rural areas
Zdroje uliczne.....	210	155	153	Street outlets
miasta.....	30	46	46	urban areas
wieś.....	180	109	107	rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³.....	44,8	45,4	45,1	Consumption of water from water supply system in households (during the year) in hm³
Miasta:				Urban areas:
w hm ³	29,6	27,7	27,5	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	34,2	32,5	32,4	per capita in m ³
Wieś w hm ³	15,3	17,7	17,6	Rural areas in hm ³
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³.....	47,1	44,8	46,7	Wastewater discharged by sewerage system (during the year) in hm³
w tym oczyszczane.....	47,1	44,8	46,7	of which treated
^a łącznie z kolektorami.				
^a Including collectors.				

TABL. 2 (114). ODBIORCY ORAZ ŻUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Odbiorcy w tys.	462,1	487,6	484,5	488,8	Consumers in thous.
miasta.....	299,4	310,1	312,3	314,6	urban areas
wieś.....	162,7	177,6	172,2	174,2	rural areas
Zużycie (w ciągu roku)					Consumption (during the year)
W GW-h.....	801,7	1050,2	942,5	1008,0	In GW-h
miasta.....	466,8	594,2	510,5	543,2	urban areas
wieś.....	334,9	456,0	432,0	464,8	rural areas
W kW-h					In kW-h
miasta: na 1 mieszkańca.....	544,0	686,3	598,2	639,7	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^a	1559,3	1916,2	1634,7	1727,0	per consumer ^a
wieś – na 1 odbiorcę ^a	2058,7	2568,0	2508,2	2667,7	rural areas – per consumer ^a

^a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 XII.

Źródło: dane Ministerstwa Gospodarki.

^a The number of consumers as of 31 XII was used in calculations.

Source: data of the Ministry of the Economy.

TABL. 3 (115). SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ŻUŻYCIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
Stan w dniu 31 XII
GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km...	2406,1	2609,8	3004,5	3138,9	Distribution and transmission network in km
miasta.....	1619,6	1359,0	1561,0	1602,3	urban areas
wieś.....	786,5	1250,8	1443,5	1536,6	rural areas
w tym przesyłowa.....	752,9	805,8	856,0	808,6	of which transmission
miasta.....	266,9	24,2	27,4	30,1	urban areas
wieś.....	486,0	781,6	828,7	878,5	rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych.....	39693	41146	48398	49208	Connections leading to residential and non-residential buildings in pcs
miasta.....	36321	36277	42046	42484	urban areas
wieś.....	3372	4869	6352	6724	rural areas
Odbiorcy gazu z sieci^a w tys.	181,3	171,9	195,6	196,5	Consumers of gas from gas supply system^a in thous.
miasta.....	176,9	166,4	186,9	187,4	urban areas
wieś.....	4,4	5,5	8,7	9,0	rural areas
Zużycie gazu z sieci^b (w ciągu roku) w hm³.....	95,7	92,0	85,5	92,4	Consumption of gas from gas supply system^b (during the year) in hm³
miasta.....	90,8	86,2	77,1	83,2	urban areas
wieś.....	4,9	5,8	8,4	9,2	rural areas
Na 1 mieszkańca w m³.....	67,0	63,2	59,3	64,2	Per capita in m³
miasta.....	105,9	99,2	90,4	98,0	urban areas
wieś.....	8,6	10,4	14,3	15,6	rural areas

^a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. ^b W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami.

^a Including consumers using collective gas-meter. ^b Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur.

TABL. 4 (116). **OGRZEWNICTWO**
Stan w dniu 31 XII
HOUSE-HEATING
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła w km.....	939,6	900,9	977,9*	950,9	871,5	79,4	Heating network in km
w tym przesyłowa	502,9	568,8	585,4*	580,5	525,4	55,1	of which transmission
Kotłownie.....	589	712	1073	1085	803	282	Boiler rooms
Sprzedaż energii ciepłej (w ciągu roku) w TJ.....	7998,3	7381,0	6404,8*	7114,3	6867,3	247,0	Sale of heating energy (during the year) in TJ
Kubatura budynków ogrzewanych centralnie w dam ³	58430	59686	72482*	88908	83631	5277	Cubature of buildings with central heating in dam ³
w tym budynków mieszkalnych	40292	39195	39181	40067	39336	731	of which residential buildings

* Dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych.

* Data revised in relation to the data already published.

TABL. 5 (117). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ
I GAZOWEJ**
POPULATION USING WATER SUPPLY, SEWAGE AND GAS SUPPLY SYSTEMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Ludność w tys. – korzystająca ^a z:					Population in thous. – using ^a :
wodociągu	1255,3	1292,4	1363,8	1361,9	water supply system
miasta	834,9	843,1	841,5	839,3	urban areas
wieś	420,4	449,3	522,3	522,7	rural areas
kanalizacji.....	919,5	956,5	1066,1	1067,7	sewage system
miasta	788,6	800,1	813,6	812,0	urban areas
wieś	130,9	156,4	252,4	255,7	rural areas
gazu.....	639,6	632,6	615,3	612,2	gas supply system
miasta	625,3	612,6	586,9	583,1	urban areas
wieś	14,3	20,0	28,3	29,1	rural areas
Ludność – w % ogółu ludności ^b korzystająca ^a z:					Population in % of total population ^b using ^a :
wodociągu	87,9	88,9	94,7	94,8	water supply system
miasta	97,3	97,5	99,0	99,0	urban areas
wieś	73,7	76,3	88,6	88,8	rural areas
kanalizacji.....	64,4	65,8	74,0	74,3	sewage system
miasta	91,9	92,5	95,7	95,8	urban areas
wieś	22,9	26,5	42,8	43,5	rural areas
gazu.....	44,8	43,5	42,7	42,6	gas supply system
miasta	72,9	70,8	69,0	68,8	urban areas
wieś	2,5	3,4	4,8	4,9	rural areas

^a Dane szacunkowe; w przypadku wodociągu i kanalizacji dane od 2014 r. podano według zmienionej metody. ^b Na podstawie bilansów.

^a Estimated data; in case of water supply and sewage systems data since 2014 are given according to changed method. ^b Based on balances.

TABL. 6 (118). **ODPADY KOMUNALNE^a**
MUNICIPAL WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym z gospodarstw domowych of which from households	
Odpady komunalne zebrane ^b w tys. t	313,1	328,2	390,1	434,4	334,1	Municipal waste collected ^b in thous. t
zmieszane	304,4	306,8	335,7	361,1	270,2	mixed
miasta	251,6	240,5	245,3	259,8	187,3	urban areas
wieś	52,8	66,3	90,4	101,2	83,0	rural areas
zebrane selektywnie	8,7	21,4	54,4	73,4	63,8	separately collected
w tym:						of which:
papier i tektura	4,0	5,7	6,8	7,9	6,5	paper and cardboard
szkło	2,1	6,4	11,0	11,5	10,3	glass
tworzywa sztuczne	1,4	4,7	9,8	10,9	9,8	plastic
metale	0,1	0,9	0,2	0,2	0,1	metals
wielkogabarytowe	1,2	1,5	5,0	7,6	7,2	largesize
biodegradowalne	.	1,0	17,4	20,9	18,7	biodegradable

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 180. ^b Dane szacunkowe.

^a See general notes, item 7 on page 180. ^b Estimated data.

TABL. 7 (119). **NIECZYSTOŚCI CIEKLE^a**
LIQUID WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Nieczystości ciekłe ^b wywiezione w dam ³	941,4	977,9	717,7	783,0	Liquid waste ^b removed in dam ³
miasta	199,9	209,2	119,1	116,9	urban areas
wieś	741,5	768,7	598,6	666,1	rural areas
w tym z gospodarstw domowych	625,5	656,7	521,6	572,7	of which from households
miasta	119,6	130,2	77,8	77,4	urban areas
wieś	505,9	526,5	443,8	495,3	rural areas
Zbiorniki bezodpływowe w tys. (stan w dniu 31 XII)	.	52,3	48,5	49,5	Septic tanks in thous. (as of 31 XII)
Przydomowe oczyszczalnie ścieków w tys. (stan w dniu 31 XII)	.	2,1	5,3	5,9	Household waste water treatment systems in thous. (as of 31 XII)

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 181. ^b Ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.

^a See general notes, item 8 on page 181. ^b Sewage stored temporarily in septic tanks.

TABL. 8 (120). **SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH**
LANDFILL SITES WITH MUNICIPAL WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Czynne składowiska kontro- lowane (stan w dniu 31 XII):							<i>Controlled landfill sites in operation (as of 31 XII):</i>
liczba	60	30	12	10	1	9	<i>number</i>
powierzchnia w ha	317,5	127,9	60,8	61,0	3,6	57,4	<i>area in ha</i>
Zrekultywowana powierzchnia kontrolowanych składowisk (w ciągu roku) w ha							<i>Reclaimed area of controlled landfill sites (during the year) in ha</i>
czynnych	-	-	-*	2,9	-	2,9	<i>in operation</i>
o zakończonej eksploatacji (zamknięte)	1,6	-	-*	0,7	-	0,7	<i>exploitation completed</i>

* Dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych.

* Data revised in relation to the data already published.

TABL. 9 (121). **TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE AREA GREEN BELTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005		2010		2015		2016		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	
OGÓŁEM w ha	1411,4	1381,1	2485,9	1966,9	1705,1	1462,1	1900,9	1601,5	TOTAL in ha
w % powierzchni ogólnej województwa ^a	0,1	2,3	0,1	2,3	0,1	2,4	0,1	2,7	<i>in % of total area space of the voivodship^a</i>
na 1 mieszkańca ^b w m ²	9,9	16,1	17,1	22,7	11,8	17,2	13,2	18,9	<i>per capita^b in m²</i>
Tereny zielni miejskiej ogólnodostępnej:									<i>Generally accessible urban area green belts:</i>
parki spacerowo- wypoczynkowe	380,6	359,4	454,1	372,0	453,6	371,5	453,6	371,5	<i>strolling-recreational parks</i>
zieleńce	293,3	284,6	375,5	314,5	386,1	301,8	387,0	301,7	<i>lawns</i>
Tereny zielni osiedlowej	737,5	737,1	1656,3	1280,4	865,4	788,8	1060,4	928,3	<i>Estate green belts</i>

a, b W przypadku miast obliczono w % powierzchni miast. b – na 1 mieszkańca miast.

a, b For urban areas, calculated in % urban areas space. b – per capita in urban areas.

Mieszkania Dwellings

TABL. 10 (122). **ZASOBY MIESZKANIOWE^a**
DWELLING STOCKS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Mieszkania w tys.	457,8	483,2	505,2	509,6	329,2	180,4	Dwellings in thous.
Izby w mieszkaniach w tys.	1193,4	1818,8	1909,2	1926,1	1187,5	738,6	Rooms in dwellings in thous.
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	29712,9	32322,5	34437,3	34828,0	20147,3	14680,7	Useful floor area of dwellings in thous. m ²
Przeciętna w zasobach:							Dwelling stocks, average:
liczba izb w mieszkaniu	3,70	3,76	3,78	3,78	3,61	4,10	number of rooms in a dwelling
powierzchnia użytkowa w m ² :							useful floor area in m ² :
1 mieszkania.....	64,9	66,9	68,2	68,3	61,2	81,4	per dwelling
na 1 osobę.....	20,8	22,2	23,9	24,2	23,8	24,9	per person
liczba osób ^b na:							number of persons ^b :
1 mieszkanie.....	3,12	3,01	2,85	2,82	2,58	3,26	per dwelling
1 izbę.....	0,84	0,80	0,75	0,75	0,71	0,80	per room

^a Na podstawie bilansów. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 29.

^a Based on balances. ^b See general notes, item 12 on page 29.

TABL. 11 (123). **MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH^a WYPOSAŻONE
W INSTALACJE**
Stan w dniu 31 XII
DWELLINGS IN DWELLING STOCKS^a FITTED WITH INSTALLATIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Mieszkania – w % – wyposażone w Dwellings – in % – fitted with					
	wodociąg water supply system	ustęp lavatory	łazienkę bathroom	gaz z sieci gas from gas supply system	centralne ogrzewanie central heating	
OGÓŁEM	2005	96,4	89,4	87,8	48,4	78,1
TOTAL	2010	96,9	94,1	91,4	47,7	82,0
	2015	97,0	94,4	91,8	46,7	82,9
	2016	97,1	94,5	91,9	46,5	83,1
Miasta.....	2005	99,8	97,6	94,7	73,8	87,9
Urban areas	2010	99,8	99,0	97,1	71,7	89,7
	2015	99,8	99,1	97,2	69,7	90,3
	2016	99,9	99,1	97,2	69,4	90,5
Wieś	2005	90,2	74,6	75,4	2,5	60,5
Rural areas	2010	91,4	85,1	81,0	3,4	67,8
	2015	91,9	85,9	81,9	4,6	69,4
	2016	92,0	86,1	82,2	4,7	69,7

^a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych.

^a Based on balances of dwelling stocks.

TABL. 12 (124). **DODATKI MIESZKANIOWE WYPŁACONE W 2016 R.**
HOUSING ALLOWANCES PAID OUT IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Dodatki wypłacone użytkownikom lokali Dwellings allowances paid out user to						
		gminnych gminas	spółdziel- czych coopera- tives	wspólnot mieszka- niowych housing commu- nity	prywat- nych private	towa- rzystw budow- nictwa społecz- nego public building society	innych others	
a – liczba wypłaconych dodatków number of allowances								
b – kwota dodatków w tys. zł amount of allowances in thous. zł								
c – przeciętna wysokość dodatku w zł average value of allowances in zł								
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS								
OGÓŁEM	a	216485	80717	49545	48572	21114	3236	13301
TOTAL	b	40085,4	16109,6	8499,8	8746,7	3367,7	898,4	2463,1
	c	185,2	199,6	171,6	180,1	159,5	277,6	185,2
Miasta.....	a	167676	68300	42211	38460	9997	3236	5472
Urban areas	b	31771,2	14042,5	6986,5	6884,8	1793,0	898,4	1166,1
	c	189,5	205,6	165,5	179,0	179,3	277,6	213,1
Wieś	a	48809	12417	7334	10112	11117	-	7829
Rural areas	b	8314,2	2067,1	1513,4	1862,0	1574,8	-	1297,0
	c	170,3	166,5	206,3	184,1	141,7	-	165,7
W % OGÓŁEM IN % OF TOTAL								
OGÓŁEM	a	100,0	37,3	22,9	22,4	9,8	1,5	6,1
TOTAL	b	100,0	40,2	21,2	21,8	8,4	2,2	6,1
Miasta.....	a	100,0	40,7	25,2	22,9	6,0	1,9	3,3
Urban areas	b	100,0	44,2	22,0	21,7	5,6	2,8	3,7
Wieś	a	100,0	25,4	15,0	20,7	22,8	-	16,0
Rural areas	b	100,0	24,9	18,2	22,4	18,9	-	15,6

TABL. 13 (125). **GOSPODARKA GRUNTAMI POD BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE**
ADMINISTRATION OF GROUNDS FOR DWELLING CONSTRUCTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo Area of grounds transferred to investor for dwelling construction			Powierzchnia gruntów w zasobie gmin pod budownictwo mieszkaniowe Area of grounds in gminas stock of grounds for dwelling construction				
	ogółem total	w tym of which		wielorodzinne multi-family		jednorodzinne single-family		
		spółdziel- cze co- operatives	osób fizycznych of natural persons	razem total	w tym uzbrojone of which developed	razem total	w tym uzbrojone of which developed	
w ha in ha								
OGÓŁEM	2005	46,9	4,8	36,3	524,7	160,5	1043,3	382,3
TOTAL	2010	56,8	-	39,1	548,5	86,9	1542,6	350,6
	2015	46,2	-	35,4	419,8	115,5	1167,1	403,6
	2016	44,0	-	37,1	422,0	123,7	1171,2	405,8
Miasta.....	2005	30,1	4,8	19,4	488,9	148,4	606,4	259,7
Urban areas	2010	28,5	-	19,2	510,7	74,6	866,3	145,9
	2015	24,8	-	15,9	384,7	103,1	559,0	164,5
	2016	24,5	-	17,8	384,9	111,1	570,9	165,3
Wieś	2005	16,8	-	16,9	35,8	12,1	436,9	122,6
Rural areas	2010	28,1	-	19,6	37,8	12,3	676,3	204,7
	2015	21,4	-	19,5	35,1	12,4	608,1	239,1
	2016	19,5	-	19,3	37,1	12,6	600,3	240,5

TABL. 14 (126). **MIESZKANIA KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO**
DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Ogółem	3670	4040	4300	3975	Total
Indywidualne	2065	2623	2289	2313	Private
Na sprzedaż lub wynajem	886	1276	1966	1453	For sale or rent
Spółdzielcze	384	76	-	65	Cooperatives
Komunalne (gminne)	115	16	42	78	Municipal (gminas)
Zakładowe	80	20	3	25	Company
Spoleczne czynszowe	140	29	-	41	Public building society

TABL. 15 (127). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Mieszkania	4451	4757	4310	4571	Dwellings
miasta	3266	3009	2420	2663	urban areas
wieś	1185	1748	1890	1908	rural areas
Indywidualne	2797	2527	2286	2399	Private
miasta	1668	983	713	980	urban areas
wieś	1129	1544	1573	1419	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	657	1801	1790	2005	For sale or rent
Spółdzielcze	461	158	156	31	Co-operative
Komunalne (gminne)	317	155	9	47	Municipal (gmina)
Zakładowe	35	92	69	41	Company
Spoleczne czynszowe	184	24	-	48	Public building society
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	570	568	624	683	Dwellings per 1000 marriages contracted
miasta	704	609	606	699	Urban areas
wieś	373	510	650	662	Rural areas
Izby	18712	19617	17771	17880	Rooms
miasta	12196	10360	8083	8894	urban areas
wieś	6516	9257	9688	8986	rural areas
Indywidualne	14125	13204	12028	11690	Private
miasta	7752	4488	3253	4039	urban areas
wieś	6373	8716	8775	7651	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	2016	5193	5017	5726	For sale or rent
Spółdzielcze	1288	473	435	66	Co-operative
Komunalne (gminne)	607	332	11	94	Municipal (gmina)
Zakładowe	139	347	280	156	Company
Spoleczne czynszowe	537	68	-	148	Public building society

TABL. 15 (127). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)**
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m².....	417332	457426	413443	414028	Usable floor space of dwellings in m²
miasta.....	255964	225966	176009	193008	urban areas
wieś.....	161368	231460	237434	221020	rural areas
Indywidualne.....	336973	335365	303067	297170	Private
miasta.....	179232	112938	82057	101617	urban areas
wieś.....	157741	222427	221010	195553	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem.....	35504	101007	97608	107990	For sale or rent
Spółdzielcze.....	21180	8595	7463	1550	Co-operative
Komunalne (gminne).....	12983	5367	236	1905	Municipal (gmina)
Zakładowe.....	2120	6023	5069	2709	Company
Spółeczne czynszowe.....	8572	1069	-	2704	Public building society
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m².....	93,8	96,2	95,9	90,6	Average usable floor space per dwelling in m²
miasta.....	78,4	75,1	72,7	72,5	urban areas
wieś.....	136,2	132,4	125,6	115,8	rural areas
Indywidualne.....	120,5	132,7	132,6	123,9	Private
miasta.....	107,5	114,9	115,1	103,7	urban areas
wieś.....	139,7	144,1	140,5	137,8	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem.....	54,0	56,1	54,5	53,9	For sale or rent
Spółdzielcze.....	45,9	54,4	47,8	50,0	Co-operative
Komunalne (gminne).....	41,0	34,6	26,2	40,5	Municipal (gmina)
Zakładowe.....	60,6	65,5	73,5	66,1	Company
Spółeczne czynszowe.....	46,6	44,5	-	56,3	Public building society

TABL. 16 (128). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB**
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych <i>In private buildings</i>						W budynkach poza indywidualnymi <i>In non-private buildings</i>					
		razem total	w % razem – mieszkania o liczbie izb <i>in % of total – dwellings with specified number of rooms</i>				razem total	w % razem – mieszkania o liczbie izb <i>in % of total – dwellings with specified number of rooms</i>					
			1	2	3	4 i wię- cej and more		1	2	3	4 i wię- cej and more		
OGÓŁEM .	2005	4451	2797	0,9	3,8	19,7	75,6	1654	11,3	26,8	42,3	19,7	
TOTAL	2010	4757	2527	0,6	6,5	10,7	82,3	2230	5,0	30,2	42,5	22,3	
	2015	4310	2286	0,6	5,6	9,5	84,4	2024	3,3	36,0	43,6	17,1	
	2016	4571	2399	0,7	10,0	13,7	75,6	2172	2,5	35,8	43,9	17,8	
Miasta.....	2005	3266	1668	1,1	5,8	29,9	63,3	1598	10,7	26,3	43,4	19,6	
<i>Urban areas</i>	2010	3009	983	0,8	15,6	20,7	63,0	2026	4,2	31,1	41,3	23,5	
	2015	2420	713	1,7	13,9	22,4	62,0	1707	3,5	36,2	42,9	17,4	
	2016	2663	980	1,3	19,0	25,9	53,8	1683	3,0	32,9	45,3	18,8	
Wieś	2005	1185	1129	0,4	1,0	4,8	93,8	56	26,8	41,1	8,9	23,2	
<i>Rural areas</i>	2010	1748	1544	0,4	0,8	4,3	94,6	204	13,2	21,6	54,4	10,8	
	2015	1890	1573	0,1	1,8	3,6	94,5	317	2,2	34,7	47,3	15,8	
	2016	1908	1419	0,3	3,8	5,3	90,6	489	0,8	45,8	39,1	14,3	

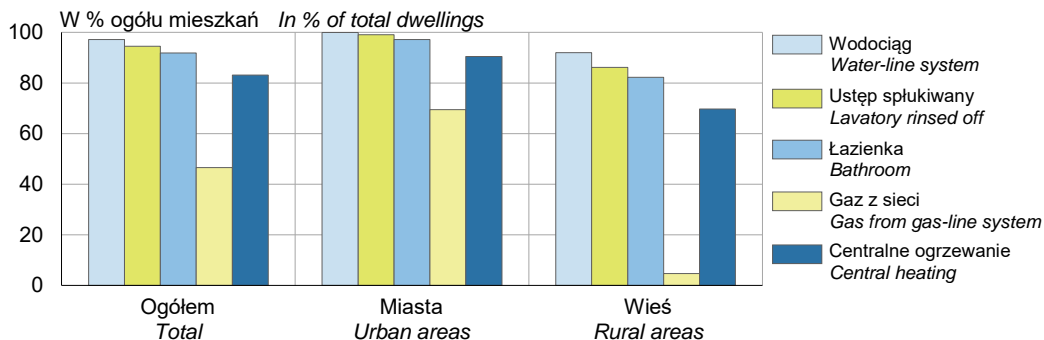

MIESZKANIA^a WYPOSAŻONE W INSTALACJE W 2016 R.

Stan w dniu 31 XII

DWELLINGS^a FITTED WITH INSTALLATIONS IN 2016

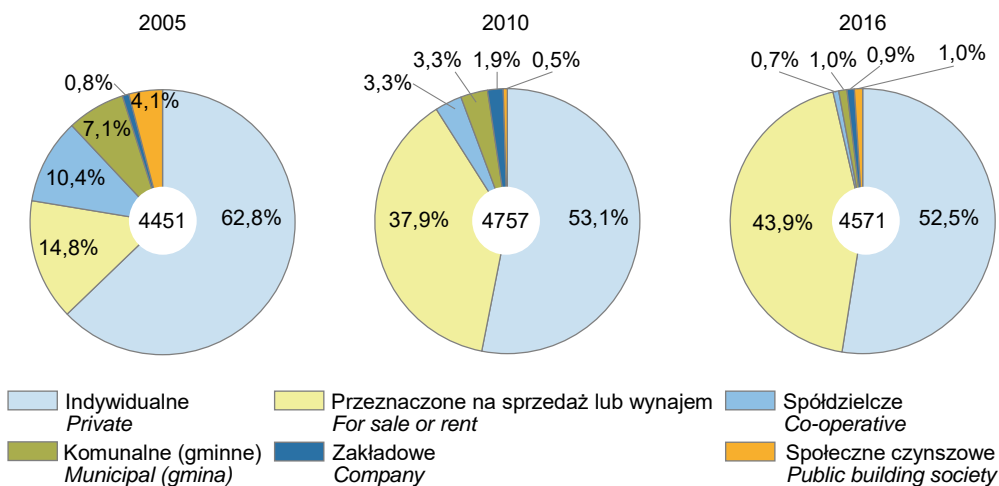
As of 31 XII

^a Na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych.
^a Based on balance of dwelling stocks.

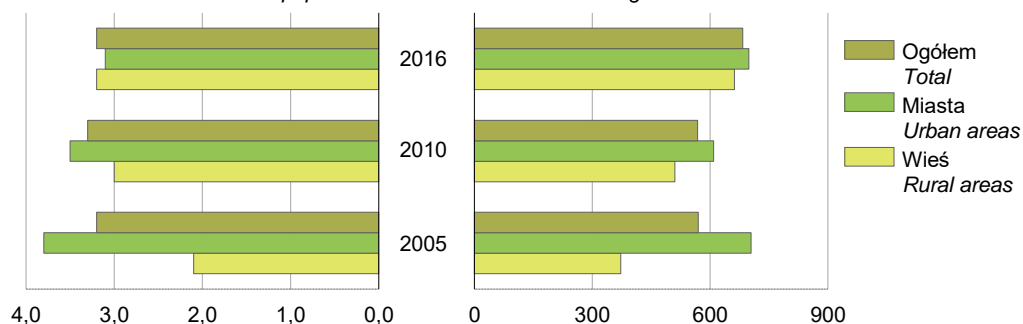
MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA

DWELLINGS COMPLETED

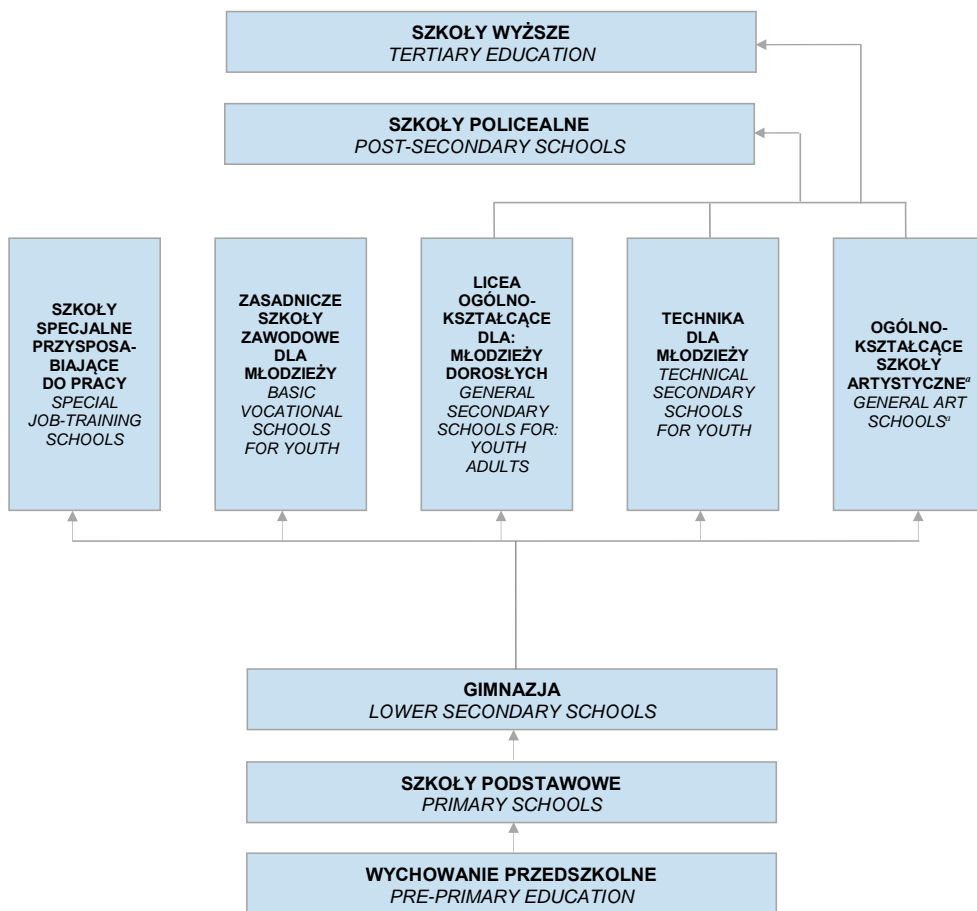

Na 1000 ludności *Per 1000 population*

Na 1000 zawartych małżeństw
Per 1000 marriages contracted

EDUKACJA^a WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2016/2017
EDUCATION^a BY EDUCATIONAL LEVEL IN THE 2016/2017 SCHOOL YEAR

^a Dające uprawnienia zawodowe.
^a Leading to professional certification.

DZIAŁ X

EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. 2016 r., poz. 1943, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. 2016, poz. 1842) z późniejszymi zmianami.

2. Prezentowane dane obejmują:

- 1) placówki wychowania przedszkolnego, tj. przedszkola (łącznie ze specjalnymi), oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych oraz od roku szkolnego 2008/09 – zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne; od roku szkolnego 2004/05 dzieci 6-letnie są objęte obowiązkiem odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego w placówkach wychowania przedszkolnego (w latach szkolnych 2011/12–2015/16 dotyczyło to dzieci 5-letnich);
- 2) szkoły dla dzieci i młodzieży oraz dla dorosłych:
  - od roku szkolnego 1999/2000 6-letnie szkoły podstawowe oraz 3-letnie gimnazja, w których nauka jest obowiązkowa; w latach szkolnych 2009/10–2013/14 oraz w roku szkolnym 2016/17 dzieci 6-letnie na wniosek rodziców mogą rozpocząć naukę w I klasie szkoły podstawowej; w roku szkolnym 2014/15 obowiązkiem szkolnym zostały objęte dzieci 6-letnie urodzone w pierwszej połowie 2008 r., a w roku szkolnym 2015/16 dzieci 6-letnie urodzone w 2009 r. oraz dzieci 7-letnie urodzone w drugiej połowie 2008 r. Dzieci urodzone w 2009 r., które w roku szkolnym 2015/16 rozpoczęły naukę w I klasie szkoły podstawowej, w roku szkolnym 2016/17 mogą kontynuować naukę w I klasie; w roku szkolnym 2016/17 obowiązkiem szkolnym objęto dzieci 7-letnie;
  - od roku szkolnego 2002/03 szkoły ponadgimnazjalne (patrz ust. 7, pkt 3)–7) na str. 196 oraz ust. 8 na str. 196 i ust. 9, pkt 3) i 4) na str. 197);

CHAPTER X

EDUCATION

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Education System Law dated 7 IX 1991 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1943, with later amendments) and the Higher Education Law dated 27 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1842, with later amendments).

2. The presented data include:

- 1) pre-primary education establishments, i.e. nursery schools (including special nursery schools), pre-primary sections of primary schools and since the 2008/09 school year pre-primary education groups and pre-primary points; since the 2004/05 school year an obligatory 1 year pre-primary education has been introduced in pre-primary education establishments for children at the age of 6 (in the school years 2011/12–2015/16 it concerned children at the age of 5),
- 2) schools for children, youth and adults:
  - since the 1999/2000 school year, 6-year primary schools and 3-year lower secondary schools, where education is obligatory; in the school year 2009/10–2013/14 and in the 2016/17 school year children at the age of 6, at the request of parents, have been allowed to start education in the first class of primary school; in the 2014/15 school year, the first class of primary school has been obligatory for children at the age of 6 born in the first half of 2008 and in the 2015/16 school year for children at the age of 6 born in 2009, and children born in the second half of 2008 (at the age of 7). Children born in 2009, who joined first class of primary education in the 2015/16 school year, are allowed to continue their education in the first class in the 2016/17 school year; in the 2016/17 school year children at the age of 7 have been subjected to obligatory education;
  - since the 2002/03 school year upper secondary schools (see item 7, point 3)–7) on page 196, item 8 on page 196 and item 9, point 3) and 4) on page 197);

- szkoły policealne;
- szkoły wyższe (łącznie ze szkołami resortu obrony narodowej oraz spraw wewnętrznych i administracji);
- specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze.

3. Placówki wychowania przedszkolnego obejmują: oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, przedszkola (łącznie ze specjalnymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 — zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne.

4. Prezentowane w dziale dane dotyczą m.in.: wychowania przedszkolnego, szkół dla dzieci i młodzieży, policealnych, wyższych oraz szkół dla dorosłych.

5. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

6. Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne; uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

7. Szkoły dla dzieci i młodzieży obejmują:

- 1) szkoły podstawowe, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego, szkoły artystyczne niedające uprawnień zawodowych realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej;
- 2) gimnazja, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego;
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe;
- 4) licea ogólnokształcące, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego;

- *post-secondary schools;*
- *higher education institutions (including academies of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration);*
- *special education care centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres.*

3. *Pre-primary education establishments, include: pre-primary sections of primary schools and nursery schools (including special nursery schools) and since the 2008/09 school year pre-primary education groups and pre-primary points.*

4. *Data presented in the chapter are, among others, related to: pre-primary education, schools for children and youth, post-secondary schools, tertiary education and schools for adults.*

5. *Data include schools and establishments managed by central (government) administration entities and local government units (gminas, powiats and voivodships), as well as by other legal and private persons.*

6. *Schools (with the exception of higher education institutions) and establishments can be public, non-public and non-public with the competence of a public school. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the minimum programme as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Ministry of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) administration entities and local government units entities can administer public schools only. Primary schools and lower secondary schools can be public schools or non-public schools with the competence of public schools only.*

Tertiary education can be public and non-public; non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

7. **Schools for children and youth include:**

- 1) *primary schools, of which sports schools and athletic schools, art schools not leading to professional certification simultaneously conducting a primary school programme;*
- 2) *lower secondary schools, of which sports schools and athletic schools;*
- 3) *basic vocational schools;*
- 4) *general secondary schools, of which sports schools and athletic schools;*

- 5) technika;
- 6) ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe;
- 7) szkoły specjalne przysposabiające do pracy.

8. W roku szkolnym 2012/13 zakończono nabór do niektórych typów szkół ponadgimnazjalnych funkcjonujących w latach szkolnych:

- 2002/03–2013/14 – 3-letnich liceów profilowanych,
- 2004/05–2013/14 – 2-letnich uzupełniających liceów ogólnokształcących i 3-letnich techników uzupełniających dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych.

9. Szkoły policealne – kształcące w formie dziennej, wieczorowej, zaocznej, stacjonarnej i na odległość – obejmują:

- 1) szkoły policealne (1-, 1,5- lub 2-letnie), łącznie ze specjalnymi;
- 2) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie) – od roku szkolnego 2005/06;
- 3) funkcjonujące w latach szkolnych:
  - 1990/91–2015/16 nauczycielskie kolegia języków obcych (3-letnie)
  - 1991/92–2015/16 kolegia nauczycielskie (3-letnie),

w których absolwentom nie nadawano tytułu licencjata

10. Szkoły wyższe realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Informacje z zakresu szkół wyższych:

- 1) do roku szkolnego 2015/16 prezentowano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych i kolegiami nauczycielskimi, w których absolwentom nadawano tytuł licencjata;
- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce;
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą;
- 4) do roku akademickiego 2012/13 nie obejmują szkół wyższych resortu obrony narodowej.

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi.

11. Szkoły dla dorosłych – kształcące w formie stacjonarnej, zaocznej i na odległość – obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych;
- 2) gimnazja dla dorosłych;
- 3) licea ogólnokształcące dla dorosłych;
- 4) funkcjonujące w latach szkolnych:
  - 2002/03–2014/15 – 2–3-letnie zasadnicze

- 5) *technical secondary schools*;
- 6) *general art schools leading to professional certification*;
- 7) *special job-training schools*.

8. *In the 2012/13 school year recruitment has been terminated in some types of upper secondary schools, which were functioning in the period of:*

- *2002/03–2013/14 – 3-year specialized secondary schools,*
- *2004/05–2013/14 – 2-year supplementary general secondary schools and 3-year supplementary technical secondary schools for graduates of basic vocational schools.*

9. Post-secondary schools – educating in day, evening, weekend, full-time and distance form – include:

- 1) *post-secondary schools (1-, 1,5- or 2-year), including special schools;*
- 2) *colleges of social work (3-year) – since the 2005/06 school year;*
- 3) *functioning in the school years:*
  - *1990/91 – 2015/16 foreign language teacher training colleges (3-year),*
  - *1991/92 – 2015/16 teacher training colleges (3-year),*

in which graduates did not receive the title of licentiate

10. Tertiary education (university level) includes full-time and part-time programmes. Data regarding tertiary education:

- 1) *until 2015/16 academic year include foreign language teacher training colleges and teacher training colleges in which graduates received the title of licentiate;*
- 2) *include foreigners studying in Poland;*
- 3) *do not include Poles studying abroad;*
- 4) *until the 2012/13 academic year do not include academies of the Ministry of National Defence.*

Data on students and graduates is given according to the seats of higher education institutions including branch sections, organizational units in another location as well as teaching centres in another location.

11. Schools for adults – educating in full-time, weekend and distance form – include:

- 1) *primary schools for adults;*
- 2) *lower secondary schools for adults;*
- 3) *general secondary schools for adults;*
- 4) *functioning in the school year:*
  - *2002/03–2014/15 – 2–3-year basic vocational*

szkoły dla dorosłych oraz 3-letnie licea profilowane dla dorosłych,

- 2004/05–2013/14 – 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych,
- 2004/05–2015/16 – 3-letnie technika uzupełniająca dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej,
- do roku szkolnego 2015/16 – 4-letnie technika dla dorosłych.

12. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne i ogólnodostępne), w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub w placówkach wykonujących działalność leczniczą (łącznie z zakładami lecznictwa uzdrowiskowego).

13. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

14. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

15. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

16. Dane o nauczycielach, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązujących zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o nauczycielach akademickich dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: star-

schools for adults and 3-year specialized secondary schools for adults,

- *2004/05–2013/14 – 2-year supplementary secondary schools for adults for graduates of basic vocational schools,*
- *2004/05–2015/16 – 3-year supplementary technical schools for adults based on the programme of basic vocational school,*
- *until 2015/16 school year – 4-year technical secondary schools for adults.*

12. Special schools are organized for disabled children and youth with special educational needs. Education may be conducted within the school system or individually. Education occurs in mainstream schools (in which special or integrational and mainstream sections are established), in special schools operating independently, as well as in special educational care centres, other educational institutions or in the units performing health care activities (including health resorts treatment).

13. Special education care centres are facilities for disabled children and youth, aged 3 and more who, for reasons of their disability, cannot attend regular nursery schools or schools.

14. Youth education centres are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjustment as well as to prepare the young people for independent life, compliant with legal and social norms.

15. Rehabilitation-education centres are facilities making it possible for children and youth with a profound mental retardation to meet their obligation to receive an education through participating in rehabilitation-education classes.

16. Data regarding teachers, excluding academic teachers, concern teachers (including teachers of religion) employed in obligatory teaching programmes, i.e., excluding community centre educators and librarians conducting exclusively extracurricular activities, etc.

Data regarding academic teachers concern the positions of: professor, assistant professor, tutor and assistant lecturer as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, lector, instruc-

szego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, a od roku akademickiego 2006/07 także dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

17. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego, szkół (poza szkołami wyższymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 – specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych oraz internatów i burs podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego;
- 2) szkół wyższych prezentuje się według stanu w dniu 30 XI; studenci są wykazywani tyle razy, na ilu kierunkach studiują; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych. Absolwenci wykazani są z poprzedniego roku akademickiego.

18. Absolwenci eksterni występują wyłącznie w szkołach policealnych i w szkołach dla dorosłych.

19. Współczynnik skolaryzacji netto jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

20. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. **Bursa** to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

21. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2007/08 (a w przypadku absolwentów – od roku szkolnego 2006/07) opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

tor and since the 2006/07 academic year also qualified librarian and qualified scientific documentation and information staff.

Data regarding teachers full-time employees and part-time employees calculated as full-time employees.

17. Data regarding:

- 1) *pre-primary education, schools (excluding higher education institutions) as well as since the 2008/09 school year – special education care centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres as well as boarding-school and dormitories concern the beginning of the school year; data concerning graduates – the end of the school year;*
- 2) *tertiary education is presented as of 30 XI; students are indicated correspondingly on the number of fields of education with the study; data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies. Graduates are shown from the previous academic year.*

18. *Extramural graduates occur only in post-secondary schools and schools for adults.*

19. Net enrolment rate *is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (within a given age group) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.*

20. A boarding school *is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. A dormitory is an interschool facility serving as a boarding school.*

21. *The information presented, excluding the data on higher education institutions, since the 2007/08 school year (in the case of graduates – since the 2006/07 school year) has been completed on the basis of the Educational Information System, administered by the Ministry of National Education.*

TABL. 1 (129). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA**
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe.....	573	548	536	530	primary
gimnazja	266	282	292	293	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	11	22	25	25	special job-training
zasadnicze zawodowe	83	79	73	74	basic vocational
licea ogólnokształcące	89	86	93	93	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	15	5	x	x	supplementary general secondary
licea profilowane	74	18	x	x	specialized secondary
technika	111	100	77	77	technical secondary
technika uzupełniająca.....	11	3	x	x	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^e	5 ^h	3 ^c	3 ^d	3 ^e	general art ^e
policealne	149	115	78	85	post-secondary
wyższe (uczelnie macierzyste).....	9 ^f	9 ^f	7	7	tertiary (parent schools)
dla dorosłych	192	163	92	91	for adults
podstawowe	-	-	-	-	primary
gimnazja	10	13	16	14	lower secondary
zasadnicze zawodowe	5	5	-	-	basic vocational
licea ogólnokształcące	80	56	76	77	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	31	60	x	x	supplementary general secondary
licea profilowane	6	3	x	x	specialized secondary
technika	47	2	x	x	technical secondary
technika uzupełniająca.....	13	24	x	x	supplementary technical secondary
NAUCZYCIELE* TEACHERS*					
Szkoły:					Schools:
podstawowe ^h	7497	6828	7107	6852	primary ^h
gimnazja ^h	4579	4287	3822	3750	lower secondary ^h
zasadnicze zawodowe ^{hi}	495	717	703	723	basic vocational ^{hi}
licea ogólnokształcące ^{hj}	1671	1824	1471	1407	general secondary ^{hj}
licea profilowane ^h	410	106	x	x	specialized secondary ^h
technika ^{hjk}	988	1893	1707	1655	technical secondary ^{hjk}
policealne	417	329	258	257	post-secondary
wyższe ^l (łącznie z filiami i wydziałami zamiejscowymi).....	2647 ^f	2670 ^f	2443	2410	tertiary ^l (including branches and faculties)
<p><i>a</i> Dające uprawnienia zawodowe. <i>b-e</i> Ponadto szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne w roku szkolnym: <i>b</i> – 2005/06 – 12, <i>c</i> – 2010/11 – 20, <i>d</i> – 2015/16 – 21, <i>e</i> – 2016/17 – 22. <i>f</i> Bez szkół wyższych resortu spraw wewnętrznych i administracji. <i>g</i> W roku szkolnym 2005/06 bez nauczycieli pracujących w zespołach szkół; patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str. 198. <i>h-i</i> Łącznie ze szkołami: <i>h</i> – dla dorosłych, <i>i</i> – specjalnymi przysposabiającymi do pracy. <i>j</i> Łącznie ze szkołami uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2013/14) i technikami. <i>k</i> Łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. <i>l</i> Nauczyciele akademicy pełno- i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełne etaty.</p> <p><i>a</i> Leading to professional certification. <i>b-e</i> Moreover, art schools giving only artistic education in the school year: <i>b</i> – 2005/06 – 12, <i>c</i> – 2010/11 – 20, <i>d</i> – 2015/16 – 20, <i>e</i> – 2016/17 – 22. <i>f</i> Excluding Academies of the Ministry of Interior. <i>g</i> In 2005/06 school year excluding teachers working in complexes of schools; see general notes, item 16 on page 198. <i>h-i</i> Including: <i>h</i> – schools for adults, <i>i</i> – special job-training schools. <i>j</i> Including supplementary respectively: general secondary schools (until the 2013/14 school year) and technical secondary schools. <i>k</i> – Including general art schools leading to professional certification. <i>l</i> Full-time and part-time employed academic teachers converted into full-time equivalent units.</p>					

TABL. 1 (129). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (cd.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^a	20823	22003	14429	12454	<i>Pre-primary education^a</i>
Szkoły:					<i>Schools:</i>
podstawowe.....	107259	87302	93910	86097	<i>primary</i>
gimnazja	66350	51379	41965	41087	<i>lower secondary</i>
specjalne ponadgimnazjalne przy- sposabiające do pracy	142	419	449	492	<i>special upper secondary job-training</i>
zasadnicze zawodowe	10223	9959	8146	7642	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	26650	23034	18014	17320	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące...	521	186	x	x	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	9186	1133	x	x	<i>specialized secondary</i>
technika	20893	22198	19209	18712	<i>technical</i>
technika uzupełniająca.....	378	84	x	x	<i>supplementary technical secondary</i>
artystyczne ogólnokształcące ^b	552 ^c	369 ^d	327 ^e	338 ^f	<i>general art^b</i>
policealne	12476	11900	8632	8459	<i>post-secondary</i>
wyższe (z filiami i wydziałami za- miejscowymi)	61443 ^g	49982 ^g	32920	30292	<i>tertiary (including branches and faculties)</i>

a Dotyczy dzieci w wieku 6 lat, w roku szkolnym 2015/16 w wieku 5 lat, objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego, ujętych również w tabl. 31(160) na str. 231. *b* Dające uprawnienia zawodowe. *c-f* Ponadto uczniów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne w roku szkolnym: *c* – 2005/06 – 1432, *d* – 2010/11 – 1195, *e* – 2015/16 – 1448, *f* – 2016/17 – 1446. *g* Bez szkół wyższych resortu spraw wewnętrznych i administracji.

a Concerns children aged 6, in the 2015/16 school year aged 5, attending pre-primary education establishments also described in table 31(160) on page 231. *b* Leading to professional certification. *c-f* Moreover, students of art schools giving only artistic education in the school year: *c* – 2005/06 – 1432, *d* – 2010/11 – 1195, *e* – 2015/16 – 1448, *f* – 2016/17 – 1446. *g* Excluding Academies of the Ministry of Interior.

TABL. 1 (129). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI (dok.) PUPILS AND STUDENTS (cont.)					
Szkoły (dok.)					<i>Schools (cont.)</i>
dla dorosłych	10480	13526	7962	7126	<i>for adults</i>
podstawowe	-	-	-	-	<i>primary</i>
gimnazja	833	1173	998	734	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	280	276	-	-	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	6120	5870	6964	6392	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	2222	4684	x	x	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	456	81	x	x	<i>specialized secondary</i>
technika	35	113	x	x	<i>technical</i>
technika uzupełniająca	534	1329	x	x	<i>supplementary technical secondary</i>
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły:					<i>Schools:</i>
podstawowe	19706	14974	13263	.	<i>primary</i>
gimnazja	21200	16522	13490	.	<i>lower secondary</i>
specjalne ponadgimnazjalne przysposabiające do pracy	16	68	112	.	<i>upper secondary (post-primary)</i>
zasadnicze zawodowe	3252	3218	2443	.	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	8452	7433	5878	.	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	132	48	x	x	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	3036	439	x	x	<i>specialized secondary</i>
technika	-	5063	4387	.	<i>technical</i>
technika uzupełniająca	x	25	x	x	<i>supplementary technical secondary</i>
artystyczne ogólnokształcące ^a	62 ^b	52 ^c	62 ^d	.	<i>general art^e</i>
policealne	4253	3588	2561	.	<i>post-secondary</i>
wyższe (z filiami i wydziałami zamiejscowymi)	12473 ^e	14551 ^e	9185	.	<i>tertiary (including branches and faculties)</i>
dla dorosłych	2745	3538	2062	.	<i>for adults</i>
podstawowe	-	-	-	-	<i>primary</i>
gimnazja	145	227	321	.	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	55	85	-	.	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	2395	1375	1741	.	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	1536	x	x	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	150	27	x	x	<i>specialized secondary</i>
technika	-	18	x	x	<i>technical</i>
technika uzupełniająca	-	270	x	x	<i>supplementary technical secondary</i>

^a Dające uprawnienia zawodowe. ^{b-d} Ponadto absolwentów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne w roku szkolnym: ^b – 2005/06 – 238, ^c – 2010/11 – 115, ^d – 2015/16 – 217. ^e Bez szkół wyższych resortu spraw wewnętrznych i administracji.

Źródło: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Leading to professional certification. ^{b-d} Moreover, graduates of art schools giving only artistic education in the school year: ^b – 2005/06 – 238, ^c – 2010/11 – 115, ^d – 2015/16 – 217. ^e Excluding academies of the Ministry of Interior.

S o u r c e: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

TABL. 2 (130). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17
	szkoły schools			
Szkoły podstawowe ..... Primary schools	573	548	536	530
Jednostki administracji centralnej (rządowej)..... <i>Central (government) administration entities</i>	2	2	2	2
Jednostki samorządu terytorialnego ..... <i>Local self-government entities</i>	540	509	456	448
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne .... <i>Associations and other social organizations</i>	16	23	49	50
Organizacje wyznaniowe ..... <i>Religious organizations</i>	3	2	2	2
Pozostałe..... <i>Others</i>	12	12	27	28
Gimnazja ..... Lower secondary schools	266	282	292	293
Jednostki administracji centralnej (rządowej)..... <i>Central (government) administration entities</i>	1	1	1	1
Jednostki samorządu terytorialnego ..... <i>Local self-government entities</i>	243	253	254	254
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne .... <i>Associations and other social organizations</i>	14	19	27	25
Organizacje wyznaniowe ..... <i>Religious organizations</i>	4	2	2	4
Pozostałe..... <i>Others</i>	4	7	8	9
Zasadnicze szkoły zawodowe^a ..... Basic vocational schools^a	83	101	98	99
Jednostki administracji centralnej (rządowej)..... <i>Central (government) administration entities</i>	-	2	2	2
Jednostki samorządu terytorialnego ..... <i>Local self-government entities</i>	81	97	88	89
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne .... <i>Associations and other social organizations</i>	1	1	6	6
Pozostałe..... <i>Others</i>	1	1	2	2
Licea ogólnokształcące ..... General secondary schools	104^b	91^b	93	93
Jednostki samorządu terytorialnego ..... <i>Local self-government entities</i>	93	79	74	72
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne .... <i>Associations and other social organizations</i>	5	7	10	9
Organizacje wyznaniowe ..... <i>Religious organizations</i>	1	1	1	3
Pozostałe..... <i>Others</i>	5	4	8	9
Licea profilowane ..... Specialized secondary schools	74	18	-	-
Jednostki samorządu terytorialnego ..... <i>Local self-government entities</i>	74	18	-	-

a-b Łącznie ze szkołami: *a* – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, *b* – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.
 Ź r ó d ł o: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a-b Including: *a* – special upper secondary job-training schools, *b* – supplementary general secondary schools.

S o u r c e: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

TABL. 2 (130). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17
	szkoły (dok.) schools (cont.)			
Technika^a	165^a	106^b	80	80
Technical secondary schools^a				
Jednostki administracji centralnej (rządowej).....	4	5	4	4
<i>Central (government) administration entities</i>				
Jednostki samorządu terytorialnego	158	98	72	72
<i>Local self-government entities</i>				
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	3	2	2	2
<i>Associations and other social organizations</i>				
Pozostałe.....	-	1	2	2
<i>Others</i>				
Szkoły policealne	149	115	78	85
Post-secondary schools				
Jednostki samorządu terytorialnego	70	29	20	21
<i>Local self-government entities</i>				
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	34	20	17	18
<i>Associations and other social organizations</i>				
Pozostałe.....	45	66	41	46
<i>Others</i>				
Szkoły wyższe^c (uczelnie macierzyste)	9	9	7	7
Tertiary education^c (parent academies)				
Jednostki administracji centralnej (rządowej).....	2	2	3	3
<i>Central (government) administration entities</i>				
Pozostałe.....	7	7	4	4
<i>Others</i>				
Szkoły dla dorosłych	192	163	92	91
Schools for adults				
Jednostki administracji centralnej (rządowej).....	4	4	2	1
<i>Central (government) administration entities</i>				
Jednostki samorządu terytorialnego	111	67	34	34
<i>Local self-government entities</i>				
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	21	22	20	20
<i>Associations and other social organizations</i>				
Pozostałe.....	56	70	36	36
<i>Others</i>				

a-b Łącznie ze szkołami: *a* – ogólnokształcącymi artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe, *b* – technikami uzupełniającymi. *c* Jednostki macierzyste, od roku szkolnego 2013/14 łącznie ze szkołami wyższymi resortu spraw wewnętrznych i administracji.

Źródło: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a-b Including: *a* – general art schools leading to professional certification, *b* – supplementary technical secondary schools. *c* Since the 2013/14 school year including academies of the Ministry of Interior.

Source: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

TABL. 2 (130). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17
	uczniowie i studenci pupils and students			
Szkoły podstawowe.....	107259	87302	93910	86097
Primary schools				
Jednostki administracji centralnej (rządowej).....	334	304	323	290
<i>Central (government) administration entities</i>				
Jednostki samorządu terytorialnego	105596	85442	89916	81974
<i>Local self-government entities</i>				
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	711	976	2410	2414
<i>Associations and other social organizations</i>				
Organizacje wyznaniowe	165	149	162	172
<i>Religious organizations</i>				
Pozostałe.....	453	431	1099	1247
<i>Others</i>				
Gimnazja	66350	51379	41965	41087
Lower secondary schools				
Jednostki administracji centralnej (rządowej).....	24	19	10	4
<i>Central (government) administration entities</i>				
Jednostki samorządu terytorialnego	63722	48434	39001	38003
<i>Local self-government entities</i>				
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	2155	2425	2526	2453
<i>Associations and other social organizations</i>				
Organizacje wyznaniowe	357	149	122	235
<i>Religious organizations</i>				
Pozostałe.....	92	352	306	392
<i>Others</i>				
Zasadnicze szkoły zawodowe^a	10223	10378	8595	8134
Basic vocational schools^a				
Jednostki administracji centralnej (rządowej).....	-	194	160	157
<i>Central (government) administration entities</i>				
Jednostki samorządu terytorialnego	10209	10120	8227	7729
<i>Local self-government entities</i>				
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	8	24	171	211
<i>Associations and other social organizations</i>				
Pozostałe.....	6	40	37	37
<i>Others</i>				
Licea ogólnokształcące.....	27171^b	23220^b	18014	17320
General secondary schools				
Jednostki samorządu terytorialnego	26754	22519	16526	15627
<i>Local self-government entities</i>				
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	176	446	1072	1073
<i>Associations and other social organizations</i>				
Organizacje wyznaniowe	103	10	50	138
<i>Religious organizations</i>				
Pozostałe.....	38	245	366	482
<i>Others</i>				
Licea profilowane	9186	1133	-	-
Specialized secondary schools				
Jednostki samorządu terytorialnego	9186	1133	-	-
<i>Local self-government entities</i>				

a-b Łącznie ze szkołami: *a* – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, *b* – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.
 Ź r ó d ł o: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a-b Including: *a* – special upper secondary job-training schools, *b* – supplementary general secondary schools.

S o u r c e: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

TABL. 2 (130). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17
	uczniowie i studenci (dok.) pupils and students (cont.)			
Technika^a.....	22674^b	22651^b	19536	19050
Technical secondary schools^a				
Jednostki administracji centralnej (rządowej).....	550	823	707	711
<i>Central (government) administration entities</i>				
Jednostki samorządu terytorialnego	22012	21593	18580	18054
<i>Local self-government entities</i>				
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	112	196	161	174
<i>Associations and other social organizations</i>				
Pozostałe.....	-	39	88	111
<i>Others</i>				
Szkoły policealne.....	12476	11900	8632	8459
Post-secondary schools				
Jednostki samorządu terytorialnego	7555	3005	2095	2047
<i>Local self-government entities</i>				
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	2103	1491	1251	1326
<i>Associations and other social organizations</i>				
Pozostałe.....	2818	7404	5286	5086
<i>Others</i>				
Szkoły wyższe^b (łącznie z filiami i wydziałami zamiejscowymi)	55951	47267	32920	30292
Tertiary education^b (including branches and faculties)				
Jednostki administracji centralnej (rządowej).....	39607	34714	27984	25626
<i>Central (government) administration entities</i>				
Pozostałe.....	16344	12553	4936	4666
<i>Others</i>				
Szkoły dla dorosłych	12346	13526	7962	7126
Schools for adults				
Jednostki administracji centralnej (rządowej).....	160	254	93	52
<i>Central (government) administration entities</i>				
Jednostki samorządu terytorialnego	7396	5530	2787	2460
<i>Local self-government entities</i>				
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	980	1137	1472	1430
<i>Associations and other social organizations</i>				
Pozostałe.....	3810	6605	3610	3184
<i>Others</i>				

a-b Łącznie ze szkołami: *a* – ogólnokształcącymi artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe, *b* – technikami uzupełniającymi. *c* Od roku szkolnego 2013/14 łącznie ze szkołami wyższymi resortu spraw wewnętrznych i administracji.

Źródło: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a-b Including: *a* – general art schools leading to professional certification, *b* – supplementary technical secondary schools. *c* Since 2013/14 school year including academies of the Ministry of Interior.

Source: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

TABL. 2 (130). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2015/16
	absolwenci graduates		
Szkoły podstawowe.....	19706	14974	13263
Primary schools			
Jednostki administracji centralnej (rządowej).....	46	46	43
<i>Central (government) administration entities</i>			
Jednostki samorządu terytorialnego	19430	14700	12721
<i>Local self-government entities</i>			
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	123	272	334
<i>Associations and other social organizations</i>			
Organizacje wyznaniowe	18	28	26
<i>Religious organizations</i>			
Pozostałe.....	89	56	139
<i>Others</i>			
Gimnazja	21200	16522	13490
Lower secondary schools			
Jednostki administracji centralnej (rządowej).....	10	18	8
<i>Central (government) administration entities</i>			
Jednostki samorządu terytorialnego	20419	15536	12489
<i>Local self-government entities</i>			
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	648	839	786
<i>Associations and other social organizations</i>			
Organizacje wyznaniowe	69	45	105
<i>Religious organizations</i>			
Pozostałe.....	54	84	102
<i>Others</i>			
Zasadnicze szkoły zawodowe^a	3268	3286	2555
Basic vocational schools^a			
Jednostki administracji centralnej (rządowej).....	-	57	54
<i>Central (government) administration entities</i>			
Jednostki samorządu terytorialnego	3256	3207	2463
<i>Local self-government entities</i>			
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	4	-	33
<i>Associations and other social organizations</i>			
Organizacje wyznaniowe	4	-	-
<i>Religious organizations</i>			
Pozostałe.....	4	22	5
<i>Others</i>			
Licea ogólnokształcące^b.....	8584	7481	5878
General secondary schools^b			
Jednostki samorządu terytorialnego	5456	7254	5401
<i>Local self-government entities</i>			
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	31	139	281
<i>Associations and other social organizations</i>			
Organizacje wyznaniowe	39	-	52
<i>Religious organizations</i>			
Pozostałe.....	58	88	144
<i>Others</i>			
Licea profilowane	3036	439	-
Specialized secondary schools			
Jednostki samorządu terytorialnego	3036	439	-
<i>Local self-government entities</i>			

a-b Łącznie ze szkołami: *a* – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, *b* – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.
 Źródło: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a-b Including: *a* – special upper secondary job-training schools, *b* – supplementary general secondary schools.

Source: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

TABL. 2 (130). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2015/16
	absolwenci (dok.) graduates (cont.)		
Technika^a	4401^b	5140^b	4449
Technical secondary schools^a			
Jednostki administracji centralnej (rządowej).....	62	176	136
<i>Central (government) administration entities</i>			
Jednostki samorządu terytorialnego	4339	4924	4266
<i>Local self-government entities</i>			
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	-	34	31
<i>Associations and other social organizations</i>			
Pozostałe.....	-	6	16
<i>Others</i>			
Szkoły policealne	4253	3588	2561
Post-secondary schools			
Jednostki samorządu terytorialnego	2549	1177	710
<i>Local self-government entities</i>			
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	715	580	679
<i>Associations and other social organizations</i>			
Pozostałe.....	989	1831	1172
<i>Others</i>			
Szkoły wyższe^c (z filiami i wydziałami zamiejscowymi)	11183	13652	9185
Tertiary education^c (including branches and faculties)			
Jednostki administracji centralnej (rządowej).....	7439	8961	7671
<i>Central (government) administration entities</i>			
Pozostałe.....	3744	4691	1514
<i>Others</i>			
Szkoły dla dorosłych	4106	3538	2062
Schools for adults			
Jednostki administracji centralnej (rządowej).....	51	81	19
<i>Central (government) administration entities</i>			
Jednostki samorządu terytorialnego	2418	1231	679
<i>Local self-government entities</i>			
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	352	332	424
<i>Associations and other social organizations</i>			
Pozostałe.....	1285	1894	940
<i>Others</i>			

a-b Łącznie ze szkołami: *a* – ogólnokształcącymi artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe, *b* – technikami uzupełniającymi. *c* Od roku szkolnego 2013/14 łącznie ze szkołami wyższymi resortu spraw wewnętrznych i administracji.

Źródło: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a-b Including: *a* – general art schools leading to professional certification, *b* – supplementary technical secondary schools. *c* Since 2013/14 school year including academies of the Ministry of Interior.

Source: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

TABL. 3 (131). **UCZNIOWIE WEDŁUG GRUP WIEKU**
PUPILS AND STUDENTS BY AGE GROUPS

GRUPY WIEKU AGE GROUPS	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17
	w % ludności danej grupy wieku in % of population of given age group			
7–12 ^a lat	97,3	93,6	90,1	89,6
13–15	97,5	94,4	91,4	90,9
16–18	93,7	92,5	90,0	89,5
19–21 lat.....	27,4	27,7	25,5	25,2

^a W roku szkolnych 2015/16 – grupa wieku 6–12 lat.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2015/16 school year – age group 6–12.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 4 (132). **WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI**
ENROLMENT RATE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Grupy wieku Age groups	2005/06			2010/11			SPECIFICATION
		ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	
		w % in %						
BRUTTO GROSS								
Szkoły:								Schools:
podstawowe.....	7–12	100,4	101,0	99,7	97,1	97,7	96,4	primary
gimnazja	13–15	103,3	106,1	100,5	100,4	102,9	97,9	lower secondary
zasadnicze zawodowe ^a	16–18	15,1	21,2	8,7	17,9	24,1	11,4	basic vocational ^a
licea ogólnokształcące i profilowane ^b ..	16–18	64,0	55,4	73,0	58,8	48,8	69,2	general and specialized secondary ^b
technika ^c	16–18	35,3	38,4	32,0	40,5	44,9	35,9	technical secondary ^c
policealne	19–21	15,6	14,2	17,1	18,1	11,2	25,5	post-secondary
NETTO NET								
Wychowanie przedszkolne ^d ...	6	97,8	98,1	97,4	83,4	84,9	81,9	Pre-primary education ^d
Szkoły:								Schools:
podstawowe.....	7–12	97,2	96,9	97,6	93,5	93,6	93,5	primary
gimnazja	13–15	94,6	93,6	95,7	90,9	89,7	92,1	lower secondary
zasadnicze zawodowe ^a	16–18	12,7	17,4	7,8	14,8	19,5	10,0	basic vocational ^a
licea ogólnokształcące i profilowane ^b ..	16–18	50,7	40,7	61,0	41,8	31,1	53,0	general and specialized secondary ^b
technika ^c	16–18	23,8	25,2	22,5	28,0	30,6	25,4	technical secondary ^c
policealne	19–21	9,4	9,3	9,6	6,7	4,2	9,3	post-secondary

^{a-c} Łącznie ze szkołami: *a* – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, *b* – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, *c* – technikami uzupełniającymi i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. *d* Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^{a-c} Including: *a* – special job-training schools, *b* – supplementary general secondary schools, *c* – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. *d* Concerns children aged 6 attending pre-primary education establishments.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 4 (132). **WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI (dok.)**
ENROLMENT RATE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Grupy wieku Age groups	2015/16			2016/17			SPECIFICATION
		ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	
		w %			in %			
BRUTTO GROSS								
Szkoły:								Schools:
podstawowe ^a	7–12	88,1	88,0	88,2	93,0	93,1	92,9	primary ^a
gimnazja	13–15	97,5	99,5	95,5	97,5	98,3	96,7	lower secondary
zasadnicze zawodowe ^b	16–18	18,1	23,3	12,84	17,8	22,9	12,4	basic vocational ^b
licea ogólnokształcące	16–18	52,6	44,0	61,7	51,8	43,5	60,5	general
technika ^c	16–18	41,1	44,6	37,5	41,6	45,8	37,3	technical secondary ^c
policealne	19–21	16,0	8,6	23,5	16,3	8,5	24,4	post-secondary
NETTO NET								
Wychowanie przedszkolne ^d ...	6	93,1	93,1	93,0	73,3	77,3	69,1	Pre-primary education ^d
Szkoły:								Schools:
podstawowe ^a	7–12	86,9	86,4	87,5	88,3	88,6	88,0	primary ^a
gimnazja	13–15	88,3	87,4	89,2	87,8	86,9	88,7	lower secondary
zasadnicze zawodowe ^b	16–18	14,2	18,1	10,1	14,2	18,0	10,2	basic vocational ^b
licea ogólnokształcące	16–18	38,6	29,0	48,7	38,4	29,3	48,0	general and specialized
technika ^c	16–18	38,6	29,0	48,7	30,5	33,6	27,3	technical secondary ^c
policealne	19–21	5,6	2,8	8,5	5,6	2,8	8,4	post-secondary

^a W roku szkolnym 2015/16 dotyczy dzieci w wieku 6–12 lat. ^{b–c} Łącznie ze szkołami: ^b – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^c – technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14) i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^d W roku szkolnym 2015/16 dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2015/16 school year concerns children aged 6–12. ^{b–c} Including: ^b – special job-training schools, ^c – supplementary technical secondary schools (until the 2013/14 school year) and general art schools leading to professional certification. ^d In the 2015/16 school years concerns children aged 6 attending pre-primary education establishments.

Source: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 5 i 6

W podziale według języków obcych jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

Note to tables 5 and 6

The division by languages may include one person more than once.

TABL. 5 (133). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a

L A T A Y E A R S J Ę Z Y K I O B C E F O R E I G N L A N G U A G E S	Ogółem w tys. Total in thous.	W % ogółu uczniów w szkołach			In % of total pupils and students at schools						
		podstawowych primary			gimnazjalnych lower secondary	zasadniczych zawodowych ^b basic vocational ^b	liceach ogólnokształcących ^c general secondary ^c	liceach profilowanych specialized secondary	technicznych ^{d,e} technical secondary ^{d,e}	Policealnych ^f post-secondary ^f	
		razem total	miasta urban areas	wieś rural areas							
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE OBLIGATORY EDUCATION											
Angielski ..... <i>English</i>	2005/06 2010/11 2015/16 2016/17	155,2 172,8 172,1 163,2	46,3 89,3 94,2 94,6	48,1 87,8 94,5 94,9	43,3 43,9 93,8 94,1	71,0 87,8 97,0 97,0	30,9 42,2 68,5 69,0	95,8 96,7 98,8 99,3	91,0 90,8 x x	90,0 96,3 98,1 98,3	52,1 5,7 48,5 60,3
Francuski .... <i>French</i>	2005/06 2010/11 2015/16 2016/17	3,1 2,4 2,1 2,3	0,1 0,1 0,1 0,1	0,2 0,2 0,1 0,2	0,1 - - -	0,5 0,6 1,2 1,4	- - - -	7,2 6,5 7,0 7,4	1,8 0,7 x x	2,1 1,8 1,8 1,9	1,8 - - -
Niemiecki .... <i>German</i>	2005/06 2010/11 2015/16 2016/17	82,1 74,8 63,7 62,5	16,2 9,6 5,6 4,6	15,7 8,4 5,0 4,4	17,0 11,4 6,6 5,0	27,7 57,4 72,5 74,6	31,2 34,1 26,1 24,7	71,4 63,8 58,0 61,4	73,2 56,9 x x	76,6 79,4 79,1 80,0	11,0 - 5,4 2,8
Rosyjski ..... <i>Russian</i>	2005/06 2010/11 2015/16 2016/17	19,1 11,0 8,6 8,9	2,7 0,6 0,1 0,3	1,1 0,2 - 0,3	5,4 1,1 0,3 0,4	3,9 6,6 8,7 8,5	24,6 12,0 5,3 5,0	12,6 12,8 14,0 14,2	25,5 27,7 x x	23,4 11,7 9,5 12,0	4,5 - - -
Hiszpański .. <i>Spanish</i>	2005/06 2010/11 2015/16 2016/17	0,2 0,3 0,9 1,8	- - 0,0 0,1	- - 0,1 0,1	- - - -	- - 0,4 1,8	- - - -	0,4 1,3 3,5 5,4	- - x x	- - 0,1 0,1	- - - -
Włoski ..... <i>Italian</i>	2005/06 2010/11 2015/16 2016/17	0,5 0,8 1,0 0,9	- - - -	- - - -	- - - -	- 0,3 0,6 0,6	- - 0,6 0,1	0,6 2,9 3,9 3,9	- - x x	- - 0,1 0,1	- - - -
Inne ..... <i>Others</i>	2005/06 2010/11 2015/16 2016/17	1,1 0,5 0,2 0,3	0,2 - 0,0 0,0	0,0 - 0,0 0,0	0,1 - - -	- 0,3 0,0 0,2	- - - -	1,7 1,8 1,1 0,7	- - x x	- - - -	- - - 9,3

^a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. ^b W roku szkolnym 2005/06 łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy. ^{c-e} W roku szkolnym 2005/06 i 2010/11 łącznie z: ^c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^d – technikami uzupełniającymi, ^e – artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^f Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych.

Z r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2005/06 school year as of 31 XII. ^b In the 2005/06 including special job-training schools. ^{c-e} In the 2005/06 and 2010/2011 school year including: ^c – supplementary general secondary schools, ^d – supplementary technical secondary schools, ^e – general art schools leading to professional certification. ^f Since 2010/2011 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 5 (133). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a (dok.)**
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a (cont.)

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Total	W % ogółu uczniów w szkołach			In % of total pupils and students at schools						
		podstawowych primary			gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych ^b basic vocational ^b	liceach ogólnokształcących ^c general secondary ^c	liceach profilowanych specialized secondary	technikach ^{d,e} technical secondary ^{d,e}	policealnych ^f post- secondary ^f	
		razem total	miasta urban areas	wieś rural areas							
NAUCZANIE DODATKOWE^g ADDITIONAL EDUCATION^g											
Angielski.....	2005/06	25,7	17,8	18,9	16,0	9,1	-	-	-	-	20,7
<i>English</i>	2010/11	5,0	2,1	1,1	3,7	4,9	-	0,4	3,8	0,8	24,3
	2015/16	0,9	0,3	-	0,7	1,1	-	0,2	x	0,5	7,2
	2016/17	0,9	0,4	0,3	0,6	1,1	-	0,1	x	-	7,2
Francuski....	2005/06	0,3	0,1	0,1	0,1	0,4	-	-	-	-	-
<i>French</i>	2010/11	0,6	0,1	0,1	-	0,7	-	0,5	-	0,3	-
	2015/16	0,3	0,0	0,0	-	0,5	-	0,6	x	-	-
	2016/17	0,2	-	-	-	0,2	-	0,6	x	-	-
Niemiecki....	2005/06	19,7	6,1	5,6	6,8	19,3	-	0,4	4,1	-	-
<i>German</i>	2010/11	11,2	3,8	3,9	3,7	13,2	-	2,2	7,0	2,3	0,5
	2015/16	8,2	2,8	2,1	4,1	9,0	-	6,5	x	2,8	-
	2016/17	6,3	3,4	2,4	5,3	6,6	-	2,5	x	0,8	2,7
Inne.....	2005/06	5,7	1,7	1,2	2,5	4,1	-	4,3	-	-	-
<i>Others</i>	2010/11	3,9	1,6	0,9	2,6	1,8	-	5,3	7,3	1,2	-
	2015/16	2,5	0,6	0,2	1,3	2,4	-	3,6	x	1,4	-
	2016/17	1,7	0,7	0,4	1,1	1,6	-	2,8	x	-	-

a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. *b* W roku szkolnym 2005/06 łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy. *cd* W roku szkolnym 2005/06 i 2010/11 łącznie z: *c* – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, *d* – technikami uzupełniającymi, *e* – łącznie ze szkołami artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. *f* Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych. *g* Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In the 2005/06 school year as of 31 XII. *b* In the 2005/06 including special job-training schools. *cd* In the 2005/06 and 2010/2011 school year including: *c* – supplementary general secondary schools, *d* – supplementary technical secondary schools, *e* – Including general art schools leading to professional certification. *f* Since 2010/2011 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work. *g* Conducted during the hours which are at the disposal of headperson.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 6 (134). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH^a**
STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS^a

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Total	W % ogółu uczniów w szkołach				In % of all school at students		
		gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych basic voca- tional	liceach ogólno- kształcących ^b general secondary ^b	liceach profi- lowanych specialized secondary	technikach ^c technical secondary ^c	policealnych post-secon- dary	
Angielski..... <i>English</i>	2005/06	10,3	50,3	37,8	46,5	78,6	25,5	56,4
	2010/11	15,0	79,0	96,0	77,6	100,0	53,9	44,5
	2015/16	10,3	83,3	-	90,4	x	-	40,2
	2016/17	9,9	84,2	x	88,7	x	x	49,2
Francuski.... <i>French</i>	2005/06	0,1	-	-	-	-	-	1,6
	2010/11	0,0	-	-	0,4	-	-	-
	2015/16	-	-	-	-	x	-	-
	2016/17	-	-	x	-	x	x	-
Niemiecki.... <i>German</i>	2005/06	4,9	23,6	1,3	25,5	10,0	46,0	17,1
	2010/11	2,1	9,1	-	10,3	-	43,2	2,7
	2015/16	0,8	8,8	-	4,5	x	-	5,3
	2016/17	0,6	10,1	x	5,4	x	x	1,9
Rosyjski..... <i>Russian</i>	2005/06	4,4	26,1	47,1	37,5	11,4	18,6	3,3
	2010/11	1,7	11,8	-	12,8	-	4,6	1,8
	2015/16	0,6	7,8	-	6,9	x	-	5,3
	2016/17	0,4	5,6	x	4,3	x	x	0,7
Inne..... <i>Others</i>	2005/06	0,5	-	-	1,7	-	-	3,7
	2010/11	0,0	-	-	0,0	-	-	-
	2015/16	-	-	-	-	x	-	-
	2016/17	-	-	x	-	x	x	-

^a Dane dotyczą nauczania obowiązkowego; w roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. ^{b-c} W roku szkolnym 2005/06 łącznie ze szkołami: *b* – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, *c* – technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Data concern obligatory education; in the 2005/06 school year as of 31 XII. ^{b-c} In the 2005/06 school year including: *b* – supplementary general secondary schools, *c* – supplementary technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 7 (135). **KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI^a**
EDUCATION FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	2005/06	2010/11	2015/16	SPECIFICATION
	uczniowie <i>pupils and students</i>				absolwenci <i>graduates</i>			
Szkoły podstawowe . w tym specjalne ...	3993 1756	2935 1185	3346 1237	3566 1232	584 288	614 214	668 227	<i>Primary schools of which special</i>
Gimnazja ..... w tym specjalne ...	3321 1583	2449 1323	2276 1051	2317 959	868 421	785 406	814 351	<i>Lower secondary schools of which special</i>
Szkoły specjalne przysposabiające do pracy.....	202	419	449	492	16	68	112	<i>Special job-training schools</i>
Zasadnicze szkoły zawodowe..... w tym specjalne ..	1016 906	782 651	816 562	832 561	318 290	228 189	159 ^b 131	<i>Basic vocational schools of which special</i>
Licea ogólnokształ- cące ^c ..... w tym specjalne ..	342 -	175 26	185 12	179 6	93 -	50 -	65 6	<i>General secondary schools^c of which special</i>
Licea profilowane.... w tym specjalne ..	157 32	27 22	x x	x x	37 8	6 5	x x	<i>Specialized sec- ondary schools of which special</i>
Technika ^d ..... w tym specjalne ..	194 7	103 30	142 14	170 6	30 -	31 13	24 ^b 8	<i>Technical second- ary schools^d of which special</i>
Szkoły policealne.... w tym specjalne ...	8 -	7 7	- -	13 12	3 -	8 8	- -	<i>Post-secondary schools of which special</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 197. ^b W przypadku szkół ogólnodostępnych dane dotyczą absolwentów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe, kwalifikacje w zawodzie lub egzamin dyplomowy. ^{c-d} Łącznie z: ^c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2012/13), ^d – technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14) oraz ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a See general notes, item 12 on page 197. ^b In mainstream schools data concern graduates with a medical certificate on a need for special education, who passed exam certifying professional qualification, qualification to perform a job or graduation exam. ^{c-d} Including: ^c – supplementary general secondary schools (until the 2012/13 school year), ^d – supplementary technical secondary schools (until the 2013/14 school year) as well as general art schools leading to professional certification.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 8 (136). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII ORAZ OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE**
SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010	2015	2016	SPECIFICATION
SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES					
Ośrodki.....	22	23	23	23	<i>Centres</i>
Miejsca.....	1423	1803	1616	1587	<i>Places</i>
Wychowankowie.....	1501	1286	957	893	<i>Residents</i>
w tym:					<i>of which:</i>
niewidomi i słabo widzący.....	1	1	1	-	<i>blind and sight impaired</i>
niesłyszący i słabo słyszący.....	166	125	77	72	<i>deaf and hearing impaired</i>
przewlekłe choroby.....	6	-	-	-	<i>chronically ill</i>
z niepełnosprawnością ruchową ^b	5	-	1	2	<i>motor-skill impaired^b</i>
z upośledzeniem umysłowym.....	1149	1015	738	678	<i>mentally disabled</i>
zagrożeni niedostosowaniem spo- łecznym.....	59	19	4	5	<i>socially maladjusted</i>

^a Stan w dniu 31 X. ^b Od 2013 r. dotyczy wychowanków z niepełnosprawnością ruchową i afazją.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a As of 31 X. ^b Since 2013 concerns motor-skill impaired residents and residents with aphasia.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 8 (136). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII ORAZ OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE (dok.)**
SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010	2015	2016	SPECIFICATION
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE <i>YOUTH EDUCATION CENTRES</i>					
Ośrodki	2	2	2	2	<i>Centres</i>
Miejsca	156	192	192	192	<i>Places</i>
Wychowankowie	156	192	168	150	<i>Residents</i>
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII <i>YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES</i>					
Ośrodki	-	-	1	2	<i>Centres</i>
Miejsca	-	-	24	96	<i>Places</i>
Wychowankowie	-	-	16	87	<i>Residents</i>
OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE <i>REHABILITATION-EDUCATION CENTRES</i>					
Ośrodki	8	9	9	9	<i>Centres</i>
Miejsca	168	492	537	554	<i>Places</i>
Wychowankowie	373	421	392	384	<i>Residents</i>
w tym:					<i>of which:</i>
z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim	96	132	115	114	<i>mental retardation-profound</i>
z zaburzeniami sprzężonymi	210	289	277	270	<i>associated with defects</i>

^a Stan w dniu 31 X.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a As of 31 X.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 9 (137). **WYCHOWANIE POZASZKOLNE**
EXTRACURRICULAR EDUCATION

RODZAJE PLACÓWEK <i>KIND OF INSTITUTIONS</i>	Pla- cówki <i>Institu- tions</i>	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć ^a <i>Participants of permanent and temporary forms of pursuits^a</i>								
		ogółem <i>total</i>	informa- tycznych <i>informati- cal</i>	technicz- nych <i>technical</i>	przed- mioto- wych ^b <i>subjects^b</i>	arty- stycznych <i>arts</i>	sporto- wych <i>sports</i>	tury- styczno- krajow- znan- czych <i>tourism</i>	innych <i>others</i>	
O GÓŁEM	2005 ^c	13	40820	-	7575	-	18562	11593	-	2860
TOTAL	2010	19	34041	201	132	491	12185	15928	2821	2283
	2015	31	34050	126	465	565	11445	16236	1618	3595
	2016	26	28287	105	479	551	11916	10728	1737	2771
Pałace młodzieży		1	5360	68	359	400	1850	1195	1397	91
<i>Youth centres</i>										
Młodzieżowe domy kultury. <i>Youth community centres</i>		5	11261	12	120	151	7595	1865	300	1218
Międzyszkolne ośrodki sportowe		7	7078	-	-	-	-	7078	-	-
<i>Inter-school sports centres</i>										
Pozostałe placówki		13	4588	25	-	-	2471	590	40	1462
<i>Other institutions</i>										

^a Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 X (w 2005 r. – od 1 XI) roku poprzedzającego rok badany do 30 IX (w 2005 r. – do 31 X) roku badanego. ^b Do 2007 r. nazywane naukowymi. ^c Stan w dniu 31 X.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Systematic participation in extracurricular activities in period from 1 X (in 2005 – from 1 XI) of the year preceding the surveyed year to 30 IX (in 2005 – to 31 X) of the surveyed year. ^b Until 2007 called scientific. ^c As of 31 X.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 10 (138). **INTERNATY I BURSY SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BOARDING-SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016/17		2005/06 ^a	2010/11	2015/16	2016/17		SPECIFICATION
	placówki estab- lish- ments	miejsca beds	korzystający boarders					
			ogółem total			na 100 miejsc per 100 beds		
O G Ó Ł E M	45	4874	4640	3672	3853	3861	79,2	T O T A L
Internaty	33	3039	3632	2801	2034	2140	70,4	Boarding schools
szkoły podstawowe i gimnazja	2	74	-	80	31	28	37,8	Primary and lower secondary
zasadnicze szkoły zawodowe i technika ^b	22	2135	2928	2108	1413	1577	73,9	Basic vocational and technical secondary ^b
licea ogólnokształcące ^c	9	830	304	566	590	535	64,5	General secondary ^c
licea profilowane	-	-	-	47	-	-	x	Specialized secondary
Bursy	12	1835	704	871	1819	1721	93,8	Dormitories

^a Stan w dniu 31 X. ^{b-c} Łącznie ze szkołami: ^b – technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14), ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe, policealnymi, kolegiami nauczycielskimi, nauczycielskimi kolegiami języków obcych, kolegiami pracowników służb społecznych, ^c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2012/13).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a As of 31 X. ^{b-c} Including: ^b – supplementary technical secondary schools (until the 2013/14 school year), general art schools leading to professional certification, post-secondary schools, teacher training colleges, foreign language teacher training colleges, colleges of social work, ^c – supplementary general secondary schools (until the 2012/13 school year).

SOURCE: data of the Ministry of National Education.

TABL. 11 (139). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE STUDENT DORMITORIES					
Domy	19	19	14	14	Dormitories
Miejsca	5906	4799	3852	3750	Beds
Korzystający:					Boarding:
studenci	4449	4218	3173	3215	students
w % ogółu studentów	7,2	8,4	9,6	10,6	in % of total students
uczestnicy studiów doktoranckich ^a	-	7	11	11	students of doctoral studies ^a
w % ogółu uczestników	x	1,7	1,7	1,7	in % of total students of doctoral studies
STOŁÓWKI STUDENCKIE STUDENT CANTEENS					
Stołówki	2	2	3	3	Canteens
Miejsca	1010	1164	1164	1164	Places

^a Bez uczestników studiów doktoranckich w Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego, placówkach naukowych Polskiej Akademii Nauk oraz instytutów naukowo-badawczych.

^a Excluding doctoral students of the Medical Centre for Postgraduate Education, scientific facilities of the Polish Academy of Sciences as well as research institutes.

TABL. 12 (140). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA^a**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING
SCHOLARSHIPS^a

SZKOŁY	2005/06 ^b	2010/11	2015/16	2016/17				SCHOOLS
				ogółem ^c total ^c	w tym otrzymujący stypendia of which scholar- ships recipients		otrzymu- jący stypen- dia w % ogółu stu- dentów danej grupy szkół scholar- ship recipi- ents in % of total students of a given group of schools	
					socjalne social	rektora dla najlep- szych studen- tów vice- chancel- lor to the best students		
OGÓŁEM	20667	15514	8824	7782	4860	1559	26,4	TOTAL
w tym:								of which:
Uniwersytety	13509	10423	6904	6079	4006	1086	28,9	Universities
Wyższe szkoły ekonomiczne	1996	1626	395	337	147	82	23,5	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne ...	1910	1122	233	215	98	67	21,2	Teacher educa- tion schools

^a Łącznie z cudzoziemcami; w roku akademickim 2011/12 bez stypendiów przyznawanych przez ministrów oraz stypendiów finansowanych z funduszy unijnych. ^b Bez cudzoziemców. ^c W podziale według rodzajów jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

^a Including foreigners; in the 2011/12 academic year excluding scholarships granted by ministers and scholarships financed from European funds. ^b Excluding foreigners. ^c In the division by type of scholarships one person may be included more than once.

TABL. 13 (141). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/2006			2010/2011			2015/16			2016/17		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Szkoły..... Schools	537	139	398	513	139	374	499	153	346	493	153	340
w tym: of which:												
sportowe i mistrzostwa spor- toweego..... <i>sport and athletic</i>	2	2	-	2	2	-	5	5	-	4	4	-
filialne..... <i>branch</i>	25	-	25	12	-	12	19	-	19	17	-	17
artystyczne ^a ..... <i>art^a</i>	-	2	2	2	2	-	2	2	-	2	2	-
Oddziały..... Sections	5150	2657	2493	4661	2333	2328	4944	2669	2275	4704	2527	2177
Uczniowie..... Pupils	105503	64346	41157	86117	53164	32953	92673	59702	32971	84865	54959	29906
w tym kobiety..... of which females	51544	31493	20051	41796	25903	15893	45325	29194	16131	41361	26786	14575
w tym I klasa..... of which 1st grade	15583	9536	6047	14004	8705	5299	20122	13368	6754	7276	4161	3115
w tym szkoły: of which schools:												
sportowe i mistrzostwa spor- toweego..... <i>sport and athletic</i>	117	117	-	142	142	-	1193	1193	-	1019	1019	-
filialne..... <i>branch</i>	484	-	484	277	-	277	735	-	735	643	-	643
artystyczne ^a ..... <i>art^a</i>	334	334	-	304	304	-	323	323	-	290	290	-
Absolwenci..... Graduates	19418	11974	7444	14743	9189	5554	13036	8244	4792	.	.	.
w tym kobiety..... of which females	9604	5937	3667	7183	4454	2729	6510	4108	2402	.	.	.
w tym szkoły: of which schools:												
sportowe i mistrzostwa spor- toweego..... <i>sport and athletic</i>	23	23	-	18	18	-	186	186	-	.	.	.
filialne..... <i>branch</i>	-	-	-	62	-	62	81	-	81	.	.	.
artystyczne ^a ..... <i>arts^a</i>	46	46	-	46	46	-	43	43	-	.	.	.
Liczba uczniów na: Number of pupils per:												
1 szkołę..... <i>school</i>	196	463	103	168	382	88	186	390	95	172	359	88
1 oddział..... <i>section</i>	20	24	17	18	23	14	19	22	14	18	22	14

^a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 14 (142). **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/2006			2010/2011			2015/16			2016/17		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Gimnazja	234	119	115	248	122	126	256	128	128	257	129	128
<i>Lower secondary</i>												
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa spor- towe ..... <i>sport and athletic</i>	3	3	-	2	2	-	4	4	-	5	5	-
z oddziałami przysposabiają- cymi do pracy ^a ..... <i>with job-training sections^a</i>	6	5	1	3	3	-	5	5	-	4	4	-
Oddziały	2548	1725	823	2166	1402	764	1847	1207	640	1967	1330	637
<i>Sections</i>												
Uczniowie	64767	45524	19243	50056	34374	15682	40914	28500	12414	41087	29149	11938
<i>Pupils</i>												
w tym kobiety ..... <i>of which females</i>	31353	21986	9367	24382	16816	7566	19732	13783	5949	19772	14055	5717
w tym I klasa ..... <i>of which 1st grade</i>	21357	14843	6514	16748	11384	5364	13951	9696	4255	13770	9844	3926
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa spor- towe ..... <i>sport and athletic</i>	189	189	-	518	518	-	842	842	-	1486	1486	-
z oddziałami przysposabiają- cymi do pracy ^a ..... <i>with job-training sections^a</i>	1810	1649	161	808	808	-	485	485	-	362	362	-
Absolwenci	20779	14634	6145	16116	11086	5030	13490	9380	4110	.	.	.
<i>Graduates</i>												
w tym kobiety ..... <i>of which females</i>	10467	7322	3145	8091	5583	2508	6662	4618	2044	.	.	.
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa spor- towe ..... <i>sport and athletic</i>	55	55	-	169	169	-	497	497	-	.	.	.
z oddziałami przysposabiają- cymi do pracy ^a ..... <i>with job-training sections^a</i>	262	262	-	318	318	-	149	149	-	.	.	.
Liczba uczniów na: <i>Number of pupils per:</i>												
1 szkołę ..... <i>school</i>	277	383	167	202	282	160	223	97	100	160	226	93
1 oddział ..... <i>section</i>	25	26	23	23	25	22	24	19	20	21	22	19

^a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Based on 6th grade of primary school.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 15 (143). **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
Szkoły.....	62	60	54	55	Schools
Oddziały	347	366	330	306	Sections
Uczniowie	9317	9308	7584	7081	Students
w tym kobiety	2498	2800	2515	2368	of which females
w tym I klasa	4028	3926	2785	2649	of which 1st grade
Absolwenci	2962	3029	2312	.	Graduates
w tym kobiety	920	1033	788	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 16 (144). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH
DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH
(excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2015/16	2016/17	2015/16 ^b	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students		absolwenci graduates	
O G Ó Ł E M	7584	7081	1093	T O T A L
Artystyczne.....	44	43	4	Arts
Biznesu i administracji	1087	1022	305	Business and administration
Inżynieryjno-techniczne	2890	2667	298	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	1243	1129	156	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	628	586	74	Architecture and building
Rolnicza	32	36	7	Agriculture
Rybactwa	-	1	-	Fishing
Usług dla ludności	1660	1597	249	Personal services

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification or qualification to perform a job.

Source: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 17–19

Od roku szkolnego 2012/13 nie odbył się nabór do klas I w uzupełniających liceach ogólnokształcących, liceach profilowanych i technikach uzupełniających, patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 197.

Note to tables 17–19

Since the 2012/13 school year a recruitment to 1 st grade wasn't held in supplementary general secondary schools, specialized secondary schools and supplementary technical secondary schools, see general notes, item 8 on page 197.

TABL. 17 (145). LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)
SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
Szkoły	104	89	91	92	Schools
Oddziały	954	860	698	682	Sections
Uczniowie	27171	23194	17990	17314	Students
w tym kobiety	16288	14279	11031	10595	of which females
w tym I klasa	9383	7842	5988	5676	of which 1st grade
Absolwenci	8584	7481	5872	.	Graduates
w tym kobiety	5186	4594	3655	.	of which females

^a Do roku szkolnego 2012/13 łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Until the 2012/13 including supplementary general secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

Tabl. 18 (146). TECHNIKA I LICEA PROFILOWANE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS AND SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS
FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
	Technika ^a				
	<i>Technical secondary schools^a</i>				
Szkoły	121	101	76	76	Schools
Oddziały	801	933	815	790	Sections
Uczniowie	21264	22252	19195	18706	Students
w tym kobiety	9696	9690	8408	8086	of which females
w tym klasa I	7342	6209	5252	5195	of which 1st grade
Absolwenci	3580	5075	4379	.	Graduates
w tym kobiety	1742	2249	2030	.	of which females
	Licea profilowane				
	<i>Specialized secondary schools</i>				
Szkoły	72	17	x	x	Schools
Oddziały	334	49	x	x	Sections
Uczniowie	9154	1111	x	x	Students
w tym kobiety	4969	751	x	x	of which females
w tym klasa I	2830	302	x	x	of which 1st grade
Absolwenci	3028	434	x	x	Graduates
w tym kobiety	1649	308	x	x	of which females

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary technical secondary schools (until the 2013/14 school year).

Source: data of the Ministry of National Education.

Tabl. 19 (147). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW^a DLA MŁODZIEŻY WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA (bez szkół specjalnych)**
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a FOR YOUTH BY FIELDS OF EDUCATION (excluding special schools)

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2015/16	2016/17	2015/16 ^b	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^b
	uczniowie students		absolwenci graduates	
OGÓLEM	19195	18706	2540	TOTAL
Społeczna	1826	1745	357	<i>Social and behavioural science</i>
Biznesu i administracji	2294	2379	255	<i>Business and administration</i>
Nauk o środowisku	166	-	-	<i>Environment</i>
Fizyczna ^c	-	-	-	<i>Physical sciences^c</i>
Technologii teleinformacyjnych.....	3076	3155	315	<i>Information and communication technologies</i>
Inżynieryjno-techniczna	3958	3945	551	<i>Engineering and engineering trades</i>
Produkcji i przetwórstwa	98	145	10	<i>Manufacturing and processing</i>
Architektury i budownictwa	1397	1336	179	<i>Architecture and construction</i>
Rolnicza	605	514	83	<i>Agriculture</i>
Leśna	295	315	30	<i>Forestry</i>
Weterynaryjna	35	69	-	<i>Veterinary</i>
Usług dla ludności	5165	4753	718	<i>Personal services</i>
Usług transportowych	280	350	42	<i>Transport services</i>

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie. ^c Między innymi: fizyka, chemia, geologia.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification or qualification to perform a job. ^c Among others: physics, chemistry, geology.

Source: data of the ministry of National Education.

TABL. 20 (148). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
LEVEL ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIEDAJĄCE UPRAWNIENIŃ ZAWODOWYCH LEVEL ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły.....	12	22	23	24	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów ar- tystycznych	12	20	21	22	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	1432	1499	1771	1736	Pupils
w tym kobiety	933	986	1203	1168	of which females
Absolwenci	238	161	260	.	Graduates
w tym kobiety	162	101	175	.	of which females
SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE LEVEL ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły.....	5	9	6	6	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów ar- tystycznych	3	6	3	3	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	552	592	560	578	Students
w tym kobiety	373	420	409	433	of which females
Absolwenci	62	74	62	.	Graduates
w tym kobiety	44	57	46	.	of which females

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 21 (149). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
Szkoły.....	149	114	78	83	Schools
Oddziały	498	479	456	421	Sections
Uczniowie	12476	11893	8632	8447	Students
w tym kobiety	6716	8125	6269	6214	of which females
Absolwenci	4253	3580	2561	.	Graduates
w tym kobiety	2656	2703	1963	.	of which females

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 22 (150). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych) WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2015/16	2016/17	2015/16 ^b	FIELDS OF EDUCATION ^b
	uczniowie students		absolwenci graduates	
O G Ó Ł E M	8632	8447	1448	T O T A L
Pedagogiczna	-	-	-	Education
Artystyczne	404	375	67	Arts
Społeczne.....	160	140	36	Social and behavioural science
Dziennikarstwa i Informacji	24	10	-	Journalism and information
Biznesu i administracji.....	1972	1906	182	Business and administration
Technologii teleinformacyjnych	357	395	22	Information and communication technologies
Inżynierjno-techniczne	7	-	-	Engineering and engineering trades
Architektury i budownictwa	4	-	-	Architecture and building
Weterynaryjne	152	158	44	Veterinary
Medyczne	1659	1848	573	Health
Opieki społecznej	318	331	47	Welfare
Usługi dla ludności	1331	1348	184	Personal services
Higieny i bezpieczeństwa pracy	1284	1050	114	Hygiene and occupational health services
Ochrony i bezpieczeństwa	355	294	65	Security services
Usług transportowych	147	172	3	Transport services
Pozostałe podgrupy	458	420	111	Other narrow fields

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe, kwalifikacje w zawodzie lub egzamin dyplomowy.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification, qualification to perform a job or graduation exam.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 23 (151). **SZKOŁY WYŻSZE**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły Schools	Nauczyciele akademicy ^a Academic teachers ^a	Studenci Students	Absolwenci ^b Graduates ^b	SPECIFICATION
OGÓŁEM ..... 2005/06 ^c	9	2647	61443	12473	TOTAL
2010/11 ^c	9	2670	49982	14551	
2015/16	7	2443	32920	9185	
2016/17	7	2410	30292	.	
Uniwersytety	1	1908	21058	6527	Universities
Wyższe szkoły ekonomiczne	2	71	1720	656	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne	1	50	1065	409	Teacher education schools
Pozostałe szkoły wyższe ...	3	381	6449	1593	Others

^a Pełno- i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełne etaty, nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str. 198. ^b W podziale według typów szkół – z roku akademickiego 2015/16. ^c Bez szkół wyższych resortu spraw wewnętrznych i administracji.

^a Full-time and part-time employed converted into full-time equivalent units, teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 16 on page 198. ^b According to type of school – from 2015/16 academic year. ^c Excluding academies of the Ministry of Interior.

TABL. 24 (152). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS
AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem Grand total	W tym kobiety Of which females	Z liczby ogółem na studiach Of total number at study forms				TYPE OF SCHOOLS
			stacjonarnych ^a full-time pro- grammes ^a		niestacjonarnych ^b part-time pro- grammes ^b		
			razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females	
OGÓŁEM ..... 2005/06 ^c	61443	36066	31512	19055	29931	17011	TOTAL
2010/11 ^c	49982	30225	26200	15610	23782	14615	
2015/16	32920	18525	23107	13432	9813	5093	
2016/17	30292	16952	21575	12555	8717	4397	
Uniwersytety	21058	12124	17577	10393	3481	1731	Universities
Wyższe szkoły ekonomiczne	1720	990	-	-	1720	990	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne	1065	705	131	77	934	628	Teacher education schools
Pozostałe szkoły wyższe ...	6449	3133	3867	2085	2582	1048	Others

^{a-b} Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: ^a – dziennych, ^b – wieczorowych, zaoczných i eksternistycznych. ^c Bez szkół wyższych resortu spraw wewnętrznych i administracji.

^{a-b} Data 2005/06 academic years concern: ^a – day study system, ^b – evening, weekend and extramural study system. ^c Excluding academies of the Ministry of Interior.

TABL. 25 (153). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem Grand total	W tym kobiety Of which females	Z liczby ogółem na studiach Of total number at study forms				TYPE OF SCHOOLS	
			stacjonarnych ^a full-time pro- grammes ^a		niestacjonarnych ^b part-time pro- grammes ^b			
			razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females		
O G Ó Ł E M	2005/06 ^e	12473	8211	5929	3961	6544	4250	TOTAL
	2010/11 ^c	14551	10071	6852	4603	7699	5468	
	2015/16	9185	5804	6094	3960	3091	1844	
Uniwersytety		6527	4227	5115	3357	1412	870	Universities
Wyższe szkoły ekonomiczne		656	398	-	-	656	398	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne		409	267	67	44	342	223	Teacher education schools
Pozostałe szkoły wyższe ...		1593	912	912	559	681	353	Others

a-b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: *a* – dziennych, *b* – wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych. *c* Bez szkół wyższych resortu spraw wewnętrznych i administracji.

a-b Data 2005/06 academic years concern: *a* – day study system, *b* – evening, weekend and extramural study system. *c* Excluding academies of the Ministry of Interior.

TABL. 26 (154). **NAUCZYCIELE AKADEMICY^e W SZKOŁACH WYŻSZYCH**
ACADEMIC TEACHERS^e IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06 ^b	2010/11 ^b	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
	ogółem total				
O G Ó Ł E M	2647	2670	2443	2410	TOTAL
Profesorowie	727	698	637	629	Professors
w tym z tytułem naukowym profesora ^c	176 ^d	132	274	261	of which titled only ^c
Docenci	1	3	12	-	Assistant professors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	1	-	-	-	of which with scientific degree of habilitated doctor ^e (HD)
Adiunkci	1082	1237	1007	1003	Tutors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	45	46	111	136	of which with scientific degree of habilitated doctor ^e (HD)
Asystenci	375	291	322	330	Assistant lecturers
Pozostali	462	441	465	448	Others

a Pełno- i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełne etaty; nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str. 198. *b* Bez szkół wyższych resortu spraw wewnętrznych i administracji. *c* Profesorowie zwyczajni i profesorowie nadzwyczajni (z tytułem naukowego profesora). *d* Bez szkół wyższych zawodowych.

a Full-time and part-time employed converted into full-time equivalent units; Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 16 on page 198. *b* Excluding academies of the Ministry of Interior. *c* Professors, and associate professors (with scientific title of professor). *d* Excluding higher vocational schools. *e* The habilitated doctors degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 26 (154). **NAUCZYCIELE AKADEMICY^a W SZKOŁACH WYŻSZYCH (dok.)**
ACADEMIC TEACHERS^a IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06 ^b	2010/11 ^b	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
	w tym kobiety of which females				
O G Ó Ł E M	1062	1160	1073	1066	T O T A L
Profesorowie	154	159	167	171	Professors
w tym z tytułem naukowym ^c	42 ^d	39	58	55	of which titled only ^e
Docenci	1	-	2	-	Assistant professors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	1	-	-	-	of which with scientific degree of habilitated doctor ^e (HD)
Adiunkci	476	608	534	522	Tutors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	20	23	51	59	of which with scientific degree of habilitated doctor ^e (HD)
Asystenci	196	156	169	181	Assistant lecturers
Pozostali	235	237	202	192	Others

^a Pełno- i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełne etaty; nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str. 198. ^b Bez szkół wyższych resortu spraw wewnętrznych. ^c Profesorowie zwyczajni i profesorowie nadzwyczajni (z tytułem naukowym profesora). ^d Bez szkół wyższych zawodowych.

^a Full-time and part-time employed converted into full-time equivalent units; Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 16 on page 198. ^b Excluding academies of the Ministry of Interior. ^c Professors, and associate professors (with scientific title of professor). ^d Excluding higher vocational schools. ^e The habilitated doctors degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 27 (155). **CUDZOZIEMCY^a – STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
FOREIGNERS^a – STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci Students		Absolwenci ^b Graduates ^b		SPECIFICATION	
	ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females		
O G Ó Ł E M	2005/06	118	78	14	11	T O T A L
	2010/11	163	62	19	11	
	2015/16	222	107	41	15	
	2016/17	338	171	.	.	
studia: stacjonarne		325	160	39	13	full-time programme
niestacjonarne		13	11	2	2	part-time programme
Uniwersytety		316	159	40	14	Universities
Wyższe szkoły ekonomiczne		4	4	-	-	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne ...		6	2	1	1	Teacher education schools
Pozostałe szkoły wyższe		12	6	-	-	Others

^a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. ^b W podziale według form studiów i typów szkół – z roku akademickiego 2015/16.

^a Also shown in the other tables regarding students and graduates. ^b According to study forms and type of school – for 2015/16 academic year.

TABL. 28 (156). **STUDIA PODYPLOMOWE I DOKTORANCKIE**
POSTGRADUATE AND DOCTORAL STUDIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	2005/06	2010/11	2015/16	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
	słuchacze studiów podyplomowych ^a <i>students of postgraduate studies^a</i>				wydane świadectwa słuchaczom studiów podyplomowych <i>certificates issued to students of postgraduate studies</i>			uczestnicy studiów doktoranckich <i>students of doctoral studies</i>				
O G Ó Ł E M ..	4790	5534	3081	3115	3104	3723	2366	229	430	645	653	TOTAL
w tym kobiety	3497	4021	2197	2273	2212	2615	1635	151	284	419	418	<i>of which females</i>
Uniwersytety ...	3254	3617	1216	1139	1722	2162	954	229	410	615	619	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne.	180	428	383	392	39	275	302	-	-	-	-	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne.	773	604	269	225	845	498	263	-	-	-	-	<i>Teacher education schools</i>
Pozostałe szkoły wyższe.	583	885	1213	1359	564	788	847	-	-	-	-	<i>Others</i>
Instituty naukowo-badawcze; placówki naukowe PAN	-	-	-	-	-	-	-	-	20	30	34	<i>Research institutes; scientific units of the Polish Academy of Sciences</i>

^a Do roku akademickiego 2011/12 dla studiów trwających: do 1 roku – stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej – stan w dniu 31 XII. Od roku akademickiego 2012/13 – stan w dniu 31 XII.

^a *Until the 2011/12 academic year for studies lasting: up to 1 year – as of beginning of the academic year, 1 year and longer – as of 31 XII. Since the 2012/13 academic year – as of 31 XII.*

TABL. 29 (157). **STUDIA PODYPLOMOWE WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA W ROKU AKADEMICKIM 2016/17**
POSTGRADUATE STUDIES BY NARROW FIELDS OF EDUCATION IN THE 2016/17 ACADEMIC YEAR

PODGRUPA KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	Studenci Students	Wydane świadectwa ^b Certificates issued ^b	NARROW FIELD OF EDUCATION ^a
O G Ó Ł E M	3115	2366	T O T A L
Pedagogiczna	1408	871	Education
Interdyscyplinarnych programów i kwalifikacji związanych z edukacją	43	-	Inter-disciplinary programmes or qualifica- tions related to education
Artystyczna	55	41	Arts
Językowa	21	8	Languages
Społeczna	32	98	Social and behavioural sciences
Dziennikarstwa i informacji	36	33	Journalism and information
Nauk społecznych, dziennikarstwa i informacji gdzie indziej nie sklasyfikowanych	11	-	Social sciences, journalism and information
Biznesu i administracji	648	601	Business and administration
Prawna	57	57	Law
Fizyczna	16	-	Physical sciences
Technologii teleinformacyjnych	16	28	Information and Communication Technolo- gies (ICTs)
Interdyscyplinarnych programów i kwalifikacji obejmujących technologie informacyjno- komunikacyjne	20	-	Inter-disciplinary programmes or qualifica- tions involving Information and Communi- cation Technologies
Inżynieryjno-techniczna	24	9	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	35	27	Manufacturing and processing
Techniki, przemysłu i budownictwa gdzie indziej nie sklasyfikowanych	9	13	Engineering, manufacturing and construction not elsewhere classified
Rolnicza	168	139	Agriculture
Rybackta	18	17	Fisheries
Rolnictwa, leśnictwa, rybactwa i weterynarii gdzie indziej niesklasyfikowanych	14	-	Agriculture, forestry, fisheries and veterinary not elsewhere classified
Medyczna	52	90	Health
Opieki społecznej	43	-	Welfare
Usług dla ludności	-	13	Personal services
Higieny i bezpieczeństwa pracy	159	98	Hygiene and occupational health services
Ochrony i bezpieczeństwa	230	223	Security services

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b Z poprzedniego roku akademickiego.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b From the previous academic year.

TABL. 30 (158). **SZKOŁY DLA DOROSŁYCH**
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoly Schools	Oddziały Sections	Uczniowie Students		Absolwenci Graduates		
			ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
Gimnazja 2005/06	10	31	833	172	145	25	
<i>Lower secondary schools</i>	2010/11	13	47	1173	319	227	61
	2015/16	16	53	998	279	321	104
	2016/17	14	43	734	214	.	.
Zasadnicze szkoły zawodowe 2005/06	5	17	280	62	55	2	
<i>Basic vocational schools</i>	2010/11	5	16	276	91	85	32
	2015/16	-	-	-	-	.	.
	2016/17	-	-	-	-	.	.
Licea ogólnokształcące ^a 2005/06	111	320	8342	3651	3849	1919	
<i>General secondary schools^a</i>	2010/11	116	355	10554	5092	2911	1554
	2015/16	76	268	6964	3214	1741	880
	2016/17	77	262	6392	2956	.	.
Licea profilowane..... 2005/06	6	22	456	251	150	111	
<i>Specialized secondary schools</i>	2010/11	3	6	81	33	27	16
Technika ^b 2005/06	60	111	2435	840	x	x	
<i>Technical secondary schools^b</i>	2010/11	26	74	1442	475	288	94

a-b Łącznie z: *a* – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2013/14), *b* – technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2014/2015).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a-b Including: *a* – supplementary general secondary schools (until the 2013/14 school year), *b* – supplementary technical secondary schools (until the 2014/2015 school year).

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 31 (159). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE^a**
PRE-PRIMARY EDUCATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2015/16	2016/17	SPECIFICATION
Placówki	654	692	765	776	Establishments
miasta	244	293	350	370	urban areas
wieś	410	399	415	406	rural areas
Przedszkola	231	262	349	364	Nursery schools
w tym specjalne	3	4	14	15	of which special
miasta	170	195	261	272	urban areas
wieś	61	67	88	92	rural areas
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	423	395	356	349	Pre-primary sections in primary schools
Zespoły wychowania przedszkolnego ..	x	11	13	11	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	24	47	52	Pre primary points
Miejsca					Places
Przedszkola	22020	27043	32735	35743	Nursery schools
w tym specjalne	194	104	347	389	of which special
miasta	18913	23124	27629	30126	urban areas
wieś	3107	3919	5106	5617	rural areas
Zespoły wychowania przedszkolnego ..	x	236	229	192	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	572	995	1163	Pre primary points
Dzieci	29710	36849	37870	42924	Children
miasta	21678	26747	27215	30972	urban areas
wieś	8032	10102	10655	11952	rural areas
w tym w wieku: 6 lat	15050	11834	2731	11345	of which aged: 6
5 lat	5773	10169	14429	12454	aged 5
Przedszkola	21208	26784	28374	32614	Nursery schools
w tym specjalne	119	103	261	295	of which special
miasta	18540	23057	24302	27705	urban areas
wieś	2668	3727	4072	4909	rural areas
w tym w wieku: 6 lat	7267	6215	1412	7069	of which aged: 6
5 lat	5352	7219	9223	9389	aged 5
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	8502	9379	8613	9276	Pre-primary sections in primary schools
w tym w wieku 6 lat	7783	5619	1310	4240	of which aged 6
Zespoły wychowania przedszkolnego ..	x	178	163	168	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	508	720	866	Pre-primary points
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku:					Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged:
3–6 lat	486	594	589	714	3–6
3–5	314	520	748	707	3–5
6 lat	978	834	162	733	6
5 lat	386	698	931	826	5
Dzieci w przedszkolach na:					Children attending nursery schools per:
1000 dzieci w wieku:					1000 children aged:
3–6 lat	347	430	438	541	3–6
3–5 lat	303	428	571	571	3–5
6 lat	472	438	84	457	6
1 przedszkole	92	102	81	90	nursery school
100 miejsc	96	99	87	91	100 places

^a Od roku szkolnego 2013/2014 i łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

U w a g a. W roku szkolnym 2010/11 bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą, z których w roku szkolnym 2005/06 nie były uwzględniane wyłącznie dzieci w podziale według wieku.

Z r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Since 2013/14 school year including the children attending for all school year in the units performing health care activities.

N o t e. In the 2010/11 school years excluding pre-primary education in the units performing health care activities, in which in the 2005/06 school year excluded only in position pertaining to children by age.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

DZIAŁ XI

OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Dane o ochronie zdrowia – jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji oraz do 2011 r. – Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego; z wyłączeniem ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Informacje o zachorowaniach na choroby zakaźne obejmują wszystkie przypadki zarejestrowane w kraju.

3. Ustawa z dnia 15 IV 2011 r. o działalności leczniczej (tekst jednolity Dz.U. 2016 poz. 1638), która zastąpiła ustawę o zakładach opieki zdrowotnej określa m.in. zasady wykonywania działalności leczniczej oraz zasady funkcjonowania placówek leczniczych.

Prezentowane w dziale dane dotyczą placówek (do 2011 r. – zakłady opieki zdrowotnej) wykonujących działalność leczniczą w zakresie:

- a) ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodnie łącznie z ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami i izbami chorych oraz zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi),
- b) stacjonarnej opieki zdrowotnej (szpitale – ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, oddziały opieki paliatywnej, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, sanatoria).

Na mocy wymienionej ustawy działalność lecznicza może być też wykonywana przez praktyki zawodowe (indywidualne lub grupowe) – lekarzy, lekarzy dentyistów oraz pielęgniarek lub położnych (do 2011 r. regulowane odrębnymi ustawami).

4. Dane o **pracownikach medycznych** dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych, aptekach oraz domach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej, samorządu terytorialnego lub NFZ.

CHAPTER XI

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data concerning health care – unless otherwise stated – are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration and until 2011 – the Internal Security Agency; excluding health care in prisons.

2. Information concerning incidences of infectious diseases includes all cases registered in the country.

3. The Law on Health Care Activities, dated 15 IV 2011 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1638), replacing the Law on Care Health Facilities specifies, among others, the rules of performing health care activities and of the functioning of health care units.

Presented in the section data (for 2011 – health care institutions) performing medical activities in the following areas:

- a) out-patient health care (out-patients departments including health centres, clinics, ambulatory departments and infirmaries, diagnostic facilities and medical diagnostic laboratories),
- b) in-patient health care (hospitals – general, psychiatric and health resorts, chronic medical care homes, nursing homes, hospices, palliative care wards, detoxification centres, addiction recovery centres, regional centres of forensic psychiatry and sanatoria).

Under that law, medical activity can be carried out also by professional practices (individual or group) – doctors, dentists and nurses or midwives (until 2011 governed by separate laws).

4. Data regarding **medical personnel** concerns persons employed: in units engaged in medical activities, professional practices, pharmacies, and social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.

Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local self-government administration and National Health Fund.

Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy, łącznie z osobami odbywającymi staż. Osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

Dane o osobach **posiadających prawo wykonywania zawodu medycznego** podaje się na podstawie centralnych rejestrów osób posiadających prawo wykonywania zawodu medycznego prowadzonych przez naczelne rady samorządów zawodowych: lekarzy i lekarzy dentyków, pielęgniarek i położnych oraz farmaceutów.

5. Dane o łóżkach w placówkach stacjonarnej opieki zdrowotnej dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych, zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

Dane o szpitalach obejmują placówki medyczne, które do 2011 r. były traktowane jako filie.

Od 2014 r. dane dotyczące stacjonarnej opieki zdrowotnej nie obejmują opieki dziennej.

Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

Dane o łóżkach na oddziałach:

- wewnętrznych obejmują łóżka na oddziałach kardiologicznych;
- chirurgicznych obejmują chirurgię ogólną, dziecięcą, szcękową, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, kardiochirurgię, a także urologię;
- zakaźnych obejmują łóżka na oddziałach obserwacyjno-zakaźnych;
- psychiatrycznych – łóżka na oddziałach leczenia uzależnień;
- gruźlicy i chorób płuc – łóżka na oddziałach pulmonologicznych.

6. Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze udzielają całodobowych świadczeń w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im produkty lecznicze i materiały medyczne.

7. Lecznictwo uzdrowiskowe obejmuje szpitale i sanatoria działające na obszarze uzdrowiska wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim właściwości naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

Dane o **szpitalach psychiatrycznych** nie obejmują oddziałów psychiatrycznych w szpitalach ogólnych.

Data includes persons working full-time, over-time as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character, including persons undergoing internships. These people regardless of their working hours are counted once.

*Data about **persons entitled to practise medical profession** are quoted on the basis of central registries of persons entitled to practice medical profession conducted by supreme councils of the following professional self-governments: doctors and dentists, nurses and midwives and pharmacists.*

5. Data regarding beds in in-patient health care units concern permanent beds in patient rooms, either occupied or prepared to receive patients.

Data on hospitals comprise health care units, which until 2011 were treated as hospital branches.

Since 2014 data concerning in-patient health care do not include day-care.

*Data regarding **beds in general hospitals** do not include day-time places in hospital wards and until 2007 – places (beds and incubators) for newborns.*

Data regarding beds in:

- internal wards are given together with beds in cardiology wards;
- surgical wards are given together with general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, maxillofacial, cardiosurgery and urology;
- infectious disease wards are given together with beds in communicable disease wards;
- psychiatric wards are given together with beds in addiction recovery wards;
- tubercular wards are given together with beds in pulmonology wards.

6. Chronic medical care homes and nursing homes provide 24-hour health services in scope of nursing and rehabilitation of persons who do not require hospitalization, as well as provide them with medicinal products and medical devices.

7. Health resort treatment includes hospitals and sanatoria, operating in the areas of health resort protection, using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate in the areas where the facility is located.

*Data regarding **psychiatric hospitals** do not include psychiatric wards in general hospitals.*

8. Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentyistów w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podano łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.

9. Dane dotyczące ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej obejmują działalność jednostek zgłoszonych do systemu Państwowego Ratownictwa Medyczne (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, lotnicze pogotowie ratunkowe, izby przyjęć).

10. Dane o aptekach ogólnodostępnych nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony. Powinny być one usytuowane na terenach wiejskich.

11. Dane opracowano na podstawie wyników badań reprezentacyjnych, zgodnych z zaleceniami Eurostatu, „Europejskie Ankiety Badanie Zdrowia”, którymi objęto w 2014 r. 28,8 tys. osób zamieszkałych w 12,2 tys. gospodarstw domowych.

Wyniki badań zostały uogólnione na ludność zamieszkałą w gospodarstwach domowych według stanu w dniu 31 XII.

12. Dane o zachorowaniach na choroby zakaźne podano zgodnie z „Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych” (X Rewizja), obowiązującą od 1997 r.

13. Zgodnie z ustawą z dnia 4 II 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3 (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1217) opieka może być organizowana w formie żłobka oraz od 2011 r. – klubu dziecięcego, sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię.

14. Karta Dużej Rodziny na mocy ustawy z dnia 5 XII 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 785) przysługuje, niezależnie od dochodów, rodzinom z co najmniej trójką dzieci:

- 1) poniżej 18 lat,
- 2) poniżej 25 lat, w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub w szkole wyższej,
- 3) bez ograniczeń wiekowych w przypadku dziecka posiadającego orzeczenie o niepełnosprawności.

Karta wydawana jest bezpłatnie każdemu członkowi rodziny (również rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka) spełniającej wymienione warunki. Posiadacze karty mają zapewnione zniżki, przede wszystkim, przy zakupie towarów i usług konsumpcyjnych.

15. Dane dotyczące wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej, prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 VI 2011 r. o wspieraniu rodziny

8. Consultations provided by doctors and dentists are presented together with preventive examinations, also together with consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals and with the opinions of military medical commissions.

9. Data concerning emergency medical services and first-aid includes units covered by the State Emergency Medical Services system (ambulance emergency rescue teams, hospital emergency wards, medical air rescue, admission rooms).

10. Generally available pharmacies do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

Pharmaceutical outlets are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined. They should be located in rural areas.

11. Data was prepared on the basis of sample surveys according to Eurostat guidelines “The European Health Interview Survey”, which in 2014 included 28,8 thous. persons living in 12,2 thous. households.

The results surveys were generalized to the population living in households as of 31 XII.

12. Data concerning incidence of infectious diseases is given in accordance with the “International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems” obligatory since 1 I 1997 (ICD-10 Revision).

13. According to the law on childcare for children younger than 3 years, dated 4 II 2011 (uniform text Journal of Laws 2015 item 1217) care can be organized in the form of nurseries, as well as since 2011 – children’s clubs, provided by day care and nanny.

14. Large Family Card basis on the law dated 5 XII 2014 of Large Family Card (uniform text Journal of Laws 2016 item 785). The card can be obtained, regardless of the received income, by families with at least three children:

- 1) up to the age of 18,
- 2) up to the age of 25 in case when children learn at school or higher education institution,
- 3) without age limits in the case of children with a certificate of disability.

The Card is issued free of charge to each member of the family (including foster family and foster home) meeting the conditions specified. The holders of the Card can take advantage of discounts while purchasing consumer goods and services

15. Data concerning family support and foster care are presented according to the Law on Family Support and Foster Care System, dated

oraz systemie pieczy zastępczej (jednolity tekst Dz. U. 2017 poz. 697).

16. Dane o świadczeniach i dodatkach z programu „Rodzina 500+” prezentowane są na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci jednolity tekst Dz.U. 2016 poz. 195).

Świadczenie finansowane jest z budżetu państwa.

17. Placówka wsparcia dziennego wspiera funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny. Może być prowadzona w formie:

- 1) **opiekuńczej**, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
- 2) **specjalistycznej** – organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprophylaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię,
- 3) **pracy podwórkowej** – realizowanej przez wychowawcę, polegającej na działaniach animacyjnych i socjoterapeutycznych,
- 4) **w połączonych formach.**

18. Rodzina piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych, kulturalno-rekreacyjnych i religijnych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- 1) **rodziny zastępcze:**
  - a) spokrewnione,
  - b) niezawodowe – umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa),
  - c) zawodowe – umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa); w tym:
    - zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego – przyjmują dzieci na podstawie orzeczenia sądu w przypadku gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców, dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 VII 2005 r. o przeciwdziałaniu przemyocy

9 VI 2011 (uniform text Journal of Laws 2017 item 697).

16. Data on benefits and supplements under “Family 500+” programme are presented according to the Law on State Aid in Raising Children dated 11 II 2016 (Journal of Law item 195).

Benefit is financed from the state budget.

17. Day-support centre – supports the family in its care and education functions. It may be operated in the form of:

- 1) **care centre**, including interest circles, day-rooms, clubs, educational centres, provides a child with: care and education, assistance in learning, organisation of leisure time, entertainment and sport classes and development of interests,
- 2) **specialist centre** – organises sociotherapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes, implement an individual corrective programme, a psychocorrective or psychopreventive programme, in particular pedagogic, psychological and sociotherapy,
- 3) **street work** – carries out motivating and sociotherapeutic activities,
- 4) **in a combination of the forms.**

18. Family foster care shall be exercised in case when it is impossible for the parents to provide care and education for a child. It guarantees a work with a family to make possibility for a child to return to its family, or when it is impossible – efforts aimed at child’s adoption; preparation of a child to live an independent and responsible life; satisfaction of children’s emotional needs, in particular the needs related to welfare, healthcare, education, culture, recreation and religious.

The forms of family foster care are the following:

1) **foster families:**

- a) related,
- b) non-professional – placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings)
- c) professional – placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings) including:
  - professional that performs the function of a family emergency house shall receive a child on the basis of a court ruling, case when a child was escorted by Police or Border Guard, upon consent of parents, child or another person in the case referred to in Article 12a of the Law on Counteracting Do-

w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1390),

- zawodowe specjalistyczne – umieszcza się w nich w szczególności: dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity Dz. U. 2014 poz. 382, z późniejszymi zmianami), małoletnie matki z dziećmi,
- 2) **rodzinne domy dziecka** – w tym samym czasie, może w nich przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa).

19. Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- 1) **placówki opiekuńczo-wychowawczej**, która jest prowadzona jako placówka typu:
  - a) **interwencyjnego** – zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia mu opieki,
  - b) **rodzinnego** – wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się; umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu; współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny,
  - c) **socjalizacyjnego** – zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne; realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku; umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi, zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych,
  - d) **specjalistyczno-terapeutycznego** – sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności; wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii; wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych

mestic Violence, dated 29 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2015, item 1390),

- *professional specialized – shall receive in particular: children with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, children on the basis of the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2014 item 382, with later amendments), underage mothers with children,*
- 2) **foster homes** – *placed in it may be not more than 8 children (except for numerous siblings).*

19. Institutional foster care shall be exercised in the form of:

- 1) **care and education centre**, shall be exercised in the form of:
  - a) **an intervention** – *provides immediate care for a child in the crisis situation, especially if it is required for the centre to place the child under immediate care,*
  - b) **a family** – *educates children of various age groups, including adolescents and those becoming independent; enables common education and care for numerous siblings; cooperate with a family foster care coordinator and a family assistant,*
  - c) **a socialization** – *provides a child with full-time care and education, and fulfil its needs, especially emotional, development, health, living, social and religious needs, implements a child assistance plan prepared in cooperation with a family assistant, enables contacts with parents and other close persons, unless otherwise decided by a court, takes actions aimed at the child's return to a family, provides a child with access to education adjusted to its age and development skills, provides a child with therapeutic actions, provides access to eligible healthcare services,*
  - d) **a specialist therapy** – *provides care for a child with individual needs, in particular: a child with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, a child requiring the application of special education methods and specialist therapy, a child requiring dealing with their developmental and emotional retard-*

i edukacyjnych. Placówka, zapewnia zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym także odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne,

- 2) **regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej** – umieszczane są w niej dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji i nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W tym samym czasie można w niej umieścić nie więcej niż 30 dzieci,
- 3) **interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego** – umieszcza się w nim dzieci do ukończenia pierwszego roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W ośrodku, w tym samym czasie, można umieścić nie więcej niż 20 dzieci.

20. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne. Rodzaje domów i zakładów prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 930.).

21. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

Zasitek stały przysługuje osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

Zasitek okresowy przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasitek celowy przyznawany jest w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, zakupu żywności, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, wykonania drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, pokrycia kosztów pogrzebu.

Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

The centre provides educational, sociotherapeutic, corrective, compensating, speech therapy, and therapeutic activities compensating for lacks in upbringing in a family and preparing for social life, as well as proper rehabilitation for disabled children,

- 2) **regional care and therapy centre** – a centre where children shall be placed, due to their health condition requiring specialist care and rehabilitation and cannot be placed in family foster care or a care and education centre. The total number of 30 children at most may be placed in a regional care and therapy centre at the same time,
- 3) **pre-adoptive intervention centre** – a centre where children shall be placed up to the 1 year old, requiring special care who, waiting for adoption, cannot be covered by family foster. The total number of 20 children at most may be placed in a pre-adoptive intervention centre at the same time.

20. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons. Types of social welfare homes and facilities are presented in accordance with the Act on Social Assistance of 12 III 2004 (uniform text Journal of Laws 2016 item 930).

21. Data on social welfare benefits are presented according to the Act on Social Assistance of 12 III 2004.

*A person entirely incapable of working due to age or disability is entitled to **permanent benefit**.*

*A person or a family is entitled to a **temporary benefit** because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.*

***Appropriated benefit** is offered in order to fulfill a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, purchase of food, liquid and solid fuels, clothes, goods necessary for routine household maintenance, making small repairs in the dwelling, covering burial costs.*

The benefit may be given to a person or a family that incurred losses in result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

TABL. 1 (160). **PRACOWNICY MEDYCZNI^a**

Stan w dniu 31 XII
MEDICAL PERSONNEL^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
Lekarze	2983	3092	Doctors
w tym kobiety.....	1507	1561	of which women
Lekarze dentyści.....	432	504	Dentists
w tym kobiety.....	323	384	of which women
Farmaceuci	745	773	Pharmacists
w tym kobiety.....	593	629	of which women
Pielęgniarki.....	6782	6960 ^b	Nurses
Położne	768	778 ^c	Midwives
Fizjoterapeuci i rehabilitanci	720	789 ^d	Physiotherapists and rehabilitants

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 232; dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. *b-d* W tym magistrzy: *b* – pielęgniarstwa – 803, *c* – położnictwa – 52, *d* – fizjoterapii i rehabilitacji – 625.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, a w przypadku farmaceutów – tylko w zakresie pracujących w aptekach szpitalnych.

a See general notes, item 4 on page 232; data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state of local self-government administration and National Health Fund. *b-d* Of which masters: *b* – of nursing – 803, *c* – of midwifery – 52, *d* – of physiotherapy and rehabilitation – 625.

S o u r c e: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and regard to pharmacists – only in the scope of the pharmacists employed with hospital's pharmacies.

TABL. 2 (161). **LEKARZE SPECJALIŚCI^{ab}**

Stan w dniu 31 XII
DOCTORS SPECIALISTS^{ab}
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
LEKARZE OGÓLEM.....	2130	2245	TOTAL
w tym specjaliści w zakresie:			of which specialists in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii	146	141	Anesthesiology and intensive therapy
Chirurgii ^c	344	375	Surgery ^c
Chorób płuc ^d	47	46	Respiratory diseases ^d
Chorób wewnętrznych	220	234	Internal diseases
Dermatologii i wenerologii.....	34	46	Dermatology ^e and venereology
Kardiologii ^f	83	92	Cardiology ^f
Medycyny rodzinnej	269	289	General practitioners
Neurologii ^g	78	88	Neurology ^g
Okulistyki	58	65	Ophthalmology
Onkologii ^f	35	26	Oncology ^f
Otolaryngologii ^g	55	54	Otolaryngology ^g
Pediatrici	110	136	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii.....	153	152	Obstetrics and gynaecology
Psychiatrii ^f	72	74	Psychiatry ^f
Radiologii i diagnostyki obrazowej ^h	75	67	Radiology and diagnostic imaging ^h
LEKARZE SPECJALIŚCI (w % ogółu lekarzy)	71,4	72,6	SPECIALISTS (in % of total doctors)

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 232 oraz notka *a* do tabl. 1 na str. 238. *b* Ze specjalizacją II stopnia i z tytułem specjalisty. *c* Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, ortopedii i traumatologii narządu ruchu, neurochirurgii, chirurgii onkologicznej, plastycznej i szczękowej, kardiochirurgii oraz urologii i chirurgii naczyniowej. *d* Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. *e-h* Także: *e* – neuropatologii, *f* – patologii onkologicznej, onkologii i hematologii, *g* – otorynolaryngologii, *h* – radiologii i diagnostyki obrazowej, radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

a See general notes, item 4 on page 232 and footnote *a* to the table 1 on page 238. *b* With grade II specialisation or with title of specialist. *c* General, pediatric and thoracic surgery, orthopaedics and traumatology, orthopaedics and traumatology of locomotor system, neurosurgery, oncological, plastic and maxillofacial surgery, cardiothoracic surgery as well as urology and vascular surgery. *d* Including children's specialists. *e-h* Also: *e* – neuropathology, *f* – oncological pathology, children's oncology and haematology, *g* – otorynolaryngology, *h* – radiology and imaging diagnostics, oncological radiotherapy and pediatric radiology.

S o u r c e: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 2 (161). **LEKARZE SPECJALIŚCI^{ab} (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
DOCTORS SPECIALISTS^{ab} (cont.)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
LEKARZE DENTYŚCI OGÓŁEM	100	114	DENTISTS OF TOTAL
w tym lekarze dentyści ze specjalizacją:			<i>of which dentists with specialization:</i>
Chirurgii stomatologicznej.....	17	14	<i>Oral surgery</i>
Chirurgii szczękowo-twarzowej.....	10	18	<i>Maxillo-facial surgery</i>
Ortodoncji.....	17	24	<i>Orthodontics</i>
Periodontologii (paradontologii).....	10	7	<i>Periodontology (paradontics)</i>
Protetyki stomatologicznej.....	23	26	<i>Dental prosthetics</i>
Stomatologii dziecięcej.....	6	7	<i>Children's dentistry</i>
Stomatologii zachowawczej.....	15	18	<i>Restorative dentistry</i>
LEKARZE DENTYŚCI ZE SPECJALIZACJĄ (w % ogółu lekarzy dentyistów).....	23,1	22,6	DENTAL SPECIALISTS (in % of total dentists)

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 232 oraz notka *a* do tabl. 1 na str. 238. *b* Ze specjalizacją II stopnia i z tytułem specjalisty.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

a See general notes, item 4 on page 232 and footnote *a* to the table 1 on page 238. *b* With grade II specialisation or with title of specialist.

Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 3 (162). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
OUT-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	831	870	<i>Out-patients departments (as of 31 XII)</i>
miasta.....	677	705	<i>urban areas</i>
wieś.....	154	165	<i>rural areas</i>
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)....	355	336	<i>Medical practices^b (as of 31 XII)</i>
miasta.....	302	288	<i>urban areas</i>
wieś.....	53	48	<i>rural areas</i>
Porady udzielone ^c w tys.	10947,0	11032,9	<i>Consultations provided^c in thous.</i>
miasta.....	9558,0	9678,3	<i>urban areas</i>
wieś.....	1389,0	1354,6	<i>rural areas</i>
lekarskie	9774,0	9899,3	<i>medical</i>
w tym specjalistyczne	3531,1	3576,5	<i>of which specialized</i>
stomatologiczne.....	1173,0	1133,5	<i>dental</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 232. *b* Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. *c* Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne).

Źródło: Dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

a See general notes, item 1 on page 232. *b* Data concern medical practices that have signed contract with National Health Fund or without patients departments. *c* Including consultations paid by patients (non-public funds).

Source: Data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior and Central Statistical Office.

TABL. 4 (163). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
IN-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
ZAKŁADY – stan w dniu 31 XII			
<i>FACILITIES – as of 31 XII</i>			
Szpitala ogólne ^b	43	45	General hospitals ^b
Szpitala psychiatryczne	3	3	Psychiatric hospital
Ośrodki leczenia odwykowego	1	1	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	2	2	Addiction recovery centres
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej ..	-	-	Regional centres of forensic psychiatry
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	14	10	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	5	5	Nursing homes ^c
Hospicja.....	3	3	Hospice
Oddziały opieki paliatywnej.....	3	3	Paliative care wards
Lecznictwo uzdrowiskowe:			Health resort treatment:
sanatoria.....	1	1	sanatoria
szpitale	1	1	hospitals
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH – stan w dniu 31 XII			
<i>BEDS IN FACILITIES – as of 31 XII</i>			
Szpitala ogólne ^d	6668	6757	General hospitals ^d
Szpitala psychiatryczne	711	711	Psychiatric hospital
Ośrodki leczenia odwykowego	30	30	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	73	73	Addiction recovery centres
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej ..	-	-	Regional centres of forensic psychiatry
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	501	344	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	230	236	Nursing homes ^c
Hospicja.....	65	64	Hospice
Oddziały opieki paliatywnej.....	34	34	Paliative care wards
Lecznictwo uzdrowiskowe:			Health resort treatment:
sanatoria.....	395	395	sanatoria
szpitale	85	85	hospitals
LECZENIE			
<i>IN-PATIENTS</i>			
Szpitala ogólne ^e	287975	295258	General hospitals ^e
Szpitala psychiatryczne	8306	7597	Psychiatric hospital
Ośrodki leczenia odwykowego	253	291	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	216	167	Addiction recovery centres
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej ..	-	-	Regional centres of forensic psychiatry
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	1431	1079	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	592	561	Nursing homes ^c
Hospicja.....	734	787	Hospice
Oddziały opieki paliatywnej	573	591	Paliative care wards
Lecznictwo uzdrowiskowe – kuracjusze:			Health resort treatment patients:
w sanatoriach	5217	5384	in sanatoria
w szpitalach	1098	1195	in hospitals

^a Patrz uwagi ogólne ust. 1 na str. 232. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 232. ^c Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego. ^d Łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. ^e Bez międzyoddziałowego ruchu chorych.

Źródło: w zakresie szpitali ogólnych – dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów opieki długoterminowej – dane Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów psychiatrycznych – dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

^a See general notes, item 1 on page 232. ^b See general notes, item 3 on page 232. ^c Including psychiatric types facilities. ^d Including beds and incubator for newborns. ^e Excluding inter-ward patient transfer.

Source: in regard to general hospitals – data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior, in regard to long-term facilities – data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior; in regard to psychiatric facilities – data of the Institute of Psychiatry and Neurology.

TABL. 5 (164). **SZPITALE OGÓLNE^a**
GENERAL HOSPITALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
Szpital ogólny (stan w dniu 31 XII)	43	45	Hospitals (as of 31 XII)
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	6668	6757	Beds (as of 31 XII)
na 10 tys. ludności	46,3	47,0	per 10 thous. population
w tym na oddziałach:			of which in specified wards:
chorób wewnętrznych	1391	1348	internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	257	201	of which cardiologica ^b
chirurgicznych	1481	1403	surgical
pediatrycznych	478	483	paediatric
ginekologiczno-położniczych	759	773	gynaecological-obstetric
onkologicznych	293	274	oncological
intensywnej terapii	116	117	intensive therapy
zakaźnych	91	102	communicable
gruźlicy i chorób płuc	181	221	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	51	51	dermatological
neurologicznych	313	317	neurological
psychiatrycznych	125	189	psychiatric
Leczeni w tys.	309,1	458,6	In-patients in thous.
w tym na oddziałach:			of which in specified wards:
chorób wewnętrznych	66,6	62,7	internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	15,3	13,5	of which cardiologica ^b
chirurgicznych	79,6	75,7	surgical
pediatrycznych	20,6	20,9	paediatric
ginekologiczno-położniczych	43,9	45,0	gynaecological-obstetric
onkologicznych	16,6	17,4	oncological
intensywnej terapii	2,7	2,5	intensive therapy
zakaźnych	4,6	5,0	communicable
gruźlicy i chorób płuc	4,7	8,8	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	2,0	2,2	dermatological
neurologicznych	12,5	12,3	neurological
psychiatrycznych	1,5	2,0	psychiatric
Wypisani w tys.	288,0	288,3	Discharges in thous.
Zmarli w tys.	6,3	6,5	Deaths in thous.
Leczeni na: 10 tys. ludności	2143,0	2226,8	In-patients per: 10 thous. population
1 łóżko ^c	47,0	47,4	bed
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,0	4,8	Average patient stay in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	233	229	Average bed use in days

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 232 oraz ust. 5 na str. 233. ^b Łącznie z oddziałami intensywnej nadzoru kardiologicznego. ^c Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

Źródło: od 2004 r. dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

^a See general notes, item 1 on page 232 and item 5 on page 233. ^b Including intensive cardiologic care wards. ^c Excluding beds and incubators for newborns on neonatology wards.

Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 6 (165). **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA^a**
 Stan w dniu 31 XII
EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Zespoły ratownictwa medycznego	49	71	79	77	<i>Ambulance emergency rescue teams</i>
podstawowe	x	45	50	50	<i>basic</i>
specjalistyczne	x	26	29	27	<i>specialized</i>
Szpitalne oddziały ratunkowe	6	9	11	11	<i>Hospital emergency wards</i>
Izby przyjęć ^b	13	10	12	13	<i>Admission rooms^b</i>
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	1	1	1	1	<i>Medical air rescue^c</i>
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d :					<i>Calls to the occurrence places^d:</i>
w tysiącach	106,3	108,0	132,1	131,5	<i>in thousands</i>
na 1000 ludności	74,4	74,3	91,6	91,5	<i>per 1000 population</i>
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia ^d :					<i>Persons who received health care benefits in the place of occurrence^d:</i>
w tysiącach	108,7	110,7	132,7	132,4	<i>in thousands</i>
w tym:					<i>of which:</i>
dzieci i młodzież w wieku do 18 lat .	9,8	10,0	8,2	7,9	<i>children and youth up to 18 years of age</i>
w wieku 65 lat i więcej	40,3	39,2	52,4	55,2	<i>aged 65 and more</i>
na 1000 ludności	76,1	76,1	92,0	92,1	<i>per 1000 population</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 234. *b* Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. *c* Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratunkowe. *d* W ciągu roku.

a See general notes, item 9 on page 234. *b* Organizational cells of hospitals applied to co-operate with emergency medical system. *c* Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. *d* During the year.

TABL. 7 (166). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a**
 Stan w dniu 31 XII
GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Apteki	343	366	411	428	<i>Pharmacies</i>
w tym prywatne	341	361	408	425	<i>of which private</i>
w tym na wsi	36	36	39	39	<i>of which in rural areas</i>
Punkty apteczne	33	46	45	44	<i>Pharmaceutical outlets</i>
w tym na wsi	29	46	45	44	<i>of which in rural areas</i>
Liczba ludności na:					<i>Population per:</i>
1 aptekę i punkt apteczny	3799	3529	3157	3043	<i>pharmacy and pharmaceutical outlet</i>
1 aptekę	4165	3972	3503	3356	<i>pharmacy</i>
w tym na wsi	15854	16364	15110	15088	<i>of which in rural areas</i>
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	557	579	670	690	<i>Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 10 na str. 234.

a See general notes, item 10 on page 234.

TABL. 8 (167). **KRWIODAWSTWO^a**
BLOOD DONATION^b

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	1	1	1	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	10	8	7	7	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy w tys.	19,8	21,1	25,7	21,9	Blood donors in thous.
w tym honorowi.....	19,8	21,1	25,7	21,9	of which honorary blood donors
Liczba donacji ^b krwi pełnej w tys.	37,6	39,6	44,3	43,9	Number of collected donations ^b of whole blood in thous.
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^c w tys.	37,7 ^d	45,4	50,1	47,6	Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP) ^c in thous.

a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. *b* Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. *c* Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom. *d* Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP).

Ź r ó d ō: dane Narodowego Centrum Krwi.

a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. *b* Donation is collection of blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. *c* One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units. *d* Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP).

S o u r c e: data of the National Blood Centre.

TABL. 9 (168). **OCENA STANU ZDROWIA LUDNOŚCI**
PERCEIVED HEALTH STATUS OF POPULATION

STAN ZDROWIA ^a HEALTH STATUS ^a		Ogółem Total			W wieku lat At the age of				
		ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	0–14	15–29	30–49	50–69	70 i więcej and more
		w % ogółu ludności danej płci i grupy wieku in % of total population of given sex and age group							
Bardzo dobry i dobry	2004	61,8	64,5	59,8	90,3	85,1	61,7	28,0	9,9
<i>Very good and good</i>	2009	68,2	73,6	63,4	90,2	91,7	75,0	40,6	16,0
	2014	69,8	73,2	66,9	88,7	93,5	80,4	47,2	16,7
Taki sobie, ani dobry ani zły	2004	25,5	24,3	26,4	8,4	12,8	29,0	46,5	40,0
<i>Fair</i>	2009	21,8	18,4	24,8	9,2	6,8	20,0	41,3	39,3
	2014	20,2	18,3	21,8	10,7	5,0	15,0	33,8	73,3
Zły i bardzo zły	2004	12,4	10,9	13,5	1,3	1,8	8,9	25,1	49,4
<i>Bad and very bad</i>	2009	9,9	7,8	11,7	0,6	1,4	4,8	17,8	44,6
	2014	10,0	8,5	10,3	0,6	1,5	4,6	19,0	10,0

a W podziale nie uwzględniono osób o nieustalonym stanie zdrowia.

a Data do not include persons with undetermined age.

TABL. 10 (169). **ŁUDNOŚĆ W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WAGI CIAŁA^a**
POPULATION AT THE AGE OF 15 AND MORE BY BODY WEIGHT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE ^b SPECIFICATION ^b		Ogółem Total			W wieku lat At the age of			
		ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	15–29	30–49	50–69	60 i więcej and more
		w % ogółu ludności danej płci i grupy wieku ^a in % of total population of given sex and age group ^a						
Niedowaga	2004	11,0	4,8	16,8	25,0	5,4	3,6	4,7
<i>Underweight</i>	2009	2,0	1,2	2,6	5,0	0,7	0,1	3,3
	2014	3,3	0,6	5,5	10,2	2,2	0,5	0,7
W normie	2004	58,3	60,9	55,8	66,2	62,1	46,3	48,7
<i>Normal</i>	2009	48,3	40,5	30,9	70,1	49,0	33,3	27,6
	2014	43,7	36,6	50,4	62,7	42,7	35,8	30,5
Nadwaga	2004	17,4	21,1	14,0	6,1	19,1	26,4	27,5
<i>Overweight</i>	2009	33,9	41,8	46,1	21,1	37,0	39,4	43,4
	2014	35,3	46,3	26,2	21,5	41,3	36,6	41,2
Otyłość	2004	13,2	13,0	13,4	2,7	13,3	23,6	18,9
<i>Obesity</i>	2009	15,9	16,5	20,2	3,8	13,3	27,2	25,7
	2014	17,7	17,4	17,9	5,6	13,8	27,1	27,5

^a Wagę ciała opracowano na podstawie wskaźnika masy ciała (BMI) obliczonego przez podzielenie wagi ciała (w kilogramach) przez wzrost (w metrach do kwadratu) i podano według grup: otyłość – 30,0 i więcej, nadwaga – od 25,0 do 29,99, w normie – od 18,5 do 24,99, niedowaga – poniżej 18,5. ^b W podziale nie uwzględniono osób o nieustalonym BMI.

^a Body weight was presented on the basis of body mass index (bmi), calculated by dividing the body weight in kilograms by square of the height in metres and was presented by the following groups of bmi values: obesity – 30,0 and more, overweight – 25,0–29,99, normal – 18,5–24,99, underweight – less than 18,5. ^b Data do not include persons with undetermined BMI.

TABL. 11 (170). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Gruźlica	325	260	132	152	22,8	17,9	9,2	10,6	<i>Tuberculosis</i>
Tężec	-	1	-	-	x	0,1	x	x	<i>Tetanus</i>
Krztusiec.....	29	4	45	116	2,0	0,3	3,1	8,1	<i>Whooping cough</i>
Odra	-	-	-	-	x	x	x	x	<i>Measles</i>
Wirusowe zapalenie wątroby:									<i>Viral hepatitis:</i>
typ A	-	3	-	-	x	0,2	x	x	<i>type A</i>
typ B	32	11	136	140	2,2	0,8	9,4	9,7	<i>type B</i>
typ C	51	39	174	159	3,6	2,7	12,1	11,1	<i>type C</i>
Różyczka.....	224	149	70	31	15,7	10,2	4,9	2,2	<i>Rubella</i>
AIDS ^a	9	8	9	7	0,6	0,6	0,6	0,5	<i>AIDS^a</i>
Salmonellozy	546	537	353	280	38,2	36,9	24,5	19,5	<i>Other salmonella infections</i>
Czerwonka bakteryjna	38	1	1	-	2,7	0,1	0,1	x	<i>Shigellosis</i>
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	151	8	14	103	10,6	0,6	1,0	7,2	<i>Other bacterial foodborne intoxications</i>
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^b	1344	1763	1449	1215	462,4	531,3	534,3	457,5	<i>Acute diarrhoea in children under 2 years^b</i>
Szkarlatyna (płonica).....	829	521	491	429	58,0	35,8	34,0	29,8	<i>Scarlet fever</i>
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu ...	56	33	37	34	3,9	2,3	2,6	2,4	<i>Bacterial meningitis and/or encephalitis</i>
Wirusowe zapalenie opon mózgowych.....	60	65	53	66	4,2	4,5	3,7	4,6	<i>Viral meningitis</i>
Wirusowe zapalenie mózgu	56	85	27	48	3,9	5,8	1,9	3,3	<i>Viral encephalitis</i>
Świnka (zapalenie przyuszniczy nagminne)	2059	101	49	51	144,1	6,9	3,4	3,5	<i>Mumps</i>
Włośnica.....	-	12	-	-	x	0,8	x	x	<i>Trichinellosis</i>
Grypa ^a	33432	14408	46487	77627	2340,4	990,8	3223,2	5399,2	<i>Influenza^a</i>
Choroby weneryczne	13	15	46	77	0,9	1,0	3,2	5,4	<i>Veneral diseases</i>
Szczepieni przeciw wścieklicznie	885	571	514	531	62,0	39,3	35,6	36,9	<i>Rabies vaccinations</i>

^a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. ^b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. ^c Łącznie z podejrzaniem zachorowań.

Ź r ó d ł o: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

^a Preliminary data because of specific features of the disease. ^b Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2. ^c Including influenza-like.

S o u r c e: data of the National Institute of Public Health – NIH (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

TABL. 12 (171). **ŻŁOBKI^a I KLUBY DZIECIĘCE**
Stan w dniu 31 XII
NURSERIES^a AND CHILDREN'S CLUBS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Żłobki.....	10	7	48	57	Nurseries
w tym publiczne	9	7	18	23	of which public
Oddziały żłobkowe przy przedszkolach ..	10	11	1	2	Nursery wards of nursery schools
Kluby dziecięce	x	x	9	13	Children's clubs
w tym publiczne	x	x	-	-	of which public
Miejsca:.....	540	551	1808	2214	Places
w żłobkach.....	540	551	1645	1940	in nurseries
w klubach dziecięcych	x	x	163	222	n children's clubs
Dzieci przebywające (w ciągu roku)	1224	.	2688	3080	Children staying (during the year)
w żłobkach.....	1224	.	2493	2778	in nurseries
w klubach dziecięcych	x	x	195	247	n children's clubs
Miejsca w żłobkach i klubach dziecię- cych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach.....	23	20	83	98	Places in nurseries and children's clubs per 1000 children up to the age of 3 in urban areas ^b
Dzieci przebywające w żłobkach i klu- bach dziecięcych:					Children staying in nurseries and chil- dren's clubs:
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	18	19	42	53	per 1000 children up to the age of 3
na 100 miejsc	106	112	92	96	per 100 places

a W 2005 r. łącznie ze żłobkami tygodniowymi; miejsca i dzieci – łącznie z oddziałami żłobkowymi.

a In 2005 including weekly nurseries; places and children – including nursery wards.

TABL. 13 (172). **WSPIERANIE RODZINY W 2016 R.**
FAMILY SUPPORT IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
Świadczenie wychowawcze ^a :		Child-raising benefit ^a :
przeciętna miesięczna liczba rodzin otrzy- mujących świadczenie	99310	average monthly numer of families re- ceiving benefit
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie.....	154806	average monthly numer of children to which families receive benefits
Dodatek wychowawczy ^a :		Child-rising supplement ^a :
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka otrzymują dodatek	2485	average monthly numer of children to which foster families and foster homes receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	11009,1	benefit payments in thous. zł
Dodatek do zryczałtowanej kwoty ^a :		Lump sum supplement ^a :
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego otrzymują dodatek	43	average monthly numer of children to which family care and education centres receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	185,3	benefit payments in thous. zł
Rodziny posiadające Kartę Dużej Rodziny	12423	Family Large Family Card holder

a W ramach programu "Rodzina 500+"; dane dotyczą okresu od 1 IV do 31 XII.

a Within the "Family 500+" programme; data concern the period – 1 IV–31 XII.

TABL. 14 (173). **PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO**

Stan w dniu 31 XII
DAY-SUPPORT CENTRES
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	placówki centres				wychowankowie w tys. residents in thous.				
O G Ó Ł E M	29	36	78	89	1,1	1,3	1,7	1,9	TOTAL
Opiekuńcze	23	32	47	54	0,9	1,0	0,9	1,1	General care
Specjalistyczne	6	4	18	20	0,2	0,2	0,5	0,5	Specialized
Praca podwórkowa	-	-	2	2	-	-	0,1	0,1	Street work
W połączonych formach	-	-	11	13	-	-	0,3	0,3	In a combination of the forms

TABL. 15 (174). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA**

Stan w dniu 31 XII
FAMILY FOSTER CARE
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015 ^a	2016 ^a	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	1960	2021	1887	1877	Foster families
Spokrewnione	1696	1695	1214	1208	Related
dzieci ^b	2319	2241	1573	1559	children ^b
Niezawodowe	233	213	543	539	Non-professional
dzieci ^b	379	344	770	764	children ^b
Zawodowe ^c	31	113	130	130	Professional ^c
dzieci ^b	124	435	437	438	children ^b
Rodzinne domy dziecka	.	.	26	28	Foster homes
dzieci ^d	.	.	167	182	children ^d

^a Niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych.
^b Do 2011 r. – w wieku do 18 lat, od 2012 r. – w wieku do 25 lat. ^c Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. ^d W wieku do 25 lat.

^a Some data are not fully comparable with data for previous years due to changes of the provisions of the law. ^b Until 2011 up to the age of 18, since 2012 up to the age of 25. ^c Until 2011 professional, not related to the child foster families. ^d Up to the age of 25.

TABL. 16 (175). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA^a**
INSTITUTIONAL FOSTER CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	placówki centres				wychowankowie residents				wolontariusze volunteers				
	stan w dniu 31 XII				as of 31 XII								
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	39	37	63	63	1011	1029	1026	948 ^b	88	57	89	128	Care and education centres
interwencyjne	1	-	2	2	27	-	25	17	-	-	2	-	intervention
rodzinne	19	11	10	10	110	71	60	55	4	1	-	-	family
socjalizacyjne	12	12	47	47	516	390	864	807	61	14	70	116	socialization
specjalistyczno-terapeutyczne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	specialist therapy
łączące zadania placówek ^c	7	14	4	4	358	568	77	69	23	42	17	11	combining tasks of the centres ^c
Regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Regional care and therapy centres
Interwencyjne ośrodki preadopcyjne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Pre-adoptive intervention centres

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 19 na str. 236. ^b W tym 21 wychowanków w wieku 0–3 lata i 32 w wieku 4–6 lat oraz 34 siostry i 106 niepełnosprawnych. ^c Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; do 2011 r. – placówki wielofunkcyjne.

^a See general notes, item 19 on page 236. ^b Of which 21 residents at age 0–3 and 32 at age 4–6, 34 orphans and 106 disabled. ^c Combining tasks of the intervention, socialization and specialist therapy centres; until 2011 – multi-functional centres.

TABL. 17 (176). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	49	63	78	84	Homes and facilities (excluding sub-branches)
Miejsca ^b :					Places ^b :
ogółem	3953	4443	4990	5242	total
na 10 tys. ludności	27,7	30,6	34,7	36,5	per 10 thous. population
Mieszkańcy ^b :					Residents ^b :
ogółem	3897	4416	4698	4983	total
w tym kobiety	1722	1790	2074	2248	of which women
w tym do 18 lat	184	147	167	139	of which up to age 18
w tym umieszczeni w ciągu roku	684	1040	1387	1603	of which placed within during the year
na 10 tys. ludności	27,3	30,4	32,6	34,7	per 10 thous. population
Osoby oczekujące na umieszczenie	221	553	329	327	Persons awaiting a place

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. b Łącznie z filiami.

a Including community self-help homes. b Including branches.

TABL. 18 (177). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)^b	49	63	78	84	Homes and facilities (excluding branches)^b
w których mogą przebywać:					in which may be:
osoby w podeszłym wieku	10	17	26	30	aged persons
przewlekłe somatycznie chorzy	8	11	15	15	chronically ill with somatic disorders
dorośli niepełnosprawni intelektualnie..	10	9	9	9	mentally retarded
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	5	4	5	5	children and young mentally retarded
przewlekłe psychicznie chorzy	4	8	10	12	chronically mentally ill
niepełnosprawni fizycznie	1	1	2	3	physically handicapped
matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	3	3	4	4	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomni	2	11	11	11	homeless
inne osoby	-	2	3	3	other persons
Mieszkańcy w domach i zakładach dla^a ..	3897	4416	4698	4983	Residents in homes and facilities for^a
osób w podeszłym wieku	454	848	823	980	aged persons
przewlekłe somatycznie chorych	959	731	919	943	chronically ill with somatic disorders
dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	825	758	755	752	mentally retarded
dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	392	280	299	301	children and young mentally retarded
przewlekłe psychicznie chorych	889	988	1129	1237	chronically mentally ill
niepełnosprawnych fizycznie	61	85	100	110	physically handicapped
matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	63	58	60	58	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomnych	254	658	578	567	homeless
innych osób	-	10	35	35	other persons

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. b W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców. c Łącznie z filiami.

a Including community self-help homes. b In the division facilities may be shown several times, because one facility may be designed for few group of residents. c Including branches.

TABL. 19 (178). **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a**
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^b Beneficiaries ^b	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thous. zł	SPECIFICATION
OGÓLEM 2005	202846	150704,8	TOTAL
2010	176371	224138,6	
2015	156362	233802,5	
2016	140244	132596,8	
Pomoc pieniężna	89439	174013,5	Monetary assistance
w tym:			<i>of which benefits:</i>
Zasilek stały	13047	65374,3	<i>Permanent</i>
Zasilek okresowy	33512	72855,3	<i>Temporary</i>
Zasilek celowy	42670	34990,2	<i>Appropriated and in kind</i>
Pomoc niepieniężna	50805	58583,4	Non-monetary assistance
w tym:			<i>of which:</i>
Schronienie	1161	2302,3	<i>Shelter</i>
Posiłek	43351	24418,2	<i>Meals</i>
Ubranie	333	79,9	<i>Clothing</i>
Usługi opiekuńcze	5152	27649,0	<i>Care services</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 21 na str. 237. ^b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

^a See general notes, item 21 on page 237. ^b Under the item benefits, recipients may be shown several times.

DZIAŁ XII

KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopiśma.

Czytelnik (użytkownik aktywnie wypożyczający) to użytkownik zarejestrowany, który wypożyczył na zewnątrz co najmniej jedną pozycję w ciągu roku.

2. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

3. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

- działalność **teatrów dramatycznych**, obejmującą dramatyczne i lalkowe przedstawienia teatralne,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów (przedstawienia baletowe i musicalowe podano łącznie z operetkowymi),
- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**.

4. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo, nośnik cyfrowy). Wśród kin stałych wyróżnia się: **miniplexy** – posiadające od 3 do 7 sal i **multiplexy** – posiadające 8 sal i więcej.

CHAPTER XII

CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. *Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.*

***Reader/borrower** (user actively borrowing books) is a person registered in the library, who borrowed at least one volume in reported year.*

2. *Information concerning **art galleries** includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.*

3. *Information regarding **theatres and music institutions** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.*

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

- *the activity of **dramatic theatres**, including dramatic and puppet theatrical performances,*
- *the activity of **music theatres**, including opera, operetta, musical and ballet performances (ballet and musical performances are presented together with operettas),*
- *the concert activity of **philharmonic orchestras, orchestras and choirs**.*

4. *Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive, magnetic tape and digital). Among fixed cinemas one can distinguish **miniplexes** – equipped with 3 to 7 screens and **multiplexes** – equipped with 8 screens and more.*

5. Dane o abonentach radiowych i telewizyjnych dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających – na mocy szczególnych przepisów – z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

Turystyka

1. Termin turystyka – zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r., oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

Wszystkie kategorie podróżnych, które mieszczą się w zakresie pojęcia „turystyka” są określane mianem odwiedzających. W grupie tej wyróżnia się:

- turystów, tj. osoby, które spędziły co najmniej jedną noc poza miejscem stałego zamieszkania,
- odwiedzających jednodniowych, tj. osoby, które nie nocują w miejscu odwiedzanym.

2. Baza noclegowa turystyki dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty (od 2011 r. posiadające 10 i więcej miejsc noclegowych; do 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych).

Do obiektów hotelowych zaliczamy hotele, motele, pensjonaty i inne obiekty hotelowe (np. zajazdy, gościńce).

5. Data regarding radio and television subscribers concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g., disabled war and military veterans).

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in vehicles.

Tourism

1. Tourism, in accordance with the Regulation (EU) No. 692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

All categories of travellers which fall within the term "tourism" are defined as visitors. This group comprises:

- tourists, i.e., persons who spent at least one night away from their place of permanent residence,
- one one-day visitors, i.e., persons who do not spend the night at the place visited.

2. Tourist accommodation establishments include hotels and similar facilities and other facilities (since 2011 with 10 and more bed places; until 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings).

Hotels and similar facilities covers hotels, motels, boarding houses and other hotel facilities (e.g. road houses, inns).

Pozostałe obiekty obejmują: domy wycieczkowe, schroniska, schroniska młodzieżowe, szkolne schroniska młodzieżowe, ośrodki wczasowe, ośrodki kolonijne, ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, domy pracy twórczej, zespoły domków turystycznych, kempingi, pola biwakowe, hostele, zakłady uzdrowiskowe, pokoje gościnne, kwatery agroturystyczne i pozostałe niesklasyfikowane (np. domy studenckie, internaty, ośrodki rekreacyjno-sportowe itp.).

3. W informacjach o obiektach i miejscach noclegowych turystyki nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo niezczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych lub pokoi jest to stosunek liczby udzielenych noclegów lub wynajętych pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

5. Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów noclegowych rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazywany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

Sport

1. Począwszy od 2002 r. informacje o uczniowskich klubach sportowych UKS i wyznaniowych klubach sportowych oraz klubach sportowych opracowywane są na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

2. Dane o **organizacjach kultury fizycznej** obejmują wybrane organizacje o ogólnopolskim zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycz-

Other facilities covers: excursion hostels, shelters, youth hostels, school youth hostels, holiday centres, holiday youth centres, training-recreational centres, creative arts centres, complexes of tourist cottages, camping sites, tent camp sites, hostels, health establishments, rooms for rent, agrotourism lodgings and other non-classified (e.g. student dormitories, boarding schools and recreational centres, etc.).

3. Facilities and places temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding facilities and the number of bed places for tourists.

4. Occupancy rate of bed places or rooms is a relation of the number of overnight stays or rooms rented in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.

5. Foreign tourists using tourist accommodation establishments are registered according to country of their permanent residence. A foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland he/she uses more than one accommodation facility.

Sport

1. Since 2002 information regarding student sports clubs UKS and religious sports clubs as well as sports clubs has been compiled on the basis of periodic surveys conducted every two years.

2. Data regarding **physical education organizations** include selected organizations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled "Start", the Society for Promotion

nej, Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe”) i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku Polskiego Związku Sportu Niepełnosprawnych „Start” – rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

3. W liczbie ćwiczących, trenerów i instruktorów sportowych w klubach sportowych (tabl. 17(195)) osoba uprawiająca bądź prowadząca zajęcia w kilku rodzajach sportu jest wykazywana jednokrotnie. Natomiast w kategorii ćwiczących w wybranych organizacjach kultury fizycznej (tabl. 18(196)) jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia kilka rodzajów sportu.

of Physical Culture, the Association of "Rural Sports Clubs") and primarily concern recreational activity, and in case of the Polish Sports Association for the Disabled "Start" – rehabilitation activity for persons with disabilities.

3. In the numbers of persons practicing sports, coaches and sports instructors in sports club (table 17(195)) a person practising or conducting trainings in several kinds of sports is listed once. However, in the category of persons practising sports in physical education organisations (table 18(196)) one person may be indicated more than once, depending upon the number of sports practiced.

Kultura Culture

TABL. 1 (179). **KSIĄŻKI I BROSZURY WYDANE^a**
BOOKS AND PAMPHLETS PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	Wydawnictwa naukowe <i>Scientific publications</i>	Podręczniki dla szkół wyższych <i>University textbooks</i>	Wydawnictwa zawodowe <i>Professional publications</i>	Podręczniki szkolne <i>School textbooks</i>	Wydawnictwa popularne <i>Popular science</i>	Literatura piękna <i>Belles-lettres</i>		SPECIFICATION	
							razem <i>total</i>	w tym dla dzieci i młodzieży <i>of which for children and youth</i>		
Tytuły.....	2005	233	108	23	3	-	41	52	6	Titles
	2010	342	178	33	10	1	62	56	2	
	2015	386	214	20	6	-	90	43	13	
	2016	383	217	8	9	1	92	50	6	

^a Według miejsca wydania.

Źródło: Biblioteka Narodowa.

^a According to published place.

Source: National Library.

TABL. 2 (180). **GAZETY I CZASOPISMA WYDANE^a**
NEWSPAPERS AND MAGAZINES PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	Ukazujące się <i>Published as specified</i>									SPECIFICATION	
		w tygodniu <i>weekly</i>		w miesiącu <i>monthly</i>		1 raz <i>once</i>			nieregularnie <i>irregularly</i>			
		6–2 razy <i>times</i>	1 raz <i>once</i>	3–2 razy <i>times</i>	1 raz <i>once</i>	na 2 miesiące <i>bi-monthly</i>	w kwartale <i>quarterly</i>	w półroczu <i>half-yearly</i>		w roku <i>yearly</i>		
Tytuły.....	2005	122	3	6	6	34	13	18	9	10	23	Titles
	2010	149	2	11	3	35	12	37	7	28	14	
	2015	153	3	13	7	27	8	37	8	25	25	
	2016	158	3	22	7	26	10	37	6	20	27	

^a Według miejsca wydania.

Źródło: dane Zakładu Statystyki Wydawnictw Biblioteki Narodowej.

^a According to published place.

Source: data of the Department of Publication Statistics of the National Library.

TABL. 3 (181). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	348	316	304	300	<i>Libraries (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	250	228	214	211	<i>of which in rural areas</i>
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII)	145	124	128	118	<i>Library service points (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	108	95	.	.	<i>of which in rural areas</i>
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII)					<i>Collection (as of 31 XII) in thous. vol.</i>
w tys. wol.	5477,2	5094,5	4427,2	4304,3	
w tym na wsi	2254,4	2056,7	1745,9	1675,0	<i>of which in rural areas</i>
Czytelnicy ^a w tys.	274,3	229,1	207,4	205,4	<i>Borrowers^a in thous.</i>
w tym na wsi	67,1	54,1	49,8	48,7	<i>of which in rural areas</i>
Wypożyczenia ^{ab} :					<i>Loans^{ab}:</i>
w tysiącach wol.	4987,4	4222,0	4094,8	4075,9	<i>in thousand vol.</i>
w tym na wsi	1570,5	1245,1	1055,9	1054,8	<i>of which in rural areas</i>
na 1 czytelnika w wol.	18,2	18,4	19,7	19,8	<i>per borrower in vol.</i>
w tym na wsi	23,4	23,0	21,2	21,6	<i>of which in rural areas</i>

^a Łącznie z punktami bibliotecznymi; w 2015 r. i 2016 r. przyporządkowane w podziale na miasta i wieś według siedziby jednostki macierzystej. ^b W latach 2005, 2010 bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

^a Including library service points; in 2015 and 2016 assigned with division into urban areas and rural areas according to the parent entity's registered office. ^b In 2005, 2010 excluding interlibrary lending.

TABL. 4 (182). **MUZEA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Muzea i oddziały muzealne ^a	23	27	33	33	<i>Museums with branches^a</i>
Muzealia ^a w tys.	154,4	143,8	181,2	183,6	<i>Museum exhibits^a in thous.</i>
Wystawy czasowe	127	148	135	154	<i>Temporary exhibitions</i>
własne ^b	88	81	76	81	<i>own^b</i>
obce ^c	39	67	59	73	<i>exterior^c</i>
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	436,0	540,5	700,9	725,1	<i>Museum and exhibition visitors in thous.</i>
w tym dzieci i młodzież szkolna ^d	149,9	131,9	125,2	141,9	<i>of which primary and secondary school^d</i>

^a Stan w dniu 31 XII. ^b W kraju. ^c Krajowe i z zagranicy. ^d Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

^a As of 31 XII. ^b In Poland. ^c Domestic and foreign. ^d Visiting museums in organized groups.

TABL. 5 (183). **INSTYTUCJE PARAMUZEALNE**
MUSEUM-RELATED INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Instytucje (stan w dniu 31 XII).....	-	2	3	4	<i>Institutions (as of 31 XII)</i>
Ogród zoologiczny	-	-	-	-	<i>Zoological Garden</i>
Ogród botaniczny ^a	-	-	1	1	<i>Botanical Garden^a</i>
Rezerваты	-	-	-	-	<i>Reserves</i>
Inne	-	2	2	3	<i>Others</i>
Zwiedzający w tys.	-	8,8	107,4	120,6	<i>Visitors in thous.</i>
w tym młodzież szkolna w zorganizowanych grupach	-	3,0	50,0	41,4	<i>of which primary and secondary schools students visiting in groups</i>
Ogród zoologiczny	-	-	-	-	<i>Zoological Garden</i>
Ogród botaniczny ^a	-	-	10,1	9,3	<i>Botanical Garden^a</i>
Rezerваты	-	-	-	-	<i>Reserves</i>
Inne	-	8,8	97,3	111,4	<i>Others</i>

^a Łącznie z oddziałem.

^a Including branch.

TABL. 6 (184). **GALERIE SZTUKI**
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016			SPECIFICATION
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector	
Galerie (stan w dniu 31 XII).....	5	13	8	8	8	-	Galleries (as of 31 XII)
Wystawy ^a	77	116	101	92	92	-	Exhibitions ^a
w tym z zagranicy	7	5	7	2	2	-	of which foreign
Ekspozycje ^a	87	117	107	97	97	-	Expositions ^a
Zwiedzający w tys.	63,4	218,4	156,5	150,0	150,0	-	Visitors in thous.

a W kraju.
a In Poland.

TABL. 7 (185). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Instytucje ^a Institutions ^a	Miejsca na widowni w stałej sali ^a Seating in fixed halls ^a	Przedstawienia i koncerty ^b Performances and concerts ^b	Widzowie i słuchacze w tys. ^b Audience in thous. ^b	SPECIFICATION
Teatry i instytucje muzyczne					Theatres and music institutions
2005	4	1744	2015	286,9	
2010	5	1828	2182	293,5	
2015	5	1906	1960	283,8	
2016	5	1906	1960	309,7	
Teatry	3	1401	975	156,0	Theatres
dramatyczne	2	1251	596	113,3	dramatic
lalkowe	1	150	379	42,7	puppet
Filharmonie.....	1	505	934	130,1	Philharmonic halls
Orkiestry symfoniczne i kameralne	1	-	51	23,6	Symphonic and chamber orchestras
Przedsiębiorstwa estradowe					Entertainment enterprises
2005	1	x	200	30,0	
2010	1	x	30	5,0	
2015	-	x	-	-	
2016	-	x	-	-	

a Stan w dniu 31 XII. *b* Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

a As of 31 XII. *b* Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events.

TABL. 8 (186). **CENTRA KULTURY^a, DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE**
Stan w dniu 31 XII
CULTURAL CENTRES^a AND ESTABLISHMENTS, CLUBS AND COMMUNITY CENTRES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Institucje	133	146	148	160	58	102	Institutions
centra kultury	x	x	23	23	15	8	centres of culture
domy kultury	32	34	21	22	17	5	cultural establishments
ośrodki kultury	63	69	62	62	23	39	cultural centres
kluby	1	5	2	2	2	2	clubs
świetlice	37	38	40	51	1	50	community centres
Pracownie specjalistyczne	270	268	393	428	220	208	Specialized workshops
Imprezy (w ciągu roku)	9397	10931	7302	7591	4800	2791	Events (during the year)
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	1562,4	1414,9	1591,0	1563,5	1233,0	330,5	Event participants (during the year) in thous.
Kursy (w ciągu roku)	275	282	290	196	142	54	Courses (during the year) Course graduates (during the year)
Absolwenci kursów (w ciągu roku) ... w tym dzieci i młodzież szkolna ^b ...	4556	3710	4283	2378	1611	767	of which primary and secondary school students ^b
Grupy (zespoły) artystyczne	749	882	845	796	496	300	Artistic groups (ensembles)
Członkowie grup (zespołów) artystycznych	9692	9584	14847	11342	7619	3723	Members of artistic groups (ensembles)
w tym dzieci i młodzież szkolna ^b ...	5891	5472	8108	7680	5093	2587	of which primary and secondary school students ^b
Koła (kluby/sekcje)	394	449	881	860	530	330	Groups (clubs/sections)
Członkowie kół (klubów/sekcji)	8494	9537	20457	20274	15412	4862	Members of groups (clubs/sections)
w tym dzieci i młodzież szkolna ^b ...	3610	3493	11374	10440	7587	2853	of which primary and secondary school students ^a

^a W latach 2005–2014 ujmowane w grupie domów kultury lub ośrodków kultury. ^b Do 2013 r. dzieci i młodzież w wieku poniżej 15 lat.

^a In 2005–2014 presented among cultural establishments or cultural centres. ^b Until 2013 children and youth below the age of 15.

TABL. 9 (187). **KINA STAŁE**
FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII)	28	21	18 ^a	19 ^b	Cinemas (as of 31 XII)
w tym miasta	27	20	18	17	of which in urban areas
w tym multiplexy	-	1	2	2	of which multiplexes
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII) ...	34	34	40	42	Screens (as of 31 XII)
w tym miasta	33	33	39	40	of which in urban areas
w tym multiplexy	-	8	17	17	of which multiplexes
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII) ...	8570	7258	7262	7429	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII)
w tym miasta	8153	7115	7119	7139	of which in urban areas
w tym multiplexy	-	1904	3172	3172	of which multiplexes
Seanse	11487	34669	45772	54752	Screenings
w tym miasta	11190	34648	45770	54404	of which in urban areas
w tym multiplexy	-	16673	28612	31795	of which multiplexes
na 1 kino	396	1651	2543	2882	per cinema
Widzowie	367046	938625	1092432	1337281	Audience
w tym miasta	358186	937136	1092320	1327673	of which in urban areas
w tym multiplexy	-	563226	672352	779667	of which multiplexes
na 1 kino	12657	44696	60691	70383	per cinema
na 1 seans	32	27	24	24	per screening

^{a-b} W tym: ^a – 1 miniplex, ^b – 2 miniplexy.

^{a-b} Of which: ^a – 1 miniplex, ^b – 2 miniplexes.

TABL. 10 (188) **ABONENCI TELEWIZJI KABLOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
CABLE TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓLEM	137455	188593	172408	153619	TOTAL
Na 1000 ludności.....	96	132	120	107	Per 1000 population

Źródło: dane Urzędu Komunikacji Elektronicznej.

Source: data of the Office of Electronic Communications.

TABL. 11 (189). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**
Stan w dniu 31 XII
RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w tysiącach in thousands				na 1000 ludności per 1000 population				
Abonenci radiowi	332,0	256,1	256,0	255,6	232	176	178	178	Radio subscribers
miasta.....	223,8	177,3	177,8	177,4	261	205	209	209	urban areas
wieś	108,2	78,9	78,2	78,3	190	134	133	133	rural areas
Abonenci telewizyjni	323,4	249,1	247,2	246,7	226	171	172	172	Television subscribers
miasta.....	217,4	171,7	170,6	170,0	253	199	201	201	urban areas
wieś	106,1	77,3	76,9	76,6	186	131	130	130	rural areas

Źródło: dane Centralnego Zarządu Poczty Polskiej.

Source: data of the Polish Post Headquarters.

Turystyka

Tourism

TABL. 12 (190). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015 ^a	2016	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	353^b	387^b	492	512	Facilities (as of 31 VII)
tym całoroczne	186	234	279	293	of which open all year
Obiekty hotelowe	136	168	189	202	Hotels and similar facilities
hotele.....	85	95	105	113	hotels
motele.....	5	4	3	3	motels
pensjonaty	23	26	27	26	boarding houses
inne obiekty hotelowe	23	43	54	60	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	217 ^b	219 ^b	303	310	Other facilities
domy wycieczkowe	2	2	1	1	excursion hostels
schroniska młodzieżowe	10	4	1	2	youth hostels
szkolne schroniska młodzieżowe	14	17	20	20	school youth hostels
kempingi	12	13	14	13	camping sites
pola biwakowe	20	20	16	19	tent camp sites
ośrodki wczasowe.....	57	55	36	41	holiday centres
ośrodki kolonijne	4	7	7	6	holiday youth centres
ośrodki szkoleniowo- -wypoczynkowe	18	26	16	19	training-recreational centres
domy pracy twórczej	1	1	1	1	creative arts centres
zespoły domków turystycznych...	16	31	35	38	complexes of tourist cottages
ośrodki do wypoczynku sobotnio- -niedzielnego i świątecznego ...	1	-	-	-	weekend and holiday accommodation establishments
hostele	1	2	2	2	hostels
zakłady uzdrowiskowe	1	2	1	1	health establishments
pokoje gościnne	.	.	41	38	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	88	88	agrotourism lodgings
inne obiekty	61	40	24	21	other facilities

TABL. 12 (190). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI (cd.)**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015 ^a	2016	SPECIFICATION
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	37408^b	37722^b	40022	41092	Number of beds (as of 31 VII)
w tym całoroczne	18297	19213	22542	24311	of which open all year
Obiekty hotelowe	10947	13072	16097	16961	Hotels and similar facilities
hotele	8683	10068	12547	13174	hotels
motele	160	91	49	50	motels
pensjonaty	1054	767	912	907	boarding houses
inne obiekty hotelowe	1050	2146	2589	2830	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	26461 ^b	24650 ^b	23925	24131	Other facilities
domy wycieczkowe	111	94	24	24	excursion hostels
schroniska młodzieżowe	713	311	25	103	youth hostels
szkolne schroniska młodzieżowe	1110	1199	1717	1828	school youth hostels
kempingi	1704	1330	1538	1521	camping sites
pola biwakowe	2512	1495	1241	1425	tent camp sites
ośrodki wczasowe	6381	6714	4067	4491	holiday centres
ośrodki kolonijne	676	725	954	686	holiday youth centres
ośrodki szkoleniowo- -wypoczynkowe	3200	3617	2836	3070	training-recreational centres
domy pracy twórczej	156	124	129	131	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^c ..	1392	1768	3583	3432	complexes of tourist cottages ^c
ośrodki do wypoczynku sobotnio- niedzielnego i świątecznego	15	-	-	-	weekend and holiday accom- modation establishments
hostele	.	31	81	81	hostels
zakłady uzdrowiskowe	472	395	395	394	health establishments
pokoje gościnne	.	.	709	666	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	1351	1366	agrotourism lodgings
inne obiekty	8019	6847	5275	4913	other facilities
Korzystający z noclegów	758021^b	898771^b	1135040	1280564	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	219186	144700	157602	160199	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	547991	641165	889721	1012183	Hotels and similar facilities
hotele	493898	558015	777227	896913	hotels
motele	5809	3853	2138	3381	motels
pensjonaty	24499	17095	23345	25544	boarding houses
inne obiekty hotelowe	23785	62202	87011	86345	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	210030 ^b	257606 ^b	245319	268381	Other facilities
w tym:					of which:
schroniska młodzieżowe	6760	1621	49	#	youth hostels
szkolne schroniska młodzieżowe	16935	17078	27385	25725	school youth hostels
kempingi	11197	13445	11358	13848	camping sites
pola biwakowe	8804	7588	7332	9304	tent camp sites
ośrodki wczasowe	53461	76571	34452	35655	holiday centres
ośrodki kolonijne	3442	3922	4639	3848	holiday youth centres
ośrodki szkoleniowo- -wypoczynkowe	37436	51608	51014	58011	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c ..	14545	17864	33519	40978	complexes of tourist cottages ^c
pokoje gościnne	.	.	7717	11240	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	11588	12514	agrotourism lodgings
inne obiekty	39242	51452	38073	34040	other facilities

TABL. 12 (190). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI (dok.)**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015 ^a	2016	SPECIFICATION
Udzielone noclegi	2014893^b	2407502^b	2831860	3239160	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym.....	503384	361077	380250	401127	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	1070702	1273703	1794094	2103764	Hotels and similar facilities
hotele.....	939473	1089446	1529777	1814736	hotels
motele.....	8523	5296	2664	3921	motels
pensjonaty	51209	41038	65885	64347	boarding houses
inne obiekty hotelowe	71497	137923	195768	220760	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	944191^b	1133799^b	1037766	1135396	Other facilities
w tym:					of which:
schroniska młodzieżowe	16777	6161	243	#	youth hostels
szkolne schroniska młodzieżowe	46434	45365	78611	73807	school youth hostels
kempingi	35037	35936	34765	39357	camping sites
pola biwakowe	27594	22495	22339	29481	tent camp sites
ośrodki wczasowe.....	271485	401182	146188	166141	holiday centres
ośrodki kolonijne	16957	37054	34885	25962	holiday youth centres
ośrodki szkoleniowo-					
-wypoczynkowe	143642	202927	192551	229637	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c ..	50634	65911	135871	159448	complexes of tourist cottages ^c
pokoje gościnne	.	.	23325	30094	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	37183	45264	agrotourism lodgings
inne obiekty	174664	190497	181350	177220	other facilities

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. *b* Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. *c* Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. *b* Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. *c* Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 13 (191). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015 ^a	2016	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	219186^b	144700^b	157602	160199	Tourists accommodated
Obiekty hotelowe	202236	128719	141440	144367	Hotels and similar facilities
hotele.....	190636	119377	130745	132860	hotels
motele.....	247	72	2	-	motels
pensjonaty	6471	3743	3174	3166	boarding houses
inne obiekty hotelowe	4882	5527	7519	8341	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	16950^b	15981^b	16162	15832	Other facilities
w tym:					of which:
schroniska młodzieżowe	370	1	-	#	youth hostels
szkolne schroniska młodzieżowe	1289	1149	1529	1772	school youth hostels
kempingi	3513	3557	3591	3005	camping sites
pola biwakowe	1618	620	1806	1735	tent camp sites
ośrodki wczasowe.....	1400	1796	828	689	holiday centres
ośrodki kolonijne	41	920	584	388	holiday youth centres
ośrodki szkoleniowo-					
-wypoczynkowe	1477	1044	1260	1334	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c ..	545	603	1869	2635	complexes of tourist cottages ^c

TABL. 13 (191). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI (dok.)**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION
ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015 ^a	2016	SPECIFICATION
pokoje gościnne	.	.	768	1277	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	933	1170	agrotourism lodgings
inne obiekty	6048	5783	2851	1629	other facilities
Udzielone noclegi	503384^b	361077^b	380250	401127	Nights spent (overnight stay)
Obiekty hotelowe	453517	309237	319520	342587	Hotels and similar facilities
hotele.....	418167	277789	288850	297140	hotels
motele.....	305	326	3	-	motels
pensjonaty	19520	14791	13399	10361	boarding houses
inne obiekty hotelowe	15525	16331	17268	35086	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	49867 ^b	51840 ^b	60730	58540	Other facilities
w tym:					of which:
schroniska młodzieżowe	1158	1	-	#	youth hostels
szkolne schroniska młodzieżowe	2574	4986	4989	6271	school youth hostels
kempingi	7875	5996	6124	5652	camping sites
pola biwakowe	2257	1088	4995	5241	tent camp sites
ośrodki wczasowe.....	7889	8397	3214	2140	holiday centres
ośrodki kolonijne.....	97	4997	3696	3956	holiday youth centres
ośrodki szkoleniowo- -wypoczynkowe	7836	4793	10415	8919	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c ..	1709	1833	9863	10776	complexes of tourist cottages ^c
pokoje gościnne	.	.	2716	3374	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	3571	4547	agrotourism lodgings
inne obiekty	17156	18298	10844	7350	other facilities

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 14 (192). **WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI^a**
OCCUPANCY IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	stopień wykorzystania miejsc noclegowych occupancy rate of bed places				stopień wykorzystania pokoi occupancy rate of rooms				
Obiekty hotelowe	31,7	27,8	32,6	35,3	33,5	32,3	37,3	39,9	Hotels and similar facilities
hotele	32,7	30,4	34,6	38,0	34,5	34,7	39,2	42,3	hotels
motele	17,4	16,6	21,0	22,3	23,9	18,2	24,4	26,3	motels
pensjonaty	22,4	17,1	24,6	22,5	22,2	20,2	27,1	25,0	boarding houses
inne obiekty hotelowe..	31,9	18,9	24,3	25,0	31,4	23,10	29,3	29,8	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	28,5	28,8	26,9	27,1	.	.	.	.	Other facilities

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 252.

^a See general notes, item 4 on page 252.

TABL. 15 (193). **PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W BAZIE NOCLEGOWEJ TURYSTYKI**
Stan w dniu 31 VII
CATERING ESTABLISHMENTS IN TOURIST ACCOMMODATION
ESTABLISHMENTS
As of 31 VII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Restauracje <i>Restaurants</i>	Bary i kawiarnie <i>Bars and coffee houses</i>	Stołówki <i>Canteens</i>	Punkty gastronomiczne <i>Food stands</i>	SPECIFICATION	
OGÓŁEM	2005	126	148	109	39	TOTAL
	2010	143	164	100	54	
	2015	166	150	82	42	
	2016	184	158	88	27	
Obiekty hotelowe	162	110	18	7	7	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele.....	117	74	2	1	1	<i>hotels</i>
motele.....	1	2	-	-	-	<i>motels</i>
pensjonaty	13	11	7	1	1	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	31	23	9	5	5	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	22	48	70	20	20	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	-	-	1	-	-	<i>excursion hostels</i>
szkolne schroniska młodzieżowe	-	-	10	-	-	<i>school youth hostels</i>
kempingi	-	2	-	1	1	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	-	-	1	2	2	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe.....	3	17	23	3	3	<i>holiday centres</i>
ośrodki kolonijne.....	-	1	4	-	-	<i>holiday youth centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	7	11	9	6	6	<i>training-recreational centres</i>
zespoły domków turystycznych..	5	13	8	4	4	<i>complexes of tourist cottages</i>
hostele	1	1	-	-	-	<i>hostels</i>
pokoje gościnne/kwatery agroturystyczne	2	1	5	3	3	<i>rooms for rent/ agrotourism lodgings</i>

TABL. 16 (194). **HOTELE WEDŁUG KATEGORII**
HOTELS BY CATEGORY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Kategorie Categories					w trakcie katego- ryzacji in the process of the catego- risation
			****	****	***	**	*	
OGÓŁEM^a	2005	-	-	1	34	32	7	11
TOTAL^a	2010	95	1	7	40	32	5	10
	2015	105	4	19	43	30	2	7
	2016	113	4	20	53	28	1	7
Pokoje ^a	2005	4249	-	40	2517	1093	107	492
Rooms ^a	2010	4963	86	1146	2071	1199	73	388
	2015	6068	469	2209	2140	1000	34	216
	2016	6387	471	2304	2496	899	15	202
Miejsca noclegowe ^a	2005	8683	-	80	5021	2174	244	1164
Bed places ^a	2010	10068	250	2394	4054	2393	177	800
	2015	12547	1152	4572	4301	1994	84	444
	2016	13174	1152	4717	5080	1790	45	390
Korzystający z noclegów w tys.	2005	69183	-	870	46762	14082	1339	6130
Tourists accommodated in thous.	2010	558015	14942	188842	190162	123240	4686	36143
	2015	777227	67957	341771	237460	108095	21944	
	2016	896913	80191	371116	289709	129127	26770	
w tym turyści zagraniczni	2005	35250	-	659	24728	6017	492	3354
of which foreign tourists	2010	119377	359	34545	53008	22806	93	8566
	2015	130745	1868	60408	48886	14199	5384	
	2016	132860	3084	54178	55309	16546	3743	
Stopień wykorzystania w %:								
Occupancy rate in %:								
miejsc noclegowych	2005	32,7	-	35,9	38,0	27,1	23,6	20,4
bed places	2010	30,4	36,7	46,0	25,9	25,3	9,9	20,5
	2015	34,6	35,2	43,4	29,6	26,7	#	26,0
	2016	38,0	41,5	47,2	31,5	32,0	#	33,1
pokoje	2005	34,5	-	39,6	39,8	28,3	22,3	20,7
rooms	2010	34,7	48,6	45,9	32,0	29,2	14,2	28,5
	2015	39,2	44,2	45,6	35,9	31,5	#	29,2
	2016	42,3	48,4	49,6	37,5	35,8	#	36,5

^a Stan w dniu 31 VII.^a As of 31 VII.

Sport

Sport

TABL. 17 (195). **ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE**
 Stan w dniu 31 XII
PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2016	SPECIFICATION
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ^a				
PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS^a				
Jednostki organizacyjne	707	468	397	Organizational entities
Członkowie	15463	12004	18757	Members
Ćwiczący ^b	15552	12366	10618	Persons practising sports ^b
KLUBY SPORTOWE				
SPORTS CLUBS				
Jednostki organizacyjne	545	538	544	Organizational entities
Członkowie	34771	33443	33823	Members
Ćwiczący	33682	33007	34979	Persons practising sports
mężczyźni	24519	24298	26101	males
kobiety	9163	8709	8878	females
w wieku do 18 lat	25599	24480	24836	Aged up to 18
Sekcje sportowe	1130	994	959	Sports sections
Trenerzy	471	541	883	Coaches
Instruktorzy sportowi	951	954	802	Sports instructors
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe ...	459	312	286	Other persons conducting sports activities

^a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi ogólne na str. 252. ^b Dane szacunkowe.

U w a g a. Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

^a Data have been changed in relation to the data published in the previous editions of the Yearbook; see general notes on page 252. ^b Estimated data.

N o t e. Data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABL. 18 (196). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH^a**
W 2016 R.
 Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS^a
IN 2016
 As of 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU	Sekcje Sections	Ćwiczący <i>Persons practising sports</i>			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	FIELDS AND KINDS OF SPORTS
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Badminton	7	104	34	70	1	5	Badminton
Boks	5	101	20	54	4	5	Boxing
Brydż sportowy	5	90	23	5	1	2	Bridge
Gimnastyka	1	61	61	56	7	2	Gymnastics
Hokej na lodzie	5	113	16	75	1	9	Ice hockey
Jeździectwo ^b	22	257	185	94	8	43	Equestrian sport ^b
Judo	12	836	210	652	15	16	Judo
Kajakarstwo klasyczne	9	235	93	115	4	10	Classic canoeing
Karate ^b	13	932	320	736	9	22	Karate ^b

TABL. 18 (196). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH^a W 2016 R. (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS^a

IN 2016 (cont.)

AS OF 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW ^b	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	FIELDS AND KINDS OF SPORTS ^b
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Kolarstwo szosowe.....	7	99	30	58	3	3	Road cycling
Kolarstwo torowe.....	2	70	12	30	1	3	Track cycling
Koszykówka.....	47	1613	790	1505	42	38	Basketball
Lekkoatletyka.....	51	1491	734	1269	41	34	Athletics
Łyżwiarstwo szybkie ^b	4	75	37	54	3	2	Speed skating ^b
Pięciobój nowoczesny.....	2	45	25	45	4	2	Modern pentathlon
Piłka nożna.....	255	14880	1020	11533	457	140	Football
Piłka ręczna.....	33	1012	468	858	35	22	Handball
Piłka siatkowa.....	119	3398	1817	2963	74	101	Volleyball
Pływanie.....	23	1682	817	1414	17	30	Swimming
Podnoszenie ciężarów.....	8	123	10	88	6	6	Weight lifting
Sport motorowy ^b	8	102	7	22	3	-	Motorsport ^b
Sport lotniczy ^b	6	173	11	14	-	11	Air sport ^b
Strzelectwo sportowe ^b	28	3566	235	100	25	129	Sport shooting ^b
Szachy.....	21	476	109	350	8	21	Chess
Szermierka.....	3	52	23	52	2	4	Fencing
Taekwon-do ITF.....	4	181	72	159	1	7	Taekwon-do ITF
Tenis.....	8	315	118	172	4	11	Tennis
Tenis stołowy.....	55	937	333	711	25	36	Table tennis
Wioślarstwo.....	3	140	59	112	1	6	Rowing
Zapasy w stylu klasycznym.....	7	185	28	179	5	10	Greco-Roman wrestling
Zapasy w stylu wolnym.....	6	154	42	137	2	9	Free style wrestling
Żeglarstwo ^b	25	604	236	452	27	22	Sailing ^b

^a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi ogólne na str. 252. ^b Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

^a Data have been changed in relation to the data published in the previous editions of the Yearbook; see general notes on page 252. ^b A sports field (consists of number of related kinds of sports).

TABL. 19 (197). **WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE^a W 2014 R.**

Stan w dniu 31 XII

SELECTED SPORTS FACILITIES^a IN 2014

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym dostosowane do niepełnosprawnych osób ćwiczących <i>Of which adapted for the disabled per- sons practicing sports</i>	SPECIFICATION
Stadiony	100	33	Stadiums
w tym piłkarskie	44	9	of which football
Boiska do gier wielkich ^b	233	36	Fields for big games ^b
w tym piłkarskie	231	36	of which football
Boiska do gier małych ^b	135	33	Fields for small games ^b
w tym:			of which:
koszykówki	22	9	basketball
piłki ręcznej	6	3	handball
piłki siatkowej	29	10	volleyball
Boiska uniwersalne-wielozada- niowe	124	68	Universal and multipurpose sports fields
Korty tenisowe	86	20	Tenniscourts
Hale sportowe	38	26	Sports halls
Sale gimnastyczne ^c	42	18	Gyms ^c
Pływalnie	28	20	Swimmingpools
Tory sportowe	8	1	Sports tracks
Lodowiska sztuczne mrożone	13	5	Artificial skating rinks
Ścieżki rowerowe w km ^d	379,0	.	Bicycle paths-length in km ^d

^a Bez obiektów przyszkolnych. ^b Łącznie z obiektami niepełnowymiarowymi. ^c Łącznie z salami pomocniczymi. ^d Bez szlaków rowerowych.

^a Excluding schools facilities. ^b Including non-full-size facilities. ^c Including auxiliary gym. ^d Excluding bicycle trails.

DZIAŁ XIII

NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

Nauka i technika

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) to ogół działań polegających na prowadzeniu i wspieraniu badań naukowych i prac rozwojowych. Jest to praca twórcza, prowadzona w sposób metodyczny, podejmowana w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie oraz w celu tworzenia nowych zastosowań dla wiedzy już istniejącej.

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) obejmuje:

- **badania podstawowe**, tj. oryginalne prace badawcze eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobywania nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów bez nastawienia na bezpośrednie zastosowanie komercyjne;
- **badania stosowane** (w tym badania przemysłowe), tj. prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy, zorientowane przede wszystkim na zastosowanie w praktyce. Prowadzone są w celu opracowywania nowych produktów, procesów i usług lub wprowadzania znaczących ulepszeń do istniejących produktów, procesów i usług. Badania te uwzględniają tworzenie elementów składowych systemów złożonych, budowę prototypów w środowisku laboratoryjnym lub w środowisku symulującym istniejące systemy;
- **prace rozwojowe**, tj. nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i działalności gospodarczej oraz innej wiedzy i umiejętności do planowania produkcji oraz tworzenia i projektowania nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów i usług.

Dane z zakresu działalności badawczej i rozwojowej prezentuje się, zgodnie z metodyką stosowaną przez Eurostat w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007)** oraz w układzie **sektorów instytucjonalnych**.

Zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) nr 995/2012 z dnia 26 X 2012 r. statystyki dotyczące działalności badawczo-rozwojowej na poziomie regionalnym za 2016 r. zostały opracowane na podstawie danych jednostek lokalnych. Wzorem lat ubiegłych dane dotyczące podmiotów w tabl. 1 opracowano metodą przedsiębiorstw.

CHAPTER XIII

SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY

General notes

Science and technology

Research and development (R&D) comprise all activities consisting in conducting and supporting scientific research and experimental development. It is creative work, conducted in methodological manner, undertaken to increase the stock of knowledge, including knowledge of humankind, culture and society, and to devise new applications of available knowledge.

Research and development (R&D) includes:

- **basic research**, i.e. original experimental or theoretical work undertaken primarily to acquire new knowledge of the underlying foundation of phenomena and observable facts, without any direct commercial application or use in view;
- **applied research** (including industrial research), i.e. research undertaken in order to acquire new knowledge, directed primarily towards application or use in practice. It is conducted to develop new products, processes and services or to bring about a significant improvement in existing products, processes and services. This type of research comprises the creation of components of complex systems, construction of prototypes in laboratory environment or in environment simulating existing systems;
- **experimental development**, i.e. acquiring, combining, shaping and using existing scientific, technological, business and other relevant knowledge and skills for the purpose of producing plans and arrangements or designs for new, altered or improved products, processes and services.

*Data on research and development are presented, in accordance with methodology applied by Eurostat, in a breakdown by **Statistical classification of economic activities in the European Community (NACE Rev. 2)** and by **institutional sectors**.*

According to Commission Implementing Regulation (EU) No 995/2012 of 26 X 2012 statistics on Research and Development at regional level for 2015 have been compiled on the basis of local units data. As in previous years, data on entities in table 1 were compiled using an enterprise method.

1. Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują:

- 1) podmioty wyspecjalizowane badawczo, tj. podmioty, których głównym (statutowym) celem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych bądź ich bezpośrednie wsparcie; są to:
  - a) **instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk**, działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 572, z późn. zm.);
  - b) **instytuty badawcze** działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 r. o instytutach badawczych (tekst jednolity Dz. U. 2017, poz. 1158);
  - c) **szkoły wyższe**;
  - d) **pozostałe**, tj. pozostałe podmioty zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe” oraz inne powiązane z nimi instytucjonalnie jednostki pomocnicze lub nadzorujące, zaklasyfikowane bądź niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”.
- 2) podmioty gospodarcze, które obok swojej podstawowej działalności prowadzą prace badawczo-rozwojowe.

2. Do **pracujących** (do 2015 r. zatrudnionych) w działalności badawczej i rozwojowej zaliczono:

- 1) w kategorii **pracowników naukowo-badawczych**:
  - a) pracowników naukowych, naukowo-dydaktycznych, badawczo-technicznych, inżynierskich i technicznych w jednostkach wyspecjalizowanych badawczo oraz uczestników studiów doktoranckich prowadzących prace badawczo-rozwojowe,
  - b) pracowników naukowych i innych pracujących w działalności badawczej i rozwojowej w podmiotach gospodarczych prowadzących prace badawcze i rozwojowe,
- 2) w kategorii **techników i pracowników równorzędnych** – pracowników, którzy uczestniczą w działalności badawczej i rozwojowej wykonując zadania naukowe i techniczne zazwyczaj pod kierunkiem pracowników naukowo-badawczych;
- 3) w kategorii **pozostały personel** – pracowników na stanowiskach robotniczych oraz administracyjno-ekonomicznych uczestniczących w realizacji prac badawczych i rozwojowych lub bezpośrednio z nimi związanych.

3. Dane o **pracujących** (do 2015 r. zatrudnionych), dotyczą osób bezpośrednio zaangażowanych w prace B+R; podawane są w dwóch ujęciach, tj. w osobach (tabl. 2) i tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy (tabl. 1 i 4)

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia liczby faktycznie pracujących w działalności badawczo-rozwojowej. Jeden ekwiwalent pełnego

1. **Information regarding research and development** covers:

- 1) *dedicated research entities, i.e. entities whose main (statutory) aim is conducting scientific research and experimental development or their direct support; they include:*
  - a) **scientific institutes of the Polish Academy of Sciences**, functioning on the basis of the Polish Academy of Sciences Act of 30 IV 2010 (consolidated text, Journal of Laws of 2016, item 572, as amended);
  - b) **research institutes** functioning on the basis Research Institutes Act of 30 IV 2010 (consolidated text, Journal of Laws of 2017, item 1158);
  - c) **higher education institutions**;
  - d) **other**, i.e. other entities classified into NACE Rev. 2 division 72 ‘Scientific research and development’ or other institutionally linked auxiliary or supervising units, classified or unclassified into NACE Rev. 2 division 72 ‘Scientific research and development’.
- 2) *economic entities which apart from their main activity conduct research and development.*

2. **Persons employed (up to 2015 employees) in R&D** include:

- 1) **researchers (RSE)**:
  - a) *researchers, academics, research and technical assistants, engineering and technical assistants employed in dedicated research units and students of doctoral studies conducting R&D,*
  - b) *researchers and other staff employed in R&D in economic entities conducting R&D,*
- 2) **technicians and equivalent staff** *are persons who participate in R&D by performing scientific and technical tasks, normally under the supervision of researchers;*
- 3) **other supporting staff** *include skilled and unskilled craftsmen, secretarial and clerical staff participating in R&D projects or directly associated with such projects.*

3. **Data on persons employed (up to 2015 employees)** cover personnel directly engaged in R&D; data are presented in two units, i.e. in persons (table 2) and full-time equivalents (tables 1 and 4).

Full-time equivalent (FTE) is a conversion unit used to determine the number of person actually

czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczą i rozwojową.

Dane o **pracujących – personelu wewnętrznym** (w osobach i tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy) w 2016 r. obejmują pracujących w danej jednostce w ramach etatowego i pozaetatowego czasu pracy. Dane do 2015 r. prezentowane:

- 1) w osobach obejmowały wyłącznie zatrudnionych w ramach etatowego czasu pracy,
- 2) w tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy obejmowały zatrudnionych w ramach etatowego i pozaetatowego czasu pracy oraz niezatrudnionych w danej jednostce, a wykonujących na jej rzecz prace B+R na podstawie umów cywilnoprawnych.

W 2016 r. osoby niezatrudnione w danej jednostce, a wykonujące na jej rzecz prace B+R w ramach umów cywilnoprawnych lub nieodpłatnie (na zasadzie wolontariatu), zaliczane są do **personelu zewnętrznego**.

4. Nakłady na działalność badawczą i rozwojową obejmują **nakłady wewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania.

Nakłady inwestycyjne na działalność B+R obejmują nakłady poniesione na środki trwałe łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych. **W 2016 r. zawierają także m.in. nakłady poniesione na wartości niematerialne i prawne oraz oprogramowanie komputerowe, które do 2015 r. zaliczano do nakładów bieżących.**

5. Dane o nakładach na działalność badawczą i rozwojową (tabl. 5) prezentuje się w układzie **sektorów instytucjonalnych**, według kryteriów zbieżnych ze stosowanymi w systemie rachunków narodowych. Dodatkowo wyodrębniono sektor szkolnictwa wyższego. Sektory instytucjonalne występują zarówno jako **sektory wykonawcze**, obejmujące krajowe grupy podmiotów prowadzące badania naukowe i prace rozwojowe, wydatkujące środki na tę działalność, jak i **sektory finansujące**, z których środki te pochodzą. Wyróżnia się następujące sektory instytucjonalne:

- 1) **sektor rządowy** – podmioty sektora instytucji rządowych i samorządowych w systemie rachunków narodowych z wyłączeniem publicznych szkół wyższych;
- 2) **sektor przedsiębiorstw** – krajowe podmioty gospodarcze, klasyfikowane w systemie rachunków narodowych do sektorów przedsiębiorstw niefinansowych, instytucji finansowych oraz gospodarstw domowych, z wyłączeniem prywatnych szkół wyższych;

employed in research and development. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

*Data on **persons employed – internal personnel** (in persons and full-time equivalents) in 2016 covered persons employed in a given unit under employment contracts and civil law contracts. Data up to 2015 presented in:*

- 1) *persons covered only employees under employment contracts,*
- 2) *full-time equivalents covered employees under employment contracts and civil law contracts as well as persons not employed in a unit performing R&D on the basis of civil law contracts.*

*In 2016 persons not employed in a given unit but performing R&D for it under civil law contracts or without remuneration (voluntary work) were included in **external personnel**.*

4. *Expenditures on research and development include **intramural expenditures**, including the value of research and development works of a given entity carried out by their own research facilities, regardless of their sources of financing.*

***Capital R&D expenditures** include expenditures on fixed assets together with costs of purchasing or manufacturing research equipment necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in records of fixed assets until completion of the project. In 2016 they included, i.a. expenditures on intangible assets and software which up to 2015 were included in current expenditures.*

5. *Data on expenditures on research and development (table 5) are presented in a breakdown by **institutional sectors**, on the basis of criteria coinciding with the ones used in the system of national accounts. Additionally, higher education sector was distinguished. Institutional sectors are distinguished as performance sectors covering national groups of entities conducting R&D, spending funds on this activity and financing sectors which provide outlays on research and development. The following institutional sectors can be distinguished:*

- 1) ***government sector** – entities of government and local self- government institutions sector in the system of national accounts; excluding public higher education institutions;*
- 2) ***business enterprise sector** – national economic entities classified in the system of national accounts into non-financial corporations, financial corporations or households sector; excluding public higher education institutions;*

- 3) **sektor szkolnictwa wyższego** – krajowe szkoły wyższe: publiczne i prywatne (w tym organizacje wyznaniowych) oraz podległe im instytuty, centra badawcze i kliniki. Od 2016 r. do tego sektora zaliczane są również instytuty PAN oraz instytuty badawcze prowadzące studia doktoranckie;
- 4) **sektor prywatnych instytucji niekomercyjnych** – krajowe klasyfikowane w systemie rachunków narodowych do sektora instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, z wyłączeniem szkół wyższych organizacji wyznaniowych;
- 5) **zagranica** – wyłącznie wśród sektorów finansujących i obejmuje jednostki będące nierezydentami, które dokonują transakcji z jednostkami instytucjonalnymi będącymi rezydentami lub mającymi inne powiązania gospodarcze z rezydentami. Włączone są tu instytucje i organy Unii Europejskiej oraz organizacje międzynarodowe i ponadnarodowe.

6. W tablicach działu wyodrębniono sześć **podstawowych** dziedzin nauk zgodnie z Klasyfikacją Dziedzin Nauki i Techniki OECD, tj. nauki: przyrodnicze, inżynieryjne i techniczne, medyczne i nauki o zdrowiu, rolnicze i weterynaryjne, społeczne oraz humanistyczne łącznie ze sztuką.

5. Działalność innowacyjna obejmuje całość działań naukowych, technicznych, organizacyjnych, finansowych i komercyjnych, które rzeczywiście prowadzą lub mają w zamierzeniu prowadzić do wdrażania innowacji. Niektóre z tych działań same z siebie mają charakter innowacyjny, natomiast inne nie są nowością, lecz są konieczne do wdrażania innowacji. Działalność innowacyjna obejmuje także działalność badawczo-rozwojową (B+R), która nie jest bezpośrednio związana z tworzeniem konkretnej innowacji.

6. Nakłady na działalność innowacyjną w zakresie innowacji produktowych i procesowych obejmują nakłady na: prace badawcze i rozwojowe (B+R) wykonane przez własne zaplecze badawcze przedsiębiorstw, jak również nabyte od innych jednostek, zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia *know-how*, znaki towarowe itp.), zakup oprogramowania, nakłady inwestycyjne na środki trwałe niezbędne do wprowadzenia innowacji produktowych i procesowych (maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną, marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów oraz pozostałe nakłady poniesione na wprowadzenie innowacji produktowych i procesowych.

7. Innowacja produktowa to wprowadzenie na rynek wyrobu lub usługi, które są nowe lub istot-

3) **higher education sector** – national higher education institutions and institutes, research centres or clinics supervised by them. Since 2016 this sector has included institutes of the Polish Academy of Sciences and research institutes offering doctoral studies;

4) **private non-profit sector** – entities classified in the system of national accounts into non-profit institutions serving households; excluding ecclesiastical academies;

5) **abroad** – only distinguished among financing sectors and covers non-resident units carrying out transactions with resident institutional units or units which have other economic connections with residents. European Union institutions and bodies as well as international and transnational organisations are included.

6. Six main fields of science were listed in the chapter tables according to Fields of Science and Technology Classification of OECD, i.e. natural sciences, engineering and technology, medical and health sciences, agricultural sciences, social sciences as well as humanities.

5. Innovation activities are all scientific, technological, organisational, financial and commercial steps which actually, or are intended to, lead to the implementation of innovations. Some innovation activities are themselves innovative, others are not novel activities but are necessary for the implementation of innovations. Innovation activities also include R&D that is not directly related to the development of a specific innovation.

6. Expenditures on product and process innovations include expenditures on R&D (intra-mural and extramural), acquisition of knowledge from external sources (patents, non-patented inventions, licences, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of software, capital expenditures on fixed assets required for introduction of product and process innovations (machinery, technical equipment, tools, transport equipment, buildings constructions and land), personnel training connected with innovation activity, marketing connected with new or significantly improved products and other preparation for the implementation of product and process innovations.

7. A product innovation is the market introduction of a good or service that is new or significantly improved with respect to its characteristics or

nie ulepszone w zakresie swoich cech lub zastosowań. Zalicza się tu znaczące udoskonalenia pod względem specyfikacji technicznych, komponentów i materiałów, wbudowanego oprogramowania, łatwości obsługi lub innych cech funkcjonalnych.

8. Innowacja procesowa to wdrożenie nowych lub istotnie ulepszonych metod produkcji, dystrybucji i wspierania działalności w zakresie wyrobów i usług.

Spółeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

2. Dane o przedsiębiorstwach dotyczą podmiotów gospodarczych w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) do wybranych sekcji: Przetwórstwo przemysłowe, Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja, Budownictwo, Handel; naprawa pojazdów samochodowych, Transport i gospodarka magazynowa, Zakwaterowanie i gastronomia, Informacja i komunikacja, Obsługa rynku nieruchomości, Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej), Administrowanie i działalność wspierająca, Pozostała działalność usługowa – naprawa i konserwacja komputerów i sprzętu komunikacyjnego.

3. Pojęcie **administracja publiczna** odnosi się do organów świadczących usługi publiczne, jak i prowadzących typową działalność administracyjną. Możemy do nich zaliczyć na przykład organy podatkowe, instytucje ubezpieczeń społecznych, organy publicznej służby zdrowia, instytucje związane z ochroną środowiska i pozostałe prowadzące działalność publiczną. Administracja publiczna może być szczebla lokalnego, regionalnego i krajowego.

4. Pojęcie **handel elektroniczny** (e-handel) odnosi się do sprzedaży i zakupów produktów (wyrobów i usług), towarów i materiałów dokonywanych poprzez sieci komputerowe za pomocą metod zaprojektowanych specjalnie do otrzymywania lub składania zamówień. Podczas, gdy zamówienia powinny być dokonywane za pośrednictwem ww. metod, płatności i dostawy nie muszą być przeprowadzane on-line. Transakcje e-handlu wykluczają zamówienia składane pocztą elektroniczną (e-mail) lub faksem.

intended uses. This includes significant improvements in technical specifications, components and materials, incorporated software, user friendliness or other functional characteristics.

8. A process innovation is the implementation of new or significantly improved production or delivery methods and supporting methods in range of goods and services.

Information society

1. The information presented has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonized methodology.

2. Data on enterprises concern economic entities employing more than 9 persons and included in the selected sections according to the NACE Rev.2: manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply, sewerage and waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; professional, scientific and technical activities (excluding veterinary activities); administrative and support service activities; other service activities (repair of computers and communication equipment).

3. Public authorities refer to both public services and administration activities, e.g. tax, customs, business registration, social security, public health, environment of commune administrations. Public authorities can be at local, regional or national level.

4. An e-Commerce transaction is the sale or purchase of goods or services conducted over computer networks by methods specifically designed for the purpose of receiving or placing of orders. The goods or services are ordered by those methods, but the payment and the ultimate delivery of the goods or services do not have to be conducted online. E-Commerce transactions exclude orders made by manually typed e-mail messages.

TABL. 1 (198). **PODMIOTY ORAZ PRACUJĄCY W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
ENTITIES AND INTERNAL PERSONNEL IN RESEARCH AND DEVELOPMENT

A. PODMIOTY
 Stan w dniu 31 XII
ENTITIES
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	22	34	87	98	T O T A L
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	8	13	16	17	<i>of which R&D dedicated entities</i>
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	#	#	#	#	<i>scientific institutes of the Polish Academy of Sciences</i>
instytuty badawcze	#	#	#	#	<i>research institutes</i>
szkoły wyższe	4	6	5	5	<i>higher education institutions</i>
pozostałe	-	4	8	10	<i>others</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	-	-	-	-	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	14	14	52	55	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	13	13	50	51	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo	-	-	-	#	Construction
Usługi^a	8	20	35	41	Services^a

B. PRACUJĄCY^b

INTERNAL PERSONNEL^b

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016			SPECIFICATION	
	ogółem <i>total</i>			pracownicy naukowo-badawczy <i>researchers</i>	technicy i pracownicy równorzędni <i>technicians and equivalent staff</i>	pozostały personel <i>other supporting staff</i>		
w EPC <i>in FTE</i>								
O G Ó Ł E M	#	1389,4	1764,3	1665,2	1408,9	173,2	83,1	T O T A L
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	#	1308,2	1284,1	1279,4	1162,5	#	#	<i>of which R&D dedicated entities</i>
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk ..	#	#	#	#	#	#	#	<i>scientific institutes of the Polish Academy of Sciences</i>
instytuty badawcze	#	#	#	#	#	#	#	<i>research institutes</i>
szkoły wyższe	#	#	1019,5	1031,1	1003,8	#	#	<i>higher education institutions</i>
pozostałe	#	13,5	21,8	42,4	24,4	#	#	<i>others</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	-	-	-	-	-	-	-	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	51,4	44,6	361,6	#	#	#	#	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	44,9	37,6	356,6	252,1	138,9	75,0	38,2	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo	-	-	-	#	#	#	#	Construction
Usługi^a	#	1344,8	1402,7	1409,4	1266,8	97,9	44,7	Services^a

a Obejmują pozostałe rodzaje działalności (sekcje G-U). b W latach 2005, 2010 i 2015 – zatrudnieni.

a Concern other sections of activity (G-U). b In 2005, 2010 and 2015 – paid employees.

TABL. 2 (199). **PRACUJĄCY^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W 2016 R.**

Stan w dniu 31 XII

INTERNAL PERSONNEL^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT

BY EDUCATIONAL LEVEL IN 2016

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z wykształceniem Education					
		wyższym higher				innym others	pozo- stałym others
		z ty- tułem nauko- wym profa- sora with title of pro- fessor	ze stopniem naukowym with scientific degree of		doktora doktora (PhD)		
			doktora habilito- wanego habili- tated doctor ^b (HD)				
OGÓŁEM	2985	252	472	1143	838	280	
TOTAL							
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	2318	248	466	1118	448	38	
<i>of which R&D dedicated entities</i>							
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	#	#	#	#	#	#	
<i>scientific institutes of the Polish Academy of Sciences</i>							
instytuty badawcze	#	#	#	#	#	#	
<i>research institutes</i>							
szkoły wyższe	2020	226	441	1030	320	3	
<i>higher education institutions</i>							
pozostałe	55	#	#	8	25	20	
<i>others</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	-	-	-	-	-	-	
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł	461	-	3	#	#	#	
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe	459	-	3	15	228	213	
<i>of which manufacturing</i>							
Budownictwo	#	#	#	#	#	#	
<i>Construction</i>							
Usługi^c	#	#	#	1128	604	280	
<i>Services^c</i>							

^a W latach 2005, 2010 i 2015 – zatrudnieni. ^c Obejmują pozostałe rodzaje działalności (sekcje G-U).

^a In 2005, 2010 and 2015 – paid employees. ^b The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions. ^c Concern other sections of activity (G-U).

TABL. 3 (200). **NAKLADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT
(CURRENT PRICES)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016				
	ogółem <i>grand total</i>				nakłady expenditures			
					bieżące current		inwestycyjne capital expenditures	
					razem total	w tym osobowe of which labour costs	razem total	w tym maszyny, urządzenia techniczne ^b of which machinery, technical equipment ^b
w mln zł				in mln zł				
OGÓŁEM	66,2	173,8	154,3	165,4	137,5	54,7	27,9	#
TOTAL								
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	61,5	149,6	124,4	102,0	83,3	32,9	18,7	16,3
<i>of which R&D dedicated entities</i>								
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	#	#	#	#	#	#	#	#
<i>scientific institutes of the Polish Academy of Sciences</i>								
instytuty badawcze	#	#	#	#	#	#	#	#
<i>research institutes</i>								
szkoły wyższe	#	#	79,3	58,1	#	14,7	#	#
<i>higher education institutions</i>								
pozostałe	-	0,2	2,1	3,1	2,4	1,7	0,7	#
<i>others</i>								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł	4,8	3,8	22,3	43,3	36,9	17,0	6,4	#
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe	#	3,4	22,0	43,1	36,8	17,0	6,3	5,3
<i>of which manufacturing</i>								
Budownictwo	-	-	-	#	#	#	#	#
<i>Construction</i>								
Usługi^c	61,5	170,0	132,0	#	#	#	#	18,8
<i>Services^c</i>								

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. ^b Dotyczy „maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi” oraz „środków transportu”. ^c Obejmują pozostałe rodzaje działalności (sekcje G-U).

^a Internal, excluding depreciation of fixed assets. ^b Concerns "machinery, technical equipment and tools" as well as "transport equipment". ^c Concern other sections of activity (G-U).

TABL. 4 (201). **NAKLADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG DZIEDZIN B+R**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FIELD OF R&D

DZIEDZINY B+R FIELDS OF R&D	2010	2015	2016
	ogółem w mln zł total in mln zł		
OGÓŁEM ..... TOTAL	173,8	154,3	165,4
Nauki przyrodnicze	25,7	23,3	16,0
<i>Natural sciences</i>			
Nauki inżynieryjne i techniczne	11,7	27,2	57,0
<i>Engineering and technology</i>			
Nauki medyczne i nauki o zdrowiu	18,4	18,9	#
<i>Medical and health sciences</i>			
Nauki rolnicze i weterynaryjne	97,2	74,1	61,3
<i>Agricultural and veterinary sciences</i>			
Nauki społeczne	17,8	8,0	9,0
<i>Social sciences</i>			
Nauki humanistyczne i sztuki	2,8	2,7	#
<i>Humanities and the arts</i>			

^a Wewnętrzne, w cenach bieżących, bez amortyzacji środków trwałych.

^a Internal, in current prices, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 5 (202). **NAKLADY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG SEKTORÓW INSTYTUCJONALNYCH (ceny bieżące)**
CURRENT EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY INSTITUTIONAL SECTOR (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
OGÓŁEM	173,8	154,3	165,4	TOTAL
sektor				sector
Rządowy	136,4	81,1	94,8	Government
Przedsiębiorstw	19,4	27,9	59,5	Business enterprise
Szkolnictwa wyższego	14,1	12,3	5,6	Higher education
Prywatnych instytucji niekomercyjnych.	0,1	0,3	#	Private non-profit
Zagranica	3,8	32,7	#	Abroad

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

^a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 6 (203). **NAKLADY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące) W 2016 R.**
CURRENT EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT
BY TYPE OF ACTIVITY (current prices) IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Badania <i>Research</i>		Prace rozwojowe <i>Experimental development</i>	SPECIFICATION
		podstawowe <i>basic</i>	stosowane <i>applied</i>		
	w mln zł		in mln zł		
O G Ó Ł E M	137,5	57,9	25,4	54,2	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	83,3	53,4	17,8	12,1	<i>of which R&D dedicated entities</i>
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	#	#	#	#	<i>scientific institutes of the Polish Academy of Sciences</i>
instytuty badawcze	#	#	#	#	<i>research institutes</i>
szkoły wyższe	#	22,5	11,0	#	<i>higher education institutions</i>
pozostałe	2,4	#	#	1,9	<i>others</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	-	-	-	-	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	36,9	#	#	#	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	36,8	2,9	6,4	27,5	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo	#	#	#	#	Construction
Usługi^b	#	55,0	#	26,3	Services^b

a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych. *b* Obejmują pozostałe rodzaje działalności (sekcje G-U).

a Internal; excluding depreciation of fixed assets. *b* Concern other sections of activity (G-U).

TABL. 7 (204). **STOPIEŃ ŻYZIENIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w % in %				
O G Ó Ł E M	82,4	73,4	95,0	91,9	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	82,0	75,3	99,7	98,4	<i>of which R&D dedicated entities</i>
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	#	#	#	#	<i>scientific institutes of the Polish Academy of Sciences</i>
instytuty badawcze	#	#	#	#	<i>research institutes</i>
szkoły wyższe	#	#	100,0	100,0	<i>higher education institutions</i>
pozostałe	-	#	#	#	<i>others</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	-	-	-	-	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	#	#	22,7	34,7	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe ...	#	#	22,7	34,9	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo	-	-	-	#	Construction
Usługi^a	82,0	73,7	98,7	96,7	Services^a

a Obejmują pozostałe rodzaje działalności (sekcje G-U).

a Concern other sections of activity (G-U).

TABL. 8 (205). **UDZIAŁ PRZYCHODÓW NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZYCHODACH NETTO ZE SPRZEDAŻY W PRZEMYŚLE^a W 2016 R.**
SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN NET REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY^a IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Produkty – w % – wprowadzone na rynek w latach 2014–2016 Products – in % – introduced into the market during 2014–2016			
	ogółem total	z tego produkty nowe lub istotnie ulepszone of which new or significantly improved product		w tym eksport ogółem of which export total
		dla rynku to the market	tylko dla przedsiębiorstwa only to the enterprise	
OGÓŁEM ..... TOTAL	3,3	1,3	1,9	1,3
sektor publiczny	0,1	0,0	0,1	0,0
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	3,4	1,4	2,0	1,4
<i>private sector</i>				
W tym przetwórstwo przemysłowe ..... Of which manufacturing	3,3	1,3	2,0	1,4
w tym: of which:				
Produkcja artykułów spożywczych	0,7	0,0	0,7	0,4
<i>Manufacture of food products</i>				
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	1,0	0,1	0,9	0,3
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>				
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	5,4	0,0	5,4	2,4
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>				
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	x	x	x	x
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>				
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	5,5	0,6	4,8	4,5
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c</i>				
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	0,7	x	0,7	0,2
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers^Δ</i>				
Produkcja mebli	8,2	3,9	4,4	3,3
<i>Manufacture of furniture</i>				

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta, dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2014–2016.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices, apply to products introduced into the market during 2014–2016.

TABL. 9 (206). **PRZEDSIĘBIORSTWA INNOWACYJNE W PRZEMYSŁE^a WEDŁUG RODZAJÓW WPROWADZONYCH INNOWACJI W LATACH 2014–2016**
INNOVATIVE ENTERPRISES IN INDUSTRY^a BY TYPE OF INTRODUCED INNOVATION DURING 2014–2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesowe w % ogółu przedsiębiorstw w latach 2014–2016 <i>Industrial enterprises, which introduced product or process innovation in % of total enterprises during 2014–2016</i>			
	ogółem <i>total</i>	nowe lub istotnie ulepszone produkty <i>new or significantly improved products</i>		nowe lub istotnie ulepszone procesy <i>new or significantly improved processes</i>
		razem <i>total</i>	w tym nowe dla rynku <i>of which new to the market</i>	
OGÓŁEM ..... TOTAL	33,0	23,3	10,6	28,8
sektor publiczny	22,9	5,7	2,9	22,9
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	34,2	25,4	11,5	29,5
<i>private sector</i>				
W tym przetwórstwo przemysłowe..... Of which manufacturing	35,0	26,5	12,0	30,0
w tym: <i>of which:</i>				
Produkcja artykułów spożywczych	22,2	19,4	2,8	13,9
<i>Manufacture of food products</i>				
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	53,6	35,7	7,1	50,0
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>				
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	33,3	27,8	5,6	22,2
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>				
Produkcja metali	33,3	x	x	33,3
<i>Manufacture of basic metals</i>				
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	33,3	15,2	12,1	30,3
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>				
Produkcja urządzeń elektrycznych	66,7	66,7	33,3	55,6
<i>Manufacture of electrical equipment</i>				
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	55,0	50,0	30,0	50,0
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c. ^Δ</i>				
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	66,7	33,3	x	66,7
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers^Δ</i>				
Produkcja mebli	37,7	30,2	13,2	32,1
<i>Manufacture of furniture</i>				

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a For product and process innovations; data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 10 (207). **NAKLADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a**
(ceny bieżące) (dok.)
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a
(current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady Of which expenditures					
		na działalność badawczą i rozwojową ^b on research and development activity ^b	na zakup on the acquisition		inwestycyjne na maszyny i urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transport ^c capital on the acquisition of machinery and technical equipment, tools and transport equipment ^c	na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną on staff training connected with innovation activity	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów on the marketing for new or significantly improved products
			wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw) of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights)	oprogramowania of the software			
w tys. zł in thous. zł							
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufakturing (cont.)							
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego ..... Manufacture of other transport equipment	#	#	-	#	#	-	-
Produkcja mebli..... Manufacture of furniture	59950	5869	#	494	#	126	#
Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^a..... Electricity, gas, steam and air conditioning supply^a	22026	-	-	#	15376	-	-
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^a..... Water supply; sewerage, waste management and remediation activities^a	#	-	-	#	269	#	#

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne. ^c Dane łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. ^b Internal and external expenditures. ^c Including instruments, movables and endowments.

TABL. 11 (208). **NAKLĄDY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ^a W PRZEMYSŁE WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z tego środków Of which funds				
		własne own	pozyskane z zagranicy (bezzwrotne) received from abroad (not re- payable)	kredyty bankowe bank credits	pozostałe ^b others ^b	
w tys. zł in thous. zł						
O G Ó Ł E M	2005	257893	191800	4976	59907	1210
T O T A L	2010	219842	114253	38897	53088	13604
	2015	388096	124881	137595	76992	#
	2016	#	104402	#	74815	19503
w tym: of which:						
Przetwórstwo przemysłowe..		184675	94989	#	74815	#
Manufakturining						
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych		#	3367	-	#	-
<i>Manufacture of food products</i>						
Produkcja papieru i wyrobów z papieru		9433	4645	#	#	-
<i>Manufacture of paper and paper products</i>						
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych		8860	4326	#	#	#
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>						
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych		1142	764	-	#	#
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ ..		8580	5912	-	#	#
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>						
Produkcja urządzeń elektrycznych		17339	11923	#	4131	#
<i>Manufacture of electrical equipment</i>						
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego		#	#	-	-	-
<i>Manufacture of other transport equipment</i>						
Produkcja mebli		59950	#	-	36099	#
<i>Manufacture of furniture</i>						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ		22026	#	-	-	#
<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply^Δ</i>						
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ		#	#	-	-	-
<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities^Δ</i>						

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Na pozostałe nakłady składają się: nakłady budżetowe, nakłady pochodzące z funduszy kapitału ryzyka i pozostałe środki.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. ^b The others consist budget funds, funds from venture capital and other resources.

TABL. 12 (209). **WYNAŁAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE^a**
RESIDENT INVENTIONS AND UTILITY MODELS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Wynalazki:					<i>Inventions:</i>
zgłoszone	27	60	108	97	<i>patent applications</i>
udzielone patenty	13	18	31	54	<i>patents granted</i>
Wzory użytkowe:					<i>Utility models:</i>
zgłoszone	8	25	59	60	<i>utility model application</i>
udzielone prawa ochronne	8	5	21	26	<i>rights of protection granted</i>

^a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.

Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

^a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.

SOURCE: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Społeczeństwo informacyjne

Information society

TABL. 13 (210). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE**
INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNE
 Stan w styczniu
ENTERPRISES^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION
TECHNOLOGIES
 As of January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Komputery^b	88,9	96,2	92,1	93,8	Computers^b
Dostęp do Internetu	82,1	94,0	89,8	92,5	<i>Internet access</i>
Dostęp do Internetu przez łącze szerokopasmowe ^c	34,9	60,2	89,5	92,5	<i>Internet access via broadband connection^c</i>
w tym mobilne łącze szeroko- pasmowe	.	14,8	55,6	54,9	<i>utility model application</i>
Własna strona internetowa	37,0	52,8	59,1	62,7	<i>Own Website</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Stacjonarne i przenośne, np. laptopy (notebooks); w latach 2015–2016 również smartfony i nettopy; dane nie obejmują komputerów zintegrowanych na jednej płycie montażowej, komputerów służących do sterowania i regulacji procesów technologicznych oraz w 2005 r. – urządzeń podręcznych (np. palmtopów, PDA). ^c Od 2010 r. obejmuje także mobilne łącze w technologii 3G.

^a Data concerns economic entities employing more than 9 persons. ^b Desktop and portable computers e.g. laptops (notebooks); in 2015–2016 including smartphones and nettops; data do not include computers integrated to other machines or devices on the same assembly board, computers used for the control and regulation of technological processes as well as in 2005 – handheld computers (palmtops, pdas). ^c Since year 2010 includes mobile connection via 3g technology.

TABL. 14 (211). **CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
PURPOSE OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet w kontaktach z admini- stracją publiczną	50,8	87,9	91,8	94,6	<i>Enterprises using the Internet in their contacts with public ad- ministration</i>
Przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż przez sieci kompute- rowe	9,3	#	12,0	7,1	<i>Enterprises which received orders via computer networks</i>
Przedsiębiorstwa dokonujące zakupów przez sieci kompute- rowe	28,4	14,2	34,5	31,1	<i>Enterprises which sent orders via computer networks</i>

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concerns enterprises with more than 9 persons employed.

DZIAŁ XIV

CENY

Uwagi ogólne

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług.

Wskaźniki cen obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego i wydatków na ubezpieczenia na życie) poszczególnych grup gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych.

Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych (COICOP).

2. Źródłem informacji o **cenach detalicznych** prezentowanych towarów i usług były notowania cen prowadzone przez ankierów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług notowane były w 2016 r. raz w miesiącu, z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były dwa razy w miesiącu.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem rocznych cen ziemniaków, które obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

3. Dane o **cenach skupu** dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów. Przeciętne ceny roczne obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

4. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są notowania cen dokonane przez stałych ankierów na celowo wytypowanych targowiskach. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

CHAPTER XIV

PRICES

General notes

1. The basis for compiling the **price indices of consumer goods and services** is price observation of representatives of goods and.

The consumer price indices have been calculated applying the weights system based on the structure of expenditure (excluding own consumption and expenditures on life insurance) of particular groups of households on purchasing consumer goods and services from the year preceding the surveyed year, derived from the household budget survey.

The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose adapted to the needs of the Harmonized Indices of Consumer Prices (COICOP).

2. The source of information on **retail prices** of presented goods and services were quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions. Prices of goods and services were collected in 2016 once a month, with the exception of fruit and vegetables, for which the quotations were conducted two times a month.

Annual prices have been computed as the arithmetic means of the average monthly prices apart from annual prices of potatoes, which have been calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

3. Data on **procurement prices** concern prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from their producers. Average annual prices were calculated as a quotient of value (without value added tax – VAT) and quantity of each agricultural product.

4. The information on **prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces** comes from price quotations of agricultural products, provided by a network of interviewers collecting it on selected marketplaces. Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average monthly prices.

TABL. 1 (212). **WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH**
PRICES INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
OGÓLEM	102,2	103,1	99,2	99,5	TOTAL
w tym:					of which:
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,2	103,2	98,6	101,0	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe ..	101,8	105,2	100,8	101,2	Alcoholic beverages, tobacco
Odzież i obuwie	94,6	95,6	93,8	95,1	Clothing and footwear
Mieszkanie	103,5	104,1	101,0	99,7	Housing
Zdrowie	103,0	102,8	101,8	99,3	Health
Transport	104,5	107,0	91,5	95,8	Transport
Rekreacja i kultura	101,3	101,7	100,9	98,5	Recreation and culture
Edukacja	100,2	103,4	101,1	100,7	Education

TABL. 2 (213). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Ryż – za 1 kg	2,85	4,14	4,35	4,34	Rice – per kg
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,27	1,74	1,94	1,96	Wheat-rye bread – per 0,5 kg
Makaron jajeczny – za 400 g	3,91	3,50	3,93	4,07	Egg pasta – per 400 g
Mąka pszenna – za 1 kg	1,46	2,06	2,23	2,32	Wheat flour – per kg
Mięso wołowe z kością (rostbef) – za 1 kg	15,87	20,28	26,63	28,53	Beef meat, bone-in (roast beef) – per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,94	13,96	13,82	14,29	Pork meat, bone-in (centre loin) – per kg
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,53	6,27	6,99	6,71	Disembowelled chicken – per kg
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg	20,70	20,92	24,27	24,21	Pork ham, boiled – per kg
Kiełbasa wędzona – za 1 kg	12,86	14,62	16,51	17,62	Smoked sausage – per kg
Filety z morskiczka mrożone – za 1 kg	12,65	16,82	23,82	25,81	Fillets of hake, frozen – per kg
Karp świeży – za 1 kg	10,85	12,65	13,75	14,04	Fresh carp – per kg
Śledź solony odgłowiony – za 1 kg ..	7,88	8,69	11,43	12,30	Salted herring, headless – per kg
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3–3,5%, sterylizowane – za 1 l	.	2,54	2,96	2,85	Cows' milk, fat content 3–3,5%, sterilized – per l
Ser twarogowy półtłusty – za 1 kg ...	9,32	11,13	12,62	12,62	Semi-fat cottage cheese – per kg
Ser dojrzewający – za 1 kg	16,18	16,84	19,33	18,75	Ripening cheese – per kg
Śmietana o zawartości tłuszczu ok. 18% – za 200 g ^a	1,30	1,73	1,59	1,61	Sour cream, fat content 18% – per 200 g ^a
Jaja kurze świeże – za 1 szt	0,33	0,47	0,53	0,52	Hen eggs, fresh – per piece
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	3,08	3,99	4,18	4,16	Fresh butter, fat content about 82,5% – per 200 g
olej rzepakowy produkcji krajowej – za 1 l	4,28	5,52	5,92	5,80	Rape-oil, domestic production – per l
Pomarańcze – za 1 kg	4,66	5,64	5,48	5,69	Oranges – per kg
Jabłka ^b – za 1 kg	1,93	2,40	2,58	2,45	Apples ^b – per kg
Buraki ^b – za 1 kg	1,08	1,69	1,82	1,85	Beetroots ^b – per kg
Marchew ^b – za 1 kg	1,36	1,92	2,47	2,23	Carrots ^b – per kg
Ziemniaki ^b – za 1 kg	0,84	1,36	1,31	1,44	Potatoes ^b – per kg

TABL. 2 (213). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Cukier biały kryształ – za 1 kg	3,11	2,60	2,27	2,99	White sugar, crystallized – per kg
Kawa naturalna mielona – za 250 g.	4,71	5,95	6,60	6,69	Natural coffee ground – per 250 g
Herbata czarna liściasta – za 100 g.	2,30	2,89	3,50	3,55	Black Tea, leaf – per 100 g
Wódka czysta 40% – za 0,5 l.....	20,94	20,67	24,78 ^c	24,53 ^c	Vodka pure 40% – per 0,5 l:
Papierosy – za 20 szt.	5,17	9,26	12,89	13,43	Cigarettes – per 20 pcs
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny – za 1 kpl.....	387,71	481,99	669,86 ^c	652,27	Men's suit, fabric of wool – per set
Półbuty męskie skórzane, na pode- szwie nieskórzanej – za 1 parę ...	142,26	161,01	186,06	189,83	Men's low leather shoes with non- leather sole – per pair
Półbuty damskie skórzane, na pode- szwie nieskórzanej – za 1 parę ...	141,78	145,46	184,32	183,71	Women's low leather shoes with non-leather sole – per pair
Podzelowanie obuwia męskiego – za 1 parę	21,54	30,98	39,68	41,13	Resoling men's shoes – per pair
Zimna woda z miejskiej sieci wodo- ciągowej – za 1 m ³	2,01	2,57	3,13	3,20	Cold water by municipal water- -system – per 1 m ³
Energia elektryczna dla gospo- darstw domowych (taryfa cało- dobowa) ^d – za 1 kW·h	0,42	0,59	0,69	0,68	Electricity for households (all-day tariff) ^d – per kW·h
Gaz ziemny wysokometanowy z sieci dla gospodarstw domo- wych – za 1 kWh ^e	1,52	2,46	0,24	0,22	Natural net-gas, high-methanated for households – per kWh ^e
Węgiel kamienny – za 1 t.....	477,33	686,22	766,59	738,25	Hard coal – per t
Ciepła woda – za 1 m ³	14,22	16,88	19,04	19,35	Hot water – per 1 m ³
Centralne ogrzewanie lokali miesz- kalnych – za 1 m ² p. u.	2,56	3,10	3,26	3,47	Heating of dwellings – per m ² of usable floor space
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego, poj. ok. 340 l ^f	1461,42	1260,92	1117,27	1083,66	Fridge-freezer, capacity about 340 l
Pralka automatyczna typu domowe- go, na 5–7 kg suchej bielizny ^g	1283,13	1096,28	1238,48	1223,92	Automatic washing machine, dry- -linen capacity not exceeding 5–7 kg ^g
Odkurzacze typu domowego	322,68	317,05	311,12	319,35	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem.....	151,70	182,82	205,49	209,30	Iron with dustsystem
Proszek do prania – za 300 g ^h	.	4,52	5,56	5,50	Washing powder – per 300 g ^h
Benzyna silnikowa bezołowiowa, 95-oktanowa – za 1 l.....	.	4,61	4,66	4,42	Unleaded 95 octane motor petrol – per l
Bilet normalny na przejazd jednor- zowy autobusem miejskim.....	1,75	2,09	2,53	2,46	Regular ticket for travelling by intra- -urban bus
Przejazd taksówka osobową, taryfa dzienna – za 5 km	11,47	12,42	13,73	14,19	Taxi daily fare – for 5 km distance
Bilet normalny do kina	12,92	15,00	15,73	16,67	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów dam- skich.....	49,46	67,98	74,75	75,50	Women's cold wave
Mocznik nawozowy 46% N – za 25 kg	22,88	36,10	43,90	40,50	Urea, nutritive content 46% N – per 25 kg
Badanie kliniczne krowy	21,19	31,08	37,35	39,32	Cow's clinical examination

a, e, h W latach 2005 i 2010: a – za 200 ml, e – za 1 m³, h – za 400 g. b Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku. c Z uwagi na zmianę reprezentanta objętego badaniem cen dane nie w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie. d Łącznie z opłatami stałymi i zmiennymi. f W 2005 – pojemność ok. 320 l; w 2010 – pojemność ok. 300 l. g W latach 2005, 2010 – na 5 kg suchej bielizny.

a, e, h In 2005 and 2010: a – per 200 ml, e – per 1 m³, h – per 400 g. b Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year. c Due to the changes of representative item covered by the price survey data not fully comparable to those published in the previous Yearbook. d Including standing and variable charges. f In 2005 – capacity about 320 l; in 2010 – capacity about 300 l. g In 2005, 2010 – dry-lined capacity not exceeding 5 kg.

TABL. 3 (214). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych – za 1 dt:					<i>Cereal grain consumer and for feeds – per dt:</i>
pszenicy	37,65	61,17	68,31	63,21	<i>wheat</i>
żyta	27,89	44,03	50,88	50,53	<i>rye</i>
jęczmienia	36,89	50,81	60,56	56,14	<i>barley</i>
owsa i mieszanek zbożowych	29,21	36,70	45,50	51,08	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyta	30,10	46,99	54,80	55,75	<i>triticale</i>
Ziemniaki – za 1 dt	22,33	63,90	66,03	71,24	<i>Potatoes – per dt</i>
w tym jadalne (bez wczesnych)	44,81	56,26	65,24	63,41	<i>of which edible (excluding early kinds)</i>
Buraki cukrowe – za 1 dt	17,94	11,38	11,44	11,67	<i>Sugar beets – per dt</i>
Rzepak i rzepak przemysłowy – za 1 dt	76,41	129,00	149,28	162,53	<i>Industrial rape and turnip rape – per dt</i>
Liście tytoniu – za 1 dt	149,26	566,73	777,9	855,80	<i>Raw tobacco – per dt</i>
Żywiec rzeźny – za 1 kg:					<i>Animals for slaughter – per kg:</i>
bydło (bez cieląt)	4,06	4,27	6,03	5,73	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	9,73	8,49	8,69	8,90	<i>calves</i>
trzoda chlewna	3,88	4,01	4,31	4,79	<i>pigs</i>
Mleko krowie – za 1 l	0,95	1,10	1,15	1,14	<i>Cows' milk – per l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne – za 1 szt.	0,41	0,10	0,17	0,12	<i>Consumer hen eggs – per piece</i>

TABL. 4 (215). **PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH**
AVERAGE MARKETPLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Ziarno zbóż – za 1 dt					<i>Cereal grain – per dt</i>
pszenicy	43,50	61,18	85,83	85,63	<i>wheat</i>
żyta	27,16	42,63	70,56	64,44	<i>rye</i>
jęczmienia	37,70	50,00	79,01	77,98	<i>barley</i>
owsa	30,65	43,96	62,17	70,47	<i>oats</i>
pszenżyta	37,12	49,77	75,87	72,22	<i>triticale</i>
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych) – za 1 dt	55,19	107,40	99,39	109,06	<i>Potatoes (excluding edible early kinds) – per dt</i>
Zwierzęta gospodarskie – za 1 szt.:					<i>Livestock – per head:</i>
krowa dojna	1916,67	2963,33	.	.	<i>dairy cow</i>
jałówka 1-rocza	1312,50	.	.	.	<i>one-year heifer</i>
prosię na chów	129,19	158,04	151,26	158,54	<i>piglet</i>
koń roboczy	3303,61	.	.	.	<i>farm horse</i>
Żywiec rzeźny – za 1 kg:					<i>Animals for slaughter – per kg:</i>
trzoda chlewna	4,04	3,81	5,32	4,48	<i>pigs</i>
Jaja kurze – za 1 szt.	0,37	0,48	0,67	0,66	<i>Hen eggs – per piece</i>

DZIAŁ XV

ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji PKD 2007, do której są zaliczane.

2. Gospodarstwo rolne to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- 1) gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych;
- 2) gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące produkcję rolną (roślinną i zwierzęcą) o znaczącej (określonej odpowiednimi progami) skali, w tym działy specjalne produkcji rolnej.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, sarny, danielę) i pszczoł, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych według zasad dobrej kultury rolnej (zgodnie z normami).

3. Zgodnie z definicjami w ust. 2, od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

4. Powierzchnia użytków rolnych obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze i użytków rolnych pozostałych.

CHAPTER XV

AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY

General notes

Agriculture

1. The presented information was compiled using the **kind-of-activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the section of the NACE Rev. 2 in which they are included.

2. An agricultural holding is understood as a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and which **conducts agricultural activity**.

Private farm is understood as an agricultural holding used by a natural person.

Private farms include:

- 1) holdings with an area of 1 ha or more of agricultural land;
- 2) holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting agricultural production (crop and animal output) of significant (determined by the appropriate thresholds) scale, of which special branches of agricultural activities.

An agricultural activity includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other fur-covered animals, wild animals kept for slaughter (such as wild boar, roe deer, fallow deer) and bees, as well as activity of maintaining agricultural land in accordance with cultivation principles with respects for environment protection requirements (according to the norms).

3. According to the definitions in item 2, since 2010 agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds).

4. The agricultural land area including area of agricultural land in a good agricultural condition and other agricultural land.

Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej – utrzymywane zgodnie z normami spełniającymi wymogi Ustawy z dnia 5 II 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1551) – prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe.

Użytki rolne pozostałe to użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem powierzchni upraw zaliczanych od 2010 r. do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Dane o powierzchni i produkcji warzyw oraz truskawek uwzględniają ich uprawę w ogrodach przydomowych. Od 2013 r. dane dotyczące truskawek obejmują także uprawy ekologiczne.

Dane dotyczące drzew i krzewów owocowych do 2014 r. uwzględniały ich uprawę poza sadami. W 2015 r. dane o powierzchni uprawy drzew i krzewów owocowych dotyczyły wyłącznie sadów, ale dane o zbiorach z tego okresu obejmowały produkcję owoców zarówno w sadach, jak i poza sadami. Od 2016 r. dane dotyczące powierzchni i zbiorów owoców z drzew i krzewów odnoszą się jedynie do ich upraw w sadach.

Od 2014 r. powierzchnie upraw warzywniczych, sadowniczych oraz truskawek dla poziomu województwa są szacowane wyłącznie według położenia gruntów.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółek (sady), szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozapatrzenie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

Agricultural land in a good agricultural condition – maintained in accordance with norms meeting requirements of the Law of 5 II 2015 on payments under direct support schemes (uniform text Journal of Laws 2015 item 1551) – is presented on the basis of a division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures.

Other agricultural land is agricultural land which is not used and maintained in a good condition.

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, except for the area of crops which since 2010 were included to permanent crops, as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crops.

Data on the area and production of vegetables and strawberries include their cultivation in the kitchen gardens. Since 2013 data on strawberries have included also organic plantations.

Data on fruit trees and bushes up to 2014 included their cultivation out of plantations. In 2015 area of fruit trees and bushes concerned only orchards, but data on fruit production concerned the production from orchards, as well as outside plantations. Since 2016 data on area and fruit production from fruit trees and bushes have related to orchards only.

Since 2014 data on area of vegetables, fruit from fruit trees and bushes and strawberries for the voivodship level, have been estimated according to field location only.

Fallow land is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).

Permanent crops stand for the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, and their nurseries (**orchards**), nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under covers.

Kitchen gardens stand for the area of crops which mainly serve as self-supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of kitchen gardens.

Meadows and pastures are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

5. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) prezentowane dane nie uwzględniają płatności uzupełniających do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

6. Dane o produkcji, plonach i skupie zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydź na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące **zbóż podstawowych**, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują mieszanek zbożowych.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób i inne) oraz pastewne (peluszką, wyka, łubin, bobik oraz pozostałe np. mieszanki strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i od 2003 r. len oleisty), włóknistych (len, konopie) i innych przemysłowych.

5. Gross agricultural output includes:

- 1) **crop output**, i.e. raw (not processed) products of plant origin (production for a given year);
- 2) **animal output**, i.e. production of animals for slaughter, raw (not processed) products of animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories products of plant and animal origin and the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centers and on marketplaces.

Agricultural output (gross, final and market) the presented data are not include supplementary area payments calculated for particular year (among others: hop, tobacco, cereals, oilseeds crops, pulses and plants intended for seeds and feed).

The average national current prices for the year preceding surveyed year were assumed in calculating agricultural output in constant prices (for market sales – prices received by farmers at marketplaces, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruits, for which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

6. Data regarding the production, yields and procurement of cereals, pulses and oilseeds plants as well as concern cereals grain. Data concerning **cereals** include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding **basic cereals**, i.e. wheat, rye, barley, oats and triticale, unless otherwise stated, do not include cereal mixed.

Pulses for grain include: consumer pulses (peas, beans, broad beans and others) and feed pulses (field peas, vetch, lupine, field bean and others e.g. pulses mixed).

Industrial crops include: sugar beets, oil-bearing crops (rape, turnip rape, poppy, sunflower, soya, mustard and since 2003 oily flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants.

Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne na zielonkę, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami na zielonkę, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa i inne) oraz kukurydzę na zielonkę.

7. Dane o produkcji **żywca rzeźnego** obejmują: skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

8. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

9. **Skup produktów rolnych** dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

10. **Gospodarstwo ekologiczne** – gospodarstwo stosujące ekologiczne metody produkcji rolniczej, które posiada certyfikat nadany przez jednostkę certyfikującą lub jest w trakcie przestawiania na ekologiczne metody produkcji rolniczej (pod kontrolą jednostki certyfikującej).

11. **Lata gospodarcze** obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2015/16 oznacza okres od 1 VII 2015 r. do 30 VI 2016 r.).

12. Do wyliczeń wskaźników natężenia przyjęto – jeśli nie zaznaczono inaczej – użytki rolne, powierzchnię zasiewów i zwierzęta gospodarskie według stanu w czerwcu.

13. Dane za 2010 r. w zakresie użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowia zwierząt gospodarskich, ciągników, zużycia nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych opracowano na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego. Powszechny Spis Rolny przeprowadzony został we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 VI.

14. **Dane** – jeśli nie zaznaczono inaczej – **prezentuje się według siedziby użytkownika gospodarstwa.**

Feed plants include: pulses for green forage, legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses for green forage, as well as root plants (fodder beet, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip and others) and maize for green forage.

7. **Data regarding the production of animals for slaughter** concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

8. **Data regarding agricultural tractors** concern 4-wheeled and tracked tractors.

9. **Procurement of agricultural products** includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal origin) purchased by economic entities directly from producers.

10. **Organic farm** uses organic methods of agricultural production which has a certificate granted to it by a certification body or which is under conversion to organic methods of agricultural production (under control of a certification body).

11. **Farming years** cover to the period from 1 VII to 30 VI (e.g. the 2015/16 farming year covers the period from 1 VII 2015 to 30 VI 2016).

12. **Intensity ratios** were calculated on the basis of agricultural land, sown area and livestock as of June, unless otherwise indicated.

13. **Data for 2010 in terms of land use, sown area, livestock, tractors, consumption of mineral or chemical and lime fertilizers** were compiled on the basis of the results of the Agricultural Census. The Agricultural Census was conducted in September 2010 — as of 30 VI.

14. **Data** – unless otherwise stated – **are presented by the official residence of the land user.**

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

- 1) **lasów publicznych** stanowiących własność:
  - a) Skarbu Państwa – zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub w wieczyste przez:
    - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”) nadzorowane przez Ministra Środowiska,
    - jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),

Forestry

1. **Information within the scope of forestry concerns:**

- 1) **public forests** owned by:
  - a) the State Treasury – managed and utilized temporarily or perpetually by:
    - the State Forests National Forest Holding (abbreviated as "State Forests") supervised by the Minister of Environment,
    - nature protection units (national parks),

- jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych,
  - b) gmin (w tym gmin mających od 1999 r. również status miasta na prawach powiatu),
  - c) innych jednostek publicznych;
- 2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:
- a) osób fizycznych,
  - b) wspólnot gruntowych będących właścicielami wszystkich lub części mieszkańców wsi,
  - c) spółdzielni produkcji rolnej,
  - d) innych osób prawnych.

2. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 5 lat i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 5 lat oraz uprawy i młodniki I klasy wieku (1–20 lat) o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie – 1,0), przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Płazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21–40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Drzewostany w klasie odnowienia są to drzewostany rębne i przeszłorębne podlegające jednocześnie użytkowaniu i odnowieniu (pod osłoną), w których co najmniej 50% powierzchni (w drzewostanach użytkowanych rębniami gniazdowymi co najmniej 30% powierzchni) zostało odnowione naturalnie lub sztucznie oraz drzewostany młodszych klas wieku wymagające przebudowy za pomocą rębni złożonych, z uwagi na złe efekty produkcyjne.

– *organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency,*

b) *gminas (of which gminas which are also cities with powiat status since 1999),*

c) *other public units;*

2) **private forests** owned by:

a) *natural persons,*

b) *land held in common by all or part of the residents of a village,*

c) *agricultural production cooperatives,*

d) *other legal persons.*

2. Forest land includes areas of forest as well as land connected with silviculture.

Forest areas include land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- *covered by forest vegetation (wooded area),*
- *temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).*

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Land connected with silviculture includes land used for purposes of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.

Felling sites are areas temporarily devoid of tree stands within the past 5 years and designated for renewal in coming years.

Blanks are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 5 years as well as crops and greenwoods in the age category I (1–20 years), with plantings at less than 0,5 (full planting at 1,0), designated for renewal in coming years.

Irregularly stocked open stands are areas planted with trees in the age category II (21–40 years) with planting of up to 0,3 inclusive, or planted with trees in age category III or higher (41 years or more) with plantings of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the restocking class and in the class for restocking.

Tree stands in restocking class are tree stands which have reached or passed felling maturity, being simultaneously utilized and renewed (under cover), in which at least 50% of the area (in tree stands utilized through nested fellings of at least 30% of the area) was renewed naturally or artificially, as well as tree stands in the lower age categories requiring reconstruction through complex fellings in view of poor production results.

Drzewostany w klasie do odnowienia obejmują drzewostany rębne i przeszlorębne użytkowane rębniami złożonymi, które wymagają uprzedniego odnowienia jako bezwzględnie warunku kontynuacji cięć tymi rębniami.

Drzewostany o budowie przerębowej są to drzewostany składające się z grup i kęp drzew o różnym wieku i wysokości, przenikające się nawzajem na całej powierzchni, w których prowadzone są jednocześnie zabiegi związane z użytkowaniem, odnowieniem i pielęgnowaniem lasu.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu uszanowanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkółek drzew i krzewów, cmentarzy, urzędowej zieleni w miastach i wsiach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik **lesistości** (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

4. **Udział powierzchni gruntów leśnych w powierzchni lądowej województwa** obliczono jako stosunek powierzchni lasów i gruntów związanych z gospodarką leśną do powierzchni ogólnej województwa pomniejszonej o grunty pod wodami (obejmujące morskie wody wewnętrzne, powierzchniowe wody płynące oraz stojące); od 2002 r. – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1034) – do powierzchni lądowej zalicza się grunty pod stawami oraz rowy użytkowane rolniczo.

5. Dane o **pozyskaniu drewna** w układzie sortymentowym zaprezentowano według klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami oraz w oparciu o Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. – Dz. U. Nr 207 poz. 1293, z późniejszymi zmianami).

Tree stands in the class for restocking include tree stands that have reached or passed felling maturity, that are utilized through complex fellings and that require prior renewal as the necessary condition for continuation of these fellings.

Tree stands with a selection structure are tree stands consisting of groups and clumps of trees of various ages and heights, intermingled throughout the entire stand, in which activity connected with the utilization, renewal and tending of the forest is conducted simultaneously.

Renewals are understood as new tree stands formed in place of removed stands:

- 1) *artificial renewals* are tree crops established through planting or sowing;
- 2) *natural renewals* are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forest. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities and rural, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. The **forest cover** indicator (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.

4. **Share of forest land in land area of the voivodship** is calculated as the percentage ratio of forest area and land connected with silviculture to the total area of the voivodship without lands under waters (internal marine waters, surface flowing waters and surface standing waters). According to the decree of the Minister of Regional Development and Construction dated 29 March 2001 in regard to the registration of land and buildings (uniform text Journal of Laws 2016 item 1034) – since 2002 land under ponds as well as ditches used for agricultural purposes have been calculated to land area.

5. Data on **removals** in assortment order were presented according to the classification by quality and dimension, defined by the Polish Standards and based of the Polish Classification of Products and Services implemented by the regulation of the Council of Ministers dated 29 X 2008 – Journal of Laws No. 207 item 1293, with later amendments).

Rolnictwo

Agriculture

TABL. 1 (216). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE^a**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Gospodarstwa rolne ^b w tys.	71,2	43,8	.	43,2	Agricultural holdings ^b in thous.
w tym gospodarstwa indywidualne.....	71,0	43,5	.	42,9	of which private farms
Powierzchnia użytków rolnych (stan w czerwcu) ^b w tys. ha	998,7	1001,0	994,6	1023,0	Agricultural land area (as of June) ^b in thous. ha
w tym gospodarstwa indywidualne.....	812,7	862,0	871,7	927,7	of which private farms
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) ^b w %:					Share in total sown area (as of June) ^b in %:
zbóż podstawowych.....	55,3	58,7	51,8	51,8	basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	53,7	59,1	51,7	51,4	of which private farms
ziemniaków.....	2,4	1,8	1,5	1,4	potatoes
w tym gospodarstwa indywidualne	2,8	2,0	1,7	1,3	of which private farms
roślin przemysłowych.....	8,3	12,7	13,1	10,1	industrial plants
w tym gospodarstwa indywidualne	6,4	10,9	11,9	8,4	of which private farms
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zbóż podstawowych.....	30,0	41,7	41,1	38,0	of basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	27,3	41,6	38,7	37,1	of which private farms
ziemniaków.....	179	238	192	260	potatoes
w tym gospodarstwa indywidualne	178	237	190	257	of which private farms
rzepaku i rzepiku	21,7	20,9	25,6	23,1	of rape and turnip rape
w tym gospodarstwa indywidualne	19,6	20,2	22,5	23,1	of which private farms
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^{b,c,d} na 100 ha użytków rolnych.....	47,7	46,5	44,8	42,7	Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June) ^{b,c,d} per 100 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne.....	54,5	50,4	47,8	44,2	of which private farms

TABL. 1 (216). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE^a (dok.)**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS
IN AGRICULTURE^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) ^b w %.....	46,9	47,7	44,7	43,6	Share of cows in cattle stocks (as of June) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne ...	46,6	47,8	44,7	43,6	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w czerwcu) ^{bd} w %	10,9	10,4	9,3	8,9	Share of sows in pig stocks (as of June) ^{bd} in %
w tym gospodarstwa indywidualne ...	10,4	9,6	7,9	7,7	of which private farms
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^c na 1 ha użytków rolnych w kg.....	227,0	263,5	304,0	305,7	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^c per 1 ha of agricultural land in kg
Produkcja mleka krowiego w l:					Production of cows' milk in l:
na 1 ha użytków rolnych.....	812	921	965	994	per 1 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	925	1024	1049	1043	of which private farms
na 1 krowę	4305	4549	5013	5444	per cow
w tym gospodarstwa indywidualne	4236	4552	5009	5435	of which private farms
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytków rolnych w szt.	4,7	5,0	.	9,0	Agricultural tractors (as of June) ^b per 100 ha of agricultural land in units
w tym gospodarstwa indywidualne ...	5,6	5,7	.	9,0	of which private farms
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik ^{df} na 1 ha użytków rolnych w kg	90,3	109,1	97,9	104,8	Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient ^{df} per 1 ha of agricultural land in kg
w tym gospodarstwa indywidualne	82,0	98,4	91,0	99,7	of which private farms

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 287. *b* W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. *c* Patrz uwaga do tabl. 11 na str. 303. *d* W 2005 r. – stan trzody chlewnej w końcu lipca. *e* Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej cieplej. *f* Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych: 2004/05, 2009/10, 2014/15, 2015/16.

a See general notes, item 3 on page 287. *b* In 2010 data of the Agricultural Census. *c* See note to the table 11 on page 303. *d* In 2005 – pigs as of the end of July. *e* Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. *f* Concerns respectively the: 2004/05, 2009/10, 2014/15, 2015/16 farming years.

TABL. 2 (217). **POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW**
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	W tym	SPECIFICATION	
		Total	gospodarstwa indywidualne		
		w ha	in ha		
OGÓŁEM	2010 ^a	1001009	862049	TOTAL	
	2015	994569	871735		
	2016	1023006	927662		
W dobrej kulturze rolnej		1014431	922131	In good agricultural condition	
Pod zasiewami		668771	597373	Sown area	
Grunty ugorowane		7224	5650	Fallow land	
Uprawy trwałe.....		6631	6364	Permanent crops	
Ogrody przydomowe		601	596	Kitchen gardens	
Łąki trwałe ^b		213141	202111	Permanent meadows ^b	
Pastwiska trwałe ^b		118064	110037	Permanent pastures ^b	
Pozostałe		8575	5531	Others	

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b W 2016 r. łącznie z powierzchnią wspólnot gruntowych uwzględnioną w gospodarstwach indywidualnych.

^a Data of the Agricultural Census. ^b In 2016 including the area of land communities taken into account in the private farms.

TABL. 3 (218). **GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH^a**
Stan w czerwcu
FARMS BY AREA GROUPS^a
As of June

LATA YEARS	Gospodarstwa rolne Farms										Przeciętna powierzchnia ogólna gospodarstwa w ha Average total farm area in ha		
	w tys. in thous.	o powierzchni użytków rolnych – w % with agricultural land area of – in %									ogółem total	w tym użytki rolne of which agricultural land	
		do 1,00 ha up to	1,01– –1,99	2,00– –4,99	5,00– –9,99	10,00– –14,99	15,00– –19,99	20,00– –49,99	50,00 ha i więcej and more				
		OGÓŁEM TOTAL											
2010	65,2	31,8	8,5	12,5	11,7	10,5	6,9	13,2	4,8	18,74	16,20		
2013	41,7	1,2	11,2	16,3	17,7	14,8	9,9	20,4	8,5	27,33	24,47		
2016	43,2	2,0	8,9	18,8	17,3	13,6	9,7	20,7	9,0	26,19	23,70		
		w tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE of which PRIVATE FARMS											
2010	64,9	32,0	8,5	12,5	11,8	10,5	6,9	13,2	4,5	14,95	13,45		
2013	41,5	1,2	11,3	16,4	17,8	14,9	9,9	20,5	8,1	23,25	21,24		
2016	42,9	2,0	8,9	18,9	17,4	13,6	9,7	20,7	8,7	23,70	21,64		

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 287; w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego.

U w a g a. Od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

^a See general notes, item 3 on page 287; in 2010 data of the Agricultural Census.

N o t e. Since 2013 data on the basis of period survey conducted every three years.

TABL. 4 (219). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				
	rok poprzedni = 100				previous year = 100				
Produkcja globalna	91,2	107,0	108,5	98,9	91,4	108,6	108,1	99,0	Gross output
roślinna	78,2	107,4	105,1	92,3	77,5	109,1	102,9	90,5	crop
zwierzęca	100,3	106,7	111,1	103,3	100,3	108,3	111,7	104,0	animal
Produkcja końcowa	92,6	104,5	109,5	99,4	93,7	106,1	109,0	99,7	Final output
roślinna	71,6	97,4	105,9	88,9	72,2	97,8	101,7	85,9	crop
zwierzęca	100,7	107,0	111,2	103,7	100,8	108,7	111,9	104,4	animal
Produkcja towarowa	95,0	105,4	106,6	101,3	94,0	107,8	106,1	104,4	Market output
roślinna	89,5	93,9	100,4	87,7	85,4	96,2	95,3	94,4	crop
zwierzęca	96,7	109,4	109,3	106,5	96,5	111,2	110,2	107,4	animal

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 10, pkt. 1) na str. 29.

^a See general notes, item 10, point 1) on page 29.

TABL. 5 (220). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w odsetkach in percent				
PRODUKCJA GLOBALNA GROSS OUTPUT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	32,5	39,0	41,5	37,3	Crop output
Zboża	13,5	16,5	18,9	16,7	Cereals
w tym zboża podstawowe	11,2	14,0	16,4	15,1	of which basic cereals
w tym: pszenica	6,3	7,8	9,5	9,2	of which: wheat
żyto	0,6	1,1	0,9	0,8	rye
jęczmień	1,4	1,8	1,5	1,2	barley
Ziemniaki	2,6	2,3	1,7	1,9	Potatoes
Przemysłowe	3,7	4,2	6,3	5,0	Industrial
w tym buraki cukrowe	1,1	0,5	0,4	0,3	of which sugar beets
Warzywa	2,2	1,9	2,5	2,4	Vegetables
Owoce	0,9	1,1	1,3	1,3	Fruit
Siano łąkowe	3,0	4,2	3,5	2,8	Meadow hay
Pozostałe	6,6	8,9	7,3	7,1	Others

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 10, pkt. 1) na str. 29.

^a See general notes, item 10, point 1) on page 29.

TABL. 5 (220). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (dok.)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA GLOBALNA (dok.) GROSS OUTPUT (cont.)					
Produkcja zwierzęca	67,5	61,0	58,5	62,7	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	35,4	33,6	30,5	33,9	<i>Animals for slaughter^b</i>
w tym:					<i>of which:</i>
bydło (bez cieląt)	4,0	3,1	3,6	5,1	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	0,8	0,4	0,2	0,1	<i>calves</i>
trzoda chlewna	14,5	12,1	10,0	10,6	<i>pigs</i>
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>sheep</i>
drób	16,0	17,9	16,6	18,0	<i>poultry</i>
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	2,1	0,7	-0,2	-0,9	<i>Increase in herd (basic and working)</i>
Mleko krowie	26,3	22,3	23,6	24,8	<i>Cows' milk</i>
Jaja kurze	1,4	1,5	2,1	2,4	<i>Hen eggs</i>
Obornik	1,8	1,7	1,5	1,3	<i>Manure</i>
Pozostałe	0,6	1,2	1,1	1,2	<i>Others</i>
PRODUKCJA TOWAROWA MARKET OUTPUT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	20,6	23,1	29,0	23,9	Crop output
Zboża	10,7	12,1	16,5	12,1	<i>Cereals</i>
w tym zboża podstawowe	10,2	11,6	14,3	11,4	<i>of which basic cereals</i>
w tym: pszenica	7,2	8,2	9,9	7,6	<i>of which: wheat</i>
żyto	1,0	1,0	1,2	0,8	<i>rye</i>
jęczmień	0,8	0,7	0,9	0,8	<i>barley</i>
Ziemniaki	1,2	1,3	1,2	1,4	<i>Potatoes</i>
Przemysłowe	4,4	5,1	5,4	4,5	<i>Industrial</i>
w tym buraki cukrowe	1,4	0,6	0,5	0,4	<i>of which sugar beets</i>
Warzywa	2,1	1,9	2,8	2,5	<i>Vegetables</i>
Owoce	0,9	1,1	1,4	1,4	<i>Fruit</i>
Pozostałe	1,3	1,6	1,7	2,0	<i>Others</i>
Produkcja zwierzęca	79,4	76,9	71,0	76,1	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	45,8	45,3	39,6	42,8	<i>Animals for slaughter^b</i>
w tym:					<i>of which:</i>
bydło (bez cieląt)	5,2	4,2	4,5	6,1	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	0,9	0,4	0,2	0,2	<i>calves</i>
trzoda chlewna	18,4	16,2	13,1	13,5	<i>pigs</i>
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>sheep</i>
drób	21,2	24,3	21,6	22,9	<i>poultry</i>
Mleko krowie	31,7	28,8	28,1	29,4	<i>Cows' milk</i>
Jaja kurze	1,3	1,5	2,2	2,5	<i>Hen eggs</i>
Pozostałe	0,6	1,6	1,2	1,4	<i>Others</i>

^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 6 (221). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW^a**

Stan w czerwcu
SOWN AREA^a
As of June

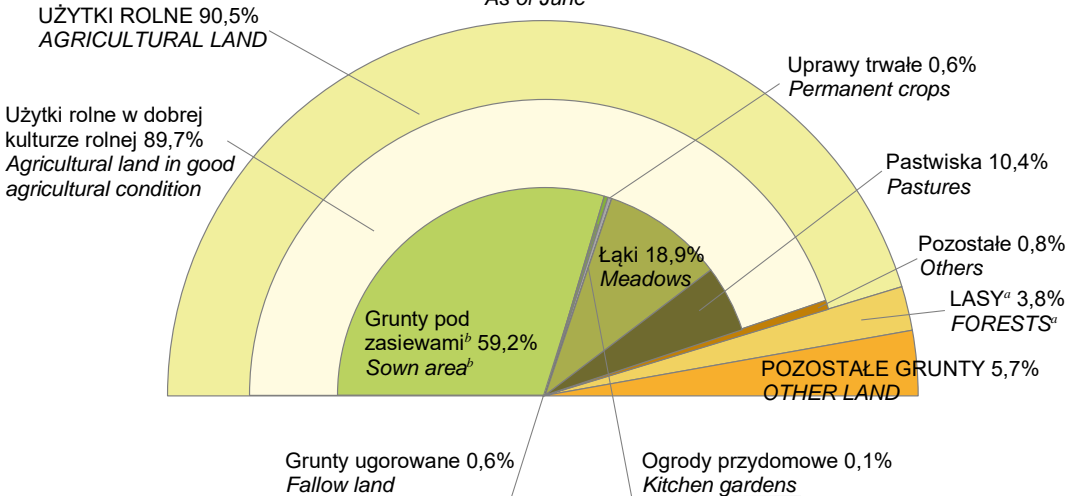
ZIEMIOPŁODY	2005	2010	2015	2016		CROPS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	
w ha in ha						
O G Ó Ł E M	607195	592127	608740	668771	597373	T O T A L
Zboża	443814	429017	369639	407872	365662	<i>Cereals</i>
zboża podstawowe	335596	347394	315055	345625	306921	<i>basic cereals</i>
pszenica	136232	143663	150888	157726	131155	<i>wheat</i>
żyto	33341	39578	27031	34190	32437	<i>rye</i>
jęczmień	53855	44732	32131	48897	44500	<i>barley</i>
owies	23673	29916	19010	24716	23127	<i>oats</i>
pszenżyto	88495	89504	85995	80096	75702	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe.....	95702	64285	37150	42285	42134	<i>cereal mixed</i>
gryka, proso i pozostałe zbożowe	6033	8369	5011	8915	8107	<i>buckwheat, millet and other cereals</i>
kukurydza na ziarno.....	6485	8969	12422	11047	8500	<i>maize for grain</i>
Strączkowe.....	8241	13282	31288	32672	29151	<i>Pulses</i>
konsumpcyjne.....	1018	2764	5418	9846	9090	<i>edible</i>
pastewne ^b	7223	10518	25870	22826	20061	<i>feed^d</i>
Ziemniaki.....	14781	10435	9355	8321	7785	<i>Potatoes</i>
Przemysłowe	50267	75106	80005	61556	49975	<i>Industrial</i>
w tym:						<i>of which:</i>
buraki cukrowe	3821	3379	2060	2775	2714	<i>sugar beets</i>
oleiste	46253	70431	77735	58772	47252	<i>oilseeds</i>
w tym rzepak i rzepik	45829	68972	75786	55843	45524	<i>of which rape and turnip rape</i>
Pastewne.....	81883	55457	102816	111363	101203	<i>Feed</i>
w tym:						<i>of which:</i>
okopowe	1155	449	383	85	83	<i>root plants</i>
kukurydza na pasze.....	17134	20330	31306	37371	33032	<i>maize for feeds</i>
Pozostałe uprawy ^c	8209	8830	15637	46987	43597	<i>Other crops^e</i>

^a W 2005 r. łącznie z powierzchnią upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone); w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. ^c Warzywa, truskawki, wysadki okopowych itp.

^a In 2005 including permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers); in 2010 data of the Agricultural Census. ^b Including cereal and pulse mixed for grain. ^c Vegetables, strawberries, root plant planting etc.

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2016 R.

Stan w czerwcu
LAND USE IN AGRICULTURAL HOLDINGS IN 2016
As of June

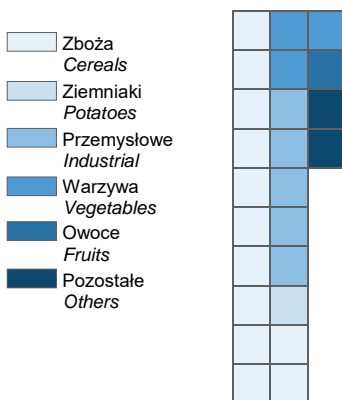
^a Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. ^b Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone).

^a Including land connected with silviculture. ^b Excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers).

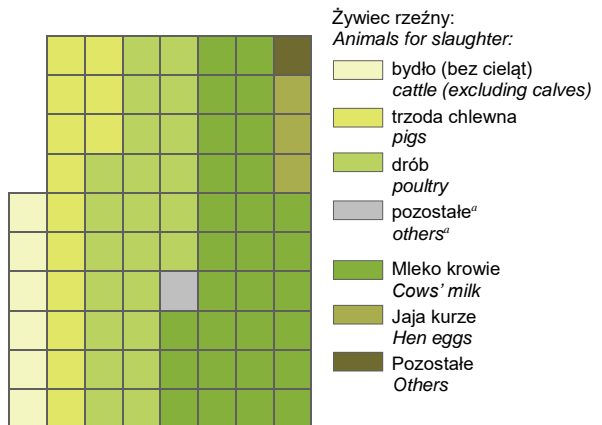
STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ W 2015 R. (stałe ceny 2014 r.)

STRUCTURE OF MARKET AGRICULTURAL OUTPUT IN 2015 (constant prices 2014)

PRODUKCJA ROŚLINNA – 24%
CROP OUTPUT

PRODUKCJA ZWIERZĘCA – 76%
ANIMAL OUTPUT

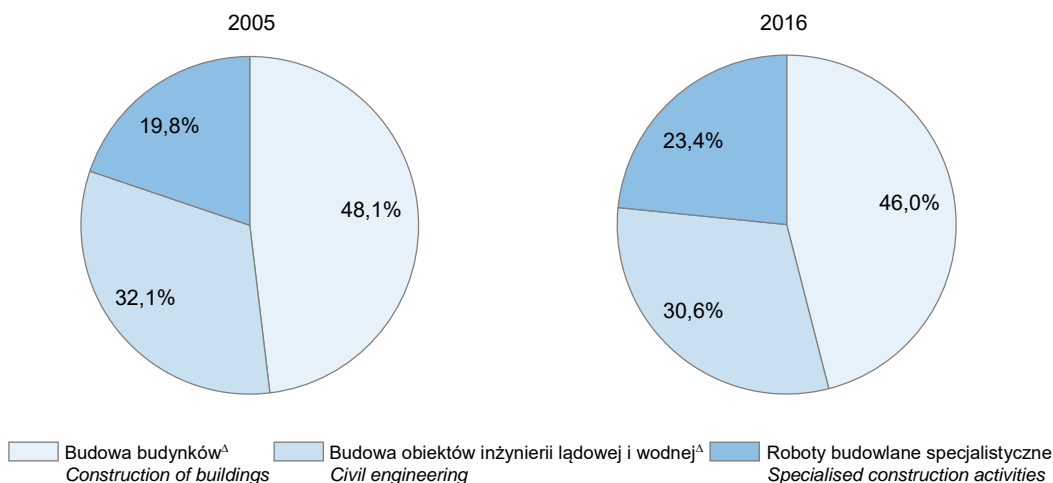

^a Cielęta, owce, konie, kozy i króliki.

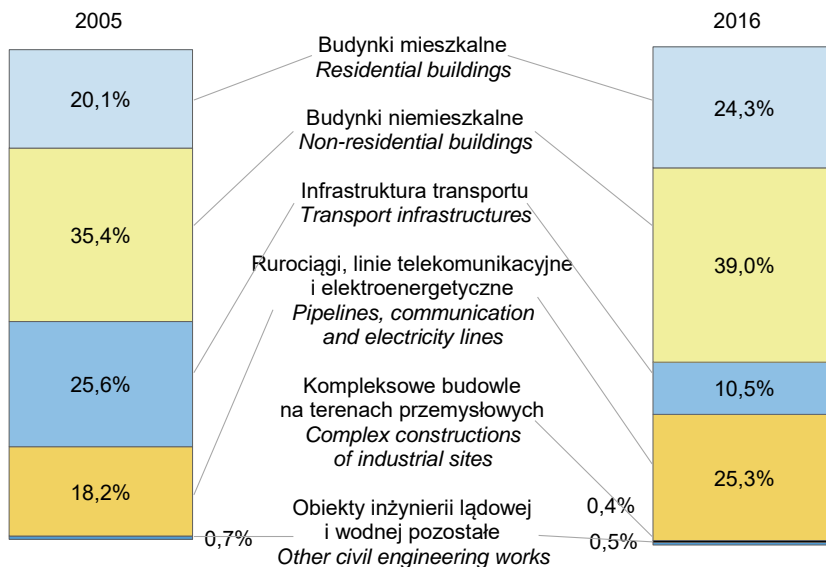
^a Calves, sheep, horses, goats and rabbits.

STRUKTURA PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ^a (ceny bieżące)
STRUCTURE OF CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WEDŁUG DZIAŁÓW BY DIVISIONS

**WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH
BY TYPE OF CONSTRUCTION**

^a Wykonanej przez przedsiębiorstwa mająca siedzibę zarządu na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the warmińsko-mazurskie voivodship without subcontractors participation.

TABL. 7 (222). **ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW**
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPŁODY	2006–2010 ^a	2010	2015	2016		CROPS
				ogółem grand total	w tym gospo- darstwa indywi- dualne of which private farms	
ZBIORY w t PRODUCTION in t						
Zboża	1497058,4	1760217,6	1461328,3	1521120,7	1325506,1	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe	1237650,9	1448023,0	1293838,8	1312251,1	1139796,3	basic cereals
pszenica	571765,5	703792,4	741110,7	664059,6	539842,1	wheat
żyto	121668,8	137744,4	79201,9	95269,1	89027,5	rye
jęczmień	164861,8	200571,8	100919,5	161270,8	143565,5	barley
owies	70614,5	78323,1	52241,0	75430,4	70090,2	oats
pszenżyto	308740,2	327591,3	320365,7	316221,2	297271,0	triticale
mieszanki zbożowe....	221624,0	268591,1	103754,8	129533,7	128901,1	cereal mixed
Ziemniaki	245398,9	248490,1	179719,1	216599,0	199980,0	Potatoes
Buraki cukrowe	176105,0	175167,0	117007,5	166157,5	163397,5	Sugar beets
Rzepak i rzepik	146475,9	143830,1	194054,8	128987,0	105039,4	Rape and turnip rape
Siano łąkowe ^b	809135,2	1082592,8	1144831,3	1168447,3	1137514,3	Meadow hay ^b
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt						
Zboża	34,0	41,0	39,5	37,3	36,2	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe	35,3	41,7	41,1	38,0	37,1	basic cereals
pszenica	42,3	49,0	49,1	42,1	41,2	wheat
żyto	28,4	34,8	29,3	27,9	27,4	rye
jęczmień	30,8	44,8	31,4	33,0	32,3	barley
owies	25,5	26,2	27,5	30,5	30,3	oats
pszenżyto	34,2	36,6	37,3	39,5	39,3	triticale
mieszanki zbożowe....	28,9	41,8	27,9	30,6	30,6	cereal mixed
Ziemniaki	192	238	192	260	257	Potatoes
Buraki cukrowe	503	518	568	599	602	Sugar beets
Rzepak i rzepik	23,7	20,9	25,6	23,1	23,1	Rape and turnip rape
Siano łąkowe ^b	51,5	58,4	48,2	54,8	56,3	Meadow hay ^b

^a Przeciętne roczne. ^b W 2016 r. łącznie z powierzchnią wspólnot gruntowych uwzględnioną w gospodarstwach indywidualnych.

^a Annual averages. ^b In 2016 including the area of land communities taken into account in the private farms.

TABL. 8 (223). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES^a

WARZYWA	2006–2010 ^b	2010	2015	2016		VEGETABLES
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	

POWIERZCHNIA^a w ha – stan w czerwcu
 AREA^a in ha – as of June

OGÓŁEM	3427	2296	3052	3265	2535	TOTAL
Kapusta	609	469	409	341	339	Cabbages
Kalafior	212	135	127	150	134	Cauliflowers
Cebula	161	75	40	42	42	Onions
Marchew jadalna	899	604	483	594	458	Carrots
Buraki ćwikłowe	113	89	52	51	50	Beetroots
Ogórki	257	189	118	116	115	Cucumbers
Pomidory	61	51	19	47	47	Tomatoes
Pozostałe ^d	1114	683	1805	1924	1350	Others ^d

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

OGÓŁEM	87403,4	80056,4	53273,5	68914,6	54001,8	TOTAL
Kapusta	26491,1	25821,4	16413,2	18364,3	18329,3	Cabbages
Kalafior	4095,8	3158,9	1805,8	2575,9	2270,9	Cauliflowers
Cebula	2469,4	1647,8	670,0	668,0	668,0	Onions
Marchew jadalna	35826,0	31664,0	16800,2	27683,0	18339,2	Carrots
Buraki ćwikłowe	3049,8	3673,0	1520,7	1516,2	1477,4	Beetroots
Ogórki	2638,6	2810,2	1626,5	1842,4	1838,2	Cucumbers
Pomidory	858,4	929,1	241,9	514,3	514,3	Tomatoes
Pozostałe ^d	11974,4	10352,0	14195,2	15750,6	10564,6	Others ^d

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Kapusta	440	550	401	539	540	Cabbages
Kalafior	197	234	142	172	170	Cauliflowers
Cebula	161	219	169	160	160	Onions
Marchew jadalna	409	524	348	466	400	Carrots
Buraki ćwikłowe	278	413	294	296	295	Beetroots
Ogórki	105	148	138	159	160	Cucumbers
Pomidory	141	181	130	110	110	Tomatoes
Pozostałe ^d	113	152	79	82	78	Others ^d

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi; od 2014 r. według położenia gruntów. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego, w pozostałych latach dane według szacunków. ^d Pietruszka, pory, seler, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.

^a Including kitchen gardens; since 2014 by field location. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census, in other years data based on estimation. ^d Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

TABL. 9 (224). **POWIERZCHNIA I ZBIORY OWOCÓW Z DRZEW^a**
AREA AND PRODUCTION OF TREE FRUIT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006–2010 ^b	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywidu- alne <i>of which private farms</i>	
POWIERZCHNIA ^c w ha – stan w czerwcu AREA ^c in ha – as of June						
O G Ó Ł E M	2471	4268	4346	3475	3251	T O T A L
Jablonie	1166	2205	2823	2170	1965	<i>Apples</i>
Grusze	117	134	190	142	139	<i>Pears</i>
Śliwy	281	215	346	298	287	<i>Plums</i>
Wiśnie	390	265	552	474	469	<i>Cherries</i>
Czereśnie	87	214	395	352	352	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^d	429	1235	41	39	39	<i>Others^d</i>
ZBIORY ^e w t PRODUCTION ^e in t						
O G Ó Ł E M	15756,4	16995,3	18026,0	14821,7	14288,1	T O T A L
Jabłka	11590,2	13055,8	13855,8	11254,7	10762,3	<i>Apples</i>
Gruszki	567,1	803,9	975,1	808,0	782,8	<i>Pears</i>
Śliwki	1429,2	1297,4	963,0	793,9	785,0	<i>Plums</i>
Wiśnie	1879,2	1393,3	1731,0	1505,5	1498,4	<i>Cherries</i>
Czereśnie	219,4	314,7	454,7	440,8	440,8	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^d	71,3	130,2	46,4	18,8	18,8	<i>Others^d</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4, na str. 287–288. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; w pozostałych latach dane według szacunków; do 2014 r. łącznie z ogrodami przydomowymi; od 2015 r. jedynie uprawy w sadach. ^d Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie. ^e Od 2016 r. jedynie owoce zebrane w sadach.

^a See general notes, item 4, on pages 287–288. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census; in other years data based on estimation; up to 2014 including kitchen gardens; since 2015 orchard only. ^d Peaches, apricots, walnuts. ^e Since 2016 fruit harvested in orchards only.

TABL. 10 (225). **POWIERZCHNIA I ZBIORY Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH***
AREA AND PRODUCTION OF BERRY FRUIT*

O W O C E	2006–2010 ^b	2010	2015	2016		FRUIT
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	

POWIERZCHNIA^c w ha – stan w czerwcu
 AREA^c in ha – as of June

O G Ó Ł E M	2927	3050	4773	4337	4301	T O T A L
Truskawki ^d	1271	933	2656	2341	2341	Strawberries ^d
Maliny ^e	246	576	616	545	527	Raspberries ^e
Porzeczki	1026	1110	873	813	807	Currants
Agrest	92	93	84	90	90	Gooseberries
Pozostałe ^f	293	338	544	548	536	Others ^f

ZBIORY^g w t
 PRODUCTION^g in t

O G Ó Ł E M	9768,2	9971,8	15598,7	13795,9	13764,5	T O T A L
Truskawki ^d	5180,7	4220,4	10801,8	9401,0	9401,0	Strawberries ^d
Maliny ^e	502,2	1055,7	1204,8	1107,3	1101,8	Raspberries ^e
Porzeczki	3103,6	3170,0	2224,6	2001,0	1999,4	Currants
Agrest	323,9	449,0	282,2	199,7	199,7	Gooseberries
Pozostałe ^f	657,8	1076,7	1085,3	1086,9	1062,6	Others ^f

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4, na str. 287–288. b Przeciętne roczne. c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; w pozostałych latach dane według szacunków; do 2014 r. łącznie z ogrodami przydomowymi; od 2015 r. dla krzewów jedynie uprawy w sadach, dla truskawek nadal łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych. d Od 2010 r. łącznie z poziomkami; do 2009 r. poziomki uwzględniano w pozycji „pozostałe”. e łącznie z jeżyną bezkolcową. f Aronia, borówka wysoka, winorośl, leszczyna i inne. g Od 2016 r. jedynie owoce zebrane w sadach.

a See general notes, item 4, on pages 287–288. b Annual averages. c In 2010 data of the Agricultural Census; in other years data based on estimation; up to 2014 including kitchen gardens; since 2015 for fruit bushes in orchard only, in case of strawberries area of cultivation in kitchen gardens is still included. d Since 2010 including wild strawberries; until 2009 wild strawberries was included in item „others”. e Including thornless blackberry. f Chokeberry, highbush blueberry, vine, hazel and others. g Since 2016 for fruit harvested in orchards only.

TABL. 11 (226). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE^a**

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES^a

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				

W SZTUKACH
IN HEADS

Bydło	407213	434968	440444	442507	385633	412043	419976	421847	Cattle
w tym krowy	190831	207556	197020	193076	179880	197081	187884	184027	of which cows
Trzoda chlewna ^b	880560	670057	525395	454517	783618	595556	450572	392231	Pigs ^b
w tym lochy	95916	69770	48926	40289	81149	57005	35449	30310	of which sows
Owce	8749	10752	10129	9165	8245	9397	9272	8723	Sheep
w tym maciorki	5159	6725	6092	4988	4831	5951	5611	4754	of which ewes
Konie ^c	17372	15883	.	13758	16432	14741	.	13208	Horses ^c
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	475926	465226	445492 ^d	436674	443141	434461	417084 ^d	410218	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)

NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt.

PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in heads

Bydło	40,8	43,5	44,3	43,3	47,5	47,8	48,2	45,5	Cattle
w tym krowy	19,1	20,7	19,8	18,9	22,1	22,9	21,6	19,8	of which cows
Trzoda chlewna ^b	88,2	66,9	52,8	44,4	96,4	69,1	51,7	42,3	Pigs ^b
w tym lochy	9,6	7,0	4,9	3,9	10,0	6,6	4,1	3,3	of which sows
Owce	0,9	1,1	1,0	0,9	1,0	1,1	1,1	0,9	Sheep
w tym maciorki	0,5	0,7	0,6	0,5	0,6	0,7	0,6	0,5	of which ewes
Konie ^c	1,7	1,6	x	1,3	2,0	1,7	x	1,4	Horses ^c
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	47,7	46,5	44,8 ^d	42,7	54,5	50,4	47,8 ^d	44,2	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)

^a Patrz uwagi ogólne, ust 3 na str. 287; w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b W 2005 r. – stan w końcu lipca. ^c Dane szacunkowe; od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata. ^d Do obliczeń przyjęto stan koni z 2013 r.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy przyjęciu współczynników (mnożników): dla bydła – 0,8, dla trzody chlewnej – 0,15, dla owiec – 0,08, dla koni – 1,0.

^a See general notes, item 3 on page 287; in 2010 data of the Agricultural Census. ^b In 2005 – as of the end of July. ^c Estimated data; since 2013 data on the basis of period survey conducted every three years. ^d For the calculation we use the horse stocks of 2013.

N o t e. The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle – 0,8, for pigs – 0,15, for sheep – 0,08, for horses – 1,0.

TABL. 12 (227). **DRÓB^a**
 Stan w końcu roku
POULTRY^a
End of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodar- stwa indywidu- alne of which private farms	
Kury w tys. szt.	1942,2	3370,1	3740,7	3785,9	3089,5	<i>Hens in thous. heads</i>
w tym nioski	685,1	830,1	1255,7	955,0	954,5	<i>of which laying hens</i>
Gęsi w tys. szt.	179,4	104,9	108,6	69,2	69,2	<i>Geese in thous. heads</i>
Indyki w tys. szt.	1470,6	3154,9	3311,7	2960,4	2304,4	<i>Turkeys in thous. heads</i>
Kaczki ^b w tys. szt.	81,9	47,1	41,0	33,9	33,7	<i>Ducks^b in thous. heads</i>
Kury na 100 ha użytków rolnych ^c w szt.	194,5	336,7	376,1	370,1	333,0	<i>Hens per 100 ha of agricul- tural land^c in heads</i>
w tym nioski	68,6	82,9	126,3	93,4	102,9	<i>of which laying hens</i>

a W latach 2005, 2010 i 2015 w wieku powyżej 2 tygodni. *b* Łącznie z drobiem pozostałym. *c* Patrz uwagi ogólne, ust 3 na str. 287.

a In 2005, 2010 and 2015 more than 2 weeks old. *b* Including other poultry. *c* See general notes, item 3 on page 287.

TABL. 13 (228). **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŹNEGO^a**
PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodar- stwa indywidu- alne of which private farms	

W TYSIĄCACH SZTUK
 IN THOUSAND HEADS

Bydło (bez cieląt)	64,1	48,5	89,7	74,3	69,3	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	42,3	24,1	7,8	6,1	4,0	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	1035,5	943,9	786,7	780,1	688,7	<i>Pigs</i>
Owce	5,4	4,6	4,2	5,6	5,4	<i>Sheep</i>
Konie	0,0	0,7	0,3	0,2	0,2	<i>Horses</i>

W TYSIĄCACH TON WAGI ŻYWEJ
 IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT

Bydło (bez cieląt)	31,5	29,3	46,2	41,6	39,2	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	3,3	1,7	0,8	0,5	0,3	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	113,4	113,3	118,8	119,7	109,3	<i>Pigs</i>
Owce	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	<i>Sheep</i>
Konie	0,0	0,4	0,2	0,2	0,2	<i>Horses</i>
Drób	152,0	205,2	237,6	254,6	208,1	<i>Poultry</i>
Kozy i króliki	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	<i>Goats and rabbits</i>

a Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

a Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

TABL. 14 (229). **PRODUKCJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami).....	226,7	263,8	302,3	312,8	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	214,7	249,9	285,9	296,0	meat and fats
wołowe.....	16,5	15,4	23,7	21,3	beef
cielęce	2,0	1,0	0,5	0,3	veal
wieprzowe.....	88,5	88,4	92,6	93,4	pork
baranie.....	0,1	0,1	0,1	0,1	mutton
końskie	0,0	0,2	0,1	0,1	horseflesh
drobiowe	106,4	143,7	166,3	178,2	poultry
kozy i królicze ^b	1,3	1,3	2,6	2,7	goat and rabbit ^b
podroby	12,0	13,9	16,4	16,8	pluck

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH^c w kg
 PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND^c in kg

O G Ó Ł E M ..... | **227,0** | **263,5** | **304,0** | **305,7** | **TOTAL**

^a W wadze poubojowej ciepłej. Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne. ^b Łącznie z dziczyzną. ^c Patrz uwagi ogólne, ust 3 na str. 287.

^a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption. ^b Including game. ^c See general notes, item 3 on page 287.

TABL. 15 (230). **PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH**
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Produkcja mleka:						Milk production:
w milionach litrów.....	811,1	922,3	959,6	1016,5	967,2	in million litres
na 100 ha użytków rolnych ^a w tys. l	81,2	92,1	96,5	99,4	104,3	per 100 ha of agricultural land ^a in thous. l
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l.....	4305	4549	5013	5444	5435	Average annual quantity of milk per cow in l
Produkcja jaj w mln szt.	149,0	157,2	269,0	240,7	240,5	Eggs production in mln units
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury noski w szt.	185	199	223	232	234	Average annual number of eggs per laying hen in units

^a Patrz uwagi ogólne, ust 3 na str. 287.

^a See general notes, item 3 on page 287.

TABL. 16 (231). **CIĄGNIKI ROLNICZE**
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym gospodar- stwa indywidualne Of which private farms	SPECIFICATION
W sztukach..... 2005	47387	45868	In units
2010 ^a	50543	49088	
2013	52373	51287	
2016	55002	53735	
Powierzchnia użytków rolnych ^b na 1 ciągnik w ha 2005	21,1	17,7	Agricultural land area ^b per tractor in ha
2010 ^a	19,8	17,6	
2013	19,5	17,2	
2016	18,6	17,3	

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Patrz uwagi ogólne, ust 3 na str. 287.

U w a g a. Od 2010 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

^a Data of the Agricultural Census. ^b See general notes, item 3 on page 287.

N o t e. Since 2010 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 17 (232). **ZUŻYCIENIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH
ORAZ WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**
**CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS
IN TERMS OF PURE INGREDIENT**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004/05	2009/10 ^a	2014/15	2015/16		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodar- stwa indywidu- alne of which private farms	
W TONACH IN TONNES						
Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	90150	109257	97346	107257	92448	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe	55063	67532	61174	67046	57939	nitrogenous
fosforowe	14655	20622	14521	15603	13426	phosphatic
potasowe	20432	21103	21651	24608	21083	potassic
Nawozy wapniowe ^c	174102	42042	29201	46547	37428	Lime fertilizers ^c
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^d w kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND ^d in kg						
Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	90,3	109,1	97,9	104,8	99,7	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe	55,1	67,5	61,5	65,5	62,5	nitrogenous
fosforowe	14,7	20,6	14,6	15,3	14,5	phosphatic
potasowe	20,5	21,1	21,8	24,1	22,7	potassic
Nawozy wapniowe ^c	174,3	42,0	29,4	45,5	40,3	Lime fertilizers ^c

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^b Łącznie z wieloskładnikowymi. ^c Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym. ^d Patrz uwagi ogólne, ust 3 na str. 287.

^a Data of the Agricultural Census 2010. ^b Including mixed fertilizers. ^c Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime. ^d See general notes, item 3 on page 287.

TABL. 18 (233). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2015	2016		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH IN THOUSAND ZLOTYS						
O G Ó Ł E M	1966542,5	2834877,2	3839751,4	3646230,8	3220823,3	T O T A L
Produkty roślinne	379459,5	684942,4	787344,2	640263,7	458228,4	Crop products
w tym:						of which:
Zboża	228571,3	434256,1	446697,3	421144,5	295271,4	Cereals
w tym zboża podstawowe	219177,5	416464,0	418429,9	390217,3	273012,8	of which basic cereals
pszenica	162089,7	314584,0	303750,2	296961,4	202788,5	wheat
żyto	21804,6	37168,3	24723,0	22894,7	18783,4	rye
jęczmień	15064,1	15929,8	22365,2	19994,6	12108,9	barley
owies i mieszanki zbożowe	892,7	3512,7	3270,8	6447,5	5615,3	oats and cereal mixed
pszemżyto	19326,3	45269,2	64320,7	43919,1	33716,7	triticale
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	227347,9	432655,8	440966,0	417455,4	291865,7	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawowe	217970,6	414863,6	412698,6	386539,2	269607,1	of which basic cereals
pszenica	161412,8	313627,7	300799,2	294504,0	200514,6	wheat
żyto	21759,5	37160,2	24541,6	22706,2	18604,4	rye
jęczmień	14725,1	15702,8	21679,8	19712,2	11877,4	barley
owies i mieszanki zbożowe	855,4	3397,6	3041,4	6235,5	5431,8	oats and cereal mixed
pszemżyto	19217,8	44975,2	62636,7	43381,2	33178,8	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^b	35,6	4,4	-	-	-	Edible pulses ^b
Ziemniaki	3050,7	5850,7	9571,1	11845,4	6316,0	Potatoes
Buraki cukrowe	32533,4	18398,8	14750,3	19247,1	18917,5	Sugar beets
Rzepak i rzepik	64098,7	165673,3	195591,0	88860,6	64035,1	Rape and turnip rape
Warzywa	23869,0	19788,4	33382,3	40164,3	26638,2	Vegetables
Owoce	15247,6	19519,8	37178,6	15833,4	15349,0	Fruit
Produkty zwierzęce	1587083,0	2149934,8	3052407,2	3005967,1	2762594,9	Animal products
w tym:						of which:
Żywiec rzeźny ^c	1041724,4	1324989,0	2026779,5	1969467,3	1754465,5	Animals for slaughter ^c
bydło (bez cieląt)	96611,8	105116,6	248604,3	199320,4	186801,8	cattle (excluding calves)
cielęta	6788,6	4678,7	6301,1	4459,0	3317,0	calves
trzoda chlewna	362570,1	387772,9	512602,0	565545,7	536974,8	pigs
owce	503,5	473,9	766,2	908,9	856,6	sheep
konie	118,8	1243,1	850,3	836,4	836,4	horses
drób	575131,5	825703,8	1257655,6	1198397,0	1025678,9	poultry
Mleko krowie	535496,7	778686,3	976591,1	994033,9	966061,1	Cows' milk
Jaja kurze konsumpcyjne	3213,3	889,3	480,6	391,4	386,7	Consumer hen eggs
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^d w zł PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND ^d in zł						
O G Ó Ł E M	1969	2832	3861	3564	3472	T O T A L
Produkty: roślinne	380	684	792	626	494	Products: crop
zwierzęce	1589	2148	3069	2938	2978	animal

^a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. ^b Bez materiału siewnego. ^c W wadze żywej. ^d Patrz uwagi ogólne, ust 3 na str. 287.

^a Paid to suppliers; excluding VAT. ^b Excluding sowing. ^c In live weight. ^d See general notes, item 3 on page 287.

TABL. 19 (234). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2015	2016		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Zboża w t.....	642880	764471	700095	693825	490089	Cereals in t
w tym zboża podstawowe.....	615995	734930	652667	641079	451234	of which basic cereals
pszenica.....	430152	513719	443528	469072	320780	wheat
żyto.....	78172	84415	48565	45263	37473	rye
jęczmień.....	40421	31210	36715	35519	21551	barley
owies i mieszanki zbożowe.....	3041	9475	7025	12551	10839	oats and cereal mixed
pszenżyto.....	64209	96111	116834	78674	60591	triticale
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe.....	640261	762571	692790	688718	485302	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawowe.....	613388	733030	645362	635973	446447	of which basic cereals
pszenica.....	428668	512756	440347	465901	317801	wheat
żyto.....	78019	84399	48231	44939	37167	rye
jęczmień.....	39916	30904	35796	35110	21200	barley
owies i mieszanki zbożowe.....	2929	9257	6684	12208	10547	oats and cereal mixed
pszenżyto.....	63856	95714	114304	77815	59732	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^a w t.....	32	4	-	-	-	Edible pulses ^a in t
Ziemniaki w t.....	13661	9156	14496	16627	9634	Potatoes in t
Buraki cukrowe w t.....	181341	161716	128965	164923	162163	Sugar beets in t
Rzepak i rzepik w t.....	83848	128425	131023	54674	39485	Rape and turnip rape in t
Warzywa w t.....	43423	38254	38604	50938	39050	Vegetables in t
Owoce w t.....	16216	9800	20878	8663	8139	Fruit in t
Żywiec rzeźny ^b w t.....	265863	315293	397518	406685	357762	Animals for slaughter ^b in t
bydło (bez cieląt).....	23797	24592	41262	34800	32671	cattle (excluding calves)
cielęta.....	698	551	725	501	376	calves
trzoda chlewna.....	93454	96677	118967	118099	111417	pigs
owce.....	85	78	98	121	113	sheep
konie.....	17	199	105	98	98	horses
drób.....	147812	193196	236361	253066	213087	poultry
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w t...	189291	224053	280021	287504	253079	Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^c in t
Mleko krowie w tys. l.....	566524	705595	849560	868837	841661	Cows' milk in thous. l
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.....	7790	9179	2836	3322	3283	Consumer hen eggs in thous. units

^a Bez materiału siewnego. ^b W wadze żywej. ^c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze po-
 ubojowej ciepłej.

^a Excluding sowing. ^b In live weight. ^c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABL. 20 (235). **EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE**
ORGANIC FARMS

LATA YEARS	Z certyfikatem <i>Certified</i>		W okresie przestawiania <i>Under conversion</i>	
	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>
2005	106	4442	326	10078
2010	989	34130	1290	41112
2015	3477	92949	564	19819
2016	3235	85732	907	22935

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

Source: data of the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

Łowiectwo Hunting

TABL. 21 (236). **WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE^a**

Stan w dniu 10 III

MAJOR GAME SPECIES^a

As of 10 III

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005	2010	2015	2016	GAME SPECIES
W SZTUKACH IN HEADS					
Łosie.....	583	1520	4285	4958	<i>Moose</i>
Daniele.....	880	1322	1707	1634	<i>Fallow deer</i>
Mufłony.....	51	30	60	60	<i>Mouflons</i>
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS					
Jelenie.....	13,2	15,7	27,2	25,8	<i>Deer</i>
Sarny.....	51,2	59,7	68,8	69,2	<i>Roe deer</i>
Dziki.....	15,9	24,7	27,1	24,1	<i>Wild boars</i>
Lisy.....	16,0	15,6	17,2	16,0	<i>Foxes</i>
Zające.....	18,5	28,2	44,0	45,0	<i>Hares</i>
Bażanty.....	3,4	3,7	3,9	3,3	<i>Pheasants</i>
Kuropatwy.....	8,6	9,8	11,3	9,9	<i>Partridges</i>

^a Dane szacunkowe; do 2011 r. nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Estimated data; until 2011 excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Agricultural Property Agency, the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 22 (237). **ODSTRZAŁ^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH**
SHOOT^b OF MAIN GAME SPECIES

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005/06 ^b	2010/11 ^b	2015/16	2016/17	GAME SPECIES
	w sztukach		in heads		
Łosie	-	-	-	-	Moose
Jelenie	2989	4014	8310	8668	Deer
Daniele	156	287	469	523	Fallow deer
Sarny	11843	13354	16095	16764	Roe deer
Dziki	11584	22669	34285	33559	Wild boars
Lisy	9782	10085	10653	10379	Foxes
Zająca	474	172	81	109	Hares
Bażanty	346	198	450	642	Pheasants
Kuropatwy	67	10	-	-	Partridges

a Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. *b* Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Ź r ó d ł o: dane Agencji Nieruchomości Rolnych (do roku łowieckiego 2011/12), Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

a Data concern the hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. *b* Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

S o u r c e: data of the Agricultural Property Agency (until the hunting year 2011/12), the Directorate Generale of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 23 (238). **KOŁA I CZŁONKOWIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE**

Stan w dniu 10 III

CLUBS AND MEMBERS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION
AND HUNTING DISTRICTS

As of 10 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Koła łowieckie:					Hunting clubs:
liczba ^a	89	114	116	116	number ^a
członkowie ^b	4915	3382	7358	7497	members ^b
Obwody łowieckie:					Hunting districts:
liczba	329	332	334	334	number
powierzchnia w tys. ha.....	2012,5	2058,5	2075,7	2068,5	area in thous. ha
w tym na gruntach leśnych .	571,6	595,8	601,9	602,8	of which on forest land

a Dane grupowane według siedziby koła łowieckiego. *b* Dane grupowane według siedziby zamieszkania członka koła. Ź r ó d ł o: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

a Data grouped according to the seat of hunting club. *b* Data grouped according to the seat of member of hunting club. S o u r c e: data of the Polish Hunting Association.

Leśnictwo

Forestry

TABL. 24 (239). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**

Stan w dniu 31 XII
FOREST LAND
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w ha.....	745608	761394	773692	777189	TOTAL in ha
Lasy.....	725271	740765	753301	756920	Forests
Publiczne.....	688046	691339	694071	695721	Public
zalesione.....	677540	679322	676905	676147	wooded
niezalesione.....	10506	12016	17167	19574	non-wooded
w tym:					of which:
własność Skarbu Państwa.....	684704	687902	690416	692080	owned by the State Treasury
zalesione.....	674348	676058	673400	672643	wooded
niezalesione.....	10356	11844	17016	19437	non-wooded
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwowych.....	675546	680758	684857	686586	managed by the State Forests
zalesione.....	665296	668929	667860	667168	wooded
niezalesione.....	10250	11829	16997	19419	non-wooded
własność gmin ^a	3342	3437	3407	3387	gmina ^a owned
zalesione.....	3192	3265	3257	3250	wooded
niezalesione.....	150	172	151	137	non-wooded
Prywatne.....	37225	49426	59230	61200	Private
zalesione.....	36691	49042	58384	60234	wooded
niezalesione.....	533	384	846	965	non-wooded
Grunty związane z gospodarką leśną.....	20336	20629	20390	20268	Land connected with silviculture
LESISTOŚĆ w %.....	30,0	30,6	31,2	31,3	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI LĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA w %.....	32,7	33,4	33,9	34,1	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP in %

^a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a It is also concerning gminas which are also cities with powiat status.

Uwaga do tablic 25, 26

Dane opracowano na podstawie wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów kraju za okres 2012–2016 przeprowadzonej przez Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej.

Note to tables 25, 26

Data prepared on the large-scale forest inventory in the country in 2012–2016 conducted by the Bureau for Forest Management and Geodesy.

TABL. 25 (240). **POWIERZCHNIA LASÓW**
FOREST AREAS
A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem w ha Grand total in ha	W tym – w % ogółem – powierzchnia zalesiona Of which wooded area in % of grand total area								
		razem total	drzewostany tree stands							w klasie odno- wienia ^a i o bu- dowie przerę- bowej in renewal class ^a with a trough- fell con- struc- tion
			w klasie wieku in age group							
			I (1–20 lat years)	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81–100)	VI i wyż- sze and higher (101 lat i więcej years and older)		
OGÓŁEM ..... TOTAL	753301	94,2	14,9	14,9	24,0	17,0	12,2	10,2	1,0	
w tym of which										
w zarządzie Lasów Państwowych..... managed by the State Forests	684857	94,6	14,5	14,5	23,6	17,3	12,8	10,8	1,1	
las prywatne	59230	90,1	20,1	19,4	29,9	11,7	5,7	3,3	-	

^a Łącznie z klasą do odnowienia.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

^a Including regeneration class.

Source: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 25 (240). **POWIERZCHNIA LASÓW (dok.)**

FOREST AREAS (cont.)

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem <i>Total</i>		W tym <i>Of which</i>		SPECIES OF TREES
			w zarządzie Lasów Państwowych <i>of which managed by the State Forests</i>	lasy prywatne <i>private forests</i>	
	w ha <i>in ha</i>	w odsetkach <i>in percent</i>			
OGÓŁEM	753301	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste.....	457082	60,7	62,5	45,2	<i>Coniferous trees</i>
w tym:					<i>of which:</i>
sosna.....	359517	47,8	48,9	39,2	<i>pine</i>
świerk.....	90704	12,0	12,7	5,0	<i>spruce</i>
jodła.....	-	-	-	-	<i>fir</i>
Drzewa liściaste.....	296219	39,3	37,5	54,8	<i>Broadleaved trees</i>
w tym:					<i>of which:</i>
buk.....	27841	3,7	3,9	1,5	<i>beech</i>
dąb.....	67025	8,9	9,0	8,3	<i>oak</i>
grab.....	12244	1,6	1,5	1,6	<i>hornbeam</i>
brzoza.....	93479	12,4	11,7	19,2	<i>birch</i>
olcha.....	72159	9,6	8,8	15,7	<i>alder</i>
osika.....	7115	0,9	0,7	3,5	<i>aspen</i>

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

Source: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 26 (241). **ZASOBY DRZEWNE NA PNIU**
GROWING STOCK OF STANDING WOOD
A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem grubizna brutto ^a w tys. m ³ Gross ^a grand total timber in thous. m ³	W tym – w % ogółem – na powierzchni zalesionej Of which wooded area in % of grand total area								
		razem total	drzewostany tree stands						w klasie odnowienia ^c i o budowie przereźbowej in renewal class ^c with a through-fell construction	przestoje ^e hold-over trees ^e
			w klasie wieku in age group							
		I (1–20 lat years)	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81–100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)			
OGÓŁEM ..... TOTAL	209856,9	99,6	1,2	9,5	26,7	23,3	18,2	18,8	1,2	0,7
w tym of which w zarządzie Lasów Państwowych..... managed by the State Forests	193093,8	99,6	1,0	9,3	26,0	23,0	18,9	19,3	1,4	0,7
las prywatne ..... private forests	13338,6	99,6	3,2	15,2	39,7	21,0	9,8	9,6	-	1,1

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem grubizna brutto ^a Gross ^a total timber		W tym Of which		SPECIES OF TREES
			w zarządzie Lasów Państwowych of which managed by the State Forests	las prywatne private forests	
	w tys. m ³ in thous m ³	w odsetkach in percent			
OGÓŁEM	209856,9	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste.....	142752,6	67,8	70,0	46,6	Coniferous trees of which:
w tym:					
sosna.....	117320,8	55,6	57,3	44,2	pine
świerk.....	23642,0	11,3	11,8	2,3	spruce
jodła.....	-	-	-	-	fir
Drzewa liściaste.....	67104,2	32,2	30,0	53,4	Broadleaved trees of which:
w tym:					
buk.....	8973,5	4,3	4,6	0,8	beech
dąb.....	11731,4	5,6	5,5	7,8	oak
grab.....	3479,3	1,7	1,6	1,7	hornbeam
brzoza.....	19837,0	9,5	8,8	17,0	birch
olcha.....	17194,2	8,2	7,3	14,9	alder
osika.....	1795,0	0,9	0,6	4,6	aspen

a W korze. b Drzewa niewycięte w terminie przewidzianym kolejną rębności. c Łącznie z klasą do odnowienia.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

a Overbark. b Trees not felled in the assumed throughfell order. c Including regeneration class.

Source: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 27 (242). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne ^e <i>private forests^e</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
Powierzchnia produkcyjna szkółek leśnych (stan w dniu 31 XII).....	240	195	134	128	128	128	.	<i>Production area of forest nurseries (as of 31 XII)</i>
Odnowienia i zalesienia	6530	4375	5072	5759	5541	5539	218	<i>Renewals and afforestations</i>
odnowienia	4273	3239	4780	5539	5495	5492	44	<i>renewals</i>
sztuczne	4087	3089	3888	4405	4367	4364	38	<i>artificial</i>
zrębów ^b	3919	3030	3851	4357	4326	4323	32	<i>felling sites^b</i>
halizn i płazowin.	168	59	36	48	41	41	7	<i>blanks and irregularly stocked open stands</i>
naturalne.....	186	150	892	1133	1128	1128	5	<i>natural</i>
zalesienia ^c	2257	1136	292	220	47	47	174	<i>afforestations^c</i>
Poprawki i uzupełnienia ^d	558	413	323	348	315	312	33	<i>Corrections and supplements^d</i>
Pielęgnowanie ^e	31493	25169	30640	29592	28346	28305	1246	<i>Tending^e</i>
w tym:								<i>of which:</i>
upraw ^f	22322	18009	21703	20837	19597	19556	1240	<i>crops^f</i>
młodników.....	8610	6811	8655	8580	8580	8580	.	<i>greenwoods</i>
wprowadzanie podszytów ^g	463	219	278	169	169	169	.	<i>introduction of undergrowth^g</i>
Melioracje	3409	3749	6187	5447	5447	5447	.	<i>Drainage</i>

a Dane szacunkowe. b Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. c Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. d Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. e Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. f Od 2016 r. w lasach prywatnych łącznie z pielęgnowaniem młodników. g Sadzenie krzewów lub drzew stale znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

a Estimated data. b Including renewals protected by tree stands. c Agricultural land and wasteland designated for afforestation in land development plan. d Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinnings. e Forest breeding work connected with tending soils and tree stands aged up to 20 years. f Since 2016 in private forests including greenwoods tending. g Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 28 (243). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	las publiczne <i>public forests</i>		las prywatne <i>private forests</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
OGÓŁEM w dam³	3065,4	3437,0	3857,3	3834,1	3801,8	3796,6	32,3	TOTAL in dam³
Grubizna.....	2953,1	3308,7	3719,9	3710,1	3677,8	3672,6	32,3	Timber
Grubizna iglasta.....	2047,1	2285,3	2642,0	2625,2	2605,8	2602,2	19,4	Coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe.....	895,2	1053,4	1331,2	1318,7	1307,6	1305,4	11,1	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego.....	1060,3	1120,7	1161,0	1163,2	1158,3	1157,5	5,0	medium-size wood for industrial uses
Grubizna liściasta.....	905,9	1023,4	1077,8	1084,9	1072,0	1070,4	12,9	Non-coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe.....	361,3	387,1	377,5	369,5	364,2	363,3	5,3	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego.....	438,0	503,3	524,4	543,9	540,6	540,2	3,3	medium-size wood for industrial uses
Drewno małowymiarowe^b.....	112,4	128,4	137,4	124,0	124,0	124,0	-	Slash^b
Do przerobu przemysłowego.....	19,4	9,9	2,5	2,6	2,6	2,6	-	Slash for industrial uses
Opałowe.....	93,0	118,5	135,0	121,4	121,4	121,4	-	Slash for fuel
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m³.....	407,2	446,7	493,8	490,2	528,6	530,7	52,8	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREAS in m³

^a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień. ^b Wyłącznie w lasach publicznych.

U w a g a. Dla prezentowanych lat nie pozyskano karpiny.

^a Excluding logging (large timber) from plantings. ^b Exclusively in public forests.

N o t e. For presented years the stump wood wasn't gained.

TABL. 29 (244). **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIEN**
TREES AND SHRUBS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym na gruntach prywat- nych of which on private land	
Sadzenie w szt.: drzew	71451	39660	45309	31314	12094	Plantings in units of: trees
krzewów	22688	40256	19261	39984	2991	bushes
Pozyskanie drewna (grubizny) ^a w m ³	36441	56118	64096	86510	49997	Removals (timber) ^a in m ³
grubizna iglasta	3343	7362	13464	26309	11468	coniferous
w tym drewno wielkowymia- rowe ogólnego przezna- czenia	1766	3563	7368	14413	6308	of which large-size general purpose wood
grubizna liściasta	33098	48756	50632	60201	38529	non-coniferous
w tym drewno wielkowymia- rowe ogólnego przezna- czenia	9228	15178	15052	18410	13485	of which large-size general purpose wood

^a Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).

^a Estimated data; excluded from data on total removals (timber).

TABL. 30 (245). **POŻARY W LASACH^a**
FOREST FIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Pożary	263	144	337	114	Number of fires
w tym: podpalenia	137	65	121	50	of which: arsons
nieostrożność doro- słych	64	33	95	44	negligence of adults
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	181,59	403,85	410,77	38,84	Area of forest burned in ha
w tym: podpalenia	100,31	66,99	47,19	15,13	of which: arsons
nieostrożność doro- słych	23,43	9,54	327,12	18,18	negligence of adults
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha.	0,69	2,80	1,22	0,34	Average forest areas burned by fire in ha

^a Od 2010 r. łącznie z pożarami ugaszonymi bez udziału jednostek straży pożarnej.

Źródło: dane Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej i Instytutu Badawczego Leśnictwa.

^a Since 2010 including fires extinguished without the participation of fire service units.

Source: data of the Main Office of the State Fire Service and the Forest Research Institute.

DZIAŁ XVI

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007 do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

W tabl. 3 uwzględniono jednostki i zakłady budżetowe oraz gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (zaliczonych do wyżej wymienionych sekcji). Dane o produkcji wyrobów obejmują również działalność podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, a zaliczanych do innych sekcji niż: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Roczника, ust. 5 na str. 27.

3. Przedstawione w tabl. 3 wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług (PKWiU 2008).

W niektórych przypadkach wprowadzono tzw. „pozycje niezgodne” z grupowaniami PKWiU, które stanowią:

- sumę niektórych pozycji PKWiU lub ich części,
- pozycję zbiorczą utworzoną w oparciu o inne niż występujące w PKWiU, kryteria.

CHAPTER XVI

INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with Polish Classification of Activities – PKD 2007 in the sections: „Mining and quarrying”, „Manufacturing”, „Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and „Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

In table 3 were included budgetary entities and establishments and auxiliary units of budgetary entities (included in the above mentioned sections). Data regarding the production of products also include the activity of entities producing industrial products and included in sections other than „Mining and quarrying”, „Manufacturing”, „Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and „Water supply; sewage, waste management and remediation activities”.

2. Data were compiled using **the enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by real location of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 27.

3. Products in table 3 are presented according to the Polish Classification of Products and Services (PKWiU 2008).

In some cases the so-called inconsistent with PKWiU codes items were introduced. They comprise however:

- the sum of some PKWiU positions or the sum of their parts,
- collective item based on other criteria than the ones which are in PKWiU.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano również skrócone nazwy.

4. Produkcja sprzedana dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 9 na str. 28.

Jako **cenę stałą** w 2016 r. przyjęto ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.).

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne – na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) – czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np.: słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończaniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane dotyczące **zatrudnienia w przemyśle** obejmują zatrudnionych na podstawie stosunku pracy.

Do zatrudnionych w przemyśle nie zaliczono:

- 1) uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego;

Moreover, abbreviated names were used for some products.

4. Sold production concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes:

- 1) *the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;*
- 2) *the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;*
- 3) *lump sum agent fees in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent fees in the case of concluding an agency agreement.*
- 4) *the value of products in the form of settlements in kind;*
- 5) *products designated for increasing the value of own fixed assets.*

*Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 9 on page 28.*

As constant prices in 2016 constant prices 2010 were adopted (average current prices 2010).

5. *In data concerning production, the value of outwork is included.*

Outwork in industry is the paid execution, by natural persons, on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers), of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.

6. *Data concerning **employment in industry** include employees hired on the basis of employment contracts.*

Employed in industry do not include:

- 1) *apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training;*

- 2) agentów;
- 3) osób wykonujących pracę nakładczą.

Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych wynagrodzeń wykazano w przeliczeniu niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007 do sekcji „Budownictwo”.

2. Dane według grup PKD opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 5 na str. 27.

3. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów – wykonane siłami własnymi systemem zleceńowym przez podmioty budowlane na rzecz obcych zleceniodawców.

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

5. Dane o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów) dotyczą:

- w zakresie liczby budynków – budynków nowo wybudowanych,
- w zakresie kubatury budynków – budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnym wynagrodzeniu miesięcznym** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

- 2) agents;
- 3) persons engaged in outwork.

Data concerning average paid employment and average wages and salaries are given after converting of part-time paid employees on full-time paid employees.

Construction

1. Information in the chapter concerns activities of economic entities included, in accordance with Polish Classification of Activities – PKD 2007, in the section „Construction”.

2. Data according to PKD 2007 groups were compiled using **the enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 27.

3. **Construction and assembly production** concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment and a restoration – conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contract system for outside clients.

4. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Construction Objects (PKOB).

5. Data on **buildings completed** (by all investors) concern:

- within the scope of the number of buildings – newly built buildings,
- within the scope of the cubic volume of buildings – newly built and expanded buildings (the expanded part only).

6. Data regarding **average employment and average monthly wages and salaries** concern hired employees, i.e., persons employed on the basis of a work agreement (labour contact, appointment, promotion or selection) and includes full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

Przemysł Industry

TABL. 1 (246). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016		2015 = 100 (ceny stałe) (constant prices)
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent		
O G Ó Ł E M	14593,0	20798,6	27312,0	29475,6	100,0	107,3
TOTAL						
sektor publiczny	785,2	1024,1	970,8	1037,7	3,5	x
<i>public sector</i>						
sektor prywatny	13807,8	19774,5	26341,2	28437,9	96,5	x
<i>private sector</i>						
Górnictwo i wydobywanie	115,2	166,3	206,7	181,4	0,6	90,2
Mining and quarrying						
Przetwórstwo przemysłowe	13817,6	19643,2	25845,9	27924,8	94,7	107,4
Manufacturing						
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych	3911,2	7891,8	9582,9	10507,0	35,6	108,6
<i>Manufacture of food products</i>						
Produkcja wyrobów tekstylnych	116,5	87,7	177,3	211,4	0,7	114,8
<i>Manufacture of textiles</i>						
Produkcja odzieży	185,2	137,9	194,0	188,9	0,6	98,0
<i>Manufacture of wearing apparel</i>						
Produkcja skór i wyrobów skórzanych	40,0	31,9	22,1	28,2	0,1	126,9
<i>Manufacture of leather and related products</i>						
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^A	1040,4	1076,0	1621,1	1751,1	5,9	108,8
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^A</i>						
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	169,1	230,5	405,0	441,0	1,5	108,5
<i>Manufacture of paper and paper products</i>						
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	177,8	268,1	258,0	328,1	1,1	124,2
<i>Printing and reproduction of recorded media</i>						
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	488,1	731,4	991,4	999,2	3,4	101,1
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>						
Produkcja metali	144,4	59,9	105,5	99,2	0,3	97,1
<i>Manufacture of basic metals</i>						
Produkcja wyrobów z metali ^A	1046,1	1317,0	1803,6	1885,2	6,4	105,2
<i>Manufacture of metal products^A</i>						
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicz- nych i optycznych	94,5	13,6	30,3	28,5	0,1	97,5
<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>						
Produkcja urządzeń elektrycznych	165,8	339,6	503,0	531,5	1,8	106,1
<i>Manufacture of electrical equipment</i>						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 1 (246). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (ceny bieżące) (dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2015	2016		2015 = 100 (ceny stałe) (constant prices)
	w mln zł in mln zł				w odset- kach in percent	
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ ..... <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	548,5	653,3	845,5	855,3	2,9	101,5
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ ..... <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	196,8	99,4	215,7	241,7	0,8	109,0
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego ..... <i>Manufacture of other transport equipment</i>	211,7	234,5	511,5	558,1	1,9	105,7
Produkcja mebli..... <i>Manufacture of furniture</i>	2167,4	2262,7	3172,7	3557,5	12,1	113,1
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ.. Electricity, gas, steam and air conditioning supply	334,3	430,6	451,8	510,4	1,7	114,3
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ..... <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	334,3	430,6	451,8	510,4	1,7	114,3
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ..... Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	325,9	558,5	807,6	859,0	2,9	105,5
w tym: <i>of which:</i>						
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody..... <i>Water collection, treatment and supply</i>	91,2	131,7	140,7	228,5	0,8	162,7
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ ..... <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>	99,4	219,8	392,0	421,4	1,4	106,9

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (247). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH
W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYSŁE^a (ceny bieżące)**
**SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES
IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY^a (current prices)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				
O G Ó Ł E M	14593,0	20798,6	27312,0	29475,6	T O T A L
podmioty o liczbie zatrudnionych:					<i>entities with following number of paid employees:</i>
49 osób i mniej.....	2643,7	3138,6	3293,1	3361,2	<i>49 persons and less</i>
50–249.....	5387,7	5808,9	7416,6	7735,2	<i>50–249</i>
250–499.....	1632,7	2423,9	3549,8	3877,7	<i>250–499</i>
500–999.....	1159,3	2112,2	3117,7	3479,1	<i>500–999</i>
1000 osób i więcej.....	3769,5	7315,0	9934,8	11022,4	<i>1000 persons and more</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 (248). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a

WYROBY	2005	2010	2015	2016		PRODUCTS
				ogółem total	udział w produkcji krajowej w % share in domestic produc- tion in %	
Produkty uboju ^b wliczane do wydajności poubojowej trzody chlewnej w tys. t	71,5	73,3	93,5	101,0	7,9	Slaughter products ^b included in slaughter capacity pigs in thous. t
Mięso drobiowe w tys. t	126,2	140,5	189,5	261,6	9,4	Poultry meat in thous. t
Wędliny ^c w tys. t	41,5	28,1	89,5	97,6	11,5	Cured meat products ^c in thous. t
Mleko płynne przetworzone ^d w tys. hl	1137,5	875,6	210,0	388,8	1,2	Processed liquid milk ^d in thous hl
Masło i pozostałe tłuszcze do smarowania ^e w tys. t	17,7	4,7	2,1	2,8	1,4	Butter and dairy spreads in thous. t
Sery, twarogi w tys. t	42,5	23,4	33,3	32,9	3,8	Cheese and curds in thous. t
Bielizna pościelowa w tys. szt.	277	316	377	355	1,3	Bed linen in thous. units
Garnitury i komplety męskie lub chłopięce, inne niż z dzianin w tys. szt.	108	59	74	84	5,7	Men's or boys' suits and ensembles, not knitted or crocheted in thous. units
Żakiety damskie lub dziewczęce w tys. szt.	291	140	62	59	4,9	Women's or girls' jackets in thous. units
Sukienki spódnice i spódnico-spodnie damskie lub dziewczęce w tys. szt.	491	193	141	91	1,9	Women's or girls' dresses, skirts, and culottes in thous. units
Tarcica iglasta w dam ³	246,8	196,1	277,0	227,2	5,2	Coniferous sawnwood in dam ³
Tarcica liściasta w dam ³	41,6	29,4	25,0	32,6	5,8	Leafy sawnwood in dam ³
Okna i drzwi, ościeżnice i progi drewniane w tys. m ²	3589,4	2106,6	1964,0	2043,4	10,8	Windows and doors, casings and wooden thresholds in thous. m ²

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Obejmują mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpadki); ubój przemysłowy; w wadze poubojowej ciepłej. ^c Bez drobiowych; w 2005 r. bez końskich, z dziczyzny i królików. ^d Łącznie z mlekiem przerzutowym do dalszej produkcji. ^e Otrzymywane z mleka.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Including meat, fats, offal and animal parts unfit for human consumption; industrial slaughter; in post-slaughter warm weight. ^c Excluding cured poultry meat; in 2005 excluding horseflesh, game and rabbit. ^d Including milk for further processing.

TABL. 4 (249). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016
O G Ó Ł E M TOTAL	79173	80151	83810
sektor publiczny ..... <i>public sector</i>	8045	5708	5702
sektor prywatny ..... <i>private sector</i>	71128	74443	78108
Górnictwo i wydobywanie ..... Mining and quarrying	410	523	473
Przetwórstwo przemysłowe ..... Manufacturing	72065	72885	76275
w tym: of which:			
Produkcja artykułów spożywczych..... <i>Manufacture of food products</i>	18783	17433	18158
Produkcja wyrobów tekstylnych..... <i>Manufacture of textiles</i>	750	1135	1430
Produkcja odzieży..... <i>Manufacture of wearing apparel</i>	3543	2613	1978
Produkcja skór i wyrobów skórzanych..... <i>Manufacture of leather and related products</i>	558	319	359
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ ..... <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>	7529	6955	7256
Produkcja papieru i wyrobów z papieru..... <i>Manufacture of paper and paper products</i>	1109	1284	1304
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji..... <i>Printing and reproduction of recorded media</i>	756	650	825
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych. <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	3358	3378	3378
Produkcja metali..... <i>Manufacture of basic metals</i>	369	516	521
Produkcja wyrobów z metali ^Δ ..... <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	5678	6379	6749
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych..... <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	118	150	153
Produkcja urządzeń elektrycznych..... <i>Manufacture of electrical equipment</i>	1275	1686	1754
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ ..... <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	2868	2462	2573
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ ..... <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	1129	1052	1246
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego..... <i>Manufacture of other transport equipment</i>	951	1800	1896
Produkcja mebli..... <i>Manufacture of furniture</i>	14163	15098	16137
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ ..... Electricity, gas, steam and air conditioning supply	2074	1762	1824
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ..... <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	2074	1762	1824
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ. Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	4624	4982	5238
w tym: of which:			
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody..... <i>Water collection, treatment and supply</i>	1428	1255	1708
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ ..... <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>	1575	2004	2213

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (250). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016
	in zł		
O G Ó Ł E M TOTAL	2644,30	3289,74	3476,23
sektor publiczny ..... <i>public sector</i>	2969,66	3890,54	4078,74
sektor prywatny ..... <i>private sector</i>	2607,50	3243,67	3432,25
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	3707,38	3169,47	2772,23
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	2586,08	3243,73	3442,32
w tym: of which:			
Produkcja artykułów spożywczych ..... <i>Manufacture of food products</i>	2449,92	3059,30	3365,28
Produkcja wyrobów tekstylnych ..... <i>Manufacture of textiles</i>	1958,26	2284,99	2357,19
Produkcja odzieży ..... <i>Manufacture of wearing apparel</i>	1598,72	2062,29	2188,51
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ..... <i>Manufacture of leather and related products</i>	1739,29	1935,89	2167,71
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^A ..... <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^A</i>	2094,78	2731,42	2874,22
Produkcja papieru i wyrobów z papieru ..... <i>Manufacture of paper and paper products</i>	2448,62	2984,56	3259,21
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji ..... <i>Printing and reproduction of recorded media</i>	2734,27	3299,15	3387,03
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych. <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	2796,90	3481,56	3578,51
Produkcja metali ..... <i>Manufacture of basic metals</i>	2761,34	3160,03	3383,33
Produkcja wyrobów z metali ^A ..... <i>Manufacture of metal products^A</i>	2910,00	3506,06	3584,55
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych ..... <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	2372,10	4191,17	4598,42
Produkcja urządzeń elektrycznych ..... <i>Manufacture of electrical equipment</i>	2944,84	3343,05	3711,23
Produkcja maszyn i urządzeń ^A ..... <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	3273,83	4298,41	4519,70
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^A ..... <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	2075,83	2981,42	3004,13
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego ..... <i>Manufacture of other transport equipment</i>	3248,87	4026,10	4278,95
Produkcja mebli ..... <i>Manufacture of furniture</i>	2338,54	2946,72	3169,19
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^A Electricity, gas, steam and air conditioning supply	3734,21	4372,86	4532,87
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^A ..... <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	3734,21	4372,86	4532,87
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^A. Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	2968,55	3591,79	3665,63
w tym: of which:			
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody ..... <i>Water collection, treatment and supply</i>	3157,82	3665,58	4079,07
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^A ..... <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>	2516,06	3034,09	3128,12

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding wages and salaries of persons employed abroad.

Budownictwo Construction

TABL. 6 (251). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł	w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	2870,8	3909,7	4246,0	3839,3	100,0	TOTAL
w tym:						of which:
Podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	1294,2	2098,4	2175,4	1697,7	44,2	Entities employing more than 9 persons
budowa budynków ^a	622,8	912,3	876,9	781,2	20,3	construction of buildings
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^a ...	415,7	776,4	763,2	518,7	13,5	civil engineering works
roboty budowlane specjalistyczne	255,6	409,7	535,3	397,8	10,4	specialised construction activities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa [warmińsko-mazurskiego], siłami własnymi (bez podwykonawców).

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the [Warmińsko-mazurskie] voivodship without subcontractors participation.

TABL. 7 (252). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym	SPECIFICATION
		Total	Works with an investment character	Works with a renovation (restoration) character	
		w mln zł	in mln zł		
OGÓŁEM	2005	1294,2	859,5	434,6	TOTAL
	2010	2098,4	1393,0	705,4	
	2015	2175,4	1139,1	1036,4	
	2016	1697,7	1206,6	491,1	
Budynki		1076,0	815,9	260,1	Buildings
Budynki mieszkalne		413,2	302,5	110,7	Residential buildings
budynki mieszkalne jednorodzinne ...		57,4	41,1	16,3	one-dwelling buildings
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszaniowe		341,7	255,6	86,1	two- and more dwelling buildings
budynki zbiorowego zamieszkania....		14,1	5,8	8,3	residences for communities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa [warmińsko-mazurskiego], siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the [Warmińsko-mazurskie] voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 7 (252). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE
OF CONSTRUCTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Roboty	Roboty	SPECIFICATION
		o charakterze inwestycyjnym Works with an investment character	o charakterze remontowym Works with a renovation (restoration) character	
		w mln zł	in mln zł	
Budynki (dok.)				Buildings (cont.)
Budynki niemieszkalne	662,9	513,5	149,4	Non-residential buildings
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego.....	20,9	12,2	8,6	hotels and similar buildings
budynki biurowe.....	49,8	38,3	11,5	office buildings
budynki handlowo-usługowe.....	134,4	97,4	37,0	wholesale and retail trade buildings
budynki transportu i łączności.....	6,9	4,0	2,9	traffic and communication buildings
budynki przemysłowe i magazynowe	260,4	207,6	52,9	industrial buildings and warehouses
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	72,5	55,2	17,3	public entertainment, education, hospital or institutional care buildings
pozostałe budynki niemieszkalne.....	118,0	98,8	19,1	other non-residential buildings
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej..	621,7	390,7	231,0	Civil engineering works
Infrastruktura transportu	177,5	95,2	82,2	Transport infrastructures
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe.....	162,9	93,4	69,5	highways, streets and roads
budowle wodne.....	5,8	0,6	5,2	harbours, waterways, dams and other waterworks
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne.....	429,7	285,0	144,7	Pipelines, communication and electricity lines
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe.....	310,2	184,9	125,3	long-distance pipelines, communication and electricity power lines
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	119,5	100,2	19,4	local pipelines and cables
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	6,9	6,8	0,1	Complex constructions on industrial sites
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe	7,6	3,7	4,0	Other civil engineering works

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa [warmińsko-mazurskiego], siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the [Warmińsko-mazurskie] voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 8 (253). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a**
BUILDINGS COMPLETED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Budynki^b	3239	3113	3164	2870	Buildings^b
w tym budynki mieszkalne jednomieszkańciowe oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkańciowe ^c	1932	2037	1985	1850	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
miasta	1544	924	817	781	<i>urban areas</i>
wieś	1695	2189	2347	2089	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^d	2905	2866	2859	2587	<i>Of which private buildings^d</i>
miasta	1294	762	621	610	<i>urban areas</i>
wieś	1611	2104	2238	1977	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednomieszkańciowe oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkańciowe ^c	1863	1980	1905	1752	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
niemieszkalne	892	627	749	653	<i>non-residential</i>
w tym gospodarstw rolnych	148	229	317	277	<i>of which farm buildings</i>
Kubatura^e w dam³	4776,0	4127,6	6427,3	5197,7	Cubic volume^e in dam³
w tym budynki mieszkalne jednomieszkańciowe oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkańciowe ^c	1896,1	1921,9	1954,0	1951,0	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
miasta	3180,2	1957,5	3578,1	2561,0	<i>urban areas</i>
wieś	1595,8	2170,1	2849,1	2636,7	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^d	2422,7	2497,0	3045,7	3001,3	<i>Of which private buildings^d</i>
miasta	1151,6	727,3	816,7	813,6	<i>urban areas</i>
wieś	1271,1	1769,7	2228,9	2187,8	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednomieszkańciowe oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkańciowe ^c	1528,0	1425,6	1411,3	1385,7	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
niemieszkalne	841,2	977,8	1540,7	1547,1	<i>non-residential</i>
w tym gospodarstw rolnych	365,1	479,4	751,9	898,2	<i>of which farm buildings</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 320. *b* Nowo wybudowane. *c* Bez domów letnich i domków wycieczkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). *d* Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem. *e* Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a See general notes, item 5 on page 320. *b* Newly built. *c* Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). *d* Realized by natural persons, foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent. *e* Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 (254). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDINGS COMPLETED^a BY TYPE OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	BUDYNKI ^b BUILDINGS ^b				
Budynki mieszkalne	2102	2298	2191	2032	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednomieszkaniowe oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	1932	2037	1985	1850	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings ^c
w tym jednomieszkaniowe	1839	1948	1898	1715	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	1	1	4	-	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	1137	815	973	838	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	124	21	51	77	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	14	23	41	22	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	206	140	131	92	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	-	1	3	-	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	458	185	222	179	Garage buildings
Budynki przemysłowe	51	42	68	43	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	99	96	76	98	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	5	14	22	8	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	2	8	3	4	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	2	6	1	6	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	13	26	16	6	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	148	241	319	280	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	7	4	8	3	Buildings used as places of worship and for religious activities

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 320. ^b Nowo wybudowane. ^c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). ^d Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a See general notes, item 5 on page 320. ^b Newly built. ^c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). ^d Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 (254). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)**
BUILDINGS COMPLETED BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
KUBATURA ^d w dam ³ CUBIC VOLUME ^d in dam ³					
Budynki mieszkalne	1968,6	2023,2	2053,1	2020,3	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednomieszkaniowe oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^b	1896,1	1921,9	1917,8	1951,0	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings ^b
w tym jednomieszkaniowe	1341,1	1322,2	1315,1	1207,0	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania.	14,5	11,7	17,3	0,8	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	2807,4	2104,4	4374,2	3177,4	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	80,8	82,8	100,6	80,0	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	33,6	74,5	485,9	63,0	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	736,6	356,9	789,8	323,1	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminall	-	9,5	76,7	-	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	60,0	45,4	62,1	63,1	Garage buildings
Budynki przemysłowe	383,7	323,1	1011,2	942,8	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	791,2	345,7	803,3	559,4	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	45,5	58,8	19,1	26,4	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	78,1	52,4	32,7	59,9	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	3,7	22,3	9,9	23,2	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	181,6	160,9	203,8	64,8	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	365,1	561,4	753,4	924,9	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	32,4	8,5	21,1	19,6	Buildings used as places of worship and for religious activities

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 320. b Nowo wybudowane. c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). d Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a See general notes, item 5 on page 320. b Newly built. c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). d Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 10 (255). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie.....	14786	10291	10380	Average paid employment
Sektor publiczny	163	68	87	Public sector
Sektor prywatny	14623	10222	10293	Private sector
Budowa budynków ^Δ	6673	4567	4621	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	4261	2672	2705	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	3852	3052	3054	Specialised construction activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	2564,98	3055,22	3099,72	Average monthly gross wages and salaries in zł
Sektor publiczny	2581,34	3123,65	3154,12	Public sector
Sektor prywatny	2564,80	3055,07	3099,26	Private sector
Budowa budynków ^Δ	2258,26	2566,60	2638,73	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	3369,51	4412,90	4381,40	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	2206,37	2597,75	2662,01	Specialised construction activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

DZIAŁ XVII

TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości **linii kolejowych eksploatowanych** w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. **Linia kolejowa** jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. Do **dróg krajowych** zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i ciężarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do **dróg wojewódzkich** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do **dróg powiatowych** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do **dróg gminnych** zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowemu potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do **dróg miejskich** zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do **dróg zamiejskich** zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

3. Dane o pojazdach samochodowych i ciągnikach zarejestrowanych według stanu w dniu 31 XII prezentowane są do 2001 r. według ewidencji prowadzonej przez wojewodów, w latach 2002–2008 – przez starostów, prezydentów miast i burmistrzów, od 2009 r. według centralnej ewi-

CHAPTER XVII

TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS

General notes

Transport

1. Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31 XII was established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and wide gauge railway lines (data concerning the length of these lines is given in terms of standard gauge lines) operating on that day. **The railway line** is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. **National roads** include:

- motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,
- international roads,
- roads which are other links ensuring the efficiency of the national road network,
- approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Voivodship roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among national roads.

Powiat roads include roads other than those mentioned above, which link powiat capital cities with gmina capital cities and gmina capital cities with other such cities.

Gmina roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Municipal roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Non-municipal roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

3. Data on road vehicles and tractors registered as of 31 XII have been presented until 2001 according to the register maintained by voivodes, while between 2002 and 2008 – by starosts, presidents of cities and mayors, since 2009 – according to central vehicle register maintained

dencji pojazdów prowadzonej obecnie przez Ministerstwo Cyfryzacji. Dane nie obejmują pojazdów wyrejestrowanych, a do 2010 r. – również pojazdów posiadających pozwolenie czasowe wydawane w końcu danego roku.

4. Informacje o komunikacji miejskiej naziemnej dotyczą **komunikacji autobusowej, tramwajowej i trolejbusowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, publicznych i prywatnych.

Komunikacja miejska – gminne przewozy pasażerskie wykonywane w granicach administracyjnych miasta albo miasta i gminy lub miast i gmin sąsiadujących, (jeśli zawarły porozumienie lub utworzyły związek międzygminny w celu wspólnej realizacji publicznego transportu zbiorowego); w przypadku gmin miejsko-wiejskich łącznie z obsługą strefy wiejskiej w tych gminach; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw prowadzących głównie komunikację zamiejską, a świadczących również usługi komunikacji miejskiej w niektórych miastach oraz linii komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

5. Dane o wypadkach drogowych obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Telekomunikacja

1. Informacje o łączności w ujęciu rzeczowym dotyczą – w zakresie usług telekomunikacyjnych – operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej, tj. sieci służącej do świadczenia usług telekomunikacyjnych (z wyłączeniem sieci wewnętrznej – sieci eksploatowanej przez podmioty wyłącznie na własne potrzeby lub założonej w budynkach niemieszkalnych usytuowanych na terenie jednej nieruchomości gruntowej).

2. Telefoniczne łącza główne obejmują standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjonarnej) oraz łącza w dostęпах ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transmisji głosu, obrazu, faksów, danych.

currently by the Ministry of Digital Affairs. Data do not include vehicles being devoid of car registration, and up to 2010 – also vehicles having temporary permission given by the end of reference year.

4. Information regarding urban ground transport concerns bus, tram and trolley bus communication and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies.

Urban transport – gmina transport of passengers carried out within the administrative borders of city or city and gmina or neighboring cities and gminas (if they signed agreement or association between gminas in order to implement together collective public transport); including service for rural area in urban-rural gminas; data do not include the activity of enterprises operating mainly in the scope of non-urban transport, but rendering also the services in the scope of urban transport in some cities as well as transport lines exclusively servicing work places.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles marked with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolley bus lines over which vehicles marked with separate numbers or letters travel.

5. Data regarding road traffic accidents cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

A **road traffic accident fatality** is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A **road traffic accident injury** is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Telecommunications

1. Information regarding communications, in tangible terms, concerns – in the scope of telecommunication services – operators of the public telecommunication network i.e., the network used for rendering telecommunications services (excluding internal networks – networks used by entities exclusively for their own needs or installed in non-residential buildings located on a single piece of real estate).

2. Telephone main line includes standard main line (fixed line telephone subscribers) and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e., a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data.

Transport. Telekomunikacja

Transport. Telecommunications

TABL. 1 (256). **LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE^a**

Stan w dniu 31 XII
RAILWAY LINES OPERATED^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w km		in km		
O G Ó Ł E M^b	1209	1215	1138	1081	T O T A L^b
Normalnotorowe	1209	1215	1138	1081	Standard gauge
w tym zelektryfikowane.....	490	492	497	505	of which electrified
Jednotorowe	908	914	837	780	single track
dwu- i więcej torowe.....	301	301	301	301	double and more tracks
Na 100 km² powierzchni ogólnej	5,0	5,0	4,7	4,5	Per 100 km² of total area

^a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami sieci kolejowej. ^b Nie wystąpiły linie kolejowe szerokotorowe.

^a Data concern PKP network and other entities managing railway network. ^b Broad gauge lines have not existed.

TABL. 2 (257). **DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI**

Stan w dniu 31 XII
HARD SURFACE PUBLIC ROADS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym o nawierzchni ulepszonej of which improved	
O G Ó Ł E M	12352	12644	13340	13389	12362	T O T A L
miejskie	1655	1763	1950	1912	1869	urban
zamiejskie.....	10697	10881	11391	11477	10494	out-of-town
Krajowe	1324	1327	1327	1328	1328	National
miejskie	183	184	176	177	177	urban
zamiejskie.....	1141	1143	1151	1151	1151	out-of-town
Wojewódzkie	1914	1912	1942	1915	1913	Voivodship
miejskie	191	194	205	201	201	urban
zamiejskie.....	1723	1718	1737	1714	1712	out-of-town
Powiatowe	7123	6980	6935	6886	6499	Powiat
miejskie	714	561	535	518	508	urban
zamiejskie.....	6408	6419	6399	6368	5991	out-of-town
Gminne.....	1993	2425	3136	3260	2622	Gmina
miejskie	567	824	1034	1016	983	urban
zamiejskie.....	1425	1601	2103	2244	1639	out-of-town

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: data of the General Directorate of National Road and Motorways.

TABL. 3 (258). **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a**
 Stan w dniu 31 XII
REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M^b	528496	782601	924691	962574	T O T A L^b
w tym:					of which:
Samochody osobowe	376218	578306	695656	726527	Passenger cars
Autobusy	2809	3526	4134	4166	Buses
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^c	66150	94175	105326	108076	Lorries and road tractors ^c
Ciągniki balastowe i rolnicze.....	45120	57718	62244	63438	Balast and agricultural tractors
Motocykle	34980	44140	51721	54462	Motorcycles

^a Patrz uwagi ogólne, ust 3 na str. 332. ^b Bez trolejbusów. ^c Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

^a See general notes, item 3 on page 332. ^b Excluding trolleybuses. ^c Including vans.

TABL. 4 (259). **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a**
 Stan w dniu 31 XII
REGULAR BUS COMMUNICATION LINES^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	811	881	749	782	National: number
długość w km ...	49626	56059	42064	43182	length in km
dalekobieżne: liczba	40	61	44	47	long distance: number
długość w km ...	11325	19098	12564	13000	length in km
regionalne: liczba.....	210	272	180	148	regional: number
długość w km ...	17892	19031	12870	11395	length in km
podmiejskie: liczba.....	543	542	493	555	suburban: number
długość w km ...	20290	17903	16317	18474	length in km
miejskie: liczba	18	6	32	32	urban: number
długość w km ...	119	27	313	313	length in km
Międzynarodowe: liczba	11	9	10	5	International: number
długość w km ...	8413	13355	13590	7650	length in km

^a Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzące regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

^a Enterprises employing more than 9 persons, providing regular national and international traffic; excluding urban transport enterprises.

TABL. 5 (260). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a**
HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					National communication
Przewozy ładunków w tys. t.....	1338,8	1082,7	2831,9	2769,3	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km.....	158,7	261,0	168,4	160,8	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób...	24213,0	18691,5	14222,6	13343,1	Transport of passengers ^b in thous
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	42,1	43,5	33,1	34,7	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International communication
Przewozy ładunków w tys. t.....	246,3	340,5	1770,0	1364,5	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km.....	1665,3	1060,6	1255,7	781,7	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób...	136,8	43,7	29,7	27,4	Transport of passengers ^b in thous
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	433,2	1282,0	1377,6	1369,6	Average transport distance per passenger in km

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. ^b Bez przewozów taborem komunikacji miejskiej.

^a Data concerns enterprises employing more than 9 persons. ^b Excluding transports by urban road transport fleet (of which by taxis).

TABL. 6 (261). **KOMUNIKACJA MIEJSKA^a**

Stan w dniu 31 XII

URBAN TRANSPORT^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna – linie w km	1072	1470	1244	1198	Transport network – lines in km
autobusowe	739	1428	1183	1137	bus
tramwajowe	15	42	61	61	tram
Tabor:					Fleet of:
autobusy: w sztukach	296	313	304	290	buses: in units
liczba miejsc w tys.	28,8	31,1	29,8	28,3	number of seats in thous.
tramwaje: w sztukach	38	40	41	44	trams: in units
liczba miejsc w tys.	5,3	5,5	5,7	6,2	number of seats in thous.
Przewozy pasażerów ^b (w ciągu roku) w mln:					Transport of passengers ^b (during the year) in mln:
komunikacja naziemna	68,0	73,6	53,8	63,3	ground transport

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Dane szacunkowe.

^a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. ^b Estimated data.

TABL. 7 (262). **WYPADKI DROGOWE^a I ICH OFIARY**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a AND THEIR CASUALTIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Wypadki	1936	1725	1535	1627	Accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	36,6	22,0	16,6	16,9	Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors ^b
Ofiary wypadków	2877	2506	2009	2183	Road traffic casualties
Śmiertelne	279	168	140	158	Fatalities
na 100 tys. ludności	19,5	11,6	9,7	11,0	per 100 thous. population
Ranni.....	2598	2338	1869	2025	Injured
na 100 tys. ludności	181,9	160,8	129,8	140,8	per 100 thous. population

a Zarejestrowane przez Policję. *b* Pojazdy według stanu w dniu 31 XII; od 2011 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

a Registered by the Police. *b* Vehicles as of 31 XII; since 2011 including road vehicles having temporary permission given at the end of the year.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 8 (263). **WYPADKI DROGOWE^a WEDŁUG SPRAWCÓW, WAŻNIEJSZYCH PRZYCZYN I RODZAJÓW POJAZDÓW**
ROAD ACCIDENTS^a BY CULPRITS MAJOR CAUSES AND TYPES OF VEHICLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	SPECIFICATION
Wypadki	1535	1627	Accidents
Z winy kierujących pojazdami	1259	1331	Guilt of drivers
w tym:			of which:
niedostosowanie prędkości do warunków ruchu.....	482	506	inappropriate speed for road conditions
nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu ..	258	237	non-compliance with vehicle right of way
nieprawidłowe wyprzedzanie	73	77	incorrectly overtaking
nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego ..	144	152	incorrectly behaviour towards the pedestrian
niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami	89	80	not keeping a safe distance between vehicles
Z winy pieszych	92	95	Guilt of pedestrians
w tym nieostrożne wejście na jezdnię	63	60	of which carelessly entering to the roadway
Pozostałe ^b	184	201	Others ^b
Pojazdy kierujących będących sprawcami wypadków	1259	1331	Vehicles of drivers being accident culprits
Samochody osobowe	996	997	Passenger cars
Motocykle	36	53	Motorcycles
Rowery	82	85	Bicycles
Motorowery.....	37	43	Mopeds
Samochody ciężarowe.....	64	104	Lorries
Inne pojazdy ^c	44	49	Other vehicles ^c
Wypadki z udziałem nietrzeźwych użytkowników dróg	139	171	Accidents involving intoxicated road users
w tym spowodowane przez nietrzeźwych:			of which caused by intoxicated:
Kierujących.....	118	145	Drivers
samochodami osobowymi.....	92	100	of passenger cars
motocyklami.....	4	4	of motorcycles
rowerami.....	12	14	of bicycles
motorowarami.....	9	19	of motor-bicycles
samochodami ciężarowymi.....	-	7	of lorries
innymi pojazdami.....	1	1	of other vehicles
Pieszycy	21	26	Pedestrians

a Zarejestrowanych przez Policję. *b* Dane obejmują winę pasażerów, współwinę uczestników ruchu oraz inne przyczyny. *c* Łącznie z pojazdami nieustalonymi.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

a Registered by the Police. *b* Data include guilt of passengers, complicity of traffic participants and other reasons. *c* Including unidentified vehicles.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

Telekomunikacja

Telecommunications

TABL. 9 (264). **ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE^a**

Stan w dniu 31 XII

TELEPHONE SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne w tys.	410,1	249,8	141,8	131,5	<i>Fixed main line in thous.</i>
w tym abonenci prywatni ^b	311,1	175,2	98,0	90,4	<i>of which private subscribers^b</i>
miasta	329,5	201,8	113,4	103,8	<i>urban areas</i>
w tym abonenci prywatni ^b	241,3	136,4	74,0	64,0	<i>of which private subscribers^b</i>
wieś	80,6	47,9	28,4	27,6	<i>rural areas</i>
w tym abonenci prywatni ^b	69,8	38,7	24,1	26,4	<i>of which private subscribers^b</i>
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjonarnej)	362,7	216,4	123,1	114,2	<i>of which standard main line (fixed line telephone subscribers)</i>
miasta	287,8	171,4	95,9	87,8	<i>urban areas</i>
wieś	74,9	45,0	27,2	26,4	<i>rural areas</i>
Aparaty telefoniczne publiczne samoinkasujące	3137	1620	279	147	<i>Public pay telephones</i>
miasta	2416	1014	169	86	<i>urban areas</i>
wieś	721	606	110	61	<i>rural areas</i>

^a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^b Posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych.

^a Data concern operators of public telecommunication network. ^b Possessing telephones installed in private dwellings.

DZIAŁ XVIII

HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których podstawowym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

- 1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:
  - punktach sprzedaży detalicznej,
  - hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
- 2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj. urzędом, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów-rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej w zakresie sprzedaży towarów konsumpcyjnych prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP); patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 3) na str. 28.

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny dla rolnictwa, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy mineralne lub chemiczne), materiały budowlane itp.

CHAPTER XVIII

TRADE AND CATERING

General notes

1. Information in this chapter, unless otherwise noted, concerns all entities of the national economy conducting trade or catering activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the basic activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with NACE rev. 2 in the section “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”.

2. Data concerning **retail sales** include:

- 1) sales of consumer and non-consumer goods in:
  - retail sales outlets,
  - wholesalers as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual need of the purchaser;
- 2) sales of trade commodities (consumer goods) as well as catering production in catering establishments.

Sales of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e., government offices, institutions, nurseries, nurseries schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, are marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer-producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales within the scope of consumer goods sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP); see general notes to the Yearbook, item 7, point 3) on page 28.

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods was made on the following basis; non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g., machinery for agriculture, seeds, animal feeds, crop protection chemicals, mineral or chemical fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność i napoje bezalkoholowe, napoje alkoholowe oraz towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

4. Dane o sprzedaży hurtowej towarów obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Podziału sklepów według form organizacyjnych dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m² i więcej, domy handlowe – od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 m² do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do pozostałych sklepów zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

Podziału sklepów według województw dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji sklepu.

The division of consumer goods into food and non-alcoholic beverages, alcoholic beverages as well as non-foodstuff goods was made by estimation.

*4. Data regarding the **wholesale sale of commodities** include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale sales also includes the value of sales realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sales realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.*

5. The division of stores by organizational forms was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Department stores and trade stores are stores with multiple departments, selling a broad and universal assortment, primarily non-foodstuff goods, with a sales floor area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for trade stores.

Supermarkets are stores with a sales floor from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.

Hipermarkets are stores with a sales floor above 2500 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.

Grocery stores are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption, with a sales floor from 120 to 399 m².

Specialized stores are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.).

Other stores include stores with a sales floor up to 119 m².

The division of shops by voivodships was made on the basis of the actual location of a shop.

6. Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

7. Do **placówek gastronomicznych** zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

8. Magazyny handlowe (hurtu i rozdzielcze detalu) są jednostkami organizacyjno-funkcjonalnymi podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem towarów. Magazynem jest jednostka przeznaczona do magazynowania towarów, zajmująca wyodrębnioną przestrzeń magazynową, wyposażona w środki techniczne i organizacyjne, dysponująca personelem do obsługi tych środków oraz prowadząca ewidencję stanu i ruchu zapasów.

9. Dane o działalności handlowej i gastronomicznej opracowano na podstawie danych ze sprawozdawczości. Dane dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek.

Informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób dane uogólniane są w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek.

10. Targowiska są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazaary).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

6. *Shops include public pharmacies.*

7. **Catering establishments** include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.

Portable retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

8. **Trade warehouses** (wholesale and retail distribution) are organizational and functional units of economic entities engaged in the turnover of commodities. A warehouse is an entity designated for storing up commodities, occupying separate storage space, equipped with the technical and organizational means as well as with the personnel to service these means and, in addition, registering the amount and the changes in stocks.

9. *Data regarding trade and catering activity are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons, data are generalized on the basis of the result of a sample survey conducted on a 5% sample of these entities.*

Information regarding shops and petrol stations are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons the data have been generalized on the basis of the results of sample survey conducted on a 5% sample of these entities.

10. Marketplaces are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or weekly (bazaars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons.

TABL. 1 (265). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w mln zł.....	11313,1	11566,6	15158,4	13772,0	T O T A L in mln zł
w tym w przedsiębiorstwach handlowych ^a :					of which in enterprises ^a :
w milionach złotych.....	1929,8	2290,3	2791,1	2320,5	in million zlotys
w %.....	17,1	19,8	18,4	16,8	in %
NA 1 MIESZKAŃCA w zł.....	7920	7954	10510	9578	PER CAPITA in zł

^a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba przekracza 49 osób.

^a Trade enterprises employing more than 49 persons.

TABL. 2 (266). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
RETAIL SALES BY GROUPS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS					
O G Ó Ł E M	4989,0	5464,1	6738,5	6406,0	T O T A L
W ODSETKACH IN PERCENT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Towary konsumpcyjne	77,2	63,2	78,2	81,3	Consumer goods
żywność i napoje bezalkoholowe ..	27,6	19,7	23,2	22,7	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe	5,8	4,3	4,5	4,6	alcoholic beverages
towary nieżywnościowe	43,8	39,2	50,5	54,0	non-foodstuffs
Towary niekonsumpcyjne	22,8	36,8	21,8	18,7	Non-consumer goods

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern trade enterprises (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.

TABL. 3 (267). **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH^a**
(ceny bieżące)
WHOLESALE SALES IN TRADE ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS					
O G Ó Ł E M	4963,8	5538,1	7172,4	8167,9	T O T A L
W ODSETKACH IN PERCENT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Żywność i napoje bezalkoholowe	13,6	13,7	10,3	9,2	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe	20,1	6,6	1,0	1,2	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	68,3	79,7	88,7	89,6	Non-foodstuffs goods ^b

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons. ^b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 (268). **SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW^{ab}**
Stan w dniu 31 XII
SHOPS BY ORGANIZATIONAL FORM AND PETROL STATIONS^{ab}
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Sklepy	12417	12814	12502	12598	T O T A L
Domy towarowe.....	2	1	1	1	Department stores
Domy handlowe.....	25	15	18	15	Trade stores
Supermarkety.....	124	196	283	282	Supermarkets
Hipermarkety.....	11	18	16	16	Hipermarkets
Sklepy powszechno.....	327	295	243	235	General shops
Sklepy wyspecjalizowane.....	733	1038	1360	1423	Specialized shops
Inne sklepy ^c	11195	11251	10581	10626	Other shops ^c
Stacje paliw	386	322	310	285	Petrol stations

a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 341. *b* Według lokalizacji sklepu/stacji paliw. *c* Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

a See general notes, item 9 on page 341. *b* According to location of shop/petrol station. *c* Data concern shops of economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 5 (269). **GASTRONOMIA^a**
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII).....	417	444	492	504	Number of catering establishments (as of 31 XII)
w tym restauracje.....	132	162	216	208	of which restaurants
Przychody z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł.....	197699	274419	413742	451860	Revenues from catering activity (current prices) in thous. zł
w tym:					of which:
z produkcji gastronomicznej.....	145983	217842	315825	355603	from catering production
ze sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych.....	28088	35415	69417	61685	from the sale of alcoholic beverages and tobacco

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 (270). **MAGAZYNY HANDLOWE^a**

Stan w dniu 31 XII
TRADE WAREHOUSES^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2015	SPECIFICATION
Magazyny zamknięte:				<i>Secured warehouses:</i>
liczba	637	516	516	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ² ...	338,6	940,4	353,3	<i>storage space in thous. m²</i>
Magazyny zadaszone:				<i>Roofed warehouses:</i>
liczba	39	74	79	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ² ...	11,2	63,0	55,9	<i>storage space in thous. m²</i>
Place składowe:				<i>Storage sites:</i>
liczba	89	117	100	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ² ...	169,2	257,2	307,9	<i>storage space in thous. m²</i>
Silosy i zbiorniki:				<i>Siloes and reservoirs:</i>
liczba	8	116	248	<i>number</i>
pojemność w dam ³	6,9	117,7	633,0	<i>capacity in dam³</i>

a Hurtu i rozdzielcze detalu; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. U w a g a. Od 2006 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 3 lata.

a Wholesale and retail distribution; data concern economic entities employing more than 9 person.

N o t e. Since 2006 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 7 (271). **TARGOWISKA**

Stan w dniu 31 XII
MARKETPLACES
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					<i>Permanent marketplaces:</i>
liczba	79	79	83	83	<i>number</i>
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej.....	69	74	80	80	<i>of which with predominance of small-retail sales</i>
powierzchnia targowisk w tys. m ² .	436,2	432,5	398,4	398,3	<i>area of marketplaces in thous. m²</i>
w tym sprzedażowa	254,5	255,6	218,6	218,3	<i>of which sales area</i>
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej.....	2443	2846	2822	2780	<i>permanent small-retail sales outlets</i>
w tym na targowiskach czynnych codziennie.....	1915	2343	2281	2232	<i>of which at marketplaces opened daily</i>
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	208	56	62	64	<i>Seasonal marketplaces^a (during the year)</i>
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł.....	5228,0	6858,5	3996,6	3833,1	<i>Annual receipts from marketplace fees in thous. zł</i>

a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

a Number of marketplaces or places located on streets and squares open periodically.

DZIAŁ XIX

FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. **Wyniki finansowe przedsiębiorstw** prezentuje się w dostosowaniu do ustawy o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1047, z późniejszymi zmianami).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują podmiotów prowadzących działalność bankową, maklerską, ubezpieczeniową oraz towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, a także samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. **Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne)** obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku;
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z najmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;
- 4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatków różnic kursowych nad ujemnymi.

CHAPTER XIX

FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. **The financial results of enterprises** are adjusted to the Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1047, with later amendments).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, brokerage houses, insurance companies, investment and pension societies, national investment funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in the agriculture.

2. **Revenues from total activity (sums received and due)** include:

- 1) net revenues from sale of products (goods and services), including subsidies on products;
- 2) net revenues from sale of goods and materials, including sums due from the sale of re-use packages);
- 3) other operating revenues, i.e. revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights), assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages, reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, revenues from social activities, revenues from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;
- 4) financial revenues, i.e. revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on term deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses.

3. Koszty uzyskania przychodów z całości działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wrobów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne, do których zalicza się: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, stratę ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży, z uwzględnieniem opustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Wynik zdarzeń nadzwyczajnych (zyski i straty nadzwyczajne) to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi.

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- 1) *the cost of products sold (goods and services), i.e. the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by charge in product inventories;*
- 2) *the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;*
- 3) *other operating costs, to which the following are included: loss on the sale of non-financial fixed assets i.e. surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written-off liabilities related to bankruptcy, composition or restructuring proceedings, reserves made for future certain liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;*
- 4) *financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investments, the surplus of foreign exchange losses over gains.*

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices, taking into account discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Result on extraordinary events (extraordinary profits and losses) are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity, and in particular, the result of coincidental events.

W 2016 r. wszelkie skutki zdarzeń, które do-tychczas wpływały na zyski i straty nadzwyczajne, są zaliczane odpowiednio do pozostałych przy-chodów operacyjnych i pozostałych kosztów operacyjnych.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik finansowy na działalności gospodar-czej, do 2015 r. korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zy-sku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg. Obej-muje on:

- część bieżącą, tj. podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczoną, tj. różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego (w związku z przejściowymi różnicami między wynikiem finansowym brutto a podstawą opo-datkowania, wynikającymi z odmienności mo-mentu ujęcia przychodu i kosztu zgodnie z przepisami o rachunkowości a przepisami podatkowymi) na koniec i początek okresu sprawozdawczego.

9. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finanso-wego brutto o obowiązkowe obciążenia.

10. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 4 obliczono następująco:

- 1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- 2) **wskaźnik rentowności obrotu:**
  - **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu dzia-łalności,
  - **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu dzia-łalności;
- 3) **wskaźnik płynności finansowej:**
  - **I stopnia** jako relację inwestycji krótko-terminowych do zobowiązań krótkotermino-nych bez funduszy specjalnych,
  - **II stopnia** jako relację inwestycji krótko-terminowych i należności krótkotermino-nych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
  - **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, należności krótkotermino-nych, inwestycji krótkoterminowych oraz krótkoterminowych rozliczeń międ-zyokresowych) do zobowiązań krótko-terminowych bez funduszy specjalnych.

In 2016 all economic effects of the events which previously affected the extraordinary profits and losses are classified as other operating revenues or other operating costs, respectively.

7. The gross financial result (profit or loss) is the result on economic activity, until 2015 cor-rected by result on extraordinary events.

8. Obligatory encumbrances on gross finan-cial result include corporate income tax and personal income tax as well as other payments resulting from separate regulations. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted. It includes:

- the current part, i.e. the tax presented in the tax declaration for a given reporting period,
- the deferred part, i.e. a difference between the state of provisions and assets, by virtue of deferred tax (because of the temporary differ-ences between the gross financial result and the basis for taxation resulting from the differ-ent moments of the income and cost state-ment, in accordance with the tax and ac-counting regulations) at the end and the begin-ning of the reporting period.

9. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

10. The economic relations presented in table 4 were calculated as follows:

- 1) **cost level indicator** as the relation of the costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;
- 2) **turnover profitability rate:**
  - **gross** as the relation of the gross finan-cial result to revenues from total activity,
  - **net** as the relation of the net financial re-sult to revenues from total activity;
- 3) **financial liquidity ratio of:**
  - **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities ex-cluding special funds,
  - **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues to short-term liabilities excluding special funds,
  - **third degree** as the relation of current assets (stocks, short-term dues, short-term investments and short-term inter-period settlements) to short-term liabilities excluding special funds.

11. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, należności krótkoterminowe, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

12. Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik finansowy netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego.

Do 2015 r. obejmowały również należne wpłaty na kapitał podstawowy oraz udziały (akcje) własne. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.), akcyjnych, komandytowo-akcyjnych – kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych – fundusz założycielski,
- w spółdzielniach – fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, partnerskich, cywilnych – kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

13. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

14. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

11. Current assets include: stocks, short-term dues, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and short-term inter-period settlements.

Dues from deliveries and services are included in short-term dues (irrespective of their due date).

12. Share equity (funds) is recorded in accounting ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: share capital (fund), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years, net financial result of the turnover year and write-offs from net profit for the turnover year.

Until 2015 it has also included share capital (fund) not paid up and entity's shares (stock). Share capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- *initial capital – in limited liability, joint stock, joint stock-limited companies,*
- *founders' capital – in state owned enterprises,*
- *participation fund – in cooperatives,*
- *owners' capital – in limited partnership, unlimited partnership, professional partnership and civil law partnership companies.*

Share capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in cooperatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

13. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from credits and loans and are divided into: long-term liabilities – when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities – when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of their due date).

14. *Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.*

TABL. 1 (272). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES
BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
Przychody z całokształtu działalności	27110,4	37599,8	47606,9	49617,0	Revenues from total activity
sektor publiczny	1274,0	1628,9	1709,6	1863,2	public sector
sektor prywatny	25836,4	35970,9	45897,4	47753,8	private sector
w tym:					of which:
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)	17010,8	25238,4	32509,6	33842,0	Net revenues from sale of products (goods and services)
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	9415,8	11383,6	13867,2	14690,1	Net revenues from sale of goods and materials
Przychody finansowe	231,3	320,8	373,5	269,5	Financial revenues
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	25935,0	35905,9	45670,8	47484,9	Costs of obtaining revenues from total activity
sektor publiczny	1273,7	1582,5	1703,9	1853,4	public sector
sektor prywatny	24661,3	34323,5	43966,9	45631,5	private sector
w tym:					of which:
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	17107,0	25346,0	32309,4	33707,1	Cost of products sold (goods and services)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	8204,5	9695,7	12007,2	12599,7	Value of goods and materials sold
Koszty finansowe	336,6	493,3	837,9	698,3	Financial costs
Wynik finansowy na działalności gospodarczej	1175,4	1693,9	1936,2	.	Financial result on economic activity
Sektor publiczny	0,3	46,4	5,7	.	Public sector
Sektor prywatny	1175,1	1647,4	1930,5	.	Private sector
Wynik zdarzeń nadzwyczajnych	1,6	2,3	-1,2	.	Result on extraordinary events
sektor publiczny	0,1	0,1	0,1	.	public sector
sektor prywatny	1,5	2,2	-1,3	.	private sector
Zyski nadzwyczajne	4,5	8,6	10,5	.	Extraordinary profits
Straty nadzwyczajne	2,9	6,4	11,7	.	Extraordinary losses
Wynik finansowy brutto	1177,0	1696,1	1935,0	2132,1	Gross financial result
sektor publiczny	0,3	46,5	5,8	9,8	public sector
sektor prywatny	1176,6	1649,6	1929,2	2122,4	private sector
Zysk brutto	1353,7	1969,8	2171,9	2399,4	Gross profit
Strata brutto	176,8	273,7	236,9	267,3	Gross loss
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	214,7	239,9^a	249,3	283,9	Obligatory encumbrances on gross financial result
sektor publiczny	9,1	15,3 ^a	8,0	9,6	public sector
sektor prywatny	205,7	224,6 ^a	241,3	274,3	private sector
W tym podatek dochodowy	211,1	239,9	249,3	283,9	Of which income tax
Wynik finansowy netto	962,2	1456,3	1685,7	1848,2	Net financial result
sektor publiczny	-8,7	31,3	-2,2	0,1	public sector
sektor prywatny	970,9	1425,0	1687,9	1848,1	private sector
Zysk netto	1143,8	1723,8	1918,6	2115,4	Net profit
Strata netto	181,6	267,6	232,9	267,2	Net loss

^a Obejmują tylko podatek dochodowy.

^a Include only income tax.

TABL. 2 (273). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody z całokształtu działalności Revenues from total activity	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności Costs of obtaining revenues from total activity	Wynik finansowy brutto Gross financial result	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto Obligatory encumbrances on gross financial result	Wynik finansowy netto Net financial result
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2005	27110,4	25935,0	1177,0	214,7	962,2
TOTAL	2010	37599,8	35905,9	1696,1	239,9 ^a	1456,3
	2015	47606,9	45670,8	1935,0	249,3	1685,7
	2016	49617,0	47484,9	2132,1	283,9	1848,2
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		830,3	773,0	57,3	5,0	52,2
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>						
Przemysł.....		31776,1	30252,1	1524,0	208,2	1315,8
<i>Industry</i>						
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe.....		30133,8	28695,3	1438,6	193,9	1244,7
<i>manufacturing</i>						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a		875,8	835,5	40,3	6,8	33,5
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>						
Budownictwo		1992,5	1858,7	133,8	18,2	115,7
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a		10826,2	10491,9	334,4	33,2	301,2
<i>Trade; repair of motor vehicles^a</i>						
Transport i gospodarka magazynowa		1222,0	1222,1	-0,1	4,5	-4,6
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^a		241,8	229,8	11,9	1,6	10,3
<i>Accommodation and catering^a</i>						
Informacja i komunikacja		163,3	169,3	-6,0	0,4	-6,4
<i>Information and communication</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^a		628,8	600,7	28,1	5,4	22,7
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....		425,7	401,0	24,7	3,1	21,6
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		395,0	397,0	-2,0	0,5	-2,4
<i>Human health and social work activities</i>						

^a Obejmują tylko podatek dochodowy.

^a Include only income tax.

TABL. 3 (274). PRZEDSIĘBIORSTWA WEDŁUG UZYSKANYCH WYNIKÓW FINANSOWYCH
 ENTERPRISES BY OBTAINED FINANCIAL RESULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba przedsiębiorstw Number of enterprises	Z wynikiem finansowym brutto With gross financial result		Z wynikiem finansowym netto With net financial result		
		dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) lub zerowym (0) negative (loss) or zero (0)	dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) lub zerowym (0) negative (loss) or zero (0)	
		w % ogółu przedsiębiorstw		in % of total of enterprises		
OGÓŁEM	2005	1555	79,7	20,4	77,9	22,1
TOTAL	2010	1596	80,8	19,2	80,6	19,4
	2015	1544	83,7	16,3	83,3	16,7
	2016	1483	82,7	17,3	82,2	17,8
sektor publiczny		149	73,2	26,8	72,5	27,5
<i>public sector</i>						
sektor prywatny		1334	83,7	16,3	83,3	16,7
<i>private sector</i>						
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		78	69,2	30,8	69,2	30,8
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>						
Przemysł		584	83,9	16,1	83,0	17,0
<i>Industry</i>						
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe		455	85,5	14,5	85,1	14,9
<i>manufacturing</i>						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		91	75,8	24,2	72,5	27,5
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>						
Budownictwo		141	80,1	19,9	79,4	20,6
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		396	86,9	13,1	86,9	13,1
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa		63	81,0	19,0	79,4	20,6
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		31	54,8	45,2	54,8	45,2
<i>Accommodation and catering^Δ</i>						
Informacja i komunikacja		13	46,2	53,8	46,2	53,8
<i>Information and communication</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		63	93,7	6,3	93,7	6,3
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		23	69,6	30,4	69,6	30,4
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		35	74,3	25,7	74,3	25,7
<i>Human health and social work activities</i>						

TABL. 4 (275). **RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH**
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	Wskaźnik rentowności obrotu Turnover profitability rate		Wskaźnik płynności finansowej Financial liquidity ratio of the			
		brutto gross	netto net	I stopnia first degree	II stopnia second degree	III stopnia third degree	
							w % in %
OGÓŁEM	2005	95,7	4,3	3,5	21,3	89,2	137,4
TOTAL	2010	95,5	4,5	3,9	25,8	106,0	162,9
	2015	95,9	4,1	3,5	31,0	107,4	171,0
	2016	95,7	4,3	3,7	29,7	102,1	167,4
sektor publiczny		99,5	0,5	0,0	105,3	165,9	210,9
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		95,6	4,4	3,9	26,6	99,5	165,5
<i>private sector</i>							
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		93,1	6,9	6,3	166,6	237,4	367,3
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł		95,2	4,8	4,1	24,0	104,5	161,8
<i>Industry</i>							
w tym: of which:							
przetwórstwo przemysłowe		95,2	4,8	4,1	20,9	102,4	161,1
<i>manufacturing</i>							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja		95,4	4,6	3,8	78,6	132,2	162,4
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>							
Budownictwo		93,3	6,7	5,8	32,6	96,3	213,9
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		96,9	3,1	2,8	11,9	67,0	147,8
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa		100,0	0,0	-0,4	40,6	119,5	137,5
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		95,1	4,9	4,3	32,7	56,5	65,0
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja		103,7	-3,7	-3,9	66,0	164,3	192,0
<i>Information and communication</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		95,5	4,5	3,6	194,9	236,7	284,2
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		94,2	5,8	5,1	160,0	223,1	298,6
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		100,5	-0,5	-0,6	21,9	71,5	82,8
<i>Human health and social work activities</i>							

TABL. 6 (277). **KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 XII

SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	W tym		Of which	
			kapitał (fundusz) podstawowy <i>share capital (fund)</i>	kapitał (fundusz) zapasowy <i>supplementary capital (fund)</i>	niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych <i>undistributed (unsettled) financial result from previous years</i>	wynik finansowy netto roku obrotowego <i>net financial result of the turnover year</i>
OGÓŁEM	2005	10725,0	6594,5	3187,7	-691,8	958,6
TOTAL	2010	13514,2	8079,8	3649,6	-845,2	1457,7
	2015	17298,4	8814,6	5565,2	-529,7	1672,4
	2016	18720,0	9045,0	6387,9	-515,1	1834,7
sektor publiczny		2766,0	1914,2	652,8	-98,6	0,1
<i>public sector</i>						
sektor prywatny		15954,0	7130,8	5735,1	-416,5	1834,6
<i>private sector</i>						
w tym: <i>of which:</i>						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		860,6	327,0	436,9	-163,3	53,7
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>						
Przemysł		12000,6	5729,1	3941,0	-203,9	1301,2
<i>Industry</i>						
w tym: <i>of which:</i>						
przetwórstwo przemysłowe		9372,6	4085,2	3238,1	-187,4	1230,1
<i>manufacturing</i>						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		1338,8	989,7	261,8	-25,0	33,5
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>						
Budownictwo		950,9	236,5	342,3	31,3	115,3
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		1990,1	715,2	850,1	8,4	301,3
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa		479,0	355,0	142,6	-73,9	-4,6
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		191,6	112,9	34,0	-46,9	10,3
<i>Accommodation and catering^Δ</i>						
Informacja i komunikacja		56,7	11,1	50,2	-4,2	-6,4
<i>Information and communication</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		1644,8	1254,3	353,2	1,0	22,7
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		161,6	72,0	48,0	-5,2	21,5
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		154,1	91,3	125,5	-26,0	-2,4
<i>Human health and social work activities</i>						

TABL. 7 (278). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY SPÓLEK^a**
Stan w dniu 31 XII
SHARE CAPITAL OF COMPANIES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym mienie		Of which estate	
			Skarbu Państwa of the State Treasury	państwowych osób prawnych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagra- nicznych of foreign persons
			w mln zł		in mln zł	
OGÓŁEM	2005	3362,5	126,5	114,5	1315,7	452,7
TOTAL	2010	5158,8	102,3	178,0	1169,3	1340,1
	2015	6329,9	59,5	206,9	1082,0	1354,7
	2016	6633,1	61,4	425,8	1117,5	1346,2
sektor publiczny		1900,4	49,8	425,8	0,2	-
<i>public sector</i>						
sektor prywatny		4732,6	11,6	0,0	1117,2	1346,2
<i>private sector</i>						
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		323,2	15,8	3,4	99,2	57,3
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>						
Przemysł		5042,2	0,6	368,8	579,1	1238,8
<i>Industry</i>						
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe		3439,6	-	5,0	563,3	1227,9
<i>manufacturing</i>						
dostawa wody; gospodarowanie ście- kami i odpadami; rekultywacja		987,1	-	1,1	10,1	0,5
<i>water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities</i>						
Budownictwo		82,5	-	-	59,0	-
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ		409,2	-	-	249,0	15,6
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa		301,9	8,6	-	45,1	19,6
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		102,9	15,7	-	26,9	0,0
<i>Accommodation and catering^Δ</i>						
Informacja i komunikacja		11,1	0,7	-	2,7	7,5
<i>Information and communication</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		88,6	3,0	50,6	4,0	-
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		50,9	16,9	-	2,3	4,8
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		89,0	-	-	39,4	0,7
<i>Human health and social work activities</i>						

^a Dane dotyczą spółek prawa handlowego, spółek cywilnych i innych spółek powołanych odrębnymi przepisami oraz zagranicznych przedsiębiorstw drobnej wytwórczości i oddziałów przedsiębiorców zagranicznych.

^a Data concerns commercial companies, civil law partnerships and others companies established on the basis of separate rules as well as foreign small-scale enterprises and branches of foreign enterprises.

TABL. 8 (279). **ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 XII

LIABILITIES OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term			
		razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym of which		
					kredyty i pożyczki credits and loans	z tytułu dostaw i usług from deliveries and services	
		w mln zł		in mln zł			
OGÓŁEM	2005	8056,0	2084,0	1600,6	5972,0	1601,5	3226,8
TOTAL	2010	13299,7	5121,8	2169,5	8177,9	2024,2	4406,5
	2015	14254,4	5065,6	2795,9	9188,8	2489,0	4554,4
	2016	14329,9	4816,3	3083,5	9513,6	2631,8	4772,4
sektor publiczny		886,0	428,2	328,9	457,8	72,8	169,8
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		13443,9	4388,0	2754,5	9055,9	2558,9	4602,6
<i>private sector</i>							
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		491,3	327,4	277,8	163,9	51,3	81,6
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł		9159,8	3225,0	1897,6	5934,8	1770,7	3001,9
<i>Industry</i>							
w tym: of which:							
przetwórstwo przemysłowe		8417,6	2839,8	1568,1	5577,8	1707,2	2834,5
<i>manufacturing</i>							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		457,1	250,4	236,6	206,7	52,3	95,3
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>							
Budownictwo		659,8	64,6	54,8	595,2	74,6	265,2
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		2329,9	374,6	335,6	1955,3	584,0	1115,3
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa		288,4	100,5	50,1	187,9	64,8	77,5
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		256,8	181,6	144,7	75,2	36,7	19,1
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja		40,5	8,0	5,7	32,5	8,5	15,4
<i>Information and communication</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		469,6	213,3	188,2	256,3	7,1	93,4
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		72,1	13,3	12,0	58,8	3,4	36,1
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		183,1	109,3	48,3	73,8	13,3	39,5
<i>Human health and social work activities</i>							

DZIAŁ XX

FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem.

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów, województwa).

3. Podstawę prawną dla lat 2000–2009 stanowi ustawa o finansach publicznych z dnia 30 VI 2005 r. (Dz. U. 2005 Nr 249, poz. 2104, z późniejszymi zmianami), a od 1 I 2010 r. z dnia 27 VIII 2009 r. (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1870, z późniejszymi zmianami). W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego podstawę prawną stanowi również:

- ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 446, z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 814, z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 486, z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 198, z późniejszymi zmianami),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 I 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1015),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 III 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (tekst jednolity Dz. U. 2014 poz. 1053, z późniejszymi zmianami).

4. Dochody i wydatki budżetów gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa uchwalane są przez właściwe rady na okres roku kalendarzowego, w terminach i na zasadach określonych w ustawach o samorządzie terytorialnym.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin

CHAPTER XX

PUBLIC FINANCE

General notes

1. Public finances include the processes connected with accumulation and allocation of public funds.

2. The presented data include information concerning the budgets of local government units (i.e., of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship).

3. The legal basis for years 2000–2009 is provided by the Law on Public Finances of 30 VI 2005 (Journal of Laws 2005 No. 249, item 2104 with later amendments) and since 1 I 2010 of 27 VIII 2009 (consolidated text, Journal of Laws 2016 item 1870, with later amendments). In case of the financial management of local government units, the legal basis is additionally provided by:

- the Law of 8 III 1990 on Gmina Local Government (uniform text Journal of Laws 2016 item 446, with later amendments),
- the Law of 5 VI 1998 on Powiat Local Government (uniform text Journal of Laws 2016 item 814, with later amendments),
- the Law of 5 VI 1998 on Voivodship Local Government (uniform text Journal of Laws 2016 item 486, with later amendments),
- the Law of 13 XI 2003 on Incomes of Local Government Units (uniform text Journal of Laws 2016 item 198, with later amendments),
- the Minister of Finances Regulation of 16 I 2014 on Budgetary Reporting (uniform text Journal of Laws 2016 item 1015),
- the Minister of Finances Regulation of 2 III 2010 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenue and Expenditure, and Funds from Foreign Resources (uniform text Journal of Laws 2014 item 1053, with later amendments).

4. Revenue and expenditure of budgets of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship are passed by the appropriate councils for a period of one calendar year, within periods and on the basis of principles defined in the Law on Local Government.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore in tables concerning revenue and expenditure of gminas, data for cities with powiat

podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

5. Na dochody jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- 1) dochody własne, tj.:
  - a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych),
  - b) wpływy z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny, leśny, podatek od środków transportowych, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową, opłata eksploatacyjna, opłata targowa,
  - c) dochody z majątku, np. dochody z najmu i dzierżawy,
  - d) środki pozyskane z innych źródeł na dofinansowanie zadań własnych;
- 2) dotacje:
  - a) celowe z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
  - b) przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich (paragrafy 200, 620 oraz od 2015 r. – 205 i 625),
  - c) otrzymane z funduszy celowych,
  - d) pozostałe dotacje, w tym realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego;
- 3) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

6. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego dzielą się na majątkowe (w tym inwestycyjne) i bieżące, do których zalicza się m.in.:

- wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi),
- wydatki na zakup materiałów i usług,
- dotacje m.in. dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,
- wydatki na obsługę długu,
- wydatki z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji.

7. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdawczości budżetowej Ministerstwa Finansów.

status include revenue of gminas as well as powiats and expenditure of both gmina and powiat are given jointly.

5. Revenue of local government units comprise:

- 1) *own revenue, i.e.:*
  - a) *revenue from shares in receipts from corporate and personal income taxes,*
  - b) *receipts from taxes and fees established and collected on the basis of separate acts, including the tax on real estate, the agricultural tax, forest tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, stamp duty, royalties for mineral exploration and marketplace stall trading fee,*
  - c) *revenue from property, e.g. revenue from renting and leasing,*
  - d) *funds from other sources for the additional financing of own tasks;*
- 2) *grants:*
  - a) *targeted grants from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, task realized on the basis of agreements with government administration bodies,*
  - b) *provided under programmes financed from European funds and other not reimbursable foreign funds and payments from the European funds budget (paragraphs 200, 620 and since 2015 – 205 and 625),*
  - c) *received from the state owned appropriated funds,*
  - d) *other grants, of which realised on the basis of agreements with bodies of the local government units;*
- 3) *general subvention from the state budget, consisting of the following parts: equalization, educational, compensatory, balancing and regional.*

6. Expenditure of local government units are divided into: property-related (including investment-related) and current expenditure, such as:

- *expenditure on wages and salaries (including derivatives),*
- *expenditure on the purchase of materials and services,*
- *grants, among others, for organisational and legal units operating within local government units budgets,*
- *expenditure on debt servicing,*
- *expenditure related to granting endorsements and guarantees.*

7. *Information concerning budgets of local government units is compiled on the basis of the Ministry of Finance budgetary reporting.*

TABL. 1 (280). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
		w tys. zł		in thous. zł		
O GÓŁEM	2005	3886514,1	2122542,7	789721,7	742990,9	231258,8
TOTAL	2010	6211860,8	3329021,9	1152954,9	1209501,1	520383,0
	2015	7873875,8	3933836,3	1751862,1	1262265,8	925911,6
	2016	7990769,0	4601524,7	1634762,0	1241294,5	513187,7
Dochody własne		3146920,8	1795263,0	848015,7	353668,6	149973,5
Own revenue						
w tym: of which:						
Udziały w podatku dochodowym		1277047,7	617110,8	376836,7	166226,0	116874,3
Share in income tax						
od osób prawnych		123744,8	18421,3	21782,6	3840,0	79700,9
corporate income tax						
od osób fizycznych		1153302,9	598689,5	355054,1	162386,0	37173,3
personal income tax						
Podatek od nieruchomości		643495,9	491858,2	151637,7	x	x
Tax on real estate						
Podatek rolny		110337,1	110005,4	331,7	x	x
Agricultural tax						
Podatek od środków transportowych		27699,4	20086,4	7613,0	x	x
Tax on means of transport						
Podatek od czynności cywilnoprawnych		55346,9	39250,8	16096,1	x	x
Tax on civil law transactions						
Oplata skarbowa		12585,3	7339,1	5246,2	x	x
Stamp duty						
Dochody z majątku		195252,6	136114,0	40241,9	17056,1	1840,6
Revenue from property						
w tym dochody z wynajmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze		75671,9	56976,9	10356,5	7814,0	524,5
of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character						
Środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł		40062,4	38350,6	672,8	951,8	87,2
Funds for additional financing of own tasks from other sources						

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 1 (280). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)**
REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
Dotacje ogółem ..... Total grants	2445447,7	1580071,6	388642,5	268059,7	208674,0
Dotacje celowe..... Targeted grants	2230628,9	1557887,3	305154,5	253638,9	113948,2
z budżetu państwa..... from the state budget	2138215,2	1526714,4	298232,9	216778,1	96489,9
na zadania: for tasks:					
z zakresu administracji rządowej..... for government administration tasks	1710734,5	1242085,3	243777,9	151046,2	73825,2
własne..... for own tasks	424393,0	282967,0	53910,7	64930,9	22584,4
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej..... realized on the basis of agreements with government administration bodies	3087,7	1662,2	544,3	801,0	80,2
na zadania realizowane na podstawie porozu- mień między jednostkami samorządu terytorialnego..... for tasks realized on the basis of agreements between local government units	46188,1	18164,4	2503,1	14523,0	10997,5
otrzymane z państwowych funduszy celowych... received from state appropriated funds	15671,3	4367,1	4157,1	3303,1	3844,1
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na do- finansowanie własnych zadań..... for financial assistance between local govern- ment units for additional financing of own tasks	30554,3	8641,4	261,4	19034,8	2616,7
Dotacje z paragrafów 200 i 620 ^b ..... Grants from paragraphs 200 and 620 ^b	177396,3	21910,5	76337,0	13655,0	65493,8
Dotacje z paragrafów 205 i 625 ^b ..... Grants from paragraphs 205 and 625 ^b	37422,5	273,7	7150,9	765,7	29232,0
Subwencja ogólna z budżetu państwa ..... General subvention from the state budget	2398400,5	1226190,2	398103,8	619566,3	154540,2
W tym część oświatowa..... Of which educational part	1653456,5	846263,1	356600,7	429129,8	21462,9

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. ^b Of the classification of budget revenue and expenditure.

TABL. 2 (281). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2016 R.**
REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY DIVISION IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM TOTAL	7990769,0	4601524,7	1634762,0	1241294,5	513187,7
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo..... Agriculture and hunting	125131,8	87523,3	67,5	225,3	37315,8
Przetwórstwo przemysłowe..... Manufacturing	2397,8	64,3	1974,5	-	359,1
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę..... Electricity, gas and water supply	9229,7	9229,7	-	-	-
Transport i łączność..... Transport and communication	346393,5	62863,4	122602,1	57461,6	103466,5
Gospodarka mieszkaniowa..... Dwelling economy	229493,1	146366,7	63921,4	18243,9	961,2
Działalność usługowa..... Service activity	36930,0	12518,8	3485,0	20586,9	339,3
Administracja publiczna..... Public administration	52078,6	30561,3	8381,3	7568,4	5567,6
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa..... Public safety and fire care	94811,5	2033,2	25637,4	67140,0	0,9
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowo- ści prawnej oraz wydatki związane z ich poborem Income taxes from legal persons, natural persons and other organizational units without legal per- sonality and expenses associated with their intake	2260427,8	1364602,9	581217,0	197522,8	117085,2
Różne rozliczenia..... Miscellaneous settlements	2563768,5	1260308,2	451199,6	622058,1	230202,6
Oświata i wychowanie..... Education	138701,3	92679,2	27085,3	18444,5	492,3
Ochrona zdrowia..... Health care	58368,2	1480,8	10035,8	46462,2	389,4
Pomoc społeczna..... Social assistance	1741040,2	1344465,9	246772,7	146996,0	2805,6
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej.. Other tasks in sphere of social policy	33292,1	5938,6	6955,4	18020,6	2377,5
Edukacyjna opieka wychowawcza..... Educational care	41482,9	25243,6	7180,4	9058,9	-
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska..... Municipal economy and environmental protection	171176,7	115079,6	51942,3	3148,4	1006,4
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego..... Culture and national heritage	7167,4	4694,3	936,7	122,4	1414,0
Kultura fizyczna..... Physical education	43569,0	21953,7	21387,1	227,9	0,2

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (282). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
		w tys. zł		in thous. zł		
O GÓŁEM	2005	3968170,1	2120603,4	791244,1	765253,0	291069,6
TOTAL	2010	6923222,1	3808388,9	1314791,7	1258629,4	541412,2
	2015	7899211,1	3821969,2	1895676,2	1232553,8	949011,8
	2016	7574362,4	4430731,4	1476911,2	1206091,5	460628,3
Wydatki bieżące		6846496,7	4026329,4	1366366,4	1076113,2	377687,8
Current expenditure						
w tym: of which:						
Dotacje		657312,0	255169,5	173820,6	83184,7	145137,2
Grants						
w tym dla samorządowych zakładów budżetowych		22631,5	12562,2	8644,2	1425,0	-
of which government budgetary establishments						
Świadczenia na rzecz osób fizycznych		1687366,3	1386282,7	237426,8	61735,5	1921,3
Benefits for natural persons						
Wydatki bieżące jednostek budżetowych		4416401,5	2342181,1	929735,7	921259,2	223225,5
Current expenditure of budgetary units						
w tym: of which:						
wynagrodzenia		2349440,9	1207884,5	473694,4	565814,5	102047,4
wages and salaries						
w tym osobowe		2129708,5	1095399,5	431718,9	508183,2	94406,8
of which personal						
pochodne od wynagrodzeń ^b		421944,3	224751,5	83874,5	94800,5	18517,7
derivatives from wages and salaries ^b						
zakup materiałów i usług		1291897,2	718690,5	314654,5	182595,2	75956,9
purchase of materials and services						
Wydatki na obsługę długu		70950,8	36016,5	18986,2	9557,0	6391,1
Expenditures on debt servicing						
w tym wypłaty z tytułu gwarancji i poręczeń		1274,7	257,7	1017,0	-	-
of which payments related to guarantees and endorsements						
Wydatki majątkowe		727865,7	404402,0	110544,8	129978,3	82940,6
Property expenditure						
W tym inwestycyjne ^c		669481,1	395303,9	89275,4	129117,3	55784,6
Of which investment expenditure ^c						

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. ^c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund as well as contribution to the Bridging Pension Fund. ^c Including grants for financing investment tasks of local government budgetary establishments.

TABL. 4 (283). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2016 R.**
EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY DIVISION IN 2016

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	7574362,4	4430731,4	1476911,2	1206091,5	460628,3
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	160579,9	111286,5	73,4	223,3	48996,8
<i>Agriculture and hunting</i>					
Przetwórstwo przemysłowe	6646,4	16,1	3270,3	-	3360,0
<i>Manufacturing</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	14613,7	14613,7	-	-	-
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Transport i łączność	809716,4	258213,0	175053,6	162149,9	214299,9
<i>Transport and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	128847,2	108651,6	13108,4	5569,2	1518,1
<i>Dwelling economy</i>					
Działalność usługowa	48131,4	20944,3	7753,9	16463,4	2969,9
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	677047,9	388017,4	94474,9	117088,4	77467,1
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	138517,7	34437,1	33354,8	68371,7	2354,1
<i>Public safety and fire care</i>					
Obsługa długu publicznego	70807,5	35873,3	18986,1	9557,0	6391,1
<i>Public debt servicing</i>					
Różne rozliczenia	11238,2	4772,7	6461,6	4,0	-
<i>Miscellaneous settlements</i>					
Oświata i wychowanie	2219593,9	1314217,4	507235,7	375604,8	22535,9
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	102401,9	22410,5	18785,2	57374,8	3831,3
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna	2108880,8	1547895,5	335352,3	221849,0	3784,0
<i>Social assistance</i>					
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej ..	100732,4	14357,4	20971,2	54152,8	11251,0
<i>Other tasks in sphere of social policy</i>					
Edukacyjna opieka wychowawcza	228277,7	61217,6	61621,1	103019,9	2419,1
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	363357,5	260031,8	99867,3	2107,7	1350,6
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	203651,6	130829,4	26505,7	2443,5	43873,0
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna	150337,0	93911,8	52314,8	763,2	3347,3
<i>Physical education</i>					

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

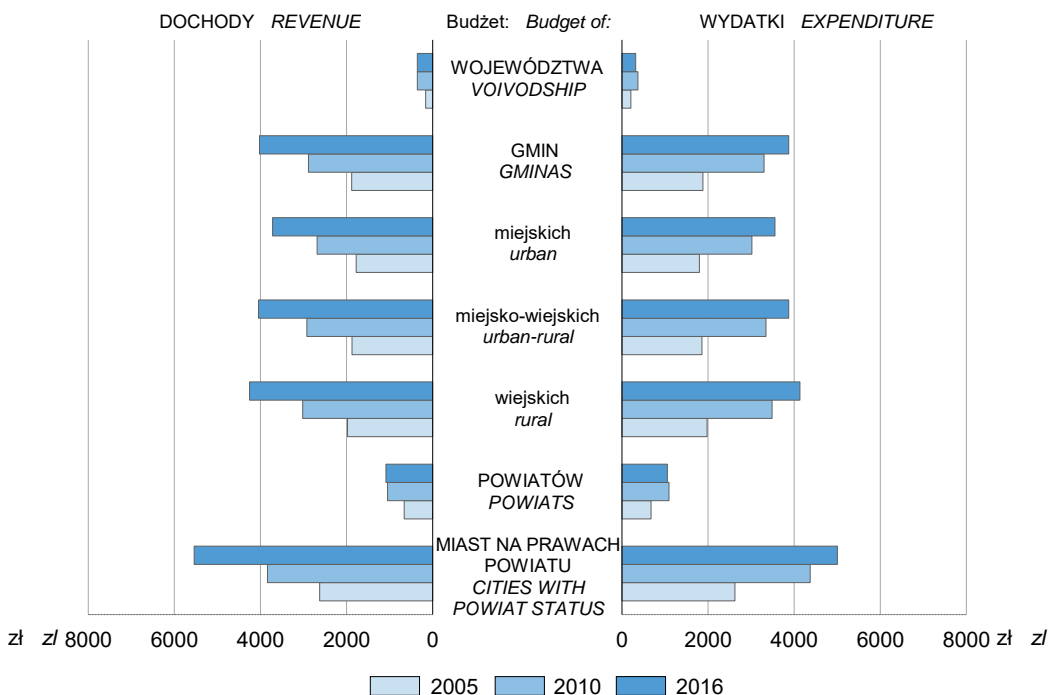
TABL. 5 (284). **PRZYCHODY I KOSZTY SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH**
REVENUE AND COSTS OF GOVERNMENT BUDGETARY ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Wojewódz-
		Total	Gminas ^a	Cities with powiat status	Powiaty	two Voivodship
		w tys. zł		in thous. zł		
Przychody	2015	169957,0	72183,6	92856,4	4917,1	-
Revenue	2016	156846,0	68829,5	82618,1	5398,3	-
w tym: of which:						
Przychody ze sprzedaży wyrobów, składników majątkowych i usług		75968,7	43322,9	30483,2	2162,6	-
<i>Revenue from sale of products, asset components and services</i>						
Dotacje z budżetów jednostek samorządu terytorialnego ^b		23057,7	12200,2	8292,9	2564,6	-
<i>Grants from local government units budgets^b</i>						
Koszty	2015	168210,6	70886,8	92386,1	4937,8	-
Costs	2016	155977,1	68226,2	82373,8	5377,2	-
w tym: of which:						
Materiały i usługi		76565,0	28068,6	47121,2	1375,2	-
<i>Materials and services</i>						
Podatek dochodowy od osób prawnych		339,7	240,3	79,9	19,5	-
<i>Corporate income tax</i>						
Wpłata nadwyżek do budżetów jednostek samo- rządu terytorialnego		114,0	91,2	22,9	-	-
<i>Surplus payments to local government units budgets</i>						

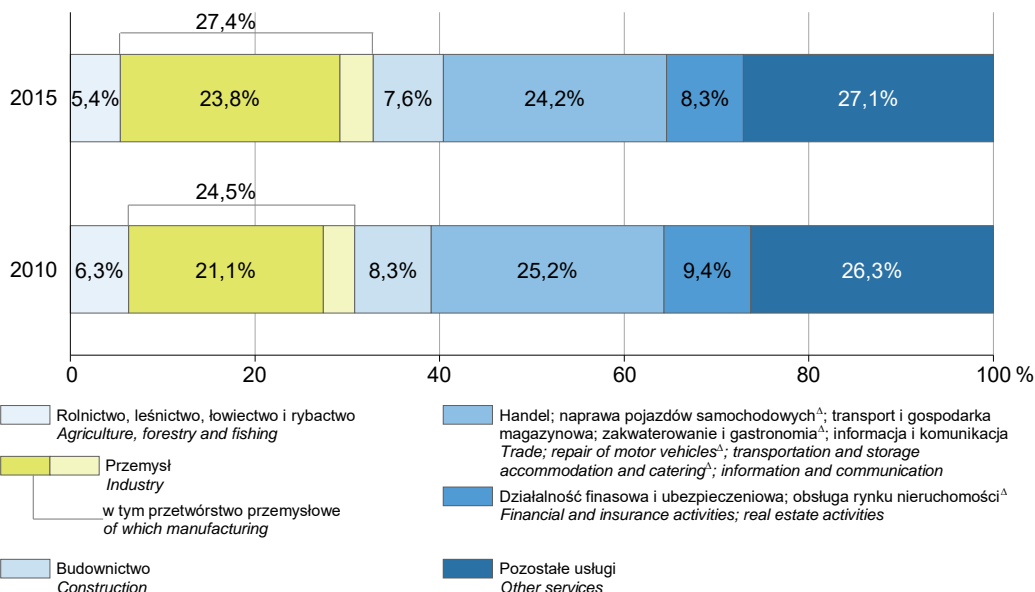
^a Bez przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Łącznie z dotacjami z budżetu państwa oraz płatnościami w ramach budżetu środków europejskich.

^a Excluding revenue and costs of government budgetary establishments of gminas which are also cities with powiat status. ^b Including grants from the state budget as well as payments within the European funds budget.

DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO NA 1 MIESZKAŃCA REVENUE AND EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS PER CAPITA

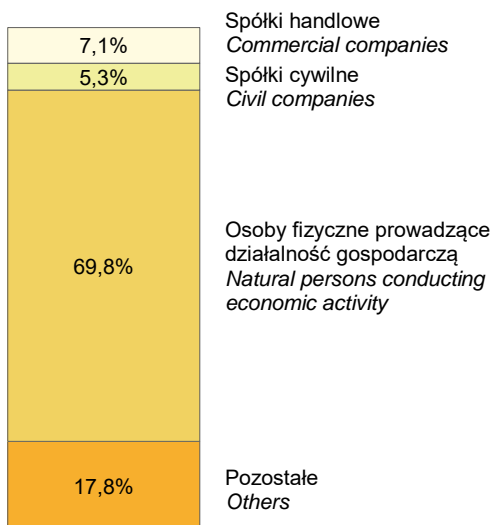

STRUKTURA WARTOŚCI DODANEJ BRUTTO WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI (ceny bieżące) STRUCTURE OF GROSS VALUE ADDED BY KINDS OF ACTIVITIES (current prices)

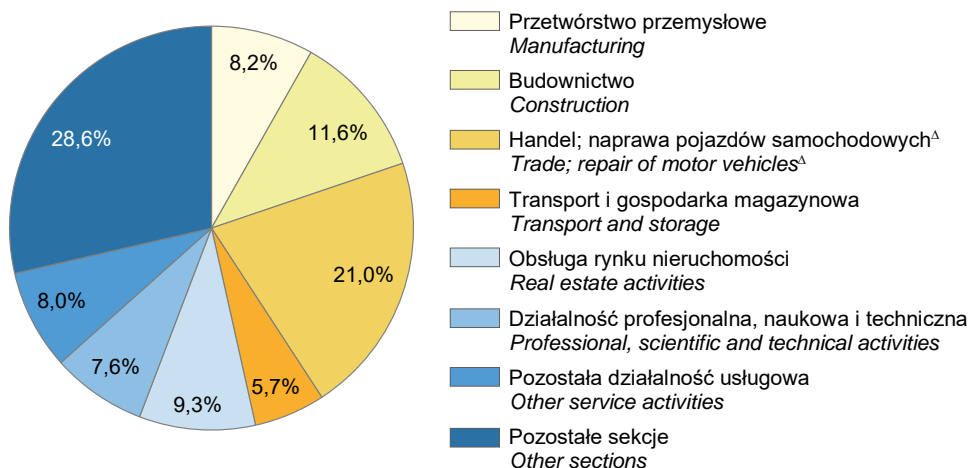

STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ^a W 2016 R.
STRUCTURE OF ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN 2016

WEDŁUG FORM PRAWNYCH
BY LEGAL STATUS

WEDŁUG SEKCJI PKD
BY PKD SECTIONS

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

DZIAŁ XXI

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, udoskonalenia gruntów, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących), z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji PKD 2007 zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np. budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

CHAPTER XXI

INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as civil engineering works), of which, i.a. construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e., detailed meliorations, improvements to land, livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (included exclusively in data expressed at current prices), except for interests not included in outlays on fixed assets by units that use. International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005.

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g. residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

Od 2005 r. nakłady inwestycyjne na drogi publiczne, ulice i place zalicza się do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.

3. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółki cywilne z liczbą pracujących powyżej 9 osób – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i spółki cywilne z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo mieszkaniowe, rekreacyjne (nieprzystosowane do stałego zamieszkania) oraz budownictwo sakralne – ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytkowania. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytkowania w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonego w końcu i na początku danego roku.

4. Podziału nakładów inwestycyjnych według województw dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji inwestycji.

Środki trwałe

1. Do środków trwałych zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z poboczami i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu, uznawanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2016 poz. 1047, z późniejszymi zmianami).

Since 2005 investment outlays on public roads, streets and squares are included in the section „Transportation and storage”.

3. The value of investment outlays incurred by:

- *legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,*
- *legal persons and organizational entities without legal personality employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private residential construction and private recreational construction (not adapted for permanent residence) and on sacral construction, was estimated.*

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e. do not include the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

4. The division of investment outlays by voivodships was made on the basis of the actual location of the investment.

Fixed assets

1. Fixed assets include asset components and other objects completed and ready for usage, with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land, livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 cooperative ownership right to residential premise and cooperative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 1991, as a fixed asset, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance with Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1047, with later amendments).

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładowi poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto środków trwałych w bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 XII należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
  - przed 1 I 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
  - po 1 I 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia,
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR) wprowadzone od 1 I 2005 r. – również wycenę według wartości godziwej.

3. Dane według sekcji PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”.

4. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółek cywilnych z liczbą pracujących powyżej 9 osób – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i spółek cywilnych z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych oraz budowli wodnych – ustalono szacunkowo.

2. The gross value of fixed assets is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The **gross value of fixed assets at current book-keeping prices** as of 31 XII is understood,:

- within the scope of fixed assets designated for exploitation:
  - before 1 I 1995 – the value at replacement prices of September 1994,
  - after 1 I 1995 – the purchase or manufacturing value at current prices,
- in units that used International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005 – also revaluation according to fair value.

3. Data by sections of the NACE Rev. 2 were compiled using the **enterprise method**, i.e., all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was included on the basis of the superior kind of activity, e.g. in an enterprise classified in the section „Manufacturing” all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care, etc.) are included in the section „Manufacturing”. An exception are residential buildings on private farms in agriculture, which were classified in the section „Real estate activities”.

4. The gross value of fixed assets:

- of legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons was compiled on the basis of statistical reports,
- of legal persons and organizational entities without legal personality employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations and water structures, was estimated.

5. Od 2010 r. wartość dróg publicznych, ulic i placów zaliczono do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”, dane za lata poprzednie podano w warunkach porównywalnych z danymi za 2010 r.

6. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

- 1) budynki i budowle:
    - a) budynki i lokale; od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),
    - b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);
  - 2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
    - a) kotły i maszyny energetyczne,
    - b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
    - c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
    - d) urządzenia techniczne,
    - e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
  - 3) środki transportu;
  - 4) pozostałe środki trwałe, tj.: zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).
7. Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 w układzie województw dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

5. Since 2010 the value of public roads, streets and squares was included in the section „Transportation and storage”, data for previous years are given in conditions comparable with data for 2010.

6. The value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets. The grouping includes:

- 1) buildings and structures:
  - a) buildings and places; since 1 I 2002 cooperative ownership right to residential premise as well as cooperative right to non-residential (utilitarian) premise,
  - b) land and water engineering constructions (excluding detailed meliorations);
- 2) machinery, technical equipment and tools:
  - a) boilers and power industry machinery,
  - b) general usage machinery, equipment and apparatus,
  - c) special use machinery, equipment and apparatus,
  - d) technical equipment,
  - e) tools, instruments, moveables and endowments;
- 3) transport equipment;
- 4) other fixed assets, i.e., long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).

7. The division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections by voivodships was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

Inwestycje

Investments

TABL. 1 (285). **NAKLĄDY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS^b (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM	6548,3	8057,1	7104,5
TOTAL			
sektor publiczny	3587,7	4154,8	3441,3
<i>public sector</i>			
sektor prywatny	2960,6	3902,3	3663,3
<i>private sector</i>			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	248,3	414,6	416,7
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>			
Przemysł	1636,3	2729,4	2137,7
<i>Industry</i>			
w tym:			
<i>of which:</i>			
przetwórstwo przemysłowe	855,9	1660,3	1567,2
<i>manufacturing</i>			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a	515,3	396,7	133,7
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>			
Budownictwo	156,1	91,7	78,6
<i>Construction</i>			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a	402,9	391,8	341,5
<i>Trade; repair of motor vehicles^a</i>			
Transport i gospodarka magazynowa ^b	1803,7	2120,0	2525,8
<i>Transportation and storage^b</i>			
Zakwaterowanie i gastronomia ^a	243,5	98,3	56,2
<i>Accommodation and catering^a</i>			
Informacja i komunikacja	42,0	72,7	79,4
<i>Information and communication</i>			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	35,2	30,2	24,2
<i>Financial and insurance activities</i>			
Obsługa rynku nieruchomości ^a	791,3	788,2	662,4
<i>Real estate activities</i>			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..	63,5	77,2	82,4
<i>Professional, scientific and technical activities</i>			
Administrowanie i działalność wspierająca ^a	23,9	111,9	88,5
<i>Administrative and support service activities</i>			
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	305,7	450,8	136,8
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>			
Edukacja	259,1	138,2	118,5
<i>Education</i>			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	148,7	150,7	175,7
<i>Human health and social work activities</i>			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	368,4	369,8	163,9
<i>Arts, entertainment and recreation</i>			
Pozostała działalność usługowa	19,7	21,7	16,3
<i>Other service activities</i>			

^a Według lokalizacji inwestycji. ^b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.

^a According to investment location. ^b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

TABL. 2 (286). **NAKLADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016
		w mln zł	in mln zł
OGÓŁEM	2356,9	3997,4	2980,0
TOTAL			
sektor publiczny	793,8	1482,4	677,6
<i>public sector</i>			
sektor prywatny	1563,2	2514,9	2302,5
<i>private sector</i>			
w tym: of which:			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	64,9	118,1	102,0
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>			
Przemysł	1284,9	2561,6	2040,6
<i>Industry</i>			
w tym: of which:			
przetwórstwo przemysłowe	814,8	1623,3	1530,4
<i>manufacturing</i>			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	215,9	281,1	82,7
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>			
Budownictwo	111,8	54,7	35,4
<i>Construction</i>			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ...	315,4	317,0	277,3
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>			
Transport i gospodarka magazynowa	170,9	538,5	153,9
<i>Transportation and storage</i>			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	43,5	73,8	27,9
<i>Accommodation and catering^Δ</i>			
Informacja i komunikacja	20,1	53,5	74,3
<i>Information and communication</i>			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	67,2	39,0	37,7
<i>Real estate activities</i>			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	46,4	30,0	34,7
<i>Professional, scientific and technical activities</i>			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	97,5	77,4	86,0
<i>Human health and social work activities</i>			

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 3 (287). **NAKLADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment	
					w mln zł
OGÓŁEM	2010	1898,9	895,4	828,8	164,9
TOTAL	2015	2553,5	945,3	1348,5	251,8
	2016	2087,7	756,0	1082,7	236,0
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		103,9	55,1	33,1	14,1
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł.....		1505,6	505,5	909,2	79,9
<i>Industry</i>					
w tym: of which:					
przetwórstwo przemysłowe		1333,7	434,5	826,4	63,1
<i>manufacturing</i>					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		82,4	44,7	23,7	12,8
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
Budownictwo		33,9	11,8	14,0	8,2
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		146,8	67,9	42,8	35,9
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa		46,3	12,0	10,9	23,3
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		25,4	19,6	4,8	0,9
<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
Informacja i komunikacja		3,6	0,4	2,6	0,6
<i>Information and communication</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		23,4	21,1	2,0	0,4
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..		23,3	5,5	17,1	0,7
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		84,5	41,9	39,0	3,7
<i>Human health and social work activities</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons, according to investor seat.

Środki trwałe

Fixed assets

TABL. 4 (288). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (bieżące ceny ewidencyjne)**
 Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016
	w mln zł		in mln zł
O G Ó Ł E M	73617,5	102145,2	107524,3
T O T A L			
sektor publiczny	31142,9	47113,9	49182,0
<i>public sector</i>			
sektor prywatny	42474,6	55031,3	58342,3
<i>private sector</i>			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	7527,0	8916,5	9256,1
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>			
Przemysł.....	19548,1	27011,8	28370,3
<i>Industry</i>			
w tym:			
<i>of which:</i>			
przetwórstwo przemysłowe.....	13098,5	16799,2	18150,5
<i>manufacturing</i>			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	3380,2	5589,8	5681,3
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>			
Budownictwo	1059,9	1309,3	1337,2
<i>Construction</i>			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ...	3159,9	4065,9	4178,3
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>			
Transport i gospodarka magazynowa ^b	15039,7	23458,8	25471,0
<i>Transportation and storage^b</i>			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1065,3	1670,5	1620,0
<i>Accommodation and catering^Δ</i>			
Informacja i komunikacja	1470,9	1729,8	2067,4
<i>Information and communication</i>			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	422,4	505,4	520,2
<i>Financial and insurance activities</i>			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	14846,1	18500,8	19124,1
<i>Real estate activities</i>			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	487,7	797,2	832,5
<i>Professional, scientific and technical activities</i>			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	258,4	623,7	692,6
<i>Administrative and support service activities</i>			
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.....	2823,2	4708,5	4781,6
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>			
Edukacja.....	2703,2	3871,7	3949,7
<i>Education</i>			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1852,2	2822,1	2949,7
<i>Human health and social work activities</i>			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	1180,2	1890,9	2106,1
<i>Arts, entertainment and recreation</i>			
Pozostała działalność usługowa	173,4	262,5	267,4
<i>Other service activities</i>			

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności. ^b Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów.

^a The division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.
^b Including value of public roads, streets and squares.

TABL. 5 (289). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
(bieżące ceny ewidencyjne)
 Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping
 prices)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2016
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM	29605,6	38776,7	40485,8
TOTAL			
sektor publiczny	7316,7	10570,5	10393,4
<i>public sector</i>			
sektor prywatny	22288,8	28206,2	30092,3
<i>private sector</i>			
w tym: of which:			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1797,6	2174,5	2232,8
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>			
Przemysł.....	17124,6	23353,5	24645,8
<i>Industry</i>			
w tym: of which:			
przetwórstwo przemysłowe.....	12558,8	16106,2	17405,2
<i>manufacturing</i>			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	1670,9	2941,1	3036,3
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>			
Budownictwo	739,6	747,2	717,1
<i>Construction</i>			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ...	2056,2	2557,7	2600,5
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>			
Transport i gospodarka magazynowa	547,8	998,9	1028,4
<i>Transportation and storage</i>			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	714,7	1132,1	1034,9
<i>Accommodation and catering^Δ</i>			
Informacja i komunikacja	1368,8	1521,5	1850,9
<i>Information and communication</i>			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2715,6	2592,3	2549,5
<i>Real estate activities</i>			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	199,8	301,1	319,7
<i>Professional, scientific and technical activities</i>			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1187,9	1919,6	1939,6
<i>Human health and social work activities</i>			

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

DZIAŁ XXII

RACHUNKI REGIONALNE

Uwagi ogólne

1. Rachunki regionalne opracowano zgodnie z zasadami „Europejskiego Systemu Rachunków 2010 (ESA 2010)” wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 V 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26 VI 2013 r., z późniejszymi zmianami).

2. W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

3. Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

4. Wartość dodana brutto (WDB) mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

5. Produkcja globalna obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

CHAPTER XXII

REGIONAL ACCOUNTS

General notes

1. Regional accounts were compiled according to the principles of the “European System of Accounts 2010 (the ESA 2010)”, introduced by Regulation (EU) No 549/2013 of the European Parliament and of the Council of 21 V 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union (Official Journal of the EU L 174, 26 VI 2013, with later amendments).

2. The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

3. Gross domestic product (GDP) presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all domestic institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

Current prices from the year preceding the reference year were adopted as constant prices in the calculations of gross domestic product volume indices.

4. Gross value added (GVA) measures the newly generated value as a result of the production activity of domestic institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

5. Gross output includes the value of goods and services produced by all domestic institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

6. Zużycie pośrednie obejmuje wartość zużytych materiałów (łącznie z paliwami) netto (po odjęciu wartości odpadów użytkowych), surowców (łącznie z opakowaniami), energii, gazów technicznych i usług obcych (obróbka obca, usługi transportowe, najem sprzętu, usługi telekomunikacyjne i obliczeniowe, prowizje płacone za usługi bankowe), usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM) oraz koszty podróży służbowych (bez diet) i inne koszty (np. koszty reklamy, reprezentacji, dzierżawy i najmu, koszty biletów służbowych, koszty ryczałtów za używanie własnych pojazdów do celów służbowych, opłaty giełdowe i opłaty z tytułu uczestnictwa w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych). Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

7. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

8. Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych składają się z nadwyżki operacyjnej brutto łącznie z dochodem mieszanym brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców powiększone o składki na Fundusz Pracy i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

9. Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki bieżące od dochodów, majątku itp., składki netto na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniądze, pozostałe świadczenia z ubezpieczeń społecznych, świadczenia z pomocy społecznej pieniądze) oraz pozostałe transfery bieżące.

6. Intermediate consumption includes the value of consumed materials (including fuels) in net terms (after subtracting the value of recyclable wastes), raw materials (including packaging), energy, technological gases, outside services (outside processing, transport services, equipment rental, telecommunication and accounting services, commissions paid for banking services), financial intermediation services indirectly measured (FISIM), costs of business trips (excluding travelling allowances) and other costs (e.g. advertising, representation, rental and leasing costs, ticket costs for official business, costs of lump-sum payments for using personal vehicles for official business, stock exchange payments as well as payments from participating in the National Depository for Securities). Intermediate consumption is valued at purchaser's prices.

7. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.

8. Gross primary income in the households sector is comprised of the gross operating surplus jointly with the gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees, i.e. wages and salaries jointly with contributions to social security and health security paid by employees, contributions to social security paid by employers increased by the Labour Fund and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

9. Gross disposable income in the households sector is obtained as a result of correcting gross primary income by: current taxes on income, wealth, etc., net social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, other social security benefits, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

10. Grupowanie danych z rachunków regionalnych według województw w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

11. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw niefinansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe) i prowadzące księgi rachunkowe,
- 2) sektor instytucji finansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz ubezpieczeniami,
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono jednostki będące producentami nierynkowymi, których produkcja przeznaczona jest na spożycie indywidualne i ogólnospołeczne, finansowane z obowiązkowych płatności dokonywanych przez jednostki należące do pozostałych sektorów, a także jednostki, których podstawową działalnością jest redystrybucja dochodu i bogactwa narodowego oraz jednostki kontrolowane przez sektor, które zgodnie z metodologią ESA 2010 spełniają kryteria zaliczenia do sektora,
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób i prowadzące uproszczoną ewidencję księgową, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

10. *Grouping regional accounts data by voivodships according to kind of activity of the Polish Classification of Activities (PKD 2007) was accomplished applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e. by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.*

11. *Criteria of classifying a given unit of the national economy into specific **institutional sectors** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:*

- 1) *non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services) and keeping accounting books,*
- 2) *financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as in insurance activity,*
- 3) *general government sector which consists of institutional units which are non-market producers whose output is intended for individual and collective consumption, and are financed by compulsory payments made by units belonging to other sectors, and institutional units principally engaged in the redistribution of national income and wealth as well as units which are controlled by the sector and accordingly to the ESA 2010 meet criteria for including in the sector,*
- 4) *households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working on own-account outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons and keeping simplified accounting books as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,*

5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

12. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek szarej gospodarki oraz działalności nielegalnej. **Szara gospodarka** obejmuje legalną produkcję ukrytą szacowaną dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych sektora prywatnego z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej, głównie w działalności usługowej (w tym osób świadczących usługi prostytutki).

W ramach **działalności nielegalnej** ujęto szacunki dotyczące działalności osób czerpiących korzyści z tytułu świadczenia usług prostytutki przez inne osoby, produkcji i handlu narkotykami oraz przemytu papierosów.

13. Dane z rachunków regionalnych za lata 2010–2015 zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych w ślad za rewizją w rocznych rachunkach narodowych, dokonaną stosownie do standardowej procedury dotyczącej nadmiernego deficytu (tzw. notyfikacja fiskalna). Zmiany dotyczyły przeklasyfikowania kolejnych jednostek publicznych do sektora instytucji rządowych i samorządowych.

14. Szczegółowy opis zmian wprowadzonych do rachunków narodowych znajduje się w notatce informacyjnej GUS „Skorygowany szacunek produktu krajowego brutto za 2016 rok” z dnia 23 X 2017 r., dostępnej na stronie

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/skorygowany-szacunek-produktu-krajowego-brutto-za-2016-rok,9,3.html>.

15. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (uwagi metodyczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2015 r.”.

5) *non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and units of religious organizations.*

12. *The estimation of the hidden economy and illegal activities is included in the regional accounts. **Hidden economy** covers the legal concealed production estimated for registered economic entities of private sector employing up to 9 persons (irrespective of the legal form), employing from 10 to 49 persons (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work, primarily within the service activity (including persons providing prostitution services).*

*Within **illegal activities** there were included estimations concerning activity of persons deriving profits from exploiting prostitution, production and trafficking in narcotics and smuggling of cigarettes.*

13. *Data from the regional accounts for the years 2010–2015 were changed in relation to those previously published as a consequence of revision in the annual national accounts, made due to the standard excessive deficit procedure (the so-called fiscal notification). Changes concerned reclassification of further public entities into the general government sector.*

14. *Detailed description of the changes, introduced in the national accounts, can be found in the CSO news release: „Revised estimate of gross domestic product for the year 2016” of 23 X 2017, available at website*

<http://stat.gov.pl/en/topics/national-accounts/annual-national-accounts/revised-estimate-of-gross-domestic-product-for-the-year-2016,6,1.html>

15. *Explanations concerning regional accounts (methodological notes and basic concepts) are placed in the publication „Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2015”.*

TABL. 1 (290). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2014	2015	2010	2014	2015
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent		
O G Ó Ł E M ..... TOTAL	39547	46191	47853	x	x	x
W tym wartość dodana brutto ... Of which gross value added	34793	40960	42453	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:						
przedsiębiorstw niefinansowych non-financial corporations	14291	17276	18389	41,1	42,2	43,3
instytucji rządowych i samorządowych ..... general government	6909	7948	8086	19,9	19,4	19,0
gospodarstw domowych ..... households	12371	14373	14667	35,6	35,1	34,5
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... Agriculture, forestry and fishing	2193	2519	2274	6,3	6,1	5,4
Przemysł..... Industry	8520	10808	11614	24,5	26,4	27,4
w tym przetwórstwo przemysłowe..... of which manufacturing	7335	9373	10116	21,1	22,9	23,8
Budownictwo ..... Construction	2904	3070	3232	8,3	7,5	7,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ ; transportation and storage; accommodation and catering ^Δ ; information and communication	8764	9887	10293	25,2	24,1	24,2
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Financial and insurance activities; real estate activities	3257	3572	3522	9,4	8,7	8,3
Pozostałe usługi ..... Other services	9154	11103	11519	26,3	27,1	27,1
NA 1 MIESZKAŃCA^a ..... PER CAPITA^a	27197	31955	33179	x	x	x

^a W złotych.

^a In zlotys.

TABL. 2 (291). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU
TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**
*BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION
OF INCOME ACCOUNT (current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł	
Produkcja globalna	77408	92073	95086	Gross output
Zużycie pośrednie	42616	51114	52633	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	34793	40960	42453	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	14990	17396	17963	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	20113	24130	24956	Gross operating surplus

TABL. 3 (292). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH**
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w milionach złotych.....	29303	34020	34508	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.....	20152	23535	23927	per capita in zł
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w milionach złotych.....	29820	33299	33974	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.....	20507	23036	23557	per capita in zł

DZIAŁ XXIII

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

1. Prezentowane dane dotyczące **podmiotów gospodarki narodowej** wpisanych do rejestru REGON obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

2. Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 VI 1995 r. o statystyce publicznej (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1068) z późniejszymi zmianami oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 XI 2015 r. (Dz. U. poz. 2009) w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń.

3. Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

Rejestr REGON jest na bieżąco aktualizowany na podstawie danych o podmiotach gospodarki narodowej, przekazywanych drogą elektroniczną z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Krajowego Rejestru Sądowego, Systemu Informacji Oświatowej oraz Centralnego Rejestru Podmiotów Krajowej Ewidencji Podatników oraz – w przypadku pozostałych podmiotów – na podstawie wniosków zgłaszanych do właściwych urzędów statystycznych. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązku. Ponadto od 2011 r. do aktualizacji rejestru wykorzystywane są informacje z Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) dotyczące zgonów osób fizycznych, które były wpisane do rejestru REGON.

CHAPTER XXIII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

1. Presented data concern **entities of the national economy** entered in the REGON register and include legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE 2007 sections according to the predominant kind of activity.

2. The National Official Business Register, hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of the CSO. The rules for running the register are defined by the Law on Official Statistics, dated 29 VI 1995 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1068), with later amendments and the provisions of the decree of the Council of Ministers of 30 XI 2015 (Journal of Laws item 2009) on the mode and methodology of running and updating the National Official Business Register, application, questionnaire, certificate specimens and detailed conditions.

3. The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

The REGON register is updated on a current basis with the use of data on entities of the national economy transferred through the electronic system from the Central Registration and Information on Business, the National Court Register, the Educational Information System as well as the Central Business Entity Register of the National Taxpayer Register and – for the remaining entities – on the basis of applications submitted to the relevant statistical offices. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above-mentioned obligation. In addition, since 2011 the register has been updated with information from the Common Electronic System of Population (PESEL) on the deaths of natural persons, who were registered in the REGON.

TABL. 1 (293). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGON REGISTER

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2015	2016	SPECIFICATION
OGÓŁEM	110087	119028	123876^b	124287^b	TOTAL
sektor publiczny	6684	5514	5440	5480	public sector
sektor prywatny	103403	113514	117942	118222	private sector
z liczby ogółem:					of total number:
Przedsiębiorstwa państwowe	25	4	3	3	State owned enterprises
Spółki	12010	12632	14724	15439	Companies
w tym:					of which:
handlowe	5080	6043	8133	8821	commercial
cywilne	6872	6532	6533	6558	civil
Spółdzielnie	735	695	745	746	Co-operatives
Fundacje	174	263	505	589	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	3060	4072	4954	5081	Associations and social organizations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	82447	87743	87422	86748	Natural persons conducting economic activity

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W podziale według sektorów własności – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture. ^b In the division by ownership sectors excluding entities that in the REGON register do not have information concerning form of ownership.

TABL. 2 (294). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGION WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI PKD**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGION REGISTER BY LEGAL FORMS AND PKD SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>Natural persons conducting economic activity</i>		
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe <i>state owned enterprises</i>	w tym <i>of which</i>				spółki cywilne <i>civil law partnerships</i>		spółdzielnie <i>co-operatives</i>	
				spółki handlowe <i>commercial companies</i>		razem total	jednoosobowe Skarbu Państwa <i>sole-shareholder companies of the State Treasury</i>				z udziałem kapitału zagranicznego <i>with foreign capital participation</i>
				razem total	w tym <i>of which</i>						
O GÓŁEM	2005	110087	27640	25	5080	13	851	6872	735	82447	
TOTAL	2010	119028	31285	4	6043	18	945	6532	695	87743	
	2015	123876	36454	3	8133	10	1044	6533	745	87422	
	2016	124287	37539	3	8821	26	1100	6558	746	86748	
w tym: <i>of which:</i>											
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		4429	1035	1	549	2	83	158	109	3394	
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>											
Przemysł		11112	2999	1	2002	7	300	889	73	8113	
<i>Industry</i>											
w tym przetwórstwo przemysłowe		10202	2528	1	1623	6	280	825	69	7674	
<i>of which manufacturing</i>											
Budownictwo		14414	1504	1	893	2	93	530	74	12910	
<i>Construction</i>											
Handel, naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		26137	5060	-	2248	2	318	2674	126	21077	
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>											
Transport i gospodarka magazynowa		7146	619	-	303	5	39	283	8	6527	
<i>Transportation and storage</i>											
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		3633	790	-	321	1	71	410	11	2843	
<i>Accommodation and catering^Δ</i>											
Informacja i komunikacja		2181	471	-	340	2	19	125	4	1710	
<i>Information and communication</i>											

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 2 (294). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGION WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI PKD (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGION REGISTER BY LEGAL FORMS AND PKD SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>						Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>Natural persons conducting economic activity</i>	
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe <i>state owned enterprises</i>	w tym of which					
				spółki handlowe <i>commercial companies</i>		spółki cywilne <i>civil law partnerships</i>	spółdzielnie <i>co-operatives</i>		
				razem total	w tym of which				z udziałem kapitału zagranicznego <i>with foreign capital participation</i>
			jednosobowe Skarbu Państwa <i>sole-shareholder companies of the State Treasury</i>						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... <i>Financial and insurance activities</i>	3494	368	-	172	1	7	90	25	3126
Obsługa rynku nieruchomości ^A ..... <i>Real estate activities</i>	11580	10472	-	378	2	41	139	250	1108
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	9404	1278	-	671	2	49	537	11	8126
Administrowanie i działalność wspierająca ^A ..... <i>Administrative and support service activities</i>	3371	532	-	319	-	50	184	16	2839
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	1098	1097	-	1	-	-	1	-	1
Edukacja ..... <i>Education</i>	4877	2806	-	117	-	8	73	4	2071
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... <i>Human health and social work activities</i>	8737	940	-	325	-	6	230	18	7797
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	2537	1578	-	101	-	9	97	13	959
Pozostała działalność usługowa ..... <i>Other service activities</i>	9938	5792	-	78	-	7	138	4	4146

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 3 (295) **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI PKD**
Stan w dniu 31 XII
COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND PKD SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe ^a Partnerships ^a			
		razem total	akcyjne joint stock	z ogra- niczoną odpo- wiedzial- nością with limited liability	razem total	w tym of which		
						jawne unlimited partner- ships	komandytowe limited partner- ships	
OGÓŁEM	2005	5080	4321	147	4174	759	719	15
TOTAL	2010	6043	5085	134	4951	958	854	65
	2015	8133	6829	149	6680	1304	961	180
	2016	8821	7467	153	7314	1354	965	227
w tym: of which:								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	549	507	5	502	42	30	30	11
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł	2002	1771	54	1717	231	171	171	55
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe	1623	1416	50	1366	207	157	157	45
<i>of which manufacturing</i>								
Budownictwo	893	788	17	771	105	79	79	24
<i>Construction</i>								
Handel, naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ	2248	1777	19	1758	471	405	405	58
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa	303	260	4	256	43	28	28	13
<i>Transportation and storage</i>								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	321	296	2	294	25	20	20	5
<i>Accommodation and catering^Δ</i>								
Informacja i komunikacja	340	328	7	321	12	8	8	4
<i>Information and communication</i>								
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa	172	142	11	131	30	21	21	4
<i>Financial and insurance activities</i>								
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	378	324	4	320	54	37	37	12
<i>Real estate activities</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	671	594	10	584	77	41	41	20
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ	319	293	5	288	26	16	16	7
<i>Administrative and support service activities</i>								
Edukacja	117	109	1	108	8	7	7	1
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ...	325	110	4	106	215	91	91	9
<i>Human health and social work activities</i>								
Działalność związana z kulturą, rozryw- ką i rekreacją	101	89	6	83	12	8	8	4
<i>Arts, entertainment and recreation</i>								
Pozostała działalność usługowa	78	75	4	71	3	3	3	-
<i>Other service activities</i>								

^a W województwie warmińsko-mazurskim wśród spółek osobowych zarejestrowanych było 129 spółek partnerskich i 33 spółki komandytowo-akcyjne.

^a There were only 129 professional partnerships and 33 limited joint-stock partnership registered in the whole Warmińsko-Mazurskie Voivodship.

TABL. 4 (296)

**PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE^a WEDŁUG
WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

**ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED^a BY SELECTED
LEGAL FORMS AND SECTIONS**

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		W tym of which							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity
		Ogółem Grand total	Spółki Companies					Spółdzielnie co-operatives	
			razem total	w tym of which			cywilne civil law partnerships		
				handlowe companies		z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability			
razem total	akcyjne joint stock	razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability	cywilne civil law partnerships				
OGÓŁEM	2005	10003	530	212	-	-	318	4	8756
TOTAL	2010	13660	603	373	5	327	230	9	12190
	2015	10622	759	601	4	523	157	7	9205
	2016	10380	911	736	3	662	173	8	8899
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		198	30	27	-	23	1	1	167
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>									
Przemysł		965	172	153	-	136	19	-	793
<i>Industry</i>									
w tym przetwórstwo przemysłowe		880	128	113	-	99	15	-	752
<i>of which manufacturing</i>									
Budownictwo		2099	89	75	1	67	14	2	2008
<i>Construction</i>									
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		1887	185	130	1	116	55	4	1697
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>									
Transport i gospodarka magazynowa		686	35	27	-	24	8	1	650
<i>Transportation and storage</i>									
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		484	44	30	-	28	14	-	437
<i>Accommodation and catering^Δ</i>									
Informacja i komunikacja		295	45	42	-	42	3	-	250
<i>Information and communication</i>									
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..		335	40	32	-	30	8	-	295
<i>Financial and insurance activities</i>									
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		294	36	28	-	23	8	-	82
<i>Real estate activities</i>									
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		847	105	91	-	84	14	-	735
<i>Professional, scientific and technical activities</i>									
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..		428	42	30	-	28	12	-	386
<i>Administrative and support service activities</i>									
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>									
Edukacja		314	23	18	-	18	5	-	225
<i>Education</i>									
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ...		591	22	19	1	12	3	-	558
<i>Human health and social work activities</i>									
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		189	17	16	-	13	1	-	142
<i>Arts, entertainment and recreation</i>									
Pozostała działalność usługowa		562	24	16	-	16	8	-	474
<i>Other service activities</i>									

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 5 (297) PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI
 Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		W tym of which								
		Ogółem Grand total	Spółki Companies						Spółdzielnie Co-operatives	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity
			w tym of which							
			handlowe companies			z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability				
			razem total	akcyjne joint stock	cywilne civil law partnerships					
razem total	razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability	cywilne civil law partnerships	Spółdzielnie Co-operatives	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity				
O G O Ł E M	2005	8540	393	73	.	.	319	19	7886	
TOTAL	2010	9414	264	81	6	41	182	9	9023	
	2015	9832	255	95	3	53	160	5	9193	
	2016	9769	232	89	-	50	143	6	9335	
w tym: of which:										
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		174	5	4	-	3	1	2	167	
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>										
Przemysł.....		797	37	19	-	10	18	1	756	
<i>Industry</i>										
w tym przetwórstwo przemysłowe		756	34	17	-	8	17	1	721	
<i>of which manufacturing</i>										
Budownictwo		1955	17	6	-	3	11	-	1938	
<i>Construction</i>										
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ...		2580	73	22	-	12	51	2	2505	
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>										
Transport i gospodarka magazynowa		681	13	7	-	4	6	-	668	
<i>Transportation and storage</i>										
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		483	19	7	-	4	12	-	463	
<i>Accommodation and catering^Δ</i>										
Informacja i komunikacja		204	7	2	-	2	5	-	197	
<i>Information and communication</i>										
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		393	3	2	-	1	1	-	389	
<i>Financial and insurance activities</i>										
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		110	10	3	-	2	7	1	95	
<i>Real estate activities</i>										
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		611	15	5	-	3	10	-	596	
<i>Professional, scientific and technical activities</i>										
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		429	8	3	-	3	5	-	421	
<i>Administrative and support service activities</i>										
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		4	-	-	-	-	-	-	-	
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>										
Edukacja.....		344	7	1	-	1	6	-	251	
<i>Education</i>										
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		360	12	6	-	1	6	-	345	
<i>Human health and social work activities</i>										
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		164	3	1	-	1	2	-	144	
<i>Arts, entertainment and recreation</i>										
Pozostała działalność usługowa		478	2	-	-	-	2	-	400	
<i>Other service activities</i>										

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.